

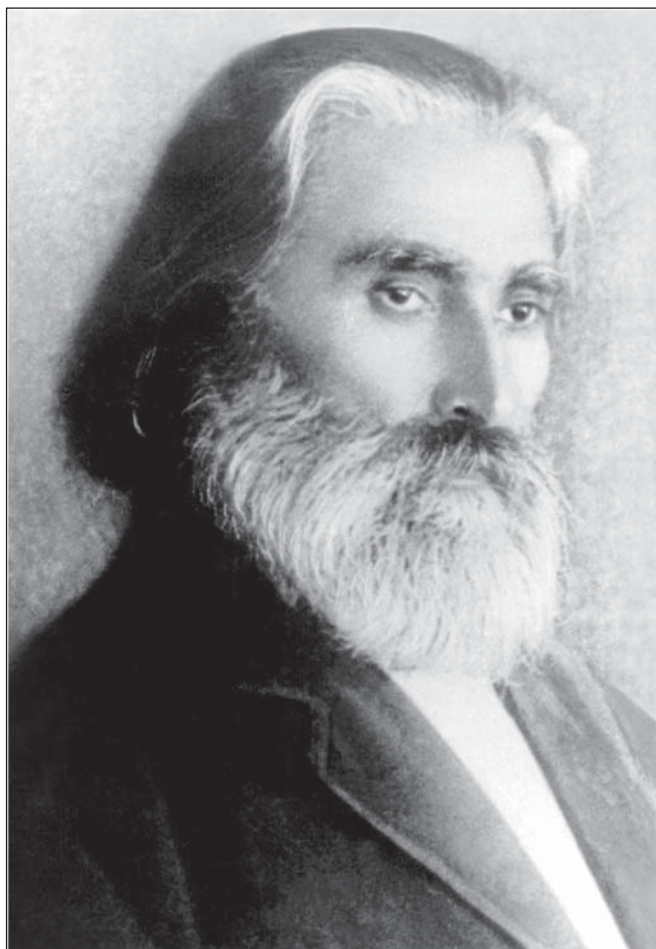
Учителя Петър Дънов
Простите истини

Общ окупатен клас
година шеста

ШКОЛАТА
ОБЩ КЛАС

УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ
(БЕИНСА ДУНО)

ПРОСТИТЕ ИСТИНИ

ОБЩ КЛАС
ГОДИНА ШЕСТА

София 2011
Издателство •Бяло Братство•

**УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ
(БЕИНСА ДУНО)**

**ОБЩ ОКУЛТЕН КЛАС
ПРОСТИТЕ ИСТИНИ**

г о д и н а ш е с т а

Словото в Школата на Учителя
Петър Дънов (Беинса Дуно)
е записано и съхранено
за съвременния читател
от стенографите:

Паша Теодорова
Елена Андреева
Савка Керемидчиева

© Издателство „Бяло Братство“, 2011

ISBN 978-954-744-148-4

Съдържание

1. Отношение на простите истини към човека, 22.09.1926 ...	7
2. Стремеж към съвършенство, 22.09.1926	21
3. Двата полюса, 06.10.1926.....	41
4. Свободно движение, 13.10.1926.....	59
5. Най-голямото веселие и най-малката радост, 20.10.1926	77
6. Устойчиви съединения, 27.10.1926	99
7. Човешкият дух, 03.11.1926	119
8. Доброто сърце, 10.11.1926	135
9. Устои на съзнанието, 17.11.1926.....	151
10. Любов – колективност, 24.11.1926.....	169
11. Говор и пеене, 01.12.1926.....	189
12. Последната постъпка, 08.12.1926	203
13. Неразрешеното, 15.12.1926.....	217
14. Обективен и субективен ум, 22.12.1926.....	235
15. Проява на музиката в съзнанието, 29.12.1926.....	245
16. Право разбиране, 05.01.1927	261
17. Предназначение, 12.01.1927	281
18. Което оправя, 26.01.1927.....	297
19. Стари и нови възгледи, 02.02.1927	321
20. Свещеният олтар, 09.02.1927	337
21. Великата задача на човека, 16.02.1927	361
22. Природните звукове, 23.02.1927.....	383
23. Възможни постижения, 02.03.1927	401
24. Силните течения, 09.03.1927.....	419
25. Спасителни положения, 16.03.1927	437
26. Малкият повод, 23.03.1927	457

27. Съпротивление, напор и стремеж, 30.03.1927	475
28. Начертаният план, 06.04.1927.....	493
29. Една стъпка, 13.04.1927.....	503
30. Посоки и възможности, 20.04.1927.....	511
31. Забравената дума, 27.04.1927.....	523
32. Принципи на нещата, 04.05.1927	545
33. Четирите кръга, 11.05.1927.....	561
34. Общи упътвания, 18.05.1927	585
35. Постъпки, 25.05.1927	605
36. Съзвучно движение, 01.06.1927	621
37. Основни мисли, 08.06.1927.....	639
38. Връзка на съзнанието, 15.06.1927	657
39. Отличителни черти, 22.06.1927	671
40. Класическата книга на любовта, 29.06.1927.....	685
41. В живота, 06.07.1927.....	697
42. Равни страни, 13.07.1927.....	711
43. Работа на природата, 20.07.1927.....	727

Приложения

Речник на редки, остарели и чужди думи.....	742
Обяснителни бележки.....	745
Писмени теми.....	751
Упражнения, задачи, опити	753
Формули и утвърждения	764

ОТНОШЕНИЕ НА ПРОСТИТЕ ИСТИНИ КЪМ ЧОВЕКА

*Първа лекция
22 септември 1926 г.*

ОТНОШЕНИЕ НА ПРОСТИТЕ ИСТИНИ КЪМ ЧОВЕКА

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление.

Изпейте песента „Фир фюр фен“.

За следния път пишете върху темата: „Най-мощното в човека“.

Една от задачите на човека е да разбира отношението на простите истини в живота – не е въпросът за великите истини, но за простите истини и тяхното взаимоотношение. Когато говорим за отношението на истините, ние подразбираме отношение на разумни същества според степента на развитието им. Вселената е сбор от Разумни същества, между които отношенията са абсолютно хармонични; тези живи Разумни същества дават цена на целия Космос. Ако Земята е ценна, това се дължи на живите същества, които я населяват; и ако човекът е ценен, това се дължи на духа и на душата в него, които проникват в организма му като живи сили и му създават импулс към постоянно растене и развитие. Тъй щото под *живо нещо* разбираме същество, което не се смалява, но постоянно расте и се развива; живото същество не можем да уподобим даже и на съзнанието, защото и съзнанието понякога се помрачава; живото същество обаче никога не се помрачава, защото животът е в него.

Сега да оставим този въпрос настрана. Не се занимавайте с въпроса как ще прекарате старините си или какъв ще бъде крайният резултат на живота ви – с този въпрос се занимават само фалиралите търговци или само западналите чиновници. Който е закъсал, само той мисли и се безпокои за края на живота си, но онзи, на когото работите вървят добре, той мисли за развиващия се живот. Следователно всеки човек трябва да мисли за Божественото в себе си – защо? Защото в човека едновременно стават два процеса: Бог се проявява чрез него и човек се проявява чрез Бога.

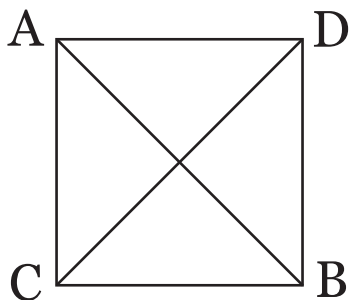
Представете си два квадрата: страната на единия да е един метър, а страната на другия – два метра; нека тези квадрати представят прозорци на две стаи: единият прозорец ще има страни, дълги по един метър, а другият – по два метра. Коя от двете стаи ще бъде по-хигиенична? По-хигиенична ще бъде стаята, която има прозорец със страни, дълги по два метра – през този прозорец ще влиза повече чист въздух, повече светлина и топлина. Значи в ума ви трябва да залегне идеята, че колкото повече светлина влиза в съзнанието на човека, толкова по-добър ще бъде и неговият живот. Като се говори за светлина на съзнанието, аз имам предвид онази светлина, която всеки ден се увеличава – тази светлина носи живот, обаче светлината, с която светът си служи, не носи живот – тя разкрива само външно света, очертава неговите външни форми, без да прониква в дълбините на тези форми. Дойде ли въпрос до светлина на съзнанието, ние разбираме онази светлина, за която Христос е казал: „Аз Съм виде-лината на живота“; колкото повече имаме от тази светлина, толкова повече съзнанието ни се разширява - при това положение умът, сърцето и волята на човека се намират при благоприятни условия за развитие. Това са факти, които не се нуждаят от никакви научни доказателства; който е опитал помрачение на съзнанието си, той разбира какво нещо представлява тази светлина.

Някой казва: „Докажи, ако искаш да повярвам“; не, Вярата предшества знанието, без Вярa никакво знание не може да се придобие; знанието представлява опитани, проверени факти. Хиляди неща има в живота, които вие не знаете, но те оказват известно влияние върху вас: например срещате една мечка в гората и веднага се уплашите – откъде се яви този страх; досега мечка не ви е нападала, но въпреки това вие се плашите от нея – коя е причината за този страх? Казвате: „Не зная какво ми стана. Не зная защо се уплаших, но факт е – уплаших се от мечката“. И животните се страхуват от вас. Казвам: когато вибрациите на две тела не са еднакви, оно-ва тяло, чиито вибрации са по-силни, оказва влияние върху другото, на което вибрациите са по-слаби; ако се срещнат

две тела с еднакви вибрации, те напълно си хармонират. Ако човек се озове много близо до някой голям водопад, той непременно ще изпита страх – защо? Този човек разбира, че водопадът е в сила да завлече всичко, което попадне на пътя му; водопадът казва: „Ако искате да ме гледате, да се възхищавате от мене, стойте надалеч; дойдете ли близо до мене, аз ще се разправам с вас по всички правила на моето изкуство“. Този закон се среща и в живота – има мисли, чувства и желания у човека, които по сила са подобни на водата във водопадите; щом попадне човек пред такива мисли, чувства и желания, нека стои далеч от тях, по никой начин да не влиза в техните течения.

Следователно водопадът е символ на мощни сили в Природата – който попадне неподготвен в течението на тия мощни сили, те ще го завлекат, т. е. ще спрат временно неговото развитие; това спиране на развитието пък ще му причини страдания. Ако искате да причините страдания на малкото дете, което едва е тръгнало на училище, спрете го от училището, т. е. забранете му да ходи на училище; отнемете ли на човека храната, необходима за поддържане на живота му, вие веднага ще му причините страдания; забраните ли търговията на човека, който изкарва прехраната си от нея, вие ще му причините страдания – когато лишите човека от някакво благо, вие му причинявате страдания; и когато давате на човека повече блага, отколкото му трябват, вие пак му причинявате страдания. Ето защо човек трябва да изучава висшата геометрия, да я прилага в живота си, за да знае в какви размери да се ползва от величините и как да ги съпоставя.

Представете си, че ви е даден един квадрат като основа на вашия живот. Вие можете да вземете квадрата като единица мярка, според която да определите вашите отношения в Битието. Прекарвате двата диагонала в квадрата АВ и CD като две равнодействащи сили: диагоналът АВ представя отношението на положителните сили в Природата, или отношението на мъжа към Битието; диагоналът CD представя отношението на отрицателните сили в Природата, или отно-

Фиг. 1

шението на жената към Битието – щом знаете тези отношения, вие ще намерите какво могат да постигнат хората. В ума на човека са вложени идеи, разположения, от които по никой начин той не може да се освободи. Например един мъж бие друг; колкото и да ги възпират отвън да не се бият, те не обръщат внимание на никого, боят продължава; обаче яви ли се една

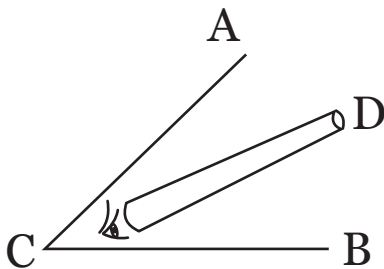
жена между тях и вдигне ръка за помирение, боят веднага престава. Тъй щото мъж на мъж мъчно може да въздейства; ако някой мъж иска да застави тия двама мъже да не се бият, с думи той не би могъл да стори това, би трябвало да бъде физически по-силен от тях, ако иска да ги примири. Жената би могла с няколко думи само да ги примири. Питам кое е мощното в жената – жената съдържа в себе си примирителен елемент, с който въздейства върху мъжа, жената разбира условията, при които мъжът се укротява; с една дума само жената може да укроти мъжа и обратно: с една дума само мъжът може да укроти жената – законът е такъв. Ако мъжът и жената разбират този закон, отношенията между тях ще бъдат правилни; ако не разбират този закон, те винаги ще се разправят по обикновен начин – с грубости, насилие и бой.

Сега, като говоря за мъжа и жената, аз нямам предвид техните външни форми – аз разглеждам мъжа и жената като принципи, които действат в човека. Диагоналът АВ представя още отношението между силите на дясното полушарие на мозъка и цялата дясна страна на човешкия организъм; диагоналът CD представя отношението между силите на лявото полушарие на мозъка и цялата лява страна на човешкия организъм. Силите от дясната страна на човешкия организъм и тия от лявата страна трябва взаимно да се уравновесяват; тия сили се проявяват както чрез тялото на човека, така и чрез неговите мисли и чувства. Това е цяла наука, цяла фи-

лософия, върху която трябва да размишлявате; в първо време колкото и да размишлявате, във вас, във вашите мисли и чувства, ще се образува една каша – не се плашете от кашата, нищо лошо няма в нея.

Когато гърнчарят взема глина, какво прави с нея – преди да видим хубавите гърнци, ние виждаме кашата, от която гърнчарят вае своите красиви форми. Какво прави домакинята с брашното: тя взема брашното, замесва го с вода и образува от него каша; после туря в тази каша малко квас, замесва го добре и кашата се превръща в тесто; тя оставя тестото да втасва, след което го разделя на няколко хляба, които носи на фурната да се пекат. Щом хлябът се опече, всички се нареждат около масата и започват да ядат. Ако домакинята не може да меси хляб, тя ще остави брашното настрана и то ще се разпилее. Който знае да меси, той ще превърне брашното в каша, от която после ще опече хубав топъл хляб; който не знае да меси, ще остави брашното да го разпилее вътръят. Та когато идеите на човек се превърнат на каша, той правилно се развива – щом има каша, ще има и тесто; щом има тесто, и хляб ще се пече. В такова положение се намира и ученикът в училището: влиза учителят в клас и започва да предава урок – урокът е мъчен, задачите са мъчни и в главата на ученика става цяла каша. Връща се у дома си и започва да учи; размишлява върху задачите 10-15 минути и незабелязано умът му се прояснява и той започва да разбира.

Сега да допуснем, че имате един ъгъл АСВ, на върха на който седите вие и чрез тръбата D наблюдавате в пространството. По едно време забелязвате, че едно микроскопично тяло се движи пред вас и образува дъгата АВ. Ако дъгата на този ъгъл се увеличава, това показва, че тялото се приближава към вас; ако пък дъгата намалява, тялото се отдалечава от вас – такива заключения може да направи

Фиг. 2

само умният човек, обаче невежият не вади никакви заключения от това, че ъгълът се увеличавал или намалявал. На същото основание ние можем да правим заключения за отношенията на хората едни към други според това дали те се приближават или отдалечават. Какви са отношенията на хората към вас, ако те постоянно се отдалечават? Когато едно тяло се отдалечава от Земята, то е неприязнено настроено към нея и обратно – когато Земята се отдалечава от едно тяло, тя не е разположена към него. Колкото повече телата се приближават едни към други, толкова по-голямо е взаимното им разположение.

Когато се говори за разположение на хората едни към други, това не подразбира разположението на апаша, който има предвид да обере някой човек. Да бъде един човек разположен към друг, това значи да бъде той в хармония с него: между мислите, чувствата и постъпките на тия двама души трябва да има съответствие и съгласие, само такива хора могат да се приближават един към друг. Всяко приближаване между двама души представлява приятно съзвучие между два тона. Когато гледате звездите на небето, вие спирате погледа си на една или на друга звезда – защо? Понеже една от звездите привлича вниманието ви повече от другите. При това една звезда привлича вниманието на един човек; втора звезда привлича вниманието на друг човек и т.н. – какво показва това? Това показва, че между трептенията на една звезда и даден човек има известно съответствие – тази звезда е свързана с дадения човек и взима участие в неговия живот, помага му. Казват за Наполеон, че той имал определена звезда, която винаги му помагала.

Казвам: всички живи, разумни същества във Вселената, които съдействат за нашето повдигане, за нашето усъвършенстване, са в съгласие с нас. Щом знаем това, ние трябва да се пазим да не разваляме отношенията си с тях – с други думи казано: „Не разваляйте това, което Бог е съчетал“. Ето защо целта на Школата е да помогне на учениците да разбират вътрешния смисъл на Божествения живот – това разбиране пък ще разшири съзнанието им, а щом съзнани-

ето им се разшири, Божествената светлина ще проникне в техния живот; щом животът им се осветли и осмисли, те ще придобият вътрешен мир. Много учени и религиозни хора казват, че имали светлина в ума си, топлина в сърцето си, мир в душата си, но тези светлина и топлина, този мир, за които те говорят, са обикновени състояния у тях – днес имат светлина в ума си, утре я изгубват; днес имат топлина в сърцето си, утре я изгубват; днес имат мир в душата си, утре го изгубват. Когато Божествената светлина и топлина дойдат в ума и сърцето на човека, те не го напускат, докато той сам не затвори кепенците на своите прозорци. Съвременната наука е само един метод за човека да му покаже как да нареди живота си по-добре, да му послужи, но не и да просвети съзнанието му. За разумния науката е благо, но за неразумния тя е нещастие. Всяка наука оказва известно влияние върху мозъка и способностите на човека, всяка наука упражнява известно влияние и върху чувствата на човека.

И тъй, когато се говори за наука в широк смисъл на думата, се разбират методи, които навеждат човека към права мисъл, към правилни схващания за живота. Казвате: „Какво да правят ония, които не са учили, както и ония, които нямат възможност да учат?“; според мене всички хора учат и всички хора имат възможност да бъдат учени, само че някои хора минават през официални училища и ускоряват учението си, а други минават само през практическата житейска школа. Майката, бащата, приятелите, обществото са учители за човека от най-ранната до най-късната му възраст. Светлината, топлината също така са учители за човека: когато малкото дете изгори пръста си на огъня, втори път не посяга към него – от книга ли се е учило то? От опит. Вземете животните например – и те правят дрехите си съобразно климатичните условия; кой ги е научил на това – Природата, самият живот ги учи какво да правят, как да се предпазват от лошите условия: птиците, без да ги е учил някой, разбират от астрономия, познават кога какви промени ще станат с времето; пчелите пък хиляди години преди човека са знаели изкуството да правят мед и днес дохождат с готово изкуство в себе си.

Сега, като се наблюдава развитието на съвременния човек, вижда се колко обикновен живот прекарва той. Съвременният човек се занимава с обикновени работи: колко години ще живее, откъде да намери средства за по-добър живот, как ще прекара старините си, кога ще умре, как ще го погребат и т.н.; тези въпроси развиват обикновени способности, време е вече човек да работи за събуждане на висшите способности на своя мозък, иначе да се живее с обикновени разбирания за живота – това не е никаква философия. Когато хората мелят житните зърна, от Бога ли им е заповядано? Никъде не е писано, че житото трябва да се мели на брашно; меленето на житото е човешко изобретение, в бъдещата култура воденици няма да има. Да се мели житото – това не представлява никаква наука; когато житото се мели, голяма част от маслата, както и от хранителните им сокове, изчезва. След като смелят житото, турят брашното в чували, където стои по пет-шест месеца; това брашно вече не е живо, то е изгубило своята жизненост, всякакъв живот от него изчезва. Ето защо най-добре е житото да не се мели, да се яде сурово, но понеже съвременните хора нямат здрави зъби, житото трябва да се вари поне и в този вид, докато е топло още, да се яде. Ако остане жито от днес за утре, то не трябва да се яде, всеки ден трябва да се вари прясно жито. Казвате: „Къде ще се намери толкова време всеки ден да се вари жито?“; вярно е, че това е малко непрактично, но щом човек съзнае ползата от житото, той ще намери начин как по-лесно и скоро да го вари – умният човек може да свари житото за десет минути, а глупавият ще го вари часове. Умният човек лесно се справя с мъчнотиите, с неблагоприятните условия, в които животът го поставя; глупавият обаче не може да се справя с мъчнотиите в живота – като се оплете в тях, той прилича на петел в кълчища, не може да се освободи. Понякога и съвременните учени приличат на петли в кълчища, те влизат в кълчищата и с години не могат да излязат навън. Казвам: не туряйте краката си в кълчища – ако не сте научили някой закон, стойте вън от кълчищата и предете; ако влезете в кълчищата с краката си да изследвате, ще се оплетете в тях.

И тъй, нужни са повече светлина за ума, повече топлина за сърцето и мир за душата, за да може да се внесе по-голяма широта в живота, да може човек да работи правилно и хармонично. Тази година трябва да започнете с разбирането, да имате дълбоко разбиране за Истината – за тази цел трябва да се молите да придобиете повече светлина в съзнанието си. Казвате: „Защо трябва да се молим, Бог знае всичко, Той разбира нашите нужди“. Аз взимам молитвата като условие за придобиване нещо, не може човек да придобие нещо, ако не се моли: вървиш по пътя, но си много уморен, една кола те настига и ти веднага се обръщаш към коларя с думите: „Моля ти се, позволи ми да се кача на колата ти, много съм уморен! Ще платя колкото искаш“; гладен си, отиваш в гостилница и казваш на гостилничаря: „Моля, дай ми нещо от това, което си сготвил!“ – където отиде човек, каквото пожелае, той все трябва да се моли. Молитвата е разговор, общение с Бога. Отиваш на училище, но не можеш да разбереш някои работи, обръщаш се към Господа и казваш: „Господи, моля Ти се, изпрати ми Духа Си чрез някои от моите напреднали братя, да ми помогнат да разбера уроците, които се преподават в училището!“.

Някои ще кажат, че и без молитва може да се живее добре, че и без молитва може човек да учи; така е, и без молитва може, молитвата не е задължителен акт, тя е свободен акт на човешката душа. Само свободният, само разумният човек може да се моли; лудият моли ли се – не се моли, той се отличава по това, че непрекъснато повтаря една и съща история, той не внася нищо ново в съзнанието си. Как полудяват хората? Оберат някой човек, вземат парите му и той започва да повтаря: „Отидоха парите ми, нямам с какво да живея, гладен ще умра, ще се съсия“ и т.н.; като държи все тази идея в ума си, най-после той се умопобърква. Кажете на този човек, че ще му върнат парите, че след няколко месеца ще има още една къща и той ще се поправи – значи щом внесете една нова идея в ума на побъркания човек, той дохожда на себе си. Бог, Който е всемъдър, така е създал света, че условията на живота постоянно да се променят, да не остане

съзнанието на човека заето само с една идея, но постоянно да се обновява. Не съсредоточавайте мисълта си на едно място, но гледайте на всичките условия като на възможности за вашето развитие: ако изгубите едно, ще спечелите десет; ако изгубите десет, ще спечелите сто; ако изгубите сто, ще спечелите хиляда и т.н. – такъв е законът в Разумния живот.

Сега мнозина ще ви привеждат стихове, че еди-кой си пророк казал това, еди-кой си казал онова и т.н. Да, всеки пророк е казал нещо, но това, което е казал, се е отнасяло за специални случаи; много от казаното представя временни условия на живота, то не е нещо абсолютно, за вечни времена; има неща, казани от пророците, които се отнасят за вечността, но човек трябва да различава тия неща от временните, преходните. Как ще изтълкувате думите на майката към детето: „Слушай, да не ходиш на реката да се къпеш; убивам те, ако се удавиш!“; питам как може да се бие удавен човек – с това тя иска да каже, че ако то се удави, тогава отношенията между нейната и неговата душа ще се изменят: тя не ще може вече да изпраща силите на своя живот в неговия; иска с това да му каже: „Не отивай на реката, да не се удавиш, защото ще прекъснеш условията на живота си; прекъснеш ли тия условия, и връзката между моя и твоя живот ще се прекъсне“ – тези думи днес са изопачени. Затова всеки трябва да си каже: „Аз не трябва да върша глупости, необмислени работи, с които да прекъсна връзката между Разумния живот и своя живот“. Между Бога и човека има връзка, която не трябва да се прекъсва; щом тази връзка се пази, между мислите, чувствата и постъпките на Бога и човека ще има постоянен прилив, постоянен живот – животът трябва да тече непрекъснато от Бога към нас и от нас към Бога.

Казвам: вие трябва да бъдете положителни, да можете правилно да давате и да възприемате. Щом сте положителни, вие ще можете правилно да възприемате знанията, които ви се дават; щом ги възприемете правилно, ще можете разумно да ги приложите. Знанието идва и заминава – който може да го възприеме и приложи правилно, само той ще се ползва. Вие можете да го използвате, имате всички условия

за това, обаче молете се да дойде повече светлина в умовете и сърцата ви; работете усърдно, да развивате ума и сърцето си.

Гледайте тази година да се обезсърчавате по-малко, отколкото миналата година.

Изпейте сега „Махар-Бену-Аба“.

*

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

СТРЕМЕЖ КЪМ СЪВЪРШЕНСТВО

*Втора лекция
22 септември 1926 г.*

СТРЕМЕЖ КЪМ СЪВЪРШЕНСТВО

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление.

Изпейте упражнението „Тъги, скърби вдигай, слагай!“.

Бяха прочетени работи върху темата: „Най-мощното в човека“.

За следния път пишете върху темата: „Защо Истината е глава на Словото?“.

Всички съвременни хора живеят в XX век и говорят за културата на този век като за култура, която е стигнала най-високата точка на развитие; същевременно се говори, че тази култура вече залязва – следователно вие живеете на границата между две култури: една, която залязва, и друга, която изгрява, която се развива. Вие живеете в деня на Второто пришествие, когато едни се осъждат и умират, а други се оправдават и възкръсват. Старият се оправдава с думите: „Какво да правя – и аз искам като младите да работя, но краката не ме държат“; питам: оправдание ли е това, че краката му не държат? Нека старият си отговори защо преди години краката го държаха, а сега не го държат; той казва: „Едно време, като млад, бях юнак, всичко работех, но сега остарях, краката ми вече не държат“, затова казва на младия: „Синко, едно време аз работех, а сега ти ще работиш“. Да се говори и мисли така, то е все едно да излезе някой виден, но стар професор пред студентите си и да им каже: „Господа студенти, едно време аз бях млад, учен, пълен със сили, но сега вече съм изветрял малко, ще ме извините“ – какво ще кажат студентите на този професор? Те ще му кажат: „Щом си изветрял, време е вече да слезеш от катедрата. Нека на твое място дойде някой млад професор, готов за работа и труд“.

И тъй, всички хора казват, че имат желание да работят, но не могат да работят както едно време са работили. Питам: защо не могат да работят, какво ги спъва – краката на стария

или умът на изветрелия професор? Могат ли да се оправдават с това, може ли пукнатата стомна да се оправдава с това, че водата от нея изтича, защото е пукната? Важно е защо стомната се е пукнала, а не защо водата изтича; щом стомната се е пукнала веднъж, водата неизбежно ще изтича. За свое оправдание стомната ще каже: „Само на едно място съм пукната, отгоре съм съвсем здрава“; казвам: дали на едно, или на повече места е пукната стомната, не е важно, въпросът е, че водата от стомната изтича навън. Днес има много пукнати стомни, пукнати бъчви, от които водата и виното изтичат навън. Трябва ли хората да се оправдават, че не могат да направят това или онова, защото са пукнати някъде? Не, човек е в състояние да направи всичко. Като казвам, че човек може да направи всичко, разбирам, че той може да направи всичко, което е разумно; само разумният човек може да направи нещо, глупавият нищо не може да направи. Ако някой човек пренесе хиляда пъти една сламка от едно място на друго, това работа ли е? Ако ученикът напише десет хиляди пъти подред една и съща буква, това работа ли е, може ли това да се нарече наука? Този ученик може да каже, че има голям прогрес в него, след като е написал толкова пъти буквата – той може да каже, че е започнал да пише тази буква много красиво; казвам: каквото и да е постигнал този ученик с многото писане на буквата, това още нищо не значи; тази буква е само начало на нещо – тя е начало например на една дума.

Значи както хората са на различна степен на развитие, така и чувствата, и мислите на всеки човек са на различна степен на развитие. Мислите, чувствата и постъпките на човека не са на еднаква възраст, вследствие на което те се различават: има мисли в човека, които са само на няколко месеца, има мисли, които са неколкогодишни, а има и такива, които са вече на 120 години, те чакат своя край, своята смърт; следователно процесите на раждане и смърт се извършват непрекъснато в човека. Често слушате някой да казва: „Аз имах едно свещено чувство в сърцето си и една свещена мисъл в ума си, но изгаснаха вече и с тях заедно и моят живот свършва“. Питам как е възможно твоят живот да

свърши само от угасването на един лъч или на една свещена мисъл – ако имаш само един светъл лъч в сърцето си и една свещена мисъл в ума си, тогава ти си много жалко същество. Безсмъртният живот се отличава по това, че той никога не гасне; онова, което гасне в човека, представлява отклонението му от правия път, от Великия закон, който ръководи живота. Ако един от лъчите на твоя ум или на твоето сърце изгасне, това показва, че ти си тръгнал по крив път – какво трябва да правиш тогава? Обърни се в точно обратната посока на твоето движение, откъдето Слънцето изгрява, и твоят изгаснал лъч отново ще светне – това се отнася до окултния ученик, или до човека на трезвата мисъл, който иска да се добере до Божествения свят; само окултният ученик, или само човекът на правата мисъл, се стреми към правата посока в живота.

Питам: какъв е смисълът на живота, към какво трябва да се стреми човек? Ще кажете, че човек трябва да се стреми към Доброта. Не. Към Правда? Не. Към Истината? Не. Към какво трябва да се стреми човек – към съвършенство. Любова, Мъдростта, Правдата, Истината, Добротата са качества, сили, способности, присъщи на безсмъртния живот; докато човек живее в смъртта, докато тя го следва, всички добродетели за него са без смисъл и съдържание – следователно, който е изгубил Любова си, той се намира в свят, където всичко умира. В болния човек има ли здраве, в безумния човек има ли Мъдрост, в лъжата има ли Истина, в човека на безпавието има ли Правда? Какъв е смисълът на живот, лишен от добродетели, трябва ли да се ровим в този безсмислен живот? Мнозина казват: „Ние трябва първо да уредим земния си живот, а после ще мислим за духовния“ – в какво седи уреждането на земния живот? Откакто светът съществува, хората все земния живот са уреждали, но дали са го наредили? Хиляди и милиони ученици са учили преди нас в земните училища, но какво особено са научили? Който е научил нещо повече от другите, той е минал в нова област на живота – в живота на безсмъртието; който влезе в безсмъртието, той се стреми вече към съвършенство. Не е въпросът

дали може лесно да се постигне съвършенството, важно е човек да се стреми към съвършенство, а що се отнася до великите добродетели на живота – Любов, Мъдрост, Истина, Правда, Доброта, те постепенно ще дойдат и ще живеят заедно с него. Такъв трябва да бъде идеалът на всеки човек.

Някой казва: „Аз искам да любя“. Не, ти никога не можеш да любиш, най-първо ти трябва да станеш съвършен, а после ще любиш – защо? Несъвършеният не може да люби. Второ, съвършеният не може да люби несъвършения. Каква музика може да се създаде от една дъска, на която са опнати четири ненагласени струни, може ли на тези струни да се изсвири някое парче от Бах или от Бетовен – нищо не може да се изсвири. Съвършеният човек има само един идеал – към Бога; пътят към Бога се намира в съвършенството. Стреми ли се човек към съвършенство, всички добродетели ще му дойдат в услуга – те ще бъдат неговите вътрешни подтици. Без съвършенството Бог остава непонятен за хората и в такъв случай колкото по-малко се говори за Бога, толкова по-добре. Който иска да разбере Бога, той трябва да мисли право – правата мисъл е подтик към Божественото, подтик към постигане на съвършенството; щом човек се стреми към съвършенство, той ще познае Бога като Любов – и тогава, щом Бог е Любов, и човек ще люби. Може ли човек да люби, едновременно с това той ще придобие необходимата свобода; в свободата си човек ще влезе в съприкосновение с понапреднали от него същества, които ще му покажат пътя към съвършенство – те ще го подкрепят в неговия път, ще му помагат, докато най-после той постигне своя идеал.

Питам какви трябва да бъдат отношенията на Бога към вас; мислите ли, че ако Той ви даде всичкото богатство на Земята или ви направи учен, знатен човек или светия, ще бъдете щастливи – не, и божество да ви направи Той, вие пак няма да бъдете щастливи. Били ли сте в положението на някое божество, да знаете какви отговорности носи то и как се справя с тях? Знаете ли колко тежко е положението на учения, към когото всички погледи са насочени, знаете ли каква отговорност носи той за всяка направена погрешка? Вие

искате да заемете положението на светия, но знаете ли колко тежък и отговорен е неговият живот – той трябва непрекъснато, ден и нощ, да бъде буден, да свети с фенерчето си, та който мине покрай него, да отвори книгата си, да прочете нещо от нея и да си заминے; отговорен пост е този на светията: той постоянно трябва да дава от своята енергия, без сам да се ползва от другите; какво ще научи той от книгите на обикновените минувачи – нищо няма да научи, но длъжен е да осветява пътя на всички, които минават покрай него. Мине някой млад човек, получил писмо от майка си, отвори го на светлината и чете: „Синко, ние се намираме в голяма беднотия, три дена вече как не сме турили хапка хляб в устата си. Ако имаш пари, прати ни малко, защото рискуваме да умрем от глад“ – свещта слуша това и мълчи. Мине един млад студент, който следва в странство, и чете: „Синко, баща ти внезапно заболя и умря. Ти знаеш вече в какво положение се намираме – не можем повече да ти изпращаме пари. Не остава друго, освен да напуснеш университета и да се върнеш при нас“; този студент затвори писмото си, тури го в плика, просънзи се малко и продължи пътя си – свещта пак слуша и мълчи. Така всички хора се изреждат един след друг при светлината на тази свещ да четат писмата си, а тя само слуша и мълчи. Писмата са все такива – от нещастни по-нещастни; какво ще се ползва светията от тия писма? Че бащата умрял, това е остатък от старата култура – баща, който умира, той не е истински баща; професор, който изветрява, не може да се нарече професор, той не може да заема професорска катедра; светия, свещта на когото изгасва, не може да остане на Земята, не може да осветява пътя на хората; божество, което не може да понесе греховете на света, нека си върви, хората не се нуждаят от такива божества; ученик, който не може да учи, да си върви; човек, който не може да търпи, да си върви – къде трябва да вървят тия хора? Да вървят в пътя на съвършенството, където могат да научат търпението, където могат да научат какво нещо е Любов, Мъдрост, Истина, Правда, Доброта и т.н. – там ще намерят те смисъла на живота. В този път трябва да върви всеки човек – който търси музика,

изкуство, да върви в пътя към съвършенство, който иска да осмисли живота си, да върви в пътя към съвършенство.

Мнозина искат животът им да тече тихо и спокойно, без бури, без мъчности и страдания. Казвам: идете при някой стар дъб, който е живял няколкостотин години, и го питайте без бури ли е минал неговият живот; вижте онази кротка овца, покрита с хубава бяла вълна, и я запитайте какво е преживяла, докато най-после е създала този тип, който днес стои пред вас – големи страдания и мъчности е прекарала тази кротка овца, докато е дошла до днешното положение, колко скъпо е платила за уроците си, докато е научила изкуството да създава такава хубава вълна и да се защитава от околната среда със своите рогчета. Какво ще кажете най-после за културата, с която съвременните хора се хвалят – скъпо коства тази култура, тя е изградена от усилията и труда на миналите поколения, ще се досъгради с усилията на сегашните и бъдещите; трябвало е всеки да плати по нещо и всеки трябва да плаща по нещо, за да може да се ползва и радва на придобивките от своите усилия и труд.

Едно време в Рая имаше култура, на която Адам беше родоначалник; дойде Ева и тя донесе със себе си друга култура – културата на Адам замина, остана културата на Ева. Казват, че Адам бил учен, че той турил имената на всички животни; вярно е, че Адам е бил учен, но питам: каква писменост остана от неговата култура? От културата на Ева все е останало нещо, но и тя вече е на залез. Съвременната култура е продължение от културата на Ева, т. е. от културата на жената; досега Божественият чук е работил само върху жената, до днес само жената се е възпитавала, до днес навсякъде е изпъквала майката, а бащата го няма още – тук-там ще се яви мъжът като гост и веднага след това изчезва. Още с явяването си на Земята жената е внесла в света елемента на слава и величие – жената е много славолюбива, по-славолюбиво същество от жената няма; тя е благородна, деликатна, фина, с тънка психология. Казвам: не си играйте с жената! Като говоря за жената, която е внесла славолюбието в света, аз имам предвид префинената жена, която пред нищо не

се спира; колко мъже е продала тази жена, колко войни са станали за нея... Войните стават само за жените – те раждат повече, отколкото трябва, и като не могат да отхранят тия деца, казват: „Трябва да стане една война, да се поизтребят малко хората“. Защо вълкът напада овците – да се храни, да поддържа живота си.

Сега нека разсъждаваме обективно. Вие казвате: „Господ създаде света“; питам: когато гърнчарят направи десет хиляди гърнци и казва, че Бог го е накарал да ги направи, говори ли той истината? Преди всичко гърнчарят не се нуждае от толкова хиляди гърнета, десет са му достатъчни; ако той беше направил само десет гърнета, те щяха да бъдат хубави, добре опечени и всеки щеше да ги хареса; а между тези десет хиляди има счупени, изкривени, пукнати и който дойде, бутне ги на една, на друга страна и заминава. На същото основание и аз казвам: Господ наистина е създал света, но само онова, което всеки търси, от което всеки е доволен, а именно здравото, красивото – то е Негово създание; всичко останало – изпочупено, изкривено и пукнато, е човешко изобретение. Бог ще ви държи отговорни за тия непотребни неща, за изхабените материали, както ще държи отговорен и гърнчаря за голямото количество глина, която е изразходвал напразно – всяко производство трябва да бъде разумно. Днес всички хора са производители и се стремят към изобилие; не, хората трябва да се върнат към първоначалната култура, девизът на която е бил: „Малко, но хубаво“ – малко говори, но хубаво, място да хване; малко направи, но хубаво, всеки да остане доволен.

И тъй, първото правило: малко, но хубаво. Понякога и аз говоря много, защото живея във вашата култура, където правилото е точно обратно на първата култура – днес всеки се стреми към възможно повече, по-много и т.н. Аз говоря много, защото иначе не бихте ме разбрали; даже и при многото говорене, като свърша лекцията, пак ще дойде някой при мене и ще ми каже, че не разбрал това, не разбрал онова, ще иска още обяснения. Много неща могат да се обяснят, но време се изисква за тяхното разбиране. Тъй както живо-

тът се изявява, той има своето математическо, своето геометрично изяснение, той крие в себе си ред възможности. И когато животът на някой човек достигне своята най-висока точка на развитие, този човек трябва да напусне живота си – трябва да се откаже от своята форма, в която е бил досега, и да мине в нова среда, в нова фаза и нова форма на живот.

На съвременните хора предстои още дълго време да се развиват. Когато някой човек изгуби нещо в живота си, той не трябва да съжалява – това са неговите стари мисли, чувства и желания, с които трябва да се прости като с нещо старо, отживяло своето време. Човек трябва да постави новото като основа на своя живот, затова казвам: поставете за основа в живота си нови мисли, нови чувства и желания. Работете, без да се оплаквате, без да мислите, че едно време сте били по-добри, отколкото сега – ако наистина по-рано сте били по-добри от сега, тогава защо сте дошли на Земята? Задачата на човека е да се усъвършенства, да става все по-добър, затова е пратен той на Земята; това е задача, дадена на всички същества без разлика – в Божествената програма е поставен на първо място стремежът към усъвършенстване на всички същества като цел в живота. Понеже всички същества влизат във Великия живот, то и Великите сили – Любов, Мъдрост, Истина, Правда, Добродел – служат като подтик към усъвършенстване. Щом този стремеж е вложен във всяко същество, рано или късно то ще намери правата посока на своето движение – пътя към съвършенство.

Питам какво прави житното зърно, когато го зароят в земята – то започва да разсъждава, да определя посоката на своето движение (нагоре ли да върви, или надолу); веднага то се поляризира и тръгва в две посоки: надолу – за развитието на корените си, нагоре – за развитието на клоните си; след това житното зърно пристъпва към работа, то разрешава една трудна задача в живота. Следователно, когато и вас поставят като житното зърно в земята, първата ви задача е да определите посоката на своето движение – посоката към съвършенство, и след това да започнете работата си; намерите ли тази посока, вие всичко ще можете да постигнете. От ва-

шата съзнателна работа към съвършенство зависят и вашите постижения – ако вървите правилно в този път, вие още сега можете да постигнете и богатство, и знание, и сила; от вас зависи вашето щастие. Не вървите ли както трябва, не работите ли съзнателно, щастието ще се отдалечава от вас, вие ще го постигнете едва след хиляди години; колкото повече отлагате, толкова повече и щастието ви ще се отдалечава. Не мислете, че като хванете единия край на щастието, всичко сте придобили – вие можете да го хванете и да го изпуснете; работете постоянно, без отлагане, та като хванете единия край на щастието, да не го изпуснете – хванете ли здраво щастието, вие ще влезете в безсмъртния живот. Влезете ли в безсмъртния живот, това не значи още, че всичко сте разбрали, не, безсмъртният живот изисква още повече работа, усилия, отколкото временният живот – защо? Защото ако не работите, вие можете да го изгубите. И в безсмъртния живот нещата не се постигат моментално, и там човек трябва да работи, да се развива, да учи; той не може изведнъж да обхване този широк свят около себе си, работа се изисква от всички.

Някой казва: „Аз не искам да се влияя от никого“. Казвам: влиянието в живота е неизбежно – Слънцето не влияе ли на Земята, Луната не влияе ли на Земята? Влиянието е закон: ще влияеш и ще ти влияят; чрез влиянието става влияне от един човек на друг, благодарение на влиянието хората си помагат взаимно. Мнозина се плашат от влиянието, защото мислят, че ще изгубят свободата си – не, това е криво разбиране, истински свободен човек е онзи, който може разумно да използва влиянието на хората върху себе си. Питам: ако някой не иска да се поддава на влиянието на хората, защо той иска да им влияе? Който иска да не се намира под ничие влияние, нека се изолира, да живее отделно от хората – тогава нито те ще му влияят, нито той ще им влияе, иначе докато човек живее между хората, винаги ще се влияе от тях, пък и той сам ще им влияе; само умрелият човек от никого не се влияе и никому не влияе. Когато някой ви казва да се пазите от неговото влияние, това подразбира, че той иска да ви влияе. Не се плашете от влиянието на хората – защо? За-

щото само Божественото в човека е в сила да влияе. Здравият, разумният човек трябва да използва това влияние, а не да се пази от него; няма по-страшно нещо за хората от това да престане Божественото да им влияе. Опасно е положението на дъщерята, когато майката престане да ѝ влияе; опасно е положението на сина, когато бащата престане да му влияе; опасно е положението на всеки човек, когато приятелят му престане да му влияе. Радвайте се, докато сте под влиянието на моята свещ. Какво лошо има в това: когато вие сте сред гората в тъмна, мрачна нощ, аз да ви светна с моята свещ – лошо ли е влиянието на моята свещ в този момент, какво ще бъде вашето положение, ако в тази тъмна нощ аз изгася свещта си, за да не ви влияе? Не, спасително нещо е влиянието на хората, всяко влияние представлява запалена свещица. Вие трябва да схващате влиянието като разумен процес в Природата и правилно да го използвате. Знайте, че когато се намирате под влиянието на лоши мисли, едновременно върху вас ще дойде влиянието и на добрите мисли; влиянието на добрите мисли винаги е по-силно от влиянието на лошите.

Следователно винаги ще имате предвид следния закон в живота: където е злото, там е и Доброто и обратно – където е Доброто, там е и злото. Ако не се пробуди злото в човека, и Доброто няма да се пробуди; ако не се пробуди Доброто, и злото няма да се пробуди – тези са признаците, по които се познава, че човек се стреми към съвършенство. Щом дойде злото, то ще влияе върху човека, злото ще иска да вземе човека на своя страна, да го убеди в своите методи. Обикновено крадците си служат с методите на злото: когато крадецът се приближава към някой дом с намерение да обира, той пристъпва тихо, без светлина, за да не го види никой; щом се настави пред касата, откъдето ще вземе пари, той запалва свещта си; когато свърши работата си, изгасва свещта и излиза навън също така тихо, без всякаква светлина. Питам: защо крадецът влиза без свещ, а когато обира, запалва свещ?

За изяснение на това положение ще приведа следната аналогия. Преди да отиде да обира, крадецът е облечен със скъсани дрехи, минава за последен бедняк; щом обере някоя

каса, веднага си купува нови дрехи, шапка, обувки и никой не може да го познае. Между онзи беден човек със скъсани дрехи и облечения с нови хубави дрехи има голяма разлика – тази е причината, дето крадецът, преди да обира касите, не запалва свещта си, а когато я обира, запалва свещта, за да му свети и да вижда какво прави. Той трябва да мине незабелязано за хората, да не го видят, да не го познаят. Можете ли да кажете, че крадецът със скъсаните дрехи е скромнен човек – не, той ходи скъсан, за да не обърне внимание на хората, да мине незабелязан. Същото прави и лихварят, който обира бедните вдовици – той ще отиде на черква хубаво облечен, ще запали голяма свещ, ще мине за благочестив човек; каквото и да прави, той не може да излъже Бога, Бог не се нуждае нито от неговата голяма свещ, нито от хубавите му дрехи – този лихвар все пак ще си остане отвътре нечист. По-добре е човек да бъде отвън нечист, а отвътре чист, отколкото отвътре нечист, а отвън чист.

И тъй, като навлизате в мъчнотиите на живота, за да ги преодолеете, вие трябва да се стремите към съвършенство. Каквото и да правите, каквато философия и да имате, мъчнотиите неизбежно ще дойдат – те са определени за всеки човек, бил той прост или учен, сиромаш или богат; ти може да си свършил и десет факултета, но мъчнотиите и за тебе ще дойдат. Има определени неща, които непременно трябва да станат, това обаче не е фатализъм, закон е: мъчнотиите, страданията са неизбежни, понеже са условия за развитие, за разрешаване на задачи. Нима Христос, Който беше гениален човек, не понесе ред мъчнотии и страдания? Той всичко предвиждаше, знаеше какво ще стане, но въпреки това се подчини на закона. Един от учениците Му Го посъветва да приложи Своята сила, да прати един легион войници, за да унищожи римската войска и да се избави от страданията; Христос можеше да унищожи не само римската войска, но и цялата Римска империя, обаче Той прие страданията, които Му бяха определени да мине. Христос носи до едно място дървения кръст, но после го хвърли на земята и каза: „Да нося страданията на хората – разбирам, но да нося дървен

кръст – не разбирам; оттук нататък вие го носете“ – Христос не искаше да носи дървения кръст и го свали на земята, а хората в Негово име и днес още носят кръстовете на врата си. Геройството на човека не се заключава в носене кръст на врата. Когато дойде страданието, турете го на гърба си и го носете, без да ви знаят хората – това е живият кръст, това е геройство; а тъй – турите едно малко кръстче на врата си, всички да го виждат; дойде ли страданието, превърнете го в добродетел. Христос издържа на поруганията на цял народ, на множество войници, Той понесе всички страдания с Любов, но дървения кръст хвърли на земята. Днес християните целуват само дървени кръстовете; и защо не вървят работите им напред – защото те туриха на вратовете, на главите си именно този дървен кръст, презрян от самия Христос.

Време е вече хората да се стремят към съвършенство, към истинско знание, към Любов, Мъдрост, Истина; време е да се откажат от дървените и металическите кръстовете. Представете си, че един свят човек целува един златен кръст, който веднага се разтопява от целувката – ще бъдете ли доволни от тази целувка? Когато Христос дойде на Земята, Той ще целуне всички кръстовете; от тези кръстовете няма да остане никаква следа, те ще се превърнат на прах и пепел – това именно подразбира стихът: „Ще обърша сълзите им, ще хвърля престъпленията им настрана и никога повече няма да ги помена“. Един от апостолите казва: „Ще се похваля с кръста си“ – това значи: ще се похваля със страданията, които понесох за Господа, ще се похваля със страданията, чрез които Бог ме изпита. Ако страдаш и с радост понасяш страданията си, имаш Любов; ако страдаш без радост, нямаш Любов – следователно страданията са пробен камък за изпитване на човешкия характер.

Казвам: мислете право и не се натъквайте сами на противоречия. Не се плашете от влиянията – ако влиянията на хората са добри, приемоте ги без страх; ако влиянията на хората са лоши, пак ги приемоте без страх и размишлявайте – понякога човек може да се ползва и от отрицателните влияния. Да се влияеш от лошото, от отрицателното в човека

значи след като видиш погрешката, която той прави, да бъдеш внимателен ти да не я направиш – като постъпвате така, ще си създадете силни, велики характери. Ако не използвате нито добрите, нито лошите влияния, вие ще се натъквате на противоречия. Когато човек се намери в противоречие със себе си, той постоянно губи; да влиза човек в противоречие със себе си, това значи да пробива стена с главата си; може ли човек да пробие стена с главата си – не може. Турят едного в затвор и той казва: „Какво да правя в този затвор? Как да изляза от тук?“. Казвам: почакай малко, приложи търпението, все ще се намери отнякъде една желязна пила, с която ще можеш да пробиеш стената; твоят приятел ще се погрижи за теб: той ще ти опече един хубав хляб и в него ще тури една желязна пила – като разчупиш хляба, ще намериш пилата и ще си послужиш с нея. Защо трябва да се мъчиш с главата си да пробиваш стената – вземи пилата и стържи, тя представлява един от начините за разрешаване на въпросите.

Питам какъв начин знаете за разрешаване на проблемите в живота и някой казва: „Един от начините за правилно разрешаване на всички трудни задачи е всякога да се говори истината“. Добре, ще ви дам един пример, да видим как бихте постъпили – истината ли ще кажете, или ще излъжете. Неприятел или стражари гонят един от добрите ви приятели, той се скрива в дома ви; стражарите тичат по следите му и влизат във вашия дом, като ви запитват: „Тук ли се крие един човек?“. Ако кажете истината – че приятелят ви е у вас, вие ще станете негов предател, ще го предадете в ръцете на стражарите; ако кажете, че не е у вас, ще излъжете – как ще разрешите тази задача? Ако не кажете истината, ще спасите приятеля си, ако кажете истината, ще го предадете на стражарите – това са двата начина, по които може да постъпи обикновеният човек; но човек с дарби, с ясновидство ще постъпи по друг начин – преди още да са дошли стражарите да търсят приятеля му, най-малко един ден по-рано, той ще напълни торбата на приятеля си с хляб и ще му каже: „Тръгни още сега за Рилската пустиня, скрий се на еди-кое си място, прекарай там 24 часа. След това можеш да се върнеш пак при

мен“ и после, когато стражарите дойдат да търсят приятеля му, той свободно ще каже: „Да, тук беше човекът, когото търсите, но той още вчера замина, може да е отишъл някъде из горите“; този е начинът, по който едновременно и приятеля си ще спасите, и истината ще кажете.

Следователно наука се изисква, да знае човек кога и кому да говори истината. Кому ще говорите истината – само на Бога; кога ще Му говорите истината – всякога, на Бога всякога ще говорите истината; истината може да се говори само на Бога – когато говоря истината, аз имам предвид Бога, а не хората. Да говориш истината на Бога – това е смисълът на живота, този трябва да бъде идеалът на всички. Дойде ли въпрос до истината, ще се вдълбочите в себе си и Бог ще ви научи как и какво да говорите: ако говорите истината на хората в името на Бога, Той ще ви научи какво да говорите; ако не говорите истината на хората, Бог няма да ви научи, Той ще мълчи, ще ви остави сами да се разправяте. Понякога вие искате да угодите на хората, да им кажете истината, без да сте запитали Бога в себе си трябва ли да им се каже и ако трябва, как да им я кажете. Представете си, че този, на когото ще кажете истината, е стражар или разбойник, който иска да хване приятеля ви – трябва ли да му кажете истината? Казвате: „Аз да си кажа истината, а той, ако е прав, нека се защити“ – ами ако те го пребият от бой, без да му позволят да каже дума за свое оправдание, това истина ли е? Какво допринесохте на вашия приятел с казването на истината – предадохте го, нищо повече; преди да сте казали истината, трябваше да влезете в тайната си стаичка и да се посъветвате с Бога, да ви каже какво да направите. Този въпрос лесно се решава от човек, който следва Божия път – как може да го реши? Той разполага с магическа пръчица и като влязат стражарите в дома му, ще махне с пръчицата си и ще им каже: „Търсете, да видите ще намерите ли човека, който ви трябва“; те ще гледат натук, ще гледат натам, ще търсят, ще обикалят, но нищо няма да видят; и ще изпитат голямо външение, тъй щото и да видят човека, няма да посмеят да кажат и като ги питат дали са намерили онзи, когото търсят, те ще кажат, че не са

го намерили. Казвате: „Има ли право този човек да си служи с магическа пръчица?“; питам: имат ли право стражарите да преследват човека? Кога стражарят има право да арестува един човек – когато му е дадена за това заповед от Бога; това се потвърждава и от стиха: „Всяка власт е от Бога дадена“ – то значи: всяка разумна власт е от Бога дадена.

Сега, като ученици на окултната Школа, вие трябва да разглеждате законите в техния дълбок смисъл – и затова когато ученикът съди някого, той трябва да върши това не по свое желание или по свой интерес, а по заповед, по власт, дадена му от Бога; ако постъпва по този начин, той винаги ще бъде доволен от себе си и само по този начин вашите ум, сърце и воля ще се развиват правилно. Следователно не влизайте в противоречие с Божественото, не отстъпвайте от него. Ако искате Мъдрост, обърнете се към Бога, Той ще изпрати най-видните професори да ви учат; ако искате сила, обърнете се към Бога, Той ще изпрати най-добрите учители да ви покажат как се придобива сила; ако искате да разберете Любовта, Истината, Правдата, Добродетелта, обърнете се към Бога, Той ще ви изпрати съответни учители. Не един учител ви е нужен през деня, но хиляди, милиони учители ви са нужни всеки ден – в това седи красотата на живота. Докато човек живее, той всякога ще се намира под закона на влиянието – силните ще влияят на него, а той ще влияе на по-слабите от себе си.

Основната мисъл, която трябва да остане в ума ви от тази лекция, е мисълта за съвършенството; каквото и да правите, трябва да държите тази мисъл в ума си, докато напълно узрее; тя трябва да ви дава непреривен импулс, да осмисли живота ви и след това, като ви пита някой какво представлява Новото учение, ще отговорите: „Новото учение води към съвършенство“. Казвате: „Ние сме слушали от мнозина да говорят за съвършенството“; не е достатъчно само да се говори, но то трябва да се опита. Който е влязъл в пътя на съвършенството, в него едновременно ще потекат три струи: едната струя ще мине през сърцето и ще създаде в човека разширение на чувствата; втората струя ще мине през ума

и ще възбуди в него безброй светли мисли; третата струя ще проникне през душата и ще подтикне човека към свобода на неговите действия – следователно този човек ще се движи безпрепятствено в три направления. Когато човек се домогне до пътя на съвършенството, Божественото се пробужда в него. Съвършенството представлява идеал, за постигането на който Бог всякога е готов да ни помага; когато ние се стремим към обикновени работи, Бог ни оставя сами да работим.

За изяснение на тази мисъл ще приведа следния случай из живота. Това било още в първите години след Освобождението на България. Един млад българин, родом от Свищов, отишъл в Америка да следва. Като свършил образованието си, той се върнал в България и се явил при княз Александър Батенберг да иска служба. По това време нямало много учени българи, затова князът бил готов да го назначи пръв министър в България и го запитал:

– Искаш ли да те назнача за министър на България?

– Не, аз искам да стана директор в една от софийските гимназии.

– Щом е така, ще отидеш при министъра на просвещението, той се грижи за тия работи. Аз мога да ти дам по-висок пост.

Такова е често положението, в което изпадат много от съвременните хора – Бог иска да ги назначи министри, а те се отказват, искат да станат директори; тогава Бог им отговаря: „Щом искате да станете директори, идете при министъра на просвещението, той се грижи за тия назначения“. Като отидете при министъра, той обещава, че ще ви назначи, но от ден на ден отлага, докато най-после се убедите, че и директор не можете да станете. Тъй щото, докато княз Батенберг ви предлага да станете министър, вие се отказвате, искате директорско място; обещават ви днес, утре, че ще ви назначат за директор, но в края на краищата и това място не получавате. Следователно търсите ли служба, намерете такава, която да води към съвършенство, което е вашият идеал.

Казвате: „Ние знаем какво нещо е съвършенството“. Вие

знаете какво нещо е съвършенството, говорите за него, но същевременно говорите за млади и за стари; ако говорите за съвършенство, а едновременно смятате, че сте стари и не можете да учите, вие сте в културата, която залязва – тя е култура на западните народи. Ако сте славяни, влезте в Новата култура, която води към съвършенство. Човекът на новото знае, че има смърт, но той знае, че има и възкресение – човек може да легне в гроба, но той знае, че пак ще стане; ще отиде при Господа, но пак ще се върне, с лице по-светло от това, с което е отишъл. Не става ли същото и с житното зърно – когато посеят житното зрънце в земята, никой не знае за това; когато то израсте, цъфне и даде плод, всички знаят за него и се радват.

Желая на всички да бъдете запалени свещи, отдалеч да светите и всички да ви се радват. Запазете в себе си идеала към съвършенство и към него се стремете – имате ли този идеал, вие всякога ще бъдете добри, весели и силни.

*

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

ДВАТА ПОЛЮСА

*Трета лекция
6 октомври 1926 г.*

ДВАТА ПОЛЮСА

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление.

Бе прочетено резюме на темата: „Най-мощното в човека“.

Бяха прочетени някои от работите върху темата: „Защо Истината е глава на Словото?“.

Сега, като се четоха темите, въпросът остава пак неразрешен. Радвайте се, когато някои въпроси остават неразрешени, красивото в живота седи в това, което не се разрешава. Като се четоха темите за Истината, естествено изникна и въпросът за лъжата. Една българска поговорка казва: „Краката на лъжата са къси“, но според мен лъжата няма никакви крака. Защо хората лъжат – за да вземат нещо: когато някой иска да вземе пари от банкера, той ще го излъже, че това има, онова има, за да може да вземе пари от него; щом вземе парите, пак ще го лъже, дано някак не ги върне. Лъжата съществува само в материалния, във физическия свят – значи за да лъже някой, все трябва да има някакъв материален обект като причина за лъжата; в Духовния, в Божествения свят лъжа не съществува. Докато човек се намира при добри, при благоприятни условия, каквито са в Невидимия свят, той не се познава, не знае дали обича да лъже, или не; когато слезе в материалния свят, при по-трудни условия на живота, тук той се проявява такъв, какъвто е – характерът на човека се изпитва повече при неблагоприятните условия, отколкото при благоприятните. Днес смятат за благороден човек този, който проявява велики дела и качества; в Новата култура съдят за благородството на човека по това как се проявява в най-малките неща.

Съвременните хора говорят за чест, за морал и казват, че морален човек е онзи, който спазва правилото „Не убивай!“ – кого да не убива, човека ли? Питам: може ли тогава да се нарече морален човек онзи, който коли кокошки, агнета, во-

лове или който убива мухи, сече гори и т.н.? Ако истинският морал се заключава в спазване на правилото „Не убивай!“, този морал трябва да се прилага по отношение на всичко живо, от най-малкото до най-голямото; не се ли прилага той в целокупния живот, това не е морал. Много от днешните учени, писатели и философи казват, че моралът е нещо относително; да, човешкият морал е относителен, но Божественият е абсолютен. Представете си, че имате един добър приятел, когото обичате и той ви обича: приема ви в дома си винаги добре, разположен е към вас, угощава ви хубаво и т.н. – това ви радва, задоволява и вие се чувствате щастлив, доволен. Един ден отношенията на приятеля ви се изменят към вас по разни причини – материални, духовни или поради самото естество на приятеля ви. Сега вие се поставяте на изпит: ако сте морален човек, ще останете верен на приятеля си, няма да се колебаете в отношенията си към него; ако нямате морал в себе си, веднага ще се измените към него, ще му дадете гръб. Вие трябва да знаете, че човек е колективно същество, вследствие на което често той не е отговорен за постъпките си. Наистина, човек трябва да мисли за всичко, което върши, защото дали е отговорен за делата си, или не, в края на краищата пак той страда. Когато турите дървото в огъня, виновно ли е то, че изгаря – първо е виновен човекът, който туря дървото в огъня, а после е виновен огънят, който има свойството да изгаря телата. Когато вземете един остър нож и с него мушнете някой човек, ножът ли е виновен за това убийство?

Следователно постъпките, действията на човека биват колективни и индивидуални. От постъпките на човека се определя неговата сила. Никой никого не може да изнасилва, никой не може да употребява насилие върху другия, ако последният сам не се поддаде на това насилие; тъй щото когато човек не се поддава на лошото влияние на някоя колективна или индивидуална единица, това говори за неговия морален устой.

Питам какви трябва да бъдат качествата на духовния и на Божествения живот; както Божественият, така и духов-

ният живот не се проявяват във време и пространство (те са извън времето и пространството), физическият живот обаче се проявява във време и пространство. Следователно, докато човек е в Божествения свят, той е в приятно, добро разположение на духа; в следващия момент, когато слезе на физическия свят, той изгубва това добро разположение на духа и минава в обикновения живот. В Божествения свят хората всякога се намират в добро разположение на духа, а във физическия живот те се намират в добро или в лошо настроение. Хората на настроението всякога се движат между два полюса: когато на единия полюс е топло, на другия е студено – такъв е законът на физическия свят. Когато двама приятели живеят добре помежду си и образуват едно цяло, единият от тях винаги ще се намира на единия полюс, а другият – на противоположния полюс: ако единият е в лятото на живота, другият ще бъде в зимата; ако единият е в пролетта на живота, другият ще бъде в есента. Обаче Съществата от Духовния и от Божествения свят, понеже знаят законите, могат да сменят полюсите на живота както искат, те имат най-малко четири полюса. Ако едно от тия Същества дойде на Земята и изгуби условията за растене и развитие, това Същество ще се качи в Духовния свят; когато и там изгуби условията, това Същество ще се качи още по-нагоре – така то ще се качва от една област в друга, по-висока, докато най-после не среща никакви препятствия за своето растене и развитие. Хората на физическия свят, като не познават духовните закони, ще се раждат и умират, ще минават от един полюс в друг, докато най-после научат тия закони и могат да ги прилагат в живота си.

Казвам: от хиляди години насам Божественият свят работи върху хората, за да ги научи на онези методи, чрез които ще могат по свое желание да минават от един полюс в друг. Пожелае ли човек да влезе в Божествената Школа като ученик, той непременно трябва да изучава методите за трансформиране на състоянията, за преминаване от един полюс в друг, за да може да се справи с изпитите на тази Школа. В Божествената Школа изпитите са по-трудни, отколкото в

обикновените. Мнозина мислят, че като влязат в някоя окултна Школа, работите им веднага ще се наредят, всичко ще им тръгне напред; те мислят, че ще живеят като галени деца: слугини ще ги обличат и събличат, ще ги водят по разходки, песни ще им пеят и т.н. и ако не излезе така, казват: „Да знаехме, не бихме влезли в тази Школа“.

Питам: ако не влезете в Школата и останете в света, там по-добре ли ще ви бъде? Положението на хората в света е много по-лошо от това на учениците от някоя окултна Школа – има ред статистики, които показват какво се върши в света: там хиляди хора умират от различни болести; там мъже убиват жените си и жени убиват мъжете си; родители убиват децата си и деца убиват родителите си. Страшен и тежък е животът в света – ако разгледате съвременната култура с окоето на ясновидеца или на окултиста, ще видите, че там е място само на престъпления. Тази култура ще загине по причина на тия престъпления и ако даже много добри хора се гневят, сърдят, искат да отмъстят на този, на онзи, искат да убият някого или да се самоубият, това се дължи именно на лошото влияние на тази култура, в която те са потопени и без да желаят, взимат участие в нейния живот. Но има много хора, които по мисли, чувства и живот коренно се различават от обикновените хора на съвременната култура – кои са тези хора? Те са ония, които са доволни от най-малкото благо, което им е дадено; те са доволни, защото знаят, че това благо постоянно расте. Нищо в Природата не седи на едно и също място, на едно и също положение: и малкото благо като житното зърно съдържа в себе си условия за растене – щом се посади в земята, всеки нов момент то ще расте, ще се развива, докато даде плод, от който всички ще се ползват. Който не е доволен от малкото благо, той няма да се погрижи да го посади в земята, вследствие на което ще го лиши от условия за растене и живот.

И тъй, в Природата малките неща растат, а големите се смаляват; който иска да стане голям, той трябва да се смалява – Слънцето не се ли е смалило? Някои учени твърдят, че едно време Слънцето е било по-голямо, отколкото е днес; те

казват, че Слънцето още ще се смаява. Същото се твърди и за нашата Земя – някога тя е била много по-голяма, отколкото днес. Следователно който търси велики работи в света, той трябва да знае, че непременно ще се смали – законът е такъв: щом желаете велики работи, ще те смаят, щом желаете малки работи, ще те възрастат. Това е изказано в стиха: „Бог на смирените дава благодат, а на горделивите се противи“.

Сега, като говоря по този начин, искам да обърна вниманието ви на обхода. Изкуство е да знае човек добре да се обхожда – той трябва да се отнася с хората така, че и те да останат доволни от него, и той да бъде доволен от себе си. Някой, като говори с хората, вади кърпата си срещу тях, изтрива носа си, пръска слюнки от устата си и т.н. Щом говорите с някого, трябва да спазвате известно разстояние между него и вас и никога да не нарушавате това правило. Някой казва: „Дребни работи са тия, няма какво да им се обръща внимание“; не, ако човек обръща внимание на малките работи, той ще бъде внимателен и към големите. Някои хора обичат да говорят много за това-онова, за каквото им дойде наум и после казват: „Ние разглеждаме въпроса обективно, а не субективно“ – какво разбирате под думите *обективно* и *субективно*? Ще кажете, че обективният свят е външен, а субективният – вътрешен; обективният свят е широкият, големият, а субективният е малкият, ограниченият свят. Както и да разглеждате нещата – обективно или субективно, като ученици на окултната Школа вие трябва да имате добра обхода. Обходата не се предава, тя се придобива със съзнателна работа – има ред методи за това, но те не са механически: човек трябва да мине през най-големите изпитания, но същевременно трябва да мине и през най-големите блага; той трябва да мине през най-голямата сиромашия, а също така и през най-голямото богатство – и като се движи между тия два полюса, той най-после ще изработи начин на обхода както към себе си, така и към другите.

И тъй, казано е от псалмопевица: „Глава на Твоето Слово е Истината“; след него много пъти е повтаряна тази ми-

съл, но разбрали ли са хората каква идея е имал в главата си псалмопевецът? За да се разбере идеята, която той е имал, човек трябва да се постави на неговото място и да преживее неговата опитност – когато човек разбира и преживява опитностите, страданията и изпитанията на хората, той става по-мек, по-снизходителен и по-добър към тях.

Питам: защо човек не е мек, не е добър, не е снизходителен към хората? Някои хора не са меки, понеже нямат достатъчно пространство в себе си да се разширяват – мекотата се развива при известни условия. Какво е нужно на желязото, за да стане меко – топлина му е нужна. Когато се приближавате към меки хора, вие изпитвате известна приятност – това се дължи на обстоятелството, че мекотата представлява приятна топла дреха, която обвива тия хора. Тази топла приятна обвивка прави меките хора имунитетни към всякакви болести – здравето на човека зависи от неговата мекота. Когато човек изгуби мекотата си, той започва да изсъхва, да се втвърдява и лесно заболява; където влезе, каквото погледне, навсякъде вижда лошото, недоволството е негов спътник – той е недоволен от хората, недоволен е и от себе си. Недоволството е присъщо качество на съвременната култура, която вече си отива; в тази култура човек е крайно индивидуализиран и ние виждаме как днес всеки иска да подчини другите, той да стане център, около който те да се движат; вследствие на това силно индивидуализиране между хората започва една вътрешна борба за първенство и в заключение тази борба свършва с катастрофа – обща за всички и лична за всеки, който участва в нея. Това става и в държавите: днес избират едного за цар, благославят го, коронясват го, но утре се обяви някаква война, която не даде очакваните резултати, и този цар се вижда принуден да напусне престола; възцарява се друг цар, събират се около него други хора и започва пак същата история. Коя държава, кой народ и кой цар досега са реализирали своите идеали? Резултатите на всички държави, на всички царствания са само катастрофи: избити хора, осакатени, болни, икономически съсипани народи и т.н.

Казвам: когато хората се бият, това показва, че те са млади – само младите се бият, старите подтикват младите да се бият, а те сами седят настрана. Гледате, някой млад момък седи у дома си, работи нещо, но дойдат старите – баща му, майка му, и казват: „Синко, какво си се затворил вкъщи? Я излез вън, иди на хорото, да си поиграеш с момите!“, но той седи, не иска да играе, не го привлича хорото. Днес му говорят така, утре му говорят, докато най-после му внушат, че трябва да излезе, да си избере някоя мома, да се ожени за нея; той си хареса някоя мома, но друг я обича и гледаш, че един ден тия двама момци се сбили и след това старите започват да ги критикуват: „Гледай тия луди-млади какви глупости вършат!“. Докато човек живее в старата култура, той все глупости ще върши: войни ще отваря, царе ще възкачва и сваля и т.н. Новата култура обаче изисква нови форми, ново съдържание, нов смисъл на живота: когато свързваш съдбата си с някой човек, ти трябва да се изпиташ не само външно, но и вътрешно – можеш ли да живееш с този човек и какви трябва да бъдат отношенията ви; това е задача на човека при всички случаи в живота му – откакто се роди, докато замине за другия свят, човек непрестанно трябва да решава въпроса за връзките и за отношенията си с хората – защо? Защото старата култура разрешава тия въпроси по един начин, а новата култура ще ги разреши по друг.

Сега аз искам да ви дам няколко нови правила, но който ги приеме, трябва да ги приложи, от всички се изисква приложение. Някой седи и очаква каквото Господ даде; и това е добре, но във всичките си работи този човек напълно уповава ли на Бога – откъде знае той, че каквото му се случи, все от Бога е дошло? Преди всичко съвременният свят от Бога ли е нареден? Има някои неща, създадени от Бога, но повечето от тях са от хората – всички отклонения в този свят са резултат на човешките мисли и чувства. Първоначално Бог създаде света и после го даде под наем на хората; един ден Той ще дойде при тях и ще им иска сметка за всичко, което те са развалили – цялата инсталация на този свят е развалена, вследствие на което съвременният свят може да се нарече

свят на развалини. Като погледнете лицата на хората, те са асиметрични: дядо ви е изкривил носа, баба ви – очите, пра-дядо ви – устата, прабаба ви – веждите, и в края на краищата като се погледнете в огледалото, вие виждате, че ви липсва онази красота, онази хармония, онази съразмерност между частите. Вашите деди и прадеди благодарение на редица неправилни животи развалили къщата, която им бе дадена навремето, в която днес и вие продължавате да живеете, но плачете, не сте доволни от положението си – защо плачат хората? Хората плачат по разни причини – един плаче, че не се отнасяли хората добре с него: когато хората се отнасят зле с него, той плаче, когато пък той се отнася зле с тях – не плаче; някоя жена плаче, че мъжът ѝ я бие, утре пък тя бие мъжа си, той плаче. Казвам: докато хората живеят в старата култура и постъпват по старите методи, всякога ще има плач. Ако единият бие, другият трябва да отстъпи, да покаже благородство на характера си; ако единият се гневи, сърди, нагрубява, нека другият постъпи така, че да му покаже своята нова философия – нека му докаже, че в него има велика мисъл, която го движи към по-висок свят, където няма полюси, където няма противоречия и страдания.

Сега, като ученици на окултната Школа от вас се изисква да развиете своята чувствителност – чувствителност ви е необходима, за да влизате в положението на хората, да разбирате техните страдания. Наистина, когато човек е чувствителен, той е изложен на по-големи страдания, но като ученик той ще разбира законите и ще може по-лесно да се справя със страданията си. Представете си, че вие живеете в един град и със своята чувствителност долавяте, че след няколко месеца този град ще потъне или ще бъде разрушен от някакво голямо земетресение – какво ще бъде вашето положение? Можете ли да бъдете спокойни, като знаете, че тия хора, които днес са радостни и весели, само след няколко месеца ще се намират под развалините на този град или под вълните на водата? Още по-тежко е положението на ясновидача, който вижда например, че след десет години Земята ще се сблъска с някоя планета в пространството и ще се разруши. Какво ще

бъде положението на хората, ако им се каже, че Земята ще претърпи такава катастрофа – мнозина ще повярват и ще се уплашат, ще живеят със страх, а някои няма да повярват и ще бъдат спокойни.

Казвам: има една красива страна на живота – тя е красотата на Божествения свят. Всеки човек е опитал реалността на този свят, но въпреки това пак се съмнява в него. Например при най-малките проявления на добродетели от страна на когото и да е винаги присъства някой велик дух, който следи всичко, което се върши; ако човек замисли нещо лошо, този дух веднага му нашепва: „Бъди внимателен, мисли какво правиш!“; ако те обиди някой, ти искаш да му отмъстиш, но духът пак ти нашепва: „Не бързай, не се тревожи, аз ще уредя тази работа!“ – „Не, аз ще му дам да разбере, как смее той да ме обижда!“. Питам: кой на кого досега е дал да се разбере; колко хора избесиха, колко войни станаха, но това поправи ли света? Всички тия средства са палиативни, светът така не се поправя; хората трябва да работят съзнателно върху себе си, естествено да се смирят, а не чрез насилие.

И тъй, ако човек иска да се самовъзпитава, той трябва да учи, да прилага ония методи, които истинската, положителната наука дава. Често паметта на човека отслабва благодарение на големи тревоги и безпокойства, много хора се безпокоят за нищо и никакво – каквато неприятност им се случи, те се ожесточават, намират, че Провидението е несправедливо към тях; Провидението е абсолютно справедливо – миналият живот на човека определя настоящия, а настоящият живот определя бъдещия. Тъй щото каквото днес преживяват хората, то е резултат на техните минали действия; страданията, несполуките в сегашния живот на хората се дължат на утайки от миналия им живот – това индуите наричат *карма*. Дълго време човек трябва да работи върху себе си, за да се изчисти от утайките на миналото, а често тия утайки така засипват хората, че става нужда Невидимият свят да се заеме да ги освободи от тях и докато ги извади от това положение, те минават големи помрачения на съзнанието; вследствие на това помрачение много хора губят

вярата си, менят убежденията си и казват: „Не вярваме вече в Бога“ – в какво вярват тия хора? Това са състояния, които личността преживява.

Следователно всяка обида, която човек преживява, показва, че в него е засегната личността. Според мен само старият човек се обижда, старият човек е крайно честолобив – като се обиди, до края на живота си той не прощава; когато наближи последният му час, тогава е готов да се помири с всички, с които е имал някаква неприятност в живота си, тогава той ги извиква при себе си и казва: „Аз отивам вече при Господа, искам да се простя с вас, да не ви остана дължен“; а много старци и като умират, пак не са готови да простят, да се помирят с ближните си. У децата е точно обратно – ако днес се скарат с някого, утре ще се помирят, те не задържат обидата за дълго време в сърцето си, вследствие на което са безгрижни – затова е казал Христос: „Станете като децата“. И между религиозните хора, и между учениците на Школата се срещат такива стари дядовци и баби, които се обиждат и никому не прощават. Гледате някой млад човек, едва има 20 години, обидил се, надул се, нищо не иска да чуе, остава на особено мнение – не, по този начин работите не вървят. Достатъчно е Бог да мръдне само палеца Си и всичко е свършено с тези стари хора, които имат голямо съзнание за себе си. Ако влезете в Небето с тези разбирания, с това съзнание, там ще ви освиркат така, че ще се чудите какво да правите и тогава ще кажете: „Колко прости сме били, какви дебели глави сме имали!“ – какъв по-голям шамар от това освиркване? Докато сте били на Земята, вие сте мислили, че сте завършили своето развитие и сте създадени само да заповядвате; щом влезете в онзи свят, там ви посрещат със смях, освирквания и подигравки – едва тогава съзнавате в каква заблуда сте били и пожелавате час по-скоро да се върнете на Земята, да се изправите, да работите върху себе си.

Казвам: докато човек е на Земята, ще работи най-малко два часа физическа работа, три-четири часа ще работи за сърцето си, пет-шест часа за ума, за душата, за духа си и след това ще помисли за ядене и пиене. Един ден, когато човек

съблече телесната си дреха, когато се обезпльти, тогава той ще мине в друга фаза на работа – няма да оре, да копае, да готви, защото няма да има вече ръце и крака; и като дух той пак ще работи, пак ще оре и копае, но в друга област, в друго поле. Някоя религиозна сестра казва: „Аз завърших вече своето развитие, няма повече да готвя, Бог не ме е пратил за готвачка“; ето какво трябва да каже тази сестра: „До днес аз готвих само за децата и за мъжа си, само за тях се грижих. Обаче осъзнах, че трябва да поработя малко и за Бога, затова днес, като наготвя на своите деца, ще отида в дома на някоя бедна вдовица с няколко малки деца, ще ѝ наготвя, ще си поприказвам с нея и ще си отида. На другия ден ще посетя друга бедна къща, ще опера, ще ушия нещо и така ден след ден ще обикалям бедните къщи в София, ще помогна където с каквото мога“ – това е работа за Бога. Някой може да каже, че е глупава тази работа – да ходи от къща на къща, да помага на хората; колкото е разумна работата за себе си, толкова е разумна и за другите.

И тъй, животът изисква взаимопомощ. Науката, която ще дойде, ще бъде свързана с живота. Днес хората са готови само да се критикуват – срещне ви някой, изгледа ви от главата до петите, измери ви със своя аршин и казва: „Като виждам какъв талант се крие във вас, аз мисля, че сте някой великан, но какво излиза всъщност – на ръст сте едва 1,60 м, гърдите ви са тесни, изобщо нямате внушителен вид“; гледате друг някой – строен, добре поставен, главата – правилно сформирана, всичко е както трябва, а всъщност тази глава нищо не ражда. Значи съвременните хора се лъжат в своите преценки, понеже не познават онези абсолютни мерки, по които могат да определят кой човек е обикновен, кой е талантлив и кой – гениален. Кой са отличителните черти на гениалния човек? Не е достатъчно само да се каже, че един-кой си човек е гениален, трябва точно да се определи кое в човека е гениално – носът, очите, ушите, устата, брадата или челото. Истински гениален човек е този, на когото всички удове на тялото са гениални; ако един от удове му не отговаря на изискванията на гениалността, този човек не може

да бъде гениален. Погледът на гениалния човек е дълбок, той е свързан с цялото Битие. Когато разговаряш с някой гениален човек, той те изслушва внимателно, изучава те, без да те унижи – той е толерантен към всички.

Казвам: като ученици на окултната Школа вие трябва да бъдете толерантни едни към други. Какво означава думата *толерантен* – на български тя означава търпелив, снизходителен човек. Ученикът трябва да се стреми към зазоряване на своята душа, няма по-красив момент в живота на човека от зазоряването. И при изгрева на Слънцето няма по-красив момент от зазоряването. Псалмопевецът казва: „Господи, на ранина Те повиках“ – действително човек най-добре размишлява сутрин преди изгрев Слънце; щом Слънцето изгрее, вниманието му се отвлича на разни страни. От изгрева на Слънцето до залеза – това време е определено за развитие на дарби, способности, чувства и за проява на разни действия. Тъй щото за всяка работа има точно определен час от деня. Който иска да развие Божественото в себе си, да стане гениален, той всяка сутрин трябва да излиза вън, да наблюдава зазоряването, да посреща изгрева на Слънцето, той трябва да се свързва с тия мощни сили в Природата, да остави те да работят върху него.

Някой спи до късно сутрин и като стане, усеща се неразположен, недоволен и започва да размишлява защо Господ е създал така света. Казвам: стани рано, излез вън преди изгрева на Слънцето и се постарай да видиш поне част от мантията или от гърба на Бога в светлината на хоризонта. Красиви неща се крият в изгряващото Слънце; ако човек излиза редовно сутрин да наблюдава зазоряването и изгрева на Слънцето, все ще му се открие нещо, най-малко той ще се вдъхнови. Светията се вдъхновява и чрез молитва, той дълго време се моли, докато се вдъхнови, докато направи връзка с Бога, с Разумния принцип в света – това подразбира стихът: „Ще изпратя Духа Си и Той ще ви научи на всичко“. Когато се молите или когато наблюдавате изгрева, вие не трябва да бъдете педанти, всички да постъпвате по един начин – молитвата изисква вътрешна свобода, тя трябва да става по дух,

по разположение. Където има свобода, там има разнообразие; в мислите, в чувствата и в постъпките ви трябва да има разнообразие, но и при най-голямото разнообразие от всинца ви се изисква единство. Всички хора говорят за Любовта, те търсят Любовта, но трябва да знаят, че Любовта не може да се изяви в живот, където хората умират: в живота на съвременните хора Любовта се явява само за миг, веднага след това изчезва и вследствие на това те страдат, плачат, разочароват се; всички хора страдат все за изгубената Любов, обаче това не е изгубване на Любовта, но лишаване от условията, при които тя може да се прояви.

„Глава на Твоето Слово е Истината.“ Питам: хората имат ли глава? Според старата митология някои животни са имали по седем глави. Ако животните са имали по няколко глави, може ли хората да нямат поне една глава и при това в каква глава може да се вмести Истината? През цялата година размишлявайте върху стиха: „Глава на Твоето Слово е Истината“. Каквото и да мислите, чувствате и вършите, винаги се вслушвайте във вашия вътрешен глас; съпоставяйте външното с вътрешното в себе си, за да се доберете до онази истинска, положителна наука. Стремете се да се освободите от старите навици, да съблечете смъртната си дреха и да остане във вас само ценното, Божественото. Каквото се яви на пътя ви, не се обезсърчавайте – условията, в които се намирате сега, са най-добри за вас като ученици, по-добри условия от сегашните никога не сте имали. Не се безпокойте, че някои от вас сте стари, в Новото учение старите моментално могат да се подмладят – как? Като изменят стария начин на мислене и на чувстване. Светли мисли в ума и възвишени чувства в сърцето са условия за подмладяване. Обаче и младите могат да остарееят, когато изгубят своите светли мисли и благородни чувства; който изгуби своята свещена идея, той веднага остарява – свещената идея е светлина в ума на човека. Какво представлява Слънцето за човек, който няма зрение; какво представлява звукът, говорът за човек без слух; какво представляват чувствата за човек без сърце; какъв е смисълът на движението, ако човек изгуби душата си? Такова нещо е

свещената идея за човека – изгуби ли тази идея, целият му живот се обезсмисля. Като говоря за ум, сърце, душа и дух, аз имам предвид задачата на всеки ученик да се разбере и познае като ум, сърце, дух и душа.

Мнозина се оплакват, че са остарели, че нищо не са научили. Ако Мойсей, който минаваше за адепт на времето си, търсеше помощта на евреите, за да спечели едно сражение, какво остава за вас? Защо трябваше евреите да се избиват едни други; ако между тях е имало грешници, не можа ли Бог да се справи с тях, а трябваше сами да се избиват? Всичко това беше необходимо, за да видят евреите и Доброто, и злото, което съществуваше в самите тях. Например всеки човек е добър, докато някой не го засегне; засегнал ли го малко, той веднага се обижда, сърди се, гневи се, готов е да се откаже от убежденията си, от Бога – той казва: „Аз не вярвам вече в нищо“. Да се гневи човек на Бога – това нищо не допринася, той само губи. Някой се сърди, че хората не го обичали, не го уважавали, и казва: „Не искам вече да живея, не искам да гледам Слънцето, не искам да излизам; ей тъй, ще седя вкъщи“ – питам какво е виновно Слънцето. Едно трябва да знаете: досега никой никого не е обичал; това, което хората наричат любов, не е нищо друго, освен залъгалки. Едно от качествата на Любовта е постоянство, неизменност – който истински обича, той никога не се мени; щом вие страдате от това, че хората не ви обичат вече, че са изменили любовта си към вас, трябва да знаете, че те никога не са ви обичали.

Господ казва: „Записах ги на дланта Си“ – това значи: онези, които Бог обича, те са написани на дланта Му и Той никога няма да ги забрави. Христос казва: „Благ е само Бог“; в Божията Любов няма никаква измяна, нито промяна. Когато човек се намери в трудно положение, той мисли, че Бог го е напуснал, изоставил; и Христос, когато беше на кръста, каза: „Господи, защо си Ме оставил?“, обаче оставянето не подразбира, че Любовта се оттегля. Когато майката отива на работа и оставя детето си вкъщи само, това подразбира ли, че тя не го обича? Когато учителят бие непослушния ученик, това не показва, че той не го обича. Когато майката затваря

детето си, което обича да взима яйца от полозите, да краде ябълки, круши, сливи от дърветата на съседите, не го ли обича тя – майката обича детето си, но го възпитава, дава му уроци да не ходи по чуждите дворове, да прави пакости. Следователно дойдете ли до Любовта на Бога, трябва да сте напълно убедени, че Той е неизменен. Когато имате страдания, мъчности, трудности, трябва да знаете, че Провидението, Бог, ви възпитава да не ходите без позволение по чуждите дворове.

Казвате: „Не съществува ли Любов на Земята?“, Любовта има известни прояви и на Земята, но вие не сте доволни от нея, вие търсите друго нещо, искате друга Любов: ходите, хлопате тук, хлопате там и се домогнете до някакво благо; радвате се на това благо, но радостта ви скоро изчезва – защо? Не е тази радост, която сте търсили. Това, което търсите, на Земята няма да го намерите, но това не трябва да ви обезсърчава; вие живеете в преходен свят, между смъртта и живота, но един ден, когато придобиете безсмъртието, Любовта ще се изяви в своята пълнота, тя чака този момент. Засега хората са в дълбок сън, те още не са се пробудили – сънуват само за Любовта, но в действителност още не са я придобили. Казано е в Писанието: „Когато мъртвите се пробудят, те ще излязат из гробовете си“; казано е още: „Седна отдясно на Отца Си и положи враговете Си подножие на нозете Му“ – значи дясната страна е почетно място. Следователно, ако срещнете някой ваш приятел, от коя страна трябва да върви той – отляво или отдясно на вас? Щом знаете, че почетното място е дясната страна, ще го оставите да върви от дясната ви страна.

Сега ще ви дам следното упражнение за една седмица: като си лягате вечер, сложете в ума си мисълта да станете точно в 12 часа през нощта; като се събудите, погледнете часовника – ако е точно 12, станете, помолете се тихо в себе си и кажете: „Господи, да дойде Твоето благословение върху мене“. Прекарайте няколко минути в размишление и се запитайте да си легнете ли, или не; ако не можете да си отговорите, напишете две билетчета с думите *да* и *не* и извадете

едното от тях, то ще определи да си легнете, или не; ако не трябва да си легнете веднага, останете около 15-20 минути в размишление и си кажете: „Господи, благодаря Ти за всички блага, за всички благословения, които ми изпращаш“ – наистина, Божиите благословения винаги са били върху вас, но не сте могли да ги разберете и благодарите за тях; след това можете да си легнете пак. Който се е помолил добре, той ще заспи леко и ще има някакъв хубав сън. Когато хората сънуват страшни сънища, това се дължи на обстоятелството, че молитвата им не е приета. Добрата молитва веднага се приема; тя дава вътрешен мир на човека. Като правите упражненията една седмица, следете какви резултати ще имате. Който не може сам да става навреме, някой от домашните му да го събужда.

*

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

СВОБОДНО ДВИЖЕНИЕ

*Четвърта лекция
13 октомври 1926 г.*

СВОБОДНО ДВИЖЕНИЕ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление.

Изпейте упражнението: „В зорите на живота“.

Бе прочетено резюме от темата: „Защо Истината е глава на Словото?“.

За следния път пишете върху някоя свободна тема.

Като се говори за свободна тема, трябва да се знае, че и свободните теми са определени. Например когато казваме, че човек може да ходи свободно, ние имаме предвид, че той може да ходи свободно само там, където има място – следователно човек може да се движи свободно само по земята; рибата може да се движи свободно само във водата, птицата може да се движи свободно само във въздуха. Ако човекът, рибата и птицата бъдат заставени да се движат в среда, чужда за тях, те ще бъдат изложени на големи страдания. Значи страданията на хората се дължат главно на физически причини: когато човек приема несъответна за своя организъм храна, той страда; когато приетата храна не се асимилира от организма на човека както трябва, той пак страда – когато храната се задържи дълго време в стомаха, без да се смели, от нея се образуват отровни вещества, токсини, които се разнасят из целия организъм и отравят кръвта. Също така и в сърцето на човека има натрупани непостигнати желания, които вследствие на това, че не могат да се асимилират, създават астрални токсини; по същия начин, когато човек задържа в себе си мисли, които не може да реализира, те остават за дълго време в мозъка и понеже не могат да се асимилират от него, образуват ментални токсини. Тъй щото съвременните хора страдат от натрупаните се в тях физически, астрални и ментални токсини – тези токсини в организма са първото условие за развитие на микробите, носители на различни болести.

Казвам: такова е положението на човека, който не знае законите, но какво трябва да бъде положението на окултния ученик, който разбира и знае законите? Окултният ученик трябва да знае какво му предстои да разреши всеки ден; както земеделецът знае какво трябва да прави през различните годишни времена, така и окултният ученик трябва да знае каква задача има да разрешава всеки ден. Да допуснем, че вие сте в едно училище, където имате четири двойки деца от различни степени: 2¹, 2², 2³, 2⁴. Двойката в първа степен представя дете, родено през пролетта; двойката във втора степен представя дете, родено през лятото; двойката в трета степен представя дете, родено през есента, и двойката в четвърта степен представя дете, родено през зимата. Еднакво ли ще се развиват тия четири деца? Те ще се развиват съвършено различно, понеже условията, при които са се родили, са съвършено различни: например детето, което се е родило през лятото, ще го обличат в тънки, леки пелени и дрешки, защото във етопло, обаче детето, което се е родило през зимата, ще го обличат с дебели, топли пелени и дрешки. Значи има положения в живота, които за едни хора са добри, а за други – лоши и знанието на окултния ученик се заключава именно в това: да разбира тия условия, тия положения в живота и да знае какво може да очаква от добрите и какво – от лошите условия; всеки трябва да познава себе си, да познава и хората, с които има отношения, за да не изпада в грешки и в заблуждения.

Като изучавате себе си, като изучавате и другите хора, ще забележите, че всички се различават в разбиранията, в морала си и т.н.: някои хора са много чувствителни, други имат силно развити лични чувства, трети са много тщеславни, четвърти – горделиви, някои пък са завистливи, злобни, отмъстителни; много хора пък са добродетелни, т. е. в тях са развити добродетелите. На какво се дължи гордостта? Гордостта е признак на излишък от мозъчна енергия – гордият човек е отворил всички прозорци на умствения си живот, вложил е в ума си безброй непостижими идеи, които иска на всяка цена да постигне, да стане пръв човек в света. Пръв човек е само космическият, който се е явил най-напред; все-

ки друг, който се е явил след него, по никой начин не може да бъде пръв. Ти, който си се родил на опашката, ще бъдеш доволен и от това място, на което те поставят. Който влезе пръв в гостилницата, той ще яде от най-хубавото ядене и ще има най-голям избор; който влезе последен в гостилницата, той ще яде от това, което е останало – трябва ли да се сърди за това на гостилничаря? Гостилничарят ще каже: „Ти нямаш право да се сърдиш, да си недоволен от храната. Аз даже не подозирах, че ще дойдеш толкова късно, сега бъди благодарен и на това, което си заварил“.

Та и вие, като ученици, трябва да бъдете внимателни едни към други, всеки да бъде доволен от положението, което заема. Всеки иска да бъде почитан и уважаван от другите – това желание е намясто, но постъпва ли той спрямо другите така, както иска да постъпват спрямо него? Когато някой от вас излезе да каже нещо, другите му се смеят – защо се смеят? Защото той не разбирал това, върху което говори. Вярно е, че някога човек говори неща, които не разбира, а друг път говори неща, които разбира, но които не може да изкаже, да предаде точно с думи. За да може човек да предаде точно една идея, първо тя трябва да му е ясна на физическия свят; щом идеята му е ясна на физическия свят, той ще може да я изкаже, да я предаде и на другите хора. Значи нещата трябва да започват от физическия свят и да вървят нагоре, т. е. от простото, от видимото към сложното, към невидимото.

За изяснение на мисълта си ще ви дам следното правило. Когато ви дойде някой гост, когото не сте виждали десетина години, първия ден ще му дадете най-простото ядене: боб без масло, без никакви подправки, само със солчица; втория ден ще му дадете по-хубаво ядене, третия ден – още по-хубаво, и така ще подобрявате яденето, докато последния ден го угостите с най-хубавото ядене. Обаче вие постъпвате точно обратно: първия ден слагате на госта си най-хубавото ядене, втория ден – по-просто ядене, и ако гостът ви прекара десетина дена у вас, последния ден го гощавате с боб. Следователно искате ли да изкажете някоя мисъл, предайте я най-напред в най-проста и ясна форма, а после я украсявайте. Първо вие искате да я предадете в най-красива, изящна фор-

ма, да направите впечатление на хората, а после завършвате, като предавате мисълта си в най-прост вид – тази е причината, поради която хората не успяват в живота си. Учителят извиква на урок един от учениците си и го запитва: „Минчо, кажи ми какво е предназначението на ученика?“; ученикът отговаря: „Когато Бог създаде света, първо Той направи небето и земята, после – деня и нощта, на третия ден създаде тревата, цветята и дърветата, на четвъртия ден – небесните светили, на петия ден – животните, на шестия ден Бог създаде човека, за да расте, да се развива, да учи“. Другарите на Минчо слушат, не могат да разберат какво иска да каже той с тази дълга история; Минчо трябваше да отговори на зададения въпрос кратко, ясно и просто: „Предназначението на ученика е да учи“.

Следователно, за да напредва ученикът, трябва да прилага; през течение на годината той минава достатъчно материал, но трябва да приложи поне една десета от този материал. И вие като ученици също така трябва да прилагате – много материал имате, но част от него трябва да приложите; не прилагате ли, ще натоварите ума си, а този товар ще ви създаде големи безпокойства – умът на ученика трябва да е спокоен, да не се товари повече, отколкото може да носи. При това в мислите, в чувствата и в постъпките ви трябва да има голямо разнообразие, еднообразието носи смърт. Когато в мислите, чувствата и постъпките на човека има еднообразие, той става тягостен както за себе си, така и за другите; където има еднообразие, там има повторение на нещата. В литературния език повторението се нарича тавтология. Човек може да повтаря някои истини, но винаги в различни форми, в различни облекла; изнесете ли една истина неколккратно в една и съща форма, в едно облекло, тя ще създаде неразположение както за онзи, който я предава, така и за онзи, който я слуша; всяко неразположение на духа пък е носител на различни болести.

Мнозина от учениците боледуват; питам: коя е причината за тия болести? Всеки ученик трябва да знае произхода на своята болест – дали тя има физически, умствен или духовен

характер; щом се знае произходът на болестта, ще се намери начин, по който тя може да се лекува. Ако болестта има физически произход, ще се лекува по физически начин. Някой боледува и казва: „Не може ли Бог да премахне болестта ми?"; казвам: ти създаде болестта, ти сам трябва да я премахнеш. В Божествения свят съществува следният закон: кой каквото е създал, Добро или зло, той сам трябва да носи последствията. Например в някой клас има един ученик много честолюбив, горд, с всички свои съученици се кара, с никого не живее и в края на краищата намира, че съучениците му са лоши – излиза, че единствен той е добър в класа, а всички други са лоши. Възможно е неговите съученици да са превишили правата си, но и той има някаква вина. Питам какво трябва да направи сега този ученик – да разправи всичко на учителя си и да остави на него, той да ги помири, или сам да отиде при съучениците си, с които се е скарал, и да се помири? Това е задача за този честолюбив ученик, той сам трябва да намери начин как най-правилно да я реши. Ако този ученик иска да се помири със своите съученици, той трябва да се смири, да излезе пред тях и да им каже: „Аз съм виновен, обидих, наскърбих всички, като исках да се представя за нещо повече от това, което съм; мислех, че зная много, а виждам, че нищо не съм знаел, и по природа съм малко сприхав, не търпя чуждо мнение, чужд съвет, затова ви моля да ме извините“. Щом се смири така, другарите му веднага ще му простят, обаче рече ли да се хвали със своята благородна кръв, със своето високо произхождение – че дядо му, пращадото му са били поети, писатели, философи, никой няма да му обърне внимание. Другарите му ще кажат: „Какво значение има за нас твоята благородна кръв и твоего произхождение, когато ти се отнасяш с нас като най-прост човек, без никакво възпитание и култура? Каква е била кръвта на твоя дядо – това не ни интересува, каква е твоята кръв – това е важно за нас. Каква е кръвта на нашите деди – и това не е важно за нас, ние искаме да знаем каква е нашата кръв и какво ние можем да направим. Всичко останало е стара философия, от която ние не се интересуваме“.

Закон е: добрият живот прави кръвта чиста; в момента, в който човек внесе една нечиста мисъл в ума си и едно нечисто чувство в сърцето си, кръвта му се покварява, т. е. губи чистотата си. Всяка мисъл, всяко чувство имат своето определено място; не се ли поставят на мястото си, те изгубват предназначението си. За изяснение на мисълта си ще приведа следния пример. Представете си, че вие сте беден човек и отивате с десет празни чувала при един богат земеделец да сложи в тях жито. Земеделецът сипва жито в единия, във втория, в третия чувал, докато напълни последователно и десетте чувала; вие виждате, че той е готов още да дава и подлагате ръцете си, да сипва и в тях; питам това жито ще ви ползва ли – ръцете ви ще се напълнят с жито, то ще прелее от тях и ще започне да се разсипва по земята. За вас е ценно само това жито, което влиза в чувалите; там е неговото място, вън от чувалите житото не може да се използва – то се пръска по земята и се стъпква от всеки, който мине по този път. Следователно всяка хапка, която не се придружава с добра мисъл и с добро чувство, носи за стомаха отрова, смърт. Същият закон се прилага и при говоренето: когато човек говори, във всяка негова дума трябва да е вложено Божествено вдъхновение – това вдъхновение носи благословение както за онзи, който говори, така и за онзи, който слуша; щом вдъхновението се прекъсне, прекъсва се и благословието – тогава човек трябва да престане да говори. Това всеки е опитал. Ако човек продължава да говори без вдъхновение, страданията неизбежно ще дойдат върху него – защо? Защото той не е послушал своя вътрешен глас.

Казвам: когато хората не се подчиняват на своя вътрешен глас, те минават за лоши; когато се подчиняват на вътрешния си глас, те минават за добри. Разумният човек е всякога добър, той зачита себе си, зачита и другите хора. Неразумният мисли само за себе си, той не иска да знае как се отразява неговото поведение върху окръжаващите. Например дъщерята се обиди нещо на майка си или на баща си и се затвори в стаята си, седи ден, два, три, никому не отваря – какво ще разреши тя в стаята? Ще седи и ще плаче. Не, въпросите

не се разрешават в затворени стаи; който иска правилно да реши някой въпрос, нека излезе на чист въздух, под открито небе. Някой човек заболява от известна болест и за да се лекува, занасят го в болница; седи той там месец, два, три, но болестта не минава, всички се чудят какво да правят. Казвам: извадете този човек от болницата, оставете го да лежи на открито, под влиянието на слънчевите лъчи – те ще бъдат най-добрата завивка, най-добрият лекар на болния; нека болният спи под открито небе, без никакъв покрив – и дъжд да завали, няма опасност за болния, достатъчно е само да се покрие отгоре с една каучукова мушама, за да не прониква влагата в тялото му; в този случай болният ще оздравее по-скоро, отколкото ако лежи на пружинени легла, завит с дебели, топли дрехи. Следователно, когато човек е тъжен, по същия начин нека излезе вън, на чист въздух, под открито небе; а тъй – да се затвори в някоя стая и да седи там с дни, той нищо няма да разреши. Човек има право да се заключва в стаята си само когато се моли, затворените стаи са за молещите се хора – Христос казва: „Когато се молиш, влез в тайната си стаичка и се затвори, никой да не те вижда“; щом свърши молитвата си, човек трябва да излезе вън, на отворено, между хората.

Някой казва: „Защо ще ходя между хората, когато те ми причиняват толкова страдания?“, казвам: ако си недоволен от някои хора, всички не са виновни за това. Посети няколко бедни семейства, разговори се с тях и ще видиш, че скръбта ти ще изчезне. Ако си студент и не ти върви в уроците, иди при няколко твои другари по-слаби от тебе и виж какви големи усилия правят те, за да помнят, да заучават уроците си; ти ще се насърчиш, ще си кажеш: „Не съм бил аз най-последният, имало и от мене по-слаби студенти“. Ако мислиш, че си лош човек, намери десетина души по-лоши от тебе и ще се насърчиш. Когато човек види, че има хора, които седят по-долу от него, това му дава импулс за работа; тъй щото понякога и отрицателните положения в живота са в сила да поощрят ученика, да го заставят да работи, да върви напред. Обаче когато работите трябва да вървят напред, тогава на

първо място ще се поставят способните ученици. Истински способни ученици са ония, които даже не съзнават това, а не ония, които се мислят за способни; за способния ученик е толкова естествено да бъде такъв, колкото естествено е за ябълката да бъде сладка; способният ученик заема винаги последното място, той не говори за себе си, не се хвали, не очаква похвали и от другите, но каквато задача му дадат, той веднага я решава; другарите му излизат на сцената, пеят, свирят, а той седи на последното място – ако го накарат да изсвири нещо, той взима цигулката си и започва така да свири, че моментално приковава вниманието на всички. Когато човек говори много за себе си, когато се хвали, без да оправдава думите си, за такъв човек казват, че той само дрънка, но днес с дрънкане работа не се върши – това е метод на старата култура.

Новата култура обаче изисква нови методи; казвам: Новата култура иска приложение, резултати, тя не се задоволява само с думи и теории. Срещате някой човек, който ви казва:

- Чудни са моите плодове!
- Къде са те?
- Ето дръвчетата.
- Къде са плодовете им?
- Ще вържат и тогава ще ги опитате, но казвам, че плодовете им ще бъдат много хубави.
- Можеш ли още сега да докажеш това?
- Не мога.
- Щом не можеш, не ги препоръчвай предварително. Аз ще повярвам на думите ти само когато опитам плодовете.

Когато ученикът предаде своята теза и я защити, само тогава учителят ще се произнесе за нея; до това време той ще се въздържа да даде мнението си, колкото и да му препоръчват този ученик. Някой ученик се оплаква от учителя си, че отговорил за шест, а учителят несправедливо му поставил тройка; казвам: възможно е учителят да не е бил справедлив, но възможно е и ученикът да не е справедлив и да не разбира уроците си – и двете неща са възможни, и двете положения се срещат в живота.

И тъй, за всеки даден случай е важно какво е отношението на човека към Първата Причина, към ближните му и към себе си. Който иска да разбере дали отношенията му към Бога са правилни, нека си отговори приема ли Бог молитвата му, изпълнява ли желанията му; след това нека си даде отчет какво е отношението на Невидимия свят, т. е. на ближните му, към него; и най-после, нека анализира отношенията си към самия себе – да види правилни ли са те, или не. Ако Бог не отговаря на молитвите му, ако Ангелите не го слушат и ако той се намира в противоречие със себе си, кой е виновен за това? Той ще каже, че всички са го забравили; не, с такъв отговор въпросите не се разрешават, погрешката е в самия човек – може би неговият телефон или радиоапарат е развален някъде и не може да възприема вълните, които идат от Невидимия свят. Следователно причината за всеки неуспех, за всички страдания и мъчности е самият човек.

Всички хора искат да бъдат обичани; знаете ли какво се изисква от човека, за да бъде обичан – човек може да бъде обичан само ако дава нещо от себе си. Парите се обичат за ценността им, книгата се обича за съдържанието ѝ, силният човек се обича за силата му, чукът се обича за работата, която може да свърши, перото се обича за това, което може да напише. Някой казва: „Аз съм слаб наистина, но хората трябва да ме обичат, защото съм Божие създание“. Когато става въпрос за Божии създания, човек трябва да знае, че рожденият от Бога трябва да включва три важни качества в себе си: първо, той трябва да обича; второ, той трябва да мисли; и трето, той трябва да свети. Следователно всеки човек ще бъде обичан заради Любовта, която носи в себе си, заради мисълта и заради светлината. Как и къде се проявява Любовта – към здрави, към силни хора тя не се проявява. Това не е ли противоречие? Питам ситият нуждае ли се от угощение, богатият нуждае ли се от пари, ученият нуждае ли се от знание – на същото основание и Любовта се изявява към слабите, към нуждаещите се, към изоставените. Обаче Любовта се изявява и към подобните си, тази нейна форма е наречена *Любов на подобие* – тя е Любов, която се изявява в обмяна

между душите. Тази Любов е във възходящо състояние, тя носи здраве и сила за душите; в тази Любов душите растат и се развиват, съзнанието се разширява, умът се просвещава, а сърцето се облагородява. Любов, която не се придружава с тия проявления, не е истинска, тя е залъгалка в живота на обикновения човек.

Сега ние се нуждаем от положителна наука, от положително знание, с което да изправим сегашния си живот, да се освободим от известни недъзи в себе си. Ако човек се заеме да изправи недъзите си, той нищо не би направил без тази наука, напротив – при това положение би се спънал от своите недъзи, но по никой начин не би могъл да се освободи от тях. Преди всичко той не може да скрие недъзите си, няма нищо скрито-покрито в живота на човека – всеки недъг остава свои черти, белези върху човека, които с нищо не могат да се прикрият; по същия начин и добродетелите оставят белези върху човека. Добро или лошо, всичко е написано на човешкото лице. Какво бихте казали, ако тия черти могат да се фотографират? Един ден това ще се постигне, човешките мисли ще могат да се фотографират, както днес се снимат изображения на предмети върху светлочувствителни стъкла; дойде ли този ден, всички престъпни мисли, всички престъпления на хората ще се открият. Това става на Небето, всичко, каквото тук се върши, се отпечатва на Небето. Когато някой човек се мисли за чист и свят, Господ казва: „Изнесете пред този човек филма на неговия живот, да види всичко, каквото е вършил“. Вие четете в някой вестник: „Днес се дава филмът за живота на еди-кой си знаменит светия“; Ангелите отиват да гледат този филм и остават учудени от страшните работи, които се представят. Това ще бъде не само със светите, но и с всеки обикновен човек. Това не е за обезсърчение, но факт, от който хората ще се учат.

Значи в света съществува висша справедливост, от която ще се разбере, че всяко добро или лошо дело носи своите последиствия. Доброто винаги има добри резултати, злото има лоши резултати; като знаете това, няма защо да се сърдите, ако животът ви е лош – лошият и добрият живот са резул-

тати на миналото. Небето следи всичко и отдава всекому заслуженото; в Небето има две крайности: или съвсем изкоренява човека от лицето на Земята, или го повдига – строг е законът на възмездието, средно положение в него няма. На Земята обаче има средни положения, които наричат „обстоятелства, смекчаващи вината“ – те са резултат на Любовта, само Любовта е в сила да смекчи условията. Мнозина искат да обърнат вниманието на Ангелите, да се застъпят за тях; Ангелите са крайно строги, взискателни и изпълнителни към закона – рекат ли да съдят хората, малцина ще бъдат оправдани. Ако искате нещо от Ангелите, искайте тяхното знание, тяхната култура; ако искате съдба, оставете Бог да ви съди, Той отдава всекому заслуженото и всички остават доволни. Тъй щото от вас се изисква само да учите Божиите закони и да ги прилагате в живота си, а кой ще ви съди, как ще ви съди – това не е ваша работа.

Сега ще дам още някои обяснения на числото 2, взето от първа до четвърта степен. Числото 2¹ означава човек, роден през пролетта. Пролетта е под влиянието на Венера, богиня на любовта – значи този човек се намира при най-добри аспекти: където ходи, той все любов ще развива, ще бъде поетична натура – която жена срещне, ще се влюби в нея и ще я възпява. Ако роденият през това време е жена, също така ще бъде поетична натура, ще се увлича лесно. Изобщо всички поети се намират под влиянието на Венера, не може да бъде поет онзи, на когото Венера не влияе.

Числото 2³ представя човек, роден през есента, и се намира под влиянието на Сатурн. Този човек е крайно подозрителен; религиозен или светски, учен или прост, той подозира всички – каквото да му се говори, той казва: „Тези работи пред мен не минават“; сатурновият тип не се убеждава лесно. Обаче обикне ли те веднъж, той издържа в любовта си, готов е на всички жертви. Когато сатурновият тип реши да се жени, той ще избира, ще търси, ще има предвид най-малко сто моми, докато избере една от тях; неговата избраница ще бъде богиня, а останалите 99 ще бъдат обикновени моми. Често и вие изпадате в големи съмнения, подозрения, кое-

то показва, че се намирате под влиянието на Сатурн. Някой казва: „Много добри хора са моите познати“; не се минава година-две, той започва да се съмнява във всички и казва: „Лъгал съм се аз, тия хора не са толкова добри, както съм мислил“. Питам: как така по-рано бяха добри, а сега станаха лоши? – „Заблуден съм бил, затова съм ги виждал такива“. Значи да виждаш хората добри – това било заблуждение; да ги виждаш лоши – не било заблуждение. Има едно вярно положение в живота, според което трябва да виждаш хората такива, каквито са.

Често хората се проявяват такива, каквито не са, понеже изпадат в трудни положения, от които не знаят как да излязат. Например някой добър човек, без да измери материалните си сили, предприема направата на къща от три етажа. Кара до едно време и след това се затрудни, не може да продължи къщата си; чуди се какво да прави, обърне се тук за услуга, обърне се там, никой не му помага – хората виждат, че той ще обърка сметките си, та нито техните, нито своите пари ще може да спаси. Най-после той си казва: „Едно от двете ми остава – или да фалирам, или да излъжа. По-добре да излъжа някого, че скоро ще му върна парите, отколкото да фалирам“. Следователно, когато човек се намери натясно, той лъже; ако има повече време да обмисля, той няма да си послужи с лъжата.

Когато се намери натясно, и най-силният човек може да излъже. Представете си, че вие носите в ръцете си една скъпа ваза на някой ваш приятел и по невнимание я изпуснете на земята. Вие толкова се изплашвате, че при първото запитване от страна на приятеля ви кой е счупил вазата, веднага скривате една лъжа. Ако след счупването на вазата имате достатъчно време, докато кажете на приятеля си какво сте направили, вие ще му кажете истината. Бог, като знае този закон, никога не съди хората веднага след като сгрешат. Господ не обича лъжата. Когато хората грешат, Бог не бърза да ги съди, но оставя свободно да помислят върху това, което са направили, да си признаят пред себе си и след това да бъдат готови да признаят грешките и греховете си и пред Него. Не е лесно

човек да се освободи от лъжата, тя се дължи на един психологически закон, който се извява във всички проявления на живота; този закон внася известно опорочаване в живота.

Когато лъжата влезе в ума на учения човек, той губи част от своята светлина, а науката губи своята чистота. Следователно, който иска да се домогне до истинската наука, той трябва да освободи ума си от всички заблуждения; тази наука не се придобива в един-два дена, нито в един живот. Истинският живот също така не се постига моментално. Ако човек знае всички свои слабости и грешки, пак не би могъл изведнъж да се поправи; време и усилия се изискват, за да може човек да изправи погрешките си – като знае това, Бог е скрил греховете на хората дълбоко в тяхното подсъзнание и един ден, когато те се натъкнат на своята карма, греховете им постепенно ще изпъкнат в тяхното съзнание. Някой казва: „Много ми е тежко! Слязъл съм в ада между грешните същества“; не, ти не си в ада, но си попаднал в твоята карма. В съзнанието си човек трябва да мине през всички свои съществувания, да се види в най-ниските положения, когато е вършил такива престъпления, каквито съзнанието му днес не позволява да направи; той трябва да изкупи тия престъпления, да ги изплати. В сегашния живот вие ще се срещнете с всички ония хора, на които в миналото сте правили зло и добро. Ето защо днес човек трябва да живее добре, да изличи от съзнанието си всички грехове на миналото, за да се домогне до положителното знание. Съвременната наука в това отношение дава ред методи и познания на човека как да се справи с кармата си, т. е. как да ликвидира с нея и когато хората ликвидират със своята карма, тогава и науката ще мине в нова фаза. Днес мнозина са недоволни от науката, намират, че тя не задоволява напълно техния интерес, обаче новата наука, която иде, ще внесе в тях радост и веселие.

Сега, като ученици вие трябва да работите, да създадете около себе си здравословна атмосфера: ако някой от вас заболее, вие можете вечер, когато той спи, да изпращате към неговото подсъзнание добри мисли – че той ще оздравее, ще се поправи скоро; ако някой от вас отпадне духом или се

съсипе материално, вие пак можете да му изпращате насърчителни мисли. Чрез закона на внушението вие можете да помагате на болни, на бедни, на отчаяни хора; велик, мощен е законът на внушението – достатъчно е чрез този закон да внесете една добра мисъл в своето подсъзнание или в подсъзнанието на някой ваш ближен, за да се реализира тя. Ако успеете да внесете една добра мисъл в свръхсъзнанието, тя още по-скоро ще се реализира – няма мисъл, която, вложена в свръхсъзнанието на човека, да не се реализира чрез работата на свръхсъзнанието. Всички недъзи могат абсолютно да се изправят, но при условие на абсолютна Вярa; в свръхсъзнанието човек може да проектира всичко, каквото пожелае, но без никакво съмнение.

И тъй, първото нещо, което се изисква от всички, е да храните помежду си взаимно доверие и уважение. Искате да се изкажете по нещо – не бързайте, помислете малко за това, което искате да кажете, докато създадете в мисълта си красива форма; нека това бъде една задача за вас. Наистина не е лесно човек да поддържа в ума си изключително красиви мисли, но нека работи върху това – по този начин той ще създаде здрава, трезва мисъл в себе си. Човекът на новото трябва да бъде изпълнителен във всичко, което е обещал да направи: кажеш нещо, изпълни го; обещаеш нещо, направи го в такава форма, в каквата си обещал. Обещал си пред Бога или пред душата си да отидеш някъде – иди, изпълни обещанието си, макар и на легло да си; парализиран да си, пак иди – по силата на внушението, че си обещал пред Бога да направиш нещо, ще можеш да го изпълниш, краката ти ще се развържат и ще проходиш. Щом се освободиш от ремъците, с които дяволът те е завързал, ти ще кажеш: „Слава Богу, че се освободих!“. Съвременните хора са вързани с ремъците на дявола; вечер, преди да заспите, ще се развързвате чрез закона на внушението. Много ремъци има човек на ръцете и на краката си. Тези ремъци са подобни на тия, които пехливаните турят на ръцете си, докато се борят; във време на борбата те са необходими, но щом свършат, ремъците стават вече излишни. Когато човек се обезсърчи, той е в положението на пехливан, който носи ремъци на ръцете си и е забра-

вил да ги хвърли – развържи ремъците от ръцете си, хвърли ги настрана и обезсърчението ще изчезне.

Сега аз говоря за Новата култура, която изисква от хората велик морал (вие можете да живеете и по стария морал, но ще знаете, че сте в старата култура): новият морал се отнася към съзнанието на хората – те трябва да имат предвид, че са служители на Бога и всичко, което вършат, става пред Неговото лице и Той одобрява или не одобрява техните постъпки. Когато мисълта на човека е права, тя има Божието одобрение и тече безпрепятствено – никаква външна буря, никаква стихия не е в сила да спре течението на правата мисъл; всяка мисъл, която няма одобрението на Бога, се прекъсва – тя не може да тече гладко, не може да постигне своята цел.

Казвам: всички ние трябва да се стремим да имаме Божието благословение, да Го чувстваме в себе си, да слушаме Неговия глас; това е необходимо за всинца ни, ако искаме да бъдем здрави, здравето е първото условие за ученика – само здравият ученик може да учи; за да учи, той трябва да има средства, да бъде богат, а само умният може да бъде истински богат и уважаван от всички, богатството е свързано с разумността.

Всички хора се стремят към красотата, те искат да бъдат красиви. Човек може да бъде и здрав, и силен, и богат, и красив, но преди всичко той трябва да бъде достоен, да заслужи тия качества. Казвате: „Нали духовното се дава даром?“, даром се дава само на достойния, всеки трябва да се стреми да бъде достоен за Божието благословение. Това достойнство е първото условие, заради което Бог обръща внимание на човека и му дава условия да учи; от своя страна пък той трябва да бъде признателен, да работи, да учи, за да отговори на това внимание.

Една от важните мисли, които трябва да задържите в ума си от тази лекция, е да запазите достойнството си, за да не изгубите Божието внимание. Щом сте пратени на Земята, Бог ви е удостоил със своето внимание; ако запазите това внимание, вие ще можете да учите, да изпълнявате задачите, които се дават в Школата. Например една от задачите, която трябва да имате предвид, е да работите върху музи-

ката, да придобиете нещо ново, нещо повече от това, което съвременната музика е постигнала. Ако е въпрос за наука, за музика, за изкуство, с каквито съвременният свят разполага, тогава няма защо да вървите по новите пътища. Какво струва за нас сегашната музика, ако не ѝ придадем нещо ново? От какво се вдъхновяват съвременните певци и музиканти – те се вдъхновяват или когато се харесат на публиката, или когато им се плаща добре. От какво трябва да се вдъхновява бъдещият музикант или певец – той трябва да се вдъхновява от това дали неговата музика е в сила да направи преврат в душата на падналият човек. Какво по-голямо възнаграждение може да има за музиканта от това – когато той свири в една кръчма на пиияници, и половината от тях се откажат веднага от пииянството? Те ще кажат: „Бог да те благослови, дето дойде между нас да ни посвириш!“. Какво по-голямо морално удовлетворение може да очаква музикантът, ако със своята музика той е успял да събуди импулс към наука у този, който никога не е пожелавал да учи? Този човек започва да учи, свършва няколко факултета, става професор и казва: „Благодарение на един музикант аз днес не съм прост човек, а професор“. На това основание когато и ние изкажем една дума, тя трябва да произведе същия ефект, какъвто музиката произвежда върху пиияницата или върху простия човек; нека и този човек каже: „Чух някога една дума, която ме избави от голяма беля и човек ме направи“.

Тези са едни от задачите, които ви предстоят като ученици. Правилното разрешаване и прилагане на тия задачи ще определи положението ви като хора носители на новото.

Упражнение: двете ръце се изнасят успоредно напред. Дясната ръка се поставя пред устата, с палеца към нея, след което се изнася настрани, но с бавно хлъзгане по рамото; същото се прави и с лявата ръка. После и двете ръце се поставят пред устата, с палците към нея и с бавно хлъзгане по раменете; двете ръце се изнасят настрани и се спускат надолу.

*

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

НАЙ-ГОЛЯМОТО ВЕСЕЛИЕ И НАЙ-МАЛКАТА РАДОСТ

*Пета лекция
20 октомври 1926 г.*

НАЙ-ГОЛЯМОТО ВЕСЕЛИЕ И НАЙ-МАЛКАТА РАДОСТ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление.

Бяха четени някои от свободните теми.

За следния път пишете върху темата: „Произход на златото“.

Сега ще задам следния въпрос: защо всички хора искат да бъдат богати, защо всички хора бягат от сиромашията? Ще кажете, че хората се стремят към богатство, защото то им дава условия да се развиват, да се облагородяват, да станат щедри. Питам: всички богати хора развити ли са, всички богати хора благородни ли са, всички богати хора щедри ли са; най-после – всички богати хора безсмъртни ли са? Съвременните хора се стремят към някаква висша философия, към висша наука, с която да разрешават велики проблеми – например как е създадена Вселената, как е произлязъл светът, а при това цял живот мислят как да станат богати, да натрупат повече пари. Мнозина даже казват: „Бели пари за черни дни“ – те поставят за идеал на своя живот парите, достатъчно е да помислят само за сиромашията, за да настръхнат косите им от ужас. Какво по-голямо противоречие от това човек да се стреми към разрешаване на велики проблеми и едновременно да постави парите като идеал на своя живот?

Питам как е възможно добра, благородна майка да роди едно капризно, упорито, лъжливо дете, при това тази майка като всички други смята своето дете за ангелче; какъв процент, т. е. колко на сто от нейното твърдение е вярно? Ако майката мисли, че нейното дете е ангелче, с това въпросът разрешава ли се? Какво означава думата *ангел* – Ангелът подразбира служител на Бога. Едно от качества на Божиите служители е, че те носят светлина. Има ангели на Лю-

бовта, на Мъдростта, на Истината, на Правдата, на Добродетелта, на милосърдието, на кротостта, на въздържанието, на братолюбието – цяла градация от ангели има; специфичните добродетели се представят от съответни ангели. Често хората се запитват защо Бог ги е поставил при толкова трудни за тях условия; Бог е поставил всеки човек точно при такива условия, каквито са необходими да развие в себе си известна добродетел. Питам можете ли да сеете ориз на сухо бърдо – не можете, разбира се, оризът се сее там, където има много вода, и то на равнище, на поле; житото може ли да се сее при същите условия, при които и оризът – това, което е добро за ориза, не е добро за житото. Следователно всяка добродетел се развива при специфични за нея условия – например една добродетел се развива при сиромашията, друга – при богатството, и т.н. Който иска да придобие Любовта, да я научи, той трябва да заеме най-долното положение в живота, да стане последен бедняк; ако заеме най-високото място, той няма да разбере Любовта – турите ли Любовта при богати условия, от нея нищо няма да остане.

Казвам: когато хората не разбират законите за развитието на добродетелите, те се опитват да дават съвети на Разумните същества от Невидимия свят как да постъпват с тях – някой казва: „Как смеят мене, човек от високо произхождение, да ме поставят при такива трудни условия на живот – за толкова долно място ли съм дошъл на Земята?“. Казвам: защо се оплакваш, нали искаше да родиш ориз – щом плодът ти е ориз, ще те турят на ниско място, в блатата; друг иска да роди жито – ще го турят малко по-високо от първия; трети иска да роди тиква – ще го турят при специални условия, за шест месеца да израсте, да цъфне, да завърже плод и да узрее; четвърти иска да бъде дъб, бук или друго дърво – ще го турят в гората. Който не разбира тези неща, ще каже: „Ето, тиквата я поставиха при благоприятни условия и в няколко месеца даде плод, а пък аз 20-25 години вече работя и нищо не съм направил“. Кой е виновен за това положение, ти сам направи този избор – ако беше избрал да станеш тиква, и ти щеше да бъдеш при същите условия, твой избор е такъв;

кой е виновен: законите на Природата или онзи, който прави избора? Кой за каквото е дошъл, това ще даде.

Някои окултисти казват, че още при слизането на Земята човек сам си нареждал програма на действие, следователно за всеки ден човек има определена програма какво трябва да извърши; ако работата, определена за деня, е повече, отколкото може да свърши, той ще си избере какво непременно трябва да свърши и какво да отложи. Някой човек става рано сутрин и казва: „Днес искам да позная Божията Любов“; от Невидимия свят за този ден тъкмели по някакъв начин да му изпратят пари, обаче щом разберат, че този ден той иска да познае Бога като Любов, те задържат богатството, което мислели да му изпратят – Любов и богатство са несъвместими неща, но сиромашия и Любов са съвместими, те вървят заедно като брат и сестра; богатство и грях също така вървят заедно – искате ли да скарате хората, да внесете раздор между тях, направете ги богати, а искате ли да се помирят, направете ги сиромаси.

Като говоря по този начин за богатството и за сиромашията, много хора ще се настроят, както учениците се настройват срещу учителите си. Учителите съветват учениците си да ги почитат, но така ли е всъщност? Когато някой учител обича учениците си, работи усърдно с тях, той получава тъкмо обратното. Кога става това – когато учителят иска да бъде обичан от учениците си; докато учителят изисква от учениците си любов, той всякога ще бъде оплют и подигран от тях – защо? Защото той е избрал крив път – той мисли за себе си. Друг е случаят, ако този учител обича учениците си и нищо не иска от тях – той казва: „Аз желая да работя върху умовете на учениците си, да се просветят, да придобият знание и мъдрост“; до това време учителят ще бъде изложен на подигравки, на оплюване от учениците си, но един ден те ще съзнаят грешката си и ще я изправят. Като знае законите, разумният учител винаги прощава на учениците си; Христос е казал: „Който много греша, много люби. Комуто много се прощава, много люби“ – според този стих в края на краищата учителят ще получи Любовта на учениците си. Първо той се

заема с изкореняване на плевелите, за което ще бъде оплут от учениците си; впоследствие, когато насади доброто семе на Мъдростта в техните ниви, той ще получи Любовта им.

Някой казва: „Аз искам хората да ме обичат“; щом си направил този избор, ти ще срещнеш големи противоречия в живота си. Ученик, който отива на училище и желае да бъде обичан от учителите и от другарите си, ще срещне големи противоречия: вместо да бъде обичан, той ще бъде от всички подиграван, осмиван; вместо да бъде пръв ученик, той ще бъде последен; кой каквото направи, все върху главата му ще се стовари; докато излезе от училище, главата му ще побелее. Значи който влезе в училището, той трябва да знае, че главната му задача е да учи, а дали ще го обичат, или не – това не е негова работа. Да обичат някого значи да му дават нещо, а кому дават – обикновено на просящите се дава. Кой дава на просящите – бедните, рядко ще видите богат човек да се спре пред някой просяк да му дава помощ. Един американец казвал, че всяка минута му струвала десет английски лири – при това положение кой просяк ще се осмели да спре такъв богат човек, за да му иска един шилинг? Богатият ще му каже: „Ти имаш ли ум да мислиш, че за един шилинг, който бих ти дал, ще спра една минута при теб и ще изгубя десет английски лири?“; освен това богатият може да каже на този просяк някоя обидна дума и ако много просяци го безпокоят, най-после той може и бастуна си да вдигне срещу тях – ето защо преди да поиска нещо от богатия, просякът много ще мисли.

Съвременните хора се оплакват от несгоди, от противоречия в живота; питам на какво се дължат противоречията – причината за противоречията е тази, че хората търсят лесния път в живота. Материалистите казват: „Икономическите условия са причина за всички противоречия; ако условията се подобрят, и животът ще стане по-лек“; религиозните пък казват: „Господ може да подобри живота, Той ще уреди всички работи“. Питам знаете ли как Бог урежда работите; вие взимате една изкривена ос и казвате: „Майсторът ще изправи тази ос“ – как ще я изправи? Първо той ще накладе

огън и след това ще тури изкривената ос в огъня, където ще я държи до нагорещяване; като се нажежи добре, ще вземе чука и ще удря отгоре, докато се изправи. Майсторът пита ли оста колко е страдала – той не иска да знае за нейните страдания; задачата му е да я изправи, а колко ще страда – за това не се интересува. Тази е идеята, че Господ ще оправи всички работи. Ако гръбнакът ти е изкривен, Бог ще го оправи – изкривеният гръбнак означава изкривения ум на човека; Бог ще вземе този изкривен ум, ще го тури в огъня, ще го обръща натук-натам, докато го изправи, и като го изправи, ще каже: „Хайде сега на работа!“.

Казвате: „Няма ли друг начин за оправяне на работите?“; има един начин, той се заключава в следното: никога не оставяйте Бог да оправя работите ви, по-добре е вие сами да оправите работите си, отколкото да заставяте Бога, Той да ги оправя. Защо трябва да спираме Бога в работата Му, знаете ли какво нещо е да спрете вниманието на Бога за един момент само върху някоя ваша погрешка? Мнозина мислят, че Бог трябва с часове да се занимава само с тях – това са детински разбирания за Бога. Трезва мисъл се изисква от всинца ви – мисълта на мъдреца. Някой казва: „Защо Господ не ми даде това, което ми е нужно?“; Той ти е дал повече, отколкото можеш да използваш. Не искайте повече от това, което можете да носите. Ти искаш да те обичат хората; щом искаш любовта на хората, ти трябва да имаш гръбнак, да понесеш тяхното оплюване – законът е такъв. Мома пристава на някой момък – тя го обича и той я обича; щом се обичат, те трябва да бъдат готови на всички поругания от страна на майка, баща, близки и далечни познати – момата и момъкът ще понесат големи страдания за любовта. Как са описани главните герои в романите – като дойде до любовта, авторът излага героите си на големи страдания.

Сега аз разглеждам тия неща мимоходом, но като се говори за Любовта, трябва да знаете, че тя е велика сила, която приижда в нервната система на човека във вид на приливи. За да се приспособи организмът към нея, за да се кали, човек трябва да стане естествен. Човек е проводник на Любовта,

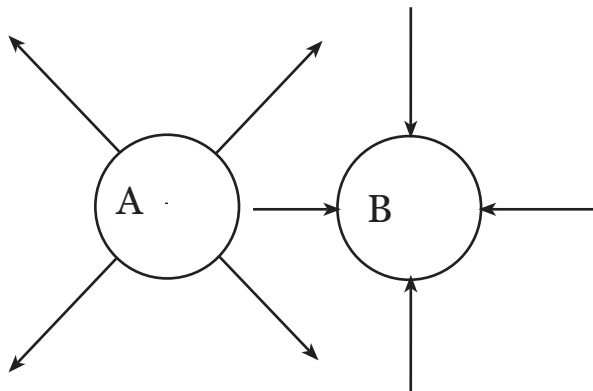
но тя не живее в неговия организъм; Любовта може да мине през мозъка на човека и да се предаде, да се разпредели по целия организъм. Някой казва: „Цял ден сърцето ми беше топло от Любов“ – не, това е невъзможно; мъдрецът може да издържи едва една минута на Любовта, а що се отнася до обикновения човек, даже една хилядна част от секундата е много за него. Това, което хората наричат *Любов*, то са последствия на Любовта, тя ги е засегнала с нокътя си само. Ако Любовта обхване човека изцяло, животът му моментално ще се промени: той ще стане безсмъртен, всички страдания и нещастия ще го напуснат.

Едно от качествата на Любовта е това, че тя никога не отпада: човекът на Любовта не може да каже, че едно време е имал повече Любов, а сега – по-малко; когато някой казва, че Любовта отпада, той трябва да има предвид онези временни настроения в живота, които хората неправилно наричат Любов. Апостол Павел, който беше окултист, казваше: „От всички добродетели най-велика е Любовта“; следователно, ако Любовта отпада, на какво ще уповаваме в живота? Казано е при това, че Бог е Любов. Когато търсим Божията Любов, ние трябва да изучаваме нейните закони. Някой казва: „Слаб човек съм аз“; не само ти си слаб, целият свят е слаб, понеже не е готов още да приеме Любовта в себе си. Само Любовта прави човека силен. Когато се обърнах към Христа с думите „Учителю благи“, Той каза: „Никой не е благ освен един Бог“ – значи и Христос, велик Учител, не прие да Го наричат благ. Когато влезе в Йерусалимския храм, Той взе камшик и изгони всички търговци навън; питам Любовта съгласна ли е с камшика – Любовта не работи с камшик, вземете ли камшик в ръка, Любовта излиза навън. Някой казва, че от Любов набил някого, да го поучи в нещо; не, това е залъгване – където играе тоягата, там действа Правдата, но не Любовта. Законът на Правдата казва: „На пътя на силния не стой!“; стоиш ли на пътя на силния, той ще те прегази. Законът на Любовта се проявява по друг начин – когато слабият стои на пътя на силния, на пътя на Любовта, тя заобикаля, за да не го прегази.

Някой одумва приятеля си и казва: „Аз правя това от Любов към него, да се изправи“; не, Любовта не постъпва по този начин, тя не вижда злото – за нея всичко е красиво, добро, грях за нея не съществува. Когато хората виждат грешките на другите, когато ги съдят, това става по закона на Правдата; когато обидите някого, и това става по същия закон. От хиляди години насам хората живеят по закона на Правдата, но светът не се е поправил и по този начин светът не само че не се поправя, но Земята се е покрила с кости. Защо умират хората – защото Бог не е съгласен с техния живот, с техните вярвания; ако искате да придобиете безсмъртието, да не страдате, живеете съгласно Божиите закони, нека Бог бъде идеал в живота ви. Щом е ваш идеал, Той ще спре вниманието Си върху вас и ще каже: „Ето една велика душа“; тази душа се отличава с красота, където мине, тя пръска светлина. Ако някой богат княз види една много красива мома, той ще пожелае да я вземе за другарка в живота си; но какво ще бъде мнението му за нея, ако я види у дома ѝ, между близките ѝ, да се кара с майка си и баща си, да бие по-малкото си братче или сестриче – той ще вземе шапката си и ще каже: „Довиждане!“.

Мислите ли, че Бог ще остане да живее във вашето сърце, ако при влизането си в него намери всичко в безпорядък? В сърцето ви владее пълен хаос: вие сте се скарали с баща си, с майка си, с братята и сестрите си, с приятелите си и само чакате някой да ви каже нещо, за да го нахокате. Като влезе в сърцето ви, Бог веднага ще излезе и ще напише: „Да се секвестират всички имуществва на този човек, да се вземат майка му, баща му, близките му, да остане сам и след това да се прати на заточение“; когато човек остане сам, без майка, братя, сестри и приятели, тогава само той ще разбере какво е направил. Днес болниците са пълни все с такива самотни хора, изпратени на заточение – това не става по желанието на Невидимия свят, но по злата воля на човека, по неразбиране дълбокия смисъл на Божиите закони. Всеки иска животът му да тече гладко, спокойно, обаче това е невъзможно, човек трябва да работи, да прави усилия да преодолее мъчнотиите и да постигне желанията на душата си.

Мнозина са ме питали защо идат страданията в живота, тази вечер ще отговоря на всички, които се интересуват от този въпрос: една от причините за страданията е неприложеното знание; много от вас не могат да използват знанието, което получават. Всяко знание произвежда известна реакция в човека: той или губи, или печели. Представете си, че имате две динамични тела, А и В, подобни на Слънцето. Енерги-

ите, които излизат от тялото А във вид на лъчи, минават в пространството и след време се връщат в тялото В; тялото А представя едната страна на Слънцето, а тялото В – другата страна. Следователно лъчите на Слънцето, които излизат от едната страна – А, след време пак се връщат в Слънцето, но от другата страна – В; значи между едните и другите сили има известна връзка. Въз основа на същия закон всяка сила или всяка мисъл, която излиза от човека, отива в пространството и след време пак се връща в него, но вече с известна придобивка, с един малък плюс. Като се знае това, може да се изчисли математически след колко време дадена мисъл ще се върне обратно в своя източник: някои мисли се връщат в своя източник след 10-15 минути, други – след един час, трети – след един или няколко дена, четвърти – след месеци и години; изобщо известен е най-късият, както и най-дългият период, през който една мисъл може да се върне откъдето е излязла. Излизането на мислите от едно тяло и връщане-

то им пак в това тяло се подчиняват на известен закон, това не е произволно; този закон се отнася до целия органически свят, а не само до човека. Мислите биват единични и колективни, затова човек трябва да ги различава, да знае с какъв материал има да работи; в този смисъл и човек е единично и колективно същество, следователно той борави с капитал, който не е напълно негов.

И тъй, талантите, за които Христос говори в една от Своите притчи, представляват мислите, които Бог е вложил в човека за обработване. На това основание когато една добра мисъл дойде в ума ви, дайте ѝ място, дайте ѝ подтик да се прояви; щом ѝ дадете възможност да се развие и прояви, и вие ще получите съответен дял от благо, което тя носи. Между енергията, която носи мисълта от тялото А, и тази, която се връща назад в тялото В, има известно отношение; в този смисъл както добрите, така и лошите мисли, излезли от човека, след известен период от време пак се връщат към него. Ако някой човек изпрати някъде в пространството една престъпна мисъл, тази мисъл най-много след четири поколения пак ще се върне към него; тези четири поколения включват един период от сто години, значи тази мисъл, излязла от А, след сто години най-късно ще се върне в В, където ще се намирате по това време – това става по закона на прераждането; вън от него има друг закон, който регулира промените, които постоянно се извършват в нашето съзнание.

Често хората се натъкват на големи страдания и като не разбират причините за тия страдания, дохождат в състояние на заспиване; те чувстват като че нещо се руши в тях, едва издържат този момент, но след това иде пробуждане на съзнанието и те се обновяват – страданията и противоречията изчезват и те се чувстват като новородени. След това състояние на нов живот, на светлина хората навлизат в друга тъмна зона, която продължава няколко дена – те пак се намират в противоречия, страдания, докато отново заспят; след това иде ново пробуждане на съзнанието, обнова, ново раждане. Тези промени в съзнанието на човека са необходими, те идат по един неизбежен закон, но човек трябва да бъде силен да

устоява, да не се съмнява в Бога; вие трябва да разбирате този закон, да не се плашите.

Някой казва: „Дотегнаха ми тези състояния, искам да се освободя от тях, да отида на Небето“; най-лесната работа е да отидете на Небето – достатъчно е човек да заспи с тази мисъл, за да може за едно кратко време да се пренесе там; и като умре, той пак може да отиде на Небето. Не е въпросът само да отиде човек на Небето, но там той трябва да научи нещо, да се върне богат с опитности и знания; ако се върнете от Небето с опитностите на Настрадаин Ходжа, все пак сте научили нещо, обаче върнете ли се без опитности, нищо не сте придобили.

Един ден жената на Настрадаин Ходжа му каза:

– Хайде, иди в гората да насечеш малко дърва!

– Срамота е, жена, ходжа съм, не ми прилича да сека дърва в гората.

– Не, ще отидеш, няма какво.

Най-после Настрадаин Ходжа взел брадвата си и отишъл в гората, където започнал да избира кое дърво да отсече. Избрал едно дърво, качил се на един клон и започнал да удря клона с брадвата. По това време през гората минавал един селянин и му казал:

– Слушай, Настрадаин Ходжа, тъй както сечеш клона, на който си седнал, ще го отсечеш, но и ти заедно с него ще се намериш на земята.

– Това не е твоя работа – рекъл Настрадаин Ходжа и продължил да сече.

Едва отсякъл клона, и с него заедно и той паднал на земята. Позамислил се малко и казал: „Умен беше този селянин. Щом знае това нещо, той ще знае и кога ще умра; я чакай да го настигна, да видя какво ще ми каже“. Той оставил дървото в гората и настигнал селянина.

– Приятелю, като знаеш толкова, кажи ми кога ще умра.

– След три дена.

Тръгнал Настрадаин Ходжа за дома си замислен, тъжен и казал на жена си: „Срещна ме в гората един ангел и ми каза,

че след три дена ще умра“. Наскърбила се жена му, затъжила се и заплакала. Той отишъл да си изкопае гроб под една круша, да влезе там и да чака смъртта си; като го изкопал, легнал в него и чакал да дойдат от онзи свят да го вземат. От време на време круши падали от дървото, той си похапвал и чакал смъртта. На третия ден чул отдалеч някакво дрънкане на звънци и си казал: „Навярно идат вече с колесница от онзи свят да ме вземат“; надигнал малко главата си, да види какво ще стане, но видял, че към него иде стадо камили с камиларите си. Като го видели, камилите се изплашили, хукнали да бягат и изпотрошили много грънци; камиларите го хванали, набили го и го пуснали да върви у дома си. Като се върнал при жена си, тя го попитала:

– Какво има на онзи свят?

– Остави се, само главата си да повдигнеш и боят е готов.

С това той искал да каже: „Всичко е хубаво на онзи свят, но ако подплашиш камилите, бой те чака“.

Казвам: по същия начин много хора си създават неразумни страдания, без които могат да минат – значи има страдания естествени, разумни, има страдания неестествени, неразумни. Когато човек иска да се освободи от неразумните страдания, той трябва да изучава законите, които регулират живота.

Сега ще ви дам няколко правила за приложение. Като ставате сутрин, успокойте се добре и вижте каква мисъл ще дойде в ума ви; първата добра мисъл, която дойде в ума ви, приложете я. Не философствайте дали да я приложите, или не, вслушвайте се в интуицията си и ще бъдете близо до истината; когато разсъждавате и философствате много, по този начин вие можете да уредите само материалните си работи, но не и Божествените. Божествените работи се уреждат само чрез интуицията, първо ще повикате Божествената интуиция, а после разума като слуга на Божественото; интуицията ще урежда работите в Божествения свят, а за физическия свят тя ще събира сведения от разума, който ще играе служба на секретар; Божественото показва новите пътища,

през които човек трябва да мине. Великите хора, на които работите винаги са вървели успешно, са минали по вътрешния път на интуицията; при страдания и мъчности в живота си те винаги са се справяли с интуицията си. Следователно, когато се намерите пред някакво страдание или някаква болест, не философствайте много защо и как е дошла болестта, но отправете ума си към Бога, към своята интуиция, и оттам ще получите съвет какво да правите. Не бързайте да викате лекар, по-добър лекар от интуицията няма. Не се плашете от болестта или от страданието, те идват при вас, за да ви научат нещо, да придобиете някаква опитност, да се калите; като прекарате болестта, все ще имате някаква придобивка – по-силни ще станете. Хората се плашат от болестите и гледат на тях като на зло; не, болестите са привилегия за човека – привилегия е, когато не можете да ядете и трябва да легнете гладни, привилегия е, когато сте бедни.

И тъй, който търси закона на Любовта, във всички противоречия той трябва да вижда Добро – този поглед на живота ще го направи свободен. Окултният ученик трябва да бъде свободен, чрез свободата той ще се прероди, ще влезе в Новия живот. Това е необходимо за всеки ученик, защото сега е краят на старата култура и той трябва да държи своя последен изпит, матура; без този изпит ученикът не може да влезе в Новата култура, която иде вече – който издържи матурата си, той ще бъде записан за ученик на Новата култура. Като се запишат учениците, ще им дадат отпуск за един-два месеца, след което ще започне приложението на новата наука.

Съвременните хора се интересуват от Новата култура – каква ще бъде тя, какви ще бъдат нейните хора като представители на Шестата раса, всеки иска да знае ще бъде ли приет в Шестата раса. Мнозина питат какви ще бъдат очите на хората от тази раса – казвам: ако очите им са сини, те ще бъдат студени хора; ако очите им са черни, те ще бъдат горещи натури; ако очите им са кестеняви, те ще бъдат хора с мек, благ характер; ако очите им са зеленикави, те ще бъдат хора с научни прозрения. Съвременните учени са крайни материалисти, на тънко предат – те главно изреждат факти-

те, констатира ги, дават им научни обяснения, но тия факти са разместени, не са поставени в строго определен ред. Да се констатира например, че даден череп принадлежи на един или друг род животно, това още не е наука; истинската наука се заключава в това да може по даден череп да се определи точно степента на умственото развитие на един индивид и по този начин да се възкреси неговото първоначално състояние.

Обективната наука трябва да си служи с Божествената интуиция като метод за издирване и обяснение на фактите; ако науката не може да осмисли, да одухотвори материалния живот, ако не може да мине от ограничения живот във вечния, каква наука е тя? Под израза *вечен живот* се разбира безграничните условия на Любовта, която носи живота на безсмъртието, на Мъдростта, която носи светлина и знание, и на Истината, която носи свобода. Ако вие не успеете да превърнете вашия ограничен живот в безграничен, той завинаги ще остане обикновен материален живот. Когато човек влезе в безграничния живот, той ще бъде обиколен от най-добрите си приятели. Този е Божественият живот, за който всички хора мечтаят, но докато дойде това време, много усилия, много работа се изисква от съвременните хора.

Сега, като разглеждате човека внимателно, ще забележите, че двете му очи не са еднакви: едното око е алчно, иска да владее целия свят, а другото иска малко, вследствие на което двете очи не виждат еднакво. Човек сам не знае кое от двете очи е алчното, обаче когато поглежда към нещо, незабелязано той затваря окото, което лесно се задоволява, скромното око, а гледа с лакомото; у някои хора пък става обратното – те гледат със скромното си око, а затварят лакомото. Когато човек не може да постигне някое свое желание, той плаче. Защо плачат хората – често хората плачат, за да дадат ход на събралата се в тях енергия да излезе навън. Ако искате да знаете какви са сълзите ви, на какво се дължат, събирайте ги в едно шишенце и после ги анализирайте; от анализа на сълзите си ще разберете дали скръбта ви е била приета, или не: ако скръбта ви е обърнала внимание на някое Разумно

същество, сълзите ви ще бъдат лековити. Как ще познаете дали сълзите ви са лековити? Ще сипете няколко капки от сълзите си на една чиста тънка кърпичка и леко ще я поставите върху някоя рана: ако раната оздравее, сълзите ви са лековити; ако не оздравее, сълзите ви не са лековити – тогава Господ ще каже: „Още трябва да пълниш шишенцето си, докато сълзите ти станат лековити“. Това е опит, който всеки окултен ученик трябва да направи, за да знае колко е страдал и какви са страданията му: дали те са излезли от дълбочината на душата, или са повърхностни – някои хора страдат, но страданията им не са засегнали дори и сърцето. Човек трябва да се изучава и в това направление.

Казвате: „Ние имаме толкова много работа, че ще се занимаваме с такива дреболии – да събираме сълзите си и да ги анализираме“; казвам: ученикът трябва да започне от малките работи и постепенно да отива към големите. Няма по-голямо щастие за ученика от това да има едно шишенце, пълно с лековити сълзи; когато дойде денят да събирате такива сълзи от очите си, този ден трябва да бъде най-щастливият в живота ви, по-свещен ден от този няма – всяка капка от сълзите ви ще бъде лек. Ако някой ви пита какво носите в шишенцето, кажете:

– Аз нося свещена амброзия, която Бог ми даде.

– Можете ли да дадете и на мене?

– Ако имате нужда, ще ви дам, но ако днес не се нуждаете, ще ви покажа пътя, по който съм минал, за да ги събера.

Всеки сам трябва да събира сълзите си, да ги изследва, докато най-после дойде до положение всяка сълза да бъде свещен лек – тогава той ще излива малко сълзи, но свещени и в шишенцето си ще има винаги по десет капки.

Някой казва: „Аз съм окултен ученик“, лесно е да се каже, че си окултен ученик, но имаш ли качествата на този ученик? Окултният ученик трябва да има гръбнак по-силен от този на слона, за да издържа, да понася трудностите и мъчнотиите в живота. Издръжливостта е качество, което постоянно се развива. Ако искате да бъдете ученици, да влезете в Школата на Бялото братство, трябва да ликвидирате със стария живот,

старият живот има ред прояви, от които човек трябва да се освободи. Например някой казва: „Аз не мога да търпя едикового си“; едно трябва да знаете: докато не уредите правилно сметките си с това лице, вие никога няма да се освободите от него; и на онзи свят да отидете, то ще бъде първият човек, който ще ви срещне, ще ви попречи да вървите напред. Каквито неуредени сметки имате, изплатете ги още тук; достатъчно е да имате само една неуредена сметка, за да не можете крачка нагоре да поемете – това е изказано в Писанието със следния стих: „Който не се отрече от себе си, той не може да бъде Мой ученик“. Самоотричането е велика наука; щом човек бъде готов да се отрече от себе си, той ще каже: „Господи, отсега нататък да бъде Твоята воля!“ – себеотричането подразбира скъсване на всички стари, неправилни връзки с хората и създаване на нови, любовни връзки, които почиват на законите на Любовта, Мъдростта и Истината.

Казвате: „Този човек ми изгори сърцето“; как горите тук – не зная, но помирете се с този човек, докато сте на Земята, за да не горите на онзи свят; страшен е огънят на Земята, но по-страшен е огънят в онзи свят. Казано е в Писанието: „Примири се с неприятеля си, докато си на път, за да не би той да те предаде на съдника, а съдникът на слугата си, за да те затвори, докато не дадеш последния си кодрант“. И в Рая да си, и в затвора да си, неприятелят ти пръв ще те срещне. Слугата, на когото съдникът ще те предаде, ще бъде този, когото ти не обичаш; щом влезеш в ръцете му, той ще те измъчва както иска; ако влезеш в Рая, той и там ще те намери и ще каже: „Понеже си станал голям човек, аз ще дойда да прислужвам“.

И тъй, вие трябва да се освободите от мисълта, че и без да се примирите с хората, можете да влезете в Царството Божие. Казвате: „Господ не можа ли да създаде света по друг начин?“. Господ е създал света много добре и ние трябва да изпълним волята Му както Той иска, за никого не се правят изключения, за никого няма привилегии. Ние трябва да изпълним Божия закон не по буквата на нещата, но по дух. Строг е този закон. Когато дойде слугата на съдника, вие

трябва да бъдете готови да се отречете от себе си, да приложите закона на Любовта; казвате: „Готов съм да дам всичко-то си имане, само да се освободя от този слуга“ – не, и това няма да ви спаси, всичко можете да дадете, но едно е важно: да възлюбите този слуга. Казано е в Писанието: „Любете враговете си!“; щом възлюбите врага си, Божията воля ще бъде закон за вас – тогава ще придобиете ново просветление: правилно да разбирате Божиите пътища. Иначе и по десет пъти на ден да се молите, Бог няма да измени закона Си за Своите своенравни деца и ученици. Който изпълни и приложи Божия закон, той ще получи голямо благословение, подобно на онова, което една бедна вдовица получила чрез пророк Елисей. Той отишъл у дома ѝ и казал:

– Какво имаш у дома си?

– Нищо освен една масленица с елей.

– Иди тогава у съседите си и вземи от тях назаем много празни съдове. След това налей от елея в празните съдове и като се напълнят, туряй ги настрана.

Като се напълниха съдовете и нямаше други празни, елейт престана да тече. Тогава Елисей ѝ каза:

– Иди продай елея, та плати дълга си и живеј с остатъка ти и чедата ти.

Мнозина искат още днес да бъдат свършени. Радвайте се, че още не сте свършени, свършенството не е за вас; докато е на Земята, човек може отчасти само да бъде свършен, на Земята няма условия за пълно свършенство. Свършен е онзи, който през целия си живот може да запази състояние на пълен вътрешен мир и равновесие, но досега поне в цялата история на човечеството не се е срещнал подобен пример. Казва се, че и боговете се състезавали – ако боговете се състезават, какво остава за обикновените хора? Следователно не се заемайте със задачи, които не са по силите ви. Човек трябва да работи за постигане на свършенство, но реализирането на това свършенство се отнася до бъдещето, където се крият велики възможности; стремеж към свършенство се изисква от всички, без да мислят кога ще го постигнат. Едно трябва да имате предвид: всяка минута човек може да напра-

ви едно добро, колкото и малко да е то. Когато говоря така, вие не трябва да се обезсърчавате; който иска да постигне съвършенство, той трябва непреривно да носи в ума си тази идея. Обаче който седи на ниско умствено стъпало, той ще се откаже да работи за своето съвършенство и ще очаква на Бога, Той да извърши всичко заради него – и това е възможно, но този човек ще плати скъпо за своето съвършенство: възможно е да дойдат светии, напреднали братя, да го носят на ръце, но възможно е и на земята да го оставят; възможно е те да го окъпят в корито, изведнъж да го направят чист, но възможно е и да го набият; възможно е да го нахранят, но възможно е и гладен да го оставят. И едното, и другото е възможно – който оставя другите да работят за него, той трябва да смята и двете положения за привилегия. Тези възвишени Същества не вършат нищо от зла воля и колкото и късно да ви дадат храна, пак трябва да благодарите; ако останете последни, ще имате по-голям апетит и ще ядете по-сладко.

Сега, като имате толкова знания, трябва да прилагате вече, да се упражнявате. Мнозина от вас са постили по четири, пет и десет дена, но какво са разбрали от поста? Постът има за цел да освободи човека от страха, че ако не яде няколко дена, ще умре от глад; от друга страна, чрез поста човек се пречиства и калява, той пречиства тялото, мислите и чувствата си. Постът трябва да трае дотогава, докато човек се усеща бодър, крепък; ако отпадне много и силите му съвършено го напуснат, този пост няма смисъл. Казано е в Писанието, че когато човек пости, никой не трябва да знае това. Разбира се, когато човек пости, все ще изгуби малко от теглото си, ще отслабне, но поне силите си да запази. Какъв смисъл има човек да пости, докато изгуби силите си и започне да се влачи – при това положение той ще предизвиква или съжаление у хората, или подигравки. Ако можеш да постиш така, че да бъдеш весел, с бодър дух и никой да не те познае, този пост има смисъл, така може човек да пости и десет, и повече дни; който не може да пости по този начин, да не се заема с голям пост, а да пости само един-два дена. Геройство е наистина човек да пости – нито хляб да яде, нито вода да

пие. Колкото и да издържи, добре е човек да прави опити да пости; ако не издържи, ще му се посмеят малко – какво от това, поне ще има някаква опитност.

Питам: на какво се дължи смехът, Ангелите смеят ли се? Смехът се дължи на силни контрасти, на голямо несъответствие между две явления или между две мисли, чувства или постъпки. Когато човек се посмее малко, става трансформиране на тежкото състояние, в което се е намирал (хора, у които центърът на веселието е силно развит, много се смеят); при смеха се изразходва енергия, но едновременно с това силите в човешкия организъм се уравновесяват, тъй щото здраво е, когато човек се смее, и добре е понякога да се посмееш и на себе си – че си страхлив, че се съмняваш и т.н. Някой път хората се плашат от това, че няма да постигнат желанията си; казвам: всичко е постижимо за човека през дългия период на неговия живот, но за даден момент само едно нещо е възможно и постижимо.

И тъй, ще мислите върху богатството и сиромашията, както и върху поста, за които говорих в тази лекция. Когато постите, трябва да имате поне най-малки резултати в няколко направления: да подобрите здравето си, главно нервната система; да подобрите чувствата си, да внесете в тях малко повече мекота и в ума си да внесете повече светлина. Който е придобил тези неща, той е постил правилно; който нищо не е придобил, той напразно е изразходвал енергия – този човек прилича на търговец, който купува и продава, но никаква печалба няма. Който иска да отиде при Господа, той трябва да пости – когато Мойсей се яви пред Господа, той пости цели 40 дена. Постът е сила и затова Христос казва: „Този дух не излиза освен с пост и молитва“ – значи, за да се освободиш от някое лошо състояние в себе си, ти трябва да постиш и да се молиш.

Казвате: „Не може ли без пост и молитва да постигнем всичко онова, което желаем? Защо светът е създаден така, че всичко да се постига с големи усилия? Защо хората се мъчат едни други?“ Аз не се интересувам от този въпрос. Защо – защото другояче светът не би могъл да се създаде; това, което Бог е създал, е най-доброто. Хората пък постъпват по

един или друг начин, защото другояче не могат да постъпят. Що се отнася до Любовта, тя не иде от хората, но от Бога. Ако някой юнак ви хване с пръстите си и ви стиска, пръстите ли са виновни за това? Когато юнакът измени мнението си за вас, и пръстите му ще станат по-нежни, по-деликатни, няма да стискат. Пръстите на всеки човек могат да стискат, но могат и да милват.

Някой казва: „Огрешихме се в този живот“; едно трябва да знаете – при всички условия на живота човешката душа не се опетнява. Може ли водата да се окаля? Външно водата може да стане нечиста, кална, но достатъчно е да се прекара през пясъчливи пластове, за да се пречисти. По същия начин и грехът не може да проникне в същината на душата – човек се цапа външно, но не и вътрешно, душата на човека винаги остава чиста. Които не разбират този закон, казват: „Нали се говори в Писанието, че всяка душа, която греши, умира?“; да, така е казано, но това означава: когато душата се оцапа, т. е. когато се докосне до греха, тя се освобождава от него и влиза в друго, чисто тяло; ако и това тяло стане нечисто, душата го напуска и отива в трето тяло – следователно душата никога не се цапа. Понеже душата е чиста, тя може да очисти тялото, но никога нечистото тяло не може да чисти душата. Сега, като знаете това, впрегнете душата си на работа, да изчисти мислите и чувствата ви; щом мислите и чувствата на човека са чисти, и тялото му чисто ще бъде.

Сега ще ви дам едно упражнение. Като ставате сутрин, не мислете нищо за себе си. Станете с мисълта, че отивате да служите на Бога, да вършите Неговата работа, после мислете за себе си – тъй щото мислите ви трябва да бъдат наредени в естествен ред. Вие мислите за Бога, но мислите ви са толкова разхвърляни, че нищо не ви ползват; несвързаните мисли приличат на разхвърляни халчици, които някоя Разумна сила трябва да съедини, да образува от тях една цяла верижка – мисълта за Бога е Разумната сила, която свързва тия халки в едно цяло.

Днес всички хора са недоволни, нещастни, защото на всеки липсва нещо: някой няма пари да си купи хляб, втори няма средства да наеме стая, да следва в университет, трети

няма дрехи за зимата, няма дърва, въглища и т.н. Всички очакват да им помогне някой; казвам: ако тия хора са болни, немошни, всеки ще им помогне, но ако са здрави, силни хора, те трябва да се впрегнат на работа – щом работят, те ще имат всичко и недоволството ще ги напусне. Някой се оплаква, че страдал; погледна го, виждам, че е здрав момък, юнак, и му казвам: „Радвам се, че страдаш – страданието ще те повдигне“. Казано е в Евангелието: „Всяка пръчка, която не дава плод, отсича се“, следователно радвай се, че страдаш, за да дадеш плод. Скръбта и радостта са два полюса на живота: когато един човек страда, друг някой се радва; когато някой се радва, друг страда. Това може да се докаже математически. Не всяка радост е истинска радост и не всяка скръб е истинска скръб. Ако имаше истинска радост в света, тя би донесла най-голямото веселие; веселието е по-високо от радостта – значи хората се радват, а Бог се весели. Как иде веселието? По закона на Мъдростта. Между тези два закона има голямо съответствие. Когато Бог погледне на противоречията, които съществуват в целия Космос, Той се развеселява, защото вижда Доброто като плод на всичко това; хилядите години за Бога са като един ден.

Следователно радвайте се за противоречията, които имате и които не можете да разрешите, оставете Бог да се весели за тях. Когато вие най-много страдате, Господ най-много се весели; когато най-много се радвате, Господ най-малко се весели. Когато радостта ви е на върха, веселието на Господа едва започва; когато скръбта ви е на върха, тогава Господ работи за вас – това означава стихът: „И скръбта ви ще се превърне в радост“. Бог ще превърне страданията на хората в скъпоценни камъни, които ще постави като венец на главите им; за в бъдеще страданията на човека ще красят неговата глава.

*

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

УСТОЙЧИВИ СЪЕДИНЕНИЯ

*Шеста лекция
27 октомври 1926 г.*

УСТОЙЧИВИ СЪЕДИНЕНИЯ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление.

Бяха прочетени няколко теми върху: „Произходът на златото“.

Изпейте песента „В зорите на живота“.

За следния път който може, нека напише в поетическа форма три куплета върху „Най-хубавото в живота“.

Питам защо някои пишат, че златото има отношение към Слънцето, златото произлиза ли от Слънцето? Има известно отношение между тях, но златото не е произлязло от Слънцето. Като казвате, че златото е произлязло от Слънцето, кажете тогава откъде е произлязло Слънцето – това е въпрос, върху който трябва да мислите години наред, не е лесно с един калем да се разреши. Какви свойства има златото – златото не се окислява, вследствие на което е известно като благороден метал (същото свойство има и платината); в това отношение златото минава за голям аристократ, който не се влюбва лесно, то избира с кого да влезе в отношение. Желязото, обратно на златото, се влюбва лесно, т. е. съединява се с много елементи; към кислорода желязото има голямо разположение, лесно се влюбва в него и вследствие на това леко безогледно влюбване ръждясва. Въпреки че златото мъчно влиза в съединения, все пак са известни редица златни съединения.

Сега вие трябва да изучавате превръщането на материята. Трябва да изучавате различните теории за произхода на златото. Интересно е защо златото, което минава за благороден елемент, създава такива спорове между хората – хората страдат, карат се, убиват се все за златото; двама братя делят наследство, карат се, бият се, не могат да разделят златото помежду си: единият иска повече и другият иска повече. Много хора страдат от нямане на злато в организма си,

много болести се дължат също така на отсъствие на злато в кръвта им – значи необходимо е по алхимически начин да се внесе злато в човешкия организъм. Изобщо каквито елементи съществуват в Природата и каквито реакции се извършват между тях, същото става и в човешкия организъм.

Кажете една от основните мисли на миналата лекция. – „За Любовта.“ Казах ви, че който люби, той трябва да е готов да бъде оплют за Любовта – това е противоречие, но така е в обикновения живот; за да се обясни това противоречие, вие трябва да изучавате живота, като започнете от неговите обикновени прояви и стигнете до целокупния живот, т. е. от проявеното към не проявеното. Забележете, момък или мома се влюбват, но веднага родителите се противопоставят на тяхната любов; младите настояват, родителите пречат на любовта им и по този начин се създават скандали, възникват недоразумения. Много хора страдат от Любовта и за Любовта, днес Любовта е един от най-жизненоважните въпроси в живота. Питам как е възможно най-хубавото нещо в живота – Любовта – да създава такива страдания на хората? Срещате някой мъж или някоя жена, на които сърцето е пълно с Любов, готови са на всички хора да дават; в този се влюби, в онзи се влюби, но веднага след това хората се опълчват срещу него, започват да го критикуват – значи има нещо криво в любовта на съвременните хора, което произвежда недоволство, спор и недоразумения.

Всички казват, че без Любов не може, но като дойде Любовта, намират пък, че не трябвало така да се прояви; значи без Любов – лошо, с Любов – пак лошо; какво да се прави тогава? Казват за някого: „Много далеч отиде той“; питам колко близо трябва да бъде – ако е много далеч, не е добре; ако е много близо, пак не е добре. Този въпрос е важен и трябва да се разреши. Съвременните хора оставят важните въпроси настрана, не се занимават с тях и казват: „Тези въпроси ще се разрешат сами“; не, тези въпроси са жизненоважни и трябва да се разрешат час по-скоро.

И тъй, едно трябва да знаете за Любовта: тя образува най-устойчиви съединения – няма сила в света, която може

да разлъчи, да разедини онези два елемента, които Любовта е свързала. Тъй щото това, което хората наричат Любов, не е Любов – защо? Защото тези два елемента, които тяхната любов е съединила, лесно се разлъчват и лесно влизат в нови съединения с други елементи – значи има друга сила, която свързва два елемента, но не образува от тях устойчиво съединение; тази сила хората погрешно наричат Любов. Където Любовта свързва два елемента, там разединение не съществува, понеже между тях Бог присъства – всяко съединение, образувано от два елемента, между които Бог присъства, е разумно и устойчиво; всяко съединение, при образуването на което Бог не присъства, е неустойчиво, неразумно и носи след себе си ред страдания и мъчности. Апостол Павел казва, че Христос, като се влюбва в хората, страда – защо? Понеже грехът влиза като клин между Него и хората, които не издържат на Любовта Му и в края на краищата Го разпъват. Той говори за вътрешната връзка с Христа. Външно Христос се е освободил от страданията, но духовно още не е свободен; и досега още съществува вътрешна борба между Бога и хората – Бог иска да освободи душите на хората, потънали в гъстата материя, но те все още се съпротивляват. Засега добрите, напреднали братя, светиите, Ангелите правят съединения с хората, но получените съединения не са много устойчиви; ще дойде ден, когато тези съединения ще бъдат устойчиви и тогава човешките души ще излязат от гъстата материя, ще се освободят от страданията и противоречията в живота; тези устойчиви съединения ще се образуват първо горе, а после ще се пренесат на Земята.

Влюбването на съвременните хора е повърхностно и не трайно, те се влюбват във формите на нещата, но при това влюбване не се образуват устойчиви съединения; едно от свойствата на това влюбване е желанието за владение – то създава всички страдания. Обаче при образуване на устойчиво съединение двата елемента, т. е. двете души, образуват една по-голяма душа с две съзнания; тези две души, като срещнат други две, съединяват се с тях и образуват още по-голяма душа; тия четири души, като срещнат още четири,

пак се съединяват с тях и образуват още по-голяма душа и т.н. Тъй щото в Божията Любов всички души се съединяват в едно цяло, като образуват сложно тяло, но толкова устойчиво, че никаква сила в света не е в състояние да го разкъса, да го разедини. Когато хората се обичат по форма, те винаги се индивидуализират, обаче когато се обичат по смисъл, те виждат себе си в лицето на всеки човек и се радват на неговото присъствие; на окултен език казано: ти трябва да живееш в душата на другите и те да живеят в твоята душа, т. е. единството да се включва в множеството и множеството в единството – докато ученикът не живее с това съзнание, той винаги ще страда в любовта си; значи Любовта трябва да свързва душите, за да образува устойчиви съединения между тях.

Съвременните хора говорят за Любовта, но се съмняват в нея – това не е Любов. Досега нито един поет или писател не е описал Любовта в нейната същност. Преди всичко едно от качествата на Любовта е, че тя никога не отпада; Бог е Любов, следователно, когато човек се свързва с Любовта, едновременно с това той се свързва и с Бога – Той е силата, която свързва две души в едно цяло. Когато двама души се съединят в името на Любовта, Бог е третият, Който присъства между тях – Христос казва: „Дето са двама или трима, събрани в Мое име, там съм и Аз“; този стих преведен означава: „Дето са двама или трима, събрани в Моята Любов, там съм и Аз“ – думите „Мое име“ се заместват с думите „Моята Любов“, и двата израза са верни. Име има само в Любовта, без Любов нещата нямат име, те са безименни. И безсмъртието се дължи на същия закон – където е Любовта, там е и безсмъртието. Вие искате да влезете в Царството Божие, да придобиете вечния Живот – как ще го придобиете? Чрез положително знание и абсолютна чистота; който се е домогнал до основния закон на Любовта, той е придобил вече това знание и тази чистота. Казано е: „Нито мъж без жена, нито жена без мъж“ – това подразбира: нито ум без сърце, нито сърце без ум; умът и сърцето са два полюса на едно цяло.

Мнозина искат да знаят какви ще бъдат в другото си пре-

раждане – мъже или жени. Казвам: ако ти днес, във физическия свят, си мъж, в Астралния свят си жена; ако в Умствения, или в Менталния, свят си мъж, в Причинния свят си жена. И обратно – ако във физическия свят си жена, в Астралния си мъж; ако в Менталния свят си жена, в Причинния си мъж. Следователно не е само външната форма, която определя човека като мъж или жена. Това показва, че няма чисти типове мъже или жени – ако в едно отношение сте мъж, в друго сте жена; четири допирни точки, четири свята оказват влияние върху човека: физическият, Астралният, Умственият и Причинният, тъй щото не е достатъчна само формата на човека във физическия свят, за да се определи той като мъж или жена. Някоя жена казва: „Аз искам да бъда мъж“ – ти си мъж в Астралния свят, какво искаш повече; мъжът пък казва: „Аз не искам да бъда жена“ – искаш или не, в Астралния свят ти си жена. Значи мъжът и жената са полюси, без които не може да се работи.

Съвременните хора се заблуждават от формите на тия полюси на Земята, обаче формите днес са изродени; те не са нито истински мъже, нито истински жени – какъв образ на мъж или жена може да представя съвременният човек, който отпреди осем хиляди години е претърпял голямо падение и се е отдалечил от Бога? И полът на съвременните хора е изопачен: какъв мъж е този, който цял ден се занимава със своите мустаци пред огледалото, за да го харесат жените, това не е мъж – мъжът не се характеризира с мустаци и брадата си; или каква жена е онази, която цял ден мисли за мъжа – как да го увлече и задържи за себе си? Днес нито мъжът е истински мъж, нито жената е истинска жена. Ако е въпрос за мъж или жена, друго определение може да се даде за тях – мъжът представя Мъдростта, а жената – Любовта, но понеже съвременният живот на хората представлява голяма сцена, на която се играе една велика драма, то мъжът и жената се явяват там главните актьори – те играят роля на мъж и на жена, но още са далеч от първообраза на мъжа и на жената, каквито някога Бог ги е създал по образ и подобие Свое.

Днес всички хора са актьори, представят това, което не

са; гледате, че някой човек се изправил, заел благочестива поза и се моли на Бога – това не е молитва, истинската молитва подразбира вглъбяване в себе си, уединение, никой да не вижда, че се молите; при това вниманието ви за външния свят и за всичко, което става около вас, трябва да бъде така далечно, че и с игла да ви боднат, да не усетите – каква молитва е тази, когато всички виждат, че се молите? Когато търговецът се моли, той трябва да забрави търговията си, всички взимания-давания; когато учителят се моли, той трябва да забрави своите ученици, своите приятности и неприятности в службата; когато домакинята се моли, тя трябва да забрави, че има мъж, деца, задължения. Във време на молитва човек трябва да се чувства сам, без всякакви ангажименти и връзки, като че за пръв път иде на този свят; в този момент никой не трябва да съществува за него, освен Бог; щом свърши молитвата си и се свърже с Бога, той трябва да каже: „Господи, сега ще слеза на Земята, ще туря на гърба си всекидневния хомот, който съм поел заради Тебе, да Те позная“ – само тази молитва е в състояние да осмисли живота, да даде на хората сила да издържат на всички мъчности и страдания.

И тъй, молитвата е един от начините да познаете Бога като Любов – само по този начин работата ви ще се осмисли, само по този начин вие ще си създадете устойчив характер. Казват: „Как можем да познаем Божията Любов?“, едно от свойствата на Божията Любов е, че тя образува устойчиви съединения между душите. Казват за някого: „Този човек люби няколко моми“, смешно е да се говори така – ако този човек е свързан с Бога, той люби не три моми или три момъка, а всички хора; той трябва да каже: „Аз обичам Бога и заради Него обичам душите на всички хора“ – в какво ще обвините този човек? Някой пита: „Обичаш ли ме?“, на такъв човек аз отговарям: „Тебе не обичам, но Бога обичам; щом Бога обичам, аз не мога да не обичам и тебе, защото всички души влизат в Бога“. Единственият, който може да каже дали обичам хората, това е Бог; ако аз сам трябва да доказвам това, вие ще се усъмните – как мога да докажа на някой човек, че

го обичам? Ако му дам пари или ако му направя една къща, или ако му дам добър прием в дома си, това доказателство ли е за Любовта ми към него? Не, това не са прояви на истинската Любов, те са прояви на обикновената любов в живота – защо? Днес даваш пари на някой човек, приемаш го добре в къщата си, правиш големи жертви за него, но утре не искаш да го знаеш. В Божията Любов обаче има нещо велико, което постоянно гради; тя не руши нито дома, нито обществото, но непрекъснато трансформира и съгражда; който се домогне до Любовта в истинския смисъл на думата, той забравя вече себе си, забравя световното и живее според нейните изисквания; когато хората започнат да живеят според законите на Божията Любов, всички противоречия в живота изчезват.

Казвам: противоречията в живота се дължат на обстоятелството, че всеки живее само за себе си или за един малък кръг от хора; обаче докато човек живее сам, той не е в сила да извърши нищо – каквото направи, то ще бъде нетрайно, несигурно. Ако двама души се съединят в името на Любовта, всяко тяхно начинание ще даде добър плод – защо? Защото Бог ще бъде между тях. Каквото пожелае този човек, той всичко ще направи, защото в неговото желание седи на първо място волята Божия; такъв човек нито се заблуждава, нито се съблазнява.

Съвременните хора говорят за Любов, но се плашат от нея: жената се бои да не би мъжът ѝ да обикне друга някоя; мъжът се бои жена му да не се влюби в друг мъж; родителите се страхуват за дъщеря си или за сина си – да не се влюбят някъде и да пострадат. Питам каква е тази любов, от която хората се плашат – на този въпрос вие сами ще си отговорите. Какво страшно има в това човек да се влюби? Под *влюбване* трябва да се разбира съединение на две души в името на Бога – при такова влюбване на хората се създават хармонични отношения: те се въодушевяват, започват да учат, да пишат, стават писатели, поети, учени хора; трябва ли тогава да осъждате тази Любов и да се плашите от нея? Тъй щото вие трябва да различавате Любовта от чувствата на човека. Ако някой млад момък идеализира една мома, радвайте се, това е една малка частица от великата Любов, която осмисля

всичко, тя прави хората разумни.

Едно особено качество на Любовта е, че тя не приема чужди съвети – тя върши всичко както отвътре ѝ се диктува; когато хората искат да посъветват в нещо Любовта, тя се затваря и нищо не дава, но ако не я съветват, тя е готова много да даде. Коя майка или кой баща досега са могли да убедят сина или дъщеря си как да постъпват в Любовта – каквото и да са им говорили, те всичко са вършили на своя глава; всички синове и дъщери, на които родителите са правили опити да ги съветват в Любовта им, по-скоро са се настроили срещу тях, отколкото да са ги послушали. За предпочитане е да се оставят младите да пострадат малко в Любовта си, отколкото да се подпуши в тях този извор – извор е Любовта, тя не може да се подпушва; задачата на родителите е само да направляват течението на този извор, но не и да го подпушват. Като говоря за Любовта, аз нямам предвид човешките чувства и страсти, но онова съзнателно чувство, което носи светлина на ума и разширение на сърцето.

Тъй щото ако вашият син или вашата дъщеря се влюбят по този начин, те ще носят радост и за себе си, и за вас; при това положение влюбеният прилича на цар, той става щедър, на всички дава. Всяко влюбване, което не носи радост и светлина, не е проява на истинска Любов – в Божествената Любов човек е готов да жертва всичко за Бога и за да дойде до тази Любов, той трябва да започне от малкото и постепенно да върви към голямото; който е силен, той може да започне по обратен път: отгоре и постепенно да слиза надолу, т. е. от голямото към малкото. Когато видите един човек на Земята, той още не е това, което всъщност представлява; за да кажете, че някой човек е идеален, вие трябва да видите какво представлява той в Причинния свят, Причинният свят е жилище на душата. Ако видите един човек във физическия свят, вие ще намерите някакъв дефект в него; ако го видите в Астралния или в Умствения свят, и там ще му намерите някакъв дефект; дойдете ли обаче до Причинния свят, там ще видите душата му, в която няма никакъв дефект.

И тъй, смисълът на живота седи в съединението на ду-

шите с Бога; от това съединение произтича Любовта, която ражда Живота. Когато Любовта посети човека, тя коренно го преобразява – и най-силния, и най-учения тя превръща в дете, той всичко забравя и остава само с Божественото в себе си. Любовта разрешава всички противоречия в живота, тя е Божественото начало в човека. Днес всички хора говорят за Любовта, искат да разрешат този въпрос, но още не са успели; ще дойде ден, когато ще разберат Любовта и ще влязат в Царството Божие, тогава ще разберат и стиха, в който Христос казва: „Ако Ме любите, ще опазите Моя закон“.

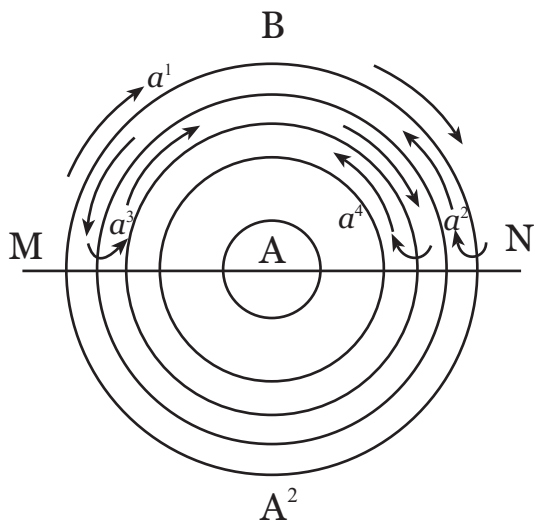
Сега ще ви дам един метод за приложение, чрез който лесно да се справяте и издържате, когато ви нападнат тежки чувства и неприятни мисли. Щом дойде в сърцето ви някое неприятно чувство, представете си, че живеете в първата епоха на християнството и ви измъчват за убежденията ви; преследват ви, изтезават ви, докато най-после ви турят на кладата, където ви изгарят жив – и всичко това вие понасяте с твърдост; кажете си тогава: „Ако един християнин може да издържи за убежденията си даже и пред огъня, защо аз да не мога да издържа на едно неприятно чувство?“. Бъдете готови да понесете страданието търпеливо. Ако някоя неприятна мисъл ви измъчва, извадете я от ума си и разгледайте формата ѝ; вижте какво иска тя от вас и се поразговорете с нея. Човек трябва да се упражнява, да наблюдава какво се крие в съзнанието и подсъзнанието му, да знае какво става в него. Някой прави известни движения с ръцете, с краката си и като го запитат какво означават тия движения, той вдига раменете и казва, че не знае и не разбира смисъла им. Всяко движение, което човек прави, трябва да се осмисли, при това движенията му трябва да бъдат естествени; когато човек е нервирен, той прави много движения, не може да се контролира, не може да се владее – тези движения са неестествени, дисхармонични, затова той трябва да се съсредоточава, да регулира силите на своя организъм.

Когато сте нервни, направете следното упражнение: седнете на стол пред масата, изправете тялото си добре и турете ръцете си на масата. Дръжте ръцете си в това положение

около 10-15 минути, като концентрирате мисълта си първо към палците, после към показалците, след това към средните, към безименните и най-после към малките пръсти и на двете ръце. После турете дясната си ръка върху лявата, след това лявата върху дясната и пак концентрирайте вниманието си върху пръстите; като съсредоточите вниманието си към пръстите, свържете се в съзнанието си с всички добри, здрави хора, които имат чисти и благородни сърца, философски умове с дълбоко разбиране на живота – щом се свържете с тия хора, повдигнете мисълта си към Бога и всички заедно се помолете. Който направи този опит, той ще има резултат, ще разбере силата на колективната молитва. Какво по-голямо благо за човека от това да се свърже с всички добри хора по лицето на Земята и заедно с тях да отправи молитвата си към Бога? Тази молитва непременно ще бъде приета. Когато човек се моли по този начин, до него седи един Ангел, който занася молитвата му до Бога. Само чистите души пренасят молитвите на хората, те служат като проводници, чрез които молитвите отиват нагоре; духът на човека е проводник, чрез който душата предава своите молитви.

Казано е, че Бог живее в човека – това подразбира, че Той живее в причинното му тяло; обикновено душата на човека живее в причинното тяло, вследствие на което във физическия свят той често се усеща изпразнен. С тялото си човек живее във физическия свят, а душата му само от време на време го посещава – тогава той се усеща пълен, богат, вдъхновен, през това време душата му дава импулси и директива за работа; когато той започва да работи, тя се качва в причинния свят, откъдето го наблюдава какво върши. Докато човек държи връзка с душата си, той има сила и желание да работи; щом прекъсне тази връзка, силите му го напускат, животът му се обезсмисля и страданията започват да се нижат едно след друго.

Сега ще представя графически движението на човека в живота посредством тъй нареченото въртящо колело. Вие се намирате в центъра А на това колело, което е в постоянно движение; след това излизате от центъра А и се движи-

те по периферията на окръжността, като започват от точка М, вървите по направлението на a^1 , докато стигнете до точка В – тази точка е мястото на най-голямото разширение на съзнанието, тя означава още Рая, Небето. От точка В вие постепенно слизате към N, като губите по малко радостта си; от N минавате в a^2 и пак се изкачвате към В; оттук слизате към М и навлизате в a^3 ; от a^3 пак се изкачвате към В, но скоро след това слизате към N, навлизате в a^4 . По същия начин вие постепенно слизате в долната половина на колелото и се приближавате към точка A^2 , която представя ада, най-ограниченото съзнание, където изживявате големи страдания, обезсърчения, противоречия, тъмнина – вие дохождате до положението на самоубийство; казвам: имайте търпение, не се обезсърчавайте – колелото на живота се движи и вие много пъти ще се качвате в В и ще слизате в A^2 , където ще придобивате големи опитности. Въртящото колело на живота обяснява закона на поляризирането.

Сега вие трябва да изучавате законите на живота, за да можете да се развивате правилно. Който се свързва с материалния свят и го обикне, той неизбежно ще слезе в ада; когато придобие известни опитности там, човек излиза от гъстата

материя на ада и постепенно отива до границата MN и започва да се движи по друго въртящо колело на живота в посоките a^1 , a^2 , a^3 , a^4 , където отново се връща в В, в Рая. Посоката a^1 представя физическия свят, a^2 – Астралния, a^3 – Менталния, и a^4 – Причинния свят. Когато човек влезе в Причинния свят, той е абсолютно свободен от влиянията на ада; да влезеш в Причинния свят, това значи да се примириш с Бога в себе си. Колкото повече съзнанието на човека се разширява, толкова повече предмети го занимават и той, без да иска, влиза в света на противоречията – тогава колективният живот на хората, тъй нареченият колективен монархизъм, започва да го измъчва. Значи съществува колективен монархизъм, както и единичен монархизъм; съществува колективно съзнание на Доброто и на злото, съществува и единично съзнание на Доброто и на злото – на това основание когато човек споделя еднакви идеи с някои хора или с някоя партия, той се свързва в съзнанието си с тях, затова трябва да внимава с какви хора прави връзки; и в Писанието е казано: „Не се свързвайте с грешни хора!“, следователно чистота и разумност се изискват от човека, когато прави връзки с хора, защото всеки човек има своя орбита на движение, която може да го завлече.

Обаче вие трябва да имате предвид следното положение: никой не може да измести душата от пътя, в който Бог я е поставил; дръжте тази мисъл в ума си като аксиома – пътят на всяка душа е строго очертан и никой не е в сила да я измести от него. Когато казваме, че хората взаимно си влияят, това се отнася до техния физически път, но не и до пътя на душата. Щом един човек се докосне до друг, т. е. до неговия център, той влиза в известно съприкосновение с този център във физическия свят и започва да се влияе от него, едновременно с това и той оказва влияние на този човек – това влияние е временно, понеже тия двама души се движат по орбитите на своите души и се отдалечават един от друг. Невъзможно е една душа да отклони друга от нейния път, защото Бог бди над душите – Той регулира техния път, Той зорко следи за всичко онова, което е създал. Светът, който Бог е създал,

лежи в Неговите ръце, а не в ръцете на Ангелите или в човешки ръце; следователно, ако става дума за поправяне на света, само Бог е в сила да го изправи. Когато някой казва, че са го заробили, той не говори истината – никой не е в сила да го зароби, освен той сам; и когато някой казва, че хората не го обичат, той пак не говори истината. Питам преди всичко има ли нужда този човек от любовта на хората – той има Любовта на Бога и не е доволен от нея, а търси любовта на хората, която не само че няма да го задоволи, но и нещастен ще го направи. Всеки човек като душа, излязла от Бога, има своя специална орбита, по която се движи; той има ум, сърце, воля, с които работи във физическия свят, и пак не е доволен. Който иска любовта на хората, нека се съедини с техните души, да образува едно устойчиво съединение и да влезе в една слънчева система с тях; невъзможно е да се обичат двама души, докато всеки от тях живее в отделна слънчева система.

Мнозина поддържат ред отрицателни мисли в ума си и казват: „Животът няма смисъл, аз съм отчаян, от мене нищо няма да излезе“; питам защо си отчаян – „Обиден, излъган съм“; как си излъган – „Аз обичах еди-кого си, дадох му всичката си любов, а той не ме обича, лъже ме“. Не, ти никаква любов не си му дал; Бог е Любов, а ти си играеш с Неговата Любов – вашите чувства и настроения вие наричате *Любов*, без те да са израз на *Любовта*; хората сами се заблуждават, играят си с *Любовта*, вследствие на което страдат. Магическа сила се крие в думата *Любов*. Достатъчно е някой да ти каже, че те обича, и ти веднага се отваряш, но не се минава много време и виждаш, че си се излъгал. С *Любовта* игра не бива. Единственото нещо, което не търпи никаква лъжа, това е *Любовта*; единственото нещо, което не можеш да нагрубиш, да нараниш, нито да подчиниш, това е *Любовта*. Когато някой казва, че сърцето му е наранено от *Любов*, той се самоизлъгва – *Любовта* нито се наранява, нито другите наранява.

И тъй, като ученици вие трябва да имате нови разбирания за *Любовта*, за да не изпадате в изкушения и съмнения –

само при такива разбирания можете да бъдете силни. Някой казва: „Едно време аз вярвах, но сега вече не вярвам“; не, ти всякога трябва да вярваш, ти ще вярваш в Любовта, която Бог е вложил в твоя живот – щом вярваш в тази Любов, ти ще вярваш и в Любовта на хората. Ако някой е отчаян от сиромашията, той трябва да отвори свещената книга на живота – Библията, и да чете; иначе, ако се предаде на отчаянието си, той може или да посегне по някакъв начин на живота си, или да открадне известна сума от някой свой приятел. Ако рече да открадне хиляда лева например, ще бъде неспокоен, съвестта му ще го измъчва – какво трябва да направи тогава? Най-напред трябва да се изповяда пред Господа за направения грях и Бог ще му проговори тихо: „Не направи добре, но щом съзнаваш погрешката си, занеси парите на приятеля си и го помоли да ти прости“. Докато не се изповяда пред Господа, той всякога ще бъде неспокоен и място няма да си намери; щом се изповяда, ще олекне на душата му и той е готов да отиде при приятеля си, да признае погрешката си – ще каже: „Приятелю, изслушай ме, аз откраднах от тебе хиляда лева, но не можах да намеря мир в душата си. Изповядах се пред Господа, пред лицето на Когото направих погрешката, а сега идвам и при тебе, за да ти върна парите и да кажа какво съм направил. Моля те да ми простиш!“. Приятелят ти ще ти прости, но и ти ще имаш една опитност, за която скъпо си платил.

Ученикът трябва да бъде изпълнителен в това, което е намислил да прави, по този начин той ще кали характера си. Например някой път казвате, че трябва да станете точно в 5 часа сутринта и като дойде този час, вие казвате: „Кой ще става толкова рано, мога и по-късно да стана“, обръщате се на другата страна в леглото и заспivate; друг път намислите да направите някаква жертва, но като дойде моментът да извършите тази жертва, казвате: „Не може ли без жертва?“. Казвам: и без ранно ставане може, и без жертва може, но трябва да знаете, че постижението на великите работи зависи от изпълнението на малките; човек трябва да бъде изпълнителен в малките обещания, които дава, защото който не

е точен в малките обещания, той не може да бъде точен и в големите. Когато някой човек се намери натясно, той веднага решава да излъже; преди да излъже, нека хване средния си пръст и да помисли малко и ако му дойде мисълта да не лъже, нека послуша този съвет, който иде от разумните сили в този пръст.

Казвате: „Кога ще се освободим от страданията?“, но страданията са привилегия за хората; питам: ако Бог се открива на хората чрез страданията, не заслужава ли те да се понасят с радост? Всяко страдание е отворена врата към познаване на Бога, без страдания хората не могат да се приближат до Бога – такъв е пътят на Земята. Ангелите се приближават до Бога чрез радости, а хората – чрез страдания. Ако се радваш, ти не можеш да се приближиш до Бога, защото не си Ангел; ако скърбиш, ти ще се приближиш до Бога – твоите мъчности, страдания, болести, своята сиромашия са вратата, през която ще отидеш до Бога. Страданията са пътят, по който човек върви, за да развие Божественото в себе си; изучавайте живота на светиите, на великите и добри хора и ще видите, че всички са минали през големи страдания. Много от учениците мислят, че като влязат в Школата, ще ги посрещнат с букети и цветя – не, това е невъзможно; ако турят на някого венец на главата, той ще бъде не от цветя, а от тръни. И съвременните булки носят венци на главата си, но това са само зальгалки.

Едно от качествата на ученика е справедливостта. Досега аз не съм срещнал нито един ученик, който да предава фактите точно както са – той или ще ги преувеличи, или ще ги намали. Благородството на човека изисква той да бъде справедлив. Освен това когато видите една грешка в ближния си, не бързайте нито да я осъждате, нито да я коригирате – защо? Ако осъждате или коригирате погрешките на своите близни, няма да мине много време и вие ще направите същата погрешка, утре пък вас ще осъждат – тъй ще върви животът без никакво постижение. Ако искате да имате успех в живота си, не съдете; смятайте, че този, който е направил една погрешка, е болен – вие съдите ли болния за слабостта,

в която изпада? Болният не може да се владее и вие му помагате, къпете го, без да го съдите; ако той оздравее и прави същото, което е правил като болен, тогава го съдите – на болния всичко прощавате, а на здравия не прощавате. Следователно който несъзнателно греши, той е болен; простете на този човек, без да го съдите – ако го съдите, тази болест ще дойде и при вас; и вие като него сте войник на бойното поле, и вас може да ви сполети нещо.

Някой казва: „Мене не ме е страх“; не говори така, картечен огън има около тебе – достатъчно е един куршум да те засегне и да се търколиш на земята; тогава трябва да дойдат санитарите от тила, да те пренесат с носилка, да ти превържат раната и т.н. Земята е бойно поле, където хората се бият с Ангелите, и който взима участие в тази война, той непременно ще пострада; Ангелите остават незасегнати, но хората винаги пострадват, не е било случай кавалерия да взима участие във войната и конете да не са пострадали – в този смисъл конете са хората, а хората представят духовете, които се бият, и като резултат на тази война хората биват убити, а духовете минават незасегнати. Съвременните хора воюват за една велика кауза – за идването на Любовта, а дали те съзнават това, или не, то е друг въпрос; щом се воюва за Любовта, трябва да се дадат жертви и досега са дадени много жертви, остава още малко да се дадат; щом се даде и последната жертва, Царството Божие ще дойде на Земята. И сега ние, съвременните хора, които сме вече пред вратата на Царството Божие, ще откажем ли да дадем последните жертви; най-малките жертви се искат сега, ще откажем ли да дадем тия най-малки жертви?

И тъй, всички трябва да бъдете готови за най-малките жертви, затова трябва да се молите, да бъдете силни, да издържите последното сражение; колективна, сърдечна молитва се изисква от всички хора – да премахнат недоразуменията и стълкновенията помежду си. Хората се хулят, карат се помежду си, без да знаят, че неприятелят е отвън – той е силен и чака само момент да ги нападне. Писанието казва:

„Молете се един за друг, за да изцелеете“. Днес всички хора се нуждаят от Божието благословение, от Божията подкрепа и Любов, от Божията Мъдрост и Истина.

Казвам: имайте търпение да понесете всичко, което може да ви сполети; мнозина ще слязат в ада, но нека разчитат на Онзи, Който върти колелото, Той ще ги извади оттам. Давид¹ казва: „И в ада да сляза, аз зная, Господи, че и оттук Твоята десница ще ме извади“; където и да отиде човек, в каквото и положение да изпадне, той трябва да знае, че Бог е навсякъде и ако Го призове, Той ще му помогне.

Ако следвате Бога, ако упоавате на Него, Той ще ви избави от всички вътрешни противоречия, от всички неуспехи и страдания.

Следователно свържете се с Любовта, направете с нея едно устойчиво съединение, за да се освободите от външните и вътрешните противоречия на живота, и щом се съедините с Любовта, знайте, че Мъдростта и Истината сами по себе си ще дойдат.

*

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

ЧОВЕШКИЯТ ДУХ

*Седма лекция
3 ноември 1926 г.*

ЧОВЕШКИЯТ ДУХ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление.

За следния път пишете нещо за цветовете на дъгата.

Сега ще ви задам следния въпрос: защо човек трябва да учи? Мнозина казват, че науката напътства човека в живота – право ли е това? Ако се качите на един автомобил, можете ли да кажете, че той ви напътства – колкото автомобилът напътства човека, толкова и науката го напътства. Какво представлява всъщност науката има две мнения: едното мнение е, че без наука не може, другото мнение е, че без наука може – значи и с автомобил може, и без автомобил може. Науката е произведение на човешкия дух, а човешкият дух седи над всички науки; от хиляди векове насам той е създавал и продължава да създава науките. Едни от тях са изчезнали, а други и досега продължават да съществуват; и съвременната наука един ден ще изчезне, от нея ще остане само най-ценното, а всичко друго, което е служило като забавление за малките деца, ще се забрави, ще се заличи. Мислите ли, че един Ангел може да се занимава със съвременна математика и със съвременно счетоводство; мислите ли, че един Ангел може да се занимава със законодателство, по което се управляват съвременните общества и народи; мислите ли, че в бъдещето съвременната физика и химия ще се намират в същото положение, в каквото са днес?

Сега, като говоря по този начин, мнозина мислят, че аз отричам науката или че не признавам учените хора; нито науката отричам, нито учените, но казвам, че всички учени хора са черпили познания от източник, по-висок от тях, и то всеки се е домогвал до тези знания според степента на своето развитие; в този смисъл аз не признавам учени, които черпят своята наука от Земята. Кант беше учен, но откъде

черпеше знанията си, пророците откъде черпеха знанията си? Тъй че когато някой мисли, че знае много неща, това значи, че преди това той е бил невежа. И преди да е свършил университет, човек все е знаел нещо, и след като свърши, пак знае нещо; важно е човек да не се заблуждава, да мисли, че като свърши университет, всичко знае – колкото и да учи, човек все остава невежа по отношение на това, което се разкрива пред него. Ученият знае, че Земята се върти около своята ос, но как именно се върти – не може да докаже; ученият знае, че Земята се е отклонила на 23° от оста си, но как е станало това отклонение – не може да докаже. Следователно ученият трябва да бъде като художника: щом нарисова една картина, той сам трябва да знае вярна ли е картината му, има ли дефекти, добре ли представя Природата и т.н. – ученият трябва да бъде първият критик на себе си; всяко нещо, което знае, той трябва да докаже, да го обоснове – това е знание. Когато музикантът свири, той трябва да изразява нещата както са – ако свири нещо от Бетховен, той трябва да го изпълни както самият Бетховен; всеки трябва да прилича на себе си – ако представяте Бетховен, така трябва да го изразите, че той сам да се познае.

Обаче много хора като приличат на себе си, искат и другите да бъдат като тях, но няма по-голямо нещастие за хората от това да приличат едни на други – Природата обича разнообразието; докато всеки човек представлява особен екземпляр, той е ценен, но щом се явят два еднакви екземпляра, цената им се намалява. Казвате, че в света има безброй учени хора; не, в света има само един учен човек – Космическият, всички останали учени са негови секретари, които ходят тук-там, събират материал какво казал този или онзи учен и го разгласяват. Например може ли съвременната наука да обясни произхода на живота и да създаде човека, знае ли тя онзи елемент, който създава безсмъртието – съвременната наука обяснява нещата все от гледище на физическите закони, вън от тях тя нищо не може да докаже. Питам други закони освен физическите не съществуват ли – освен физическите закони има и други, които учените не са открили.

Това, което учените наричат закон, е само проявяване на истинския закон; в абсолютния закон няма никакви изключения, а закон, в който има изключения, не е истински закон; в законите на Живата Природа няма никакви изключения. Следователно кажете ли за нещо, че е закон, в този закон не трябва да има изключения; щом има изключения, той е правило.

Казват, че логиката изучава законите за правилното мислене. Ако в мисълта на човека има изключения, какви са тези закони; какво ще се каже тогава за отрицателните мисли на хората, върху които се съгражда живот само на страдания и разочарования; какво ще кажете за любовта на съвременните хора – на какви закони почива тя? С това не искам да разрушавам идеалите ви, но искам да ви извадя от заблужденията в живота. Например някой седи пред една стена и казва: „Зад тази стена няма нищо“; не, зад тази стена се крият много неща, които ти не виждаш – ако ти не виждаш нищо, това още не значи, че наистина нищо друго не съществува.

Следователно положението, до което е дошла съвременната наука, е само въведение към истинската наука. С това авторитетът на учените не се подценява, напротив, съвременните учени имат цена, и то толкова по-голяма, колкото по-близо седят до Истината – всяка теория е ценна дотолкова, доколкото тя съдържа Истината в себе си. И музиката, и художеството трябва да съдържат Истината в себе си; всяко нещо, върху което работим, трябва да съдържа Истина; всяка мисъл, всяко чувство, всяка постъпка на човека трябва да съдържат Истината в себе си. Истината е същественото в живота, към което трябва да се стремите – ако турите Истината като основа на своя живот, всички недоразумения между вас ще изчезнат. В отношенията на хората липсват допирни точки – защо? Защото всеки живее в специален център на мозъка си и вън от него не излиза: един живее в центъра на своите лични чувства, друг – в своите религиозни чувства, трети – в обществените чувства и т.н. Всеки от вас например знае ли в кой център на главата си живее, знаете ли коя стан-

ция на мозъка ви е отворена? Слушате някоя хубава сказка или беседа, но в това време ви занимават други въпроси, други желания се събуждат у вас и някой казва: „Дано по-скоро свърши сказчикът, че да отида на концерт“, друг казва: „Дано по-скоро се освободя, че ме чака важно търговско предприятие“ – това показва, че интересите на човешкия дух са различни. Какво се ползва духът от музиката, от религията или от науката във всичките им области; кой кого учи: духът се учи от музиката или музиката се развива от духа? Цигулката ли учи цигуларя или цигуларят развива цигулката – цигуларят учи цигулката да свири, но не обратното. Следователно човешкият дух учи човека на всичко.

Някой извърши едно дело и после казва: „Аз постъпих според природата си, другояче не мога да постъпя“, друг казва: „Аз трябва да лягам рано, само по този начин мога да почивам“; питам: право ли е това? Истинската почивка не се постига с много спане; когато човек иска да почине, той трябва да освободи ума си от всички непотребни мисли, сърцето си – от всички непотребни тягостни чувства и желания, които изчерпват енергията на човека, без да му дадат нещо. За да почине, художникът трябва временно да изхвърли всички бои от ума си; за да почине, ученикът трябва временно да изхвърли всички книги от ума си. Докато приеме необходимата енергия от Природата, умът на човека трябва да бъде свършено свободен от всички външни пособия; щом приеме нужната енергия, той може вече да вземе пособията си и отново да започне работата си. Като знаете това правило, трябва да бъдете внимателни както към себе си, така и към другите: никога не се налагайте със своето мнение върху приятелите си, да не ги обремените, нито се оставяйте други да ви обременяват. Пазете се от пресищане – човек може да се пресити от музика, от наука, от религия; няма по-опасно нещо за човека от пресищането, човек може да се пресити и от живота и тогава започва да мисли за самоубийство. За да не се преситите от живота, не желайте всичко да опитате, не желайте всичко да знаете. Някой казва: „Аз зная всичко“; онези хора, които знаеха всичко, днес са заровени в земята –

учените слязоха долу в земята, а невежите останаха горе, за да учат. Учените създадох световете – вярно ли е това? Туй е теория, която се нуждае от доказателства; и да се докаже, всеки ще запита: „Кой е присъствал при създаването на световете, че да знае как е станало това?“.

Казвам: Истината не се нуждае от доказателства или от демонстрации. Някой човек е тъжен, скръбен, отчаян – как ще докажете това? Ако можете моментално да смените състоянието му, това е истинска наука. Едно е важно за човека: сърцето, умът, волята, душата и духът му да бъдат съвършено свободни, т. е. да могат всеки момент да се проявят; правата мисъл може да се прояви само при свобода, вън от свободата тя не се изявява. Когато умът, сърцето и волята на човека се проявяват правилно, той има ценни придобивки и тия придобивки се складират в душата – тя е съкровищница на човешкия дух, тя носи в себе си всичко онова, което човешкият дух е придобил от незапомнени времена до днес. В този смисъл казваме, че нищо в живота не се губи – богатството, което човешкият дух е придобил, е скрито в душата му и един ден, когато потрябва, то ще се даде като дар, като наследство на онзи, който го е изработил. Един ден това знание, това богатство ще бъде достояние на всички души, ще дойде ден, когато и невежите, без да са работили, ще имат на разположение науката на миналото. Не става ли това и днес – вземете една плоча, турите я на грамофона, завъртите ключа и слушате речта на някой учен; той не съществува вече на Земята, заминал е за онзи свят, но преподава, развива, обяснява своите формули – може ли при това положение да наречете плочата учена? Колкото плочата е учена, толкова учен може да бъде и онзи автомат, който механически решава най-трудните задачи. Може ли да се нарече учен човек онзи, който е изчислил колко хора са се родили и колко са умрели от създаването на света до днес – учен е той, но какво ще допринесе неговата ученост за човечеството? След него ще дойде друг учен, ще изнесе причините за умиранията, ще доказва на хората как трябва да се изменят условията, за да се намали смъртността. Добро е всичко това, но то е само те-

ория. Кой от тия учени ще бъде най-авторитетен? Ако тези учени дойдат при вас и чрез изчисления ви покажат какви страдания ще минете през живота си, при какви условия ще ви сполетят, как можете да ги избегнете, вие ще се замислите малко и в края на краищата ще кажете, че това е теория; обаче натъкнете ли се на страданията, вие започвате сериозно да мислите – значи истинският авторитет за вас е животът.

Казвате, че Айнщайн² е учен човек, Дарвин³, Кант⁴ също така са учени, понеже внесоха нещо ново в света. Айнщайн е някъде в Германия, Дарвин – в Англия, Кант – в Германия, обаче всеки човек включва в себе си и Айнщайн, и Дарвин, и Кант – всички хора живеят във вас; цялото човечество се съдържа в един човек и всеки човек е в цялото човечество. Като кажете *ябълчна семка*, вие разбирате зародишите на всички ябълки – една ябълчна семка съдържа в себе си разнообразието на всички ябълки. За да се разбере тази идея, човек трябва да разглежда живота като нещо цяло и за тази цел той трябва да се проникне от онази непреодолима вътрешна Любов към Знанието, към Истината. Духът подтиква човешката душа към знание – слушали сте да казват: „Копнее ми душата“; Духът подтиква ума към пластичност, към просветление, а сърцето – към облагородяване.

Защо е нужна наука на човека – науката развива дарбите и способностите; тя разработва, оформя главата на човека – като погледнете челото, черепа на човека, ще познаете с кои области от науката най-много се е занимавал, а ако духът на някой човек не намери условия да се прояви, главата му постепенно започва да се деформира, носът му се изкривява. Като наблюдавате хората, ще видите, че всеки от тях все има някакъв дефект: на едного очите са изкривени, на другото носът е крив, ноздрите сплеснати, на трети веждите са неправилни, на четвърти лицето е асиметрично. Добре е от време на време да се оглеждате, да видите какъв дефект имате на лицето или на главата си и да работите за неговото изправяне; ако човек не се огледа да види дефектите си, той ще мисли, че е безпогрешен, че е абсолютно добър. Добър човек в пълния смисъл на думата е онзи, който няма ника-

къв дефект нито във физическо, нито в умствено, нито в сърдечно отношение: физически той трябва да бъде здрав, но не пълен, дебел – пълнотата още не показва здраве; кръстът, или талията на човека, по мярка трябва да бъде два пъти по-дебел от врата; вратът трябва да бъде два пъти по-дебел от ръката; ако мерките на кръста и на врата на даден човек са по-големи от определените, значи има известна аномалност в него.

Като говоря за положителна наука, аз я сравнявам с музиката – математиката, физиката, химията са музикални изрази. Механиката например се занимава с движението на телата, със силите – значи тя се занимава с живи тела, само живите тела се движат. Движението не е механически процес – само разумните тела се движат, само разумните тела биват тъмни и светли, само разумните тела биват твърди, течни и въздухообразни. Енергиите, силите пък са достояние на човешкия дух: когато човешкият дух иска да направи сянка, да се освободи от вибрациите на светлината, той сгъстява материята около себе си – следователно той е в сила да сгъстява и разрежда материята. В това отношение Земята представлява образец на твърда, гъста материя, а Слънцето – на рядка материя; Слънцето е светещо тяло, а Земята – тъмно. Може би след милиони години и Земята ще свети като Слънцето, някога и тя е била светещо тяло, но е изгубила светлината си; една българска поговорка казва: „Където е текла вода, там пак ще тече“.

И човек минава през състояния на тъмнина и светлина – някога той свети като Слънцето, а някога е тъмен като Земята; това са състояния, през които човек минава, за да научи нещо – тъй щото човек ще се качва в Рая, ще слиза и в ада. Като слезе в ада, той казва: „Страшно нещо е адът!“; казвам: страшно нещо е адът, когато човек не знае откъде да излезе, иначе, може ли да излезе сам от ада, нищо страшно няма там. Ако човек попадне между жителите на Слънцето, без да разбира езика и реда им, без да е готов за тяхната култура, а при това не може да слезе на Земята, той и там ще бъде нещастен. Мнозина мислят, че ако отидат в Рая, ще ги по-

срещнат с музика и песни, с угощения – да, ако са готови за това, ако съзнанието им е пробудено, така ще бъде; ако съзнанието им не е будно, и в Рая, и в ада да са, все е страшно. Христос казва: „Голяма е радостта на Небето за грешника, който се разкайва за греховете си, който се обръща към Бога и прилага Любовта, Мъдростта и Истината“.

И тъй, ако искате да се ползвате от знанието, което сте придобили, трябва да го прилагате – каквото знание придобиете, каквато книга прочетете, приложете поне най-малкото от нея; ако прочетете една книга, без да приложите нещо от нея, по-добре да не сте я чели. Същото се отнася и до Библията – малко четете от нея, но прилагайте. Казвате: „Как можем да познаем коя книга трябва да четем?“. Ще ви дам следното правило: вземете книгата, която искате да четете, турете я пред челото си, отправете мисълта си към Разумния свят и запитайте Божественото в себе си да я прочетете ли, или не; след това останете спокойни за една-две минути и ще чуете един тих глас отвътре да ви отговаря да четете ли книгата, или не – слушайте този глас, той никога не лъже. Човек трябва да знае какво да чете – това четиво, което е полезно за едного, не е полезно за друго. Има смисъл да се чете една книга само тогава, когато тя дава храна за ума, сърцето, волята, душата и духа на човека – когато човек чете по този начин и се съветва със своя вътрешен глас, той ще развие в себе си интуицията, чрез която ще познава соковете, които текат в живота, и оттам ще задържа за себе си полезните, а ще се предпазва от отровните. Вие трябва да се предпазвате от отровните сокове на книгите; четете някоя философска книга или някой роман и цяла нощ не можете да спите, казвате: „Тази книга съвсем размъги ума ми“ – значи човек всякога трябва да бъде буден: чете ли нещо, или говори с някого, той всичко трябва да поставя на критика, на вътрешен анализ.

Материалистите казват: „Всичко в света е материя, следователно друг свят освен материалния не съществува, значи и Бог не съществува“. И едното, и другото твърдение представят външната страна на живота. Като говорите за матери-

алния свят като единствен свят, тогава и Бог ще бъде за вас материален. Всичко, което е извън вас, е материално; всичко, което е вътре във вас, е духовно – следователно външното е отражение на вътрешното. Когато човек говори за душата си, а живее изключително във времето и пространството, това показва, че той още не се е възползвал напълно, все още му липсва нещо и вследствие на това още не е господар на положението си; трябва да минат хиляди години още, докато душата на човека остане завинаги да живее в неговото тяло – това означава истинско възползване, тогава човек става господар на положението си, той става светия. Засега човек е в положението на растение, не е пукал дълбоко корени в окръжаващата среда, вследствие на което няма условия за дълъг живот и при това положение хората казват: „Ние имаме свободна воля, това ще направим, онова ще направим“ – да, съвременните хора са толкова силни, толкова умни, че още на 60-годишната си възраст те губят силите си, губят знанията си и казват: „Едно време бяхме даровити, способни, имаме знания, но старини ни налегнаха и всичко изгубихме“. Питам как е възможно това – значи като остарее човек, мисълта му изчезва; ако започне да мисли, филмът му се измества, не може да се появи на платното.

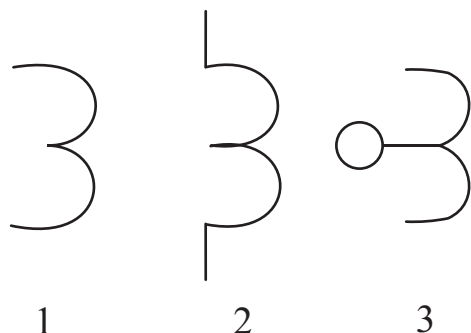
Казвам: ако човек иска да запази и на старини знанието, способностите, богатството си, които е придобил на млади години, той трябва да е живял свършено чист вътрешен живот – без чистота човешкият дух не може да се прояви в силата си, не може да запази богатството, което е придобил на младини. Човек много пъти ще изучава едни и същи неща, ще ги забравя, отново ще ги изучава, докато най-после те станат в него втора природа; истинско знание е това, което никога не се заличава от съзнанието на човека. Според теорията за прераждането вие сте дохождали много пъти на Земята и в някое от своите прераждания може да сте били виден адепт в Индия, да сте имали последователи, да сте учили хората на великото знание, а днес нищо не помните – защо? Отклонили сте се от правия път, вследствие на което всичко сте изгубили и сега трябва отново да работите, да придобиете

старото си знание. Някои разправят, че Ледбитер⁵, водител на теософите, в някогашното си минало е бил пророк Амос⁶. Ледбитер сам се чуди как е забравил всичко от миналото си знание – днес той е лишен от пророчеството на Амос, който е бил прост говедар: малко нещо знаел, но всичко това е знаел добре и го е прилагал; Амос предсказвал много неща, а Ледбитер едва запазил от миналото си разположението към духовен живот. Следователно, ако човек не иска да регресира, а желае да запази знанието си, той трябва да живее абсолютно чист живот – само при такъв живот човек може да запази знанието си, да даде простор на духа си и да работи в съгласие със законите на Живата Природа. Съвременните хора мислят, че много знаят; те не трябва да забравят, че са проводници на Божественото знание: докато държат връзка с Бога, те могат да бъдат носители на Неговите мисли; щом прекъснат връзката си с Него, и знанието им ще се прекрати; при това каквото знание придобият, те трябва да го обработят в себе си и част от него да дадат на другите.

И тъй, няма по-красиво състояние за човека от това да има добро разположение на духа си, да има онази детска възприемчивост, да се ползва от всичко, което слуша; при това той трябва да бъде свободен да изказва мнението си, като смята, че всички хора знаят поне колкото него.

Сега ще напиша числото 111, което е съставено от три единици, т. е. от три прави линии. Като разглеждате този профил, виждате, че и той е образуван от прави линии, на брой седем: 1111111, значи имаме числото 1 111 111 – този профил струва ли един милион? Представете си, че тия единици са силови линии, от които може да създадете цял образ и да придвижите света напред, обаче за да поставите тия сили на мястото им, изисква се знание – в тези линии се крие цяла наука. Когато се говори за единицата, за двойката, за тройката и за другите числа, трябва да се знае къде се намира всяко от тях по лицето и по тялото на човека: единицата например е поставена на носа, тройката – на веждите (1), петицата – на пръстите; тройката

е поставена още и на човешката уста, разгледана в профил (2). Устата представлява халка, която ни свързва със земята посредством въже, което постоянно влиза и излиза, пренася храната (3); котвата пък представя очите, свързани с носа и устата като халка; устата ни спасява от трудните положения в живота – ако халката се скъса, сама за себе си котвата нищо не струва. Въжето представя вярата в човека, че винаги ще има храна, за да поддържа организма си, а храната представя живите сили, които влизат в устата и после излизат навън. Устата извършва няколко функции: първо, в нея влиза храна, която се сдъвква от зъбите; после, през нея влиза въздух за дробовете; и най-после, устата говори, произнася се за всичко, което е опитала.

Питам: коя е основната мисъл в тази лекция? – „Човешкият дух като автор на всички неща на Земята.“ Щом човешкият дух е автор на всички неща, които виждате по лицето на Земята, трябва ли да се кланяте на това, което той е създал? Затова и в Писанието е казано: „Да не се кланяш на никакъв идол нито на Земята, нито на Небето“. Като казвам, че човешкият дух е създал всичко, аз го разглеждам в неговата първоначална сила и чистота; човек трябва да се стреми към това състояние на духа си, да възстанови неговата сила и чистота, като постепенно се освобождава от заблужденията на своето минало. Щом човешкият дух през времето на своя живот е създал и Доброто, и злото, той може да ги използва, да бъде господар и на едното, и на другото. Казвате: „Ами

тогава къде остава волята Божия?“ – казвам: духът на човека винаги изразява волята Божия, той върши това, което от Бога е научил, той е разумното начало в живота на човека. Следователно да вършим волята Божия, това е проява на Разумното в нас; да се противим на волята Божия, това значи да изразим нашата воля. Когато човек се противопоставя на Божията воля, той се изявява негативно – в това отношение хора, които минават за волеви натури, са изложени на повече страдания от онези, които нямат своя воля, а изпълняват Божията воля – такива хора минават за безволни. Според мене пък именно безволните хора са разумни; казват за такъв човек: „Голям глупец е този, ще го набия“, но питам кой учител, като е бил и наказвал учениците си, е имал тяхното уважение, кой баща, като е теглил ушите на децата си, е имал тяхното уважение? И след всичко това казват, че пръчката е излязла от Рая – за каква пръчка се говори? Преди всичко пръчки в Рая нямаше – защо? Защото там всички пръчки бяха живи и не позволяваха да ги режат. Тъй щото като се говори за пръчката в Рая, тя символизира Божията Правда – значи Правдата е излязла от Рая, за да управлява хората; който знае отношенията между фактите и явленията в света, той разполага с тази пръчка – магическа пръчка е тя.

Казвам: стремете се всички да уредите своя вътрешен живот; говорете малко, мислете много; тревожете се малко, работете много – когато мисълта се придружава с тревоги, тя се осакатява. Както халките в една верига вървят непрекъснато една след друга, така и мисълта трябва да върви гладко, непрерывно; всяка тревога внася прекъсване на мисълта; ако се извади само една халка от веригата, последната постепенно започва да се разпада, следователно, когато и от мисълта се извади само една халка, тя губи своята непрерывност и се превръща в механическо действие или мислене по калъп. Правата мисъл винаги се придружава с радост и човек се чувства господар на положението си. Като мислят, много хора хващат главата си, разтърсват я, движат се, сядат, но това не е права мисъл. Някой поет сяда да пише, но не му върви; хваща главата си, почесва се, става, сяда, движи се,

докато най-после се обезсърчи и каже: „Поет от мене не може да стане“ – щом каже така, Божественото в него се събужда и му нашепва: „Седни и пиши, от тебе поет сега именно може да стане, защото призна в себе си, че не си ти, който можеш да направиш нещо“ и този поет веднага се вдъхновява и започва да пише; значи духът диктува на поета какво да пише и после му казва: „Хайде, сега вече можеш да се подпишеш вместо мене“.

Същото става и с учените хора: някой учен иска да пише по даден въпрос, но не може; става, сяда, движи се, докато най-после каже: „От мене учен човек не може да стане“ – щом каже така, духът го подкрепва и казва: „Седни да пишеш! Ще пишеш каквото ти казвам и ще видиш, че учен човек ще станеш; хайде, подпиши се сега“. За тези случаи англичаните имат следното изречение: „Погрешките и неуспехите на хората са благоприятни случаи за проява на Бога“ – с други думи казано, там, където човек скъсва, Бог започва. Бог никога не оставя душата да пропадне; дойде ли човек до пълно обезсърчение и отчаяние, Той му казва: „Започни да работиш, Аз ще бъда с тебе и ще ти помагам; ти ще се проявиш, ще постигнеш своите копнежи“.

Следователно всеки човек трябва да знае, че има дух в себе си, автор на всичко онова, което той смята за невъзможно; духът на хората е ценен в това отношение, че той ги свързва с Бога; той е автор на всички неща на Земята, заради което хората трябва да го слушат – щом слушат духа си, те ще слушат и Бога, понеже духът е изпълнител на волята Божия.

Имайте високо мнение за духа си като велик автор, като авторитет, като тълкувател и изпълнител на волята Божия.

*

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

ДОБРОТО СЪРЦЕ

*Осма лекция
10 ноември 1926 г.*

ДОБРОТО СЪРЦЕ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление.

Бяха прочетени някои от темите за цветовете на дъгата. За следния път пишете върху темата: „Детско и старческо съзнание“.

Съвременните хора трябва да се научат да мислят като Природата, сега те мислят по изкуствен начин, съвсем различен от нейния. Когато хората се научат да мислят правилно, тогава те ще разбират значението на всяко движение на човека, както и на всяка написана от него буква. Ако разгледате почерка на някой човек, виждате, че буквите в началото са дебели, а накрая стават тънки, но защо пише така вие не можете да си обясните; ако дадете това писмо на някой графолог, той веднага ще го изтълкува – ще каже: „При започване на своите работи този човек е твърд, смел и решителен, но в края губи тази твърдост и решителност, на тънко свършва. В началото на работите си той обещава, говори за хиляди левове, а на края завършва едва със сто лева“. Същото може да се каже и за човешкия нос. Носът на някой човек при основата си, под веждите, е дебел, масивен, като колона, а надолу става тънък – какво означава такъв нос? Архитектът, който го е построил, е знаел какво означава, но важно е вие да го разберете: дебелината на носа горе означава голямо налягане – значи в началото на живота си този човек е минал под голямо налягане; когато колоните на едно здание са големи и дебели, какво показва това – това показва, че върху тях лежи голяма тежест. Носът на друг човек при основата си е тънък, надолу върви като права линия, а на върха се завива като човка – и това има значение. Казвам: вие трябва да изучавате формите на човешкия нос и да ги разбирате; като ги изучавате, ще видите, че мисълта на човека определя формата

на неговия нос; както времето влияе върху барометъра и той се повдига и спада, така и мисълта влияе върху носа, като го видоизменя – в това отношение човешкият нос е барометър за мисълта. Значи има известно съотношение между мислите на човека и линиите на неговия нос; от формата на носа се съди за природния ум на човека. Следователно колкото носът на човек е по-масивен, а цветът – по-тъмен, толкова по-гъста е средата, през която този човек е минал; колкото средата е по-рядка, толкова и цветовете, които минават през нея, са по-ясни, по-светли.

Според средата, през която цветовете минават, се дават и техните тълкувания: например когато средата е гъста, черният цвят подразбира живот изключително егоистичен. Съществата от тази среда казват на човека: „Ти си роден, за да живееш, и то само за себе си“; за червения цвят те казват: „Който ви се противи, трябва да му отмъстите; щом вдигнете червеното знаме, то означава война“; за портокаления цвят казват: „Човек трябва да се индивидуализира, да знае, че ако на него е добре, на целия свят ще бъде добре; ако на него е зле, на целия свят ще бъде зле“; за зеления цвят казват: „Човек трябва да бъде материалист, да събира материални богатства, защото всичко е в материята“; щом дойдат до жълтия цвят, те казват: „Човек има интелект, но трябва да го използва само за себе си; всякакъв морал, наука ще задържа за себе си, а колкото се отнася до другите хора, на тях може да се даде друго нещо“; за виолетовия цвят казват: „Като човек ти имаш сила, но ще я държиш само за себе си, няма да я изразходваш за другите хора“. Това е тълкуванието на цветовете, но само в една от техните гами. Цветовете на дъгата във физическия, в Астралния и в Менталния светове се различават едни от други; във всичките светове те са седем, но се различават по тоновете си, както се различават и музикалните гами. Човек трябва да започне от дъгата на физическия свят и постепенно да върви към по-горните гами, за да схване цветовете във всички прояви; дойде ли до Причинния свят, там цветовете имат най-нежни тонове и естествено, незабелязано се преливат един в друг.

По-напредналите същества пък дават друго тълкувание на цветовете: според тях червеният цвят символизира живота, даден от Бога; портокаленият цвят означава индивидуалността на човека, която трябва да се посвети за служене на Бога, за служене на цялото човечество; зеленият цвят означава растене и развитие – човек трябва да се развива, да работи за своето повдигане и усъвършенстване, а същевременно да помага и на своите ближни; жълтият цвят изразява човешката интелигентност, която трябва да се предложи в услуга на човечеството; синият цвят – служене на Истината; виолетовият цвят определя силата на човека, употребена за благо на всички хора. Тъй щото голямо е значението на цветовете и тяхното приложение, но само за онзи, който ги разбира. Например много болести могат да се лекуват с цветовете: една болест може да се лекува с червения цвят, друга – с жълтия, трета – със синия, с портокаления, със зеления, с виолетовия и т.н. Когато някой човек има идея, иска да живее за Бога, тогава червеният цвят оказва добро влияние върху живота му – Божественият живот започва да се влива в него. Докато човек е егоист, мисли и служи само на себе си, Божественият живот не може да мине през него – егоизмът е преграда, препятствие за този живот. Някой казва: „Човек не трябва да бъде егоист“; да, човек не трябва да бъде егоист, но трябва да има представа за своето висше Аз, за своята душа, да вижда, да схваща нещата добре и правилно да ги прилага в живота си. Какво е понятието на съвременния човек за неговото Аз, когато едва прекарал 60 години на Земята, го понесат с тарга на далечен път? След това поставят върху него паметник, на който пишат: „Тук лежи и почива един Аз от високо произхождение“ – не, това не е Аз, Аз-ът не умира. Господ казва за Себе Си: „Аз, Господ“ – значи Той е Аз-ът, Който не умира; когато човек съзнава Божественото, т. е. висшето Аз в себе си, той е ученик на Новото учение, носител на Новите идеи.

И тъй, казах ви много да мислите, малко да говорите и малко да се тревожите; у вас е точно обратното: малко мислите, много говорите, много се тревожите и в резултат на

това работите ви не вървят добре. Когато говорите, малко говорете, но красиво и смислено. Откъде знаете, може някои от вас да станат велики оратори, да държат речи пред народа? Има оратори, които издържат да говорят по пет-шест часа без умора, обаче обикновеният човек не трябва да говори повече от 15 минути. Когато някой иска да предаде идеите си на друго, той казва: „Аз ще говоря много, да напълня главата му“; да, ти ще напълниш чуждата глава, но твоята ще изпразниш, ти не си извор, който непрестанно извира, ти си стомна, която се пълни и изпразва – ако с водата на твоята стомна напълниш друга някоя, ти ще останеш с празна стомна. На същото основание, ако вие само изразходвате знанието, което сте придобили, без да приемате отнякъде ново знание, в скоро време ще се изчерпите; и най-видните професори след като преподават лекциите си, за няколко години се изчерпват и ако продължават още да преподават, те могат да направят в лекциите си малки, едва забележими корекции. Изкуство е да се говори добре; да говори човек както трябва подразбира всякога да дава нещо оригинално, иначе, ако той говори и повтаря нещата – това е лесна работа. Според законите на говора само онази мисъл е права, която задоволява както говорителя, така и слушателите: говорителят се ползва по един начин, а слушателите – по друг; всяка реч, която не задоволява нито говорителя, нито слушателите, е обикновена реч.

И тъй, вие трябва да имате положително знание за линиите на тялото, на лицето, на ръцете си и да ги разбирате; като знаете това, ще намерите къде се крият вашите дефекти и вашите добри страни – по този начин ще можете да изправяте дефектите и слабите си страни. Някой казва: „Аз съм свободен, мога да мисля, да чувствам, да действам както искам“; не е така, свободата се определя от силите в човека. Например ако носът на някой човек е дълъг 4 см, той показва какво е количеството на силите, вложени в мозъка му; това количество сили пък определя интелигентността на този човек. Мислите ли, че ако един човек има чело, високо 4 см, а друг – 2 см, и двамата ще имат еднаква интелигентност – те няма да бъдат

еднакво интелигентни. Значи дължината на линиите на челото определя количеството енергия, вложена в мозъчното вещество. Човек трябва да пази мозъчната си енергия, да не я пражосва; тя се пражосва, намалява от страх, от омраза, от злоба, от отрицателни мисли и чувства, от разни пертурбации в живота му – следователно като знаете това, вие трябва да бъдете внимателни към своя мозък. Единствената сила, която запазва мозъчната енергия, е Божията Любов – тя е първото условие за проява на интелигентността в човека; положителната, правата мисъл се извява само при влиянието на великата Божия Любов и когато тази Любов напусне човека, той става обективен, мисълта му – прозаична, повърхностна като тази на животните. Мислите ли, че богатият човек, който яде по няколко ястия на ден и се грижи само за ядене, седи повисоко от птицата, която кълве гроздето по лозята или хваща пилците и ги изяжда? Ние се отвращаваме от сокола, който граби кокошките от дворовете, а не се отвращаваме от себе си, когато вадим нож и колим кокошки, агнета, волове, крави и др. Когато колим животните, ние намираме, че това е наше право – защо? Смятаме, че ние сме господари на всички същества, които по интелигентност седят по-долу от нас и следователно можем да разполагаме с техния живот.

Казвам: много от погрешките на хората се дължат на известни дефекти в линиите на техните тяло, лице, крака, ръце и т.н. Например физиономистите са намерили седем линии в човешкия нос, които намират за дефекти, вследствие на което те казват, че на някой нос е изразена черта на страхливост, на друг – тщеславие, на трети – гордост, на четвърти – любопитство, на пети – търговски дух, и т.н. Ако човек разбира тази наука, той ще се оглежда често и при съзнателна работа със своята мисъл ще изправя дефектите си. Може ли да се нарече художник онзи, който не умее да коригира своята картина? Той турил някъде по-силни, някъде по-слаби сенки или очите не са достатъчно изразителни и всичко това сам трябва да коригира. Ако човек сам не може да изправи дефектите на своето лице и тяло, има ли право да казва за себе си, че Бог живее в него? Казвате: „Лицето на човека е

израз на душата“; питам: може ли едно криво лице или лице с дефекти да представя душата, може ли душата да живее в неорганизирано тяло? И след това казвате, че като умре човек, всичко с него се свършва; как е възможно човек, в когото душата живее, да умре – невъзможно е да умре човек, в когото душата живее.

Апостол Павел казва: „Има тяло естествено, има и тяло духовно“. Тяло, в което душата е облечена, не може да умре, това тяло е дете на душата – може ли тогава душата да има смъртно дете? Значи ще излезе, че душата живее в хижа, която всеки момент може да се събори и изчезне – това са стари разбирания, отживели времето си. Само грехът може да живее в хижа; от осем хиляди години насам той си е направил една хижа, един затвор, а иска да убеди хората, че тук живее душата; ясновидецът вижда тази хижа около човека във вид на тъмна, черна обвивка, която някога прониква дълбоко в него и го стяга, ограничава. И усилията, борбите на човека не са нищо друго, освен стремеж на духа да се освободи от тази тъмна сянка, от това черно покривало; това може да се постигне само чрез светлина.

Казвам: човек не трябва да търси само дефектите си, но трябва да учи, да различава нормалните линии от анормалните и да знае как да ги изправя. Значи анормалност има в очите, ушите, устата, носа, челото, веждите на човека и той трябва да работи съзнателно за своето изправяне. Много от съвременните физиономисти твърдят, че най-лесно стават промени в черепа на човека – той може да претърпи някаква промяна в черепа си даже в продължение на три месеца; това зависи от интензивността на мисълта – колкото по-интензивна е мисълта на човека, толкова повече изтънява неговият череп. Например ако вземете черепа на човек, заминал за онзи свят, у когото мисълта е била много интензивна, ще видите, че черепът на този човек на много места е тънък и светлината на свещта лесно минава през тия места; обаче ако турите една свещ в черепа на човек, който малко е мислил през живота си, ще видите, че светлината не прониква през неговия череп. Следователно колкото по-разра-

ботен е бил мозъкът на човека, толкова и костта на черепа му ще бъде по-тънка – това показва, че мисълта е динамическа сила, която заставя мозъка да работи, да се развива. Гърците наричат българите *дебели глави*; това отчасти е вярно, както отчасти е вярно твърдението на някои физиономисти, че моралните чувства у гърците са недостатъчно развити.

И тъй, колкото повече се развиват вътрешните чувства и способности на човека, толкова повече се развиват и неговите морални чувства; вследствие на това става повдигане на горната част на черепа. Голяма енергия, голяма интензивност се изисква от човека, за да може да придаде на черепа си горе красива крива линия. Голяма е придобивката на човека, ако той с усилието на духа си може да направи някаква промяна в своите удова. Ако линията на ухото в средната част е издута, това показва активност в чувствата; ако тази линия е малко сплесната, този човек е външно пасивен, а вътрешно – активен. Същите линии имат значение и за носа на човека: когато носът е малко вирнат нагоре, това показва любопитство; ако е малко завит надолу, това показва търговски дух. Човек трябва съзнателно да работи върху себе си, да придаде правилни линии на ухото, на носа, на челото си и т.н.; правилните линии на носа говорят за равновесие между човешките способности. За всяка своя постъпка човек трябва да мисли.

Съвременната култура трябва да даде методи за работа, чрез които хората да постигнат пълно равновесие между силите на своя организъм. Тези методи са сложни, но рационални; при тях може да се постигнат известни резултати, които ще се отразят както вътрешно, така и външно върху човека – тази промяна ще се отрази върху лицето, ушите, очите, носа, както и върху цялото тяло на човека. Той трябва да изучава чертите на лицето си, да работи върху тях, да ги изправя. Ако срещнете човек с правилни черти на лицето, вие трябва да го изучавате, да се сравнявате с него, за да знаете какво ви липсва. И младият, и старият обичат да се оглеждат – защо? Всеки желае да бъде красив. В красивото лице е изразено всичко, което Бог е вложил в човешката

душа, затова Бог казва: „Огледай се и виж какво съм вложил в твоята душа. Ако има нещо, което си нарушил, работи върху него, докато го изправиш“. Някой се оглежда и казва: „Аз нямам никакви дарби“ – това не е вярно, който няма никакви дарби, той има чело едва 1-2 см високо. Всъщност така ли е – твоето чело е високо пет сантиметра, а казваш, че нямаш никакви дарби; даже котката проявява известна интелигентност, а колко повече човек! Красиво е човешкото лице. Като погледнете брадата на човека, в нея има една красива черта; където е добре развита тази черта, тя говори за голяма устойчивост на човека – на хиляди парчета да разрежете този човек, той няма да се откаже от убежденията си; който няма тази черта на брадата си, още при първия удар е готов да отстъпи.

Някой казва: „Аз те обичам“; добре, съгласен съм с тебе, но първо ще погледна брадата ти – ако имаш тази специфична черта на брадата си, тя доказва, че ти си прав, това е написано в книгата на твоята брада; ако нямаш тази черта на брадата си, ти си неустойчив човек и аз не мога да се возя на твоята кола. Чувствата и мислите на хората не са еднакво устойчиви. Казвате: „Бог всичко може да направи“; да, вярно е това, Бог всичко може да направи за онези, които Го слушат и обичат. Но ако искаме Бог да върви по нашия ум и по нашето сърце, Той нищо няма да направи. Докато човек се излежава, Бог нищо няма да направи за него; ако работи, той ще има помощта и съдействието на Бога и на всички Разумни същества. Който нищо не работи, а цял ден заповядва на слугите си, той в един живот само може да деформира лицето си, да изкриви носа, устата, очите си, да атрофира вътрешните си органи и после да се чуди как и откъде му дошло нещастieto – мързелът, непослушанието са причина за неговото нещастие. Когато човек повдигне ума си в култ и мисли как да придобие повече знания, стомахът в него ще пострада; когато пък той повдигне стомаха си в култ, главата му ще пострада.

Следователно между стомаха и главата на човека има известно съотношение – когато стомахът греши, мозъкът бива

наказван; когато мозъкът греши, стомахът бива наказван. Тъй щото стомахът се наказва, за да се изправи мозъкът на човека; мозъкът се наказва, за да се изправи стомахът. Разумният ученик всяка сутрин трябва да се оглежда в огледалото, за да види има ли някаква най-малка промяна в чертите на лицето си и ако има такава, дали тя е правилна, или не. Някой казва: „Остарях вече, лицето ми се набръчка“; казвам: ако по лицето се явяват бръчки, те трябва да бъдат намясто – всяка бръчка трябва да е резултат на някаква придобивка. Природата не търпи никаква дисхармония. Бръчките по лицето на стария човек се подчиняват на един общ закон – тия бръчки показват какво е постигнал той; това са индивидуални и колективни бръчки. Ако бръчките по лицето на старите хора са наредени според законите на Природата, те са нормални и намясто; ако не са наредени по законите на Природата, те са аномални, не са намясто и са резултат от известни патологични състояния. Същото може да се каже и за линиите на носа – те трябва да бъдат правилни. Изобщо човек трябва да развива линиите на носа, на ушите, на устата, на брадата си; той трябва да развива и очите си, да дойде до положение и при затворени очи да вижда.

Казвам: човек трябва да бъде искрен. Природата обича искреността. Когато човек погледне носа, ушите, веждите, очите си и види нещо изкривено, деформирано в себе си, той трябва да си каже: „Имам нещо деформирано в себе си, но ще работя да го изправа“. Смелост и решителност се изисква от съвременните хора. Те носят ръкавици, пазят кожата си от слънце, от вятър, от природни влияния; много хора, без да съзнават, с ръкавиците прикриват дефектите на ръката си. Питам какво благо могат да донесат на човека ръкавици от кучешка кожа, които той туря на ръцете си; може ли да стане културен човек ескимосът, който се облича с дреха от мечка кожа; могат ли да донесат някакво благо за човека птичите пера на шапката му или лисичата кожа на врата му? Дрехите на разумния човек трябва да бъдат направени от растителни материали; донякъде за препоръчване са и вълнените дрехи, направени от вълната на овцете. Ако се облечете с вълнена

дреха и отидете при някой кошер, пчелите могат да ви нажилят добре, те не обичат миризмата на овцата; ако се облечете с ленена дреха, пчелите са спокойни – като знаеше този закон, Мойсей забрани на левитите⁷, Божиите служители, да се обличат с вълнени дрехи, той им препоръчваше да се обличат с ленени дрехи. Когато ученикът изучава Природата или когато размишлява върху въпроси от Божествен характер, той трябва да облича ленена дреха.

Природата обича хармоничните движения, обича разумните постъпки, тя ще научи човека по вътрешен път как и в какви дрехи да се облича, как да ляга и да става, как да се храни, как да диша и т.н. Природата казва на човека на коя страна да ляга и как да става, но ако не слуша и легне както намира за добре, той цяла нощ ще се върти в леглото, без да спи. Правилно е човек да спи на дясната си страна, но може да спи и на лявата. Когато енергиите на повърхността на Земята са положителни, човек трябва да ляга на лявата си страна, която е отрицателна, за да става правилна обмяна между силите – легне ли на дясната страна, цяла нощ няма да спи; когато силите на повърхността на Земята са отрицателни, човек трябва да ляга на дясната си страна. Следователно човек трябва да знае дали енергиите на повърхността на Земята са положителни или отрицателни; при това енергията на Земята не е еднаква навсякъде – има места, където енергията е положителна, а в същото време на друго място на Земята енергията е отрицателна. Човек трябва да познава тия сили и да се съгласува с тях.

Съвременните хора често се обезсърчават, че не могат да постигнат копнежите на своята душа; питам какви са техните копнежи, нека всеки конкретно да си отговори какво иска да постигне. Като наблюдавам младите, виждам, че някой иска да стане виден писател, да напише някакъв роман, с който да внесе нещо ново за човечеството; друг иска да стане поет, да пише такива стихове, че всеки четец да се забравя от тях; трети иска да стане знаменит музикант или певец и т.н. – всеки иска с нещо да обърне внимание на хората. Тия стремежи са намясто, но човек трябва да развива дарбите си

за слава Божия – каквото направи, той трябва да има предвид славата Божия, а не своята. За да стане човек виден поет, писател, философ или музикант, той трябва да се е родил при специални условия; първото условие за това е Любовта – Любовта трябва да влезе като основа в живота на човека.

Две раждания има в света: едното е физическо раждане, по плът, а другото – духовно, по дух; когато се говори за новораждане, това подразбира да се родиш по дух и да се слееш с физическия човек. Духовното тяло представлява доброто, разумното сърце на човека, което намира правия път в живота, някои го наричат *интуиция*. Който има добро сърце в себе си, той има особена, специфична черта на лицето; тази черта придава пластичност, подвижност на мускулите на лицето – от него излиза светлина и където мине, човек обръща внимание на хората, привлича ги. Всеки може да има добро сърце; да бъде човек талантлив или гениален, това е мъчна работа, но да има добро сърце – това е лесно постижимо; да бъде човек учен, философ, поет, музикант, това е непостижимо в един живот, но да има добро сърце – за това се изискват най-леки условия. Следователно започнете с най-малките усилия да проявите доброто сърце в себе си; проявите ли добро сърце, всички останали дарби сами по себе си ще дойдат.

Мнозина говорят за велики постижения, за велики добродетели, а при това не познават себе си. Например кой от вас е изучавал подробно лицето си, да знае колко сантиметра са дълги и широки неговите чело, вежди, нос, уста, уши и т.н.; кой от вас е изучавал формата на своите очи, уши, нос, брада, уста, да знае какво означава всяка форма? Вземете едно огледало, наблюдавайте, изучавайте удове на своето лице и след това ги нарисувайте. Нека всеки се интересува от себе си и се изучава, както естественикът изучава минералите, растенията, животните до най-малките им подробности. Когато човек е боледувал известно време, той изгубва част от своята жизнена енергия и за да я възстанови, търси лекари или различни медикаменти, с които да си помогне. Ето какво може да направи в този случай: нека от време на време хваща с два пръста долната, месестата част на ухото

си и леко да я опва надолу; след това да разтвива подути-ната зад ухото и да следи за промените, които настъпват в неговия организъм. Правете и вие тия опити, не само когато сте болни, но и при неразположение на духа. Когато учителият иска да застави ученика да мисли, той го хваща за ухото. Учениците винаги са недоволни от учители, които дърпат ушите им – защо? Защото те не знаят как да ги дърпат. Някой учител хване ученика за ухото и го дърпа до зачервяване. И майките не знаят как да хващат ушите на децата си – дърпането, опгъването на ухото трябва да се прави с любов, а не с гняв. Когато направиш някаква погрешка, хвани леко едното си ухо, после другото и кажи: „Ако искаш да станеш човек, ти трябва да слушаш какво Бог ти говори“. Казвате: „Малко работа имаме, че ще се занимаваме с ухото си“; това е метод за усилване на жизнеността в човека – който иска да бъде здрав, да има добро разположение на духа, той трябва да приложи този метод, да опита неговите резултати. И животните прилагат този метод: когато се усещат слаби, те нагаждат ухото си между клончетата на някое ниско дърво или на някое колче и го търкат, докато възбудят своята жизнена енергия; другояче те не могат да си помогнат, те нямат ръце, за да си дръпнат ухото, затова си служат с груби начини.

И тъй, всички линии, всички движения в Природата имат своя стойност, свое определено място. Дали дадена линия ще бъде дълга или къса, права или крива, тя има дълбок смисъл; зад всяка линия се крие една Разумна сила. В този смисъл външният човек още не е истинският човек, той представя само една микроскопична част от неговия минал, настоящ и бъдещ живот. Човек трябва постоянно да учи и прилага, знание без приложение е суета, както е казал някога Соломон⁸. Той бил мъдър човек, имал много знания, но казал: „Многого знание е товар за човека“; той подразбирал: много знание без Любов е тежест, много знание с Любов е бодрост. Соломон живял разкошно, ял и пил, но Любовта не седи в ядене и пиене, Царството Божие не седи в ядене и пиене. Знание без Любов е тежест за човешкия дух, знание с Любов е благословение.

Казвам: дръжте в ума си мисълта, че всеки трябва да работи за усъвършенстването на своя душевен живот, за хармонизиране на силите в своя организъм. Ако човек работи съзнателно, с усилие на своя дух, без смущения и безпокойства, в продължение на три месеца даже той ще може да измени в минимална степен живота си, да внесе микроскопично подобрене в линиите на носа, на ушите, на устата, на брадата си; това може да се постигне само при абсолютна, безгранична Вяра. Мнозина от вас имате пъпки по лицето си – работете за премахването им; мнозина се оплакват от ревматизъм и ред други болести – всичко това трябва да изчезне от вас. Всички болести, недъзи са резултат на чужди вещества, насложени в организма ви – тези утайки трябва да се изхвърлят навън. Само Божественият живот е в сила да освободи човека от тия напластявания, да облекчи неговото състояние; добрият живот е метод, чрез който човешката мисъл може да се освободи от ненужния прах, натрупан от вековете – този прах е изопачил мисълта на съвременния човек, вследствие на което всичко върви наопаки. Всички понятия на човека за Бога, за живота, за науката, за религията, за ядене и пиене са станали на каша: ако го питате какво трябва да яде, и той не знае; какво трябва да пие – не знае, в какво трябва да вярва – не знае, какво да учи – не знае; и при всички блага, които хората имат днес, те не знаят какво да правят, кой път да поемат и в края на краищата вършат глупости.

Един американски милионер пожелал да се качи на аероплан, да опита какво нещо е да се качиш нависоко във въздуха. Качил се най-после на аероплан, но изпитал голям ужас и страх, струвало му се, че умира, и си казал: „Кой ме кара да се качвам на аероплан? Втори път няма да помисля за аероплан“. Казвам: който иска да се качва на аероплан, той трябва да знае кое време благоприятства за качване, човек не може всякога да се издига нагоре с аероплан. За всяко нещо има специално време и място: ще говориш, когато е време за говорене; ще мислиш, когато е време за мислене; ще правиш Добро, когато е време за правене Добро; ще ядеш и пиеш, когато е време за ядене и пиене. Правилният живот

се заключава в това човек да прави всяко нещо на своето време. Някой казва: „Сега не ми се учи, не ми се ходи на работа, нямам разположение“. Казвам: ако е време за учене или за работа, ти ще станеш и ще свършиш всичко, каквото е необходимо – щом станеш, разположението ще дойде; ако не е време за работа или за учене, и да имаш разположение, ще го изгубиш.

За изяснение на мисълта си ще приведа следния факт. Един търговец отишъл на борсата да печели. За 10-15 минути той спечелил 500 000 лв; след това продължил още да играе, но започнал да губи и за половин час всичко изгубил. Защо на първо време печелел, а после губел – защото нито навреме е започнал, нито навреме е свършил. Според мен не е умен онзи, който в началото печели, а накрая губи; по-добре е в началото да губи, а накрая да печели. Още по-добре е, когато човек не взема участие в борсата; Природата не обича борсата, тя казва: „Не влизай в борсата, докато не ти кажа. Когато ти кажа да влезеш, послушай ме; ако ме послушаш и влезеш, богат ще излезеш. Когато ти казвам да не влизаш, не влизай; ако не ме послушаш и влезеш, последен бедняк ще излезеш“. Природата на никого не прави отстъпки: когото хване в непослушание, на онзи свят го изпраща; който я слуша, тя го благославя. Това не значи, че трябва да станете страхливи, да не смееете да предприемете нещо – смели бъдете, но се вслушвайте в своето Добро сърце: ако е дошъл часът да мислиш, мисли; ако е дошъл часът да правиш Добро, прави Добро; ако е дошъл часът да се качиш на аероплан, качи се; обаче не е ли дошъл часът за всичко това, чакай, докато Доброто сърце ти каже какво да правиш.

Следователно учениците на Новото учение трябва да се вслушват в гласа на Доброто сърце – в гласа на Божественото начало в себе си.

*

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

УСТОИ НА СЪЗНАНИЕТО

*Девета лекция
17 ноември 1926 г.*

УСТОИ НА СЪЗНАНИЕТО

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление.

Бе четено по темата: „Разлика между детско и старческо съзнание“.

Представете си, че имате една жива единица, повдигната във втора, в трета, в четвърта степен: 1^2 , 1^3 , 1^4 . Какво ще стане с тази единица? В каквато и степен да се повдигне, единицата винаги си остава единица, не се увеличава. Ако съберете една единица с още една, ще получите две единици: $1 + 1 = 2$. Питам: може ли единицата да се събере с единица? Може ли цялото да се събира? В математиката събират и цели числа, както и части от целите, обаче в природната математика цялото никога не се събира, събират се само части от цялото; в този смисъл човек като цяло нито се събира, нито се изважда, нито се умножава, нито се дели – това е твърдение, но дали вие сте съгласни с него, то е друг въпрос.

И тъй, четири велики закона има в света, от спазването на които зависи щастieto на човека – те са законите за събиране, изваждане, умножение и деление. Ако човек не се събира, изважда, умножава и дели, винаги сам остава, т. е. винаги ще бъде свободен. Само свободният човек живее вън от противоречията на живота. Забележете: когато двама души се съберат на едно място, между тях непременно ще се яви някакво стълкновение. Докато кучето е само, не лае; щом види друго куче, започва да лае. Ако поставите огледало пред някое куче, то вижда образа си в огледалото, но мисли, че има друго куче там, и започва да лае, да се хвърля върху него – с кого се бори това куче? Със себе си. По същия начин и човек се запитва: „Преди да съм дошъл на Земята, съществувал ли съм?“; казвам: човек е съществувал и преди да дойде на Земята, в това отношение той представя отражение

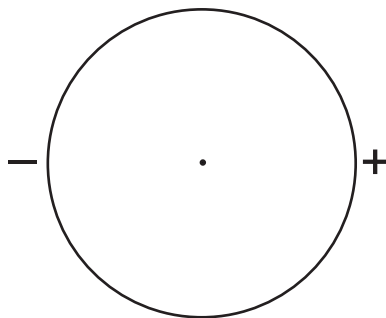
на друг някакъв образ, който е съществувал преди слизането му на Земята. И днес човек се бори, но с кого – със себе си, със своето отражение, което вижда в огледалото; като знае това, той не трябва да се бори със себе си, но да се изучава, да се опознава. Какъв е смисълът частите да се борят с цялото, какъв смисъл има човек да се бори с Бога? Ако вие се борите със себе си, това показва, че се борите с Бога, но тази борба няма да ви изведе на прав път – каквото и да правите, Цялото ще си остане Цяло и частите ще си останат части. С други думи казано, единицата ще си остане единица, а множеството ще си остане множество.

Някой казва: „Мирът ми се отне“ – кой отне мира ти? Никой не може да ти отнеме мира освен ти сам. Мъжът казва, че жената го изтезавала, жената пък казва, че мъжът я изтезавал; казвам: мъжът не съществува вън от жената и жената не съществува вън от мъжа – те са части на Цялото и като такива живеят и се развиват в него; мъжът и жената са проекции на Цялото, което се изявява в пространството в множество форми. Казвате, че трябва да обичате всички хора, всички живи същества; каквото и да говори човек, той обича само себе си. Че това е така, забележете – когато човек е разположен, той обича всички хора; щом не е разположен, той никого не обича. Обаче това не отрича Любовта; казано е: „Бог е Любов“, следователно душите представят различни състояния, в които Любовта, т. е. Божественото съзнание, се проявява във времето и пространството. Всичко може да изчезне в света, но Божественото съзнание – никога; то вечно е съществувало, съществува и ще съществува във времето и пространството, както и извън времето и пространството, в своите микроскопични и грандиозни размери.

Това е отвличена философска мисъл, която само отчасти дава идея за Божественото съзнание; значи всички души заедно образуват Божественото съзнание, ние живеем и се движим в Бога – щом е така, кой може да ни извади от Божественото съзнание? И след всичко това някой се оплаква, че е нещастен, забравен, изоставен; не, това е лъжливо учение, крива философия, никой не може да извади човека от

Божественото съзнание, никой не може да го направи нещастен. Докато човек вярва, че живее в Бога и е свързан с Неговото съзнание, работите му вървят добре и той е доволен от живота си; в деня, в който човек помисли, че е особено същество и подобен на него няма, той сам се отделя от Бога и страданията, нещастията, противоречията тръгват след него. Който иска да управлява другите хора, да разполага с тях, той сам създава нещастията си. Не е лесно човек да управлява хората, да задоволява техните нужди и изисквания; да управляваш ближния си, това значи преждевременно да остарееш и побелееш.

И тъй, като цяло единицата не се събира. Бог е единица, с кого ще Го събереш? Числата 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 и т.н. до безконечност представляват части от цялата единица, следователно те изразяват безкрайни състояния, или възможности, които се включват в Бога, в единицата, във Вечността. Сега аз ще дам ново определение за Вечността. Ако начертаете една окръжност, вие казвате, че тази окръжност затваря един

вечен кръг – защо този кръг е вечен? Защото окръжността никъде не е прекъсната; щом се прекъсне някъде, и кръгът се прекъсва, или пропуква, и тогава казваме, че кръгът е временен. Тогава от едната страна на кръга тече положителна енергия, а от другата страна – отрицателна; плюсът означава посоката, откъдето минава Божествената енергия, минусът означава мястото, където Божествената енергия започва да изтича. Плюсът и минусът представляват течения на сили в

две успоредни посоки, които се срещат някъде във вечността и образуват окръжност, затварят един кръг. Следователно вечни неща са тия, които нямат нито начало, нито край. Който иска да стане знаменит човек, той трябва да опише около себе си една окръжност, да образува кръг, който няма начало, няма и край. Ако знаменитият човек е недоволен от положението си, иска да се прослави, той разкъсва някъде окръжността и в нея вече се явява положителна и отрицателна енергия. Този човек иска да се представи пред хората, да им заповядва, но ще се намери в положението на човек, който се оглежда в огледало – каквото върши отвън, това ще види и вътре в огледалото: ако отвън е сериозен, и вътре ще бъде сериозен; ако отвън е весел, и вътре ще бъде весел; в края на краищата този човек заповядва на себе си, прославя се пак пред себе си и един ден, когато осъзнае това, той ще разбере комичното положение, в което се е намирал.

Съвременните хора понякога изпадат във фалшиво положение в живота. Те се боят от сиромашията и казват: „Как ще преживеем старините си, когато не можем да работим, а сме бедни?“. Казвам: няма защо да се страхуват от сиромашията, защото след нея ще дойде богатството; богатството е плюс, а сиромашията е минус в живота, те са полюси, между които животът се движи. Който иска да бъде богат, той трябва да се въоръжи, да е готов да изхвърли всичките си снаряди и после отново да ги спечели – ако кесията не се празни, тя не може да се пълни. Сиромашията и богатството са временни състояния – те могат да траят момент, а могат да траят и години, от човека зависи. Човек трябва да мине и през двете състояния, да научи нещо от тях; сиромашията дава едни уроци, богатството – други. Някой казва: „Трябва ли да бъда богат?“ – трябва да бъдеш богат; „Трябва ли да бъда сиромаш?“ – и сиромаш трябва да бъдеш; „Трябва ли да бъда учен?“ – трябва да бъдеш учен; „Трябва ли да бъда невежа?“ – и невежа трябва да бъдеш (учението е богатство, невежеството е сиромашия); „Трябва ли да бъда праведен, добър човек?“ – трябва да бъдеш праведен; „Трябва ли да бъда грешник?“ – трябва да бъдеш грешник (добротата е

богатство, а греховността, лошавината е сиромашия). Това е правата философия в живота.

Следователно права философия е тази, която създава силни, устойчиви хора, които разбират всички прояви на Живота и лесно се справят с противоречията. Мнозина, които не разбират Живота, се обезсърчават, отчайват и казват: „Няма щастие на Земята“; днес и млади, и стари търсят щастieto и като не го намерят, казват: „Щастieto е непостижимо“. Питам на какво се дължи щастieto и на какво – нещастieto; всеки иска да бъде щастлив – ще ви дам една рецепта, за да знаете как може да придобиете щастieto. Първото условие за щастieto е Любовта – когато придобиете Любовта, и щастieto ще дойде; когато изгубите Любовта, и щастieto ще изгубите. Ако някой казва, че няма щастие в света, подразбирам, че между хората няма Любов. Хората искат без Любов да бъдат щастливи – това е невъзможно; вие можете да имате знание, богатство, сила, но ако нямате Любов, не можете да бъдете щастливи. Мъдростта не прави човека щастлив; мъдрецът може да бъде доволен от знанието, от мъдростта си, но и той не е щастлив, ако няма Любов. В щастieto човек изпитва пълнота, разширение благодарение на Любовта, която го е посетила; щастливият човек има връзка с Бога, вследствие на което той чувства пулса на всички живи същества – няма по-голямо блаженство за човека от това да чувства този пулс; само този човек живее съзнателно и разумно.

И тъй, който придобие Любовта, той придобива и щастieto. Хванете ли щастieto в ръцете си, всички ваши близки – мъж, жена, деца, приятели, тръгват след вас; изпуснете ли щастieto, всички ви изоставят. Щастливият човек не болеува, нито умира. Някой казва, че еди-кой си умрял от Любов. Който люби, той не умира; от безлюбие хората умират, но от Любов – никога. Казват за някого, че като видял майка си и баща си, които отдавна не бил виждал, не могъл да издържи от радост, вследствие на което сърцето му се пръснало; възлюбен видял възлюбената си и от Любов към нея сърцето му се пръснало – това не е вярно, хората умират от безлюбие, но

не от Любов. Любовта не умъртвява, но възкресява човека; ако в сърцето на умрелия може да се събуди Любов, той става силен, мощен и оживява. Хората мислят, че когато умре някой, с него всичко се свършва; всичко се свършва само с онзи човек, който е изгубил Любовта си, но докато човек има Любов в сърцето си, той не умира, а заминава за онзи свят, както хората на Земята заминават от едно място на друго, но не умира. Когато някой казва, че еди-кой си умрял, това значи, че той е съблякъл старите си дрехи и е облякъл нови – можете ли да кажете, че някой е умрял, само защото е съблякъл старите, скъсаните си дрехи; можете ли да кажете, че някой е умрял, само защото костите му били разхвърляни по гробищата? Тялото на човека е дреха, от която някога може да се откъсне ръкав, гръб, предница или друга някаква част. Отделните удове на тялото представят теркове, от които може да се определи каква е била формата на цялото тяло: ръката е един терк, кракът – друг, белите дробове – трети, и т.н. Казват: „Великолепно нещо е човешкото тяло“; да, физическото тяло е оригинална дреха и ако съвременните учени изучават тази дреха и я намират толкова сложна, какво ще бъде положението им, ако един ден се заемат с изучаването на самия човек? Засега учените изучават колко влакна, колко клетки има в дрехата на човека – тези клетки представляват тухлите, от които е съградено човешкото тяло; душата на човека е вън от тези клетки, тя е свободна и нищо не е в сила да я ограничи.

Тази вечер ще ви дам следното музикално упражнение:

*Любов ме озари,
душа ми разшири,
духа ми укрепи
и благодат в мен всели.*

Сега на тези думи трябва да се даде някаква мелодия. Тия думи са положителни. Казано е: „Любов ме озари“ – значи Любовта озарява човека. Някой казва, че е скръбен, понеже изгубил онзи, когото люби; невъзможно е да изгубиш чове-

ка, когото любиш – например Бог, Който ни люби, не може да ни изгуби, Той нито губи, нито печели. Да изгубим онзи, който ни люби и когото ние любим, подразбира да изгубим Бога – логически това твърдение е невъзможно; да изгубиш Бога значи да умреш, отсъствието на Бога в един дом внася смърт. Следователно дисхармонията в света се дължи на кривата философия, която съществува между хората, че могат да изгубят Бога.

Второто неправилно твърдение е, когато някой казва, че никой не го обича. Казано е, че Бог е Любов, значи Бог не може да измени на Себе Си; ако приемем, че Бог може да измени на Себе Си, тогава трябва да допуснем, че има сила вън от Него, която Го ограничава – това е немислимо, Любовта е неизменна, тя всякога ни озарява. Обаче има случаи, когато човешката душа минава от едно състояние в друго; при преминаване на тия състояния в съзнанието на човека временно настава мрак, тъмнина, докато той отново влезе в Божественото съзнание, в Любовта, в която има светлина и радост. Необходимо е човек да премине през тия промеждутъчни състояния като условия за неговото повдигане. И в тия преходни състояния той пак се намира в областта на Любовта, но облаците на неговото съзнание му пречат да вижда тази светлина – тъй щото когато сте скръбни, знайте, че минавате от едно състояние на съзнанието в друго; това преминаване от човешкото съзнание в Божественото винаги носи нещо ново. Когато ученикът се натъкне на тия състояния, той не трябва да се безпокои, но да мисли. Някой казва: „Големи страдания имам!“; колкото по-големи и продължителни са страданията, толкова по-велики, по-мощни ще бъдат състоянията на радост и на Любов, които ще дойдат като последствия на първите – това всеки може да провери, това не е теория, то е наука. Ще кажете, че съвременната наука не разглежда тия въпроси, но това нищо не значи – съвременната наука още не е завършена, тя не е дошла до своя краен развой; и ние няма да я кърпим с нови ями, ще я оставим да върви и да се развива по естествен път – ако ѝ турим нови ями, нови кръпки, дупките ѝ ще станат по-големи. Старите

дрехи ще кърпим със стари ями, а от новите дрехи ще съградим новата философия за живота. Ако речем да реформиране света по стария начин, ние ще се натъкнем на още по-големи мъчнотии. Ако религиозният човек види, че някой се оглежда в огледало, той ще го смята за голям грешник, ще му наложи епитимия в пост и молитва, в разкаяние и т.н. В това отношение турците са по-свободни, те казват: „Благословение е да гледаш красивото“.

И тъй, всяко съзнание като част от Божественото има условия да расте и да се развива; щом знаете това, вие ще можете да устоявате на всички мъчнотии и противоречия. Понякога човек се отчайва, обезсърчава и казва: „Дотегна ми да живея. От мене нищо не може да стане, аз ще се самоубия“; не, невъзможно е човек да се убие – той е част от Цялото, част от Божественото съзнание, на което по никой начин не може да посегне. Ако къщата на някой човек се запали и изгори, мислите ли, че той не може да си направи нова; ако дрехите на някой човек се скъсат, мислите ли, че той не може да си направи нови? Следователно каквото и да направи човек със себе си, той не може да докосне нито на йота своята душа – тя е част от Бога, а на Божественото никой не може да посегне. Човек може да изгори къщата си или да скъса дрехата си, но каква разумност има в това? Ще изгориш къщата си, ще скъсаш дрехата си, но душата си не можеш да докоснеш, тя е недостъпна за тебе.

Под *душа* ние разбираме групировка или съвкупност от множество същества или съзнания, всяко от които представя известна степен на интелигентност или известно хармонично състояние. Душата не е единично съзнание, тя е колективно съзнание – в този смисъл в момента на своето проявление всяка душа не е нищо друго, освен израз на едно от състоянията на Божественото съзнание. Например искате да ядете – това е състояние; искате да четете, да учите, да свирите – това е състояние; искате да станете велик човек – това е състояние. Всички тия състояния, събрани в едно цяло, представят стремежи на една душа; стремежите на всички души пък се съединяват и се вливат в кръга на Божественото

съзнание. Това е дълбока философия, за разбирането на която се изисква голямо умствено напрежение. Както мехурът може да се пръсне от надуване, така и нервната система на човека е в състояние да се пропука от силите на злото; по същия начин човек трябва да тонира своята нервна система и за Божествените енергии, да ги възприема правилно, да издържа на тях. В този смисъл ученикът трябва да гледа на живота не като на нещо механическо, а като на съвкупност от Разумни сили, които го ръководят – щом е така, той от нищо не трябва да се плаши, човек трябва да бъде смел и решителен да върши волята Божия като едно от състоянията на Божественото съзнание; затова именно Бог мисли за човека само Добро – като мисли Доброто на човека, Той мисли Доброто и за Себе Си. За Бога злото е абсолютно изключено, значи злото в света иде от неразбиране на условията, в които се намираме.

Сега ще помните следното положение: никоя сила в света не е в състояние да ви извади от Божественото съзнание; никоя сила в света не е в състояние да ви направи пакост, да вземе щастието ви. Ако нямате щастие, трябва ли да плачете за него? Защо плачете за нещо, което не познавате – кой от вас е бил щастлив? Досега аз не съм срещнал човек, който да е изгубил щастието си, бих желал да срещна такъв човек. Говорят някои, че са изгубили щастието си; да, това са само философски или поетически изрази – който има щастието в себе си, той не може по никой начин да го изгуби, защото щастието произтича от Любовта. Който има Любов, той не може да я изгуби, защото като душа той е състояние на Божественото съзнание – тази мисъл трябва да държите постоянно в ума си, ако искате да запазите своя вътрешен мир и добро разположение на духа.

Мнозина от вас са добри певци, добри музиканти, опитайте се да съчините някаква мелодия на четирите стиха, които ви дадох; нека това бъде задача за всички, да видите дали мажорна или минорна гама ще подхожда повече. Ако се опитате да дадете някаква мелодия, вие ще се натъкнете на мисълта: какво ще кажат другите, ще я одобрят ли,

или не – това е преходно състояние, през което всички минават, не се смущавайте от това кой какво ще каже; всяко нещо, което е направено с Любов, не може да не се хареса. При това вие трябва да знаете, че се намирате в процес на развитие. Ето, и аз ви дадох една незавършена работа, вие да я завършите. Красотата седи в незавършените процеси. Ако искате, вие можете да измените текста, да разместите думите така, че да съответстват на мелодията, която ще дадете – нервната система на съвременния човек не може да издържа абсолютна хармония в тоновете, в звуковете, вследствие на което и в речта, и в музиката се допуска поне един дисонанс. Всички поети и музиканти, които са писали произведения, издържани в хармонично отношение, млади са умрели. Животът може да се продължи благодарение на дисонансите; в този смисъл страданията не са нищо друго, освен дисонанси – при страдания, при дисонанси, животът е по-устойчив, а материята – по-издръжлива; абсолютната хармония създава голямо напрежение върху нервната система на човека, а дисонансът е почивка, той е необходим за смяна на състоянията. Ако дисонансите са много на брой и на малки разстояния един от друг, те предизвикват разпокъсване в нервната система; обаче ако са бързи, т. е. кратки, и на голямо разстояние един от друг, те са необходими за смяна на състоянията в живота.

Сега, аз забелязвам, че вие малко пеете, вследствие на което губите гласа си. Човек трябва да пее, за да се научи правилно да говори; правилният говор трябва да бъде музикален – значи пеенето е музикален говор, а говорът е пеене. Човек не може да пее, докато не се научи да говори музикално и обратно – той не може да говори, докато не се научи да пее. Но човек все трябва да има на кого да пее и да говори: на кого ще пее – на висшето в себе си; за кого ще учи – за висшето в себе си. Човек може да бъде обект сам за себе си, но и друг някой може да му бъде обект, изобщо – обектът може да се мени. Когато човек даде ход на Божественото в себе си, тогава обектът на неговите стремежи е постоянен, тогава той разбира нещата моментално – защо? Понеже до-

хожда в състояние на вътрешно прозрение или предвкусване и бързо се ориентира в нещата. Божественото начало в човека носи разширение за сърцето, светлина за ума и разнообразие и красота за духа. При всичко това пак има нещо неизменно в живота на човека – Божественото е неизменна мярка, която физиономистите търсят в лицето на човека, но не могат да я намерят; френолозите я търсят в главата, но не могат да я намерят, хиромантите я търсят в ръката, но не могат да я намерят, астролозите я търсят някъде в съчетанието на планетите, но и там не могат да я намерят. Тази мярка се среща и на главата, и на лицето, и на ръката на човека, но тя е неуловима; всеки я чувства, но не може да определи мястото ѝ. Срещате един човек, виждате, че лицето му е светло, сияе; друг път срещате същия човек, но тази светлина я няма на лицето му, той е тъй обикновен, както всички хора – следователно Божественото в човека не се проявява всякога; в това седи красотата на живота. Туй не значи още, че когато човек е облечен със старите си дрехи, е грозен. Наистина, новите дрехи придават на човека нещо хубаво, тържествено, но и със старите си дрехи той пак обръща внимание на околните: всички го търсят за работа, всеки се нуждае от него. Ако сте облечени в нови дрехи и срещнете на пътя си човек, който е гладувал няколко дена, вие ще поприказвате с него, но не можете веднага да му услужите; ако сте със старите си дрехи и срещнете този човек, веднага ще го заведете у дома си, ще измиете краката му, ще го нагостите добре и след това ще го запознаете с домашните си – значи не само вие ще направите връзка с него, но целият ви дом. Ако пък Божественото ви покани у дома си и ви нахрани, това ще бъде още по-добре за вас – и Божественото има свой дом, домашни, с които може да ви запознае; няма по-велик момент за човека от този да бъде поканен в дома на Божественото, да се запознае с домашните му и да направи връзка с тях. Казвам: пазете връзката си с Божественото! Ако Божественото дойде във вашия дом, вие трябва да го приемете като велик гост, да му послужите със свещен трепет; този гост иде от далечен път, той ще ви разправи за своето пътешествие, за красивото, за

великото в живота, а вие само ще слушате и ще се учите; като поседи малко при вас, той ще ви остави благословението си и ще заmine, като обещае, че от време на време ще ви пише по едно писмо.

Питам: ако вие не сте готови да послужите на Божественото, за какво друго ще бъдете готови? Това значи: дойдете ли до Бога, вие трябва да бъдете готови на всякакви жертви, без никаква философия; вън от Бога можете да философствате колкото искате. Във философията вие търсите логика, разглеждате всички методи, правила с цел да извадите едно общо заключение. Дойдете ли до Бога, всякаква философия пада – защо? Защото там всичко се схваща моментално: и поезия, и музика, и наука, и изкуство, и религия изведнъж стават ясни. В човешката философия нещата се извършват във време и пространство, затова човек има нужда да доказва, да разсъждава, да съпоставя; в Божественото всички неща се извършват извън времето и пространството, следователно те са ясни, разбрани, не се нуждаят от никакви доказателства, от никакви разсъждения върху тях.

И тъй, не се безпокойте, че не можете изведнъж да постигнете желанията си и бъдете доволни от това, което имате днес. Да бъдете доволни от това, което имате, не значи, че не трябва да се стремите; вие трябва да бъдете доволни от най-малкото, защото в него се крият условия за голямото – в малкото се крие Божественото, което е носител на красивото в живота; който се радва на малките придобивки, той ще дойде и до големите. И Бог се радва на малките придобивки. Той има всичката сила и власт да застави хората да Му служат както иска, но ги оставя свободни, сами да дойдат до съзнание да Му служат; Той има търпение да чака с векове тяхното пробуждане и да се радва на микроскопичните усилия, които те правят. Човек е оставен свободно да се развива, сам да поеме правия път, да разбере и прецени неговата красота; когато човек влезе в този път, той започва да вижда навсякъде само красивото, възвишеното. Бог вижда само хубавото, само доброто, а с лошото, със злото Той не се занимава; когато стане въпрос за изправяне на някои криви страни в човека,

с това се занимават Ангелите и Архангелите – следователно страданията на хората се дължат на корекциите, на ремонта, който Ангелите правят върху тях. Когато болката им се увеличи, те викат: „Господи, защо ни измъчваш?“. Трябва ли комарът, смачкан от човека, да пита Господа защо му е отнел живота, Бог ли отне живота на комара – човекът отне живота му и когато комарът се оплаква, че отнели живота му, Бог казва: „Направете му нова дрешка!“; дойде някой и се оплаква, че къщата му изгоряла – Бог казва: „Съградете на този човек нова къща, по-хубава от старата!“; някой се оплаква, че го изпъдили от служба – Бог казва: „Дайте нова служба на този човек, по-добра от старата!“. Следователно Бог използва всяко нещастие, всяко страдание, на което хората се натъкват, за да им покаже правата посока в живота. Сегашният живот е приготвяне за онова, което предстои да дойде; апостол Павел е казал: „Ухо не е чуло, нито око е видяло онова, което Бог е определил за онези, които Го любят“, т. е. за онези, които са готови да възприемат Неговата Любов.

Казвам: понеже много съм говорил за Любовта, ще ви дам задача всеки от вас да определи поне по едно отличително качество на Любовта. Едно от качествата на Любовта е, че тя не се съблазнява, нито се подкупва – например когато младата мома намери своя възлюбен, тя от нищо не трябва да се съблазнява; и царският син да дойде при нея, да ѝ обещава целия свят, тя да не се съблазни, да не се подкупи с нищо. При това всяка жертва, която е направена от Любов, трябва да се оцени правилно. Любовта не се колебае. Никой не може да нападне, да изкуси, да направи зло на онзи, в душата на когото има Любов – който има Любов, той е абсолютно неуязвим. И животните даже познават Любовта, те изпитват пред нея свещен трепет, който ги кара да отстъпват. В своите прояви Любовта е вечна. Когато Любовта минава от един свят в друг, тя създава страдания на хората – който не разбира този закон, той може да преживее някаква катастрофа; който го разбира, той никога не се обезсърчава. Ако чешмата в двора на някой човек дава малко вода, това не е за обезсърчение, утре водата на тази чешма ще се увели-

чи и ще напоява по-изобилно цветята и дърветата – това са фази, през които Любовта минава, човек трябва да разбира тези фази и да не се смущава. Когато човек съблече старите си дрехи, той трябва веднага да облече нови, да не остане гол; ако е лято, може да мине както и да е, но когато зимата настъпва, човек трябва да бъде готов с новите си дрехи – веднага да ги облече.

И тъй, когато ученикът иска да добие знанието, което Любовта носи, той трябва да хвърли старите си дрехи, т. е. всички ненужни страдания, да се откаже от своя егоизъм – егоизмът е препятствие на човека да види светлината на деня. Мнозина от вас сте се индивидуализирали, мислите само за себе си, за своите страдания – такъв човек прилича на болен, който мисли само за болестта си. Казвам на болния: ти приеми Любовта в себе си, а за болестта не мисли; Любовта е сила, която е в състояние да те излекува, Любовта лекува всички болести – тя повишава трептенията, вибрациите на човешкия организъм и с това го прави способен да издържа на външните влияния и на влиянията на микробите. Когато човек се демагнетизира, той губи своята жизнена енергия и лесно заболява – при всяко демагнетизиране става пропукване на известни места в двойника, откъдето изтича голяма част от жизнената енергия на човека; когато това пропукване се запуши, човек оздравява. Всяка дума, която излиза от Любовта, служи като мазилка, с която се запушва и най-малкото пропукване на нервната система. Когато кръвоносните съдове в човека губят своята пластичност, своята пъргавина, той заболява от артериосклероза – това се случва най-много със старите хора. Който иска да запази здравето си, да продължи живота си, той трябва да запази подвижността на тялото си – за тази цел човек трябва да не преяжда и да пие гореща вода, която помага за разтваряне на утайките, които се образуват при храненето; от друга страна, горещата вода предизвиква изпотяване, при което чрез потта се отделят токсините от организма. Това са елементарни правила, които трябва да спазват както здравите, така и болните хора.

И тъй, човек трябва да бъде здрав – защо? Това е необходимост на организма; човек трябва да бъде богат – това е необходимо условие за неговото развитие; човек трябва да бъде учен – това е необходимост за ума; човек трябва да бъде красив – красотата е израз на Истината. Само свободният човек може да бъде красив, само свободният човек може да се домогне до истинското знание, до знанието на Природата – той чете направо от книгата на Природата, защото знае нейната азбука. Като види човека, той гледа на него като на библиотека: ще влезе в тази библиотека, ще отвори една книга – ушите, ще отвори втора книга – носа, ще отвори трета книга – устата, четвърта книга – очите, и т.н.; той ще чете и ще превежда. Човек е отворена книга, по която може да се чете за Небето и за Земята; който не може да чете тази книга, той ще ходи да учи в Англия, във Франция, в Германия, ще прекарва там, но в края на краищата тази книга ще остане пак затворена за него; апостол Павел казва: „Вие сте написана книга“. Велики и славни работи са написани в човешката душа, които за в бъдеще ще се четат и препрочитат; първо човек ще започне да чете написаното на ума, на сърцето, докато дойде най-после до човешката душа, в която се крие истинското Божествено знание – в душата е съсредоточен реалният свят, който нито се изменя, нито се променя; докато изминем този свят и дойдем до определеното място, ние ще разговаряме едни с други, ще учим, ще прилагаме и ще се радваме, че дълг е пътят, който ни предстои да минем.

*

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

ЛЮБОВ – КОЛЕКТИВНОСТ

*Десета лекция
24 ноември 1926 г.*

ЛЮБОВ – КОЛЕКТИВНОСТ

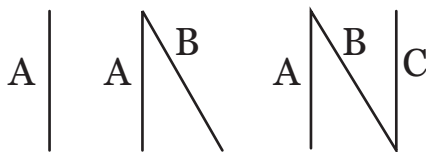
Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление.

За следващия път пишете върху някоя свободна тема.

Сега ще задам няколко въпроса: ако перото пише и не е написало нищо полезно, какво е допринесло на света; ако умът мисли и не е измислил нищо полезно, какво е постигнал; ако човек скача, без да е подскочил на известна височина, какъв смисъл има това скачане; ако ученикът учи и нищо не е научил, каква полза от неговото учение? Някой казва: „О, светла зора, която изгряваш в моята душа!“ – какво означава това изречение? Всъщност зората изгряла ли е в душата на този човек? Щом казва, че зората е изгряла в неговата душа, това подразбира, че той или е придобил нещо хубаво, или само е поетизирал – но това се отнася само за него. За да може друг някой да каже същото, непременно трябва да види нещо добро в живота си, тогава и в неговата душа ще изгрее зората. Често хората се провикват: „О, хлябец, който даваш живот на душата ми!“; ако човек не може да хапне от хлябеца, да опита силата, която носи той за душата му, какъв смисъл има това изречение? От сутрин до вечер човек мисли и се моли само за хляба – това показва, че той разбира неговата цена; щом разбира и знае цената на хляба, той може да каже: „О, хлябец, който даваш живот на моята душа!“ – това изречение вече не е само поетично, то е опитано, преживяно. Човек вярва в силата на хляба. Защо хората вярват в хляба – защото са опитали силата му, той им е придал нещо.

Сега ще напиша нещо на дъската; ето, написвам линейката А – какво ще кажете, единица ли написах, или една права линейка? Ако кажете, че съм написал единица, значи имате начало на нещата; ако до тази единица напиша друга линейка, която представя слизане надолу – В, имате проява

на това начало във физическия свят. Значи всяко нещо претърпява две фази: първата фаза – А, означава създаване на нещата, тяхното начало; втората фаза – В, означава проява на създаденото във физическия свят. Най-после имате правата С, която се качва нагоре – тя означава възлизане, т. е. реализиране на всички възможности, вложени в А. С други думи казано, посоката А означава начало на Божественото съзнание, посоката В – слизание на това съзнание във физическия свят, посоката С пък означава възлизане на същото съзнание нагоре, т. е. изкачването му в света, откъдето е слязло – това показва, че духът на човека е вечен, той непрекъснато слиза, проявява се и отново се качва; следователно той съществува като малък център, като зародиш в Космоса. Когато Божественото съзнание слезе върху духа на човека, той се пробужда, проявява и след това отново възлиза към Бога – това се нарича *израз на живота*; значи необходимо е Божественото съзнание да слезе върху човешкия дух, да го събуди. Щом духът на човека се пробуди, той непременно отправя ума, сърцето си към някого: към Бога, към човека, към някое растение или животно, безразлично към кого; за духа е важно да се прояви, да насочи силите си към нещо – какво ще бъде това нещо за него не е важно. Майката отправя мисълта си към своето дете, ученият – към книгата, поетът – към перото, художникът – към четката; различието се заключава само в начина, по който духът се изявява – хиляди са начините, чрез които духът изразява своята сила и мощ, хиляди са начините, чрез които душата излива своята Любов.

Казвате: „Защо съществува любов между хората?“. Любовта между двама души е израз на първичната Любов, която съществува между Бога и човешката душа, обаче когато

слезе на Земята, душата не може веднага да се пробуди, да разбере своето първо отношение в света, вследствие на което тя проявява Любовта си към кого и да е. Човек може да обича кого и да е, но резултатите от тази любов ще бъдат различни: ако обичаш кон, любовта ти ще има един резултат; ако обичаш някое плодно дърво, любовта ти ще има друг резултат; ако обичаш човек, подобен на себе си, любовта ти ще има съвсем друг резултат. Обаче обичаш ли Бога, резултатът на твоята Любов ще бъде съвършено различен от резултатите на другите видове любов. Каквото и да прави, ябълката ще обича по своему, конят ще отговори на любовта по своему, човек ще отговори по своему – всяко същество изявява любовта си според условията и възможностите, които са вложени в него. Всяко живо същество е част от Цялото, следователно като част от Цялото то не може да прояви Любовта в своята пълнота, в своята целокупност. Макар и частично, Любовта съществува на Земята, но какви паметници е оставила тя като свидетели за нейното съществуване – милиони хора (мъже, жени, деца) са избити все за любовта, Земята е напоена с човешка кръв все за любовта.

И тъй, като говоря за резултатите на Любовта, вие трябва да се абстрахирате от вашите опитности. Често сте се вкисвали от резултатите на вашата любов и понякога това вкисване предизвиква помрачаване на съзнанието – тогава вие изгубвате любовта си и казвате: „Сърцето ми вече не тупти“; казвам: когато сърцето на човека не тупти от Любов, то прилича на някое колело от железницата, което не може да се движи. Защо не може да се движи – защото не е намазано с масло; между частиците, между винтовете на това колело се е натрупал прах, утайки, които пречат на движението му. Такова нещо представлява чуждата мисъл в ума на човека – чуждата мисъл пречи на Любовта да се прояви, но понеже нищо не се губи, тази Любов прониква дълбоко в подсъзнанието на човека и в резултат на това се явяват отрицателните мисли в живота. Например вие имате приятел, когото обичате и който ви обича; по едно време дойде някой при вас и казва, че приятелят ви е говорил лоши работи по ваш адрес – вие

веднага изменяте разположението си към него и съзнанието ви се помрачава. Питам: коя е основната черта, по която познавате приятеля си, коя е онази черта, на която вие всякога можете да разчитате? Всеки човек има специфичен тон, който никога не се мени; този тон има няколко категории, обаче той е специфичен за всеки човек – на това основание никой не е в състояние да произведе този тон, освен самият човек. Следователно всеки човек има свой специфичен тон, свой специфичен лъч, чрез който предава светлината; също така той има и специфичен звук или специфична дума, с която проговаря – в този смисъл никой никого не може да представи, т. е. да замести: вие можете да подражавате на някого, но между него и вас пак ще остане голяма пропаст. Който може да възприеме и предаде тона, светлината и звука на друг някой, между тия двама души ще стане сливане; при сливане на тоновете, светлината и звука на двама души никаква загуба няма, но става само разширение; тонът остава същият, светлината и звукът – също. Значи човек се познава по своя специфичен тон, светлина и звук.

Сега, вие трябва да се изучавате, да се познавате, да различавате чувствата, които се явяват в сърцето ви. Например виждате дете да прегръща майка си и казвате, че то я обича; не, това прегръщане е предизвикано от някакво користолюбиво чувство – това дете прегръща майка си, защото има предвид чашата с прясното мляко и топлата погача; щом целуне и прегърне майка си, тя веднага му предлага чаша прясно мляко и парче топла погача. Тъй щото следете какво ще остане от вашето чувство, ако онзи, когото обичате, не ви даде прясно мляко и топла погача. Какво ще бъде състоянието на детето, което като целуне и прегърне майка си, не получи нищо – то ще изпита едно недоволство, една тъга; обаче ако майката каже: „Почакай, мама, аз току-що подквасих млякото, замесих питата, след малко ще ти дам да си хапнеш“, детето веднага ще се зарадва, ще започне да скача, да пее.

По същия начин и вие постъпвате с Природата: всеки ден я целувате и прегръщате, за да ви даде прясно мляко и топла погача. Когато нищо не ви дава, вие се обезсърчавате, обезве-

рват и казват: „Животът няма смисъл“; защо не вярват в живота – защото паницата е празна; защо не вярват в живота – защото погача няма. Някой казва: „Моята вяра е толкова силна, че нищо не е в състояние да я разклати“; не се минава и една година, той казва: „Отиде ми вярата“ – защо? Защото паницата е празна и погачата още не е замесена. Питам защо се обезсърчавате, защо губите вярата си – може би още не е време за ядене; в живата Природа е предвидено всичко да става навреме – има закон, който строго определя кога човек трябва да яде, Природата е определила точно часа, минутата и секундата, когато човек трябва да яде, но съвременните хора не спазват този закон. Те искат да се самовъзпитават, но правят една капитална грешка – не са в съгласие с великите закони на Природата: например според законите на Природата човек не трябва да яде, когато е неразположен – нека почака малко, нека отложи яденето, докато придобие разположение на духа; това се отнася до ония, на които съзнанието е будно.

Мнозина казват: „Ние знаем тези неща, няма защо да ни се говорят“. Вярно е, че знаете, но не ги прилагате. Например кой от вас е разглеждал своите мрачни мисли както хирургът преглежда счупения крак или както финансистът разглежда положението на някой важен държавен въпрос – дали трябва да се предприеме нещо, дали ще има загуба, или печалба? Всяка мрачна мисъл, която минава през ума на човека, трябва да се разнищи, да се анализира най-щателно, да се види откъде е дошла, какво носи и какво ще вземе – всяка мрачна, отрицателна мисъл взема нещо от човека, ограбва го. Например вие имате приятел, когото обичате, но по едно време се усъмнявате в него и казвате: „Той не ме обича вече“; щом се усъмните в приятеля си, съзнанието ви се помрачава. Коя е причината за помрачаване на съзнанието? Ако между Слънцето и вас се изпречи едно тъмно, непрозрачно тяло и препятства да виждате светлина, кой е виновен за това – вината се крие в непрозрачното тяло, което е застанало на пътя между вас и Слънцето; същото става между вас и вашето съзнание, когато се усъмните в приятеля си – съмнението е не-

прозрачното тяло, което пречи на светлината и топлината, които идват от приятеля ви, да достигнат до вас. Съмнението и ред още отрицателни мисли и чувства са в състояние да затъмнят съзнанието на човека. На същото основание когато се говори за слънчево затъмнение, това подразбира, че някое тъмно, непрозрачно тяло минава през орбитата на Слънцето и хвърля сянка върху него. Ако хората разбираха този закон, те лесно щяха да се справят със своите отрицателни състояния; ако не го разберат, те ще се намерят в положението на кокошките, които щом видят, че се яви някакво затъмняване на Слънцето, бързат да се приберат в курниците и да чакат първия слънчев лъч, да съобщят, че Слънцето е изгряло. Често и през съзнанието на хората минават тъмни тела, които хвърлят сянка върху него, и те мислят, че Слънцето им е залязло. Който има будно съзнание, той ще разбере този закон и няма да се натъква на по-големи мъчности; който не разбира закона, той ще се намери в положението на петела: ще влезе в курника и ще чака зазоряването, а после изгряването на Слънцето и ще започне да кукурига. Влезе ли човек в курника, той ще преживее състояния, които новата обстановка му налага – с други думи казано, той ще влезе в гъстата материя, където ще се натъкне на още по-големи мъчности.

Казвам: при каквито и условия да се намира човек, при радостно или мрачно състояние, той трябва да държи връзка с Бога; всички връзки в неговия живот могат да се скъсат, но връзката му с Бога никога не трябва да се къса; каквито и тъмни тела да минават през съзнанието ви, колкото и време да продължават, дръжте връзката си с Бога, работете усилено върху себе си и ще излезете от тази тъмна зона. Някои хора, като се натъкват на такива мрачни състояния, отчайват се и посягат на живота си, други пък посягат върху живота на ближните си, трети се предават на лош живот; не, човек трябва да разбира законите на Природата, да знае, че той се движи и живее по нейните закони, вследствие на което ще мине през състояния на ден и нощ, на студ и топлина, на Добро и зло, обаче тия състояния се менят – човек не може постоянно да бъде в нощ или в ден. Ако окултният ученик не

се ползва от знанието, което придобива, щом се натъкне на някое мрачно състояние, ще каже: „Няма смисъл тази наука, това знание; по-добре да вляза в света, да се предам на полек живот, да си почина малко“ – по този начин той несъзнателно влиза в по-гъста среда, където мрачните състояния зачестяват и неизбежно го водят към катастрофа. Истинското знание подразбира приложение. Когато кажа, че обичам някого, аз зная вече, че тази обич е реализирана някъде: тя може да е реализирана на физическия свят, може да е реализирана в Духовния, а може да е реализирана и в Божествения свят; за разумния човек не е важно къде и в кой свят се реализират нещата, за него е важно всяка изказана мисъл да се реализира, да даде плод, а къде ще се реализира – това седи на втори план.

И тъй, според Новата наука всяка мисъл, всяко чувство трябва да даде плод; те се насаждат в добра почва, развиват се, растат, дават плод, но всичко това става без семена. Такова е било и положението на дърветата в Райската градина – те са израствали, давали са плодове, но се развивали от издънки, а не от семена. В Писанието е казано: „Всяко дърво, което Отец Ми е насадил, ще израсте и плод ще даде. Всяко дърво, което Отец Ми не е насадил, ще се изкорени“; следователно всяко дърво, което човек насажда, ще се изкорени. Питам какъв смисъл има човек да седи, когато посаденото от него ще се изкорени – ето защо хората трябва да насаждат в своята градина само Божествени дървета, които могат свободно да растат и да се развиват, без да бъдат изкоренени. Някой казва: „Искам да насадя една моя мисъл в главата на хората“ – това не е философия, няма по-голямо нещастие за човека от това други да насаждат в ума му своите мисли. Никой няма право да насажда новото в човека, единствен Бог има това право – Той е насадил новото в човека, и то отвътре, а не отвън; и когато педагозите казват, че трябва да възпитават младото поколение, това подразбира, че те трябва да създадат условия за развиване и растене на онова, което е насадено, вложено в душите им от Бога, а не те сами да насаждат никакви нови идеи в тях.

Казвам: тази е истинската философия на живота. Садене и присаждане съществуват на Земята като временни процеси, като пособия само, но истинският живот се заключава в неща, които не се посаждат. Ако една човешка мисъл може да се насади, по същия начин тя може и да се изкорени; ако едно човешко желание може да се насади, по същия начин то може и да се изкорени. На това основание всеки човек трябва да изследва своите мисли и желания – дали са от Божествен или от човешки произход; ако са от Божествен произход, те ще внесат сила и мощ в човека. Божествените мисли, чувства и желания са вложени в нашата душа, а ние сме дошли на Земята да ги проявим, да изявим Божественото в нас. Някой казва: „Едно време имах много любов, много любих, но сега остарях, а заедно с това и любовта си изгубих“; не, това не е Любов, това е само някаква временна присадка, която се е откършила от дървото. Възможно ли е човек да пламне от Любов, да гори и свети само два-три дена и след това да изгасне и всичко да се свърши с него – тази любов аз наричам любов на сцената, когато актьорът играе ролята на някой влюбен човек, че умира от любов. Възможно ли е човек да умре от Любов? От безлюбие човек умира, но от Любов – никога; безлюбието ражда омразата, а Любовта – живота.

Мнозина, като прекарват няколко години в едно религиозно общество, казват: „Не знаем какво стана с нас, но изгубихме вече любовта си; едно време имахме повече любов, бяхме ревностни, изпълнителни, а сега никак охладняхме“. Казано е в Писанието: „Човек губи Любовта си, когато се отклони от Бога“, следователно, ако човек се усъмни в Бога, той непременно ще изгуби Любовта си; ако пък прояви Любовта си към някого, той трябва да знае, че върши това за Бога. Щом е тъй, трябва ли да очаква нещо от човека, а после да се разочарова, да се отчайва – Любовта е акт към Бога, а не към хората. Майката заради кого люби детето си, за самото дете ли? Не, любовта на майката към детето е в отношение право пропорционално на любовта ѝ към мъжа – колкото повече майката е любила мъжа си, толкова повече тя ще обича детето си; невъзможно е майка да обича детето си, ако не

е обичала мъжа си – от такова дете нищо не може да се очаква. Щом детето се роди и започне да расте и да се развива, любовта на майката към мъжа е в отношение обратно пропорционално на любовта към детето ѝ: колкото повече обича детето си, толкова и любовта към мъжа ѝ намалява. Значи каквато е била първоначално любовта на майката към мъжа, такава е любовта към детето ѝ; тогава мъжът започва да чувства, че жена му не го обича както по-рано, между мъжа и жената като че наставка някакво охлаждане – такъв е законът на физическия свят, така се проявява Любовта във времето и пространството. Този закон действа не само между мъже и жени, но още между слуги и господари, между приятели и т.н. Следователно всеки обект може да отвлече вниманието на човека от прякото му предназначение. Често майката дава повече любов на сина, отколкото на мъжа си – тя повече уповава на сина си, отколкото на мъжа си; обаче случва се и обратното – майката обича повече мъжа си, отколкото сина си. Когато мъжът види, че жена му обича повече сина, в подсъзнанието му се заражда огорчение, вследствие на което синът не може да живее дълго време и умира – значи той няма условия да остане в този дом; след смъртта на сина любовта на майката се прехвърля върху мъжа; ако пък мъжът обича дъщерята повече от жена си, в последната може да се породятъга, огорчение, вследствие на което дъщерята умира. Колко майки и бащи са уморили синовете и дъщерите си по силата на този закон!

За да се разреши този въпрос, за да се избегнат тия нещастия, от съвременните хора се изисква самообладание и благородство – благородството изисква от човека да се радва, когато види двама души да се обичат. Когато две приятелки се обичат, те трябва да бъдат внимателни, да не се натъкнат на този закон – как ще се натъкнат? Случва се, че едната от тях обикне друга някоя – тогава първата приятелка се чувства изоставена, самотна, иска да бяга, да се махне от света; в случая и от двете се изисква благородство, да приемат третата между тях свободно, с широта на сърцето, без да накърнят с нещо чувствата си. Всъщност така ли става? Обикновено

новодошлата се държи надменно, със съзнание за себе си и даже заявява пред приятелката си: „Аз знаех, че първата ти приятелка ще страда, ще се почувства изоставена“ – с това тя иска да каже, че могла да пророкува какво става в душата на другата. Ако наистина умее да предсказва, значи тя разполага с една от висшите науки; нейното пророчество прилича на пророчеството на един ходжа, когото жена му направила пророк – той предсказвал това-онова, но щом го запитвали за крайния резултат в живота на някой човек, той нищо не могъл да каже. Не, човек може да пада, да става, но важно е как ще свърши живота си; ако някой може това да предскаже, туй е наука. Според вътрешната наука за числата в края на краищата всеки човек ще свърши живота си добре; той може да мине през много перипетии, но най-после ще свърши добре. Всички разногласия, които се срещат между учениците на един клас или между членовете на семейството или обществото, се дължат на неразбиране на великите Божии закони.

Първият закон: когато видиш, че Божията Любов се проявява някъде, зарадвай се в душата си и щом се зарадваш, Бог и тебе ще благослови; в това отношение и млади, и стари не спазват този закон, вследствие на което не могат да бъдат щастливи. Веднъж човек дошъл на Земята, той има отношение към съзнанието на всички хора, следователно той трябва за миг поне да влезе във връзка със съзнанието на всички хора; ако човек успее да направи съзнателно връзка с цялото човечество, той ще бъде освободен да замине за онзи свят, когато пожелае – за такъв човек казваме, че е завършил своята еволюция. За онзи пък, който не е направил съзнателно тази връзка, казваме, че той има да работи много на Земята, да заминава за онзи свят и пак да дохожда, докато най-после завърши своята еволюция. Докато хората са на Земята, те не могат да се примирят, понеже живеят във времето и пространството; всеки човек иска особени условия, особена обстановка, много място, за да се разшири, никой да не го стеснява. Обаче когато хората влязат в Духовния свят като души, там могат да се съберат всички на едно място, което

е голямо като лешник, и в лешника даже ще им бъде широко. Душата има това преимущество, че може да става малка, почти невидима, а същевременно може да стане голяма като Вселената. Когато душата се материализира, тя се изявява на Земята в някаква малка форма; изкуството седи в това – докато човек е на Земята, в тази малка форма, да влезе във връзка с душите на другите хора.

Казвам: силен човек е онзи, който има връзка с душите на другите хора като с негови близни; душата на човека е вашият ближен и колкото по-голям е броят на душите, с които сте свързани, толкова съзнанието ви е по-неуязвимо, а паметта – по-силна. Успехът на човека зависи от броя на душите, с които е свързан: когато музикантът свири, неговият успех зависи от публиката, която го слуша – колкото повече любители на музиката има сред публиката, толкова повече и музикантът ще се вдъхнови; ако публиката не разбира от музика, тя може даже да попречи на музиканта – имало е случаи, когато някой музикант и певец се е провалил съвършено на сцената благодарение на публиката, която не го е разбирала и по този начин не е могла да го вдъхнови. Освен това който свири или пее, било пред публика или пред един човек само, той трябва да бъде обичан от тях; в Любовта е съсредоточено съзнанието на всички Разумни същества, които взимат участие в живота на човека и му помагат – достатъчно е една душа да ви обича, за да бъдете подкрепени в мъчнотиите на вашия живот. Представете си тогава какво може да стане от човека, ако не една, а безброй души насочат любовта си към него – такъв човек може да стане и музикант, и певец, и поет, и художник, и учен – каквото пожелае може да стане. Велика сила е Любовта.

Някой казва: „Аз залюбих еди-кого си“ – да, този човек е залюбил една душа, но иска да я ограничи; Любовта не се ограничава – когато някой иска да ограничи Любовта, той ще се намери в голямо противоречие със себе си и това противоречие ще предизвика мрак, тъмнина в съзнанието му. Любовта не може да се ограничи, понеже не произтича от едно същество, тя е колективна проява на всички Разумни

същества, които са завършили своето развитие и са станали едно с Бога; Любовта на едного е колективната Любов на всички тия Същества и ако Любовта на едного не е проява на колективната Любов на всички Разумни същества, тя не е Любов.

И тъй, Любовта е проява на Любовта на всички Същества, които са завършили своето развитие и които са дали път на Божественото в себе си; вашата Любов е тяхна Любов, вашата радост е тяхна радост и обратно – тяхната Любов е ваша Любов, тяхната радост е ваша радост. Ще кажете, че не разбирате тази Любов; ако не разбирате тази Любов, това ни най-малко не значи, че вие не трябва да обичате – ще обичате колкото и както можете. Ако дам някому един чувал, тежък сто килограма, за да го пренесе от едно място на друго, това не значи, че той трябва да го пренесе изведнъж – ако е силен, той ще го тури на гърба си и изведнъж ще го пренесе; ако е слаб, ще развърже чувала, ще извади от него десет килограма, после още десет килограма и ще го пренесе на няколко пъти. Тъй щото да разберете нещо, това още не значи, че всичко изведнъж ще разберете, но постепенно: днес малко, утре малко и т.н. По същия начин когато човек е много гладен, той започва да трепери от глад, иска изведнъж да се нахрани; не, той трябва да яде малко, но по-често. Любовта на човека постоянно се изпитва, за да види той сам колко Любов има в сърцето си.

Питам как майката изпитва детето си. Тя знае например, че детето ѝ обича баница, направи хубава баница, и му слага да яде; в момента, когато детето се готви да яде, майката взима чинията с баницата и я слага пред току-що дошлото негово другарче – сега майката наблюдава какво ще прави детето ѝ: ако то се зарадва от постъпката на майка си, стане от стола и отиде да я целуне, това показва, че то има Любов; обаче ако се намръщи и започне да плаче, то няма Любов. По същия начин и Бог изпитва хората. Майката няма да лиши детето си от баница, но изпитва ума, сърцето му; тя ще му даде похубава баница, по-голямо парче, но детето трябва да прояви Любовта си както към нея, така и към ближните. Детето

трябва да вярва в майка си, да знае, че тя е постъпила умно. Може би това парче баница не е приготвено за него, неговото парче го чака. Човек трябва да има търпение, да чака своя дял, да чака да го поканят на мястото, определено за него. В едно семейство поканват 12 души на обяд. Домакинята турила на масата 12 прибора, като е определила кой къде да седне. Дохожда един от поканените и без да чака покана, сяда на първо място; влиза домакинът, вижда, че този гост е заел първото място, и остава недоволен; после казва на жена си: „Втори път ще внимаваш да не стават такива работи – друг гост беше предвиден за това място.“ Тъй щото човек трябва да бъде внимателен, да не внася в съзнанието на другите хора мисли, които създават огорчения, пертурбации.

Сега аз искам да оставя в ума ви следната мисъл: не мислете за човека неверни неща. Някой казва: „Този човек нарочно постъпи спрямо мене така, за да ме огорчи“; не говорете неща, в които не сте убедени, човек трябва да се стреми да бъде абсолютно правдив – от това зависи неговото правилно развитие. Кривите мисли представляват тъмни тела, които засенчват съзнанието му, вследствие на което чувствата и мислите на човека не вървят правилно; щом мислите и чувствата на човека не се развиват правилно, това се отразява и върху неговото здраве. Съвременните хора трябва да работят именно в това направление; те не могат да постигнат това изведнъж, но постепенно. Каквото и да помисли, почувства или направи, човек трябва да се запита в себе си: „Прав ли съм, или не?“; ако си отговори положително, нека даде място на тези мисли и чувства в себе си, а ако си отговори отрицателно, нека работи върху себе си, да се освободи от тях.

И тъй, като говоря по този начин, вие ще кажете като Давид: „Тежко е оръжието, което Саул⁹ ми даде; аз ще взема старото си оръжие, тоятата, с която досега съм се бранил“ – той взе старото си оръжие, което му прилягаше. Сега и на вас казвам: ако старото не ви пречи и можете да се ползвате от него, дръжте го, не го събаряйте; обаче ако сте недоволни от старото, разрушете го, хвърлете настрана старите греди, заместете ги с нови и започнете да градите. Всеки трябва да

постави здрава основа на своя живот, защото този градеж не е само за сегашния живот, но за вечността; щом новото се съгради, старото само по себе си ще рухне.

Питам: прогресивна ли е думата *любов*? Когато произнасяте думата *любов*, вие трябва да разбирате нейните вибрации; когато произнасяте думата *любов*, вие трябва да изпитвате свещен трепет в себе си. Ако поетът произнесе думата *любов*, той трябва да я произнесе така, че всеки да я почувства. Всяка дума, правилно произнесена, е ключ, с който може да се отворят железни врати. Ако отидете при някой скъперник банкер и произнесете правилно думата *милосърдие*, той трябва веднага да отвори касата си. Опитвали ли сте се да произнесете думата *любов* така, че да видите нейното въздействие върху себе си? Произнесете думата *любов* в гневно състояние и вижте какво действие ще окаже върху вас – ако гневът ви премине и вие се почувствате спокойни, разположени, значи правилно сте я произнесли.

Духовният живот не търпи никакъв фалш, никаква неискреност. Когато човек говори, всяка изказана от него дума трябва да е в съгласие със смисъла, със съдържанието и с интонацията; няма ли това единство между думите и начина, по който те се изказват, ще се яви голям дисонанс, какъвто съществува и в пеенето – когато между думите и тоновете на една песен има съгласие, тя е напълно хармонична, а иначе, ако това съгласие не съществува, в песента ще има дисонанси. Какво ще кажете за някои от българските песни: „Заплакала е гората“, „Стоян мами думаше“, „Докога, мамо, по гурбет ще ходя“, „Хайде ме, мамо, ожени, млада булчица да имам“ – питам: права ли е тази идея, че майката трябва да жени сина си, синът сам не може ли да се ожени? Това е идея, вложена от самия поет, който е съчинил песента; той искал да ожени сина, че кара майката да го жени.

Когато изучавате българските песни, ще забележите, че те са монотонни. В хороводните песни има нещо живо. Когато поетът описва нещо, трябва да го опише вярно и по форма, и по съдържание. Тагор¹⁰ например е силен с това, че има вътрешно разбиране на нещата: той се обръща към

невидимото, влиза в разговор с него, после говори за Бога, а това развива в човека известна мекота – защо? Защото предметът, който той люби, отговаря на неговата любов. Човек не може да люби едно говедо, не може да люби един камък – може ли камъкът да отговори на човешката любов? Любовта се определя от съзнанието на любещата душа; ако ти любиш една душа, а тя не съзнава, това не е любов. Любовта е свещен акт. Ако ти обичаш някого и се запитваш дали го обичаш, това не е Любов, Любовта не може да има две лица; тя е отношение между две души, което не се е зародило днес – Любовта, която днес се проявява между две души, е резултат на отношения, които са съществували в продължение на няколко живота. Когато някой казва, че Любовта сега се е проявила в него, той не говори право, тази Любов се е приготвяла от две-три хиляди години насам, а днес само се е проявила; тъй щото когато срещнеш човек, на когото Любовта се е приготвяла от две хиляди години насам, ти ще гледаш на нея като на свещен акт в живота. При това някой казва: „Нищо не струва Любовта на този човек“ – какво искате вие, тя не може да изникне като гъба от земята; щом тази Любов съществува две хиляди години вече, тя може да съществува хиляди години още, да образува голямо море, в което ти ще искаш да плаваш със своята лодка; въпрос е дали тогава ще те пуснат в това море. Когато Христос произнасяше думата *Любов*, тогавашните равини се смееха, те не бяха готови за тази Любов, затова Христос каза, че ще излови всички ония риби от морето, които не могат да живеят в тази вода; човекът на безлюбието не може да живее в Любовта – нищо повече.

Някой казва: „Бог е създал света за забавление“; не, светът, в който Бог живее, не може да бъде за забавление. Когато Бог създал света, Той е носил човека в ума Си, в сърцето Си, в душата Си и в Духа Си; щом е така, човек трябва да гледа на създаването на света като на свещен акт и да е готов на всякакви жертви заради своя Създател – при това положение са изключени всички съмнения и противоречия в живота на човека. Ако Бог не е носил човека в ума Си, той не би дошъл

в света – следователно нашето съществуване е доказателство за съществуването на Бога. Бог казва: „Понеже си Ме забравил, и Аз те забравих“: ако съгрешим на физическия свят, отписват ни оттам; ако съгрешим на Астралния свят, отписват ни оттам; и най-после, ако съгрешим на Умствения свят, пак ни отписват. Щом ни няма във физическия, в Астралния и в Умствения свят, остава ни само Причинният свят, където ние сами заличаваме своето съществуване; хората сами се отказват от своите мисли, чувства и постъпки, искат от Бога друга форма, искат Той да изяви Любовта Си към тях по друг начин – така те се отказват от резултатите на милионите години. Вие приличате на някой писател, който написал сто тома и един ден се отказва от тях, не иска да ги признае – той казва: „Аз искам да започна отново да работя“.

Казвам: вие трябва да държите в ума си положителни мисли, да не отричате онова, което досега сте направили, но да продължавате всеки ден да прибавяте по нещо малко към направеното. Мнозина се запитват дали са на прав път. Едно е важно за вас: когато светът се е създавал, дали сте били в ума, в сърцето, в душата и в Духа на Бога; щом си отговорите положително, щом преведете тия положения в техния дълбок вътрешен смисъл, вие ще намерите мястото, до което сте стигнали, ще видите прогреса, който сте направили. Да се отречете от това, което досега сте постигнали, значи да привлечете смъртта. Казват някои, че хората ги преследват, че искат да ги убият и т.н.; това е невъзможно – защо? Ако ти си първата халка от една верига, а другите хора са останалите халки от същата верига, невъзможно е първата халка да се премахне – първата халка показва посоката, по която трябва да се движат и останалите; ако се махне първата, и другите ще отидат след нея, а докато първата е на мястото си, и другите ще вървят след нея. Възможно ли е да си играете с това, което Бог е създал? Всички хора са свързани един с друг – ако един отива нагоре, и другите ще вървят нагоре, Божието благо се дава еднакво на всички. Важно е Слънцето да изгрява, а за кого изгрява – не е важно; трябва ли да пи-там за мене ли изгрява Слънцето? Ако Слънцето изгрява за

мене, ще се радвам; ако не изгрява за мене, пак ще се радвам. Щом Слънцето изгрява, обърни погледа си нагоре и кажи: „Господи, благодаря, че има праведни хора в света, за които Слънцето изгрява. Щом за тях изгрява, и аз ще се грее на него“. Обаче правата мисъл е, че Слънцето изгрява за всички; още по-вярно е, че Слънцето върши волята Божия.

Сега, като говоря по този начин, аз не искам да се спъвате от думите ми, да мислите, че нямате достатъчно опитности или че не познавате Бога. Докато човек живее, в него постоянно стават промени, той постоянно расте и се развива; докато Слънцето грее, в съзнанието на човека постоянно стават промени, то постоянно расте и се развива. Щом сте решили да следвате пътя към Бога, и възгледите ви за живота трябва да се изправят: вие трябва да увеличите вярата си, да развиете милосърдието си, да имате доверие към хората. Някой казва: „Аз имам доверие към хората“, но колцина от вас биха приели в дома си един беден, подозрителен човек – ако го приемете, ще го следите да не открадне нещо. Още преди да е дошъл този човек във вашия дом, вие трябва в съзнанието си да проверите какъв е той – ако е добър, честен човек, в съзнанието ви ще се яви слаба приятна светлина, която постепенно ще се увеличава, като че някой човек слиза от планината със свещ. Няма да мине много време и вие ще чуете, че някой хлопа на вратата ви; един глас отвътре ще ви каже, че този, който хлопа на вратата, е онази свещ, онази светлина, която преди малко се яви в съзнанието ви. Обаче и да преживее такава нещо, човек лесно забравя и като се натъкне на подобен случай, той или няма да приеме бедния човек у дома си, или ако го приеме, ще го следи, ще се съмнява в него да не го оберете. Тъй щото всяко чисто съзнание, което се приближава към нас, внася в съзнанието ни малка светлинка. Ако влезем в съприкосновение с Божественото съзнание, ние чувстваме радост в душата си и подем в духа си.

И тъй, когато човек произнася думата *любов*, от състоянието му ще зависи какъв ефект ще произведе тя – гладният ще я произнесе по един начин, ситият – по друг. Много хора днес се стесняват да произнесат думата *любов* – защо?

Понеже тази дума за тях има двояк смисъл. Затова казвам: когато човек иска да произнесе една дума, той трябва да се освободи от нейното двояко значение; за да избегне двойния образ на тази дума, той трябва да я замени с друга, подобна на нея. Следователно всяка дума, която произнасяте, трябва да има чист образ. Например думите *милосърдие*, *вяра*, *надежда*, *обич* са чисти, понеже нямат двояк смисъл. Чистите думи правят човека млад, силен, здрав, а лошите, нечистите думи създават цял хаос в него. Всяка дума трябва да отговаря на своя вътрешен смисъл. Който проповядва Учението на Любовта, той трябва да носи нейния свещен огън в сърцето, в ума, в душата и в духа си – само този човек може да говори за Любовта и да люби, само на този човек думите имат смисъл; всеки може да провери тази истина – достатъчно е да възприеме минимална част от Любовта, за да почувства радост в душата си и подем в духа си.

Любовта е онази велика, мощна сила в света, която е в състояние да се справи с всички мъчнотии, противоречия и разочарования в живота на човека.

*

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

ГОВОР И ПЕЕНЕ

*Единадесета лекция
1 декември 1926 г.*

ГОВОР И ПЕЕНЕ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление.

Бяха четени свободните теми.

За следния път пишете върху темата: „Горене без дим“.

Упражнение: ръцете се поставят пред гърдите със свити юмруци; после се вдигат нагоре, настрани и юмруците се разтварят. Това упражнение се прави няколко пъти, като при последното поставяне на ръцете настрани с разтворени юмруци се прави трептене с китката – само китката се движи ускорително.

Изпейте упражненията „Тъги, скърби вдигай, слагай!“ и „Мисли, право мисли!“.

Пеенето и говорът представляват голямо изкуство. Те се дават даром, но не се налагат. Изобщо за характера на човека се съди по степента на неговата музикалност: колкото е по-музикален човек, толкова и характерът му е по-издържан; колкото е по-малко музикален, толкова и характерът му е по-неиздържан. Да бъде човек музикален, това не значи да знае да свири и пее, но да има дълбок вътрешен усет към музиката. Когато съвременните хора дойдат до определена възраст, те казват: „Ние сме възрастни вече, нека младите пеят“ и наистина, в България пеят само младите, докато не са женени; щом се оженят, те престават да пеят. Ще срещнете и възрастни да пеят и да свирят, но само тогава, когато пее-нето, свиренето е занаят за тях, с който изкарват прехраната си – щом забогатееят, и те престават да пеят и да свирят.

Казвам: когато пеенето и свиренето станат еднообразни, ние се намираме пред механически процеси; музиката трябва да бъде жива, разнообразна. Опитайте се да изпее-те песента „Любов ме озари“. Когато някой музикант твори, създава, той винаги изразява нещо колективно – сам нищо

не може да направи, хиляди същества, хиляди духове взимат участие в неговото творение. Когато Ангелите пеят, и хората могат да пеят; щом Ангелите млъкнат, и хората престават да пеят. Когато човек пее от душа, с дух, в него се явява изблик на чувства, които предизвикват разширение на сърцето, а в ума – повече мисъл, повече сила. Питам каква мелодия ще дадете на думите *Любов ме озари*; ако дам като задача на класа да намерите съответна мелодия на тия думи, какво ще направите?

Музиката внася в душата на човека разширение, в духа – сила и мощ, в сърцето – мекота и топлина, а в ума – светлина и свобода. Говорът на музикалния човек е мек, приятен, за такъв човек казват, че говорът му е задушевен, топъл; който иска да придобие това качество, той трябва да обича музиката; който не обича музиката, той не може да говори правилно, музикално. Когато човек носи в себе си Божествената Любов, той говори музикално и пее хармонично, правилно; той никога не мисли за смъртта, за противоречията в живота, за него съществува само една идея – живот и безсмъртие. Който пее и свири от Любов, той се намира в общество на музикални хора, които го вдъхновяват; ако човек пее без Любов, той остава сам, не може да привлече музикални хора около себе си – щом не е заобиколен от среда на музикални хора, той не може да се вдъхнови. Пеене без вдъхновение е механическо действие. Всички трябва да работите, да развивате в себе си музикалното чувство; у едни от вас не е развито времето, у други – паметта, у трети – разсъдливостта, у четвърти – милосърдието и т. н; изобщо всички трябва да работите съзнателно върху себе си, да развивате това, което ви липсва. Музиката е почивка за човека; когато се уморите, попейте малко, за да си починете, и след това продължете работата си. Правилното пеене подразбира изразително пеене.

Кои тонове отговарят на думата *Любов*? Мнозина от вас могат да напишат мелодия на дадените думи, но се боят от критика. Едно трябва да имате предвид: хубавите работи не стават лесно, много условия се изискват, за да се създаде

една хубава работа. Истинското пеене включва живот, подвижност в гласа. В мелодията на песента „Любов ме озари“ трябва да има нещо, което грее, което съживява човека – значи мелодията всякога трябва да отговаря на думите. Казва се: „Любов ме озари, душа ми разшири“; коя сила внася разширение – топлината внася разширение на телата. „Духът ми укрепи“; коя сила укрепва духа – мисълта. По-нататък е казано: „И благост в мен всели“; питам: може ли благостта да се всели – според мене благостта не може да се вселява, това е поетически израз; само Разумното може да се всели в човека, само живите неща се вселяват. Следователно, ако разглеждаме благостта като нещо мъртво, тя не може да се всели; ако я разглеждаме като нещо живо, тя може да се всели. За да бъде благостта жива, ние трябва да си представим, че зад нея седи някое Разумно същество, което я носи; щом благостта оживее, тя може да се всели в човека, тя може да закрепи духа му – ето защо и поетическите изрази трябва да се преработят, да станат живи. Думите *Любов ме озари* представляват кости, скелет на нещо, което трябва да се облече в мускули; след това вече Духът и Животът могат да дойдат, да оживеят, да одухотворят и самите думи – това може да направи само онзи поет, който истински разбира нещата; засега песента не върви, понеже още не се е явил този поет. В дадения случай нека всеки от вас направи опит да даде мелодия на песента и от всичките образци ще извадим най-хубавото, да създадем една хубава песен.

Питам в какво седи красотата, хубостта на човека – в неговото лице, а лицето пък е израз на човешкия ум. Клетките, от които е направено човешкото лице, се отличават с голяма чувствителност; благодарение на тази чувствителност те могат да придават израз на лицето; всичко, което сърцето преживява, се отразява на лицето: милосърдие, кротост, въздържание, благост, сила – всички тия сложни съединения се отпечатват върху лицето на човека. Къде е сърцето на човека, на лицето ли? Къде е умът му – на челото специално; широчината на носа пък изразява сърцето, от тази широчина се определя и дишането на човека; ябълките на лицето са във

връзка със стомаха – когато ябълките са много изпъкнали, стомахът на човека се намира в неестествено състояние. Човек трябва да се наблюдава, да изучава лицето си и при всяко мръдване на мускулите да прави научни изводи. Мускулите трябва да бъдат пластични. Очите например не трябва да бъдат нито много хлътнали навътре, нито много изпъкнали – когато очите изпъкват навън, това се дължи на утайки, които се набират около тях. Човек трябва да следи за очите си да бъдат в нормално състояние.

Мислите, чувствата и волята на човека оказват влияние върху всички органи на тялото му; като знае това, той трябва да бъде внимателен, да води чист живот, за да не накърни правилността на своите органи. Когато органите са били създадени, те са имали правилни форми, подчинявали са се на известни закони. В създаването на тия органи са взели участие ред Разумни същества, които са работили в различни области: например стомахът е направен от едни Разумни същества и в специална област, дробовете – от други Разумни същества и в друга област, мозъкът – от трети Разумни същества, в трета област, и т. н.; всички органи са създадени от Разумни същества и по разумен начин. Човек е поставен в тялото си като ученик да учи; човек сега учи как да контролира мозъка, дробовете и стомаха си и докато се научи да ги управлява, той ще преживее ред катастрофи, ред катаклизми – тия катастрофи хората наричат смърт. Някой преживее една катастрофа и всички казват: „Умря този човек“. Какво подразбира смъртта – смъртта не е нищо друго, освен експлозия на един от главните органи в човека, тогава хората казват: „Еди-кой си умря, замина за онзи свят“; да, машината на този човек се развали, а машинистът замина, отиде да търси майстори да ремонтират машината му, за да започне отново да функционира.

Казвам: пеене има и на този, и на онзи свят, само че на онзи свят ще пеете по особен начин. Някои мислят, че като вземат перото в ръка, с един замах ще напишат песента; не, работите не стават така лесно, ако нещата можеха лесно да стават, пръв Христос би оправил света – Той щеше да каже

една дума и светът моментално щеше да се оправи. Защо светът не се изправи изведнъж не е ваша работа – ако искате да разрешите този въпрос, вие сами ще се спънете; вашата задача е да оправите себе си – всеки сам трябва да си каже: „Аз трябва да стана музикант; аз трябва да обичам; аз трябва да мисля право!“; когато постигнете това, вие ще придобиете всичко, което желаете. Щом разберете правилно нещата, вие ще можете да ги предадете и на другите. Това показва, че всеки човек е свободен да възприеме или да отхвърли Божественото; щом го приеме веднъж, той не трябва вече да се отдалечава от него.

Съвременните хора се движат между две крайности: ту съзнанието им потъмнява и те се скриват в себе си, ту разсветлява и те излизат навън. Има известен род охлюви, които някога са излезли от черупката си, без да са били готови за външните условия, и сега страдат, не могат да се върнат назад; тогава и на вас казвам: дръжте черупката си, докато не измените формата си, докато не се пригодите към външната среда; на същото основание и възгледите ви трябва да имат такива форми, които да ви помагат. Следователно всяко нещо, което ви занимава, трябва да има пряко отношение към вас, да ви помага в пътя, по който вървите: ако мислите и чувствата не ви помагат, защо ви са те; ако музиката, науката не ви помагат, защо ви са те; ако добродетелите не ви помагат, защо ви са те? Всяко нещо трябва да е на мястото си, да принесе известна полза. Съвременните хора гледат повече на външната страна на живота – кой какво има, какво положение заема, а с това спъват развитието си; на това основание Бог държи съзнанието на много хора непробудено, да не би преждевременно да се пробудят и да станат нещастни. Няма по-голямо благо и щастие за човека от това да се пробуди съзнанието му, обаче ако съзнанието на човека се пробуди преждевременно, когато не е готов за това, то е равносилно на положението на човек с болен стомах: ако поканят такъв човек на угощение, той не може да вкуси от нищо, защото стомахът му е развален – той погледне към това ядене, към онова ядене и казва: „Щастливи са онези хора, които могат да ядат“. Ако вкарате един невежа в библиотека с класиче-

ски книги, какво ще се ползва от тях – нищо не се ползва, той нито може да чете, нито може да разбира.

И тъй, от вас се изисква здрава, солидна мисъл, както и здрави, устойчиви чувства; ако човек не поддържа в ума си такива мисли и в сърцето си такива чувства, той ще изпадне в тягостно състояние, ще се отегчи от живота си. Също така ако пеете една песен няколко пъти наред, най-после ще се отегчите – това показва, че в тази песен липсва нещо живо, което колкото повече се пее песента, толкова повече да я осмисля. Музикалният човек сам внася нещо ново, нещо живо в песента, която пее, ето защо каквато песен и да пее, той не се отегчава. Песните са резултат на чувствата в човека – болките, нуждите, радостите и скърбите на хората са създали песните; на това основание всеки човек може да има своя песен. Българските песни имат два ясно очертани характера: едни от тях са тъжни, а други – хороводни; и в едните, и в другите песни липсва нещо в музикално отношение. Истинският певец трябва да влияе на сърцата на хората, да ги разчувства; някой пее: „Заплакала е гората...“ – гората плаче, но хората не плачат. Понякога певецът плаче, а хората не плачат; когато пък хората плачат, певецът вече не пее. Има случаи, когато някой говори, а хората, които го слушат, се смеят – всички около него се смеят, само той не се смее; друг пък говори и сам се смее, а които го слушат, не се смеят. Защо хората се смеят? Онези от вас, които са по-напреднали, нека отговорят на въпроса по какво се отличава напредналият ученик.

Сега, като говоря за музиката, намирам, че малко хора са истински музикални. Повечето започват с техническата страна на музиката; музиката има много страни, тя има сложен характер, тъй щото техниката в музиката е само едната ѝ страна. Ние се интересуваме от музиката главно от възпитателно гледище – възпитателната страна на музиката представя нейната научна страна. Който има свободно време, добре е да се запознае с теорията на музиката, да може да превежда от една гама в друга.

Когато влизате в окултна Школа, пазете се да не изпадате в заблуждение да мислите, че много знаете и разбирате.

На това основание всеки може да каже, че иска да бъде свободен, да се движи където иска, да мисли и чувства каквото иска, да прави каквото иска, и т.н.; да иска човек да прави каквото му дойде наум, да бъде свободен, това е равносилно да мърда, да движи листата на Свещената книга. Казвам: никой няма право да мърда листата на Свещената книга; какво ще стане с тази книга, ако всеки пожелае да движи листата ѝ – всичко напечатано върху листата ѝ ще се изтрие. Следователно, когато и вие се приближавате един към друг, трябва да пазите свещено мълчание, да не се изтривате; който изтрива Божественото в другите, ще го изтрие и в себе си. Например някой човек е груб, а вие се заемате да му въздействате, да го изправите – не се занимавайте с другите хора, вие не сте изпратени на Земята да изправяте хората; да се занимаваш с работите на другите хора, това значи да изтриваш ръбовете по кората на дърветата – Бог е определил специални Същества за тази работа. Острият ръб е толкова як, че мъчно може да се изтрие. Покажете един педагог, който е могъл досега да отъпи острия ръб в характера на някое дете; ако мислите, че ще намерите такъв педагог, лъжете се. Аз виждам деца, които постоянно се движат около учителя си и всичко, каквото той им каже, изпълняват; обаче отдалечат ли се от учителя на една крачка само, започват да го подиграват, да му се смеят – значи те са го излъгали. Сега и на вас казвам: не мислете, че можете да ме залъгвате, че съм изгладил ръбовете ви – аз сам не искам да ги изгладя; ако помисля, че мога да изгладя ръбовете ви, ще се самоизлъжа. Аз оставям хората свободни; те ме интересуват дотолкова, доколкото имат отношение към Бога – вън от това те не ме интересуват. Следователно, когато и вие се доближавате един до друг, пазете известно разстояние помежду си, да не се изтривате. Някой се приближи до някого и казва: „Този човек е много остър, трябва да стоя далеч от него“; да, не се приближавай до този ръб, заобиколи го, стой настрана, да не те убоде. Ако ти си жива книга, ще кротуваш, докато господарят дойде, само той има право да отваря страниците на тази книга.

Някой се оплаква, че не го обичали, че еди-кой си бил

повече обичан – по какво познавате, че някой човек е повече обичан от вас? Ако имам две шишета, едното с вместимост десет килограма, а другото – един килограм, и ги напълня с вода, можете ли да кажете, че първото шише обичам повече? Някой ще каже, че обичам първото шише повече, понеже съм турил в него повече вода. Питам какво ще кажете тогава, ако в шишето, което съдържа един килограм течност, туря първокачествена вода, а в по-голямото туря вода от второ качество – за предпочитане е по-малко вода, но по-доброкачествена, отколкото повече вода, но второкачествена; това показва, че шишето се цени по съдържанието си – ако по-голямото шише има по-добро съдържание, ще има по-голяма цена. Тъй щото когато казвате, че някой човек е повече обичан, това значи, че съдържанието на този човек е по-ценно от съдържанието на останалите. Кой човек може да бъде обичан – само онзи човек може да се обича, който никога не умира; обичан е онзи, който никога не гладува и жадува; обичан е онзи, който сиромаш не става. Всеки човек, който умира, който гладува и жадува, който е изложен на всички мъчности в живота, не може да бъде обичан; той е изпратен на Земята да се изправи, за да бъде впоследствие обичан. За какво обичат певеца – певецът е обичан не за своята красота, нито за своето богатство и знание, но за пеенето; гласът на певеца е неговото съдържание – певецът може да е красив, може и да е грозен, важното е какъв глас има. Ние се възхищаваме от добротата, от правата мисъл на добрия човек, но не и от неговото лице. Доброто в добрия човек се вижда в неговите очи. По отношение на добротата доброто сърце е по-важно от очите; по отношение на разумността умът е по-важен от лицето.

И тъй, човешкото лице става толкова по-ценно, колкото по-добре изразява живота на сърцето и на ума; то е огледало, в което се отразяват умът и сърцето на човека и когато влезе в Невидимия свят, човек и там носи лицето си. Много хора, като влизат в Невидимия свят, се объркват поради голямото външно еднообразие; човек трябва да има голямо прозрение, за да намери вътрешното разнообразие във външното едно-

образие. Ако в Невидимия свят търсите приятеля си, няма да го познаете изведнъж, голямо усилие, голямо прозрение се изисква от вас, за да го познаете; най-лесно ще го познаете по говора. Сега хората говорят за онзи свят, за неща далеч от тях, които не ги ползват много, а най-важното за сегашния им живот – музиката и пеенето – оставят настрана. Аз бих желал всички да пеете и свирите по най-новите правила на изкуството: всички трябва да пеете така, че в песента ви да има чувство, мисъл, да има светлина и топлина. Една от задачите на ученика е да знае да пее; ако не може да пее, той трябва да изучава пеенето като пръв и необходим предмет в Школата. Който не знае да пее, той не може да бъде ученик, за окултния ученик музиката е един от важните елементи, който му служи като броня, да го предпазва от външните и вътрешните неблагоприятни условия. Музиката служи за равновесие, пази човека да не се увлича в лошите страни на живота и същевременно го укрепва; където и да ходи, щом пее, той се намира в безопасност. Между музикалното чувство и разсъдливостта на човека има известно съотношение – колкото по-музикален е човек, толкова и разсъдителните му способности са по-силно развити.

Значи никой още не е намерил съответна мелодия на дадените думи. Където има Любов, там може да има и мелодия; ако няма Любов, и мелодия не може да се яви. Какво означава буквата *м* в думата *мелодия*? Тя показва, че за да се роди някаква мелодия, първо трябва да пожертваш нещо от себе си, да го посадиш в земята, да умре там и после отново да изникне, да цъфне, да върже плод и да узрее. В една душа може да има мелодия само тогава, когато тя е минала през живота и е разбрала неговия смисъл. Когато военният отиде на бойното поле и се върне като победител, той започва да пее и свири на мажорна гама; ако военният се върне победен, започва да пее и свири на минорна гама. Победителят пее и свири с диези, защото е спечелил нещо; победеният пее и свири с бемоли, защото е изгубил нещо. Мажорната гама внася разширение в човека, а минорната – свиване; ето защо винаги трябва да става преливане, смяна между ма-

жорната и минорната гама. Като знаете това, опитайте се да създадете мелодия на дадените думи, нека поработят върху нея и млади, и стари, да видим какво ще излезе.

Питам колко нишки трябва да вземете, за да изтъчете един хубав копринен плат – една, две, три или десет нишки достатъчни ли са за целта? Не, стотици хиляди нишки са необходими, за да се изтъче един копринен плат, при това тия нишки трябва да бъдат така преплетени, че платът да бъде навсякъде еднакво гладък. По същия начин и музикалните произведения са изтъкани от безброй нишки, добре съчетани в едно цяло. Когато някой казва, че не е музикален, това значи, че той е взел само десетина нишки за своята песен, а са необходими хиляди нишки още; казвате: „Кога ще постигнем това?“ – работете всеки ден по малко: днес десет нишки, утре десет нишки и неусетно ще изтъчете своята песен. Съвременните хора са заставени по неволя да работят, да четат и да пишат, да учат, да градят къщи и т.н.; ако не беше неволята, те не биха работили толкова много. Ако бихте живели в тропическия пояс, щяхте ли да градите такива солидни къщи, каквито градите днес? Днес хората градят големи, високи къщи, които не са хигиенични; хигиеничната къща трябва да отговаря на известни условия: тя не трябва да бъде нито на много сухо място, нито на много влажно; светла трябва да бъде къщата, но това не значи, че светлината ѝ трябва да бъде изобилна – силната светлина вреди на очите. Светлината на свещите е по-лека, по-приятна от електрическата. И когато нашите мисли минават през тъмни среди, ние сме недоволни, защото не можем да ги използваме правилно. Задачата в живота ни е да преодолеем всички мъчнотии, спънки, препятствия, като се ползваме от Мъдростта и знанието, което Бог ни дава.

Всеки ден ни се дават известни упътвания: започваш да ядеш, нещо ти казва: „Стига вече!“; спечелиш хиляда лева, мислиш как да спечелиш още, нещо ти казва: „Достатъчно са толкова“; пишеш някаква работа, нещо ти казва: „Спри, не продължавай повече!“. Съвременните хора не се поддават на тия упътвания, те постъпват точно обратно – когато им

се казва да спрат някъде, те продължават да вървят; когато пък им дойде някоя светла идея, те я отлагат – не, дойде ли някоя светла идея в ума ви, вие трябва да я възприемете и да започнете да работите върху нея. Щом нещо ви каже да спрете, послушайте този глас, вие трябва да се подчинявате на Божественото в себе си. Когато ви каже да пеете, пейте – това не значи да започнете, че да не млъкнете. Някой иска да каже нещо, но мисли, обикаля, не знае откъде да започне – когато искате да кажете нещо, изкажете се свободно, както мислите, без да имате предвид ще ви разберат ли другите, какво ще кажат хората за вас и т.н.; говорете направо по въпроса без никакви смущения, без никакви съображения. Когато говорите пред Бога, говорете свободно, направо, без заобикалки; когато говорите пред хората, говорете както мирате за добре. Изобщо вие трябва да имате високо мнение за хората, да ги държите на такава висота, на каквато държите и себе си – само така може да се създаде силна връзка между вас и тази връзка ще помогне за преодоляване на вашите недъзи; това се изисква от всички хора, а най-много от окултните ученици – много се дава на окултния ученик, но и много се изисква от него.

И тъй, в думите *Любов ме озари* липсва нещо – какво им липсва? Живот, само животът озарява човека, а в живота като важни елементи влизат светлина и топлина. В този смисъл истински приятел е онзи, който може да стопли, да озари човека – този човек носи живот за тебе. Когато отиваш при някой човек да искаш пари назаем, ако ти е приятел, той още отдалеч ще отвори касата си и ще каже: „Аз приготвих една топлинка за тебе, заповядай!“ – това значи вътрешно разбиране между две души, а където има разбиране между душите, там има и хармония, и музика. Сега, като знаете тези положения, работете върху дадените думи да напишете някаква мелодия; можете да напишете и припев на тази мелодия.

*

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

ПОСЛЕДНАТА ПОСТЪПКА

*Дванадесета лекция
8 декември 1926 г.*

ПОСЛЕДНАТА ПОСТЪПКА

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление.

Бяха четени темите върху: „Горене без дим“ и „Отличителните черти на напредналия ученик“.

Питам по какво се отличава точката от линията – точката няма никакво измерение, а линията има едно измерение. Знаем обаче, че линията се образува от движението на точката – значи точката може да се проектира в линия. Линията може ли да се проектира в точка; има ли някаква прилика между точката и линията? Когато линията се движи, тя образува плоскост, която има две измерения; когато плоскостта се движи, тя образува тяло, което има три измерения. Следователно точката, която няма измерение, при движението си образува линията, която има едно измерение; линията, която има едно измерение, при движението си образува плоскостта, която има две измерения; и най-после плоскостта, която има две измерения, при движението си образува тяло, което има три измерения; когато кубът се движи, той образува още по-сложно тяло с четири измерения.

По кой начин може да се проектира точката, за да образува права линия? Сега ние определяме правата линия като първата съзнателна връзка между две разумни същества. Който не може да направи тази разумна връзка, не знае законите на правата линия; той се намира в един въображаем свят, вследствие на което всичките му идеи претърпяват морален крах – при това положение не може да има никаква философия, никаква наука. Това, което се руши, не е наука – истинската наука не се разрушава; живот, който се явява и изчезва, не е живот, той е сянка на живота; знание, което се губи, не е истинско знание – такова знание служи само за забавление, както децата се забавляват с играчките си.

Когато някой човек заспи и дойде друг да го събуди, той е недоволен, че го събудили; действително, опасно е да събудите човека, когато не си е доспал, но също така е опасно, ако го оставите да преспи. Колко часа са необходими за човека, за да си отспи – според съвременните учени достатъчно е човек да спи една трета от денонощието, значи най-много осем часа са необходими за сън, а останалите 16 часа ще бъдат за работа, за наука, за ядене и пиене и за всички останали работи.

Сега, като се говори за точката, за правата линия, за плоскостта и за телата, това показва, че някои проблеми в живота се разрешават с неизмерими величини; други проблеми се разрешават с правите линии, но не с геометрическите, а с живите линии в Природата; трети проблеми се разрешават с плоскостите, с живите квадрати; четвърти – с живите тела в Природата. Който е разбрал законите на квадрата, той ще може да разреши най-трудните задачи в живота – квадратът е най-опасното място, в което човек може да попадне. Съвременните хора са поставени в квадрата, заобиколени са с четири страни: едната страна на квадрата е приятелската, а противоположната на нея – неприятелската; другите две страни са неутрални сили – значи в квадрата има неутрални зони. Който не разбира законите на квадрата, той ще слезе на тази страна, където са неприятелите му, и ако се намира при добро благосъстояние, те ще го ограбят; когато знанието дойде при него, той ще слезе точно там, където са невежите, и по този начин ще изгуби всичко, което е придобил; религиозният човек пък, като намери пътя на истината, ще слезе при такива същества, които ще му отнемат всичко, което е спечелил.

Като не разбират законите на живота, съвременните хора често губят всичко онова, което са спечелили. Срещате някой религиозен, говори за Бога, но не се минава един час, умът му се е изменил, той вече мисли и говори други неща – ето защо светските хора казват за религиозните, че дъската им е мръднала; след един час пак ще го чуете да говори за Бога. Как си обяснявате промените, които стават толкова

често с религиозните хора? Някои казват, че Бог е наредил работите така; не, ние не можем и не трябва да приписваме своите глупости и неиздържани положения на Бога, на Великия закон в света, в който няма никакво изключение. Нашите глупости, нашите временни задачи са детински работи, упражнения за ума – тези упражнения само подготвят човека за разрешаване на великата задача в живота, но те не могат да я разрешат; яденето, пиенето, ученето са само приготовления за великата задача, но сами те не могат да я разрешат. Казвате: „Трябва да се учи!“; да, трябва да учите, но не мислете, че като придобиете повече знания, ще можете изведнъж да разрешите важните задачи в живота си, в живота има по-важни неща от знанието. Вие трябва да дойдете до точката, която при движението си образува правата линия, правата линия представя вече света на първото измерение. Питам: защо хората се движат?

Съвременните хора говорят за морал, но ако ги питате коя е мярката за морала, и те не знаят. Кои неща са морални? Някой човек краде и за свое оправдание казва: „В Свещената книга е писано, че всички неща в света принадлежат на Бога“; друг убива човека и пак намира причини да се оправдае, но ако някой счупи крака на същия този човек или го нарани някъде, той ще започне да протестира как смеят да му счупят крака – значи, докато нещастията се трупат върху главите на хората, този човек поддържа една философия; щом дойдат до неговата глава, той има друга философия. Помнете следното: ония ученици, които имат подобни възгледи, ще останат като запъртъци яйца, които при никакви условия не могат да се измъгят; има яйца в Природата, които с милиони години не могат да се измъгят. Някои хора, които нямат основна идея в живота си, казват: „Лесна работа, ще работим както можем и колкото можем; милостив е Бог, Той ще се погрижи за нас“; да, Бог е милостив за разумните хора, за растенията, които растат и се развиват, но за изсъхналите растения има брадва, има и търнокоп – ние не говорим на сухите дървета, на изсъхналите растения, ние говорим на разумните хора, които могат да растат и да се развиват,

които могат да прилагат. Някой казва: „Аз не разбирам тия работи“; който разбира, ще му се говори, който не разбира, той ще се учи от своите опитности.

Казвам: ученикът трябва да придобие едно качество, което са имали всички велики хора – смирението. Ще дам един пример на смирение. Седи един велик учен в кабинета си и се занимава. В това време дохожда при него едно малко дете, което носи писмо с един скъпоценен камък от негов приятел; детето казва: „Господине, вашият приятел ми даде това писмо, за да ви го предам и да ви кажа нещо важно“. Ученият веднага прекъсва работата си, спира вниманието си върху детето и започва да го слуша; то предава всичката работа, както му е заповядано, а ученият слуша внимателно, взима всичко предвид; от време на време го запитва какво още има да каже и след всичко това му благодари любезно като на голям човек. Този човек е философ, мъдрец, учи се от малкото дете; ако той не беше смирен, щеше да каже: „Какво ще слушам това дете?“. Казвам: има деца, изпратени от Бога; дойде ли такова дете при тебе, ти ще го приемеш с най-голямо внимание – то ще говори какво Господ му е казал, а ти ще пишеш всичко това, ще се научиш как да употребиш скъпоценния камък, изпратен от приятеля ти. Ако ученият каже на детето, че ще се срещне с приятеля си и от него ще разбере какво иска, с това той ще изкаже пренебрежение към детето – това пренебрежение е признак на гордост, от този учен нищо не може да излезе. Този закон няма никакви изключения.

И тъй, ако в даден момент не сте в състояние да приемете скъпоценния камък от приятеля си, изпратен с това малко дете, вие не разбирате живота; децата са емблема на чистота, те представят живот, който иде от по-високо място. Децата носят със себе си живот, който старите не могат да изразят; старите са хора материалисти, те вярват в това, което са придобили вече: те вярват в къщите си, в синовете и дъщерите си, в богатството си. Старият казва: „Свърши се животът ми, много видях и патих“ – какво е видял той? Аз мога да изчисля какво е придобил старият, като е живял 120 години –

през тези 120 години може да се направят изчисления колко кокошки е изял, колко пъти е играл на хорото, колко пъти е видял изгряването на Слънцето, колко години е следвал в училище, какви и колко знания е придобил; важно е в края на краищата какво е спечелил от всичко това и какво е приложил в живота си. Той казва: „Аз зная много неща“ – щом знаеш толкова много неща, кажи колко тежи Слънцето, но с точност до един грам. Той веднага ще започне да привежда мнението на ред учени по този въпрос; не, аз искам ти да изчислиш това, нали казваш, че знаеш много работи? Има една висша математика, която съвременните учени още не познават, според нея може точно да се изчисли теглото на Слънцето. Ако някой стар човек живее сто години, той ще може да изчисли поне теглото на Земята – как ще направи това изчисление? Ако е учен човек и изучава своите мисли, чувства и желания, като ги претегли, той ще види, че те тежат толкова, колкото тежи Земята.

Значи старият човек тежи колкото Земята, а детето, което иде от Слънцето, тежи колкото Слънцето – защо? Понеже детето расте, увеличава теглото си, а старият се смалва – в това отношение малкото дете тежи милион и петстотин хиляди пъти повече от стария човек. Казвате: „Възможно ли е малкото дете да тежи повече от стария човек?“ – да, именно това дете стана причина ти да ходиш на хорото с момите, това дете те накара да се ожениш; това дете те застави да работиш, да станеш художник, писател, поет, философ или учен; ако не беше това малко дете, ти камък щеше да станеш. Като говорим за децата, ние имаме предвид разумните деца. Царството Божие е на децата, Христос казва: „Ако не станете като малките деца, не можете да влезете в Царството Божие“, т. е. в онази висша наука, която може да ви просвети; докато не станете като малките деца, колкото и знания да имате, те няма да ви ползват – при такива познания вие само приблизително ще знаете теглото на Земята, но тази Земя се нуждае от енергията на Слънцето; без слънчевата енергия Земята нищо не струва и слънчевата енергия не може да се прояви без Земята. Каквото представляват слънчевите лъчи

за Земята, такова нещо представлява Божествената енергия за човека. Ако Божественото не се прояви у вас, вие ще се намирате в положението на стария човек.

Питам по какво се отличава религиозният от светския човек – ще кажете, че религиозният човек има любов към Бога, но кое е първото качество на тази любов? Казано е нейде в Писанието: „И послуша Господ молението ми“ – плачът е молитва. Когато детето плаче, също така то се и моли; то плаче, защото възрастните не разбират езика му – щом започне да плаче, те веднага се заинтересуват от какво има нужда и го задоволяват. Ако майката разбираше езика на детето си, то никога не би плакало. Детето плаче, понеже майката е неразумна: докато е била мома, тя се е занимавала с ред фантазии, чела романи, свирила на пиано, но във всичко това липсва идея; и като стане майка, тя пак мисли за други неща. Родят се едно, две, три или повече деца, тя не е готова да ги възпита, да ги отгледа както трябва, вследствие на което се явяват ред недоразумения в дома. Това не е живот, това е забавление. Могат да се забавляват само светските хора, но онези, които говорят за Божествената Любов, трябва да знаят нейните качества – ако не знаят качества ѝ, те трябва да слушат, да се учат. Когато човек се моли на Бога, когато иска нещо от Него, той трябва да иска най-малкото, но същевременно най-необходимо.

Вие трябва да знаете, че преди всичко имате отношения към Бога, а после идат отношенията ви едни към други. Никой не може да се приближи до свещената врата на Царството Божие, ако предварително не е пречистил сърцето си; човек може да обиколи Земята, може да посети всички слънца и планети, но ако не е пречистил сърцето си, кракът му не може да стъпи до вратата на Царството Божие – това трябва да имате всякога предвид. Не е достатъчно само да говорите за Любовта, за да влезете в Царството Божие. Някой казва: „Едно време сърцето ми гореше от любов, но изгасна вече“; питам как е възможно да изгасне Любовта в сърцето – Любовта е лампа, която Бог е запалил в сърцето на човека и така го е изпратил в света. Има лампи, запалени от хората, които

хиляда години горят, без да изгасват; как е възможно тогава лампата, която Бог е запалил в сърцето на човека, да изгасне, може ли Господ да направи такава лампа, която само в продължение на 30-40 години да гори, да свети и след това да изгасне – това е невъзможно, невъзможно е една светла мисъл, дошла от Бога, да изгасне, да потъмнее в продължение на един час само.

Казвам: вие трябва да цените малките неща, да давате място на малките идеи, на малките чувства, които се зараждат във вас – в малките неща се крие Божественото. Ако не дадете път на Божественото в себе си, вие ще изпаднете в ред погрешки и от всички ваши погрешки само аз ще спечеля; каквото вие не направите, аз ще направя, но в края на краищата вие губите, аз печеля; вие ще останете невежи – нищо повече. Някои казват: „Ние имаме важни задачи в живота си, нямаме време да се занимаваме с малки работи“; питам: какви са вашите важни работи? – „Ние се интересуваме от социалните въпроси, от въпроса как можем да изправим света, да повдигнем човечеството, а също тъй се интересуваме и от духовни въпроси.“ Едно трябва да знаете: разрешаването на духовните въпроси изисква от човека външна и вътрешна чистота.

Сега, като говоря така, мнозина ще се обезсърчат, ще помислят, че нищо не са постигнали; не, за да се повдигне човек духовно, той трябва да започне от елементарните неща. Когато детето започне да учи в училище, учителят му първо го запознава с простите действия – събиране, изваждане, умножение и деление, после го запознава с дробите, с просто и сложно тройно правило, със степенуване, коренуване и т.н., обаче и това не е достатъчно: след като ученикът мине целия курс на математиката, той трябва да я прилага в живота си, да знае къде да приложи събирането, къде – изваждането, умножението, делението, къде – коренуването, степенуването и т.н. Както числата имат корен, така и идеите имат свои корени, добродетелите също имат свои корени. Например кой е коренът на Доброто? Любовта, Мъдростта, Истината, Правдата и Добродетелта също така имат свои корени; човек

трябва да знае корените на всички тия добродетели като числа, за да може да ги прилага в живота си – в това отношение математиката има приложение не само във физическия, но и в духовния живот на хората. Колко е квадратният корен на числото девет – три; ами на числото три, на числото осем? От три и от осем не може да се извлече квадратен корен с точност; от осем може да се извади кубичен корен, числото две е кубичен корен на осем. Защо от числото девет може да се извади квадратен корен, а от осем – кубичен корен? Вие трябва да мислите върху тия въпроси; като размишлявате върху тях, това не значи, че ще ги разрешите, но все таки ще дойдат в ума ви някои нови идеи.

Съвременните хора страдат от еднообразие. Еднообразието убива човека. Всеки ден от сутрин до вечер животът на човека е пълен с едни и същи неща: става сутрин, обуваше обувките си, измива се, вчесва се, облича се, приготвя се за работа. Ако е жена, започва домашната работа; ако е мъж, взема шапката си, чадъра или бастуна и излиза, отива в канцеларията и започва всекидневните преписки и изчисления. Жената пък, като свърши домашната си работа, излиза на гости или на разходка: тук спира вниманието си, там го спира и т.н. Вечерта всички се връщат уморени – от какво? От голямото външно разнообразие, от много впечатления. Не, това е живот на еднообразие, което се отпечатва в съзнанието на хората и ги уморява, само еднообразието уморява човека. Ученикът се връща от училище, главата му е пълна с уроци по всички предмети; той всичко знае, но тия уроци са упражнения само за ума, те не могат да ползват ученика при разрешаване на житейските му задачи. И едно време хората са изучавали естествени науки, математика, философия, и сега изучават тия предмети, но все има разлика между положението на науките едно време и сега. Днес хората минават за по-учени, за по-културни. Кои са отличителните черти на съвременната култура? Пишете върху темата: „Отличителните черти на съвременната култура“.

Казвам: вие минавате за ученици на окултна Школа. Като ученици всеки от вас трябва да направи една разумна,

правилна критика, да разгледа научно всички култури на миналото и да отдели от тях потребното от непотребното; което е ценно, да го отдели и приложи в новата култура. Ученикът трябва всяка вечер да прави баланс на своите мисли и чувства, да задържа ценните, а непотребните да туря настрана като тор. Човек е минал през всички култури, вследствие на което носи отпечатъци от тях в съзнанието си. Някой мисли за живота си, какво ще стане с него след 20 години; добре е човек да мисли за себе си, но въпрос е дали ще доживее това време. Важно е човек да мисли само за днешния ден, утрешният ден носи своите задачи, своите блага и изпитания, няма защо да се мисли за него; щом днес си добре, благодари за този ден, за утре няма защо да мислиш. Ако ученикът научи добре днешните си уроци, той ще бъде в състояние и утрешните да научи. Дали ще придобие ново знание, това зависи от вътрешната подготовка на духа и на душата. Пишете нещо върху темата: „Какви качества се изискват от човека, за да придобива знания?“.

Казвате: „Няма защо да бързаме, да се пресилваме от работа и учене, нали много пъти ще се прераждаме? Един ден все ще придобием нужното знание“; прави сте в разсъжденията си, но ако отлагате нещата от един живот за друг, откъде знаете, че бъдещият живот ще ви донесе по-благоприятни условия от сегашния? Освен това не забравяйте, че каквото днес положи човек в живота си, то ще остане за основа на бъдещия му живот; следователно някои ваши мисли, чувства и постъпки могат да се реализират едва в бъдещия ви живот и тогава вие ще носите лошите или добрите последствия на миналото. Ще кажете: „Ни в клин, ни в ръкав“, т. е. не било сега, че за в бъдеще, след сто години; не само след сто години, но и след четири поколения даже може да се предскаже какъв ще бъде животът на човека; при това, ако вие сте последен от даден род, непременно ще носите последствията от известен дефект или от някоя дарба на свой дядо или прадядо – това нещо хората наричат наследство. Не е лесно човек да се освободи от връзките на своето минало, има не само физически, но и духовни връзки. Тъй щото кой каквото прави, с това той

чертае сам своето бъдеще. Човек трябва да бъде внимателен в живота си, да знае, че връзките, които днес прави, ще окажат влияние не само след сто години в живота му, но те ще имат влияние даже и след четири поколения – това е красивата страна на нашия живот. Следователно, ако искате да жънете добри плодове в бъдеще, оставете Божественото във вас да се проявява – този е новият човек, това е детето, за което Христос говори. Старият човек нов не може да стане, каквото и да правите, той не може да се подмлади; той казва: „На остарял цар съвет не се дава“.

Питам: коя е основната мисъл от тази лекция? Всеки ще отговори по своему, според своите нужди и според степента на своето развитие; съзнанието на всички не е еднакво будно, вследствие на което всеки от вас различно ще схване основната мисъл в лекцията. Кой каквото схване, това е най-важното за него в дадения случай; от мисълта, която схване, той ще се добере до най-важната, до съществената мисъл в лекцията. Който добре разбира и прилага човешката любов, той ще разбере и Божествената и обратно – който разбира и прилага Божествената Любов, той още повече ще разбира човешката; всеки трябва да мине през човешката любов и после да стигне до Божествената. Няма нищо лошо, когато човек минава от човешката в Божествената Любов, опасността седи в това, когато човек заспи в човешката любов и там остане за по-дълго време, отколкото трябва; човешката любов представлява градина с хубави ароматни цветя, с чисти извори и който влезе в тази градина, той се упоява от силната миризма на цветята и остава там, като мисли, че е влязъл в Рая; Рай е това, но човешки, а не Божествен.

Някой човек започне една работа – върви му; започне втора, трета – все напред му върви: пари печели, къщи прави и започва да мисли, че Бог гледа благосклонно към него. Лъже се този човек, успехът в материалния живот не означава още Божието благословение върху него. Казано е в Писанието: „Бог е ревнив“ – думата *ревнив* тук е употребена в хубав смисъл; това не е онази ревност, която турците приписват на своя бог Яма¹¹ – като дойде бог Яма при вас,

той ще ви вземе онова, което най-много обичате, и след това вие ще тичате подир Яма, ще викате да ви върне този, когото обичате. Вие ще тичате подир любимия си, ще викате, ще го търсите, докато най-после разберете истинското име на Бога. Докато разберете Божия закон, вие винаги ще се натъквате на Яма; щом разберете Божия закон, вие ще научите истинското име на Бога. Ще кажете, че това име е Христос; казвам: не е достатъчно само да знаете името на Христа, но трябва да разбирате Неговото сърце, да разбирате Неговите мисли, да знаете коя е била основата мисъл, която е заставила Христа да дойде на Земята – само по този начин ще разберете значението на думата *Христос*. Когато Христос прие Духа, съзнанието Му се пробуди и Той се свърза с Бога, прие Неговата мисъл и придоби вечния живот.

Изпейте упражнението „Киамет Зену“.

Който правилно мисли, той може и правилно да пее – щом мисли правилно, той дава израз, смисъл на песента. В слоговете *ки-а-мет* след гласната *и* следва гласната *а*; буквата *и* представлява начало на нещата, което дава подтик към творчество, а буквата *а* представлява метод, начин, чрез който се изразява това творчество. Думата *киамет* означава нещо велико, грандиозно, което има начало. Буквата *м* представлява смърт; значи *и* е начало на творчеството, *а* – метод за изразяване на това творчество, а ако човек не знае как да представи това творчество, тогава иде смъртта. Буквата *е* пък означава възраждане – смъртта трябва да се победи. Буквата *т* означава силата, с която трябва да се воюва, за да се победи смъртта; това е значението на главната буква *Т*, а не на малката буква *т*, която, обърната надолу, означава еврейската буква *шин* – *ш* – тази буква означава материални стремежи. Човек трябва да се освободи от материалните си стремежи, да започне идейна работа; тази промяна не може да стане по механически начин, тя става постепенно, чрез усилена работа на Божественото в човека. Когато някой каже, че може моментално да направи някакво добро, това подразбира, че от началото на съществуването си до момента на това добро

той е направил безброй усилия в това направление.

Някой взима чук и удря върху един камък, но не може да го счупи; той се обезсърчи, хвърли чука настрани и казва: „Този камък не може да се счупи!“. Не, ти си ударил 499 пъти, удари още един път и ще видиш, че камъкът ще се счупи – „Не ме изпитвай, аз ударих толкова пъти и камъкът не се счупи, че сега от един път ще се счупи“; удари, не се безпокой, ще видиш, че ще успееш. Той вдигне чука, удари още един път, камъкът се счупва и след това се чуди как разбирам от тия работи – много лесна работа е тази, как да не се разбере: аз поглеждам камъка, виждам, че на повърхността му има вече много пропуквания, изисква се един удар само, за да се счупи камъкът. Той казва: „Толкова удари направих, не искам повече да удрям“; колко удари си направил – ударил си 499 пъти; трябва още един удар, да станат 500 – на последния удар ти ще имаш резултат.

Често и вие постъпвате по същия начин – започвате една работа, ударите 499 пъти и като нямате резултат, отказвате се: „Няма да я бъде тази работа!“; не, още малко ви остава, за да свършите, само един удар още; трябва да ударите 500 пъти, за да свършите работата си. В това седи философията на живота. Някой удря, удря с чука върху камъка, обезсърчи се най-после и казва: „Не мога да счупя този камък“; не, ти си към края вече, аз виждам, че си ударил 499 пъти, трябва още един удар само и камъкът ще се счупи. Постоянство се изисква от всички хора.

Казвате: „Трябва да се живее добре“; да, трябва да се живее добре – защо? Добрият живот подразбира непреривна работа още от миналото, която продължава в настоящето и следва в бъдещето; краят на работата ще се види в бъдещето.

Изпейте сега упражнението „Махар Бену Абa“.

*

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

НЕРАЗРЕШЕНОТО

*Тринадесета лекция
15 декември 1926 г.*

НЕРАЗРЕШЕНОТО

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление.

Бяха четени темите: „По какво се отличава напредналият ученик?“.

Сега ще напиша няколко равенства: $1=1$; $2=1$; $3=1$; $4=1$; $5=1$; $6=1$; $7=1$; $8=1$; $9=1$; какво разбирате от тия равенства? Представете си, че имате едно дете на едногодишна възраст; какви резултати ще има то през първата година на своя живот, какви ще бъдат резултатите на неговия живот през втората, третата и най-после през деветата година? Детето е същото, но резултатите на неговия живот през тия девет години ще бъдат ли едни и същи?

Ще ви задам друг въпрос: времето и пространството ли определят живота, или животът определя времето и пространството? Времето и пространството съществуват като нещо дадено на нашето съзнание; това е субективно схващане, времето и пространството обективно не съществуват, те не могат да се хванат. Казват, че телата се вместили в пространството. По тези въпроси могат да се явят ред разсъждения. Представете си, че имате един център А и една светеща точка В; ако завъртите точката В около центъра А, ще се образува един светъл кръг. Питам: точката В има ли големината на светлия кръг? Тя може ли да излезе вън от светлия кръг? Ако тази точка има живот в себе си, тя може да се продължи, да стане по-голяма, но ако няма живот в себе си, тя ще остане еднакво голяма. Какво показва този светъл кръг – той показва, че е образуван от движението на една светла точка. По този

начин се обяснява образуването на Вселената – Вселената се е образувала от една точка, която няма никакво измерение, но като се е движела едновременно по всички направления, тя е образувала хиляди кръгове; следователно Вселената изглежда голяма, но сама за себе си тя няма никаква големина. Щом движението на тази точка спре, всичко се съсредоточава в нея и тогава казваме, че Вселената е много малка, равна на точка, и като точка тя няма никакво измерение. Докато точката се движи, Вселената има измерения; щом престане да се движи, тя изгубва всички свои измерения.

Питам: като говоря по въпроса за Вселената, каква полза ще имате от това? Това са разсъждения, които могат да занимават само философите. Може да е така, може и да не е така. Като наблюдавате живота на сегашните хора, виждате, че човек се ражда, расте, развива се и като достигне до известен стадий, неговото развитие спира и той се връща в обратния път на своя живот. Защо човек е създаден така, защо трябва да се роди и после да умре? Ще кажете, че Волята Божия е била такава, обаче кой от вас е бил при Бога, когато Той е създавал света, за да знае, че Неговата Воля е била такава? Бог разговарял ли е с вас, за да знаете, че така е пожелал? Щом Бог не се е разговарял с вас, всеки може да отрече вашите твърдения. Мнозина казват, че са разговаряли с Бога; ако е вярно, нека докажат тази своя опитност – как ще се докаже това нещо обективно? Евреите казват, че когато Мойсей се качил на планината, там разговарял с Бога – вярно ли е това, или не? Ако е вярно, то може да се провери и сега. Ако Слънцето е изгряло преди хиляда години само веднъж, а след това вече не е изгрявало, ние не можем да докажем, че наистина някога е изгряло. Абсолютната Реалност има това качество, че тя всякога може да се провери.

Тъй щото когато човек не е проверил Реалността, това показва, че той не е в съгласие с нея – значи неговото движение е по-слабо от движението на Реалността, вследствие на което тя остава непонятна за неговия ум. Например всички поддържат, че растенията растат; питам: растенето движение ли е? Растенето е движение, но толкова бавно, че се

изискват много години, за да се забележи. И растенията се движат от едно място на друго, както животните и хората, но за да забележите, че едно дърво се е преместило от едно място на друго, трябва да минат поне сто години – ето защо на пръв поглед се вижда като че растенията не се движат. Също така и почвата се движи – например Стара планина днес не е на същото място, където е била преди две хиляди години; някога тя е била към Карпатите, а сега отива към Средиземно море. Земята, Слънцето, всички планети се движат, всичко във Вселената е в движение. Единственото същество, което не се движи, е Бог, във Него всичко е в движение, но с различна степен на бързина.

Сега, като знаете тия неща, какво заключение, какъв извод ще направите? Какво заключение ще направите от това, че всичко се движи – вие трябва да си кажете: щом Земята, Слънцето, всички планети, животни и растения се движат, менят местата си, тогава и нашите научни теории, нашите морални теории за живота ще се подвизват, ще се изменят. Вие трябва да благодарите, че всичко в света е подложено на промени. Някои казват, че днешният морал е същият, какъвто е бил в миналото; не, не е така, колкото малко и да се е изменил, все пак има разлика между морала на миналото и този на настоящето. Съвременните хора не знаят още какво нещо е истинският морал. Ако първите хора, които бяха в райската градина, знаеха какъв е Божественият закон, какъв морал се изисква, те не биха съгрешили – те съгрешиха, понеже не разбраха Божия закон и гледаха на живота детински. Адам много пъти се е прераждал на Земята и ще продължи да се преражда, докато разбере, научи и приложи Божия закон – той е бил и владика, и цар, искал е да оправи света, но все не е успявал; и Ева също така се е прераждала много пъти и още ще се преражда – и като царица е дохождала, мъчила се е да оправи света, но светът и до днес не е оправен. По този начин – както хората са работили в миналото, както и днес работят, светът не може да се поправи. Ще кажете: „Как е възможно Адам да се преражда още, когато е създаден по образ и подобие Божие?“. Има два Адама: първият Адам е

бил създаден по образ и подобие Божие, а вторият е бил направен от пръст; когато се казва, че Христос е вторият Адам, трябва да се разбира, че Той е произлязъл от Първия, който е бил създаден по образ и подобие Божие.

Съвременните хора се натъкват на философски въпроси, които не могат да разрешат – в ума им се явяват ред задачи като тия на Адам: $2=1$, $3=1$, $4=1$ и т.н; въпреки това те се силят, искат да разрешат задачи, които не са по силите им. Например мнозина искат да се повдигнат, да станат велики хора – защо искат да станат велики? И дърветата в гората искат да станат големи, високи, всяко живо същество иска да стане голямо, високо, велико – кога може едно дърво да стане голямо? Ако изсечете всичките дървета в гората и оставите само едно от тях свободно да расте и да се развива, то непременно ще стане голямо. Какво се ползва това дърво от своята големина, на кого ще се хвали със своята големина? Едно преимущество ще има: много птици ще могат да кацат върху него; ако остане по-малко, и по-малко птици ще кацат върху него; като е голямо, много гарги, много щъркели ще кацат на него и ще казват: „Голямо е това дърво!“ – тази е всичката привилегия на голямото дърво.

Следователно, ако и вие сте големи, много птици ще кацат по вас. Не, основа трябва да имате; всяко желание, всяка мисъл е ценна, когато е поставена на здрава основа. Когато човек желае да стане голям, велик, преди всичко трябва да разреши този въпрос за себе си – той трябва да си каже: „Аз искам да стана голям, велик за себе си“. Човек расте, става голям и велик, когато разрешава три вида задачи: първо, той разрешава задачата на своето тяло – физическа задача; второ, той разрешава задачата на своята душа – духовна задача, и най-после разрешава задачата на своя дух – Божествена задача; следователно, когато човек се справи със своето тяло, със своето сърце и със своя ум, той може да каже, че е разрешил задачите и в трите свята. Ако човек е на умиране, но веднага стане от леглото си и каже: „Няма да умра, още 50 години ще живея!“, той е разрешил правилно една от своите задачи; той може пак да легне, но винаги да поддържа в ума

си идеята: аз няма да умра, искам да живея, да свърша работата, за която съм дошъл на Земята – щом мисли така, той ще има добър резултат. Казвате: „Възможно ли е това?“ – за онзи, който разбира законите, всичко е възможно; за онзи, който не разбира законите, не е възможно.

Тъй щото задачата на човека не е да стане велик, но да се справи със сърцето и с ума си; няма по-велика наука за човека от тази да се справи със своя ум и със своето сърце. Може ли да се смята за велико положението на царя изобщо? Царете днес са велики, утре ги свалят от това им величие. Ако хората днес те правят велик, а утре отнемат величието ти, това не е истинско величие; ако днес имаш знание, но утре го изгубиш, това не е знание; ако днес си разположен, но утре изгубиш разположението на духа си, ти не си господар на положението си, ти не можеш да се наречеш велик. Велик човек е онзи, който помни своето детство от най-ранната си възраст. Кой от вас помни своето детинство още от първата, втората или третата си година? Някои деца запазват смътни спомени едва от четвъртата година нататък. Повечето деца помнят какво са прекарвали през детския период на живота си от деветата година нагоре – през тази година те свършват трето отделение, значи са в нисшия курс на университета.

Съвременните хора имат повърхностни схващания за живота – обикновеният човек, който има материалистични възгледи за живота, казва: „Аз тъй мисля за живота“; ученият казва: „Природата е създала нещата“; религиозният казва: „Бог е създал нещата“ – не, по този начин животът не може да се обясни. Когато някой казва, че мисли тъй или иначе по даден въпрос, значи нещо го заставя да мисли така, следователно той не е господар на положението си – тогава ще излезе, че по един и същи въпрос човек мисли по един начин, Природата – по друг, а Бог – по трети начин; преди всичко човек е Божие създание, Природата също е създадена от Бога – ето защо нито Бог, нито Природата, нито човекът могат да бъдат в противоречие със себе си. Когато някой казва, че мисли тъй или иначе, с това той нищо не разрешава. Какво е разрешил човек, като е мислил толкова години на-

ред? Питам кой е създал тялото, ума и сърцето на човека – ще кажете, че Бог ги е създал; ако кажете, че Бог ги е създал, за мене това е невъзможно, понеже още утре това тяло ще умре, този ум и това сърце ще престанат да функционират; ако кажете, че Природата ги е създала, и това не е вярно; ако кажете, че човек ги е създал, донякъде е вярно – защо? Ако тялото на някой човек е слабо, хилаво, кой е виновен за това, той ли създаде това хилаво тяло? Не, той го е наследил от баща си, бащата го е наследил от своя баща и т.н – значи тялото на този човек води началото си още от неговите деди и прадеди, всеки от които е внесъл по едно малко преобразуване; такова е положението на съвременния човек, дошъл на Земята да живее, да се прояви. Когато умният човек слиза на Земята, той ще си избере баща и майка, каквито желае – неговите родители ще бъдат добри, умни хора, той ще бъде господар на положението си; невежият обаче ще си избере такива родители, които ще му създадат ред страдания и нещастия на Земята. Когато се казва, че Бог създал човека, това значи, че Той е създал Първия Човек и го е създал по образ и подобие Свое – този Човек е безсмъртен; всички Божии творения са безсмъртни, а човешките – смъртни.

Казвам: една от задачите на човека е да се освободи от заблужденията си; колкото и да е велик човек, ако не се освободи от заблужденията си, в края на краищата той ще дойде до едно вътрешно разочарование – при това положение каквото направи човек, все недоволен ще бъде: дали ще бъдете художник, учен, писател или философ, все ще бъдете недоволни от положението си – защо? Все неразбрани ще останете. Вземете например положението на пророците от Стария Завет – колко хора вярват днес в тяхното пророчество; колко хора в миналото са вярвали в тях и колко са ги разбирали? Колко души познават философията на Хермес¹², колко души познават гръцкия певец Орфей¹³; колко от вас, например, сте запознати с учението на Кришна¹⁴; и най-последно, колко християни познават както трябва учението на Христос? Това, което днес християните проповядват, е сянка на онова, което навремето си Христос е проповядвал. Вземете например

мисълта, която Христос е казал: „Без Мене нищо не можете да направите“ – разбрана ли е тази мисъл? Днес всеки може да каже: „Без мене нищо не можете да направите“: бащата казва на сина си: „Синко, без мене нищо не можеш да направиш“, професорът казва на студента си: „Без мене нищо не можеш да направиш“. Мисълта, която Христос е изказал, има дълбок вътрешен смисъл; така може да каже само оня, който се е подложил на вътрешна проверка, който се е изпитал. Христовото учение е дълбоко мистично Учение, то може да се разбере и приложи само от мистика; това Учение изисква вътрешно приложение, вътрешни опити. Когато мистикът приеме учението на Христа, той се натъква на ред изкушения, които имат за цел да го отклонят от правия път – ще му обещават хиляди блага, само да го спрат в пътя му; в това отношение съвременната наука е подтик за човека, тя му дава импулс да върви напред, обаче за онзи, който не може да я употреби намясто, тя е спънка в живота му – както чашата вино може да спре развитието на човека, така и за неразумния науката е спирачка в неговия път; чашата вино за стомаха на стария човек е намясто, но за стомаха на младия не е намясто – защо? Защото стомахът на младия не се нуждае от укрепителни средства.

Питам: ако човек живее само девет години на Земята, какво може да свърши; или ако живее 90 години, какво може да свърши? Каква е задачата индивидуално на всеки човек? Всеки от нас все трябва да има някакво съществено постижение в живота си, следователно човек трябва да се домогне до своята специфична задача, да я реши правилно, за да има известно постижение, да знае, че е направил нещо.

Сега, ако напиша, че $2=1$, вярно ли е това равенство? Обаче ако напиша, че 365 дни се равняват на една година, това равенство е вярно; в такъв случай и $2=1$, ако приемем, че числото 2 представя две полугодия – значи две полугодия образуват една година. Питам във втората си година детето ще има ли тия условия, които е имало в първата? Първата година на детето представлява основа, подтик на неговия живот; през втората година детето има един малък плюс, то

е израсло малко и съзнанието му се е разширило; на третата година детето вече може да ходи, а на четвъртата може да приказва; на петата година съзнанието на детето вече се проявява, то започва да смята, да чете, да разговаря по-разумно с майка си и баща си, с братята и сестрите си.

Аз взимам числата от едно до девет като най-важни, останалите числа от девет нататък са повторение на първите; който изучи отношението на тия числа към човека, той ще знае отношението и на останалите числа. Сегашните хора, даже и учените, не знаят значението на тия числа и отношението им към човека – например учените хора не знаят какви са характерните черти на детето през първата, втората, третата до деветата година. Ако запитате някой баща, той не може да ви каже отличителните черти в характера на своите деца през първите девет години на техния живот – защо не знае? Защото не е правил наблюдения. Всяка година от живота на човека има свои отличителни прояви, които от време на време се преповтарят. Някой баща казва: „Моето дете е десетгодишно“; по какво се познава, че това дете е на десет години? Ще кажете, че това знаете от сметката, която правите от деня на раждането му до последния момент; не, всяка година си има свои характерни черти, по които трябва да съдите за годините на детето. Във физическия свят вие различавате нещата по тяхната големина – казвате например: една оканица, две оканици, три, четири и т.н; по какво ги различавате – по големината им. Щом дойде до възрастта на човека, не познавате на колко години е. Ако бяхте наблюдавали разните възрасти на детето, щяхте да различавате кое дете на каква възраст е – всяка година човек придобива нещо съществено, присъщо на дадената възраст; ако не знае тия отличителни черти, човек може да изпадне в ред погрешки – той ще се влияе от външните прояви на хората, а тия прояви не са нищо друго, освен украшения: срещате млади моми и момци, накичени по главата с пера, цветя, панделки, с пръстени на ръцете, с огърлици на врата, но това не е човекът. Когато някой знае кой философ какво казал, и това не представя човека – знание, което днес се придобива, утре се губи, не е истинско знание. Мислите ли, че ако турите

на врата на един вол скъпа огърлица с диаманти, той ще се върне у дома си – без тази огърлица волът е в безопасност, с огърлицата той е изложен на голяма опасност.

Тъй щото, ако е въпрос за знание, човек трябва да придобие такова знание, с което да разрешава най-трудните задачи в своя живот; ако е въпрос за верую, човек трябва да има такова верую, което да го направлява в правия път. Някой казва, че истинското верую носи спокойствие; питам: какво спокойствие трябва да търси човек? Преди всичко спокойствието подразбира известни условия – какво е нужно, за да бъде човек спокоен? Казваме, че човек трябва да бъде търпелив, обаче и търпението се нуждае от известни условия, от известна подкрепа. Който няма воля, той не може да бъде търпелив. Някои хора се раждат търпеливи, а други трябва да работят върху себе си, да добият търпение. Казвате още, че човек трябва да бъде милосърден; питам как се придобива милосърдието, как мислите – сила, способност, чувство или качество е милосърдието? Защо именно милосърдието има отношение към слабите – когато слабият страда или направи някаква погрешка, към него ние сме снизходителни, милосърдни; когато силният греши, към него сме строги, взискателни – силният може да предизвика нашето милосърдие само когато го видим, че много страда. Също така и Любовта се проявява към слабите, а не към силните: ако видите една голяма мечка или един слон, у вас се явява чувство на страх, на удивление към тях, но не и на Любов; ако видите някое малко, слабо същество, у вас се явява по-скоро чувство на състрадание към него, отколкото чувство на Любов.

Когато се говори за Любов, за обич, съвременните хора казват, че те могат да обичат слабия, който може напълно да ги слуша, да им се подчинява; това е особено психологическо състояние на човека – да иска да бъде зачитан, слушан от онзи, когото обича. Когато не обичате, вие сте готови да го критикувате; когото обичате, вие го разбирате, отдавате му право да се прояви като всички хора. Да разбирате човека, това значи да имате първото условие за разговор, за връзка с него. Когато някой ви донесе един скъпоценен камък, обвит

в няколко книги и поставен в кутия, първата работа, която ви предстои, е да отворите кутията, да освободите камъка от всички обвивки и след като го разгледате внимателно, да се произнесете за него дали е истински, или фалшив – само при това положение можете да говорите за скъпоценния камък; когато изучите и разберете този камък, истинската наука ще дойде. Скъпоценният камък представя човешката душа, която трябва да освободите от обвивките, да я очистите от праха и така да я занесете на Небето, където е нейното място; човешката душа е жив камък, тя не служи само за украшение (както скъпоценния камък).

Както детето е спокойно, когато се намира в обятията на майка си, така и човешката душа е спокойна, когато е предадена в ръцете на Бога. Човек е спокоен, когато има абсолютна вяра в Бога – щом има такава вяра, достатъчно е само да помисли за Бога, за да може умът му веднага да се изпълни със светли мисли. Всички велики подтици на човешката душа, всички благородни и възвишени мисли и чувства, всичкият стремеж на човека към деятелност се дължат на Бога, Той подтиква човека към работа, към стремеж за знание и след това се оттегля; Бог не ни оставя да стоим на едно място – щом забележи най-малкото недоволство или най-малката индиферентност в нас, Той веднага ни подтиква напред, постоянно ни дава подтик за работа. Някой казва: „У мене се яви малък подтик към Доброто“ – това е малкият пръст на Господа, с който Той те е бутнал; ако се спреш за малко и кажеш, че това не струва или онова не струва, Господ веднага ще дойде при тебе, ще те бутне с малкия Си пръст, да не стоиш на едно място. Случва се с някои хора, Бог ги поставя в едно направление, те отиват в друго; какво ще излезе най-после – Бог ще постави тия хора в правия път, но ще ги остави да опитат това, което те желаят; щом придобият известна опитност, те ще видят, че няма друг път освен този, в който Бог ги направлява.

Едно трябва да знаете: всеки човек има своя орбита на движение, от която никой не може да го измести; да се мисли другояче, това е крива философия. Земята, Луната,

Слънцето, както и всички останали планети, имат свой определен път на движение, своя орбита; никой никога не може да измести от неговия път, нито може да го засенчи. Някой казва: „Аз искам да бъда комета, да съм свободен“; да, но и на кометите пътят е определен – има комети, които минават от една система в друга, правят връзка между тях. Тъй щото ако поддържате кривата философия, че някой може да ви извади от пътя ви, това показва, че вие сте в положението на падащите звезди, които нямат посока, нямат определен път на движение. Ако може някой да ви измести от вашия път, това показва, че вие нямате никаква тежест. Често хората изгубват знанието си, изгубват присъствието на духа си – това се дължи на мънотиите, на които се натъкват; обаче каквото и да правят, мънотиите неизбежно ще дойдат. Например вярващият може да срещне съпротивление на своите идеи отвън и вътре в себе си, той може да срещне противоречия вън и вътре в себе си; търговецът може да срещне съпротивление в търговията си – стоката му да не се продава; някой изобретател може да срещне съпротивление в произведенията си – не му дават възможност да ги прокара в света; писателят, поетът, ученият могат да срещнат ред съпротивления в своите работи – изобщо всички хора могат да се натъкнат на мънотии, на противоречия в живота си, но те трябва да преодолеят, да ги разрешат правилно. Като четете за живота на великите хора, ще видите през какви мънотии, през какви противоречия са преминали; вземете например живота на Христос – Той дойде с велика мисия в света и на първо време Го посрещнаха с финикови вейки, но на третия ден Го разгънаха. Всички тия примери потвърждават думите на гръцкия философ Солон¹⁵, който е казал, че никой не може да бъде велик преди смъртта си – и наистина, човек става велик след смъртта си; в мистичен смисъл това означава: когато човек се откаже от суетата на живота, от преходните желания на своята плът и се поддаде на стремежите на духа си, само тогава той може да стане велик.

И тъй, величието не е за този свят; казано е в Писанието: „Образът на този свят прехождат“ – величието е за Небето.

Истинско постижение е това да работите усърдно на Земята, за да може Невидимият свят да се заинтересува от вас и да ви помогне. Христос казва: „Не се радвайте, когато ви се подчиняват духовете, но радвайте се, когато имената ви са записани на Небето“; какво значат думите „... радвайте се, когато имената ви са записани на Небето“? Мнозина от вас следват това Учение от девет години насам, но питам: какво е било тяхното верую или какви са били постиженията им в първата, втората, третата до деветата година, правили ли сте наблюдения в това отношение? Някои от вас показаха голямо усърдие през първата година, втората година усърдието им се намали, третата година стана още по-малко и сега, когато са в деветата година на своето подвизаване, светлината им е много слаба, почти като тази на някоя вощеница; някои пък са вървели точно обратно: те са започнали с малко усърдие, с малка светлина, но постепенно светлината им се е увеличавала и днес, когато се намират в деветата година, светлината им е доста голяма; първите вървят от зенита към залеза, а вторите – от изгрева към зенита. Мистичният живот подразбира движение във възходяща посока, а не в низходяща: ако Любовта на човека не се увеличава, тя не е истинска Любов; ако знанието, милосърдието не се увеличават, те не са истински – във всички свои добродетели и способности човек трябва да расте, да се разширява.

Сега, като говоря за проява на добродетелите и способностите на човека, аз нямам предвид неговите отрицателни състояния; човек може да изпадне в обезсърчение, в отчаяние – това нищо не значи, това е резултат на вътрешна борба в човека, на падане и ставане; аз говоря за положителното в човека, в което взимат участие неговите сърце, ум, воля, душа и дух. За да преодолее човек тия отрицателни състояния, препоръчват му самообладание, всички окултни школи също говорят за самообладание. Някой казва: „Аз трябва да се владее, да владее духа си“ – какво разбирате под думите *владее* на духа, кой човек може да владее духа си? Духовният. Ако някой човек изгуби богатството си, знанието си и се обезсърчи, отчае, той не е духовен още; обаче ако се за-

радва, след като изгуби всичкото си богатство, знание, той е духовен човек – този човек благодари на Бога за всичко, което е изгубил, той гледа на живота от мистичната страна, вижда, че може да живее и без това богатство и знание. От вътрешното разбиране на човека зависи какъв живот ще води той. Защо човек да не вярва, че може да живее и без къща, и без пари? Това верую не може да се предаде външно, по механически начин, то трябва да се придобие отвътре, да стане убеждение на човека, негова плът и кръв. Бедният казва: „Бог е определил да бъда сиромаш“, същевременно той е недоволен от сиромашията си – неговото убеждение е само на думи; друг казва: „Човек трябва да се облича скромно, да не обръща внимание на хората с облеклото си“ – този човек говори така, но се стеснява от дрехите си, значи той още не се е убедил в това, което говори.

Как си представяте Ангелите? Какви дрехи носят те, мислите ли, че дрехите им са прости, скъсани – Ангелите са облечени с бели, широки дрехи, препасани с колан. Ако обикновен човек влезе между тях, той не би могъл да ги различи един от друг, те си приличат напълно; ако сте живели дълго време с един Ангел и после го видите между другите Ангели, по никой начин не бихте го познали. Ангелите имат едно специфично качество – те не искат да изпъкват, вследствие на което външно запазват едно подобие, а вътрешно се различават, вътрешно те живеят разнообразен живот, по който се различават. Човек трябва да бъде гениален, за да различи един Ангел от друг. Животът на хората е точно обратен: външно има голямо разнообразие, а вътрешно има еднообразие; когото и да срещнете, по вътрешен живот той прилича на другите хора, но ще го чуете да казва: „Аз не съм като другите“ – не, и той е като тях, но не се познава.

Казвам: човек трябва да се освободи от вътрешното еднообразие, нещастията на хората се дължат именно на това еднообразие; за тази цел вие трябва да прилагате в живота си ред окултни закони, които да ви послужат при самовъзпитанието. Колцина от вас употребяват поне 10–15 минути от деня за упражнения? Даже и Съществата от Невидимия

свят правят упражнения, колко повече тия упражнения са необходими за вас! Който не иска доброволно да прави тия упражнения, те все ще му се наложат по някакъв начин – мъчнотиите, спънките, които хората имат, не са нищо друго, освен методи, чрез които тия упражнения се налагат. Като станете сутрин, благодарете на Бога за живота, който ви е дал; щом излезете вън, благодарете, че Слънцето изгрява, праща своята топлина и светлина; след това започнете работата на деня; дали ще учите, дали ще копаете земята, обърнете се към Невидимия свят за помощ. Какво правите вие – ставате сутрин, веднага започвате да работите и забравяте за Бога, за Ангелите, за Разумните същества; какви са резултатите от такъв живот – неуспехи. Всеки камък на пътя ви не е нищо друго, освен спънки, препятствия; за да не се ударите в този камък, вие трябва да бъдете разумни, да намерите начин да го избегнете – за тази цел трябва да учите, да знаете, че през живота на всеки човек има години на радости, има години на скърби, има дни и часове на радости, има дни и часове на скърби – това са смени на състояния, през които всеки човек неизбежно ще мине, те идат периодически, по строго определени закони. Колкото и да си радостен, ти трябва да знаеш, че това състояние ще се смени, ще дойдат противоречията в живота; след тях пак ще дойдат радости – това ще продължава дотогава, докато най-после дойде Онзи, с Когото си свързан, Той ще те освободи. Има неща, които са ни наложени, и те трябва да се изживеят; когато дойде на Земята, Христос знаеше много закони, но и Той не можа да се освободи от скръбта.

Мнозина запитват: „Христос страдаше ли физически?"; Христос имаше и физически страдания, което се разбира от стиховете: „Син Человечески няма де глава да подслони“, на друго място Той казва: „Скръбна Ми е душата до смърт“. Христос беше облечен в плът, на която физическите страдания са присъщи, но същевременно Той съзнаваше, че Висша воля Го е изпратила на Земята да извърши една велика работа. Същият закон се отнася и до вас – и вие ще имате страдания, скърби, несполуки, но ще държите връзката с Бога,

за да преодолявате. Вие можете да преодолеете! Христос изгуби ли нещо от това, което имаше в Себе Си – не само че нищо не изгуби, но Той даже реализира Своята идея. За тази цел трябваше да дойде в света, между хората, да разработи и приложи Своего учение. Ето защо и вие трябва да изучавате живота си и от всички мъчности, които се явяват в него, трябва да вадите поука. Доколкото съм проследил живота на писатели, поети, философи и учени, виждам, че най-видни от тях са ония, които най-много са страдали; произведенията им почиват на живи опитности, минали през самите тях. Ако великите хора е трябвало да минат през ред страдания и мъчности, същото предстои и на учениците.

И тъй, спрете се на равенствата, които написах в началото на лекцията, и размишлявайте върху тях. Сега ще ви дам едно упражнение за десет дни. Като ставате сутрин, правете опити да се върнете към своето детство от първата до десетгодишната си възраст и да видите с какво се е отличавала всяка от тия години на вашия живот; като намерите отличителното качество на тия години, направете връзка между тях и сегашния си живот, да видите как сте работили и какви придобивки имате. Ако не можете да си припомните нещо от първата година на живота си, минете във втората, после в третата и т.н. Като дойдете до онази година, в която има известно пробуждане на съзнанието ви, продължавайте нагоре, докато дойдете до сегашния момент на вашия живот и направите връзка, да видите резултата на вашата работа. Това ще бъде едно хубаво упражнение.

*

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

ОБЕКТИВЕН И СУБЕКТИВЕН УМ

*Четиринадесета лекция
22 декември 1926 г.*

ОБЕКТИВЕН И СУБЕКТИВЕН УМ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление.

Бе четено резюме на темата: „Отличителните черти на напредналия ученик“.

Сега напишете на дъската една единица и допуснете, че тя представлява разумно същество. Отляво на единицата напишете буквата Ж – тази единица, като разумно ж. 1. р. същество, съдържа в себе си живот; ако единицата в. н. съдържа само живот, тя представлява от себе си само животинско състояние, обаче ако отдясно на единицата поставите разумността – Р, отдолу Вярата – В, а на другата страна Надеждата – Н, смисълът на тази единица ще се измени. Питам какво ще излезе от тази единица – както във физическия свят една материя произлиза от друга, т.е. трансформира се от една в друга, така и в Духовния свят силите произлизат една от друга; значи както въздухообразната материя произлиза от течната и течната от твърдата, така и Надеждата произлиза от Вярата, без Вярa Надеждата не съществува. Ако човек има Надежда без Вярa, той няма да има почти никакво понятие за Духовния свят; ако попитате такъв човек да ви каже нещо за Духовния свят, той ще ви отговори: „Празна работа е този живот“; обаче ако Вярата е добре развита в някой човек, той ще слуша, ако му говорите за духовния живот, пък и той сам може да ви говори. И умът в човека е сила, но този ум трябва да гледа на живота през очите на Вярата, Надеждата и Любовта.

И тъй, мнозина мислят, че когато Любовта дойде в човека, тя ще въздейства върху неговия ум; не, Любовта няма да въздейства на ума, но умът трябва да гледа през очите на Любовта – Любовта е среда, през която се пречупват лъчите, които идат от Божествения свят, и щом умът гледа през очите на Любовта, той ще разбира Божия закон и порядък в света.

При сегашното развитие на човека умът има две проявления, които учените наричат обективно и субективно проявление, т.е. обективен и субективен ум. Обективният ум живее само в миналото, той не прозира в бъдещето; този ум схваща нещата материалистично и се върти навсякъде, както се въртяла пещта на Настрадин Ходжа. Един ден Настрадин Ходжа си направил една пещ. Дошъл при него един познат и му казал:

- Защо си турил устата на пещта на изток?
- Къде да я туря?
- На юг.

Настрадин Ходжа го послушал, сложил устата на пещта на юг. След това дошъл друг познат и му казал:

- Защо си турил устата на пещта на юг?
- Къде да я туря?
- На север.
- И така може.

Той сложил устата на пещта на север, но дошъл трети и му казал, че по-добре ще бъде, ако сложи устата на пещта на запад. За да угоди на всички свои познати, Настрадин Ходжа турил пещта си на две колелета, че кой накъдето пожелае, натам да я обръща.

Казвам: такова нещо представлява пещта на обективния ум – тя е построена на две колелета, че да може да се обръща на всички посоки. Всички неуспехи в живота, всички морални падения се дължат все на обективния ум; това не се дължи на злата воля на човека, но в обективния ум се включва съдържанието на миналия живот. Когато види, че направите нещо, което не е по негово желание, обективният ум ще донесе хиляди доказателства, за да ви разубеди да не го правите. Например някой иска да стане сутрин рано, да се помоли на Бога, но той веднага ще започне да го разубеждава: „Поспи още малко, докато изгрее Слънцето, защото вън е студено, 15 градуса студ, ще се простудиш“ – виждате, че този човек слуша обективния ум и не става да си направи молитвата. Много хора стават неврастеници, заболяват от ред болести, защото се поддават на съветите на обективния ум –

той казва: „Не се качвай на този трен, защото ще дерайлира; не излизай сутрин рано на разходка, защото ще се простудиш; не се качвай по планините, ще паднеш и ще строшиш крака си“ – по този начин той напраща човека, връзва го на едно място и му става господар. След това човек започва вече да вижда неправилното положение, в което е изпаднал, но мъчно може да се освободи. Забелязано е, че всички хора, в които обективният ум е силно развит, говорят много, като преповтарят едни и същи неща от миналото.

Субективният, вътрешният ум, или, както мнозина го наричат, истинският човек, не е нищо друго, освен Божественото начало в него; той живее и в миналото, и в бъдещето, и в настоящето и каквото каже на човека, излиза вярно; той има интуиция, в отличие от обективния ум, който няма никаква интуиция. Обективният ум обича да плаши човека – той му казва например: „Не минавай през това място, има приготвена засада против тебе, ще те убият“, ти обаче не го послушаш, минеш през този път и виждаш, че никаква засада не те чака; той казва: „Не влизай в тази гора, защото има мечки, които ще те нападнат“, ти минеш през гората и виждаш, че никакви мечки няма. Субективният ум е добрият съветник на човека – каквото каже, всичко става; ти се тревожиш нещо, но той, без да дава никакви доказателства, казва: „Имай търпение, всичко ще се нареди, всичко ще се оправи“ – „Как ще се оправи?“ – „Имай търпение, ще видиш как ще се оправят работите“. Обективният ум всякога има желание да спъне човека; като види, че някой е много ревностен в духовния път, той му казва: „Слушай, толкова години вече, откак се подвизаваш, ставаш рано, молиш се, правиш добро, сега вече трябва да си починеш; ти си по-добър от другите, нека сега те пороботят вместо тебе. Ако продължаваш да живееш по този начин, ще станеш смешен за хората“. Съвременните хора са дошли до областта на обективния ум, но трябва да се справят с него. Щом човек дойде до тази област, той се раздвоява и ту решава да тръгне напред, ту отлага – вие се намирате в положението на човек, който се качва на плета, иска да прескочи, но пак слезе долу, отложи; пак се качи на пле-

та, пак слезе; най-после трябва да стане някаква катастрофа, някакъв катаклизъм, който да го застави да се качи на плета, да прескочи и да мине на отвъдната страна. Обективният ум се проявява и в религията, и в науката – на него се дължи консерватизмът на хората; достатъчно е веднъж да ги обсеби той, за да ги държи вързани около себе си като коне; ето защо хората трябва да се освободят от него и да станат като майки, които крият от децата си какво мислят да правят или какво са направили: когато майката свари сладко, тя скрива гърнето от детето си, да не знае къде ще го сложи – по същия начин и вие трябва да криете от обективния ум всичко, каквото сте намислили да правите. Ако детето знае къде е гърнето със сладкото, то ще прилича на онази попска дъщеря от Варненско, която обичала да вади парченцата тикви от гроздовия петмез. Един ден бащата казал на жена си: „Кажи на Марийка да извади от гърнето малко гроздов петмез, да си хапнем“. Майката изпратила Марийка да извади малко петмез. Минало известно време, бащата чакал да му донесат петмез, но Марийка не се явява; той казал на жена си да види защо Марийка не идва. Майката отива в килера и вижда, че Марийка седи там и се страхува да се яви при баща си.

– Защо не донесеш от петмеза на баща си? Той чака в стаята.

– Няма тиквички в петмеза, останал е само сок.

– Защо няма резенчета от тикви?

Марийка ги изяла. По същия начин обективният ум върши много пакости на човека – той ще изяде всичките резенчета тикви от петмеза и ще се бои да признае погрешката си.

При това положение на нещата първата задача на човека е да различава кои състояния са присъщи на обективния ум, кои – на субективния, и кои са абсолютно Божествени; помогне ли се човек до тия познания, до тази вътрешна наука, той ще може лесно да се справя със себе си, а който не е придобил тази наука, той постоянно ще се натъква на вътрешни борби и противоречия, които ще го доведат до ненужни страдания. Докато дойдете до тази наука, вие трябва да се ползвате от окултните музикални упражнения – тези упражнения не са

нищо друго, освен методи за трансформиране на енергиите. Те коренно се различават от упражненията на обикновената музика: в обикновената музика тоновете са като отмерени слокове, а ритъмът е подобен на този, който се произвежда при удряне с камшик; окултните музикални упражнения почиват на друга основа – наистина, има някои допирни точки между тях и обикновените музикални упражнения, но има и голямо различие. Окултната музика още не е достъпна за цялото човечество; един ден, когато хората се развият музикално, тази музика ще стане достъпна за всички. Вземете например упражнението „Киамет Зену“ – то има източен характер и не е понятно за всички; ако можете да изпеете това упражнение както трябва, то би произвело необикновен ефект; силата му седи в неговите тонове, в тяхното съчетание.

Изпейте упражнението „Киамет Зену“.

Изобщо всяко упражнение или всяка песен може да се изпее по два начина: силно и слабо, меко. Когато пеете високо, натъртено, вие ще привлечете около себе си съответни сили, съответни същества; ако пеете тихо, меко, ще привлечете около себе си Същества от по-висока култура. Човек трябва да пее с убеждение. Когато умът на човека не работи, той не може да пее меко; където има разумност, там има ритъм, има съответствие между всеки тон и слог – това се забелязва и в поезията, и в музиката, и в говора. Всяка дума, която произтича от Духовния свят, носи в себе си и ритъм, и мекота, и благост; често от устата на някой човек излизат благи думи, но сърцето му не е благо, а случва се и обратното: думите са груби, а сърцето е меко – това показва, че вътрешните побуждения на този човек са благородни. Щом побужденията на човека са добри, благородни, те са в сила да смекчат неговия глас, следователно най-правилно е, когато между външните и вътрешните прояви има пълно съответствие.

И тъй, пеенето трябва да изразява права мисъл и благородни чувства, които да смекчават и облагородяват характера на човека. Пеене без говор и чувство, без мисъл не може да съществува; истинското пеене трябва да включва в себе си три елемента: първо, то трябва да се подтиква от разумната

Любов; второ, то трябва да се придружава с Вярa, която дава широчина, простор на гласа; трето, в пеенето трябва да има Надежда, че това, което се пее, трябва и може да се реализира. Щом в пеенето има Вярa, Надежда и Любов, и животът се проявява. Някой казва: „Защо ми трябва да пея, до песен ли ми е сега?“; когато човек е неразположен духом, той трябва да пее. Пеенето трябва да бъде непреривен подтик в живота на човека.

„Пейте и хвалете Господа!“ е казано в Писанието; всеки трябва да пее, без песен сегашният живот на хората би заличил красивото в него. Пейте, докато е топло вън; щом студът дойде, човек и да иска, не може да пее. Когато гърлото на човека пресипне, може ли той да пее; когато ръцете му измръзнат, може ли той да свири; когато цялото му тяло измръзне, може ли той да съчинява поезии или да държи речи? За пене, за свирене, за съчинения се изисква топлина, обаче за онзи, който разбира законите на Разумната природа, студът не съществува, защото топлината се включва в самия живот; тъй щото студът произтича от незнание на великите закони в живота. Човек може да бъде вън, на студ, и пак да му е топло, а може да бъде в стая, на топло, и да се оплаква от студ. Забележете например, някой страда от треска сред лято при температура 30-35 градуса; вън е горещо, а той трепери, зъбите му тракат от студ – коя е причината за този студ? Вътрешното състояние на човека е такова.

Следователно дали ще бъде на човека топло или студено, това зависи от ред вътрешни причини в самия него; външната топлина и външният студ не определят какво усеща човек – студ или горещина. След студa в организма на трескавия настъпва триене между клетките, вследствие на което се образува топлина, той минава огнено състояние, изпотява се и треската го напуска. Когато човек изгуби естествената си топлина, треската го напада като метод за възстановяване на естествената му топлина; когато човек се простуди, ние казваме, че в организма му е станало прекъсване на топлината на живота. Всяка лоша мисъл, всяко дисхармонично чувство или желание прекъсва потоците на топлината, вследствие на

което в организма на хората се явяват болезнени състояния като необходими условия за възстановяване на тези течения; след всяка болест потоците на живота отново проникват в организма и го обновяват. Топлината на живота трябва да тече отвън навътре. Дойде някой при вас и вложи една отрицателна, обезсърчителна мисъл в ума ви; ако се поддадете на тази мисъл, веднага във вас насава прекъсване на теченията на топлината, които идат от Живота; щом дойде в ума ви някаква положителна или насърчителна мисъл, потоците на Живота отново потичат.

*

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

ПРОЯВА НА МУЗИКАТА В СЪЗНАНИЕТО

*Петнадесета лекция
28 декември 1926 г.*

ПРОЯВА НА МУЗИКАТА В СЪЗНАНИЕТО

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление.

Произходът на музиката датира от скоро време, от сегашната раса; при това всички хора не са еднакво музикални, вследствие на което може да се каже, че музикалното чувство в човека е ново чувство, то е започнало да се развива с проявата на самосъзнанието в човека – самосъзнанието пък се е явило от триста хиляди години насам. Пеенето и музиката са дадени на човека като метод за трансформиране на енергиите в него, а не като професия, като средство за прехрана, ето защо човек трябва да работи усилено върху себе си, да развива своето музикално чувство; у някои хора музикалното чувство е добре развито, у други – слабо, но всички трябва да работят в това направление. За да може човек да пее или да свири, той трябва да има някаква идея, някакъв дълбок вътрешен импулс – без идея няма песен. Който иска да пее и да свири добре, той трябва да концентрира вниманието си в пеенето или в свиренето, само по този начин човек може да се повдигне. Можете ли да дадете образец от някаква българска песен? Едно време българинът е бил вътрешно по-музикален от сегашните българи. Едно нещо трябва да имате предвид: музиката, пеенето имат смисъл само тогава, когато служат за облагородяване на човека. Ако проследите музиката у птиците, ще видите, че и те се намират на различна степен на развитие – например каква е музиката на петела? Първоначално петелът не е кукуригал, но впоследствие той е научил това изкуство. От колко хиляди години петелът е започнал да кукурига? В музикално отношение славеят и канарчето седят по-високо от петела.

Съвременните хора делят музиката на външна, или обективна, и вътрешна, или субективна. Що се отнася до външната музика, тя е преходна, подлежи на постоянни промени;

в нея няма нещо установено, нещо стабилно. От тази музика човек трябва да мине в музиката на Космическото съзнание; който не може да развие музикалното си чувство, да влезе в Космическото съзнание, той не може да влезе и в Божествения свят. За да влезете в Божествения свят, вие трябва да имате широко съзнание, да възприемете светлината на този свят, за да разберете Живота в неговия дълбок смисъл. Всички хора, у които чувствата са загубени, нямат музика в себе си; онези хора пък, които имат нежни чувства, те имат музика – те могат да пеят, да свирят и по съзнание седят по-високо от първите, които не пеят, нито свирят. Между музикантите и певците можете да срещнете пияници, но никога няма да срещнете крадци и разбойници. Едно нещо, което пречи на музикантите и на певците, е стеснението – когато някой иска да пее, той започва да мисли за окръжаващата среда и се стеснява; естествено е това стеснение – защо? Ако публиката, която дохожда да слуша някой певец или музикант, сама по себе си е музикална, тя ще изисква, ще очаква от музиканта нещо повече от това, което той може да даде. Ако певецът изпълни своята програма с чувство, публиката ще го слуша; обаче ако той е посредствен певец, тя няма да го слуша, ще го освирка и ще го сваля от сцената. Ако сравнявате американеца с българина, в музикално отношение българинът седи по-високо от американеца. Изобщо българинът е антипод на американеца в много отношения. В музикално отношение и българите трябва много още да работят; те имат желание да бъдат музикални, но работите не стават само с желание, изисква се работа, упражнение.

Изпейте сега упражнението „Киамет Зену“, да видим как сте го схванали. Буквата *К* в думата *Киамет* означава Великото в живота, което се крие във времето и пространството. „Киамет Зену, Махар Бену“ – Махар Бену е Великият, Който урежда и съгражда нещата, Той е неизменен и постоянен. Ако някой от вас би могъл да изпее това упражнение както трябва, той би събрал много публика около себе си.

Бяха четени някои от работите върху темата: „Съществени качества на съвременната култура“.

В съвременната култура се забелязват три течения, които вървят паралелно: едното течение наричат животинско – то представя простото съзнание на животните, у които няма още съзнание за личност; второто течение е това на човешкото съзнание, което единствено отличава човека от животните – то е самосъзнанието: в това положение човек съзнава себе си като личност, като добър или лош човек, като живо същество, което се ражда и умира; третото течение е това на Космическото съзнание, в което човек губи страх от смъртта и влиза в Новата култура. Който живее в Космическото съзнание, той гледа вече на цялата Природа като на жив организъм, на който всички части са живи: растенията, животните, хората – всички съставят клетки на целокупния живот. Животът на самосъзнанието има своите добри и лоши страни. Докато човек не започне да изучава живота основно от неговата вътрешна страна – как е създаден, как се е развивал с течение на времето, той не може да влезе в Новата култура.

Казвам: вие имате известни понятия за културата, но какво представлява всъщност културата, какво се разбира под думата *култура*? Всеки трябва да си състави точно понятие за тази дума. Всяка дума е израз на някакво понятие. Някой казва: „Аз имам понятие за дадена работа“; питам какво понятие има този човек – той сам трябва да си изясни този въпрос. Тъй щото всяка дума, всяко понятие за нещата трябва да изразява точно идеята, която е скрита в това понятие. Казвате: „Този човек е добър“; откъде знаете това, виждате ли добротата на този човек – преди всичко добротата е нещо невидимо. За друг някой казвате: „Този човек е благороден, пълен с Любов“; къде се крие благородството – и то е невидимо, както добротата и Любовта. Това са отвлечени понятия, които хората изразяват с думи, но като започнат да анализират тия понятия, да видят в какво и как именно се изразяват, те се убеждават, че това не е лесна работа. Ако човек рече да подложи на вътрешен анализ думите *християнин*, *любов*, *вяра*, *надежда*, той съвсем ще се обърка. Да вярваш в Христос, в Любовта, това още не означава, че ти си християнин или че имаш в себе си Любов; вярата на човека

трябва да се превърне в живот, да се крепи на ред вътрешни преживявания.

Някой казва: „Аз съм преживял нещата“; преживяването подразбира изгаряне – като говорят за преживяване, мнозина имат предвид, че са минали през неща, които горят и изгарят. Когато волът се храни, той събира храна повече, отколкото му трябва, и после започва да я преживя; като я прекара няколко пъти през устата си, най-после той смята, че е преживял нещо. Казвам: нещата не трябва да се преживят, нито да се преживяват, но трябва всеки момент да се живеят; който преживява или преживя нещата, в края на краищата той умира. Някой казва: „Аз съм преживял нещата, студент съм бил, минал съм младините си, богат съм с преживявания“ – не, този човек не може да се нарече богат, нито учен; който е преживял нещата, той не може да стане учен човек – ученият всякога трябва да живее, да изживява нещата и да не казва, че някога ги е преживял.

И след всичко това ще дойде някой учен да казва, че познава най-новите теории за създаването на Вселената; според мен и най-новите теории не са в състояние да обяснят създаването на Вселената. Кой учен досега е могъл да представи някаква теория, която да обясни всички явления, които са се извършили във Вселената от началото на създаването ѝ досега? Преди всичко създаването на Вселената не е еднократен процес. Някои приемат Кант-Лапласовата¹⁶ теория за създаването на света, но колко от световните явления може да обясни тази теория? Най-после, всеки човек има своя теория за създаването на света, но тия теории могат ли да обяснят всички явления в света? Всяка научна теория е по-близо или по-далеч от Истината в зависимост от степента на съзнанието на един или друг учен. Вие поддържате някой учен, признавате го за авторитет, обаче авторитетът на един учен зависи от това доколко той живее в Космическото съзнание – ако разглежда явленията от гледището на Космическото Съзнание, той може да се признае за учен; ако разглежда явленията от гледището на обикновеното съзнание, той е обикновен учен, който е събрал факти, изучил ги е от

външната им страна, без да разбере техния дълбок вътрешен смисъл.

Следователно има два вида учени хора в света: обикновени и истински учени; според това и обясненията на явленията и законите в Природата ще бъдат по-близо или по-далеч от Истината. Например вземете закона за увеличаването или намаляването на светлината – този закон гласи: светлината на телата се увеличава или намалява в зависимост от квадрата на разстоянието; обаче от какво зависи това намаляване или увеличаване на светлината не е обяснено. Значи може да се предполага, че слънчевата светлина среща съпротивления в пространството, вследствие на което трептенията ѝ намаляват. Освен това забелязано е, че всички хора не възприемат еднакво светлината – това се дължи вероятно на различното устройство на мозъчните клетки. Например всички хора не възприемат еднакво червения цвят. Някой казва: „Аз виждам червения цвят“; ти можеш да виждаш червения цвят, но не и да го разбираш – между виждане и разбиране има голяма разлика. В последно време учените пишат и говорят за цветовете повече, отколкото в по-ранните времена, те изучават най-тънките различия между тях, изучават трептенията им и т.н, обаче често срещате хора, които мъчно различават тъмносиния цвят от черния – изобщо схващането на най-тънките тонове на цветовете зависи от развитието на очите, от мозъчните клетки и от ред още причини; с влизането на човека в Космическото съзнание започва развитието на ред мозъчни центрове и способности в него, вследствие на което той дохожда до по-тънко различаване на цветовете, тоновете и звуците. Днес хората различават много цветове.

И тъй, човек се намира на по-високо или по-ниско стъпало на развитие в зависимост от степента на развитие на неговото съзнание: ако живее в простото съзнание, той не се отличава много от животните; ако живее в самосъзнанието, той влиза в областта на греха, в областта на смъртта – щом се натъкне на тази област, той иска да излезе от нея, да мине в безсмъртието, в свободата. Някои хора вече са влезли

в Космическото съзнание – например апостол Павел казва, че се е пренесъл на Третото небе – Третото небе подразбира пробуждане на Космическото съзнание в човека. Много светии, много велики хора са живели в това съзнание – например Христос, Буда¹⁷, Сведенборг¹⁸ и други някои са познавали живота и условията на това съзнание. Когато се пробуди Космическото съзнание в човека, той изпитва необикновена радост, която никой не може да му отнеме; докато човек не влезе в това съзнание, неговата радост ту ще се явява, ту ще изчезва: днес ще е радостен, утре ще е скръбен. Задачата на Христос беше да научи хората да живеят правилно, да съдейства за пробуждане на Космическото им съзнание; Христовото учение внесе в света нова наука, която цели да приготви пътя за проявяване на това ново съзнание в хората. Старите пророци наричали това съзнание *Новото Слънце*, а Христос се произнасял за него с думите: „И ще влея Духа Си...“ – на съвременен език това подразбира: ние трябва да съзнаваме, че Космосът е жив, съставя нещо цяло и се интересува от нас дотолкова, доколкото ние се интересуваме от него; той е Цялото, ние сме неговите части.

Казвам: когато човек влезе в Космическото съзнание, това не значи още, че той е добил и разбрал всичко – и там има степени на разбиране, но все пак той има по-голяма светлина за нещата и ще може отчасти поне да се освободи от мъчнотиите и негодите на своя живот; обаче за това се изисква школа, методи за приложение – тъй, както сте сега, каквото и да ви се разкрие, каквито знания и да ви се дадат, те ще останат неприложени. Ако дадеш на съвременните хора пари, първото нещо, за което ще ги употребят, е да си направят къща и цял живот да обикалят около нея: това се развалило, онова се развалило, този-онзи направили някаква пакост; този човек се намира в положението на някое куче, на което дават кост да гложди: то взима костта, разнася я тук-там, крие се от другите кучета, докато дойде отнякъде някое по-силно куче, сдави го и му вземе костта. По същия начин дойде някой учен човек, създаде една теория и започне да я разправя навсякъде – тук препоръчва теорията си, там я препоръчва,

гложди я, както кучето гложди костта; дойде по-учен от него, създаде нова теория, а първата остава на заден план – всички се възхищават от теорията на втория учен, а първият остава сам с теорията си, от никого непризнат.

Значи смисълът не е в знанието на нещата, но в разбирането им – какво се ползва ученият от своята теория за създаването на света, ако той сам не разбира този свят? Не е въпросът в това ученият да ни обяснява механическата страна на създаването на света, но той трябва да обясни живата страна на създаването на света, за да могат всички да се ползват. Съвременният физиолог и анатомист ще направи аутопсия на един умрял човек, ще извади сърцето, белия дроб, стомаха, червата му и ще ги изучава, но това още не е наука; той разглежда тия органи самостоятелно, независимо от техните общи функции в организма, но това не е цялата наука. Докато човек живее, той е свързан със своя дух така, както са свързани един с друг органите на неговия организъм; ето защо, за да се види връзката между човешкия организъм и неговия дух, човек трябва да се изучава и анатомически, и физиологически, и духовно, като жив – за тази цел човек трябва да изучава освен физическия, още и Духовния свят, да се свърже с по-напреднали Същества, които ще му помагат в неговия път. Обаче ежедневиият живот на човека представлява една опасност за него в това отношение именно, че като се търка около съзнанието му, постепенно заличава, изтрива хубавото, красивото, което е написано там, и за развитието на което не са дошли още благоприятни условия.

Следователно, когато човек влезе в света, той не трябва да оставя хората да заличават неговите идеали, нито пък сам той да ги продава; който влиза в света, той трябва да влезе с цел да се ползва от него, който влезе в света, той трябва да отиде между хората, да се окъпе набързо и веднага да излезе. Светът е море, в чиято вода можеш да преседиш най-много 15-20 минути и веднага след това да излезеш на брега, да се изсушиш; ако не излезеш скоро от вълните на това море, голямо зло ще те сполети – светът е място за работа, а не за удоволствие. В света съзнанията на всички хора се препли-

тат, вследствие на което се образува една каша и при това положение хората очакват спасението си; те очакват спасението си оттам, откъдето по никой начин не може да дойде. Всеки човек има желание да придобие повече знания, повече блага, но като не разбира законите, по които може да реализира тия свои желания, той се обезсърчава, отчайва се и се връща назад; някои хора при най-малкото съпротивление се отчайват и казват: „Не е този пътът, по който трябва да вървим“, същото се забелязва и в религиозните хора – някой християнин в стремежа си да намери Истината ще обиколи всички християнски черкви, после ще отиде между източните народи и в края на краищата пак ще остане незадоволен; това зависи от степента на развитието, до което е стигнало неговото съзнание.

Съзнанието представлява вътрешният организъм на човека, чрез който душата се съобщава с Божествения свят; то е вътрешната обвивка на душата. От теософско и окултно гледище будическото тяло свързва душата с Невидимия свят, ето защо в Космическото съзнание Вярата е непреривен процес, а в самосъзнанието – преривен процес. В самосъзнанието човек ту вярва, ту губи вярата си, той е пълен със съмнения, с подозрения; който живее в Космическото съзнание, той никога не се съмнява, вижда нещата каквито са, в истинското им положение – ако в дома на такъв човек дойде някой апаш и задигне парите му, той вижда това и знае къде ще ги скрие. Не само това, но той знае кога ще дойде този апаш в дома му; като види, че се готви да отваря касата, той тихо се приближава до него, потупва го по рамото и го пита: „Колко пари искаш?“ – „Еди-колко“; той сам изважда от касата си пари и му дава. Обаче докато съвременните хора живеят още в своето съзнание и самосъзнание, те ще живеят във вечен страх и безпокойствие какво ще стане с тях, как ще прекарат живота си и т.н. Казвам: няма защо да се страхуват, веднъж дошли на Земята, хората ще бъдат подтиквани към вътрешен прогрес и развитие; човек има право да се страхува само тогава, когато служи на мързела, на своята леност – има хора мързеливи, които пречат на сво-

ето спасение, те не искат да работят, да учат, да се молят, очакват всичко наготово. Работата, мисленето, молитвата са процеси на самосъзнанието; ако човек се откаже от тях, нищо не би останало от него. От хиляди години насам се е проявявало човешкото самосъзнание, сега идва времето на Космическото съзнание или, както се казва в Писанието, „Сега Бог създава ново Небе и нова Земя“ – следователно новата Земя е за праведните хора, за светиите, които живеят в културата на Космическото съзнание. То сега си пробива път в живота, вследствие на което се заражда борба между него и самосъзнанието; светлината на това съзнание е голяма, тя осветява и най-забулените кътове в живота на хората и те днес виждат погрешките си повече, отколкото във всяко друго време. Няма нищо скрито-покрито, човек може да се скрие от хората, но от себе си, от светлината, която иде, той не може да се скрие; някой греши и се страхува да не го видят отвън – не отвън, но отвътре трябва да се страхувате, от светлината, която иде.

И тъй, страданията неизбежно ще дойдат, и то право пропорционално на Светлината, която иде в света; щом се намери пред тази Светлина, човек започва да се бичува, да се самоосъжда и в това бичуване някога преувеличава своите погрешки. Не е лошо човек да страда, но трябва да бъде справедлив, да не преувеличава страданията и погрешките си, нито да ги намалява. Когато човек изпитва по-голяма или по-малка греховност в себе си, това се дължи на степента на развитие на неговото съзнание. Ако вие напуснете къщата си за два-три месеца и след това се върнете, в какво положение ще я намерите – тя ще бъде потънала в прах; какво трябва да направите, трябва ли да се осъждате, да смятате, че вината е ваша – не, вината не е ваша, но вие не трябва да оставите къщата си прашна, ще се заемете да я изчистите. По същия начин ще трябва да чистите и греховете си. Когато богословите казват, че никой не може да изчисти човека от греховете му, освен той сам, то е все едно да кажете, че никой не може да изчисти къщата, освен слугинята; не, и господарката може да изчисти къщата си. Как може да се изчисти къщата от

големия боклук – чрез запалване на боклука; в този смисъл спасението на човека не е нищо друго, освен запалване на онези нечистотии, утайки, които той носи от миналото.

Сега трябва да се яви Учител на човечеството, Който да прекара самосъзнанието през Космическото съзнание. Запалка трябва, подтик трябва за душите на хората; тези запалки са вълни, които идат в света, а всяка такава вълна носи със себе си нова Светлина, която повдига съзнанието. Съзнанието на хората трябва да се повдигне на по-висока степен; ако не се повдигне, животът ще остане за хората непознат – *terra incognita*. Каква е разликата между думите *когнос* и *кома*? Медиците употребяват думата *кома*, която означава една болест – вцепеняване; като се вцепени, човек очаква да дойде някой да му помогне. Много от съвременните хора страдат от състояния, подобни на тази болест – съзнанието им се вцепенява и те очакват отнякъде помощ; в този случай страданията идат в помощ на човека – те разтърсват съзнанието му, събуждат го, освобождават го от това вцепеняване. Пробуждането на съзнанието не става механически, чрез насилие например, но чрез подтици, които страданията събуждат; всеки подтик влива нещо живо в организма на човека. Има хора, на които съзнанието е будно и когато спят: те усещат като че са въвн от тялото си, искат да влязат вътре – не могат, искат да се пробудят, да кажат нещо – пак не могат; това състояние се нарича кома – как може човек да се освободи от него? Когато изпадне в това положение, човек започва да се моли и изгубва съзнание; след това се стряска, отново идва в съзнание, без да може да определи колко време е минало. При всяко пробуждане на съзнанието човек минава през това положение; то трае няколко секунди, но изглежда като че продължава векове. Когато минава през него, човек се мъчи, ходи, сяда, става, движи се и после ляга да спи. Тъй щото при всяко пробуждане на съзнанието човек отново заспива, по-дълбоко, отколкото е спал по-рано.

И тъй, ние трябва да изучаваме различните степени на съзнанието. Първо, човек минава през три степени на съзнанието, които са степени на илюзии; през тези три степе-

ни човек може да се поддаде на хипноза, да направи всичко, каквото други му заповядват: под чужда воля той може да си представи, че минава море или че влиза в огън и т.н., обаче влезе ли в четвъртата степен на съзнание, хипнотизираният става независим. Докато човешкото съзнание се намира в първите три степени, може да му се влияе; влезе ли в четвъртата степен на съзнание, хипнотизираният се освобождава от влиянието на хипнотизатора и той сам за себе си става ясно-видец – тогава вие можете да накарате този човек да отиде в Лондон, в Ню Йорк, да провери какво става там, той може да види какво се върши по Атлантическия океан, колко параходи пътуват, какво става там и т.н. Когато някой човек живее в четвъртата степен на съзнание, той може да предсказва много неща, може да определя диагнозата на болните и да им препоръчва начини за лекуване; щом излезе от това съзнание, той се проявява като обикновен човек. Следователно в човека има състояния, възможности, способности, които в бъдеще могат да се развият; те очакват тия условия като най-благоприятни за тяхното развитие. Забелязано е, че когато поставят човека в магнетичен или, както някои го наричат, хипнотичен сън, той проявява особени дарби и способности; щом се събуди от този сън, той става обикновен човек – това показва, че във всеки човек са вложени дарби и способности, които очакват времето за своето развитие. Докато не е развил онова, което Бог е вложил в душата му, човек още не е в своята сфера, не живее живота на своята душа.

И тъй, време е вече да се потопим в Духа Христов, или да влезем във Висшето, в Божественото съзнание, да видим какво трябва да правим. Който живее в това съзнание, при започване на всяка работа той ще знае как ще я свърши, какви резултати ще има. Казвате: „Господ само знае тия работи“; да, днес само Господ знае тия неща, но един ден и вие ще ги знаете. Засега хората знаят нещата само след като те станат: имаш пари, радваш се, но след две години ще ги изгубиш – ти вече знаеш, че си изгубил парите; отиваш на пързалка, радваш се, че можеш да се пързалиш, но паднеш на леда, счупиш крака си – ти знаеш вече какво си прекарал

на пързалката. Ако живееше във Висшето съзнание, ти щеше предварително да знаеш, че след две години ще изгубиш парите си; също така щеше да знаеш, че този ден ще счупиш крака си на пързалката и нямаше да излизаш във от стаята си, щеше да прекараш деня в размишление и молитва. Отиваш да ореш на нивата си – ще знаеш дали този ден е добър, или не. Случват се летни дни толкова горещи, че орането излиза несполучливо; през такива дни има много стършели, които нападат воловете и те хукват да бягат, задигат оралото, за нищо не искат да знаят – този ден не е благоприятен за оране. Ако знаеше това нещо предварително, този ден ти щеше да разпуснеш воловете, да ги пратиш в гората на свобода; речеш ли да ореш, ще дойдат стършелите, ще нападнат воловете, а ти ще ходиш да ги гониш – достатъчно е един стършел да бръмне край ухото на вола, за да го застави да бяга. Интересно е откъде е дошъл този страх във воловете от тези малки мухи – стършели.

Ето защо човек трябва да използва условията на живота, на културата за своето усъвършенстване – съвременната култура е условие за проява на самосъзнанието в човека, да види той своите недъзи. И наистина, днес всички хора са недоволни от своя живот: ученият е недоволен, проповедникът е недоволен, музикантът, художникът, поетът, писателят – всички са недоволни от своя живот; имат право хората да са недоволни от живота си – защо? Защото докато живеят в самосъзнанието, те никога не могат да изразят онези велики идеи и стремежи, които са вложени в тяхната душа и в техния дух; в човека трябва да се събуди по-високо съзнание, което да му даде подтик да гради, да създава ония органи, чрез които да изрази своите велики идеи и възвишени чувства. Казвам: когато човек започне да работи от гледището на Божественото съзнание, той ще придобие в себе си вътрешното богатство, към което днес се стреми. Както хората биват различно богати, така и съвременните езици, а също така и езиците на миналото са били различно богати – например в арабския език за понятието *камила* има пет хиляди думи, в санскритския език за Слънцето има 45 думи – богатство е

това; значи арабите са мислили най-много за камила. В българския език колко думи има за Слънцето? Днес най-видният български оратор си служи едва с пет хиляди думи. Думите се раждат и умират като живите същества – милиони думи умират, милиони думи се раждат, те постоянно се обновяват. Божественото съзнание разполага с нова, възвишена енергия, която е в сила да изрази вътрешните състояния на хората; тогава хората ще имат по-правилни схващания, повече светлина.

Висшето съзнание, за което ви говоря, е отвлечена област, подобна на дълбока вода, в която не всеки може да влезе; то е така недостъпно за съзнанието на съвременния човек, както са недостъпни много от окултните песни. Вземете например песента „Фир фюр фен“ – какво ще кажете за тази песен? Ритъмът, темпът, съчетанието на звуковете в тази песен са такива, че малцина могат да издържат на тях. Даже и класическите музиканти не могат да издържат на тия тонове, в своите произведения те са дошли до едно място и там са спрели; за да продължат по-нататък, изисква се благоприятна среда. За да се създаде каква да е песен, тя се нуждае от съответна среда, която да ѝ послужи като екран за проектиране. Вземете например българските песни – от Освобождението на България до днес има ли някакви нововъведения в музиката? Нищо ново няма, все старите песни се пеят. Старите български песни са повече тъжни, те са песни на чувствата и говорят за инволюцията на човека; хоропроводните български песни са волеви, свързани с някой мит из живота на българите.

Сега ще ви дам съдържанието на една българска песен:

*Давай, давай, всичко давай:
чисто семе пшеничено;
да се сее на нивата, на нивата красивата,
да се чисти през зимата,
да се радва на живота всичко сято на полето, (2);
на полето, под небето. (2)*

Тази песен трябва да се пее с движения, без движения тя няма смисъл. Когато пее, човек трябва да има обект; който разбира езика на Природата, той ще влезе във връзка с нея и тя ще му проговори.

*

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

ПРАВО РАЗБИРАНЕ

*Шестнадесета лекция
5 януари 1927 г.*

ПРАВО РАЗБИРАНЕ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление.

Изпейте упражненията „Киамет Зену“ и „Давай, давай!“ и обърнете внимание на контраста, който съществува между тях. В коя от двете песни има повече живот? „Давай, давай!“ трябва да се пее с движения. Когато дойдете до паузите в една песен, те винаги изразяват едно засилване, паузата засилва съдържанието на песента. Песента „Давай, давай!“ е силен мотив, който събужда в съзнанието на човека ред образи и картини. Вие можете да вземете тази песен като задача в живота си – да давате от себе си; всеки трябва да сее на нивата своето семе. Когато пеете, вие не трябва да мислите за външната публика, нея да задоволите, а трябва да мислите за вътрешната публика, която е в самите вас – ще пеете на себе си, докато сами бъдете доволни. Ще накарам да я изпее някой от вас, който пее хубаво, и друг, който пее слабо, който не минава за певец, да видим кой как ще я изпее. Всеки трябва да бъде свободен да пее, макар и да му се смеят; музиката, пеенето са необходими за човека. Бъдещият говор ще бъде музикален, отмерен.

Сега, ако искате да изговорите думата *любов* музикално, вие не бихте могли, защото ударенията на тази дума препятстват на самия музикален ритъм. Всяка дума има известен брой вибрации, известно количество трептения; ако не чувства тия трептения, човек може да говори за Любовта, но ни най-малко няма да предаде идеята за Любовта. На същото основание човек може да говори за Мъдростта, за Истината, но ако не чувства техните вибрации, той няма да предаде идеята, която те съдържат в себе си. Един тон може да се вземе правилно, а може да се вземе и неправилно, криво. Следователно, ако искате да живеете добре, т.е. да взимате пра-

вилно тоновете, вие трябва да се обичате, да живеете в мир, езикът ви да бъде музикален, да се подчинява на правилата на новата музика. Например вие можете да извикате някого с висок, груб глас, а можете да го извикате тихо, нежно – и в двата случая изразявате две различни неща. Вие трябва да знаете, че при изговарянето на всяка дума в мозъка стават известни промени – според начина на произнасянето думите произвеждат или хармонични, или разрушителни форми; също така и мислите на човека или създават нещо, или разрушават; ето защо в окултната наука на първо място се изучават законите на говоренето. Когато говори, човек трябва да бъде тих и спокоен – това са качества, с които се регулират вътрешните сили на човешкото естество.

Бе прочетено резюме от темата: „Съществените качества на съвременната култура“.

Напишете на дъската една точка. Сама по себе си тази точка е жива. Под понятието *точка* ние разбираме едно малко съприкосновение с Божествения свят, тя говори само за едно отношение с него; за да има повече отношения, тя трябва да се прояви. В каква посока може да се движи точката, коя е първата възможност за нейната проява? Точката трябва да намери свой полюс на движение; щом се напише още една точка до първата, веднага ще се образува правата линия – следователно правата линия представлява двата полюса на една точка, която иска да се прояви, затова ние казваме: „Право ходи, право мисли!“. И когато говорим за Правдата, ние винаги мерим нещата по права линия; в този смисъл правата линия подразбира отношение между две разумни същества – тия две разумни същества са Бог и ти самият, значи правата линия означава отношения между Бога и човешката душа. Който не разбира законите на правата линия, той не може да разбере своите отношения към Бога. Ако приемете, че в правата линия има една точка повече или по-малко, отколкото трябва, вие нарушавате равновесието на тази права. Всяка права линия се определя само от две точки. В науката определят правата линия като път, като следа, образувана от движението на точката в една по-

сока, обаче щом точката оставя известни следи, това е вече път на движение, а не права линия. Следователно под *права линия* трябва да разбираме отношението между две разумни същества; тези отношения, тези закони са включени в правата линия. Щом разберете законите на правата линия, вие ще разберете законите на телата; ако не разберете законите на правата линия, и останалите няма да разберете, те са по-сложни.

И тъй, човек първо трябва да разреши какви трябва да бъдат неговите отношение към правата линия – към Бога; след това той трябва да определи отношенията си към своите ближни, да дойде до законите на плоскостта, до квадрата, където има вече две измерения – към Бога и към своя ближен; и най-после, човек трябва да определи отношението си към Цялото, да дойде до законите на телата, до куба, който има три измерения. Един ден, когато човек пожелае да се върне към Бога, откъдето е излязъл, той трябва да изучава законите на четвъртото измерение – четвъртото измерение представя връщането на човека към Бога по обратния път. Значи човек е дошъл някъде от пространството, минал е през света на трите измерения – физическия, сърдечния и умствения свят, и сега трябва да мине в света на четвъртото измерение, да се върне към Бога – мястото, откъдето някога е излязъл; в този свят човек ще вижда нещата от всички посоки: той ще разглежда всички свои минали съществувания, ще види причините и последствията на всичко, което е преживял, ще има фотография на всички свои съществувания и ще ги изучава.

Знаете ли каква е разликата между първото и четвъртото измерение: при първото измерение човек излиза от Бога, слиза надолу и се отдалечава от Него; при четвъртото измерение той се вглъбява в себе си, но същевременно се качва нагоре, към Бога – значи има слизване и качване. Първо човек трябва да дойде до правата линия, да определи отношенията си към Бога. Мнозина запитват какво нещо е Бог; казано е в Писанието: „Бог е Любов“ – какво нещо е Любовта? Аз взимам Любовта в най-малката ѝ проява: да желаеш бла-

гото на другите, както го желаеш за себе си – това е Любов; ако разберете Любовта в тази ѝ проява, вие ще имате прави отношения както към себе си, така и към ближните си. Ти и ближният ти образувате базата, върху която може да се гради; който не може да постави правилна база на живота си, той ще вземе крив път. Някой иска да стане велик; как ще стане велик, ако не се движи по права линия – прав трябва да ходи човек. Колко хора днес ходят, мислят и чувстват право – повечето хора не ходят, не мислят и не чувстват право, вследствие на което образуват все криви линии и казват, че светът се е изкривил; разбира се, че ще се изкриви светът, щом се изкривяват правите линии – когато се нарушават законите на правата линия, образуват се кривите линии, а това не е нищо друго, освен лъкатушене в живота.

Следователно, когато човек наруши великия закон на правата линия, Господ го поставя в един кръг, където той непрекъснато се върти; той е затворен в този кръг, както е затворено пилето в яйцето, и живее там без идеали, без разширение, без свобода. Защо е затворен човек – защото няма послушание. Някой казва: „Аз съм свободен човек, мога да правя каквото искам“; не, ти си затворен в една малка черупка – в твоя мозък, и мислиш, че си свободен, че много знаеш – ти знаеш толкова, колкото разработени способности имаш в тези един и половина килограма вещество, поставени в твоята малка глава. Ти си правиш илюзии, че всичко можеш, че си в положението на някакъв цар, който знае само да заповядва. С един и половина килограма мозък човек се мисли за много учен: той мисли, че може да оправи света, да тури ред и порядък, да постави нови закони как трябва хората да се женят, как трябва децата да се възпитават, какви Църкви трябва да съществуват, какви здания да се правят и т.н.; въпреки това ние виждаме, че от памтивека всичко, което човек е създал, съградил, все се разрушава – защо? Защото в човешките творения няма вътрешна архитектура, няма вътрешен устой. Достатъчно е един Ангел да мине покрай някое човешко здание и да го засегне слабо с крака си, за да стане моментално то на прах и пепел. Нека хората не се

заблуждават в себе си – не са те, които ще създадат света и формите в него; правилните форми са вече създадени и на хората не остава друго, освен да копират създадените вече форми – те трябва да отидат в Духовния свят, там да изучат строежа на тия форми, оттам да възприемат Новата култура, та като се върнат на Земята, да приложат онова, което са научили.

Съвременните хора са подложени на изпит – опитват ума, сърцето и волята им. Бог е вързал хората един за друг, да не бягат. Някой седи в центъра и мисли, че е свободен; не, и той не е свободен, и другите, които са по периферията, не са свободни. Защо не е свободен поне онзи, който е в центъра – защото с него са свързани всички ония, които са по периферията; на него не остава друго, освен да разглежда въжетата, с които е вързан, и да търси начин как да се развърже. За да се развърже от тия въжета, за да се освободи, човек трябва да изправи отношенията си към Бога, т.е. да изправи линията на своя живот, която сам той е изкривил. Как ще се освободи – като реже въжетата: днес ще отреже едно въже, утре – друго въже, и по този начин ще се освободи от връзките на своя живот, които го спъват. Ако един човек се освободи от връзките си, много още остават неосвободени, но който веднъж се е освободил, той ще проповядва на другите как могат и те да се освободят, ще им посочи начин, по който трябва да извоюват своята свобода. Някой казва: „Не режи това въже!“; не, ако е дошло време за рязане, режи въжето и не мисли – в този случай е по-добре въжето да се отреже, отколкото да остане неотрязано.

Сега Невидимият свят изисква от всички хора, на които съзнанието е пробудено, да изправят отношенията си към Бога. Ако имате две Разумни същества А и В, какви отношения ще имат помежду си? Първо, те ще имат една и съща посока на движение – ще се движат нагоре. Някои казват, че А ще бъде равно на В – значи те ги съединяват със знака равенство; обаче съединени със знака равенство, те не могат да се движат – където има равенство, там движение нагоре не може да съществува. Други пък събират тия същества, но

и това е невъзможно – две живи същества не могат да се съберат на едно място и да се турят в една крина. Знакът равенство подразбира движение, но движение на две успоредни линии. Да събереш парите в една кесия и да не ги мърдаш, това не е движение, това е смърт; по същия начин ако събереш двама души на едно място, и това е смърт. Когато казваме, че хората са се събрали на едно място, ние имаме предвид, че те са се събрали да обменят помежду си мисли, чувства; в мислите, в чувствата на хората има движение: техните мисли не остават на едно място, както парите в касата на скъперника, но пътуват, движат се из пространството. Ако някой иска да се събере с даден човек и да остане на едно място с него, и двамата ще умрат, в това събиране няма никакво движение; в Природата покой няма, който иска да се успокои, той ще се натъкне на най-големите противоречия и нещастията ще го следват едно след друго.

И тъй, всички трябва да знаете, че няма покой в света, всичко в живота е във вечно движение. Човек може да измени само посоката на движението си, но по никой начин той не може да спре това движение. Мнозина искат да въздействат на Бога, да им даде почивка, да не страдат вече – това е неразбиране на закона; значи тези хора искат да се съберат с Бога, да уредят работите си. Човек може моментално да уреди работите си – как може да стане това? Много лесно: представете си, че вие сте беден човек, но имате сила, знание, с които можете да произведете електрически ток с температура 500 хиляди градуса – при тази температура вие можете моментално да превърнете въглена в диамант; дават ви парче въглен, тежко един килограм, взимате въглена в ръката си, държите го само пет минути и той се превръща в диамант – при това положение ще бъдете ли беден човек? Днес всички хора искат да бъдат силни, да имат знания, но всичко това да дойде отвън, по някакъв механически начин; не, силата, знанието ще дойдат отвътре, като резултат на усилие, на вътрешна деятелност в човека. Силата, която иде от Бога, действа по права линия; ето защо, когато казвам, че човек трябва да има връзка с Бога, разбирам, че той трябва

да върви по права линия. Който се свързва с Бога по права линия, той може да разполага с онова, което Бог съдържа в Себе Си; който няма тази връзка, той ще бъде обикновен човек: ще се ражда и умира, ще събира и изважда, във всичко ще се превръща, но от него нищо няма да излезе.

Казвате: „Толкова години вече откак живеем на Земята, нима нищо досега не сме свършили?“. Ако някой пътник е изминал 500 хиляди километра, а пред него стоят още хиляди и милиони километри да изминава, трябва ли той да спре и да мисли, че е свършил нещо? Наистина, този пътник е изминал много километри път, но много още го чакат. – „Ами като измина и тях, какво ще постигна?“ Ти извърви този път, тогава ще мислиш; като минаваш този път, ти ще придобиеш нови опитности, чрез които ще разрешиш поне една от най-малките задачи на Космоса: най-малката задача ще се заключава в това да решиш на какво е равно $A+B$; като решиш тази задача, ще ти дадат по-сложна – да намериш на какво е равно $(A^2+B^2)^2$. Какво означават скобите? При първото действие няма скоби, а при второто има; скобите показват, че едно вещество или дадена материя е турена в твърда черупка, като яйцето, и това вещество трябва да реши задачата как да излезе от твърдата черупка, как да излезе от неблагоприятните условия на живота. Представете си, че в една пурасатворени някои вещества и хвърлят пурата от Земята към Луната; какво ще стане с тия вещества, ако отворят пурата, преди да е стигнала до Луната? Има смисъл да се отвори пурата само когато тя стигне на Луната. Това подразбира яйцето – яйцето е изпълнило своето предназначение само когато се отвори черупката му при пристигането на Луната – в този смисъл яйцето не е нищо друго освен пушка, с която Разумните същества отправят известни клетки от Слънцето към Земята; също така от Слънцето изпращат някой философ, който дълго време е мислил по известни въпроси. По-лесно е на някои духове да слязат на Сириус, отколкото на Земята, където материята е много гъста; когато в Невидимия свят говорят за Земята, на всички им настръхват космите. Казвате: „Тогава ние сме големи герои, щом сме дошли да живеем на

Земята“; не сте герои вие, но преждевременно сте отворили вратата на вашето яйце. Оттук ще ви наведе на следното положение, което всички трябва да знаете: съзнанието на човека е обвито в една черупка като в яйце, в която се крие неговата душа; тази обвивка, тази врата, трябва да се отвори точно на определено време – пъпката трябва да се отвори точно на своето време, при благоприятни за нея условия.

Следователно Земята претърпява известна метаморфоза вследствие на благоприятните и неблагоприятните условия, на които се натъква. Казано е в Писанието: „Търсете Ме, докато Съм близо!“ – това подразбира: използвайте благоприятните условия, докато са близо до вас; щом благоприятните условия се отдалечат от вас, колкото да викате и да се молите, те няма да се върнат вече. Когато се казва, че всеки може да бъде спасен, това е вярно в смисъл, че условията за това спасение се дават общо за всички, а от човека зависи как ще ги използва; специални условия в света не съществуват. Та когато казваме, че Бог работи, трябва да имаме предвид, че Той работи едновременно и за частите, и за Цялото; Бог работи в целия Космос и всяко същество трябва да се ползва от силите, които се съдържат и в частите, и в Цялото, ето защо всяка промяна, която става в Цялото, едновременно с това се отразява и върху частите. Чувствителният човек всякога възприема промените, които стават в Природата – ако някъде се разрушава една планета, това разрушение ще се почувства от много хора на Земята; много от страданията и радостите на хората се дължат именно на някакви промени в Космоса или на страданията и радостите, които други същества преживяват, а те ги възприемат; който не живее в Божественото съзнание, той не може да разбере причините на тия страдания и радости и ги приема за свои. Един ден, когато Висшето съзнание се пробуди в него, той ще разбере вътрешния смисъл на Божествения живот – към това се стремят всички хора, затова апостол Павел казва: „Сега знаем отчасти, а тогава ще виждаме лице в лице“.

Сега аз взимам правата линия като закон в живота. Представете си, че вие сте скарани с всички ваши приятели;

искате да се примирите с тях, но не знаете как да постъпите, не намирате изходен път – как ще се примирите? По пътя на правата линия. При това примирението трябва да стане вътрешно, а не външно. Според законите на правата линия ти не можеш да обичаш кого и да е, ти не можеш да се примириш с даден човек, докато не почувстваш, че в него живее Божественото; щом почувстваш Божественото в човека, ти ще се отвориш за него и той ще се отвори за тебе. Докато не се е проявило Божественото в човека, ти гледаш на него като на жива статуя; щом се прояви Божественото, между тебе и него веднага настават известни отношения и тогава човек съзнава, че за Бога всички хора са еднакво ценни. Ако всеки човек гледа на ближния си като на същество, в което Божественото живее, между хората ще има пълно разбирателство. Според мене правилно е човек първо да уреди отношенията си към Бога, а после към хората; ако постъпи по обратния път, той ще изгуби много време, без да постигне никакви резултати. Ако отидете в Америка, без да знаете английски, ще почувствате колко сте далеч от хората – ще поискате да влезете във връзка с някой американец, но като не знаете езика му, той ще махне с ръка и ще ви отмине; обаче ако Божественото съзнание е пробудено у вас, този американец ще ви погледне, ще се спре пред вас, ще ви проговори и ще пожелае да ви заведе у дома си и няма да мине дълго време и вие ще започнете да говорите английски език. Закон е: когато обичаш някого, ти можеш да говориш на неговия език; ако този човек те обича, и той ще говори на твоя език.

Докато Любовта не дойде между хората, те ще говорят помежду си на чужд, непонятен за тях език, вследствие на което ще се нуждаят от речници да превеждат. Например чувате да се говори: *понятие, концепция, есенция, еквивалент, куб, плоскост, пентаграм, шестоъгълник* – думи, все непонятни за хората. Какво нещо е шестоъгълникът, това са обяснявали още от най-стари времена: според тези обяснения шестоъгълникът представлява две по две успоредни линии, които се движат в противоположни посоки; следователно, когато шест различни същества се движат две по две

в две различни посоки, те образуват шестоъгълник – това наричат слизание и възлизание на Духа. От философско гледище безсмислено е да се говори, че Духът слиза и възлиза – защо е безсмислено? Защото Духът не заема никакво място и пространство. Тогава как е възможно това, което не заема никакво място и пространство, да слиза и възлиза – значи Духът работи едновременно и в гъстата, и в рядката материя. Гъстата и рядката материя представят посоки на движение, два полюса на живота; тези две посоки се наричат още положителна, или потенциална, и отрицателна, или кинетична, енергия. Когато Духът минава от едната енергия в другата, образуват се две противоположни движения. Питам: какво става, когато кинетическа енергия минава в положителна? Например внасяте един запален въглен между незапалени въглища – какво става с незапалените въглища? Положителната енергия от незапалените въглища минава в кинетическа, или отрицателна, и по този начин неразгорелите въглища се разгоряват – значи тук става смяна на енергията от положителна в отрицателна. Да бъдеш положителен – това подразбира да се пълниш; да бъдеш отрицателен, това подразбира трансформиране на енергията, т.е. изпразване, изливане на енергията навън. Кинетичната енергия е закон на изпразване, а потенциалната е закон на пълнене; Доброто е пълнене, злото е изпразване – който се изпразва, той се освобождава от злото, следователно, когато човек се изпразва от злото, той нищо не губи от това, а печели.

Като наблюдавам живота и разбиранията на съвременните хора, виждам колко мъчно е за тях, даже и за учените, да схванат и приложат новия морал в живота си. Например според законите на самосъзнанието когато хората придобиват, те мислят, че са изгубили нещо – ако е въпрос за загуба, истинска загуба е, когато човек не се пълни с Доброто; истинска печалба е, когато човек се празни от злото, обаче в пълния смисъл на думата загуба в света не съществува. Например дали губиш пари, или печелиш пари – това не е загуба, нито печалба, защото тази загуба или печалба не изменя твоя характер; парите, силата, учението не придават никаква

цена на човешкия характер; богатството, силата, знанието не могат да увеличат, нито да намалят добротата на човека, те представляват само методи към намиране и придобиване на Доброто. Истинското богатство е Добродетелта в човека, т.е. пълнежът с кинетична енергия. Доброто е общо, колективно притежание; никой не може да каже, че Доброто е негово притежание, вследствие на което е неделимо. Както Добротата, така и Любовта, Мъдростта и Истината са колективни, те са общо притежание; никой не може да каже: „Тази Любов е моя, тази Истина е моя, това знание е мое“ или „Тази мисъл е моя“ – мисълта, която ти смяташ за твоя, преди да дойде до тебе е минала през милиони глави; много хора са мислили като тебе, но никой още не е могъл да разреши задачите на своя живот. Някой казва: „Аз измислих нещо“; нищо не си измислил, ти само си хванал някоя мисъл в пространството и смяташ, че е твоя. Който разбира този закон, той ще се радва, че е дошъл в такова състояние – да схване мислите на някои Висши същества; значи той е могъл да влезе във връзка със Същества от по-високи светове. И затова казвам: работете върху себе си, да развиете своето радио, с което да влизате във връзка с мислите на по-напреднали от вас Същества – само по този начин човек може да се добере до такива истини, които иначе не би могъл да придобие.

Казвате: „Как се предава мисълта от едно по-напреднало Същество на друго, по-ненапреднало?“. Първо, мисълта се предава в съзнанието на даден човек като импулс да направи нещо – тогава той казва: „Аз искам да се проявя, да направя нещо“; той ходи насам-натам, ляга, става, има някакъв импулс да извърши едно добро дело, иска да направи нещо, но не знае как да постъпи. Питам как ще направите това добро – импулс, сили, желание имате, но начин нямате; за тази цел вие трябва да влезете във връзка с това Същество, да научите езика му, а това ще постигнете, като премахнете от пътя си всички препятствия. Грехът е най-голямото препятствие, което пречи за връзка между хората и Възвишените същества. Когато някое Разумно същество дойде при вас, то ще ви запита: „Можете ли да премахнете всички препятствия в

живота си, за да започнем една разумна работа?"; за да отговорите на това Същество, вие трябва да поставите ума и сърцето си в положение на две успоредни линии, т.е. в пълна изправност и щом умът и сърцето на човека са в пълна изправност, той има вече първото условие да влезе във връзка с Напредналите същества и да се ползва от техните мисли и чувства. Да бъде човек изправен в своите мисли и чувства, това подразбира да върви по законите на правата линия. Някой човек е пръв министър в България – ходи, работи, мисли все за отечеството си; един ден Висшето съзнание се пробужда в него и той вижда, че първото отношение, което има в живота си, е отношението му към Бога; веднъж съзнал това, той веднага се отказва от министерския си пост, като заявява, че не може да служи едновременно на двама господари. Закон е: човек не може да бъде едновременно обичан от света и от Бога. Ако светът го обича, Невидимият свят няма да се интересува от него; ако Невидимият свят се интересува от него, светът ще го ненавижда. Защо Невидимият свят не се интересува от човека, когато светът го обича? Понеже светът е богатство, Невидимият свят не иска да лиши човека от това богатство, не иска да раздвои съзнанието му. Да си свързан със света, това подразбира да станеш член на една бахчеванджийска кооперация, да работиш цяла година усилено и накрая на годината да видиш, че всичко е очукано, избито от град, отнесено от наводнение; погледнеш тук, погледнеш натам, нищо няма: ни зеле, ни лук, ни картофи, ни боб; ти се чудиш какво да правиш – едва сега виждаш, че всичко това, на което си разчитал, е било илюзия.

Казвам: такова нещо е бахчеванджелъкът; в него има труд, мъчения, усилия, но главното няма – благословието. Не е достатъчно човек само да работи – ако някой свири и свиренето му не се благославя, какво се ползва той? Ако мислите и желанията на човека не се благославят, какво се ползва той от тях? Всяко нещо в живота има смисъл, когато се благославя; всяка мисъл трябва да се придружава с велика радост, да въодушеви човека, от когото е излязла. Някой казва: „За мене никой не се грижи“; не, това не е право мислене,

кажи в себе си: „Досега аз никога не съм мислил за Господа; отсега нататък ще започна да мисля“. Дойде ли в човека някаква отрицателна мисъл – че е нещастен, изоставен от всички, нека обърне знака от отрицателен в положителен и да каже: „Аз се отказах от Бога, затова съм нещастен; обаче от днес аз се отказвам от всичко онова, което ме е спъвало в живота, и се обръщам към Бога, на Него да служа, на Него да се подчиня“ – това е закон за трансформиране, който трябва да се изучава и прилага в живота както на отделния човек, така и в живота на обществата и народите.

Във всяка окултна Школа трябва да се изучават законите на живота. Например хората често казват един за друг: „Съдбата му е такава“ или „Той е човек без вдъхновение“; питам: какво нещо е *съдба* и какво – *вдъхновение*? Човек е вдъхновен тогава, когато има едно същество, което го люби, което се интересува от него; няма ли някой да го обича, той изгубва вдъхновението си. Това същество, което ви обича, може да бъде на физическия свят, може да бъде в Духовния свят и най-последно, може да бъде в Божествения свят; ако това същество престане да ви обича, вие ще изпитате в душата си небивали страдания.

Та когато Невидимият свят хлопа на сърцата на хората, той има предвид да събуди техните сърца, за да започнат умовете им да работят и волята им да се приложи в живота – по този начин те ще влязат във връзка с онези същества, които ги любят. Човек среща в живота си много противоречия, но те идат в услуга на неговото развитие – чрез противоречията човек ще разбере себе си, ще разбере и другите хора. Според индуското учение Господ слиза на Земята на всеки триста милиона години, за да освободи човечеството от неговата карма, от натрупалата се гъста материя; Той трансформира тази гъста материя, преработва я и така освобождава хората от нея. Оттук виждаме колко е велико Божието търпение.

И сега въз основа на този закон Бог въпряга хората на работа, като им дава част от тази гъста материя те сами да я преработят: на този дава един килограм от тази материя, на онзи – два килограма, на трети – десет килограма, на чет-

върти – сто килограма, всекиму според силите. Бог не оставя никого без работа, Той впряга на работа всички същества, от най-малките до най-големите; който мисли, че може да прекара живота си без работа, той е на крив път – колкото и малко да е някое същество, било то някакъв пъльнеж на енергия, било някой елемент, било някой микроб, непременно ще работи, нищо в света не е в покой. И светлината всеки момент върши някаква работа, мислите ли, че положението на светлината е леко? Аз съм виждал как слънчевите лъчи плачат, сълзи ронят (те не плачат като хората, но по особен начин). Когато един слънчев лъч изгуби своята първична енергия, т.е. когато дейтелността му се намалява, той усеща голямо безпокойство в себе си; колкото и да са ефирни слънчевите лъчи, в тях влизат Разумни същества, пътуват като в трен и слънчевите лъчи разговарят с тях, носят ги в пространството. Кой може да повярва, че в един слънчев лъч наистина има Разумни същества, които пътуват из цялата Вселена? Мнозина ще кажат, че това е заблуждение и аз съм съгласен с вас, че това е заблуждение; какво означава думата *заблуждение* – тя означава нещо забулено, закрито, неразрешено; значи всяко неразрешено нещо е заблуждение.

Та вие трябва да дойдете до трезвата мисъл в живота. Не е въпросът до заблуждения, но съзнанието на човека трябва да се разтърси, той сам да види с какво знание разполага. Вие трябва да се готвите, да работите върху себе си, защото един ден ще ви поставят на тежък изпит и ако не сте готови, ще дойдете до отчаяние. Мнозина мислят, че никой не се грижи за тях, и затова казват: „По-добре да заминем за онзи свят, тук никой не се интересува от нас“; да се мисли така, това е самозалъгване – как ще отидете на онзи свят без билет, там без билет не пускат, още на първата гара ще ви върнат назад. Всичко в живота е разумно; който иска да замине за онзи свят и да има отворен път, той трябва да бъде послушен, вратата на онзи свят се отваря само за послушния ученик. Послушание, смирение, чистота, Любов трябва на ученика; смелост трябва на ученика – като дойде до страданията, той трябва да бъде готов да страда. За какво трябва

да страда ученикът – за Истината. Ама нямал пари – още по-добре, и без пари се живее; стисни в ръката си един въглен и виж в какво ще се превърне; ако превърнеш въглена в диамант, ти ще имаш пари колкото искаш.

Сега, представете си, че ви кажа да отидете на Витоша, където ще намерите една златна английска лира – колцина от вас ще повярват? Ще ви кажа така: идете на Витоша и на еди-каква си височина ще видите един голям плосък камък; спрете се пред този камък и турете дясната си ръка върху него, насочете ума си към него, силно концентрирайте мисълта си и пожелайте да намерите под ръката си една златна монета; след това ще дойдете в състояние на заспиване и като се събудите, под ръката си ще намерите една златна английска лира. Как ще си обясните това явление? Ще кажете: „Вярно ли казва Учителят, че под ръката си ще намерим една златна монета?“. Представете си, че не намерите никаква монета – какво ще кажете тогава? Ще кажете: „Учителят ме изпрати да гоня Михаля; ако е въпрос само за една златна монета, аз можех да поискам от някой приятел“. Не, ако вие имате вяра без никакво съмнение, достатъчно е да турите ръката си на този камък, за да намерите златната монета; щом нямате вяра, никаква монета няма да намерите – най-малкото раздвояване в съзнанието прави опита несполучлив. Ако някой беден човек отиде при онзи, който живее в Божественото съзнание, и му поиска помощ, той още при първото бъркане в джоба си ще извади точно толкова пари, колкото бедният иска. Човек, у когото Божественото живее, той не носи пари в джоба си, но когато му поискат, всякога има.

Питам: ако живеете в Божествения свят, сиромашия може ли да съществува? Ще кажете: „Не, ние не можем да се зальгваме с такива работи. Ако бащите ни са богати и ни оставят наследство, разбираме; а тъй – да турим ръката си на някой камък и да намерим под него златна монета – не вярваме. По-възможно е за нас да отидем в някоя банка и оттам да изтеглим известна сума“. Казвам: и в банка да отидете, пак трябва да турите ръката си, иначе и там не дават тъй лесно. Аз ви навеждам на тия мисли, за да се създаде у

вас силна вяра. Всичко в живота е възможно и постижимо само при разумния живот. Златото се ражда в земята, то не се натрупва само по себе си, следователно колкото по-добри и разумни стават хората, толкова повече злато се ражда в земята – златото расте и зрее както плодовете; колкото по-лоши и неразумни стават хората, толкова повече се намаляват златото и скъпоценните камъни в земята. Тази е една от великите истини на живота – човек сам трябва да внесе богатството в душата си. Има ли първичните идеи в ума си, той ще придобие вътрешно богатство на своята душа.

И тъй, най-важното за вас като ученици е да имате прави отношения, прави разбирания за Невидимия свят; следователно, който иска да живее в новото съзнание, да си създаде характер, той трябва да влезе във връзка с Невидимия свят. Някой казва: „Аз да си поживея, че после – лесна работа“; не, още сега трябва да направите тази връзка, а не като остареете – когато остареете, когато изгубите всички жизнени сили и станете неспособни за работа, тогава нищо не можете да направите. На каквато възраст и да сте, вие трябва постоянно да се подмладявате; не мислете за старост, постоянно подмладяване – този е законът на вечния живот. Всеки ден трябва да работите за своето подмладяване, тази идея ще внесе нещо ново във вашия живот; който държи в ума си идеята за подмладяване, той всеки ден ще получава по нещо ново от Невидимия свят.

Сега, за Новата година желая помежду ви да се въдвори мир, желая всички да бъдете кротки не само външно, но и вътрешно – кротки по сърце; Христос казва на едно място в Писанието: „Елате при Мене, защото Съм кротък и смирен по сърце“. Ученикът трябва да бъде кротък и смирен, да разработва в себе си Вярата, Надеждата, да ги усилва, за да бъде готов на всички страдания – той трябва да бъде готов да го поставят в реторта, да го трансформират, да се преобрази; той трябва да развива в себе си възвишени и красиви чувства, да устоява на всички изпитания без никакви колебания. Ако вървите по пътя, по който съвременните хора вървят, нищо няма да постигнете; хиляди години могат да

минат, но нищо няма да придобиете. Казано е в Писанието: „Бог на горделивите се противи, а на смирените дава благодат“ – това подразбира: на смирените, на разумните деца Бог дава прави разбирания за живота; следователно смирените се радват, а горделивите се мъчат и скърбят. Смирените приличат на онези моми, които имат естествен цвят на лицето без козметика, без външни червила; горделивите приличат на моми, които се червят и пудрят, но винаги остават недоволни. Кое е по-хубаво: да бъдеш естествено красив или да си служиш с разни козметически средства и всеки ден да губиш тази красота?

Мнозина от съвременните хора имат неправилни разбирания за живота – те мислят, че Ангели трябва да слязат от Небето и като Илия¹⁹ да ги задигнат в огнена колесница; колкото и да чакат, с тях не може да стане това; Илия беше минал през ред посвещения, заради което трябваше да го вдигнат на Небето с огнена колесница, обаче когато повторно дойде на Земята, той трябваше да мине през още едно тежко изпитание – по желанието на Иродиада трябваше да отрежат главата му и да ѝ я поднесат на блюдо. Като Илия той мислеше, че светът може да се оправи с насилие, на Небето обаче той разбра грешката си и реши да се върне пак на Земята, да изправи погрешката си и да научи хората да живеят правилно – той слезе на Земята като Йоан Кръстител и опита закона „Око за око“; и наистина, Йоан плати с главата си, за да изкупи сторената погрешка, която направи като Илия. Сега и Христос ще дойде на Земята, за да покаже на хората, че с плюене, с поругавания, с разпъване на кръст светът не се поправя. Когато човек направи някаква погрешка, той трябва да разговаря с нея като с разумно същество, докато я изправи. Например някой човек задигнал от брат си пари повече, отколкото може да носи и отколкото съвременният морал позволява – в този случай ето как трябва да постъпите: кажете му: „Братко, товарът ти е много тежък, не ще можеш да го занесеш до определеното място; ако искаш, дай другиму част (от товара си), да ти олекне“. Ако някой човек има на разположение цели тонове злато, а хората около

него едва насмогват да задоволят нуждите на своя живот, той трябва да им каже: „Братя, вземете торбите си, извикайте своите ближни и елате при мене, да разделим богатството си“. Който не познава този човек, той ще каже: „Лаком човек е този, задигнал е всичкото богатство за себе си“.

Питам могат ли да се крадат парите или може ли да се краде Словото Божие; кражба в света не съществува и злото в този смисъл не седи в открадването на нещата, нито в укриване на някои материални неща, но в маскиране на Истината. Злото седи в това – когато проповядваш на някой човек за Бога, обещаващ, че ще му покажеш пътя на Светлината, а го водиш в тъмнина; злото седи в това – когато изпразваш сърцето на човека, когато взимаш най-ценното от него, а в замяна на това нищо не му даваш.

И тъй, ако искаме да имаме добри отношения с ближните си, първо ние трябва да имаме прави отношения към Бога – тогава ще придобием вътрешен мир, вътрешна радост и веселие; ако човек не се примири със себе си, той не може да живее в мир с ближните си – следователно, който иска да живее в мир с ближните си, той трябва първо да живее в мир със себе си. Животът и отношенията ви с ближните са основани на същите закони, на които почиват вашият живот и отношенията ви към самия себе си.

*

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

*Седемнадесета лекция
12 януари 1927 г.*

ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

За следващия път пишете върху темата: „Предназначението на всяка разумна душа, която живее в света“.

Всяко нещо в света има известно предназначение – математиката например има предназначение в еволюцията на човешкия ум. Изобщо светът е построен от ред правила и в този смисъл ние разбираме живота според степента на нашето развитие и го определяме като положителни и отрицателни величини. Плюсът в едно отношение е минус в друго отношение, защото животът в живот се прелива: например животът на бащата и на майката се прелива в децата – в този случай децата печелят, а родителите губят, отслабват, смаляват се, обаче това е привидно смаляване, което се отнася главно до външната форма; това е много естествено, каквато работа и да върши човек, той все трябва да изгуби част от своята енергия; ние наричаме тази загуба *трансформиране*, т.е. превръщане на енергията от едно състояние в друго.

Казвам: истинските методи, чрез които вие можете да задържите равновесие в живота си, са добродетелите. Велика наука е да може човек да задържи в себе си толкова енергия, колкото му е потребна; между възприемането и харченето на енергията трябва да има пълно равновесие, да няма никакъв излишък, нито недостиг. Например умовете на съвременните хора са претоварени от научни, религиозни, семейни и лични идеи и въпроси, които не могат да се разрешат днес, но не могат да се разрешат и след хиляди години още – това показва, че хората не се познават: те не знаят откъде идат, какво представляват и какви възможности имат в себе си. Всеки може да бъде учен, но истински учен е онзи, който може да създаде и нареди един свят; който говори само за Земята, за разните светове, без да може да създаде един свят, той не е учен човек. Да създадеш един свят – това подраз-

бира да уредиш себе си, своя вътрешен свят. Ти говориш за душата, за духа, за ума, за сърцето си, а при това не разбираш законите, които ги управляват, не можеш да контролираш своите мисли и чувства; питам: тогава къде седи силата на човека? Ако бомбата експлодира, това нейно качество ли е, по своя воля ли експлодира бомбата – не, по волята на други същества и щом веднъж експлодира, втори път не може да експлодира, губи силата си; следователно във всички неразумни работи има само един момент на действие, на проява, след този момент всичко се свършва. В разумните постъпки на живота винаги има растене, в тях има вътрешна последователност, ето защо във всеки живот, който не е съобразен с Божиите закони, между мислите и чувствата няма никаква връзка. Например срещате един човек, който иска да стане богат, и срещате друг, който иска да стане пълен, да затлъстее; ако питате богатия защо иска да стане богат, той не може да каже причините и ако питате другия защо иска да напълнее, и той не може да обясни защо желае това – и единият, и другият ще кажат, че така се живее добре, но с това животът им не се подобрява: нито богатият, нито тлъстият, нито сухият човек живеят добре, значи между мислите и чувствата на тия хора няма връзка. Впрочем мазнината е необходима за организма, както катранът е необходим за колелото да върви по-добре, но тази мазнина не трябва да бъде в излишък. Когато готви, домакинята сипва вода в яденето, да се сvari добре, но тази вода не трябва да бъде в излишък.

Съвременните хора говорят за външния живот – те казват: „Първо човек трябва да изучи външния живот, а после вътрешния“, обаче този живот може да се разбере само тогава, когато човек влезе в съгласие с него и разбере законите, които го управляват. Ученикът трябва да бъде в хармония с Божествените закони, ако иска да влезе във връзка с Божествения свят. Човек трябва да различава Божествените закони от тия на другите светове; в Природата се забелязват прояви, които са резултат на Разумни същества, но те още не са Божествени – те не изразяват никакъв вечен закон. Например за българина важат законите на България, но излезе ли той

вън от пределите на Българското царство, тези закони вече не важат за него – значи има закони, които в едно отношение са валидни, а в друго отношение не са. Например ако отидете в Индия, ще видите, че в известни школи се забранява на учениците да дават ход на желанията си – там съществува правилото: „Убий в себе си всяко желание за живот“; в западните школи обаче се проповядва точно обратното – как могат да се примирят тия две учения? Който не разбира дълбокия смисъл на това правило, той ще мисли, че трябва да унищожи живота си; не, това не е право разбиране – да убиеш в себе си желанието за живот подразбира да убиеш желанието за стария живот, за живота на кривите разбирания.

Да допуснем, че някой човек е живял много време на Земята, но е водил разпуснат живот, заповядвал на този, на онзи и с това си създал тежка карма – какво трябва да направи? Според Божествените закони той трябва да се откаже от този живот и да заеме положението на обикновен човек без всякаква власт над другите, но с власт над себе си. Царят има власт отвън и затова минава за богат, за силен човек, а обикновеният човек има власт отвътре, затова минава за беден, за слаб човек; според мене слабият човек е слаб отвън, но силен отвътре, а силният човек пък е силен отвън, а слаб отвътре. Покажете един човек, който, като е бил външно силен, да е бил едновременно и вътрешно силен. Мислите ли, че Исая или апостол Павел са били силни, снажни, мускулисти хора? Силата на човека не седи в големината и развитието на физическото му тяло; силен човек в пълния смисъл на думата е онзи, който в даден момент може да увеличава и да намалява тялото си, т.е. да става толкова голям, че никой да не може да го измери, и толкова малък, че никой да не го вижда – това са две величини: голямата, неизмеримата, необятната величина наричат *Бог*; другата величина, малката, невидимата, наричат *човек*. Когато някой казва, че не се познава, това подразбира, че той не може да се измери, понеже е малка величина. Тъй щото ако човек иска да има представа за малкото и за великото в света, той трябва да има мярка, с която да ги сравнява; ако няма такава мярка, той не може да разбере и да схване тези две величини.

Сега ще ви запитам: разбрахте ли тази работа, или не? Ще кажете, че не сте я разбрали. Така е, тя не е за разбиране – мъчно е човек да разбере тия две величини, но приятно е понякога да се говори за неразбрани неща. Приятно е, когато човек седне при една чешма, която тече, без да изтича; красивото седи в неща, които постоянно текат, постоянно извират – каква красота може да има чешма, която пресъхва, или извор, който престава да извира? Когато някой каже, че не разбира нещо, това значи, че това нещо е престанало да тече. Красотата на живота седи в постоянното течение; ти няма да живееш година, две или десет години – цяла вечност ще живееш и велики работи ще учиш.

Мнозина от учениците се подлагат на разни изпитания, от които се учат; едни от изпитанията са тежки, вследствие на което гърбът на някои от учениците се огъва, а на други се строшава. Какво ще помислите вие, ако на някой от съвременните ученици се каже, както Бог каза на Исая, да се съблече гол и да отиде да проповядва? Във вашите умове ще влезе съвсем друга идея и ще кажете: „Възможно ли е човек да се съблече гол и така да отиде да проповядва на хората?“. Думата *гол* има две различни значения – тя подразбира вътрешна и външна голота. Когато човек отива при Бога, той непременно трябва да съблече дрехите си, при Бога гол ще отидеш; каквато дреха и да облекат на умрелия, той ще съблече тази дреха и ще се яви при Бога гол, какъвто Той първоначално го е създал – следователно при Бога ще отидем голи, със своето нетленно тяло. Щом ни видят голи, Ангелите ще дойдат при нас, ще ни облекат в тънка хубава дреха, препасана с красив пояс – само така облечени ние ще можем да влезем в новия живот, да заживеем по новия начин. Това е алегория, която вие трябва да преведете.

Казвам: който иска да живее чист, безгрешен живот, той не трябва да се съблазнява от външния вид на нещата. Как постъпват с децата – всички сладки неща се заключват от тях; понеже и вие сте деца, сладките неща трябва да се заключват от вас, да не ви съблазняват, обаче не мислете, че всички сладки работи трябва вечно да се заключват – засега

има много тайни в Природата, които се държат под ключ, защото децата бъркат там, искат да ги изядат. Кой човек, ако има власт и сила да говори, като се разгневи, не би говорил каквото му дойде на устата? Ето защо устата на съвременните хора е заключена. Малка сила е дадена на съвременния човек. Някой мисли, че всичко знае и всичко може да направи, но като заболее, не може да се лекува; вика един, втори, трети лекар, но никой не може да му помогне – какво трябва да направи? Да се смири, да види, че малко знае. Знанията трябва да се превърнат в творчество; да знаеш и да можеш нещо подразбира да твориш, да превръщаш. Който може да твори, да превръща материята от едно състояние в друго, той сам ще може да се лекува. И забележете, силата на човека седи в самия организъм – някой човек заболее, но не минава много време и някъде по тялото му се яви цирей или някаква пъпка; щом циреят излезе, и болестта минава – значи болестта се трансформира в организма и излиза вън от него във вид на нечиста материя. На това основание, ако имате някакво отрицателно състояние или някоя лоша мисъл, някое лошо чувство в себе си, съгъстете ги по някакъв начин и в този вид ги изхвърлете вън от организма си. В това седи истинската наука.

Питам каква опитност имате в това отношение, как се освобождавате от лошите мисли и чувства – ще кажете, че лошите мисли и чувства трябва да се заместват с добри. Представете си, че някой човек ви обиди и вие го намразите – как ще се освободите от тази омраза? Много лесно. Допуснете, че бащата на някоя мома обиди един млад момък. Кой може да премахне омразата от сърцето на този момък – дъщерята. Значи този баща трябва да има млада, красива дъщеря, която да каже само една дума, за да премахне омразата от сърцето на младия момък; заради тази дума момъкът ще прости на бащата и ще забрави обидата, която той му е нанесъл. В дадения случай дъщерята представя човека, който люби и познава Бога. Щом те обиди някой, ти трябва да знаеш, че Бог те разбира, взема участие в твоето положение и въздава всекиму заслуженото; следователно достатъчно е да си

спомниш за Бога, за да простиш на брата си за нанесената от него обида. От създаването на света досега Бог е правил само добрини, без да обръща внимание на това кой как постъпва спрямо Него; след всичко това хората занимават Бога със свои лични разправии и обиди, като казват: „Господи, не виждаш ли, че този ме обиди, урони моето достойнство?“. Питам: може ли Бог да отговаря на такива молитви – Той ще се усмихне само и ще каже: „Иди у дома си, легни, поспи си и на сутринта ще бъдеш спокоен“. Няма мъчнотия в света, която Бог не може да уреди.

Казвам: човек трябва да се занимава с живите идеи, ако иска да има ясна представа както за Невидимия свят, така и за физическия – само по този начин той ще намери онази жива връзка, онази зависимост между тия два свята. Ще изясня мисълта си със следния пример. Представете си, че влизате в една фабрика и виждате, че всички машини работят; вие спирате пред една от тях и казвате на едно от колелата ѝ да спре, но колкото и да заповядвате, това колело няма да спре; обаче ако знаете законите, които управляват тази машина, достатъчно е да бутнете един от винтовете ѝ и това колело ще спре. На същото основание ако говорите с едно Разумно същество, то ще ви слуша и разбира; ако говорите с някое неразумно същество, то нито ще ви разбира, нито ще ви слуша и може да мине по вашия път, да ви смачка. Такова нещо е светът – ако гледате на него като на жив, разумен организъм, той ще ви разбира и ще ви слуша; ако гледате на него като на механическо, несъзнателно същество, той ще ви смачка. От вашето разбиране на света зависи какви ще бъдат отношенията ви към Невидимия свят. И в Природата има области, направени от неразумна материя, и ако човек попадне в такава област, той трябва да бъде внимателен, да разбира законите на тази материя, за да я управлява, иначе тя ще го смачка. Когато разгневите някой човек, вие сте бутнали едно колело от неговата неразумна материя, Разумното никога не се гневи. Можете ли да обидите един виден музикант, ако му кажете, че не свири добре – в тази област не можете да го обидите, защото той знае, че е майстор музикант.

Как ще обидите някой учен, че не разбира, че не знае, когато в продължение на 20 минути само той може да създаде едно лимоново дърво и да ви предложи от него един плод? С едно махане на ръка той може да вдигне от леглото един парализиран човек и каквото и да му казвате, той няма да се обиди, защото знае, че разполага с една велика наука.

Идват при мене двама ученици и ми казват: „Учителю, научи ни на азбуката на Природата, да можем да четем по нея“; казвам: научете първо азбуките, които съществуват в света, че тогава ще учите азбуката на Природата – защо? Защото всяка буква от езика на Природата е жива, интелигентна и вие трябва да ѝ говорите, за да се разберете с нея. Казвате: „Как е възможно буквите на Природата да са живи?“; да, живи са буквите на Природата, което се вижда от стиха, който апостол Павел изказал: „Вие сте жива, написана книга“. Всеки човек е живо писмо; за да четете тия писма, вие трябва да бъдете благородни, снизходителни към себе си и към окръжаващите, да прощавате както на себе си, така и на другите. Не е лесно да постигнете това, то е голямо изкуство; хиляди години наред човек трябва да учи, да работи върху себе си, докато придобие изкуството да прощава и на себе си, и на своите ближни.

Хубаво е да има човек красива, добре сформирана глава. Няма по-велико нещо за човека от това да има добре развит мозък, върху който да реагира Природата, и добре развити дробове и стомах, които да функционират правилно. Освен това дрехата на човека, с която Природата го е облякла, никога не трябва да остарява, от детство до най-зряла възраст тя все нова и чиста трябва да остане. Голямо изкуство е да запази човек чистотата на своята дреха; той расте и се развива и дрехата му ще расте, обаче може да остане винаги чиста и нова – такива са дрехите на Ангелите.

Казвате: „Тия неща са фантастични, никаква реалност няма в тях“; не, и фантастичните неща са полезни – какво лошо има в това човек да мисли, че може да стане Ангел с големи крила, да се разхожда из пространството и на всички да свети; какво лошо има в това човек да мисли, че е светия

или че е виден музикант, който може да въодушевява хората? Нека мисли човек за хубави, за красиви неща – красивите, хубавите неща повдигат духа на човека. От едно трябва да се пази той: да не се възгордее. Гордостта е болезнено чувство, горделивият мисли, че като него друг няма; да, но всички хора са излезли от Бога, следователно различието между хората седи само в дните и условията, при които са излезли от Бога и дошли на Земята да живеят – в този смисъл всеки може да каже за себе си, че като него друг няма. За Бога всички хора са интересни, понеже представляват някаква материализирана идея; всяка душа е излязла от Бога в момент, важен за целия Космос – тя е жива единица, в живота на която могат да стават ред промени, необходими за нейното развитие; Бог държи всички тия живи единици в Своя ум, в Своето сърце и непрестанно се грижи за тях.

И тъй, съвременните хора трябва да дойдат до съзнание да разберат, че са съработници с Бога. Техните мисли, чувства и желания трябва да се приложат към съграждане на Царството Божие. Ако човек се стреми към сила, величие, мощ, той ще намери това в Царството Божие, а не в земните царства. Кой е онзи, който в тънкости може да разбира копнежите на човешката душа; кой е онзи, който може да разбере желанията на сърцето и стремежите на духа – един Бог е в сила да проникне в най-затаените кътове на човешката душа, да разбере мислите и желанията, които вълнуват човека. Докато човек не е свързан с Бога, той се намира в положението на пътник, изхвърлен от морските вълни на някой остров, и там, изолиран от всички хора, мъчи се, търси начин да преживее – такова е положението на съвременните хора, които искат да намерят Истината, да си обяснят противоречията в живота, но в края на краищата всичко остава необяснено. Положението на тия хора може да се уподоби на това, в което изпаднал един български свещеник. В една от своите проповеди той разправял за страданията на Христа и като наблюдавал слушателите си, видял, че един от тях, овчар, през всичкото време плакал; свещеникът си казал: „Този овчар, най-простият от слушателите ми, най-

добре ме разбира“ и затова след свършване на проповедта си се приближил към него и го запитал: „Синко, кое най-много те трогна от моята проповед?“, а овчарят отговорил: „Дядо попе, имах един козел, който преди няколко години умря. Днес, като гледах брадата ти, тя ми напомни за моя козел, та ми дожаля за него и си поплаках“. Казвам: най-естественото нещо засега е хората да останат неразбрани едни за други; какво трябва да правят тогава – да приемат нещата с широко сърце.

Изпейте упражненията „Киамет“ и „Давай, давай!“.

Добре е човек да употребява музиката, пеенето като средство за трансформиране на състоянията си: когато е уморен, човек трябва да пее; когато е тъжен, също така той трябва да пее, да свири. Само по себе си пеенето, свиренето подразбира движение. Ако човек пее и прави ритмични движения, той ще изпита в себе си нещо приятно; обаче ако той прави движения и в това време гледа критически на тях, като намира, че е стар човек, че не му подобават тия движения, той сам ще се спъне. Всичко в Природата е точно определено, например изчислено е колко движения трябва да направи всеки човек от деня на раждането до деня на смъртта си; който е направил повече движения, отколкото трябва, той ще бъде глобен и който е направил по-малко движения, отколкото са определени, рано или късно ще го заставят да направи това число движения – по какъв начин? Или чрез някаква болест, която ще го застави да се обръща ту на една, ту на друга страна в леглото си, или чрез някаква работа. Мнозина от вас се срамуват да правят движения, гимнастика, смятат, че са стари. Не, смирение се изисква от всички. Човек трябва да се срамува, когато върши лоши работи; когато върши добри, полезни работи, той трябва да има смирение, да бъде в положението на дете, което е готово всякога да учи. Някой казва: „Как тъй аз, духовен човек, да се занимавам с такива дребни работи?“.

Питам: кой човек е духовен? Истински духовен е онзи, който обича. Където има Любов, обич, там всякога има и движение; само мъртвият човек не се движи, докато сте

живи, вие неизбежно трябва да се движите. Когато се движим, когато мислим и чувстваме, Бог се радва; щом престанем да се движим, да мислим и да чувстваме, и Бог престава да ни се радва. Човек трябва да прави движения, но всякога обмислени, по известни разумни закони.

Изпейте сега песента „Махар-Бену-Аба“.

Ученикът трябва да отделя всеки ден по 15-20 минути за пеене; като изпее няколко песни, след това да пристъпи към дневната си работа. Някой мисли, че не може да пее; не, това е фиктивна идея, всеки може да пее и трябва да пее, без да се обезсърчава. Понякога времето влияе върху гласа на човека – това нищо не значи; дали вълн е дъждовно, топло или студено, вие трябва да пеете. При пеенето голяма роля играе вдъхновението. Който пее, той трябва да бъде свободен, от никого да не се стеснява; където има идейност, там има и свобода; за да може човек да пее, той трябва да бъде свободен. Развитието на дарбите и способностите на човека зависят от разположението му към пеене и свирене. Като говоря за музика и пеене, аз ги разглеждам в широк смисъл; под *музика* и *пеене* в широк смисъл на думата се разбира всяка права мисъл, всяко право чувство – всяка права мисъл и всяко право чувство представляват правилно съчетание на тонове. Да бъдеш добър, да бъдеш учен човек, и това е музика. Изучавайте живота на философите и ще видите, че те са били музикални хора. Всички явления, които се извършват между причините и последствията на нещата, са тясно свързани, както са свързани тоновете един с друг. Когато някой човек се предава на музиката, с това той иска да каже, че тя е съединителна връзка между всички явления в Природата; тя прониква в живота на всеки човек и го импулсира, подтиква го напред. Докато човек има музика в себе си, той може да мисли; щом музиката изчезне, и мисълта престава. Музиката действа и върху храносмилането – когато стомахът ви не действа правилно, пейте, по този начин ще забележите какво въздействие оказва музиката върху храносмилането.

Казвам: човек трябва да използва всички природни сили, ако иска да въздейства както на своето развитие, така и на

своето здраве. На онези от вас, които минават за неврастеници, препоръчвам следния метод за лекуване: в продължение на един месец да употребяват препечен хляб на добре разгорени дървени въглища; хлябът трябва да се препече хубаво, да не остане в него никаква влага. Човек трябва да използва енергията на въглищата, тя е полезна за организма. Много хора се нуждаят от въглерод, от въглеродна енергия – тази енергия дава устойчивост в характера на човека. Които искат, могат да намажат препечения хляб с малко масло или с мед, с мармалад, за да го ядат с по-голям апетит. Освен това при всяко ядене умът ви трябва да взема участие. Като препечете хляба на огъня, ще благодарите на Бога и ще започнете да ядете. Когато човек яде препечен хляб, той придобива търпение, тъй щото страдате ли от неврастения, яжте препечен хляб. Правете този опит в продължение на един месец и ще видите какви резултати ще имате; резултатите могат да бъдат микроскопически, но все пак това е една придобивка в лекуването. Който иска да развива в себе си търпение, нека направи следния опит: лятно време, когато селяните орат, нека отиде на нивата и тръгне след воловете; в това време той трябва да размишлява върху това, което те вършат за господаря си, върху техния характер; като се върне у дома си, той ще има някаква малка придобивка на търпение и ще благодари на Бога за всичко, което му е дал. Много неща има в живота на човека, които трябва да се понасят, затова се изисква търпение. Бог не ви е дал най-големите изпитания и страдания; като наблюдавате живота си, ще видите колко голяма е милостта и благостта на Бога към вас. Мнозина очакват всичко от Бога, от Невидимия свят; наистина, Невидимият свят разумно работи, но има неща, които човек сам трябва да направи, не трябва да чака всичко наготово като царски син – той трябва да е готов сам да отиде на работа.

Казвам: когато човек се научи да работи, той навсякъде ще срещне отворена врата. За изяснение на тази мисъл ще приведа следния пример. Представете си, че ви дават една свещена книга, която съдържа в себе си всичкото знание на света; ако болният човек вземе в ръката си тази книга, той

веднага ще оздравее – защо? Тази книга съдържа в себе си енергия, която лекува. Ако гладният вземе в ръката си тази книга, той веднага ще се нахрани – по какъв начин? Щом този човек носи в ръката си тази свещена книга, все ще го срещне някой, ще се интересува от тази книга и ще го помоли да му прочете нещо; като му прочете само една страница, този човек ще остане доволен и ще му каже: „Заповядай у дома да те нагостя“. Голяма сила крие в себе си тази свещена книга; който иска да придобие световното знание, той трябва да носи в себе си свещената книга и да я отваря при всеки даден случай – този човек владее изкуството *магия*; който отваря тази свещена книга, за да чете и да се учи от нея, той може да се нарече мъдрец. В тази книга се крият здравето, силата, знанието, богатството, които човек търси; намери ли я веднъж, той трябва да я пази, да я прилага в живота си и да благодари на Бога, че е могъл да се домогне до нея.

И тъй, искате ли да добиете тази книга, пазете следното правило: като ставате сутрин, първо благодарете на Бога за живота, който ви е дал; благодарете за милостта, с която ви е обсипвал; благодарете за хубавите мисли и чувства, които ви дава. Щом се освободите от някой недъг, благодарете на Бога; направите някаква погрешка – пак благодарете. Защо трябва да благодарите за сторената погрешка? Защото по този начин вие ще видите своите слабости. Благодарете на Бога, че очите Му са отворени, следи вашите постъпки и всеки ден ви коригира. Какво правят хората, когато грешат – те се окайват, плачат, срамуват се, че са се изложили пред своите приятели, че са уронили достойнството си. Казвам: толкова пъти хората са се излагали пред Разумните същества, пред Ангелите и светиите, без да са се срамували, а се срамуват от хората, които също като тях грешат; ето защо човек трябва да бъде добър не за хората, но за себе си, без никакво користолюбие. Човек трябва да бъде чешма, от която да изтича чиста, хубава вода, и да дава на всички, без да очаква нещо; който види тази чешма, да се зарадва, че може да утоли жаждата си. Всеки трябва да чувства, че животът тече и се прелива в него както водата на някой извор. Казват

за някого: „Той е добър човек“; добър е, защото Бог, Който живее в него, е добър – добротата не е нещо механическо, тя е жива сила, която тече, иде от Божествените извори и се влива в душата на човека. Казват за някого: „Той има светла мисъл“; да, Онзи, животът на Когото протича през него, внася тази светла мисъл. В това отношение задачата на човека се заключава във възприемане на тези мисли и приложение-то им в живота. Казвате: „Нашата глава не ражда ли нищо?“ – и вашите глави раждат, но само след като възприемат тези мисли от Великия Извор на живота; на вас не остава нищо друго, освен да прилагате тия мисли в живота си.

Казвате: „Писано е, че Бог е Любов. Какво нещо е Любовта?“; този въпрос не е зададен намясто, вие не трябва да чоплите Любовта. Преди да разберете Любовта, трябва да разберете Божията милост. Ако искате първо да разберете Божията Любов, вие ще изпаднете в противоречия, в съмнения и сами ще се спънете; съмненията, подозренията пък отдалечават човека от Бога, ето защо първо човек трябва да разбере другите прояви на Бога и най-после да дойде до Неговата Любов.

И тъй, слушайте Бога, ако искате работите ви да вървят добре – тогава и Любовта ще дойде у вас; щом Любовта ви посети, очите ви ще се отворят и ще придобиете истинската наука. Тогава всички хора ще се разберат. Апостол Павел е казал: „Сега отчасти знаем, но когато дойде Любовта, тогава ще гледаме лице с лице“ – това значи: който има Любовта в себе си, той разполага с всичкото знание на света.

Основната идея на тази лекция е следната: всички можете да бъдете свободни, да любите, да мислите, да работите.

*

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

КОЕТО ОПРАВЯ

*Осемнадесета лекция
26 януари 1927 г.*

КОЕТО ОПРАВЯ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление.

Бяха четени темите върху „Предназначението на разумната душа“.

В една от прочетените теми се казва, че човешката душа лекува, спасява човека, в друга тема се казва, че душата повдига човека. Какво разбирате под думата *лекуване*, може ли душата да лекува? В живота се употребяват думите *разтваряне, разтопяване, изпаряване*; питам: тези три думи имат ли едно и също значение? Тези думи имат три различни значения и се отнасят до различни състояния на материята. По същия начин човек изменя състоянията си и според тях мени и възгледите си върху нещата – когато е радостен, той мисли по един начин, когато е скръбен, мисли по друг начин. Във време на радост той се произнася за науката например в положителен смисъл и казва: „Науката ще спаси света, тя повдига хората, поставя ги в прав път“; когато е скръбен, той казва: „Науката ще опропасти света, тя води към погибел“. Питам как е възможно едно и също нещо в един случай да спасява, а в друг – да опропастява? Значи в първия случай човек е в положението на идолопоклонник, вярва в науката и ѝ се покланя; във втория случай той е безбожник, отрича науката, смята я за зло в света. Не, науката не е нещо външно, механическо – тя е вътрешна сила, качество на човешкия дух, което определя отношенията между всички неща като живи разумни единици. Всичко в света е живо; щом е така, между всички неща като живи има известно влияние, известно въздействие.

Съвременните химици казват за кислорода например, че поддържа горенето, но сам той не гори; те го разглеждат като елемент, като просто тяло, но не го вземат за живо съ-

щество, обаче кислородът е жива единица, която оказва влияние върху всички тела. За водорода казват, че гори, но не поддържа горенето; азотът пък нито гори, нито поддържа горенето – такива са свойствата на тия елементи от гледището на съвременната химия, но какви са техните вътрешни свойства, това не е известно. Какво нещо е горенето – при горенето всякога се отделя топлина и светлина. Тялото, което гори, увеличава ли, или намалява теглото си? Това са процеси, с които съвременната наука се занимава. При горенето на телата във въздуха, главно на металите, се образува пепел, обаче има горене, при което телата горят, без да изгарят, без да се превръщат в пепел; казано е в Писанието: „Ще отидете във вечния огън“ – значи там се говори за вечно горене, при което телата горят, без да изгарят, без да се превръщат в пепел. Огънят, за който се говори в Писанието, е предизвикан от същества, които не го разбират; по-рано такова горене не е съществувало. Следователно, когато човек сгреша, той сам създава този вечен огън; когато човек дойде в противоречие или в стълкновение с Божията Воля, в него се създава вечният огън. Под *вечен огън, вечно горене* в широк смисъл на думата се разбира огънят на Любовта, в който телата горят, без да изгарят; няма по-приятен огън от този на Любовта.

Питам: в какво седи вътрешната философия на живота? Често се говори за наука, философия, поезия, музика, изкуство като за различни области на живота и мнозина казват, че науката, музиката, изкуството ще спасят света. Не, нито музиката, нито науката, нито изкуството са в сила да спасят света; преди всичко те са прояви на човешкия дух, които се явяват и изчезват заедно с човека – ред култури със своята наука, музика и изкуство са се явявали и изчезвали, но спасиха ли света? Какво остана от изкуството на атлантската раса – нищо не остана. Мислите ли, че един ден ще остане нещо от съвременната култура – и от нея няма да остане нищо. Когато се говори за изкуство в правия смисъл на думата, се разбира изкуство, което украсява човека вътрешно с ония велики добродетели, които при никакви положения не изчезват, те остават в човека за вечни времена; това изкуство

придава на човека истинска красота, която никога не се губи. Красотата е духовно качество, а не физическо; лицето на такъв човек е пластично, живо, но на него винаги се забелязва една постоянна, неизменна черта, която го отличава от другите хора, и като се мени човек, той винаги запазва тази своя специфична черта; като наблюдавате стъпката, хода му, ще видите, че този човек се отличава от другите. По специфичната миризма на човека кучето познава господаря си – хиляди хора може да са минали по една улица, но по миризмата на своя господар кучето ще познае дали той е минал по тази улица, или не.

Казвам: съвременните хора трябва да изменят вече своя възглед за изкуство, за наука, за поезия, да не се спират само на тяхната външна страна и външно въздействие – те трябва да знаят, че истинска наука или поезия е онази, която е в сила да въздейства вътрешно върху човека. Религиозните хора днес се поддават на временни, лъжливи теории и върху тях градят своя живот; не, нова, положителна наука се изисква, за да може човек да разчита на нея за вечни времена. Инженерът, архитектът, математикът или ученият изобщо трябва да имат здрава основа, върху която да градят по-нататък. Математикът трябва да познава специфичната математика на стомашните, на белодробните и на мозъчните клетки и да ги разбира – в много отношения мозъчните клетки надминават съвременните математици, те разполагат с изкуство, със знание да пресъздадат човешкия организъм – например много от тези клетки работят сега върху създаване на безсмъртното тяло на човека и достатъчно е да се даде импулс на тия клетки, за да преустроят човешкия организъм. Мозъкът, сърцето на човека могат съвършено да се преустроят, но при условие човек да заживее нов живот, съвършено чист, съобразен с Божиите закони. Веднъж дошъл на Земята, човек трябва да спазва тия закони; дали той е прост, или е учен – това не е важно, целта на живота е една и съща. По какво се различава простият от учения човек – и двамата могат да се намират при едни и същи условия на живота, но различието седи във възможностите от страна на единия или другия по-

добре да използва тия условия; ако единият работи повече, той ще развие повече способности в себе си и силите в неговия мозък ще се организират по-добре.

Някой казва: „Аз съм учен човек“. Учен човек е онзи, който като влезе в своята лаборатория, може да превърне неблагородните метали в благородни – ученият може да превръща въглена в диамант; когато старият човек дойде при учения, той ще го тури в една от своите реторти и след известно време ще го извади, но вече подмладен – млад, красив момък. Да пробуди съзнанието на човека, това може да направи само истински ученият. Съвременните учени, свещеници и проповедници като видят някой стар човек, започват да му четат молитви, да му говорят за онзи свят, че като отиде там, ще възкръсне; питам кой от тия учени е бил при Господа, за да знае как и кога възкресява хората, казано ли е кой именно ще възкръсне? Казано е например в Писанието, че имената ви ще бъдат записани на Небето, обаче вие знаете ли точно дали вашите имена ще бъдат написани? Вие предполагате само, казвате, че е писано така, но това още не подразбира, че и вашите имена – на Иван, на Стоян например, ще бъдат написани. Когато се казва, че имената ви ще бъдат написани на Небето, това означава едно име само, защото всички хора на Земята представляват колективно същество; следователно, когато се казва, че името на някой човек е написано на Небето, този човек представя сбор от Разумни същества, които са завършили своето развитие – те образуват един човек, едно колективно Същество с високо съзнание и името на това Същество е написано на Небето. Казват за Христос, че около Него имало 144 000 души, които заедно съставляли едно Цяло.

И тъй, на Небето не може да се напише името само на един човек, зад него непременно трябва да седят много още Разумни същества, с които той да съставя едно Цяло; ако някой мисли, че името му е написано на Небето, нека каже кои са неговите приятели там. Ако някой твърди, че познава света, нека каже откъде е черпил това знание; преди всичко знанието не е измислено от човека, всички научни теории са съществували преди хиляди години, което показва, че хи-

ляди умове преди нас са мислили в същото направление и по същите въпроси. Когато Бог създал света, Той имал Своя теория, която впоследствие мнозина учени искали да открият; който е мислил по въпроса за създаването на света, той все имал някаква теория, по-близо или по-далеч от истината. Всеки казва: „Дойде ми една нова мисъл в ума, ще създам една теория“; казвам: добро е всичко това, човек все трябва да мисли, но истинско знание е това, което дава сила, мощ на човека. Истински учен е този, който може да се бори с мъжнотиите в живота и да ги преодолява; докато човек живее на Земята, той е изложен на ред опасности, спънки и мъжнотии, които трябва да преодолява. В миналото си вие сте били заобиколени с ненапреднали същества, на които съзнателно или несъзнателно, тайно или явно сте попречили да се проявят, да правят пакости, вследствие на което днес те се опълчват против вас, искат да ви спънат – с тези същества вие не трябва да се разправяте с насилие, но с Любов; всички тия ваши познати хлопат на вратите ви, искат работа и вие трябва да им дадете такава.

Казвате: „С кого първо да се разправим – със себе си или с тях?“; като се разправяте със себе си, вие едновременно се разправяте и с тях – когато човек работи съзнателно върху себе си, едновременно с това той работи и за другите. За тази цел трябва да бъде оставен на себе си като някое цвете в пустинята, изложено на ветровете да го брулят – докато растението не се изложи на ветрове да го брулят, то не може да закъне. Ако оставите едно цвете в цветарник на мека, приятна топлина и го поливате редовно, то израства, но става крехко, нежно, не може да издържи и на най-малкия вятър; същото става и с хората – ако някое дете расте под големите грижи на родителите си, то става нежно и не може да издържа на мъжнотиите в живота. В този смисъл като наблюдавам методите, които Невидимият свят прилага към хората, намирам, че те са много разумни; тези методи са различни, за всеки човек употребяват специален метод.

Сега ще ви задам следния въпрос: как си обяснявате страданията? Как е възможно Бог, Който е толкова мъдър, да

допусне хората да се изтезават, да се мъчат, да се опозоряват, да воюват помежду си и т.н.; защо Бог допусна всички тия страдания между хората? Вие можете да дадете ред отговори на тия въпроси, но от човешко гледище те могат да внесат съблазън: например ако от това гледище оправдавате войната, много хора ще се разочароват; ако пък отричате войната, други ще се разочароват. Едни хора поддържат войната, други я отричат; едни хора искат да живеят, а други не искат и казват: „Не ни се живее вече“. Казвам: да не му се живее на човека, това показва, че той е попаднал в чуждо състояние, което е временно.

Засега човек живее в магнетичен сън от четвърта степен; щом го прекарат в магнетичен сън от девета степен, заминава вече за другия свят и не може да се върне на Земята. Докато се намира в магнетичен сън от четвърта или пета степен, той става виден човек, започва да предсказва какво ще се случи, започва да определя диагнозата на различни болести и да дава лекарства за тях; той се проявява и като учен човек – философ, математик, естественик, богослов, разбира от всички науки, знае миналото, знае и бъдещето на хората; щом се събуди от този сън, отново става обикновен човек. Питам: как обясняват учените този факт? Те не могат да дадат положителен отговор, близък до истината. При това тези опити се правят не толкова от религиозни и вярващи хора, колкото от крайни материалисти; те не могат да отрекат този факт, това явление, но не могат да го обяснят само по материалистичен начин. Забележете – ако поставите парче злато при температура по-ниска от тази, при която се топи, то ще се нажежи и ще започне да свети, обаче тази светлина иде отвън, тя не е светлина на златото; на същото основание има области в живота, в които ако се потопи човек, той има всички условия да стане учен, виден, а щом излезе от тези условия, отново става обикновен човек. На научен език казано: причината хората да изпадат в различни състояния се дължи на светлината, която не прониква еднакво в техните мозъчни центрове; случва се понякога, че в някои мозъчни центрове се натрупва известно количество млечна кисели-

на, която разбърква умовете на хората, и ако такъв човек е писател например, тъкмо ще започне да пише нещо хубаво и мисълта му ще се прекъсне. Много американски проповедници са имали такива опитности – излезе някой от тях да проповядва и изведнъж изгуби мисълта си; щом мисълта се изгуби, и проповедта се прекъсва.

Един американски проповедник разправяше следната своя опитност: „Цяла неделя приготвих своята проповед и бях я научил наизуст. Когато тръгвам за събранието, пипам в джоба си – оказва се, че съм я забравил у дома си; бях я написал на лист, но понеже я знаех добре, не исках да се връщам назад. Отидох на събранието, качих се на амвона и бях сигурен в проповедта си, защото добре я бях научил. Започнах да говоря, казах няколко мисли, но изведнъж тъмнина покри съзнанието ми и не можах вече дума да си спомня; спрях се за момент, да помисля какво да правя и реших да прекъсна събранието под предлог, че не съм разположен. В това време вратата се отвори, влиза един човек и като го погледнах, изведнъж съзнанието ми се проясни, в ума ми блесна светлина и цялата проповед се възстанови в паметта ми, като че я виждах написана пред себе си. Продължих и завърших проповедта си благополучно“.

Казвам: има хора в света, които като минат покрай някой човек, внасят тъмнина в съзнанието му – те се наричат братя от Черната ложа; има и такива, които като минат покрай човека, внасят светлина в съзнанието му – те се наричат Братя на Бялата ложа. Ето защо човек трябва да знае, че той всеки ден се намира на бойното поле – светът е бойно поле, фронт, на който стават ред сражения; в това отношение Царството Божие още не е на Земята. Човек всеки ден може да губи и да намира своята мисъл; като знаете това, вие трябва да различавате вашите състояния от чуждите. Като се намерите в известно противоречие, вие се опълчвате, било против себе си, било против другите, търсите причината за това; казвате: „Аз искам да служа на Бога, но откъде ми дойде това противоречие?“. Да служи човек на Бога – това не е механичен процес, той е жив, съзнателен процес. Следователно, който

служи на Бога, той трябва да се интересува от всичко живо в света; човек трябва да се интересува от всички прояви на Божественото – то се изразява във всички побуждения на всичко живо от създаването на света до скончанието му, както и във всички творчески сили; ето защо който е решил веднъж да служи на Божественото, той не трябва да се спира пред своето недоволство.

Един важен закон: в който момент съзнаеш, че всичко в света е създадено и сътворено от Бога, а ти си проява на Неговия творчески Ум, в тебе се ражда Доброто; в който момент отречеш тази сила, в тебе се ражда злото. Човек трябва да съзнава, че е във връзка с милиони умове на Земята, както и в онзи свят, тъй щото той представлява частица от това колективно общество и неговият успех на Земята зависи от връзката му с тия същества – ако тази връзка е правилна, и резултатите на неговия живот ще бъдат добри. Някой казва: „Аз искам да бъда гениален човек“; гениални има между всички живи същества – и между говедата, и между овцете, и между вълците, и между птиците, и между рибите има гениални. Значи ако си овца или вълк, или птица, или риба, бъди поне най-учен, най-гениален между тях; ако си лош човек, бъди поне от най-лошите, ако си добър, бъди от най-добрите. Обаче човек не може едновременно да бъде гениален и на Земята, и на Небето; даже и на Земята той не може да бъде гениален за всички общества – например какво знаят рибите за Шекспир²⁰ или какво знаят африканците за Толстой²¹? Значи истински учен е онзи, съзнанието на когото е толкова силно, толкова будно, че прониква през съзнанията на всички същества и те го чувстват. Няма същество в света, което да не съзнава Бога; вие можете да казвате, че Бог съществува или не, но това са видоизменения на вашата реч – всъщност в съзнанието си всеки чувства, че има една Сила над него, Която управлява, а сам той не е господар на положението си; например някой седи с часове на едно място и мисли и не само това, но като че му се диктува какво да мисли.

Казвате: „Ние искаме да служим на Бога“; щом кажете това, вие се индивидуализирате; в какво отношение се инди-

видуализирате – в начина на служенето. Мъже и жени, деца и родители, ученици и учители, свещеници и проповедници, управляващи и управляеми, всички имат една и съща задача – да служат на Бога, но се различават в начина на служенето си. Дали си праведен, или не, ти имаш една задача на Земята, която трябва да решиш; дали си прост, или учен, пак трябва да разрешиш задачата си – ако я решиш като учен, това е едно благо; ако я решиш като прост, това е друго благо. Каквото положение и да заемете, вие трябва да решите задачата си.

Питам: какво решава човек днес? Той трябва да съзнава, че всяка пробудена душа е една специфична форма за проявяване на Божественото съзнание – на това основание Бог, Който е всемъдър, бди върху всяка душа, върху всяко съзнание като върху нежно цвете, да не изсъхне, за да се прояви Божественото чрез него. Писанието казва, че ние не живеем, не се учим за себе си – като дойдете до това разбиране, у вас ще се роди импулс да създадете нещо. Засега съвременните хора очакват на учените, от тях искат да чуят нещо; казвам: и това е добре, ние трябва да се радваме на това, което учените са казали, но трябва да знаем, че самите те нищо не са създали и открили. Казвате, че някой учен е създал нова теория за Вселената, друг учен пък създал някаква теория за бъдещото състояние на Земята; питам: тези учени били ли са при създаване на Земята и Небето или могат ли те да се пренесат с мисълта си в бъдещето, да знаят каква ще бъде тогава Земята – това могат да направят само адептите. Иначе как бихте си обяснили стиха, където Христос казва: „Прослави Ме със славата, която имах в Тебе преди създаването на света“ – значи Христос помни състоянието, в което е бил някога. Питам какво е заставило Христос, Който е имал такава велика слава, да слезе на Земята, да се обезслави, да приеме рабски образ и да пострада от тогавашните учени; и във времето на Христа е имало учени като сегашните, и тогава е имало видни математици, богослови, които постоянно вървели след Христа и водели научен спор с Него – те Му казвали: „И ние разбираме от Кабалата, имаме големи познания и виждаме,

че ти заблуждаваш хората“, а Христос отговарял: „Вие държите ключовете на Царството Божие, но нито вие влизате вътре, нито другите пускате да влязат“. И съвременните учени, свещеници, управници са взели ключовете на Царството Божие в ръцете си и казват: „Ако ни слушате, добре ще ви бъде; ако не ни слушате, няма да ви бъде добре“.

Учените хора се делят на два лагера: едните са истински учени, които знаят повече, отколкото са писали и казали – те знаят много нещо за създаването на Вселената, но нищо не казват по това; тия учени имат всичкото смирение в себе си и във всяко свое начинание, във всяка своя работа те упоават на Бога, на Разумния свят – за тия учени се казва, че имат връзка с Бога, с Великите същества. Другите учени са тия, които копират първите – те само възпроизвеждат онова, което първите учени са казали. Ако тази вечер ви обясня как се е създал светът, ще станете ли по-добри – няма да станете; ако ви обясня как е направено кокошето яйце, ще станете ли по-добри – няма да станете по-добри; нали Мойсей обясни на евреите как Бог е създал първия човек от пръст, обаче това знание направи ли евреите по-добри? Учените хора и тогава не повярваха, и днес не вярват на тази теория и казват: „Господ има ли ръце?“; Господ има ръце, и при това много хубави. Ако съберете ръцете на всички хора, едва ли ще можете да направите един пръст от Божията ръка. Смешно е да се пита има ли Господ ръце, очи, уши, нос – значи Онзи, Който прави ръце, сам ръце няма; очи прави, а сам Той очи няма; уши прави, а сам Той уши няма – смешно е да се говорят такива абсурди. Такива заключения говорят за частичното знание на хората; когато човек дойде до вътрешното знание, той ще има ясна представа върху нещата, а при сегашните си разбирания вие не можете да схванете всичко онова, което Бог вижда. В един миг само Той вижда цялата Вселена пред Себе Си, разбира всички отношения на съществата, малки и големи, всички съчетания на сили и знае какви пермутации могат да станат между тях; това знание слиза постепенно в напредналите Същества, които наричат богове, ангели, светии, гении, таланти, обикновени хора, като постепенно

се намалява, докато най-после дойде до най-малките същества, които възприемат живота, както го преживяват. Като знаят това, хората се стремят към повдигане, като се занимават първо с въпроса за спасението си, после с въпроса за посвещението си и най-после пристъпват към въпроса за придобиване на истинско знание. Сега ще ви задам следния въпрос: защо Господ създаде Слънцето, Луната и звездите? Те са символи, които трябва да се разберат. До четвъртия ден Слънцето не съществуваше, а на четвъртия ден Господ създаде Слънцето заедно с другите небесни светила; ще кажете, че Слънцето, Луната и звездите са създадени да светят – да, това е едната страна, но те имат и друго, вътрешно значение. Всеки човек има специфично отношение към Слънцето, както и към Бога; и Бог има специфично отношение към всяка душа, това отношение е най-важно – ако човек не е свързан с Бога, той никога не може да разбере Безпределното, Необятното, Великото в живота.

Съвременните хора са недоволни от живота, от себе си, искат да бъдат талантиливи, да се проявят. Човек може да бъде талантилив, силен, като се постави в четвърта степен на магнетичен сън; човек може да постигне всичко, каквото желае, но за това се изисква будност на съзнанието, съзнателна работа върху себе си. Като говоря по разни въпроси, съзнанието на мнозина е разсеяно, те привидно слушат, а в това време са заети със свои лични работи: един мисли за къщата си, която строи – трябвали му 60 000 лева, за да я довърши, друг някой е студент – мисли за изпитите си; казвам: който е дошъл в клас, той трябва да остави всичките си работи навън: къща, камъни, тухли, пари, изпити, болести – всичко това трябва да оставите навън и да влезете без никакви раници, без никакви смущения. Само свободният човек може да слуша, да възприема и да прилага Словото Божие. Докато сте в клас, не трябва да позволявате на никакви смущения да хлопат на сърцето и на ума ви; щом излезете от клас, тогава можете пак да вземете раницата със смущенията си и да отидете у дома си. Казвате: „Да може отнякъде да дойде светлина, да разреши задачите си“ – значи вие искате по някакъв лесен начин,

отвън да дойде разрешението, да капне като круша от някое дърво; не, който иска правилно да разреши задачите на своя живот, той трябва да работи, да мисли дълбоко върху нещата – ако размишлявате повърхностно върху живота, в края на краищата вие ще опитате вашата обикновена философия.

Един философ седял под сянката на една круша и размишлявал. Близко до него имало една тиква. Той поглеждал ту към тиквата, ту към крушата, сравнявал ги и размишлявал: „Чудно нещо! Господ, Който е толкова мъдър, на такава малка дръжка на тиквата поставил такъв голям плод, а на такава голяма дърво, каквото е крушата, поставил такива малки плодове!“. Като размишлявал по този начин, философът задрямал под сянката на крушата, а една круша се откъснала от дървото, паднала точно върху носа на философа и го разкървала; като усетил болка на носа си, философът се събудил, видял крушата, която го ударила по носа, и казал: „Тази малка круша разкърва ми носа, а какво щеше да бъде положението ми, ако плодовете на крушата бяха големи като тиквите?“. Бог знае работите Си, Той добре е промислил всяко нещо, което е създал.

Много хора страдат от своето тщеславие – те разсъждават като този философ, казват: „Защо на нас, великите хора, са дадени такива малки плодове?“. За да ви освободи от този недъг, Бог ви дава плодове като тиквата, в скоро време вие завързвате плод и в шест месеца узрявате; щом плодът ви узрее, вие умирате; следователно който много носи, той скоро умира, който малко носи, той дълго време живее – в това седи философията на живота. Ето защо не се стремете към големите придобивки за малко време, гледайте всеки миг, всеки час, всеки ден да придобивате по нещо ново, колкото и малко да е то – ако работите по този начин, в няколко години само вие ще придобиете много знания. Знанието, с което разполага всеки човек, е придобито именно по този начин – капка по капка. Има случаи, в които човек може да придобие много знания, но то е в зависимост от паметта – някои хора имат толкова силна памет, че каквото прочетат или чуят през деня, всичко запомнят. За усиляване на памет-

та има ред методи, които човек може да приложи и да види резултатите им.

Казвам: човек желае много неща, но има нещо съществено в живота, което трябва да постигне, то е следното – човек трябва да се научи да мисли правилно и да се стреми към реализиране на малките неща; всеки ден човек трябва да направи нещо, колкото и малко да е то, да види, че и той е полезен с нещо в живота. Трябва да знаете, че скъпо струват на Невидимия свят; вие нямате представа какъв грамаден бюджет се отпуска за всеки човек с идването му на Земята. Когато отидете на Небето, там веднага ще ви посрещне комисия, ще ви прегледа, да види как сте във физическо, в здравословно отношение; ако забележат най-малката болест или най-малкото неразположение у вас, те веднага ще ви върнат на Земята – на Небето болни хора не приемат, там не търпят абсолютно никаква болест. Те ще ви запитат: „Защо сте болни? Пари ли нямате, храна ли нямате, въздух ли нямате, вода ли нямате? Всичко това ви е дадено в изобилие, но вие не сте го използвали както трябва, вследствие на което се връщате болни. Хайде сега идете отново на Земята, да се научите правилно да се ползвате от благата на живота“. Религиозните, духовните хора трябва да бъдат абсолютно здрави – здрави по тяло, по сърце, по ум; придобиване на здравето трябва да бъде идеалът на съвременния човек. В Писанието е казано: „На онези, които чакат Господа, силата ще се възобнови“.

Някои хора се мислят за много учени, но като се натрупа повече млечна киселина в мозъка им, те не могат сами да си помогнат и забравят името си даже. Един знаменит американски професор отишъл един ден в пощата, за да получи някакъв паричен запис, издаден на негово име. Когато чиновникът запитал за името му, той не могъл да си спомни как се казва; постоял така няколко секунди, помислил малко, но не могъл да се сети как се нарича. Той се извинил пред чиновника, че ще излезе за малко и скоро ще се върне, а в себе си решил да отиде набързо у дома си и да запита жена си за името си. Едва-що излязъл на улицата, срещнал го един

познат и му казал: „Добър ден, господин Смит, какво правите?“. Той се зарадвал, че чул името си, и веднага се върнал в пощата, за да получи записва; когато чиновникът повторно го запитал за името му, той казал: „Аз съм професор Смит“. Вие ще кажете, че този професор е бил малко смахнат; не, той не е бил смахнат, причината за състоянието, в което изпаднал, се крие на друго място. Казвам: положението, в което е изпаднал този учен, в което може да изпадне всеки човек, аз сравнявам със следния пример: представете си, че влизате в един голям салон, добре осветен, но веднага всичките лампи изгасват и вие оставате на тъмно; в това положение ви дават Библията, искат да четете, и вие я взимате, взирате се в една, в друга страница, но нищо не можете да прочетете; щом се запалят лампите, вие отново можете да четете – какво показва това? Това показва, че Божествената светлина е необходима за всички. В този смисъл всеки трябва да се стреми да запази връзката си с Бога: човек не трябва да дава надмощие на своите чувства, той трябва да се свързва с Божиите мисли, чувства и действия, ако иска да има непреривен импулс в живота си – само при това положение човек ще бъде готов да учи всякога с радост и постоянство. Едно е важно обаче – човек никога да не се съмнява; докато се съмнявате, вие не можете да намерите правия път на живота.

Христос казва на учениците Си: „Без Мене нищо не можете да направите, Аз съм Лозата, вие – пръчките“ – как ще си обясните тези думи? С тези стихове Христос изнася един велик закон: докато човек не е на тази Лоза като част от нея, той учен не може да стане, той служител Божий не може да бъде. Между американските проповедници има спор по въпроса за учението: онези от тях, които са свършили университет, които имат образование, поддържат, че без наука, без знание не може да се служи на Бога. Вярно е, че може да се служи на Бога и без да си свършил университет, обаче който иска да служи на Бога, той непременно трябва да бъде учен, да има знания; който навремето си не е могъл да придобие знания, той сам, при специални за него условия трябва да работи за своето самообразование. Ако някой е свършил уни-

верситет, нека другите, които не са имали тази възможност да свършат, да се радват на първия – те трябва да кажат: „Братко, радваме се, че ти си имал възможност да учиш, да придобиеш знания. Един ден, когато и ние се намерим при благоприятни условия, ще си набавим това, което днес ни липсва“.

Всички трябва да се стремите към учение, учението е благословение; колкото знание и да придобиете, то е полезно за вас – знанието дава стабилност, радост на човека. Каквото представляват звонковите пари в живота на човека, такова нещо е и знанието; със звонковите златни пари човек навсякъде може да отиде: и във Франция, и в Англия, и в Германия – навсякъде ще бъде добре дошъл. Ако сте виден лекар и можете да лекувате най-тежките и мъчно лечими болести като туберкулоза, живеница, епилепсия, където да отидете, навсякъде ще ви приемат с отворени обятия; ако сте някой знаменит възпитател, достатъчно е да турите ръцете си върху някои от центровете на детската глава, за да може това дете да започне правилно да мисли и да работи – кой не би търсил такъв възпитател? Докато Божественото в човека не се е пробудило, той мисли, чувства и действа по човешки, по обикновен начин; пробуди ли се Божественото, започва вече да живее по Божествен начин – всичко в него се изменя, преобразява. Това състояние се нарича *възраждане, идване на Божествения Дух в човека*, Който извира, тече по определени закони, както тече и водата в Природата. Мнозина искат и очакват да дойде Духът в тях по механичен начин, отвън, което е невъзможно, и като не успяват по този начин, те са готови да се обезсърчат, да критикуват и т.н.; казано е обаче: „Не огорчавайте Духа, с Когото сте запечатани!“ – това означава: не изгасвайте Духа, Който ви ръководи, Който ви учи! Като се обезсърчите, вие казвате: „Нищо не можем да направим“; не, това не е право, разумните хора всичко могат да направят. Всички трябва да работите съзнателно, доброволно, от Любов, а не с насилие – всяко насилие е механичен процес.

Като говоря така, аз ни най-малко не засягам вас, вашите копнежи и желания, но казвам, че и царски синове да сте,

вие пак трябва да учите; когато влезе в училището, царският син ще учи, както и простият овчар. И Ангелите слизат на Земята, за да учат като обикновени деца; някой Ангел на Небето може да е мощен, учен, да управлява цяла Слънчева система, но слезе ли веднъж на Земята да учи, той сяда на чина с всичкото си смирение като малко дете и слуша какво учителят преподава; щом научи нещо, той пак отива на Небето и заема мястото си. Казвате: „Възможно ли е това?“ – възможно е, неизследими са Божиите пътища. Ангелът може да слезе на Земята да учи само чрез смирение; какъв си бил в миналото е едно нещо, какъв си сега е друго нещо. Някой иска да бъде свободен, да не влиза в съприкосновение с хората, обаче това е невъзможно – ако се откаже да влиза в съприкосновение с хората, той няма да разбере пътищата, по които Духът работи, по този начин той не може да добие свободата си. Много Ангели слизат на Земята, но и те още не могат да разберат какво се върши тук. Най-после Христос трябваше да дойде на Земята, да разреши една от най-важните задачи и да покаже на хората как трябва и те да я разрешат.

Питам по кой начин мислите вие да разрешите задачата си – ще кажете, че като вярвате в Бога; не, да вярвате в Бога, в Христа, това още не е достатъчно, за да решите задачите на своя живот. Христос казва: „Ако думите Ми пребъдват във вас, Аз и Отец Ми ще дойдем и жилище ще направим във вас“ – в това седи истинската наука, с помощта на която човек може да реши задачите си; значи ако Разумното Слово пребъдва във вас, Бог и Христос ще направят жилище във вас. Човек навсякъде трябва да вижда Разумното Слово: във всяка научна книга вие трябва да намирате мисли, които самият автор даже не е подозирал; във всяка книга, колкото и отрицателна да е, се крие нещо Божествено – то седи именно в онова, невидимото, ненаписаното, което се чете между редовете, обаче това може да намери само будната, съзнателна душа – само тази душа е в състояние да разчисти пътищата и да намери онази посока, която води към Божественото. Ето защо всички се нуждаете от ново знание

– от знанието на Духа, от знанието на Любовта; аз не говоря за преходната любов, но за онази Любов, която е неразривно свързана с Мъдростта и с Истината. Живот, Светлина и Свобода са също така свързани: ти не можеш да имаш Живот, ако нямаш Светлина и не можеш да имаш Светлина, ако нямаш Свобода; щом имаш Живот, ще имаш и Светлина и щом имаш Светлина, ще имаш и Свобода. Следователно, щом имаш Любов, ще имаш и Мъдрост и щом имаш Мъдрост, ще имаш и Истина.

Сега, дръжте в ума си основната мисъл – че има само един Живот, само един Учител, само един Бог, следователно всички закони, всички прояви в живота се дължат именно на Бога. И когато казваме, че Бог, Учителят, живее в нас, имаме предвид човешката душа. Душата е ефирна, тя ту посещава тялото, ту излиза вън от него; когато казват, че душата е в тялото на човека, това е толкова вярно, колкото е вярно, че човек живее в къщата си – когато търсим някой човек, казват ни, че той е в своята къща, но това ни най-малко още не значи, че той е в стените на тази къща или във всичките ѝ стаи, или в огнището някъде; също така когато се казва, че човек живее в тялото си, това подразбира, че той е в тялото си може би за 15 – 20 минути или един час най-много и после излиза вън от него. Дохождате след това при този човек и виждате, че той е неразположен, кара се, сърди се, вика; това не е той – господарят на къщата е отишъл някъде по работа, като оставил в къщата си слугите, които в негово отсъствие яли и пили, карали се помежду си. Като се върне у дома си, той намира къщата си в безпорядък, всичко изядено и изпито, направени големи пакости и щети; вика той слугите си, преглежда сметките си, изпраща неверните слуги вън в света, а задържа само верните, добрите слуги, с които образува ново съдружие. Добре е господарят да остава за по-дълго време в къщата си. Когато господарят отново пречисти къщата си и въведе първоначалния ред и порядък в нея, тогава Бог ще го посети.

Велик е моментът, когато Бог посещава душите, но много рядък е този момент; да ви посети Бог, Божественото, това

е цяла епоха във вашия живот, това е незабравим момент, който, веднъж само преживян, е в сила да внесе вечна радост и веселие в душата на човека. Когато Божественото посети човека, от този момент той може вече да мисли, да чувства, да действа право; от този момент той може да пее, да свири, да рисува – каквото пожелае, може да направи. Ето защо той трябва да запази този момент, да задържи спомена си за него. Той трябва с всичкото си смирение да учи, да работи, да не съжалява за времето, да казва, че го е изгубил напразно; който живее в стремеж към постигане на Божествения живот, той никога не губи времето си – вечността е пред него, той има много време на разположение, за да постигне всичко, каквото желае.

Някой казва: „Аз остарях“ – не е въпросът, че си остарял, но като си остарял, поне да поумнеееш; друг казва: „Аз съм млад“ – не е въпросът, че си млад, но силата, която имаш, трябва да бъде разумно употребена, младият трябва да употреби своята младост и сила за придобиване на знания; трети казва: „Изгубих се вече, не зная какво да правя“ – чудно нещо, в света дошъл, а не знае какво да прави. Често светските хора са по-смели от духовните: някой светски човек минава за учен, вземе перото – тръс, тръс – напише някакво съчинение; взимате това съчинение, четете, но никакво съдържание не намирате, само някакви пермутации на думи – от високо научно гледище това съчинение не издържа критика, но смел е този човек, пише. Дойде някой на власт, вземе управлението в ръцете си, създава закони как да живеят хората добре. Питам кой ще застави тия хора да живеят добре – в това отношение този управник ще се намери в положението на мишката, която предложила на своите другарки мишки, които живеели задружно в един житен хамбар, да закачат звънец на котката, та като иде, отдалеч да я чуват и да бягат; всички единодушно приели това предложение, но не могли да изберат онази мишка, която ще се осмели да закачи звънца на врата на котката. И хората казват: „Да закачим звънец на лошия живот!“ – не, това не е разрешаване на въпроса. Човек трябва да се откаже да греши, човек трябва да се от-

каже от своите излишни желания и да започне новия живот. Какво направи блудният син – след като научи изкуството на ядене и пиене, той взе торбата си и се върна при баща си, за да му работи като последен слуга. Много хора искат да живеят по нов начин, но не знаят трябва ли да ходят по театри, по концерти. Казвам: ако имаш пари, иди на театър, на концерт, посети някой велик артист или музикант, все ще придобиеш нещо; обаче нямаш ли пари, не ходи, няма смисъл да взимаш пари назаем и така да посещаваш театрите. Ако театърът може да спаси хората, нека направят безплатен театър, всеки да се ползва от него; театърът е създаден само за някой хора; определено е колко хора трябва да бъдат духовни и колко – светски, колко хора трябва да посещават театри, концерти и т.н. Всичко в света е точно определено; на когото е определено да ходи по театри, той ще има всички условия за това, ще ходи по театрите и ще се учи от тях – за такава хора театърът е подобен на богослужение.

Тези дни бях на концерта на един виден музикант, където се беше събрал елитът на софийското общество. Всички слушаха внимателно, възхищаваха се. Питам: кой се проявява чрез този музикант? Вие слушате някой музикант, възхищавате се, но не знаете кой е истинският вдъхновител; който свири на сцената, той е само изпълнител, а зад него седи истинският музикант, който вдъхновява, дава импулси. Един познат ми разправяше своя опитност. Две вечери наред в сънно състояние той слушал да свири някакъв велик музикант, когото никога няма да забрави, Бетховен нищо не бил пред него; величествена, мощна музика се разнасяла, тя била нещо особено – нито с думи, нито с перо могла да се предаде. Казвам: този приятел е попаднал в света, откъдето музикантите черпят вдъхновение и сила; ако отидете на такъв концерт или на такова представление, вие коренно ще се измените, ще настане някаква промяна във вашето естество. Вие ходите сега по 20 пъти през сезона на театри, на концерти, гледате как героят или героинята умират и като излезете оттам, започвате да критикувате автора защо така написал тази драма; съвременната драма е израз на живота,

който сегашните хора живеят – както живеят, така пишат. Кой от съвременните хора не е герой на някоя драма – той излиза на сцената, играе някаква роля, а после умира; в това отношение всички хора, които умират, са все герои. Да, има два вида герои в света: едните умират, а другите възкръсват – значи и в геройството, както и във всички други неща, има степени.

Сега, като говоря по този начин, у вас ще се яви желание да бъдете от великите герои, да бъдете мощни, силни. Казвам: ако живеете по стария начин, нищо няма да придобиете; в края на века човек все трябва да придобие мощ и сила в себе си, да се слее с Великото в света, затова вие трябва да се стремите към свобода на духа. Христос е казал: „Без Мене нищо не можете да направите“, вие пак ще кажете: „С Христа, с Бога всичко мога да направя“; при това не само на думи да го казвате, но да чувствате силата на тези думи. Мнозина говорят за Христос и се питат къде е учил Той – дали в Индия, в Египет или другаде; това не е важно за вас, за вас е важно да придобиете Божественото в себе си, да направите връзка с всички Велики, Разумни същества, които живеят както на Земята, така и на Небето. Човек може да влезе във връзка с който поет, философ, учен или музикант иска, стига да бъде в хармония с него. Можете ли да си спомните какво е казал например Шекспир? Кой е този, който припомня на човека? Христос казва: „Когато дойде Духът на Истината, Той ще ви припомни и научи“ – това е една от великите Истини; когато Духът, т.е. Божественото, дойде в човека, Той ще му припомни не само това, което Христос е казал, но и всичко онова, което великите хора до Христа и след Него са казали. Човек не може да си припомни всичко изведнъж, но постепенно, Христос е казал: „Много има да ви се каже, но не може всичко изведнъж“ – това подразбира, че умовете и сърцата на хората още не са готови да възприемат всичко изведнъж; каквото днес не възприемат, то ще остане за бъдещите времена.

Като ви наблюдавам, виждам, че мнозина от вас мислят, че много знаят; те се самоизлъгват, няма по-опасно нещо от

това човек да мисли, че много знае или че малко знае. Всеки трябва да се познава и да каже: „Някои неща зная, защото съм ги проверил; други неща не зная, но сега ги уча – един ден ще ги приложа в живота си“. Човек трябва да знае, че има много задачи, които не е решил, но трябва да реши; те ще му бъдат дадени като вътрешни задачи за разрешаване и всеки ще се стреми да разреши тия задачи в живота си, защото те ще го повдигнат. Това не показва, че нищо не сте направили, но още има да работите. Една жена туря на стана 100 метра платно да тъче, а изтъкава 10 метра – значи тя е изработила една част, но има още да тъче; тя не трябва да се обезсърчава, но да работи, да изтъче платното си, краят увенчава работата. Вие ще бъдете свободни само след като завършите работата си, която е дадена за сегашната еволюция; не свършите ли работата си, вие ще се натъкнете на ред противоречия, съмнения, подозрения, ще се блъскате на една и на друга страна и нищо няма да придобиете.

Мнозина ще дохождат при вас и ще ви казват, че не вървите в правия път, че нямате ясна представа за Бога. Каква трябва да бъде представата ви за Бога, Бог не е нещо, което може да се определи с думи; Бог е Любов и когато дойдете във връзка с тази Любов, когато изпълните Божията Воля, ще имате Неговата Светлина. Когато човек разбере Бога като Любов, за него е безразлично чрез кого Бог му се е изявил – дали чрез някой Ангел, или чрез най-обикновения човек, за него е важна Божията дума; а чрез кого е дошла – това не е важно. Това значи да бъде човек смирен. Всяко Божие Слово е в състояние да отвори ума и сърцето на човека, да го направи свободен, силен, за да понася всички трудности и мъчности в живота. Човешкото тщеславие иска да чува Божиите Слова направо, а смиреният е доволен, че Бог му е проговорил, без да се запитва чрез кого е станало това – той за всичко благодари и различава Божиите думи от човешките: всяка Божия дума носи Живот, Светлина и Свобода на човека. Когато Бог проговори на някой човек, всички Ангели, всички Възвишени същества се радват. Този човек казва: „Сега разбирам живота, сега намирам в него Идеал, смисъл

да се живее. Без Бога животът няма смисъл, няма никаква цел“.

И тъй, пазете Божественото в себе си, няма по-страшно нещо от това човек да изгуби Божественото – достатъчно е той да се отклони с една милионна част от пътя към Божественото, за да се подложи на големи страдания. Казано е в Писанието: „Които Ме чакат, които Ме търсят, те ще Ме намерят“; Христос казва: „Ако думите Ми пребъдват във вас, Аз и Отец Ми ще дойдем и жилище ще направим във вас“.

Сега желая на всички Божиите думи да пребъдват във вас, да бъдете силни, мощни, да разбирате Истината, без да я доказвате отвън, Истината не се нуждае от никакви външни доказателства.

*

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

СТАРИ И НОВИ ВЪЗГЛЕДИ

*Деветнадесета лекция
2 февруари 1927 г.*

СТАРИ И НОВИ ВЪЗГЛЕДИ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление.

Бе прочетено резюме от темите: „Предназначението на разумната душа“.

За следния път нека всеки от вас се опита да нарисува нещо: цвете, човек, животно – кой каквото желае.

Сега ще ви дам следния съвет: каквото и да учите, колкото знания и да придобивате, гледайте да не изгубите детската черта в характера си. Като свършат един или два факултета, съвременните хора мислят, че са много учени, че са придобили много знания – наистина, за даден момент те са учени, но тяхното знание в сравнение с бъдещото е още в своите пелени, тъй щото каквото и да придобивате, бъдете като децата; смятайте, че само за момента сте учени, видни хора, на които утрешният ден носи нова наука, ново знание. Красивото в живота на човека се заключава в това всеки ден да учи, да придобива нещо ново – като малките деца; иначе, ако смята, че е възрастен, голям човек с велики идеи и знания, той ще изгуби всякакъв импулс за по-нататъшна работа.

Казвам: като работите по този начин, вие ще дойдете до правилни разбирания за душата, за духа и ще видите, че в душата и в духа няма никакви противоречия, противоречията съществуват само в ума и в сърцето на човека. Защо идват противоречията в живота няма да обяснявам, но трябва да знаете, че между две противоположни идеи и две противоположни чувства винаги се ражда свобода – в този смисъл противоречията са необходими в живота, за да придобие човек свободата си; противоречията, противоположностите в живота не се отнасят до вас, те съществуват независимо от вас, но вие сами се натъквате на тях. Ако в света съществуват зло и Добро, те не се отнасят до вас – вие се натъквате на тях

и изпитвате какво съдържат те в себе си: Доброто съдейства на свободата, а злото я ограничава. Доброто и злото се борят помежду си и ако в тази борба вие можете да запазите неутралитет, печалбата ще бъде ваша. Злото казва: „Човек трябва да бъде роб!“, Доброто казва: „Човек трябва да бъде свободен!“; щом видите, че Доброто и злото се борят във вас, вие трябва да продължите пътя си, да не им обръщате внимание – спрете ли пред тях за един момент само и вземете страна, ще изгубите свободата си. Вие искате да разрешите въпроса защо съществува злото в света, но никой човек досега, бил той учен, философ или адепт, не е разрешил този въпрос – той ще остане неразрешен; щом е така, не разрешавайте онова, което не може да се разреши. В Писанието е казано: „Аз Съм, Който творя и злото, и Доброто“ – трябва ли тогава да се месите в Божиите работи? Казано е още: „Не се противи на злото“ – защо? Ако се противиш на злото, ще се намерят хора, по-лоши от тебе, които ще ти напакостват, ще ти въздадат и тогава и Бог ще се оттегли от тебе. Какво става с овцете, когато овчарят се отдалечи от тях – вълците ги нападат; следователно и човек е такава овца, от която оттегли ли се Бог веднъж, веднага ще се намерят вълци, които ще снемат кожата му.

Човек трябва да се стреми към великата цел на живота – да придобие свободата си, да стане свободен; той трябва да знае, че Доброто и злото работят именно за извоюване на неговата свобода. Вие ще чувствате в себе си и едното, и другото състояние, но ще бъдете внимателни, няма да взимате участие в тази борба; ще падате, ще ставате, ще се каляте, ще се чистите, но от всичко това ще се учите; ще минете през огън, както минават през огън и хлябът, и яденето, които ядете. Този огън от Небето ли е слязъл? За праведните ли е този огън? Праведните не се нуждаят от огън. Едно трябва да знаете: Бог царува и на Небето, и на Земята, Той управлява и Рая, и ада, следователно Неговата Воля абсолютно трябва да се изпълни. Мнозина казват, че сред обществото понякога се явява някакъв голям тартор, когото наричат Луцифер; никакъв Луцифер не съществува, Луцифер – това са

лошите гении на човечеството, които имат за цел да го спъват в развитието му; те представляват колективно общество от човешки души. И на Небето да отидете, и там ще видите човешки души, те се различават само по посоката на своето движение: първите се движат отгоре надолу и си служат с тъмнината, вторите се движат в обратна посока – отдолу нагоре, и си служат със Светлината.

Някои от вас не са съгласни с тези обяснения, понеже те знаят от Църквата, че съществуват паднали ангели, които днес са причина за злото в света; възможно е, ола-билир. Едно време султанът заповядал на слугите си да доведат някой човек, да му каже такава лъжа, на която той да повярва. Изредили се много, разправяли различни лъжи и той все казал: „Ола-билир“. Дошъл един и казал, че някога баща му изтеглил един косъм от брадата си и го поставил за мост на Дунава, през който минавали турските войски. – „Ола-билир!“ Дошъл втори и казал, че майка му насадила две яйца, но от едното излязла една камила. – „Ола-билир!“ Най-послед дошъл и трети да каже една лъжа. Той водел със себе си двама хамали, които мъкнали един голям кюп; сложили кюпа пред султана, а човекът започнал своята приказка: „Султан ефенди, едно време баща ти води война с московците и взе назаем от моя баща цял кюп със злато; сега аз нося този кюп, за да го напълниш със злато, да върнеш парите, които баща ти е взел назаем“. „Това е невъзможно!“ – казал султанът. Ако султанът и в този случай кажеше „ола-билир“, трябваше да напълни кюпа със злато.

Питам: защо хората като този султан делят нещата на възможни и невъзможни, на добри и лоши; защо те приемат съществуването на двама Богове – един на Небето, а друг в ада? Един Бог само съществува, Той управлява и Небето, и ада; и на Небето има общества, и в ада има общества; и едните, и другите общества се подчиняват на Бога. От човека зависи към кое общество ще отиде. Един Бог, една Сила съществува в света, тази сила обаче има две страни, две противоположни посоки; когато хората не разбират законите, на които тия сили се подчиняват, те влизат в противоречие с

тях, вследствие на което едната наричат зло, а другата – Добро, т.е. сила, която им помага. Следователно злото се ражда в самия човек, в низшата му природа, а Доброто изтича от Бога, т.е. от светлата, от възходящата страна на човешкия живот. Когато човек влезе в съприкосновение с низшето в себе си, т.е. с тъй нареченото зло, съзнанието му се помрачава, той се натъква на лоши мисли и казва: „Искам да умра, да се освободя от този живот“; не, човек не може да се освободи така лесно – и да умре, пак не е свободен. Той трябва да научи законите как да уравнисява силите. Да се освободиш от трудностите на живота, това подразбира да служиш на Бога. Ако на Земята не можеш да се освободиш, и на онзи свят не ще можеш; ако на Земята се освободиш, и на онзи свят ще бъдеш свободен. Свободен е само онзи човек, който служи на Бога и дава от себе си на другите; в служенето на Бога предстои велика работа за човека.

И тъй, отрицателните мисли ще дойдат неизбежно в живота на човека, обезсърченията идват по известен закон. Често хората се обезсърчават, когато не постигат някои свои желания; и наистина, на младини човек мисли за нещата по един начин, в зряла възраст по друг начин, а на старини разбиранията му съвършено се изменят – който не разбира тия неща, той се обезсърчава, обаче това става с всеки човек, защото всяка възраст има свои възвишения и слизания. Когато човек се качва на високи места, той е вдъхновен, насърчава се; когато слиза, губи вдъхновението си и се обезсърчава – това са психологически състояния, през които всеки минава. Животът не може да върви в плоскост, следователно човек не може да върви само по равен, гладък път, нито пък може да хвърчи във въздуха като птица и да гледа на нещата отвисоко; ето защо като ученици вие не трябва да се спирате само на външната, или физическа, страна на живота, но и на вътрешната, духовната му страна. Право е желанието на човека да стане велик, голям като планина, но той трябва да знае, че високите дървета, големите планини, великите хора не са станали такива изведнъж; те са расли, и то постепенно, по малко, с течение на вековете. Всичко в света расте. Когато

се казва за нещо, че е създадено, то не подразбира растене. Реалните неща растат, те имат свое зачатие, свое детство, зряла възраст и най-после старост. Например Витоша днес е на пет милиона години, приближава вече старостта си – след два милиона години ще започне да се разпада; някога тя е била по-висока, а сега се е снишила с хиляда метра. Днес всичко подлежи на промени; след хиляди години цялата Земя с планини и долини по нея ще бъде коренно изменена, външно и вътрешно. Въз основа на този закон и човек ще претърпи голяма промяна, неговото тяло ще бъде преустроено; от преорганизирането на човешкото тяло зависи и културата на самия човек. Тялото е резултат на човешкия дух, човешкият дух е строител – от устройството на тялото се съди за духа на човека; добре устроеното тяло говори за правилните усилия на човешкия дух. Следователно от степента на развитието, до която са достигнали човешкият ум и човешкото сърце, се съди за работата и усилията на неговия дух. Ще дойде ден, когато духът ще създаде безсмъртното тяло на човека – в този смисъл задачата на човека е да се освободи от временното, от смъртното тяло, да го превърне в безсмъртно. Не е въпрос човек да остане в положението на амеба, висшите Същества да го наблюдават под микроскоп, да се чудят на неговата интелигентност; той трябва да се развива, да минава в по-високи фази на развитие. При днешното положение човек е достатъчно еволюирал, но има още да расте, да се развива; ако се сравни с животните, той е отишъл много напред, но ако се сравни с Ангелите, много има още да работи. Съвременният човек има отношение към Разумния свят, вследствие на което трябва да влезе във връзка, в общение с него и оттам да черпи.

Казвам: щом знаете това, вие ще приложите волята си и ще работите – ще впрегнете на работа всички обезсърчения, неволи, нещастия, страдания, неразположения и т.н.; вие ще бъдете господар на положението, няма да се оставите на други същества, по-ниски от вас, да ви заповядват. Вие искате да бъдете поет, писател, учен; питам какво ще напишете, какво ще говорите на хората, ако не можете да заповядвате

на мозъка си – оплакват се, че страдат от главоболие, а при това искате с тази болна глава да пишете разни научни съчинения. Например някой иска да пише нещо за Цезар²² или за Александър Велики²³, друг иска да пише нещо от литературата за Шекспир, за Шилер²⁴ или за друг някой писател. Някой ще каже: „Какво отношение имат тия личности към нас, какво ни интересува техният живот, тяхната дейност?“; казвам: всички велики хора имат отношение към нас, ние не трябва да ги разглеждаме като отделни лица, като отделни единици – те са дошли на Земята, работили са, извършили са някаква мисия, показали са на хората някакъв нов път, нов начин на работа; зад тия хора седят разумни души, които изпълняват една висша Воля, а не своята. Ако гледате на нещата така, ще видите, че всяко историческо събитие има свой вътрешен, духовен смисъл; как се е изразило дадено събитие на физическия свят – това е друг въпрос, ето защо, ако искате да имате прав възглед за историята например, трябва да изучавате нейните събития като колективни прояви, а не като единични.

Та когато в ума на човека влезе мисълта да умре, да се освободи, той е на крив път; този човек мисли, че като отиде на Небето, там ще го посрещнат с венци и музика – за да ви посрещнат по този начин, вие трябва да бъдете високо културни, да разбирате от езика на Ангелите, на Напредналите същества. За да бъдете в положение да разбирате ангелския език, вие трябва да имате здрава, права мисъл, да се освободите от всички заблуждения, които ви спъват. Когато ви говоря, аз нямам предвид съвременната наука, нито съвременната религия; всички религии на миналото, както и на настоящето, са изиграли своята роля, те са дали на човечеството всичко онова, което му е било необходимо, но днес то се нуждае от нови положения, от нова наука. Нови пътища са необходими и в науката, и в религията: вземете например вивисекцията, с която си служат и досега естествените науки и медицината – този метод е допринесъл много за науката, но той е дал и хиляди жертви; казвам: добър е този метод, но той не е единственият, има друг начин, по който може да се

изучават анатомията и физиологията както на човека, така и на всички останали животни; има възможност костта на черепа да се направи прозрачна и през нея да се наблюдават всички процеси, които стават в главата.

Истинската наука седи в това да се изучават процесите на организма в живи тела в момента на тяхното извършване. Понеже съвременните учени не разполагат с нови методи, с нови инструменти и органи при изследванията си, те са принудени да вървят по старите пътища: когато искат да проучат устройството и функциите на човешкия мозък, те отварят черепа му и правят своите наблюдения; ако искат да проучат функциите на сърцето, те отварят гръдния кош и го наблюдават. Обаче има известен род лъчи, които, проектирани към сърцето на човека, показват как то пулсира, без да става нужда да режат човека; с помощта на този род лъчи могат да се наблюдават всички функции на органите в живи организми. Хората от бъдещата култура, от Шестата раса, ще разполагат с тия средства. Новите хора ще имат красиви тела, добре устроени. Ценни са усилията на съвременните учени, но има нещо криво в техните методи: някой учен иска да се прочуе и ще започне да реже, да коли жаби, мишки, зайчета, да прави своите научни изследвания – не, по този начин човек нито учен може да стане, нито прочут. Някой богослов иска да покаже на хората правия път и ще започне оттук-оттам да събира материал кой какво казал; какво са казали тия богослови – те са правили някакви логически изводи, едни от тях верни, други – неверни; не, така не се показва правият път на хората.

Сега, ако от гледището на съвременната наука се запита-те защо човек има две очи, две уши, какво ще си отговорите? Защо е така – не знаете. При това учените изучават по колко очи, уши имат разните видове животни и казват, че има насекоми, пеперуди, които имат повече очи от човека; обаче какво е предназначението на този голям брой очи, и те не знаят. Ако наблюдавате двете очи на човека, ще намерите известна разлика: едното око е меко, спокойно, има изглед на красива, доволна мома – то представлява мекия, женския

принцип в човека; другото око представлява мъжкия принцип. Същото различие се забелязва и в ушите на човека: едното ухо е мъжко, а другото – женско; едната страна на лицето е мъжка, а другата – женска. В това отношение човек е двойно същество – понякога той слуша с лявото ухо, което е ухо на Любовта, някога слуша с дясното ухо, което е на Мъдростта, а някога слуша с двете уши. Наблюдавайте кога човек слуша с лявото си ухо и кога – с дясното: забелязано е – когато човек говори с жена, той слуша с лявото си ухо, защото това ухо има вибрации, подобни на жената; когато говори с мъж, той слуша с дясното си ухо, понеже вибрациите на това ухо съответстват на тия у мъжа. Обаче има изключения и от това правило и като наблюдавате, не бързайте да вадите заключения; като направите ред опити и наблюдения, само тогава можете да извадите някакво заключение. Едно трябва да знаете: във всички правила, които се отнасят до земния живот, все има малки изключения; изключенията имат свои причини, но това не значи, че законът не е верен.

Като говоря по този начин, аз не искам да влезете в съткновение с вашия обикновен живот – този живот се дължи на низшия мозък в човека, който го кара да се сърди, да се дразни, да се съмнява, да осъжда другите и т.н.; аз засягам нови области в живота на човека, които се отнасят до функциите на горната част на неговия мозък, в тази част на мозъка се гради нещо ново. Някой казва: „Аз ще вляза в Новия живот, затова светът вече не ме интересува“; не, вие ще дадете на света това, което му се пада. Христос казва: „Дайте кесаревото кесарю, а Божието – Богу“ – каквото сте взели от света, ще го върнете, а на Бога ще отдадете Божието; за тази цел вие трябва да бъдете много умни. Що се отнася до обичаите на света, вие можете да ги зачитате, без да им ставате роби; що се отнася до научните възрения, можете да се ползвате от тях, без да им ставате роби. Обичаите са създадени за човека, а не човек за обичаите; науката е създадена за човека, а не човек за науката.

Новото учение трябва да внесе в хората нов поглед за нещата: когато някой боледува, той трябва да знае защо имен-

но боледува и преди всичко той трябва да си каже: „Бог царува на Небето, Бог царува и в мене. Щом царува в мене, аз не трябва да боледувам, защото казано е, че Бог е Живот. Ако и при това положение боледувам, значи чрез болестта Невидимият свят иска да внесе в мене повече мекота и нежност“. Болестите правят човека мек, нежен, деликатен – хора, които много са боледували, развиват в себе си благородство, деликатност, нежност; които малко или почти никак не са боледували, те са груби, жестоки натури. Аз не говоря за нервно болните, тия болести са от друг характер, те нямат органически произход; нервните болести не облагородяват човека, напротив, те го ожесточават. Органическите болести внасят мекота в характера на човека и онзи, който разбира закона, от всяка болест може да извлече двойна полза. Много хора са показали голямо геройство по време на боледуване – за Калвин например се казва, че когато бил на смъртно легло, при температура 40 градуса, той все още продължавал да пише, да работи, той не искал да знае за смъртта; това е Вяра! Бог в този човек казва: „Ще знаеш, че Аз царувам и на Небето, и на Земята; Аз управлявам целия свят“.

Следователно човек трябва да знае, че всички болести, всички противоречия, всяко зло и Добро, всички знания – всичко това работи за неговото развитие и повдигане. Ако човек иска доказателства за това, туй подразбира, че той се мисли за по-голям от Бога; и след това определя какво нещо е Бог – който може да определи какво нещо е Бог, той трябва да бъде по-голям от Него. Няма защо да определяте какво нещо е Господ, достатъчно е да знаете в себе си, че Бог е благ, милостив и прощава на всички хора. Достатъчно е човек да престане да греши и да се обърне към Бога, за да забрави Той всичките му прегрешения и да ги заличи – Той е благоутробен, всемилостив и благ.

Това, което спъва хората, е съприкосновението им с нечисти, с низши, тъмни духове – щом влезе във връзка с тях, човек престава да мисли правилно. Тези низши същества се проявяват чрез вашите приятели, чрез вашите домашни и започват да ви влияят; за да излезе от това положение, чо-

век трябва да работи с безкористната Любов – дойде ли във връзка с тази Любов, той започва да мисли правилно.

Мнозина се държат за науката сяпо, крачка напред не искат да направят самостоятелно, вследствие на което към всяко ново нещо се отнасят критически; добре е, че поддържат науката, както и учените, но те трябва да познават истинските учени, изворите на науката, на изкуството, на музиката. Истински художник, истински ваятел е този, който може да направи от възък човек и да му вдъхне жива душа. Ще кажете, че това е от приказките на „Хиляда и една нощ“; ако това е невъзможно, защо в Писанието е казано, че реките ще заплясат с ръцете си – къде са ръцете на реките? В математиката пък се казва, че успоредните линии могат да се пресекат някъде във вечността – вярно ли е това? То е толкова вярно, колкото е вярно, че камъкът може да се отвори само от една ваша дума. Ако наистина успоредните линии могат да се пресекат някъде във вечността, това показва, че те не вървят в една и съща плоскост.

Казвам: когато дойдете до символите, вие трябва да ги схващате по дух, а не буквално; щом ги схващате по дух, вие ще дойдете до новата мисъл, до новите чувства и желания, които са необходим материал за вътрешен градеж – всичко това е необходимо за подмладяването, ние сме за подмладяването на човека. Ако той живее по стария начин, в продължение на десет години само може да остарее, да изгуби смисъла на живота; дойде ли човек до обезсмисляне на живота, той умира. Няма по-глупаво нещо от това човек да умре. Най-разумното нещо в живота е раждането. Има случаи, когато за предпочитане е човек да умре, отколкото да живее – какви са тези случаи? Когато някой иска да направи едно престъпление, за предпочитане е да умре, отколкото да живее – по-малкото зло е за предпочитане пред по-голямото; по-добре е човек да пожертва тялото, вместо душата си – с това той продава старата си къща, а след време ще си направи нова; привидно само той е излязъл от къщата си, а хората мислят, че е умрял. Друго противоречие, на което хората се натъкват, е това, дето мислят, че са спасени. Същевременно

те твърдят, че не се нуждаят от науката, понеже тя не могла да спаси хората; вярно е, че науката не спасява, спасението се отнася само до греха, а науката има смисъл само за спасения човек – само спасеният човек може да учи, да работи, да помага на ближните си. Бог изпраща най-учените, най-напредналите души да помагат на своите ближни. Някой Ангел се занимава с трудна научна задача, прави своите изчисления, но в това време Бог го изпраща на Земята да утеши някое малко дете, на което майката е отишла на работа и го оставила само вкъщи – този Ангел трябва да остави всичката си работа, да слезе на Земята, да утеши детето и да се върне обратно на Небето.

Ще кажете: „Как е възможно Ангел да се занимава с едно малко дете?“. Вие виждате, че това дете е малко, обаче в него живее велик дух, който се е оплел в материята и не може да се освободи – трябва да дойде някой да му помогне. В човека има една красива вътрешна страна, която трябва да се предизвика, за да се прояви. Вие не сте виждали още вътрешната страна на човека. Двама или трима от учениците на Христос видяха Неговото Лице, т.е. вътрешната Му страна, и Го познаха; в тази вътрешна, светла страна те познаха Христа. Когато Христос се качи на планината, учениците му Го видяха такъв, какъвто беше между Ангелите. Има случаи, макар и редки, в живота на човека, когато лицето му светне и хората го виждат такъв, какъвто обикновено не е. Човек не може постоянно да свети, той може да свети само тогава, когато се качва на високи планини, на каквато Христос се качи. При сегашните условия на живота хората трябва да имат добро разположение на духа, да учат, да възприемат новата наука, която иде сега; затова се изисква от човека силна, непоколебима Вяра.

Коя е основната мисъл в тази лекция? Основната мисъл е следната: каквото и да ви се случи в живота, да знаете, че Бог царува на Небето и на Земята, и затова да бъдете радостни и весели. Това не значи, че няма да имате скърби – ще имате и скърби, и страдания, но ще знаете, че Бог управлява навсякъде. Някой взел от тебе хиляда, Господ ще ти даде

две хиляди. Що се отнася до злото, до лошите хора, вие не се тревожете, Бог ще ги обуздае. Няма да мине дълго време и законите в живота ще се изменят – тогава който обича, той господар ще стане; който мрази, слуга ще стане. Следователно, ако искате да бъдете господари, обичайте се – Бог е Господар, защото обича; искаш ли да бъдеш господар и да те признаят за такъв, ще обичаш. Само разумните хора могат да обичат и когото обичат, той пък трябва да бъде отзивчив към тази любов; той трябва да се учи, а не да критикува и да чопли нещата, така правят малките деца – те обичат да дращят, да чоплят, да изрязват с ножче името си върху кората на дърветата; това не се позволява, то е нещо, подобно на тагуирането, което първобитните хора са правели. Да уповава човек на Бога – това значи да бъде силен. Няма по-красиво нещо от това, когато човек се натъкне на изпитания, да остане тих и спокоен в себе си, да дочака края на изпитанията с търпение и да вярва, че всичко ще се нареди добре. Някой казва: „Аз вярвам в Бога, вярвам, че всичко ще се нареди добре“; след малко дойде изкушението и той казва: „Ами ако не се нареди, както се надявам?“. Отивате при някой болен и му казвате: „Не се безпокой, ти ще оздравееш“; като излезете вън, казвате: „Този човек няма да оздравее, той ще си замине“. Казвам: вие сами трябва да бъдете уверени в това, което говорите – ако знаете положително, че този болен ще оздравее, кажете му това и не се съмнявайте. За това се изисква знание; това не подразбира, че трябва да станете философи – да бъде човек философ, поет, писател, художник или музикант, това са специфични дарби, които не се отнасят до всички хора; достатъчно е на човека да бъде от способните, да може да расте и да се развива. Всеки не може да бъде поет, поет може да стане само онзи, който като е бил на Небето, още тогава е пожелал да стане поет – каквото си пожелал на Небето, това ще реализираш на Земята. Каквото горе сте обещали, това ще реализирате на Земята, следователно не можете да желаете на Земята неща, които на Небето не сте пожелали. Казвате: „Не може ли да се изменят нещата?“ – не може, нито на йота не може да се измени програмата, коя-

то е начертана вече горе. Радвайте се и при това положение, защото много още има да учите. Всичкото знание от създаването на света досега може да се събере в 90 книги като Библията; ако можем да напечатваме това знание в човешкия мозък, там ще остане място за напечатването на още 900 такива книги – оттук виждате какво велико бъдеще седи пред вас, какво знание предстои да ви се открие. Тъй щото няма защо да се обезсърчавате, в мозъка ви има още много място за напечатване на великото знание по математика, физика, химия, астрономия, музика, художество, следователно много още има да учите.

Засега вие ще си служите с онова, което сте написали в главите си. Като се намерите в трудно положение и не можете да извадите нещо от написаното, ще учите и каквото научите, ще го запишете. Казвам: при каквото и положение да се намирате, вие трябва да знаете да плувате – защо? Защото след 20 години ще пътувате с параход, който ще се разбие, ще претърпи крушение и вие ще се изложите на произвола на вълните; ако не знаете да плувате, от вас нищо няма да остане. Днес всички хора минават Великия океан на живота и трябва да го минат; щом го преминат, те ще стъпят на Божествената земя – на Обетованата земя, т.е. ще се върнат у дома си. Засега всички пътуваме, водим голямо сражение; като свършим сражението, като слезем на Обетованата земя, ще седнем под смоковницата да си починем.

Изпейте сега упражнението: „Давай, давай!“.

Като пеете, наблюдавам ви, че не сте свободни. Никой няма свобода да излезе пред всички да изпее една песен с движения. Всеки трябва да пее за себе си и да прави движения, всичко в живота е движение. Животът не се заключава в някакво външно благоприличие – има външно благоприличие, има и вътрешно благоприличие; има външна доброта, има и вътрешна доброта; има външна разумност, има и вътрешна разумност. Вътрешните добродетели са за предпочитане пред външните. Но за да се изяви човек правилно, какъвто е, и за това се изисква свобода. Който пее за себе си, нека отиде в гората и започне да пее и да прави своите плас-

тични движения. Ако влезете в някое общество и започнете да пеете с движения, ще ви се смеят – защо? Има нещо дисхармонично във вашите движения; ако движенията ви са хармонични и съответстват на пеенето, те не могат да предизвикат никакъв смях. Когато човек върши нещо под импулс на Духа, всичко в него е красиво. Засега нито движенията, нито говорът на хората е както трябва – те още не са достигнали великата хармония на Живата Природа. В движенията на хората трябва да има голямо разнообразие и пластичност, във всяко движение трябва да има мисъл и чувство – такива движения създават разположение в човека. Много от движенията на съвременните хора са подсъзнателни – и те сами не знаят какво означават; когато висшето съзнание на човека се пробуди, той ще разбере своите движения, ще ги осмисли.

*

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

СВЕЩЕНИЯТ ОЛТАР

*Двадесета лекция
9 февруари 1927 г.*

СВЕЩЕНИЯТ ОЛТАР

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление.

Преглеждат се рисунките, дадени за тема.

Образите, картините, които хората рисуват, действат възпитателно върху тях; те оказват силно влияние върху човека. Според законите на Природата, когато чертае нещо, тя първо дава формата му, а после неговия смисъл – затова именно всеки образ има своя величина и свое място. За да бъдеш човек на изкуството, ти трябва да намериш своето място – художникът, музикантът, философът, ученият, религиозният трябва да намерят своето място. Въз основа на същия закон всеки стремеж на човешката душа изисква специфична област, специфично място – Любовта, Мъдростта, Истината имат свои специфични области; когато се говори за органическия свят, за развитието на формите, и там ще срещнете същото положение – всяка форма има свое определено място, определена величина. И всеки човек, който има този вътрешен свещен стремеж, непременно ще намери своето място в Природата; ако не може да намери своето място, това се дължи на обстоятелството, че понякога той очаква повече, отколкото трябва, а друг път очаква по-малко – това са две крайности, за даден момент човек трябва да очаква толкова, колкото е възможно да получи или да постигне. Ако не съблюдавате това, вие ще се поставите в полето на сенките; щом изпаднете в сенки, вие казвате: „Всичко е суета!“ – за да намирате, че всичко е суета, това подразбира съществуването на някаква реалност, само при суетата има реалност и при реалността има суета. Само при злото има Добро и при Доброто има зло; след всяко Добро иде зло. Ако направите едно Добро, злото ще мине и ще замине, без да ви засегне; ако не направите Доброто, злото ще мине покрай вас и ще ви засегне.

Сега, от ваше гледище какво разбирате под думата *рисуване*? Само художникът ли може да рисува? Не, всеки трябва да се упражнява да рисува, всеки трябва да се упражнява да пее – вие трябва да отделяте всеки ден по 5-10 минути за пее-не, свирене, философстване и т.н.; човек трябва да се интересува от всичко. Понякога хората започват с най-трудната задача – искат да разрешат смисъла на живота; оставете този въпрос за най-послед, заемете се първо с решаването на по-прости въпроси, за които са дадени естествени методи. Например какво ще направи заекът, ако вие го гоните и той се намери пред една река – заекът ще се засили и ще прескочи реката; ако гоните патица през реката, тя ще я преплува; ако гоните птица през реката, тя ще прехвъркне над нея. Следователно всяко живо същество има свои методи за действие, и то най-естествени и на същото основание и човек има методи за разрешаване на всички въпроси, но той трябва да започне от най-малките, от най-маловажните. Има хора, които произлизат от птиците – те са идеалисти, следователно дойдат ли до разрешаването на някой въпрос, натъкнат ли се на някаква мъчнотия, те ще я разрешат чрез хвъркане; други хора произлизат от рода на плавателните животни – те ще разрешат мъчнотиите си чрез плуване; трета категория хора произлизат от млекопитаещите, вследствие на което те ще разрешат своите мъчнотии чрез скачане, чрез ходене, движение по земята.

Тъй щото в живота има толкова методи за разрешаване на въпросите, колкото вида хора съществуват. Например някой човек е страхлив като заек, той разрешава въпросите си като заека – с бягане, с прескачане; щом го погледне някой накриво, той веднага бяга, сърцето на този човек постоянно трепва. Срещате друг някой, той е смел, от нищо не се плаши – и сто души да го погледнат накриво, той не иска да знае, сърцето му не трепва. Казвате: „Сърцето на човека не трябва да трепва“; понякога трепването на сърцето е намясто – защо? То развива една добра черта в характера на човека. Нетрепването на сърцето понякога развива известен недъг в характера: юначеството може да се превърне в грубост, а

понякога – в смелост; страхът може да се превърне в благо-разумие, а понякога – в слабост; това са сили в Природата, които имат два различни резултата. Страхът е построен върху съвестта на човека – ако отнемете страха, соковете на съвестта пресъхват; в почвата на страха са посадени корените на човешката съвест.

Казвам: ако искате да имате успехи в работите си, всичко трябва да вършите при разположение на духа, по Любов. Освен това каквато работа ви се представи в живота, не я избягвайте – разнообразието в работите е необходимо за вас, защото новият живот, към който се стремите, ще ви постави в разни положения, на разни служби, ето защо днес вие трябва да учите всичко, да гледате на всички работи с еднакво уважение. Не всички неща са потребни за този живот, но ще дойде ден, когато ще се нуждаете от тях; разумният човек всичко изучава, той разумно използва всички условия на живота: от всичко се учи, на всичко се радва и за всичко благодари.

Сега, като изучавате живота, едновременно с това трябва да изучавате и себе си, да изучавате всичко, което е вложено във вас; има неща, които вие сами сте вложили в себе си, но има неща, които други са вложили във вас, и задачата ви седи в това да различавате едните от другите заложи. Казвате: „Не разбираме какви са тия заложи, как е възможно и други същества да влагат в нас известни способности?“. Положението на човека е подобно на положението на банките в живота – една банка има свой собствен капитал, с който работи, но същевременно тя работи с капиталите и скъпоценностите на много външни лица; външните лица са вложили своите капитали в някои банки, за да се ползват от известни облаги. По същия закон и в човека са вложени капитали, ценности, дарби от външни лица с цел един ден и те да се ползват от облагите на неговата банка. Следователно човек трябва да работи съзнателно, да развива тия дарби, защото някога ще го държат отговорен за всичко, което е направил – придобил или изгубил; вие трябва да цените грамадните богатства и капитали, които първоначално Бог

е вложил във вас – ако цените това вътрешно богатство, което ви е дадено, вие ще работите, ще го развивате и един ден ще се върнете при Бога с увеличени, разработени капитали. Обаче положението на повечето хора днес е точно обратно – навремето си още те не са преценили богатството, което им е дадено, както и отговорностите по него, вследствие на което ред съществувания са харчили, яли, пили и днес се намират в положението на фалирали търговци – отчаяни и обезсърчени. Съвременните хора постоянно се оплакват от живота и казват: „Лоши са условията на нашия живот“; казвам: няма защо да се обезсърчавате, лошите условия дойдоха като последствие на лошия живот. Първоначално условията на живота са били добри, но и сега още не са лоши; колкото и да е фалирал един търговец, той все пак има на разположение поне малък, основен капитал, с който отново може да започне работата си. Никаква сила в света не е в състояние да посегне на този основен капитал на човека, даден му от Бога още при създаването му – кой е този капитал? Любовта към Бога – щом обичате Бога, щом имате каква и да е идея за Него, условията на живота са добри. Ако не обичате Бога, ако нямате идея за Него, условията на живота са лоши. Ако обичате хората, условията на живота са добри; ако не обичате хората, условията на живота са лоши.

И тъй, три стимула има в живота на човека, които го заставят да работи: Любов към Бога, Любов към ближния и Любов към себе си. Казвате: „Любовта към себе си не е нищо друго, освен егоизма, който разрушава човека“. Аз не говоря за егоизма в неговите крайни проявления; да обичаш себе си разбирам да обичаш Бога в себе си – тази Любов именно е извършила навремето си отлична работа; тази форма на Любов постепенно се е разширявала и е преминала в Любов към ближния, т.е. Любов към всички същества въвн от нас, с които заедно работим и се подвизаваме. Първият човек, който е живял в Рая, познавал само Любовта към себе си, към Бога в себе си; той имал всичко на разположение – плодове, семена, животни като другари на неговия живот, и за нищо не се е грижил; когато съзнанието му започнало да се пробужда, той

почувствал нужда от подобен на себе си, от ближен, когото да обича и от когото да бъде обичан – Аз-ът в него, който бил пълен господар и на всички заповядвал, бил вече недоволен от положението си и пожелал от Бога другар, с когото да се разбира. Питам: кой е недоволен от себе си? Недоволен е онзи, душата на когото не е в самия него, а е вън някъде. Такова е било положението и на Адам – душата му не е била вътре в него, в неговия Рай, но останала вън от този Рай, вследствие на което той потърсил другар, който да задоволи тази липса. Когато душата на човека е в самия него, той живее вече в Божествената Любов, в Любов към Великото, Необятното, Безграничното, което се проявява навсякъде в света.

Къде седи погрешката на Адам? Желанието му да има другар не е лошо, обаче той не погледнал на Ева като на душа, произлязла от Бога, но си съставил за нея съвсем детинско, криво схващане и казал: „Тази е плът от плътта ми и кост от костта ми“; щом помислил така за Ева, в края на краищата той трябвало да види какви са резултатите от неговата крива мисъл – Ева не остана при него. Друг щеше да бъде въпросът, ако той бе погледнал на Ева като на душа, излязла от Бога, която заслужава учудване и към която трябва да се пристъпва със свещен трепет. Ще кажете, че това е било мнението на Адам за жената, аз пък казвам, че и сегашният Адам мисли за Ева по същия начин – съвременният мъж мисли, че е господар на жената, че има право над нея, понеже е излязла от него, но заради тази негова крива мисъл той не може да задържи жената при себе си. С такива разбирания животът не се поддържа, животът изисква здрава основа – ако основата му е гнила, той се разрушава.

Вие трябва да си съставите понятие за човека, бил той мъж или жена, като за нещо целокупно – сам за себе си човек представлява нещо цяло, изявление на Бога. Когато се отдели от Бога и пожелае да бъде самостоятелен, той веднага се поляризира, в него се явяват два полюса – тия два полюса са Любовта, която обхваща живота на всички същества в света, и Мъдростта, която носи Светлина. Любовта и Мъдростта пък се стремят към Истината като към крайно звено, като

към крайна цел на живота. Истината създава образите, тя е поле на знания – в Истината се складираат всички знания от незапомнени времена до днес; учени, философи, поети, писатели могат да намерят всичко, каквото търсят, в областта на Истината. Тъй щото когато ученият отиде при Любовта, тя ще му даде кон и кола, с които да се движи, да върви напред; ако отиде при Мъдростта, тя ще му даде свещ, с която да си свети; ако отиде при Истината, тя ще му даде знания. Следователно ученият ще запали свещта, ще впрегне коня в колата си и ще тръгне с нея да пътува; стотици и хиляди години ще пътува той, докато намери онези знания, които са необходими за придобиване на истинския Живот, на пълната Светлина и на безграничната Свобода.

И тъй, вие трябва да имате ясна представа за себе си – нито да се подценявате, нито да се надценявате. Може да се познава само онзи, който се е проявил, у когото съзнанието се е пробудило. Истинският човек седи в онова, което се е проявило в него, и ако днес хората се делят на добри и лоши, това се дължи на обстоятелството, че те са проявили някои свои качества, които се определят като добри и лоши; докато човек не е проявен, той минава за божество, щом се прояви, всички започват да го хвалят или критикуват според това как се е изявил пред тях. Например някой човек говори за морал, за вяра, за любов към човечеството, за жертва, но щом дойде до ядене и пиене, той всичко забравя и мисли само как по-добре да се нареди, как по-добре да се облече и нахрани; питам къде седи силата, устойчивостта на този човек – той трябва да съзнае своите недъзи, своите слабости и да работи за тяхното изправяне. Човек в пълния смисъл на думата може да се нарече онзи, който е в състояние да изправи своите слабости и погрешки; ако не може да изправи погрешките си, той не може да се нарече човек. Животното изправя ли погрешките си? Кучето, котката или кое и да е животно, където ходи, там хвърля изверженията си и не мисли да ги чисти. Човек не може да направи това. Колкото по-високо е съзнанието му, толкова по-внимателен е той не само към външния, но и към вътрешния си живот; той трябва да пази ума и сърцето си в

абсолютна чистота, да не допуска никакви нечисти мисли и чувства. Както не трябва да допускате нечисти мисли и чувства в ума и сърцето си, така също не трябва да допускате някой човек да влезе в душата ви – душата е място, където само Бог може да живее; допуснете ли човек в душата си, вие ще се намерите в затруднения, които ще решите или като заека, или като патицата, или като рибата, или като млекопитаещото, обаче това не е правилно разрешаване на задачите. Който се опита да влезе в душата на човека, в края на краищата той ще срещне Господаря на тази душа и ще се намери в безизходно положение. Някой влезе в душата на своя ближен и казва: „Ще търпиш, няма какво“ – не, така не се постъпва, човек трябва да търпи, но само когато Бог го поставя на изпитания; брат брата няма право да изпитва.

Казвам: между хората съществуват постоянни ежби, дразнения, от които те трябва да се освободят. Всички хора, учени и прости, постоянно се дразнят и в този смисъл всеки човек трябва да се домогне до онази философия на живота, която разрешава тия въпроси и освобождава човека от тягостните състояния, в които изпада. Тази положителна философия се среща навсякъде в живота: и в музиката, и в поезията, и в науката, и в изкуствата; който се добере до нея, той е доволен от положението си, защото тя го довежда до Истината.

Мнозина казват: „Ние не сме добри хора“ – в това няма никаква философия; тогава други ще кажат: „Ние сме добри хора“. Колкото е вярно едното твърдение, толкова е вярно и другото; колкото е валидно едното положение, толкова е валидно и другото. Когато хората казват, че са добри или лоши, ние имаме друго гледище по този въпрос: ако някой каже за себе си, че е лош или добър човек, ние подразбираме една целокупност. В понятието Аз се включва разумният човек, който е в сила да обхване много неща. Щом Аз-ът се произнесе, че някой човек е лош, той има предвид възможността за изправяне на погрешките; Аз-ът отправя погрешките към душата, която веднага се заема с тяхното изправяне. Това нещо има приложение и при възпитанието – ако възпита-

телят иска да изправи погрешките на своя ученик и за тази цел апелира към неговия ум и към неговото сърце, той нищо няма да постигне; обаче ако възпитателят може да говори на душата на своя възпитаник, той ще има големи постижения. Когато дойдете до самовъзпитанието, вие можете да приложите същия метод – щом се намерите в трудно положение, говорете на душата си, тя ще ви помогне.

Мнозина търсят Бога отвън, но само когато се намират в мъчноотии и при това положение даже те не знаят как да се молят, как да разговарят с Господа. Някой се изправи пред Господа и започва да говори: „Не виждаш ли, Господи, моите нужди? Не виждаш ли греховете ми? Защо не ми помогнеш?"; казвам: добре е, че този човек се обръща към Господа, но защо не се е обърнал към Него преди да е сгрешил? Веднъж сгрешил, той трябва да каже: „Господи, прости ми, че не се посъветвах с Тебе преди да сгреша! Голяма пакост направих и на себе си, и на другите; сега не ми остава нищо друго, освен да изправя погрешката си, за което Те моля да ми помогнеш. Решил съм да се изправя при всички положения – готов съм да понеса и най-голямото наказание: какви наказания, колко тояги ще получа, това не е важно за мене, въпросът е да изправя погрешката си“. Казвам: ако е работата за бой, нека да те бият както трябва, но да се изправиш; и ако е въпросът за милост, за отстъпки, нека бъдат и те в изобилие, но да се изправиш. И строгите, и меките мерки са в състояние да изправят недъзите, погрешките на хората. Ние не сме за палиативните средства, ние сме за онези мерки, които помагат да се прояви истинският човек. Когато бият човека, той е в ада; когато го милват, той е на Небето. Когато мразят човека, той е в ада; когато го любят, той е на Небето. Който казва, че никой не го обича, той е в ада; щом каже, че го обичат, той е на Небето. За да бъде човек обичан, първо той трябва да слезе в ада, да го намразят всички, да види какво значи да живее без Любов; щом разбере Любова, щом започне да я търси, той се качва на Небето – това са противоположности в живота, между които човек трябва да се движи, за да расте, да се развива правилно.

Казвам: като ученици на Божествената школа вие трябва да разбирате тия противоположности, за да се ползвате от тях. Ако си недоволен, ще знаеш, че си в ада; ако животът няма смисъл за тебе, ще знаеш, че си в ада. – „Как мога да осмисля живота си?“ Качи се на Небето, където ще намериш всичко онова, за което душата ти копнее. Като говоря за Небето, аз не визирам онова небе, което вие си представяте – под думата *Небе* аз разбирам Възвишения живот, т.е. Живот, в който има вечна Светлина, вечна Радост и Веселие; за това Небе именно Христос е говорил – Той казва: „Ако не станете като малките деца, няма да влезете в Царството Небесно“; под думата *дете* в широк смисъл Христос разбира човек абсолютно чист, непорочен, със светъл ум, който отдалеч вижда нещата и е готов на всички жертви.

Христос казва: „С мир!“; какво означават думите *С мир*? *С мир*, *смирение* подразбира жертва; смирен човек е онзи, който може да пожертва всички свои блага за Бога, за себе си и за цялото човечество. Казвате: „Ако жертваме всичко, какво ще остане за нас?“; наистина има нещо, което човек не може и не трябва да жертва – кое е това нещо? Божественото. За нищо на света човек не трябва да жертва Божественото в себе си – то трябва да бъде в услуга на Бога. Казано е в Писанието: „Бог толкоз възлюби света, че даде в жертва Сина Своего Единороднаго, за да не погине всеки, който вярва в Него“. Бог каза на Авраам да принесе в жертва сина си Исак; той разбра Божиите думи буквално и беше готов да принесе в жертва Исак, но чу Божия глас, Който му казваше: „Не посягай на сина си! Ето, погледни в храстите, там има един овен, принеси него в жертва вместо сина си Исак“ – по този начин Господ изпита послушанието на Авраам. Защо Авраам трябваше да принесе в жертва овен, а не друго някое животно? Овенът символизира човешката глава, т.е. ума на човека – с този символ Бог каза на Авраам: „Аврааме, впрегни на работа ума си, който ти дадох!“. Аврам трябваше да пожертва ума си, т.е. сина си, за Божието дело, обаче той разбра Божиите думи буквално и задигна сина си Исак, да го принесе в жертва на Бога.

Питам: вярващите в Бога по това време разбраха ли този закон – и те не го разбраха. Който разбере този закон, той ще впрегне ума си на работа за Господа; щом впрегне ума си, ще впрегне и сърцето, и волята си. Значи за правилното служене са необходими четири елемента: Бог, на Когото трябва да се служи; Авраам, който ще служи; синът, даден на човека като условие за работа; и овенът, който трябва да се пожертва на физическия свят. В зодиака овенът представлява човешката глава – мястото на ума. Когато се говори за жертва, подразбирам да принесеш в жертва тялото, а не душата си. Казано е в Писанието: „Да принесете себе си в жертва жива и благоугодна Богу“ – това подразбира да принесете своя ум, своето сърце и своята воля в жертва жива и благоугодна на Бога. Казвате на някого: „Направи една малка жертва за мене!“. Ако дадете пари някому, жертва ли е това – не, това е услуга. Истинската жертва подразбира такъв акт, в който едновременно взимат участие и умът, и сърцето, и волята на човека – без тези условия жертва не съществува. Ако дадете някому пари, дрехи или някакъв материален предмет без участието на тези три елемента, вие правите услуга, а не жертва – трябва да различавате жертвата от услугата.

Сега да се върнем към въпроса за душата като живо същество, с което може да разговаряте. Когато искате да изправите погрешките си, ще се обръщате към нея; когато искате да развивате известни дарби, пак ще разговаряте с душата си – говорите ли на душата си, точно навреме ще изправите недъзите си и точно навреме ще развиете дарбите си. Душата на човека представлява среда, през която той прекарва всички свои болки, нужди и желания. Може ли човек да бъде музикален, ако няма среда, която да го разбира и вдъхновява? На кого ще свири той? И за себе си да свири, той сам трябва да бъде среда. Този закон съществува навсякъде в живота. Условия, среда съществуват за всички живи същества, обаче мнозина искат специални условия за себе си; който иска специални условия, специална среда за своето развитие да се прояви, той трябва да чака, докато дойде това време.

Като четете Писанието, в което се говори за Дървото на живота, можете ли да кажете колко плодове е дало това дърво? На някои хора плодовете са на физическия свят, на други – в Духовния свят, а на трети – в Божествения свят. Който не е могъл да стане виден, прочут човек на Земята, той ще бъде виден на Небето – от него зависи. Обаче едновременно човек не може да бъде виден, знаменит в трите свята. В това отношение за всички хора има възможност да се проявят. Мнозина имат желание да се проявят между хората: едни искат да се проявят като учени, други – като музиканти, трети – като художници, четвърти – като поети, и т.н. Какво трябва да напише един поет, за да стане виден, каква трябва да бъде неговата поезия? С какво се отличава например поезията на Тагор, която взе премия? Поезията на Тагор е символична. Каква е разликата между символичната и реалистичната поезия?

Едно важно положение, което трябва да имате предвид, е следното: пазете се да не дойдете до обезличаване на нещата. Как ще постигнете това – като не подвеждате явленията в живота под общ знаменател. Не изисквайте от хората да мислят като вас; идейните хора могат да имат еднакви стремежи, еднакво гледище към Природата, но в методите за постижения, в начините, по които се проявяват, трябва да съществува пълно разнообразие. Красотата на живота седи във вътрешното разнообразие. В живота на Земята разнообразието е външно, но вътре има голямо еднообразие, а в живота на Небето е точно обратно: външно има еднообразие, а вътрешно – голямо разнообразие. Ако влезете в Небето, на пръв поглед ще видите навсякъде светлина и голямо еднообразие; ако не сте подготвени за този живот, скоро ще се отегчите, ще се откажете, че нищо не разбирате, и ще поискате да се върнете назад между земните жители; като се подготвите за този живот, в неговата светлина вие ще различавате образите, ще влезете в разговор със Съществата на този свят и ще видите голямото вътрешно разнообразие между тях. Значи ако очите ви са отворени, и на физическия свят да сте, вие пак ще виждате красотата и разнообразието на Духов-

ния свят. За Духовния свят именно апостол Павел е казал: „Око не е видяло и ухо не е чуло това, което Бог е приготвил за ония, които Го любят“ – всичко това е скрито в светлината на този свят. Който е абсолютно чист и свят, само той може да види красотата на Духовния и на Божествения свят.

Следователно който иска да влезе в този свят, той трябва да се готви, съзнателно да работи върху себе си; душите с векове се готвят, за да дойдат до онзи момент, когато пред тях ще се разкрие величието на Божия свят. Който не мине по пътя на чистенето, той сяп ще влезе в Духовния свят – пред него ще се разкрие само една светлина без никакви образи; Духовният свят ще бъде за него такова нещо, каквото представлява София, гледана от високите върхове на Витоша. В същото положение ще се намерите и вие, когато се изправите лице в лице срещу човек, когото не обичате – ще го погледнете и ще кажете: „Човек е това като всички човеци – с ръце, крака, очи, нос, уши, уста“; не, това не е човекът. Ако обичате някого, в него ще видите много работи, и то най-красиви – еднообразието ще изчезне за вас и в това лице вие пак ще виждате очи, уши, нос, уста, но съвършено различни от тия на другите хора; само при това положение ще видите голямото разнообразие в човека и ще разберете, че външният човек не е още същинският човек. Нещо особено, нещо красиво се крие дълбоко в човека, което може да познае само онзи, който люби. Кое е онова, което се крие в човека – това е неговата душа. Добре, че душата на човека е скрита. Колкото и да се облича външно, той все пак остава незадоволен; нито той е доволен от себе си, нито другите са доволни от него – защо? Всеки търси душата – само душата може да обича, да даде на човека това, от което той се нуждае.

Днес всички говорят за Любовта, всички цитират стиха, че Бог е Любов, но като дойде време да проявят своята любов, те пропадат. Ако отидете в дома на човек, който говори за Любов, и поседите там пет-шест дена, вие веднага ще го поставите на изпит – той ще ви пита: „За колко време сте дошли тук? Мислите ли скоро да заминавате?“; любовта на съвременните хора издържа само няколко дена. Ако искате да запазите Любовта на някого, останете в дома му само за

няколко дена, а след това си вземете стая близо до него; същевременно трябва да имате и материални средства на разположение, с нищо да не го ангажирате.

Сега, като се говори за Божествения свят, трябва да имате предвид следното положение: който се готви за този свят, той трябва да бъде вътрешно богат, в Божествения свят сиромашия не съществува. Кой човек е сиромаш – глупавият човек е сиромаш, лошият човек е сиромаш, лъжецът е сиромаш, недъгавият е сиромаш. Богат човек е онзи, който има знание, сила, Любов, добродетели, с една дума – богат е с добродетели; сиромаш пък е онзи, който е лишен от добродетели. Ако сиромашът има приятели между жителите на ада, като отиде при тях, още на втория ден ще го впрегнат на работа: ще го накарат да оре, да копае на нивата. И вие постъпвате така с млекопитаещите – те цял ден прекарват в ада, впрегнати на работа от вас, и вечер, като се върнат от нивата или от полето, давате им малко храна, завързвате ги в дама и не искате да знаете за техните чувства, за това, което те преживяват. Казвате: „Говедо е това, то нищо не разбира“ – не е така, и това говедо мисли, и то чувства; докато е било при Бога, то е мислело по един начин, щом слиза на Земята, започва да мисли по друг начин.

Казвам: ако имате два вола, дадени ви да орат, да ги използвате, вие смятате, че трябва да се отнасяте с тях като с жители на ада. Питам: при развитието, в което те се намират, можете ли да се отнасяте към тях по правилата на Небето? Ако имате една огнена топка, можете ли да я гладите, да я милвате или целувате – не, вие ще стоите далеч от нея; както постъпвате с огнената топка, така трябва да постъпвате и с лошите хора, лошите хора са огън в света. Ако речете да помилвате, да целунете един лош човек, устата ви ще изгори и носът ви ще окапе – защо? Той е нагрят до температура няколко хиляди градуса, която всичко изгаря и в пепел превръща.

Какво се разбира под думата *Любов*? Сега аз няма да обяснявам развитието на Любовта, но казвам: когато се говори за Божествената Любов, ние разбираме, че тя дава необходимите условия за развитието на душата. Който попадне в ада, за

него има едни условия; който попадне в Небето, за него има други условия – защо? На всеки трябва да се даде нужното, т.е. онези условия, при които той е създаден. Ако намеря на пътя си едно растение, първо ще взема една голяма саксия, ще я напълня с хубава пръст, ще го посадя в нея и след това ще го поля с вода; ако срещна на пътя си риба, ще я поставя в едно голямо езеро с чиста вода, там да плува; ако срещна вол, ще го пусна в ливадата да пасе свежа, зелена трева; ако срещна заек, ще му дам възможност да бяга в гората; ако срещна птица, ще я пусна във въздуха да хвърчи на простор и свобода; ако срещна човек, ще го науча да мисли правилно; и най-последно, ако срещна Ангел, не зная какво да направя с него – мъчно е човек да се справи с Ангелите, за тях няма място на Земята. Хората едва сега създават условия в себе си за приемане на Съществата от по-възвишените светове, трябва да се направи място и за тях. Като се говори за Божествения свят, Той не представлява нищо друго, освен сбор от разумните, добрите сърца на хората – тия сърца именно съставят основа на Невидимия свят, те са полета за работа. Ако дойде някой Ангел на Земята, трябва да има поне един олтар за него – защо му е този олтар? За да принесе жертва на Бога. Вие трябва да пригответе този олтар в самите вас; щом Ангелът принесе своята жертва, той ще влезе при вас и ще започне да ви говори.

Сега като се върнете у дома си, проверете имате ли такъв олтар в себе си, на който Ангелите да принасят своята жертва. Това е една от великите истини, която трябва да знаете; като знаете тази истина, ще разберете какво значи да се моли човек на Бога. Ако се молите по стария начин, както досега хората са се молили, нищо няма да придобиете, този начин е изиграл своята роля; сега за всичко се изискват нови начини, нови пътища. Някой не иска да чете молитвите на глас; добре, нека ги чете тихо, вътре в себе си – както и да се моли човек, важно е молитвата му да е приета от Бога. Същото се отнася и до правенето на добро – всяко добро, което направите, трябва така да е прието от човека, до когото се отнася, че ни най-малко да не го унижите; ако му направите добро и го унижите, по-добре ще бъде да не правите това добро. Ама

гладувал някой; по-добре да погладува, отколкото да го унизите. Като срещна човек, който е гладувал, питам го: „Колко време си гладувал?“ – „Три дена“ – „Нищо, ти си герой, има още време до 40 дена“. След това си вземам бележка за този човек като герой. Като го срещна втори път и разбере, че гладува 40 дена, аз съм първият, който ще му приготвя хубав обяд и ще му кажа: „Заповядай да си хапнеш и благодари на Бога!“. И Христос, когато пости 40 дена, на последния ден огладня и дойдоха Ангели да Му слутуват; до това време Той трябваше да издържа, а при това беше оставен сам на Себе Си. Като говоря, че човек трябва да гладува 40 дена, ще кажете, че това е жестоко от моя страна; питам постили ли сте по 40 дена – „Не сме постили“; щом постите 40 дена, тогава ще ме опитате, ще разберете какъв съм. Който иска да бъде истински герой, да се кали, нека отиде в пустинята като Христос и там да прекара 40 дена в пост и молитва; там той ще научи много неща и ще издържи изпита си. А тъй, да ходите тук-там, да искате милостиня – това не е правилно.

Казвам: по физически начин не може да се влезе в Царството Божие; Царството Божие не е нещо физическо, да насилиш и да влезеш – то е невидимо, вътрешно нещо; Царството Божие е вътре в човека и насила не може да се превземе. В миналото, пък и до днес още, хората са правили и правят опити насила да превземат Царството Божие, т.е. Царството на Любовта. Ето защо и до днес още момците крадат момите – те мислят, че като откраднат някоя мома, с това заедно ще откраднат и Любовта. И наистина, момъкът успява да открадне някоя мома, но Любовта изгубва – с кражби работата не се урежда. Вие знаете легендата за прикования Прометей, който открадна свещения огън – той го открадна, но затова го приковаха на скалата; защо го приковаха – за да му покажат, че докато няма приготвен олтар, съответно място за свещения огън, никой няма право да го сваля от Небето. Тогавашните гърци нямаха място в своите храмове за свещения огън; жреците могат да крадат земния огън и да го турят в кадилниците си, но да турят свещения огън в своите кадилници, това е невъзможно – от този огън и кадилниците им ще се стопят, и от тях нищо няма да остане. Единстве-

ното място, където може да се тури свещеният огън, това е човешкото сърце; сърце, в което гори свещеният огън, представлява извор на благородни и възвишени чувства и светли мисли. Поет, в сърцето на когото гори свещеният огън, ще пише поезия с бял цвят, с цвета на Светлината. Защо няма да пише с червен цвят – защото червеният цвят е на животните; защо няма да пише със зелен цвят – защото зеленият цвят символизира материализма; защо няма да пише с портокаления цвят – защото портокаленият цвят символизира индивидуализма; защо няма да пише със син цвят – синият цвят е на Луната, той действа върху въображението; поетите гледат все нагоре към небето, те търсят физическото.

Значи истинският поет трябва да пише с цвета на Светлината, с белия цвят. Аз бих казал още, че буквите, с които ще се пише новата поезия, трябва да бъдат образувани от вълни на разумността и тогава като четете такава поезия, вие ще се свържете с онези Разумни души, които са участвали при написването ѝ; щом прочетете поезията, те ще си заминат. Жива и велика ще бъде новата поезия; листата на живата поезия непрекъснато ще се вдигат и слагат според желанието на човека да чете – ако той пожелае да прочете нещо от миналото, веднага ще дойдат Разумни души, които ще отворят тия страници и ще седнат при вас, докато четете; и буквите на тази поезия са живи, те се скриват и наново се явяват според желанието на хората да четат. Живата поезия нито се печата, нито по витрини се излага – тя върви заедно с поета, а се разнася от Ангелите из цялата Вселена.

Аз ви запознавам с тия неща, за да имате широк полет, простор на мисълта. Това не е фантазия, то е реалност, която се отнася до вечното знание, складирано в Божествените съкровища – за това знание именно човешката душа копнее; да разполагаш с това знание значи да се намираш между любящи души, а ти сам да се чувстваш в положението на Ангел, който лети из пространството от нищо и никого неограничаван. Жива е Вселената и всичко, което се намира в нея, трябва да съзнава този живот; всичко в нея диша живот, свежест – имаш ли това съзнание, където минеш, каквото намислиш, за всичко ще ти се съдейства, всеки ще ти отваря път да вър-

виш напред. Като пътувате по Земята, всичко е точно обратно – на всяка граница ще ви спират, ще отворят куфарите ви, ще ви събличат, ще ви претърсват, да не би да носите нещо скъпоценно в себе си; ако при тези условия предприемете едно пътешествие през Европа, ще се натъкнете на големи изпитания. Щом човек се пречисти и освободи от ограничителните условия на Земята, той може да предприеме едно пътешествие из Божествения свят свободен от куфари, от претърсвания; обаче такова пътешествие може да направи само свободният човек, който е завършил своето развитие на Земята. Всички куфари остават на физическия свят, а в Божествения свят човек отива съвършено празен – там знаят нуждите му и всичко необходимо за него е предвидено преди още той да го е замислил. В Божествения свят само душата на човека може да пътува, всичко друго той оставя на Земята – това подразбира стихът: „Отдайте кесаревото кесарю, а Божието – Богу“. Докато сте на Земята, ще работите; тук има страдания, неволи, горчивини, противоречия, сиромашия, смърт, но трябва да минете през всичко това, да се калите.

Изпейте сега упражненията „Киамет Зену“ и „В начало бе Словото“.

В пеенето главно душата трябва да взема участие. Човек може да пее по два начина: по обикновен начин и второ, с разположение на духа, т.е. с вдъхновение. За да има вдъхновение, той трябва да обича музиката, да слуша добри певци и музиканти – само при такива условия човек може да се вдъхнови и да пее хубаво; щом пее хубаво, той ще мисли правилно, ще възприема красиви и светли мисли. Като слушате някой голям талант, бил той певец или музикант, вие се свързвате с него, а с това заедно и с ред още същества, свързани с певеца или с музиканта – всеки талантлив певец или музикант е колективен израз на много души, които се проявяват чрез него с цел да възпитават хората; вибрациите на тия Разумни възвишени същества се носят далеч в пространството чрез гласа на тия певци и с това оказват благотворно влияние върху човешкия характер. Човек може да изпее една песен така вдъхновено, така прочувствено, че тя да

създаде преврат във всеки, който я чуе; вибрациите на тази песен ще се носят из пространството, ще се преповтарят от хората и ще останат за вечни времена. Същата песен може да се изпее и по такъв начин, че да не остане и помен от нея – зависи как се пее. Малко песни има, които се разнасят из пространството; досега например редки са случаите, когато може да се улови в пространството някоя египетска или индуска песен. Изобщо музика, която не остава за вечни времена в пространството, не е истинска музика. Ще кажете, че индусите имат хубава музика, някои казват, че в Индия даже и тръстиките свирели – това се дължи на обстоятелството, че в тия тръстики се образуват дупки, през които като минава вятърът, чува се някакво особено свирене; възможно е тръстиките в Индия да свирят, но самите индуси не свирят. Индусите имали някакви песни, с които приспивали змиите – и така да е, това още не е музика; че всяка майка има песни, с които приспива децата си, но тези песни не могат още да се приемат за някаква особена музика. Циганите, турците често си служат с дайре, но и това свирене не е онази музика, която може да се отпечата в пространството. Когато сте неразположени, вземете едно дайре или леко, ритмично потропвайте с ръката си върху масата 10-15 минути и ще видите, че неразположението ви ще изчезне. Щом видите, че някой ваш приятел е неразположен, потропайте малко с ръката си на масата, докато мине неразположението му; ако приятелят ти те пита защо тропаш така, ти няма да казваш причината; ще потропаш, докато състоянието му се смени, след това ще му кажеш: „Направих едно упражнение, което даде добри резултати“.

И тъй, съвременните хора трябва да прилагат музиката в живота си като средство за възпитание. Ако продължават да си служат със старите методи за възпитание, те нищо няма да постигнат – сегашните методи на възпитание не са нищо друго освен дресиране. Възпитате по този начин един човек и мислите, че той се е изменил, но щом го поставите при условия въвн от тази дресировка, той се връща в първото си положение; много индийци, които живеят в Америка, свърш-

ват там университет, живеят като американци, но щом отидат между своите съплеменници, те започват да живеят като тях, връщат се в първото си положение. Обаче човек може коренно да се измени само ако приеме християнството в себе си, ако то стане за него плът и кръв. Време се изисква, за да се внесе нещо ново в човека, иначе нещата се приемат само външно. Казвам: като временен метод, с който може да си въздействате, е ритмичното тропане от време на време с ръка на масата; ще кажете, че това е смешна работа, че ще станете за посмешище на хората – питам: като удряте с юмрук на масата и се заканвате някому, не е ли смешно? Някой се разгневи, лицето му се зачерви, той удря по масата с юмрук и казва: „Ти знаеш ли кой съм аз? Знаеш ли какво мога да направя?“ – какво можеш да направиш? Като удариш с ръка по масата, едва ли можеш да повдигнеш един чувал, тежък няколко килограма; с това удряне Витоша не можеш да мръднеш, още повече Земята да поместиш; а като биеш тъпан или дайре, поне състоянието си можеш да трансформираш. Често хората правят много смешни работи, без да съзнават това, а като им се даде някакво упражнение, те го смятат за смешно.

Съвременните хора трябва да работят за своето самовъзпитание, както и за възпитанието на младите, но по нов начин. Кармата на съвременните хора е голяма, тежка, тя е натрупана от хиляди години насам и трябва да се ликвидира с нея – при това положение е смешно, когато някой се заканва на хората, иска да им покаже кой е и какво може да направи. Какво можеш да направиш, ти имаш да плащаш хиляда полици от по хиляди левове, изплати първо тях, че после ще показваш на хората какво можеш да направиш. Какво можеш да направиш без пари? Първата задача, която ти предстои, е да изплатиш полиците си. Днес където мръднеш, все пари трябва; щом имаш пари, пътят ти е отворен и навсякъде ти казват: „Добре дошъл!“ – това можете да проверите във всеки момент от живота си. Имате пари – всички ви приемат, нямате пари – никой не ви приема; имате знания – веднага могат да ви назначат професор, нямате знания – и професорска титла не ви дават.

Вие трябва да имате ясна представа за онова, което можете да направите – как ще имате тази ясна представа? Като се опитате да направите това, за което казвате, че можете да го направите. Например някой казва: „Осите мога да събера на едно място, това знание ми е предадено още от дядо ми и от пралядо ми; да ора обаче не мога, да копая – не мога, да пиша – не мога; ако срещна мечка в гората, с нея не мога да разговарям“. Обаче има хора, които могат да разговарят с мечки и ако ги срещне мечка в гората, път им сторва; това може да ви се струва като приказка от „Хиляда и една нощ“, но както и да мислите, това са символични факти из живота. Нека всеки се запита в себе си: „Аз мога ли да събера осите на едно място? Мога ли да разговарям с мечка?“.

Като ученици на Школата ви се дават ред задачи, които трябва да решите – тези задачи ще ви доведат до реалното, до истинското знание на законите на Разумната природа; щом се домогне до основните закони на Природата, човек ще може да въздейства на материята. Знание, сила се изисква за това. Има хора, на които направо не може да им се въздейства; между такъв човек и вас трябва да има няколко души още, 10 или 15 най-малко, като трансформатори, та като мине енергията през тях, да засегне и дадения човек – ако говорите на този човек направо, ще имате точно обратни резултати. Ето защо който иска да помага, да влияе на хората, той трябва да знае законите, по които да им въздейства; хората са наредени в известни системи, които трябва да знае онзи, който помага. Казвате: „Еди-кой си човек е мой приятел, аз го познавам добре“. За да познавате някой човек, за да го наречете ваш приятел, вие трябва да сте в една система с него; щом сте в една система с него, между вашите мисли, чувства и действия ще има единство, вие ще бъдете в хармония с него – само при тези условия между вас ще съществува истинско приятелство. Въз основа на този вътрешен закон се образуват окултните школи – сродни души с еднакви стремежи и разбирания се събират на едно място и образуват цяла система; това не става на Земята, но в Невидимия свят. Всъщност на Небето съществува само една окултна Школа; тя се субсидира от Разумни същества, които живеят в Невидимия

димия свят – те създават закони, правила, оттам следят за успеха на всеки ученик. По подобие на тази Небесна Школа се създават такива Школи на Земята. Какви сте като ученици – това не се определя от Школите на Земята, но от Небесната Школа, която държи сметка за всичко; като отворите главната книга на Небесната Школа, там е писано за всеки ученик: кога за пръв път е постъпил в Школата, кои са били тогава родителите му, как е вървял в училище по успех и поведение и как е завършил; ако ученикът е преживял нещо силно, което не е могъл да разреши и поради това е напуснал Школата, и то е отбелязано; и ако след няколко прераждания пак постъпи в Школата, и това се отбелязва.

Казвате: „Като сме записани в Школата, какво ли ще научим?“. Ако за пръв път влизате в Школата, нищо няма да научите. Да се задава такъв въпрос, то е все едно студентът, който влиза в университета, да се запитва: „Ще науча ли нещо в университета?“ – той не може и не трябва да си задава такъв въпрос. Защо? Защото преди да стане студент, той е следвал при майка си седем години, в отделенията – четири години, в прогимназията – три години, в гимназията – пет години, и навсякъде все е научил нещо; най-после той влиза в университета, където учи още четири години. Значи той е станал момък на 23 години и едва е свършил един факултет; ако иска да свърши четири факултета, трябва му още цели 16 години. Тъй щото за да се каже, че някой човек е горедолу образован, трябва да учи 35-36 години. Следователно като стане на 40-годишна възраст, едва тогава той може да изучава основния закон – Любов към Бога; тогава той влиза в квадрата. Към 30-годишната си възраст човек минава една криза, решава се неговото положение – дали ще стане човек, или няма да стане. На 33-годишната си възраст той ще бъде разпънат на кръст; ако може да оживее, да възкръсне след разпъването си на кръст, велик човек ще стане от него; ако умре, ще го погребат, паметник ще му поставят и ще пишат: „Тук лежи млад поет, който живя, бори се в живота, но борбата го умори и той умря“. Значи от 40 години нагоре, след като е минал възкресението, човек може да работи съзнателно, да започне основна работа.

Питам какво правят съвременните хора – като станат на 40 години, те казват: „Ето, 40 лазарника вече лежат на гърба ни – какво можем да направим отсега нататък?“; ако разсъждавате по този начин, това показва, че нито разпятието сте минали, нито възкресението и наистина, при това положение вие нищо особено не можете да направите. Голямо нещастие ще бъде за вас, ако на 30-годишната възраст не ви намерят някъде и не ви разпънат; ако не посипете дрехите си с нафталин, молци ще ги изядат, същото може да се каже и за човека: ако на 30 години не го посипят с прах, молците ще го изядат – прахът подразбира страданията, страданията пък означават кръста. Аз не говоря за кръста в буквален смисъл, но в смисъл на страдания – разпъването не е външен, но вътрешен, психологически закон; няма по-страшно нещо от вътрешното разпъване – ако можете да издържите това разпъване, вие сте добре посипани с нафталин и никакъв молец в света не е в състояние да ви изяде; не сте ли посипани с нафталин, всеки молец може да ви изяде. Дреха, наядена от молец, нито се продава, нито се употребява; дреха, която молци не са яли, е на мястото си и всеки я желае. Бъдещите дрехи, които ще се правят от стъкло, молци няма да ги нападат; докато са от вълна, все ще имат дупки от молци. Молците представляват лошите мисли и чувства, които хората често хранят в себе си.

Сега запомнете основната мисъл от тази лекция, тя е следната: никаква поезия, никаква музика, никаква наука, никакъв обществен живот, никакво приятелство не могат да съществуват, ако човек не приготви в своето сърце жертвеник, олтар, на който Ангелите да принасят своята жертва на Бога. Където няма жертвеник, там е място на страдания, там е адът на живота; където има жертвеник, там е място за правене на Добро на себе си и на ближните – място за служене на Бога.

*

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

ВЕЛИКАТА ЗАДАЧА НА ЧОВЕКА

*Двадесет и първа лекция
16 февруари 1927 г.*

ВЕЛИКАТА ЗАДАЧА НА ЧОВЕКА

Размишление.

За тази година ще ви дам следното мото: „Бог царува на Небето, Бог царува в Живота. Да бъде благословено Името Му!“.

Хората живеят и се развиват според закона на еволюцията, който гласи: човек трябва да започне от най-малките идеи и величини, от най-близките до него предмети и постепенно да отива към по-големите величини, към по-далечните предмети; само в приложението на този закон могат да се очакват постижения. Значи в еволюционния процес имаме отиване от малките към големите неща, а в инволюционния процес имаме точно обратното – отиване от голямото, от Великото към малкото. В еволюционния процес духът изучава отношенията на малкото към Великото, а в инволюционния процес той изучава отношенията на Великото към малкото. Много хора правят погрешки в живота си, понеже започват със закона на еволюцията, а вървят по инволюционния път, т.е. занимават се с велики идеи, с големи величини – те искат изведнъж да станат свършени. Ако свършенството се постига в един ден, защо трябваше тогава Бог, Който е свършен, Който включва в Себе Си всички блага, да създаде целия Космос, да създаде безброй същества, които да скърбят и страдат? Значи Той е имал предвид великата задача на човека – да работи, да се учи, като започне от малките величини и върви към големите. Хората не разбират смисъла, който Бог е вложил в техния живот, но един ден, когато съзнанието им се разшири, те ще разберат този смисъл, ще разберат задачата, която Бог им е определил. Днес те са в положението на човек, който влиза в гората и чува само шума на листата; обаче ако музикантът влезе в гората, той няма да чува шум, но от движението на листата ще създаде цяла

музика. Нещата и явленията в живота имат един или друг изглед според това как гледа човек на тях – например благообразието за одного е безобразие за друг; това, което съблазнява одного, окуражава друг. Този закон съществува навсякъде в Природата – когато едни се качват, други слизат. И в инволюционния процес едни се качват, други слизат; ако качването се преустанови, и слизането ще спре – в такъв случай и качването, и слизането са еднакво необходими. Кое е за предпочитане – да се прояви Божията Любов в света, или да не се прояви? Ако е по-добре да се прояви Божията Любов, отколкото да не се прояви, защо хората плачат, когато тази Любов се изиявява в живота? Защо малките деца плачат, когато майките им ги оставят в люлките – майките оставят децата си в люлките от Любов, да не се учат все на ръце да ги държат.

Под думите *малки деца* разбираме хора, на които съзнанието още не е пробудено. Някой влиза в Божествения път, но не е доволен – той е малко дете, което вдига шум; този човек може да е 60-годишен, но в люлката си той вдига шум с ума и сърцето си. Физически малкото дете лесно се укротява – ще му пхнете един биберон с мляко в устата и то млъква; обаче когато физически голямото дете плаче в люлката, какво ще му дадете, за да се укроти? И след всичко това тия физически големи деца задават въпроса: „Защо Господ създаде света?“. Казвам: Господ създаде света, за да викате в люлките си; ако светът не съществуваше, вие нямаше къде да викате. Сега, като викате в люлките си, вие изпитвате удоволствие, че можете да пеете – да, певци сте, но в люлката. Питам ви харесвате ли своя плач. Често малките деца плачат вследствие на това, че не са ги задоволители в нещо, в тях има скрита, потаена гордост – някой се моли на Бога, иска нещо, но като не го задоволят, той плаче. Казвам: преди всичко този човек не се моли както трябва – той се моли за пред хората, а не за себе си; щом всички го виждат, че се моли, това вече не е молитва, това е тщеславие. – „Ама аз така усърдно се молих, цял бях унесен в молитвата си.“ Кой не се унася, аз срещам по улиците все унесени хора – гледам: някой върви,

спира се, пак тръгне, пак спре ту пред една, ту пред друга витрина, цял унесен в изложените дрехи, обувки, шапки. Тъй унесен върви, но минава покрай него автомобил, той не го забелязва и става негова жертва; щом пострада някой от автомобил, това не говори в негова полза – когато човек се моли, никакъв автомобил не трябва да го засяга. Когато се молите, никой не трябва да подозира това, никой не трябва да знае как и кога се молите. Човек може да бъде замислен, но не унесен. Когато е скръбен, той може да мисли, да се съсредоточава, но съзнанието му всякога трябва да е будно; в скръбта, в страданието човек трябва да учи.

Следователно веднъж дошли на Земята, вие сте ученици; всички живи същества, колкото и малки да са, учат. В този смисъл всяка наука е на мястото си. Когато ученикът отива на училище, пита ли учителя си защо му преподава известен урок – не, ученикът слуша учителя си и после учи зададения урок; защо учителят му е преподавал този урок, той нищо не пита. Казано е в един стих от Писанието: „Всички пътища, които водят към Бога, са добри“; че някой имал едно верую, втори – друго, това не е важно, важно е вашето верую да води към Бога; щом води към Бога, то е добро. Хората могат да имат хиляди стремежи, те могат да мислят по различни начини, но едно е важно – стремежите и мислите им да водят към Бога. Когато употребявам думата *към Бога*, аз нямам предвид някакъв външен, физически стремеж, но разбирам най-възвишения стремеж на човека; който има този стремеж в себе си, той може да се нарече *човек* в пълния смисъл на думата; докато този стремеж съществува у него, дотогава той може да носи името *човек*, а заглъхне ли този стремеж, едновременно с това той се обезличава като човек. Щом човек има стремеж към Бога, Духът пък има стремеж към човека – това са две течения в живата Природа. Дойде ли човек до това дълбоко разбиране на нещата, вълните на неговото море трябва да утихнат и да се възстанови първоначалната хармония в живота – това е задачата на всеки човек.

Някой се моли на Бога и казва: „Господи, внеси мир в душата ми!“ – този човек се обръща към Бога като към Съ-

щество извън него; преди всичко той трябва да знае, че Бог е в него, Той живее в душата му, дълбоко някъде скрит, и оттам се проявява, оттам дава импулс, подтик за работа, за учене. Щом Бог е вътре в човека, сам по себе си той има мир, няма защо отвън да го търси; мирът е качество на Бога, но не и на хората, следователно колкото повече даваме път на Бога да се прояви в нас, толкова по-големи са възможностите за придобиване на мир. Представете си, че в даден момент вие сте тих и спокоен в себе си, но искате да знаете къде е човекът във вас. Човешкото може да се изпита при разни случаи в живота: отивате в гората, срещне ви мечка и вие се уплашите; останете без пет пари в джоба си – вие се уплашите; дават ви една трудна задача за разрешаване – вие пак се уплашите. Това, което предизвиква страх, уплаха, е човешкото, това са прояви на обикновения човек. Който иска да преодолее страха в себе си, да надрасне своите слабости и да даде предимство на Божественото, той трябва да се ръководи по вътрешния си глас, по вътрешните закони, които представляват истински образец; докато човек не се добере до законите, написани в неговата душа, той ще виси във въздуха – нито на Земята ще живее, нито на Небето между Светли и Възвишени същества. Тази е една от задачите на човешкия живот.

Много задачи са дадени на човека, които той постепенно трябва да разрешава; за да ги реши правилно, той трябва да учи и наистина, ние виждаме съвременния човек да изучава всички отрасли на науката: математика, естествени науки, медицина, социални науки, богословие и ред практически предмети, изкуства, музика, художество и т.н. Казвате: „Какво отношение имат тия науки и изкуства към целокупния живот?"; те имат отношение към частния живот на човека, но понеже той съставя частица от целокупния живот, следователно и човешкият живот има отношение към общия. Например човек трябва да изучава медицината не само за другите хора, но и за себе си – всеки трябва да бъде лекар на себе си; за тази цел окултният ученик трябва да има на разположение малка аптека с най-необходимите медикамен-

ти. Той трябва да бъде и художник, да има на разположение четка, бои, моливи, та като минава през различни местности, да прави скици на тия места, да знае откъде е минал и какви забележителности се отличават – например кой от вас, като е наблюдавал небето вечер, е направил поне една скица? Ще кажете, че това е работа на астрономите; не, окултният ученик трябва да има някакво познание за небето, за звездите, да може по тях да се ориентира, да чете. Някой ще възрази, че той не се нуждае от познание за звездите, но търси само спасението, т.е. пътя към Бога; Бог не е вън от човека – ако Той е вън от човека, как ще си обясните стиха, в който се казва, че ние живеем и се движим в Бога? Щом този стих е верен, тогава къде ще търсите Бога?

Сегашните религиозни и духовни хора, при голямото знание, с което разполагат, често изпадат в положение светът да им влияе, вместо те да влияят на него – защо? Те не са калени, те се влияят от времето, от климатичните условия: щом барометърът спада, и тяхното разположение се понижава; барометърът се повдига – и тяхното разположение се повдига. Духовните хора имат мощни сили в себе си, които трябва да приложат, за да изпитат своята сила. Ама въздухът бил много влажен – това нищо не значи, тази влага съдържа в себе си много енергия, с която вие трябва да се справите; щом не можете да се справите с тази влага, у вас става известно подпушване, което причинява тежест в организма – значи част от тази влага трябва да се отнеме. Как ще постигнете това – ще пробиете каналите, които са запушени, и водата в тях ще потече. Когато казвате, че искате да имате за приятел някой духовен човек, това подразбира, че вие искате да влеете част от вашата излишна вода в морето на своя приятел и по този начин да постигнете уравновесяване на силите в своя организъм – така именно става обмяна между силите на двамата приятели. Обмяна на енергиите става не само между двама души, но между всички хора. Ако разбирате живота по този начин, вие лесно ще разрешавате малките задачи, лесно ще се справяте с малките мъчнотии, на които се натъквате.

Мнозина мислят, че като влязат в Божествения свят, няма да имат никакви мъчности, никакви страдания; напротив – който влезе в Божествения свят, той ще има по-големи мъчности и страдания, отколкото е имал по-рано. Какви мъчности може да има мъртвият, за какво мисли той; за хляб не мисли, за пари не мисли, за нация не мисли, за женитба, за деца не мисли – тогава от какво се интересува мъртвият? Той се интересува само от едно положение – че е умрял и не знае какво да прави. Живият обаче се интересува от много неща. Кое е за предпочитане от двете положения: да бъдеш жив или умрял? За предпочитане е да бъдеш жив. Противоречията неизбежно ще дойдат, вие не можете да измените този закон, нито можете да го избегнете – каквото и да правите, неизбежно ще минете през страданията на Йов. Много религиозни хора във време на страдания са се отчайвали, разочаровали, какво ли не са преживели, но страданията не са избегнали; много от тях са горили, късали Библията си, отказвали са да се молят на Бога, но и това нищо не им е помогнало.

Във време на страдания много хора казват: „Няма вече да се молим на Бога, и молитвите не помагат. Ако времето, което сме употребили за молитви, бяхме употребили за наука, поне учени хора щяхме да станем“ – това е крива философия, крив начин на мислене. Човек може да се моли на Бога и пак да учи, истински духовният човек трябва да бъде високо културен, високо учен и образован. Един евангелски проповедник казваше: „Когато трябваше да стана човек, аз пасях магарето на патриката; като изгубих всичко, тогава се заех човек да ставам, но късно беше вече“; и след това този проповедник се самоуби. Значи когато имаше възможност вече човек да стане, той се самоуби. В такъв случай – ако е въпрос живота си да изгубиш, по-добре е да пасеш магарето на патриката, все ще научиш нещо. Чудна работа – не могъл човек да стане, защото пасъл магарето на патриката; магарето има ли нужда да се пасе? Магарето не се нуждае от човек, който да го пасе, магарето се нуждае от пастир дотолкова, доколкото хората се нуждаят от проповедници, които да ги учат да вярват в Бога – хората сами по себе си или вярват,

или не вярват, няма защо отвън да ги учат да вярват. Някой казва: „Трябва да се проповядва на хората да вярват в Бога!“ – не, това е крива философия, няма защо да учите хората на това, което те сами могат да научат. Какво ще обръщате хората към Бога – да обърнеш човека към неговия Създател, това подразбира желание да го заставиш да прилича на тебе; има кой да обръща хората – Който е създал човека, Той е в сила да го обърне към Себе Си. Преди всичко задачата на човека не седи в обръщането на хората към Бога, но в работене върху себе си.

За следния път пишете върху темата: „Великата задача на човешкия живот“.

Казвате: „Какво да правим с противоречията в живота?“. Противоречията са временни положения в живота на човека, те съществуват поради неправилните възгледи върху важни въпроси в живота; щом тия въпроси се разрешат правилно, и противоречията ще изчезнат. В Божествения, във Великия свят няма противоречия. Всички пътища, които водят към Бога, са добри. При сегашните условия на живота и при разбиранията на съвременните хора, за да излезе от противоречията, човек трябва да има широта на душата и простор, свобода на духа – иначе с тесни, с ограничени възгледи той всеки час ще се натъква от едно противоречие на друго. Мнозина мислят, че като влязат в Духовния свят, ще бъдат посрещнати с музика и песни. Влезете ли в Духовния свят, вие ще се намерите пред сериозни задачи; там ще снемат булото ви, ще ви покажат доколко сте били несамостоятелни, доколко нещата са били криво поставени във вас – например вие ще се учудите, когато видите, че само отгоре сте били калайдисани, а отвътре сте направени от бакър, от мед, която лесно се окислява и се превръща в отрова. Истинският човек трябва да бъде чисто злато и отвън, и отвътре, а не само позлатен отвън. Да превърне неблагоприятното в себе си в благородно, в чисто злато – това е задачата на човека; докато не стане това, докато не разреши тази задача, той винаги ще се натъква на противоречия, а с противоречия животът не може да се уреди.

Казвам: много проповедници ще срещнете в света, които препоръчват на хората да се отрекат от себе си, да раздадат имането си на бедните и да служат на Бога – отлична е тази идея, но как трябва да се приложи? Ако един милионер рече да изпълни този съвет и раздаде богатството си на бедните, какво ще спечели? След това ще му кажат, че трябва да отиде в някоя гора, да се посвети на Бога и да прекара там 10-20 години в пост и молитва, далеч от съблазните и суетата на света – ако и това направи, какво ще спечели? Ще се върне най-после в света да проповядва на хората, но вече остарял, окъсан, без пет пари в джоба си; ще отиде тук-там да проповядва, но като го видят така остарял, окъсан, всички ще му кажат: „Няма какво да проповядваш, тези идеи са за стари хора като тебе, те не са за младите. Младите трябва да си поживеят, докато им е времето, та един ден, като дойдат на твоето положение – останат сами, боси и окъсани, тогава ще потърсят Бога“. Този светия ще се полута година-две сред тези материалисти хора, докато един ден каже: „Напразно изгубих времето си“.

И тъй, по този начин човек нищо не може да направи. Чрез раздаване парите си на бедните и чрез отделяне от света той не може да научи закона на себеотричането, нито може да служи на Бога; ако човек външно изпълни тия неща, след това той ще очаква отвън да получи нещо и ако не получи, ще се разочарова от живота. Друг е законът, който хората трябва да имат предвид, когато се стремят към Божествения свят; щом влезе в Божествения свят, човек първо придобива, а после дава. Например когато здравето дойде в човека, той дава от себе си, от своя организъм всичко излишно, всичко непотребно; следователно, щом дойде хубавото, красивото в човека, той е готов да даде от себе си всичко онова, което до този момент не е бил готов да даде. Това нещо, в сравнение с Великото, с Красивото, което е придобил, нищо не струва. Когато Бог проговори на човека, когато му каже една дума само, тя струва повече от всичко, което е имал до този момент. Ако Бог каже на човека да раздаде имането си, всичко е свършено, този човек не очаква вече от никого нищо; ако

след тези Божии думи той очаква от Бога още нещо да му каже, това показва, че не е разбрал първите Му думи.

Значи докато човек живее на Земята, той трябва да различава нещата, да знае кой какво му говори и да прави верни преводи. Ученикът трябва да бъде искрен, добър, смел в себе си, да е готов на всички жертви, на всички отстъпки; той трябва, от една страна, да бъде мек, отстъпчив, а, от друга – твърд като камък; и ако давате, пак трябва да знаете как да давате: някъде ще давате всичко, другаде няма да давате нищо. Опасни са добрите хора, по-опасни от тях няма. Казват: „Как е възможно добрите хора да са опасни?“. Например водата, която е благословение за хората, в даден случай може да им причини ред нещастия – ако тази вода е дълбока един метър, в нея може да се удави вашето любимо дете; ако тя е дълбока четири-пет метра, и вие можете да се удавите в нея. Следователно докато не знаете как да употребявате нещата, и най-хубавите от тях могат да бъдат опасни – в този смисъл по-безопасни от добрите хора няма, но и по-опасни от тях пак няма. Лошият човек е плитка вода, добрият – дълбока вода. Когато отивате при добрия човек, трябва да имате на разположение лодка, която да бъде съвършено здрава; понякога в дълбоките води на добрия човек стават такива бури и ако той не е внимателен, ако лодката му не е здрава, нито от лодката, нито от него ще остане нещо. Вземете примера с Христос и Неговите ученици, когато бяха с лодка в морето – докато Христос беше между тях на Земята, морето беше тихо; щом заспа, т.е. щом се качи Горе, веднага се яви буря в морето и вълните заливаха лодката, учениците Христови се уплашиха да не потънат; като се събуди Христос, т.е. слезе от Горе, морето отново се укроти.

Не мислете, че добрият, светият човек трябва да бъде божа кравица, да не смее да каже дума на човека – не е така. Например казано е, че Бог е Любов; да, но когато Бог говори на хората, земята започва да се тресе, вулкани да изригват, морета да се вълнуват, къщи да се събарят и т.н. Казват: „Дано Бог ни проговори!“ – Бог може да ви проговори, но ще знаете, че от вашата земя, от вашите морета, от ва-

шите къщи помен няма да остане. – „Тогава по-добре да не ни проговаря.“ Не, Бог ще проговори на хората и те трябва да желаят това, но зависи по какъв начин ще им проговори. Три начина има, по които Великият може да проговори на хората: чрез Природата, чрез добрите хора и най-после чрез лошите хора. Чрез Природата Бог говори със земетресения, с наводнения, с бури, урагани, циклони и т.н. От друга страна, Той говори и чрез меките сили в Природата – чрез добрите хора Бог се изявява във вид на водопади, добрите хора вдигат шум наоколо си; те имат голяма сила в себе си, те са като буйна, силна вода, която и воденици кара, и мотори кара, и градини полива. Чрез лошите хора Бог се проявява във вид на тиха, плитка вода, която много работа не върши: големи градини не може да полива, жаждата на много хора не задоволява; често тя минава тихо, от никого незабелязана, но виждаш, че след време тук прокопала, там прокопала, ред пакости извършила.

Та от всички ви се изисква да си създадете нова философия за живота, но естествено обоснована; в това отношение вие можете да тълкувате науката, изкуствата, за всичко да имате свой мащаб, своя мярка на действие, но в края на краищата не трябва да забравяте, че и Природата има своя мярка за нещата – Природата, която е изразителка на Великото, на Божественото, има своя абсолютна мярка за нещата и който влезе в нейното училище, само той има право да се ползва от тия абсолютни мерки. Ако някой се опита да злоупотреби с тия мерки, тя безпощадно се нахвърля върху него – всеки удар, който Природата слага върху човека, показва, че той все е нарушил нещо; щом е така, той не трябва да се сърди, но да се запита: „Къде съм сгрешил аз, какво да направя, за да коригирам погрешката си?“. Всеки неправилен замах с ръката на невежия човек е в сила да наруши нещо от хармонията на великата Природа. Един ден, когато очите на човека се отворят, той ще види какви пакости е извършил. С един свой неправилен замах човек понякога става причина да изчезне един остров от великия океан, а понякога – да се яви един остров; всяко движение, правилно или неправил-

но, има свои резултати, добри или лоши, обаче човек и тук може да изпадне в крайност.

Вие искате да бъдете идеални хора, но въпреки това имате своеобразни разбирания, които често пречат на вашите стремежи. Например българинът има свои разбирания за Небето, за великите и свети хора: той си представя, че пророците на Небето прекарват в пълно мълчание; пред тях се поставят всичките им добри дела, които са вършили на Земята, и те сега само гледат, мълчат и нищо не правят. Горедолу такава е представата на българина за Рая – място за възмездие за добрите дела на хората, които са живели на Земята; ако някой пророк се осмели да проговори, ще го изпъдят от Рая – защо българинът мисли така? Защото той смята, че който говори много, той не говори истината – българинът не обича хора, които много говорят. Ако някой човек отиде в село и поговори повечко, веднага казват за него: „Какво се разкрива този толкова много?“ или ще кажат: „Брей, че обича да лъже този човек!“ – такова е разбирането на българите за всеки, който обича много да говори. Ако отидете между англичаните, французите, германците, китайците или другите народи, ще видите, че всеки народ има свои особени психологически схващания за живота – например китаец християнин и индус християнин не разбират еднакво християнството, нито както европейецът го разбира. Даже и българинът християнин както и французинът християнин напълно се различават в своите възгледи по отношение принципите на християнството – защо? Ред причини има за това.

Като наблюдаваме живота на съвременните хора, виждаме, че никакво християнство не е останало в тях; чудно е, когато те говорят за християнство, съвременното християнство е примесено с езичество, то още не се е проявило в своята пълнота. Съвременните християни носят своите идеи отвън, а отвътре остават със старите си вярвания и идеи, каквито са имали преди християнството: например българите не казват *Рождество Христово*, но *Коледа* – значи те честват своите стари богове; те казват още: „Замъчи се Божа майка от Игнажден до Коледа“ – това подразбира, че се е замъчила

майката на техните стари богове; когато празнуват Великден, това подразбира възкресението на някой техен бог, който отговаря на Христос. По същия начин и у вас възкръсват някои ваши стари вярвания. Като знаете това, вие трябва да пресявате вашите стари вярвания, събрани от вековете, и да останете само с ония положителни възгледи и знания, които носите в себе си от създаването ви още – това значи ликвидиране с кармата. Сега настава епоха на ликвидация – през това време всеки трябва да преобрази себе си, като извади настрана старото, негодното за работа, а задържи само здравото, полезното за живота. Старото ще остане за тор, а новото – за основа на бъдещата култура; всичко старо трябва да се пречисти, преработи и да остане само новото.

Казвам: докато не стане пресяване на чистото от нечистото, на здравото от болното, животът на хората всякога ще бъде безсмислен. Като не разбират закона на пресяването, хората се обезсърчават и казват, че животът няма смисъл; чудно нещо, Бог намира, че животът има смисъл, а човекът казва, че животът няма смисъл – кой има право: Бог или човекът? Когато някой казва, че животът няма смисъл, това говори за неговите възгледи и за положението, в което той се намира – този човек е дошъл в съприкосновение със същества, които в културно отношение седят по-ниско от него, вследствие на това той има възгледите на тия същества. Психологически този закон е верен. Когато някой казва, че животът има смисъл, това показва, че този човек е влязъл в съприкосновение със същества, които седят по-високо от него и той се влияе от техните възгледи. Докато човек е в съприкосновение със старите богове, животът няма смисъл за него: докато е в съприкосновение с парите, човек се намира под тяхното магическо влияние – щом изгуби парите, едновременно с тях той губи и силата си; докато държи ножа в ръката си, човек е силен – щом друг вземе ножа му, той става слаб. Питам: защо това, което ти държиш, и това, което другите държат, имат два различни резултата? Докато ти държиш ножа в ръката си, чувстваш се силен; щом друг вземе ножа ти в своята ръка, ти губиш вече силата си. Значи когато някой вземе твоя нож

в ръката си и ти ставаш слаб, падаш духом – това показва, че този човек има по-ниска култура от твоята. Какво представя ножът – Словото; Словото пък е разумният живот в човека, който му дава сила, мощ да се развива.

Вие трябва да разсъждавате върху тия неща, да се освободите от заблужденията; докато имате заблуждения, каквото и да ви се говори, вие ще разбирате по своему – например аз говоря за принципите, които съществуват в Природата, които нямат отношение към вашия личен живот, но вие разбирате съвсем други неща. Водата не е създадена само за една риба, въздухът не е създаден само за една птица, Слънцето не е създадено само за едно същество, животът не е създаден само за един човек. Ако аз съм първият, който посреща Слънцето, мога да мисля, че то изгрява за мене или че Бог много ме обича и т.н.; друг пък може да мисли, че Бог не го обича – това са човешки разбирания. Всъщност кое е правото – обстоятелството, че съм дошъл на Земята, че имам живот, това показва, че Бог ме обича; обаче ако не съм доволен от живота, ако не искам да живея, при това положение мога да мисля, че Бог не ме обича. По-вярно е, че който не обича живота, той не обича Бога, а не обратното – защо? Защото казано е, че Бог е Живот. Докато човек има цел в живота си и върши всичко с разположение, той е обичан от Бога; щом е недоволен от живота и не намира цел в него, Бог казва: „Изпъдете това дете от училището, върнете го в дома му, Аз ще му дам друга работа“.

Когато Бог изпраща човека на Земята, Той му дава всички възможности и условия да следва училище, да свърши университет; ако той не остане доволен от тази задача, втория път Бог ще го изпрати на Земята да оре нивата; ако и от това не е доволен, Той ще го изпрати на Земята да пасе говедата; ако и това не иска да прави, най-после Бог ще го остави да върви по закона на инволюцията, да мине през всички форми, през които някога е минавал, и след като странства милиарди години из пространството, най-после тази човешка глава ще вземе опитност от всички тия неща, ще узрее и ще каже: „Искам вече да уча, да свърша университет“. Пред

програмата, която Бог определя на човека, няма какво да се философства, Той разбира душите добре и на всяка душа дава съответна работа. Обаче като не познават себе си, хората искат неща, които не са за тях: например някой обича да философства, да говори на хората, да ги поучава, а те да го слушат; друг обича да морализира хората, да ги коригира, да им казва как трябва да постъпват. Добре е човек да философства, добре е да учи другите, но преди всичко той сам трябва да е приложил своята философия, сам трябва да е живял и постъпвал добре. Някой от вас е професор по химия и казва на студентите си: „Вземете тези химически съединения, направете опит с тях, а след това аз ще ви покажа как трябва да се направи този опит“. Не, професорът първо трябва да направи опита, да видят студентите как се прави, а след него и те ще го повторят. Казвате: „Тогава ние не трябва да говорим нищо“; всичко можете да говорите, но трябва да спазвате законите на говоренето – можете много да говорите, можете много да се молите, но трябва да знаете как да правите това. Има хора, които много се молят, много говорят, но истината не е в многото говорене и молене.

Един евангелски проповедник обичал много да се моли, да чете молитви, цели глави от Библията, от Евангелието и с това заставял слушателите си дълго време да седят на колене. Един баща завел своето десетгодишно дете в неговата църква на служба; проповедникът започнал да чете от Библията, а слушателите му коленичили, коленичило и детето и така прекарало цял час. Като се уморило, запитало баща си:

– Татко, много ли още ще седим на колене?

– Още, синко, ще седим. Проповедникът е едва в пустинята, там ще прекара цели 40 години; много време има, докато дойде до Новия Завет.

– Втори път ще си помисля дали да дойда в тази църква – отговорило детето.

Казвате: „Философията на живота не седи в многото“. Не е в многото, но не е и в малкото; не е в омразата, но не е и в Любовта; не е в злото, но не е и в Доброто – тогава къде е философията на живота? За да се прояви Любовта в учени-

ка, той трябва да има послушание. Ще кажете, че Любовта се проявява чрез някакъв акт, все трябва някой да направи нещо или да каже нещо, което да събуди Любовта в човека. Да любиш значи да слушаш, ти не можеш да любиш, докато не си чул нещо. Някой ще възрази, че той е zalюбил някого само като е видял лицето му, без да чуе дума от него; да видиш лицето на човека, да те погледне той и ти да го погледнеш – това е първата разменена дума между вас; очите на човека говорят, както и устата му, вие още не сте изучавали това изкуство – да разбирате човека и да разговаряте с него по очите; чрез очите хората могат да разговарят и да слушат – това се отнася до проявите на Любовта. Очите са език на Любовта – това не е иносказателно, но действителност.

Следователно човек не може да люби, докато не се е научил да слуша; за да слуша, той трябва да е научил основния закон на слушането – по този начин само човек ще да дойде до идейната Любов, в която няма абсолютно никакво прекъсване, никакви противоречия и тогава един живее във всички и всички в един. Докато не влезе в Любовта и не живее в нея, човек не може да разбере тази идея, тя е нещо като математиката – каквато област представляват безконечните числа в математиката, такова нещо представлява и Любовта в живота. Какво ще разберете например, ако ви напиша едно число с 90 нули, може ли вашият ум да обхване това число? Никой философ в света не може да го обхване, то седи извън границите и възможностите на човешкия ум. Ето защо човек трябва да дойде до малките, до основните величини на слушането: ако си сред Природата, ще слушаш песнето на птичките, бръмченето на бръмбарите, хвърченето на пеперудките и ще се радваш; после ще гледаш към цветята, които цъфтят, към дърветата, които връзват плод, и към Слънцето, което грее – и ще се радваш; и най-после, като влезеш между хората и слушаш как говорят, пак ще се радваш. На всичко ще се радваш.

Съвременната наука върви по свой определен път, различен от този, по който са поставени науките в Природата – последните вървят по спиралообразен път. Ако съвремен-

ните учители нямат успех в работата си, това се дължи на обстоятелството, че те не преподават на учениците си по ония естествени пътища, по които върви човешкото развитие. Животът не започва с музика; когато детето стане на седем години, тогава иде музиката – тя се явява във втората фаза на човешкия живот, от седемгодишна възраст нагоре, когато започва развитието на чувствата; до седемгодишната възраст детето се занимава с обективните, с предметните науки – какъвто предмет попадне в ръцете му през това време, то ще го отваря и затваря, ще го вдига и слага, ще го развива и завива, ще го къса, ще го чупи – с една дума, ще го изучава като естественик. Някой казва: „Трябва да се говори на детето за Бога“ – няма какво да му се говори за Бога, това само по себе си ще дойде.

Питам с какво трябва да започне възпитанието на детето – с хляба, хлябът е първата музика за детето; като започне да дъвче, да смуче хляба, то свири своите първи песни. Ако подложим на анализ възпитанието на сегашните деца, то не издържа на критика; ето защо вие не трябва да се смущавате от кривите възгледи на хората, тия възгледи сами по себе си ще се изправят – как? Представете си, че сте посадили една ябълкова семка, от която израства едно ябълково дърво, което някъде се е изкривило – можете ли да изправите това дърво? Самото дърво не можете да изправите, но ще вземете от плода му, ще го посадите в добра почва и от него ще излезе нова ябълка, която грижливо ще отглеждате, за да не се изкриви – от вас зависи да ѝ дадете права насока. Ябълката съдържа в себе си възможности за своето изправяне; ако и втория път не се изправи, ще я посеее трети път. Всеки сам може да се изправи, в душата на човека се крият възможности за неговото изправяне – това всеки трябва да знае, да не мисли, че изправянето му ще дойде някъде отвън или че Господ трябва да се заеме да го изправи. Условията за изправянето на човека са външни, а силата и възможностите за това изправяне са в него самия – защо? Защото Духът Божий работи отвътре навън. Важно е веднъж Духът да заработи в човека; щом Духът започне да работи отвътре, Той застава

вече и външните условия да бъдат в хармония с вътрешните – Духът е Господар и на външните, и на вътрешните условия в живота.

Първо човек започва да живее външен живот, а после иде вътрешният – този е пътят на всеки човек. Христос казва: „Аз Съм Пътят, Истината и Животът“ и мнозина се страхуват, безпокоят се как могат да следват Христовия път – няма нищо страшно в този път. Човек не трябва да се безпокои, но не трябва да бъде и съвършено спокоен; аз не искам да отнема безпокойството ви – защо? Колата не трябва да бъде много натоварена, но не трябва да бъде и много празна. Всеки кораб, всеки параход има известна стойност дотогава, докато съдържа в себе си определен баласт; ако съдържа повече баласт, отколкото е нужно, има опасност да се претовари и да потъне някъде в океана. Казвам: не товарете корабите си повече, отколкото трябва! Мярката е определена – носете колкото можете. Днес съществува лакомия навсякъде. Като пазите определената мярка, вие ще се доберете до положителната философия на живота.

Казвате: „Какво ще стане със света?“; няма какво да разрешавате този въпрос, той отдавна е разрешен: веднъж Бог е направил този кораб и го е пуснал в пространството, Той има вече грижа за него – този кораб има свой капитан, Който го управлява, няма защо вие да се грижите за него. Капитанът има на разположение много матроси, които му помагат, вие сте пътници – влезли сте в кораба, на вас не остава нищо друго, освен да се доверите на капитана; ама морето било бурно, голяма буря пристигала – капитанът казва: „Не се безпокойте, бурята ще мине след 48 часа“. Също така се плашат и окултните ученици, като се натъкват на някои мъчнотии – няма защо да се плашат, мъчнотията ще мине-замине покрай тях, няма да ги засегне. Някои хора бягат от мъчнотиите, преди те да са дошли до тях. Една госпожа, наша позната, пътувала в кола със свои близки. Изведнъж тя скочила от колата и хукнала да бяга – защо? Видяла отдалеч един бивол, навярно в миналото си някога е била гонена от бивол, та и днес още не може да го забрави, голям страх има от бивола. Казвах на

тази госпожа: „Ако ти беше останала на колата, опасността от бивола щеше да бъде по-малка, а така, като си скочила на земята, по-голяма вероятност има биволът да те гони“.

Казвам: много от съвременните хора приличат на тая госпожа – те седят в колата, разсъждават, но щом видят отдалеч още някаква опасност, скачат на земята; няма защо да скачате от колата – ако Бог ви е поставил в тялото, т.е. в колата, а вие искате да напуснете тялото си, да отидете в онзи свят, това не е ли бягство? Външните мъчнотии не са нищо друго, освен бивола, от който бягате. Вие искате да бягате във някъде, но там е по-страшно; докато сте на колата, стойте там, не се страхувайте – по този начин по-лесно ще разрешите мъчнотиите във вашия живот, отколкото ако скачате от колата. Това са проповядвали апостолите, пророците, мъчениците, великите Учители, защото и те са имали тази опитност, в това седи великото учение на живота. Като не разбирате този закон, вие искате Бог да постъпва по друг начин, както на вас е добре; не, Бог никога няма да се поддаде на вашите умове – всичко може да стане, но по детински умове Бог не върви. Казвате: „Нима няма никаква вероятност Бог да ни послуша?“; вероятно е, но не е възможно. Има неща вероятни, но невъзможни: например някой казва: „Аз държах такава реч на Витоша, че тя тръгна подир мене“ – вероятно е, но не е възможно; или някой говорел нещо на реката и тя се отбила от коритото си – вероятно е, но не е възможно. Ще дойде някой при вас и ще ви убеждава, че Бог може да отклони Земята от нейния път – това е вероятно, но не е възможно. Защо? Невъзможно е Бог, Който е начертал пътя на Земята, да я отбива от този път само за да ви убеди във вашето вярване. Смешно е да дойде при вас някой човек, който е лишен от философски ум и от поетически дарби, и да ви доказва, че може да стане философ или поет – не, в този живот той нито философ, нито поет може да стане; в друг живот е възможно да постигне това, но засега това е само вероятно, но не е възможно. – „Ама това е обезсърчително за нас.“ Няма защо да се обезсърчавате. Трябва ли да се обезсърчавате от това, че работите ви не стават, както вие

сте мислили? Красотата на живота седи в това, че нещата не стават както ние ги нареждаме, но стават според Волята Божия. Ако искате да бъдете поет, пишете за себе си; работете в това направление, докато един ден постигнете повече – не е лесно човек да стане прочут поет, да получи Нобеловата премия.

И тъй, не влизайте в противоречие, в разрез с Природата. Ако е въпрос за постижения, дръжте се за възможните неща; ако е въпрос да се повдигнете, да работите върху себе си, дръжте в ума си непостижимите неща. Във Вечността, в обширния свят, всичко е възможно и постижимо; във физическия свят обаче всички неща са вероятни, т.е. възможни и невъзможни – в този свят малко неща могат да бъдат възможни, но условия се изискват за това. Например всички хора не могат да бъдат царе, за малко хора е определено това положение; има статистика, според която е точно определено колко души в света могат да бъдат царе, колко могат да бъдат държавници, също така е определено колко души могат да бъдат музиканти, поети, художници, учени, философи и т.н.; освен тия, които са в действие, определено е още кои и колко предстоят да станат видни хора на Земята. Това не трябва да ви обезсърчава, за в бъдеще, във Вечността, всеки може да стане виден човек. На всеки човек е определено някога да стане поет, и то от първокласните поети, да получи Нобеловата премия. Когато такъв поет дойде отново на Земята, ще го посрещнат хиляди души, на които той е посочил пътя чрез своята поезия, и ще кажат: „Благодарим ти за стиховете, които ни дадох светлина, чрез която намерихме Пътя към Бога и се отпавихме към Него!“ – тази е най-голямата награда на поета, тя ще му послужи за стимул в живота да продължава работата си за повдигане на човечеството. Така дават награди за насърчение на ученици, свършили с отличие, тази награда ще им служи като стимул за преминаване от едно училище в друго. Обаче това са външни стимули, външни награди; има и вътрешни награди, вътрешни стимули, дадени от Природата на ония, които изпълняват нейните закони – тя им дава добре устроено здраво тяло,

дава им ред дарби и способности, които те използват както за своето благо, така и за благото на своите близни.

И тъй, ако можете да реализирате онова, което е определено в сегашния ви живот, това е достатъчно; целта на живота е да реализира човек нещо безсмъртно на Земята, което да остане за Вечността – в този смисъл всеки човек, всеки народ може да остави нещо безсмъртно. Кое е забележителното в еврейския народ? Кой евреи минават за видни, за знаменити хора – това са библейските пророци, както и някои от учениците кабалисти; всъщност те представят еврейския народ, вън от тях еврейският народ нищо не представлява. Който е готов да работи по този начин, той ще се насърчи; който не е готов, който не разбира законите, той ще се обезсърчи. Някой човек е закъснял, бърза да отиде до банката да вземе пари. Казват му:

– Късно е вече, утре елате.

– Ама аз искам днес, не мога да чакам, ще ми се развалят плановите.

– Няма нищо, ще дойдете утре; ако не успеете да дойдете утре, ще дойдете друг ден. Най-после, банката е отворена през цялата година, все ще можете един ден да получите парите си.

Казвам: вие трябва да имате вяра в Божественото, Което работи в човека. Казано е в Писанието: „Нито ухо е чуло, нито око е видяло, нито през ума на човека е минало онова, което Бог е приготвил за ония, които Го слушат, които Го любят и вървят по Неговите пътища“. Който слуша Бога и Го люби, той постоянно ще расте и усилено ще върви към постигане на своя висок идеал; за този човек Земята е училище, където ще среща и красиви, и весели, и комични уроци.

*

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено името Му!*

ПРИРОДНИТЕ ЗВУКОВЕ

*Двадесет и втора лекция
23 февруари 1927 г.*

ПРИРОДНИТЕ ЗВУКОВЕ

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

Размишление.

Бе четена темата: „Великата задача на Живота“.

Можете ли да предскажете какво е писано в останалите теми, които не можаха да се прочетат тази вечер? Казано ли е в тях нещо по-разумно, по-вярно от това в прочетените досега теми?

Сега ще ви задам въпроса: защо ви е знанието? Ще кажете, че знанието е потребно, за да живеете по-добре; без знание не можете ли да живеете добре? И математикът си служи с числа, но питам: не може ли той да смята без числа? Много хора не знаят числата, не могат да ги пишат, но пак смятат – те взимат бобови зрънца, нареждат ги по едно, по две, по три, по четири, по пет и смятат; значи човек може да смята и без да знае числата. Той може да говори и без да брой колко пъти е произнесъл всяка буква – например правили ли сте опит да видите колко пъти сте произнесли буквата *а*, след като сте говорили цял час? Велика наука е след като говорите цяла година, да знаете колко пъти сте произнесли буквата *а* през това време. Знаете ли, че от това колко пъти сте произнесли буквата *а* зависи вашето щастие или нещастие? От това пък колко пъти в годината ще произнесете буквата *б* зависи вашето поумняване или оглупяване, от произнасянето на буквата *в* пък зависи вашето благородство. Когато човек огрубява, той употребява повече такива букви, които съдържат в себе си твърдост, сухота, коравина. Следователно и буквите се делят на категории, тъй щото от това колко пъти ще произнесете едни или други букви зависи благородството, знанието, успехът и ред още придобивки в живота на човека – тия неща са маловажни наглед, но всъщност те са от голямо значение.

И тъй, понеже звуковете оказват голямо влияние върху човека, ще ви дам следната задача. Сега в петък ще направите следното упражнение: като станете сутринта, от изгрева на Слънцето до залеза ще следите внимателно всичко, каквото говорите или пеете, и ще го записвате в тетрадка; какво ще говорите – дали ще се карате, или ще водите приятен разговор, дали ще се молите, или само ще произнасяте отделни звукове, всичко ще записвате; дали сте сам, или разговаряте с някого, всичко, което излезе от устата ви, ще записвате. Задачата не се заключава в това какви думи сте изговорили, но да се види колко думи и колко букви са произнесени през това време, както и това кои букви най-много се повтарят, тъй щото при изпълнение на упражнението трябва да бъдете свободни и искрени спрямо себе си. Които не знаят да пишат, все трябва да потърсят някакъв начин да изпълнят задачата. Вечерта преди да си легнете направете сметка колко думи и колко букви сте произнесли за даденото време и кои букви преобладават.

Казвам: ученикът трябва да гледа на всяка задача с еднаква сериозност, да не ги дели на важни и маловажни; колкото и малка да е по външен вид една задача, тя има дълбок вътрешен смисъл. Опасно е за ученика, когато дойде до положение да омаловажава работите – с това той сам себе си разваля. Ако е права мисълта, че някои работи са маловажни, как ще си обясните стиха от Евангелието, където се казва, че космите на главите ви са преброени – какво представлява един косъм, та Невидимият свят да се интересува от космите на човешката глава и да ги брой? Значи колкото и малък да е косъмът, Невидимият свят се интересува от него, както лесничеят се интересува от всяко дърво в гората, което става за работа – той го отбелязва, туря му знак, има го предвид. Казвате: „Като не разбираме тия работи, по-добре да мълчим или поне по-малко да говорим“; не, вие криво разбирате тази работа – ще говорите, но разумно. Само умрелите мълчат, само умрелите не могат да говорят; мълчанието още не е никакво разрешаване на въпросите. Човек трябва да говори, но разумното, здравото слово. В живота на

всеки човек е математически определено колко думи трябва да произнесе всеки ден; ако произнесе повече или по-малко, отколкото трябва, ще го глобят. Човек не може и не трябва да говори каквото му дойде наум – това се отнася не само за възрастния, но и за малкото дете, за всяка възраст и за всеки човек е точно определено колко думи на ден трябва да изговори, тъй щото никой не може да говори колкото иска и каквото му дойде наум. В живата Природа съществува математика на говоренето.

Някой казва: „Аз съм свободен да говоря колкото и каквото искам“; не си свободен – защо? Защото ако ти говориш каквото искаш, ако и Невидимият свят говори каквото иска, главата ти ще се запали от четири страни. Ако ти вървиш и мълчиш по пътя си, никое куче няма да те лае, обаче ако вземеш камък и го хвърлиш върху кучетата, всички ще те лаят. Кой дава повод на кучетата да лаят – самият човек; от лаенето на кучетата ще познаете какъв човек минава покрай тях: ако минава добър човек, кучетата ще го полаят малко, ще го поздравят само и скоро ще млъкнат. Кучетата познават какъв е човекът, който минава покрай тях, те не хапят добрите хора – в това отношение в кучетата има такова кавалерство, каквото между хората не се среща; ако добър човек влезе в някой двор, кучето ще залае, ще се доближи до него, ще завърти опашката си и ще каже: „Ще ме извиниш, аз съм турен на служба да пазя, да съобщавам на господаря си кой влиза и кой излиза. Днес господарят ми не е у дома, утре ела!“ – ще се поразговори кучето и ще млъкне; обаче ако лош човек влезе в двора, кучето ще го познае, веднага ще се хвърли върху него и ще го ухапе.

Съвременните хора разискват върху въпроса какво нещо е морал. Истинският морал седи в това да изговори човек през деня толкова думи, колкото са определени за него от Невидимия свят; когато дойде до този морал, той ще познае Бога. Великата задача в живота на човека седи в познаването на Бога – трудна задача е тя, но красива. Казано е в Писанието: „Това е живот вечен, да позная Тебе, Единнаго, Истиннаго Бога...“ – какво нещо е вечният живот? Той представлява

свещен трепет на душата. Как се изразява този трепет? Ти си беден човек, нямаш пет пари в джоба си, нямаш земя за обработване, нямаш никакви средства за живот, изведнъж получиш 200 000 лева наследство – от този момент сърцето ти започва да трепти, на всяка крачка изпитваш трепет: седиш вкъщи, безпокоиш се да не те нападне някой, да те обере; пътуваш в гората, страхуваш се да не се натъкнеш на някаква засада; където мръднеш, все не си спокоен – защо? Боиш се да не изгубиш парите си. По същия начин, когато човек придобие великата Истина в душата си, той изпитва този свещен трепет, страхува се да не я изгуби. Може ли човек да изгуби богатството си, било то физическо или духовно? Има един начин, по който човек никога не може да изгуби своето богатство – кой е този начин? Когато той вложи своето богатство, своя капитал в разумно обръщение. Ако получите 200 000 лева наследство от вашия чичо, така трябва да ги вложите в обръщение, че и вие, и вашите ближни да се ползват еднакво от това благо – тъй употребено, това богатство поддържа, че сте дали ред угощения на ближните си.

Значи вашият чичо, който живее на физическия свят, ви оставя наследство, а същевременно от Духовния свят определят колко сладки думи да кажете на всеки ваш ближен през деня. Физическото даване се изразява по един начин, а духовното – по друг; мнозина се хвалят, че са посрещнали своя гост добре, нагостили са го както трябва, но питам: казахте ли на този гост това число сладки думи, които бяха определени за него от Невидимия свят? Ако сте го нахранили добре, а не сте му казали определеното число сладки думи, все едно че не сте го посрещнали както трябва. Да нагостиш човека и едновременно с това да му кажеш няколко сладки думи – в това седи Новото в живота. Тъй както живеят съвременните хора, това е стар, изтъркан, отживял времето си живот, това е цигански живот. Когато тръгва да проси, циганката започва и свършва по един и същ начин – влиза в една къща и започва да изрежда какво иска: хляб, лук, сол и т.н.; оттам излиза, отива във втора къща, после в трета, в четвърта и т.н. – навсякъде се повтаря едно и също нещо. В живота на

циганката, която проси, няма нищо ново, тя придобива само един занаят – просия, но с този занаят не се прогресира.

Казвам: който иска да прогресира, той всеки ден трябва да внася нещо ново в живота си, от което да се учи, да се облагородява. За смекчаване, за облагородяване на характера трябва да се изговарят специални звуци, специални думи; всеки звук, всяка дума действат по различен начин върху човешкия характер – това всеки възпитател трябва да знае, за да може съзнателно да работи върху своите възпитаници. Дървото само расте, но все трябва от време на време някой да го полива: човек иска да бъде добър, но за да бъде добър, все трябва да се намери някой да полее това негово желание – и той трябва да работи върху себе си, но и други трябва да му помагат. Ако човек не е дошъл до положение да работи върху себе си вътрешно, духовно, той трябва да работи външно, по физически начин – за тази цел той трябва често да произнася известни думи по определено число пъти на ден, докато те проникнат в съзнанието му и започнат да работят вътрешно. Например според наредбите на Православната църква за ония, които искат да се подвизават духовно, определено е думите „Господи, помилуй“ да се произнасят 40 пъти на ден; щом това произнасяне става бързо, по-скоро да се свърши, то се превръща в механически процес и вместо да принесе някаква полза, донася съвсем обратни резултати. В Невидимия свят не се позволява никакво бързане – има определен ритъм, темп на говорене, на ходене, на действие; разумният човек трябва да се подчинява на този закон, на този ритъм, определен от самата Природа – рече ли да бърза с цел да произведе известен ефект, той ще изгуби Божествената мисъл и работата му ще приеме търговски характер. При търговията пък вие знаете, че този ще ви завлече, онзи ще ви завлече, докато останете с празни ръце – в края на краищата какво сте придобили от всичко това? Ето защо при честото повтаряне на известни думи трябва да се пазят някои правила: отчетливо да се произнасят, спокойно, тихо, с вдълбочаване – само по този начин ще имате резултат. Ако в характера на някой човек преобладава мъжкият елемент,

той трябва да произнася меки срички, меки звуци. Според вас кои срички, кои звуци са меки? Всички срички, които завършват накрая с *Ъ*, са меки.

Сега, ако започнете да изреждате кои букви или кои срички са меки, ще дойдете до ред мнения, но мненията още не съдържат истината в себе си. Едно трябва да знаете: всяка буква означава известен закон. Например буквата *В* означава вътрешен стремеж на зърното да цъфне – закон на разцъфтяване; в тази буква се съдържат ред сили, които трябва да намерят начин да излязат навън. И наистина, когато зърното се разпука, то се превръща в буквата *З* – чрез разпукване на зърното е станало трансформиране на енергиите, т.е. преминаването им от едно състояние в друго. Лесно е човек да напише превръщането на буквите една в друга, но мъчно е, когато при някое противоречие в живота той трябва да превръща енергиите според разумните закони на Природата. Който разбира смисъла на законите, вложени в буквите, той ще може да превръща и техните енергии. Например някой казва: „Аз мразя еди-кого си“ – какво трябва да направим? На думата *мразя*, т.е. на първата сричка – *мра*, трябва да се противопостави такава сричка, която да е в състояние да измени ефекта на думата *мразя*. Коя сричка или коя дума може да измени състоянието, което се предизвиква от енергиите на думата *мразя*? Мнозина ще кажат, че думата *Любов* може да се противопостави на омразата; не, само обичта е в сила да унищожи действието на омразата. Вие можете много пъти да изговаряте думата *Любов*, но ако не обичате човека, никаква промяна не може да стане в неговото състояние. С думи само светът не се оправя; ако искате да измените състоянието на човека, непременно трябва да му дадете нещо реално. За тази цел човек трябва да знае какво да даде и как да постъпва – не е въпросът едно да се изправи, друго да се развали.

Казвам: в света съществуват ред школи, които едно изправят, друго развалят – това са школите на Черното братство. Обикновено те си служат с два различни метода, с две съвършено различни мерки за действие: добрата мярка при-

лагат към себе си, а лошата – към окръжаващите; те знаят истината за всяко нещо, но я задържат за себе си. Школите на Бялото братство имат точно обратни методи: строгата мярка прилагат към себе си, а меката, добрата – към своите ближни; това е изразил Христос в стиха: „Който иска да Ме последва, той трябва да се отрече от себе си“. Мойсей казва: „Око за око, зъб за зъб“, Христос казва: „Ако те ударят по едната страна, обърни и другата“.

Това са ред философии, но да се спрем върху практическата им страна. Всяка философия е от значение дотолкова, доколкото има поне микроскопическо приложение в живота; без приложение всяка философия не е нищо друго, освен логически извод за нещата, гимнастика за ума. Някой човек може да познава философиите на ред учени и сам той да минава за учен, но ако тия философии нямат приложение в живота, в края на краищата и той ще стане обикновен човек; този човек минава за учен, но от най-малката мъчнотия се плаши. Питам: кой е най-големият страхливец в света? Ледът – той е стегнат, свит, никой не може да го раздвижи, обаче изгрее ли Слънцето, още първите лъчи започват да топят леда. Казвате, че ледът е твърд – твърдостта на леда качество на водата ли е, може ли водата да се превърне в твърдо състояние? Водата не може да се превърне в лед, т.е. в твърдо състояние, нито в пара, във въздухообразно състояние; противоречие е да мислите, че водата може да се превръща в твърдо или газообразно състояние. Ако сутрин сянката на телата се увеличава, на обед се намалява и вечер пак се увеличава, коя е причината за това – Слънцето е причината за увеличаване и намаляване на сенките. Сянката на някое тяло може да стане много голяма, но това не означава, че самото тяло е толкова голямо – следователно когато водата замръзва или се превръща в пара, става увеличаване или намаляване на сцеплението между молекулите ѝ, но самите молекули на водата не се изменят – това могат да потвърдят и естествениците. Ако в съд с вода поставим малко брашно, за да се образува каша, това не значи, че между частиците на водата е станало особено изменение; тук влиза един чужд

елемент – брашното, което не придава свойствата си на водата. На същото основание когато водата замръзва, казваме, че в нея влиза чужд елемент, който не е присъщ на естеството ѝ – това нещо физиците обясняват като особено състояние на молекулите на водата. Значи водата нито замръзва, нито се изпарява; вода, която замръзва и се изпарява, не е вода. Че става изпаряване и замръзване на водата, това е факт, но в него не се включва самата истина – това може да са противоречия за вас, но вие сами трябва да ги примирите. Едно ще знаете: водата нито се изпарява, нито замръзва.

И тъй, когато великата наука разглежда въпросите, те седят другояче. Докато учените приемат, че водата се изпарява и замръзва, това показва, че те не са дошли още до положителната наука. Верен е фактът, че водата се изпарява и замръзва, но той не е правилно изяснен. Казвате: „Водата замръзва“; да, водата замръзва, но никога не измръзва. Какво нещо е изпаряването и замръзването на водата ще се обясни в бъдеще от новата наука. Питам: каква е тази сила, която сгъстява и разрежда молекулите на водата; откъде иде тя? Значи брашно има във водата, което я прави гъста; щом брашното се махне, водата дохожда в първото си положение. Че водата замръзва, това е факт, но обясненията за замръзването на водата не са пълни. За онзи, който иска да изучава явленията в Природата, тия обяснения не са достатъчни. Например той вижда как постъпват в индустрията, в техниката, когато искат да получат някои метали в свободно състояние от техните руди, но същността на процесите остава неизяснена. Взимат сребърната или златната руда, в която среброто или златото е пръснато във вид на зрънца или жили, и я нагриват, за да могат всичките частици на метала да се стопят и по този начин да се слеят в едно цяло; от гледище на техниката се задава въпросът: кога именно има смисъл да се изразходват толкова средства, да се топи рудата, за да се получи металът свободен? Отговарят: когато приходите от метала надминават разходите, има смисъл да се предприема топене на рудите; обаче от научно гледище се задава следният въпрос: защо някои метали като злато, сребро и други са

пръснати във вид на малки зрънца из рудите, а не са в едно цяло? Има случаи, когато златото е във вид на жили, но често се среща пръснатото във вид на малки люспи. Който искрено се интересува от науката, той ще се домогне до въпроса за произхода на златото и ще си обясни причината за неговото явяване във вид на люспи или зрънца.

Следователно който иска да се занимава с истинските процеси в Природата и в живота, той трябва да намери една идея като златото; обаче за да дойде до такава идея, той трябва да разтопи цели тонове руди и оттам да освободи онова вещество, подобно на златото, необходимо за създаването на неговата мисъл. Откъде ще дойде тази идея? Тя ще дойде някъде от Природата – много идеи идват или се образуват при разни процеси в Природата. Например при храненето се създават много идеи – в този смисъл храненето е важен процес в цялата Природа; днес той се разглежда повече физиологически, но има и своя психическа, и морална страна. Някоя идея дохожда в ума на човека, когато се храни – какво представлява тази идея? Тя не е нищо друго, освен руда, в която има някой ценен метал. Какво трябва да направите с тази руда – ще сложите рудата в своята огнена пещ да се стопи. За да стопиш рудата и да извадиш от нея метала чист, в свободно състояние, изискват се специални окултни методи; ако не можеш да направиш това, металът, ценното в рудата, ще остане неизползван; и в такъв случай ако човек не може да обработи идеята, която е дошла в неговия ум, той ще прилича на празна воденица, която вдига шум, но работа не върши и казва: „Ядох, пих цял живот, но защо беше всичко това – не зная“. Ето защо човек всякога трябва да бъде буден, да може да възприеме и правилно да обработи всяка дошла до него идея. Великите, светлите идеи не идват всякога, има определени дни и часове през годината, когато Божествените идеи слизат от Невидимия свят и посещават хората, обаче по причина на това, че тяхното съзнание не е всякога будно, много от тези идеи минават, заминават и остават неизползвани. Съвременните хора търсят красивите неща отвън, вследствие на което губят времето си напразно. Не е така.

Когато ученикът иска да изучава музиката, първо трябва да има в себе си силно желание да учи; той трябва да има идея за вътрешната музика и след това вече ще търси учител отвън, който да го занимава – само по този начин човек може да реализира своите идеи. Умът му трябва да бъде винаги зает, и то със светли, велики идеи.

Сега, като свършите дадената вече задача, ще ви дам още една. Тя ще се състои в следното: за един ден само проследете какви мисли минават през ума ви – важно е не какво говорите, но какво мислите. Всичко, каквото помислите този ден, ще го запишете, при това ще бъдете искрени в себе си, няма да скривате мислите си. Някой от вас помислил нещо добро, бърза да го запише; после помислил нещо лошо за някой брат или за някоя сестра, но като не му хареса тази мисъл, въздържа се да я запише – не, всичко ще записвате, аз ще стана този ден ясновидец и ще видя какво сте скрили. Друг пък мислено ще търси погрешките на хората, но като дойде да напише тази своя мисъл, въздържа се. Искрени трябва да бъдете първо към себе си, а после към другите. Питам: вие знаете ли, че това, което наричате погрешки на хората, са истински погрешки? Един наш познат казваше: „Нашите погрешки са добродетелите на света, а пък нашите добродетели са погрешките на Небето“ – какво ще кажете на това? Как ще примирите това противоречие?

Често вие употребявате думите *Добро*, *Правда*, *Разумност*; питам какво отношение има между тия три думи. Доброто е свързано с материалния свят, то няма нищо общо с личния живот на човека; Доброто има отношение към хората, към всички живи същества. Когато човек се затрудни материално, той казва: „Няма ли някой добър човек в света, да даде нещо, да отвори хамбара си?“. Разумността пък има отношение към живота на хората и затова когато работите на някой човек се забъркат, той казва: „Няма ли някой разумен човек да ни покаже начин как да се оправим, да разплетем обърканите си работи?“. Правдата пък е свързана с Божествения свят. Значи Правдата е свързана с Божествения свят, Разумността – с живота на хората, а Доброто – с материал-

ния живот на нашите ближни; оттук се виждат двете допирни точки, двата полюса на живота: едната допирна точка е с Божествения свят, а другата – с нашите ближни. Правдата има само една допирна точка до нас, тя представлява източниците на вечното Благо; в това отношение никой не може да се добере до същността на Правдата – това значи: никой не може да разкрие Правдата. Много естествено, кой може да разкрие източниците на един извор? Източникът на кой и да е извор може да се уподоби на мястото, откъдето извира Разумността на човека; Доброто пък е водата, която изтича от извора и се влива в морето. Следователно Доброто е водата в реката, Разумността е изворот, от който изтича тази вода, а Правдата е онова неизвестно, скрито място, откъдето иде енергията.

И тъй, на първо място човек трябва да бъде разумен; някой иска да бъде добър – не, човек първо трябва да бъде разумен, а после ще му се дадат условия да бъде добър; само на разумния човек Бог дава блага, за да се прояви като касиер, да раздава. Дойде ли въпрос до Правдата, човек не може да бъде праведен, само Бог е праведен; какво подразбира стихът: „Праведният чрез вярата ще бъде жив“ – това означава, че Правдата може да се пренесе в живота само чрез Вярата; чрез коя Вяра – чрез разумната.

Като говоря за Правда, за Разумност, за Добро, аз не искам да се самокритикувате, самокритиката не води към Добро – тя е метод за физическия свят. Човек трябва да уповава на своята Разумност, да гледа да не я изгуби; Разумността е качество на човешкия ум, дадено от Бога, и затова той трябва да започне живота си с нея – не започне ли с Разумността, той нищо не може да постигне. Който започва с Разумността, той може да постигне всички останали добродетели; всяка постъпка на човека трябва да бъде разумно направена.

В една от беседите си казах, че човек трябва да се стреми да получи от Бога писмо с обратна разписка, да знае, че наистина е получил. Само онзи човек може да получи такова писмо, който откак се е родил, докато замине за онзи свят, не е казал никому лоша дума; през сърцето му не е минало

нито едно лошо чувство и през ума му не е минала нито една лоша мисъл – сърцето на този човек е подобно на извор, който постоянно блика и дава. Кажете ли човек, че животът му няма смисъл, че иска да се самоубие, той нито е изпратил писмо до Господа, нито е получил писмо от Него; и да пише на Господа, писмото му няма да отиде до негово местоназначение, още на първата станция ще прегледат това писмо и ще го върнат назад. На мнозина се вижда чудно как е възможно човек да живее цял живот и нито през сърцето му, нито през ума му да е минало нещо нечисто. Който може да прекара един такъв живот, той ще бъде посетен от Ангел Господен; в историята на човечеството има само един такъв пример – човек да бъде посетен от Ангел; това е станало с Мария, майката Христова, която живя чист, издържан живот, за което Ангел Господен дойде при нея с поздравление. За да постигне своята цел, човек трябва да води абсолютно чист живот, проникнат от една велика идея, от музика, изкуство, поезия.

Сега да се върнем към задачата. Ние се отвлякохме от нея, както се увлякъл един беден американец с мечтите си – както копаел лозето на един богат човек, той се подпрял на мотиката си и започнал да мисли: „Ако бих имал богат чичо да ми даде един милион долара, аз зная какво щях да направя: щях да си купя къща, ниви, лозя; щях да имам много слуги, които да ми работят, да орат и да копаят, аз щях само да ги наглеждам“. Казвам: и бедният мислел така, и вие можете да мислите така, но какво ще правите, когато богатия чичо го няма? Бедният отново взел мотиката си и започнал да копае. Мнозина казват: „Учителят ще ни даде нещо“; не, аз не давам лесно. Всичко давам, но пари не давам. Вие ще орете нивата, ще копаете лозето и като мина покрай вас, ще ви питам: „Какво правите, как е кръстът ви, как са ръцете ви?“ – „Тежък е животът ни!“ – „Не, този е най-красивият, най-приятният живот, който прекарвате сега на Земята“. Според мене тежък е животът по баловете, по локалите, по бирариите, по кръчмите, а на лозето, при чист въздух, при изобилна светлина приятно се живее. Кой е най-хубавият

концерт, най-красивият изглед – това е изгревът на Слънцето; по-велика хармония от изгрева на Слънцето не съществува. Като видя чистия изгрев на Слънцето, който обещава хубав слънчев ден, аз се радвам; не по-малко се радвам и на бурната тъмна нощ, на светкавиците, на гръмотевиците – във всичко това аз слушам великия концерт на Природата. Всяка дъждовна капка, която пада върху мене, напомня такава музика, каквато и най-великият музикант не може да изпълни; вятърът пък със своето бучене е друг род музика – Вагнерова²⁵. Който иска да слуша велик концерт, нека отиде в някоя бурна нощ сред Природата и застане близо до някоя канара: там ще слуша ехото на всички гръмотевици, ще гледа как мълните разкъсват небето, ще чува падането на дъждовните капки, придружено от бученето на вятъра – във всичко това той ще схване великата хармония на Природата. Падането на дъждовните капки е говор, обаче това ще разбере онзи, който има ухо да чува и око да вижда. На сутринта ще се върне радостен, в добро разположение на духа и ще каже: „Тази нощ присъствах на един велик концерт в Природата!“. Който не разбира тази красота, той ще каже: „Да ме пази Господ втори път да преживея подобно нещо – какъвто дъжд ме валя, какъвто вятър ме духа, пък онези светкавици, онези гръмотевици – ужас! Дано втори път не преживея подобно нещо!“. Когато Мойсей се качи на Синайската планина, там също така имаше дъжд, вятър, бури, светкавици.

Казвам: хубавите дни в живота са за вашите ближни, а бурните нощи, когато има вятър, дъжд, гръмотевици, са за вас. Казвате: „Скърбна ми е душата!“; щом скърбите през тия дни и нощи, това показва, че вие не разбирате още този велик концерт; няма по-хубави часове в живота на човека от тия, които той е прекарал в тъмните бурни нощи – така трябва да гледате на живота. Казвате: „Как да разбираме това – в буквален или в преносен смисъл?“; за мене това е вярно и в положителен, и в символичен смисъл. Докато човек не чуе този велик симфоничен концерт в Природата, той не може още да говори за музика. Ще каже някой, че е ходил на Мусала, че го е валял силен дъжд, придружен със светкавици

и гръмотевици, с буря; и това още не може да ни убеди, че той е слушал и разбрал този концерт. Да слушаш и да разбираш тази велика симфония, това подразбира да си свършено сам сред Природата, кацнал на някоя канара като птичка и оттам да броиш всяка дъждовна капка и да я наричаш с нейното име, както музикантът нарича всяка нота; да схващаш песента, която вятърът изпълнява, и да пееш след него; да следиш гръмотевицата спокойно и да чуваш в нея повишавания и понижавания, каквито срещаме в музиката; и най-после, докато се изпълнява тази симфония, да можеш да определиш нейния темп: къде върви пиано, къде алегро, къде адажио и т.н. – това значи разбиране. Какво правят съвременните хора: като се дават хубавите, великите концерти, те бързат да се скрият вкъщи и от време на време поглеждат през прозорците и казват: „Дъждът престана ли? Бурята утихна ли?“; щом дойдат топлите слънчеви дни, те се радват и казват: „Слава Богу, стопли се малко, можем да поизлезем навън“ – значи те са се научили да се радват на доброто на своите близки, а на своето благо още не могат да се радват.

На онези от вас, които са смели и решителни, ще дам следната задача: през бурна тъмна нощ ще ги изпратя на някой планински връх, там да прекарат цялата нощ. Сутринта, като се върнат, ще ги питам: разговаряхте ли с дъждовните капки, с вятъра, със светкавиците и гръмотевиците; чухте ли и разбрахте ли великия симфоничен концерт, който Природата ви даде? Така са правили всички ученици на окултните Школи. Днес виждаме какви големи усилия правят англичаните да се качат на Хималаите; може някога да се качат, но не се превземат лесно високите върхове. Сега онези от вас, които искат да направят упражнението с написване на изговорените думи и букви, трябва да се определят в себе си, да има връзка помежду им; които не искат да правят това упражнение, могат да бъдат свободни. Следната сряда ще видим какви са резултатите от упражнението. От това колко пъти сте употребили дадени звукове ще извадим малки правила за самовъзпитанието на човека. Някой ще каже: „Нямам друга работа, ами да записвам какво говоря; не искам да

губя деня в подобни упражнения“. Какво трябва да каже тогава домакинята, която е заставена цял ден да гледа къщата; какво трябва да каже онази жена, която цял ден преде, тъче или шие – трябва ли да смята, че тази работа е еднообразна и губене на време? Не, разумният човек намира смисъл във всяка работа, във всяко упражнение. Какво щяхте да кажете, ако някой би ви заставил да правите това упражнение цяла година? Щом е само за един ден, лесно е; за един ден съзнанието на човека може да бъде будно, но мъчно е тази будност да се поддържа цяла година. Не, когато се отнася за благородното, за възвишеното, човек трябва да бъде готов да жертва; той трябва да има готовност, смелост поне колкото светските хора – срещате някоя светска дама с отрязани коси, модерно причесани, с модна рокля, голи ръце, с цигара в уста, говори, смее се, не се стеснява от нищо; свободна е тази жена – защо? Служи на нещо. Казвате: „Мода е това“; не е важно, може и на модата да служи, но смела е тя, от никого не се смущава.

И тъй, аз искам да бъдете свободни духом, да бъдете искрени спрямо себе си – тези са първите необходими условия за човека, когато той започва някаква работа; като свърши работата си, той ще каже: „Сега съм доволен, че свърших работата си както трябва“. Дали ще четете, или ще пишете нещо, спрете се за малко, помислете върху това, което работите, извадете някои принципи положения, вижте как можете да ги приложите в живота си и в края на краищата ще изпитате едно доволство от себе си. Целта на всяка работа, която човек върши, е да го доведе до едно малко вътрешно доволство.

Изпейте упражнението „Сила жива, изворна, текуща“.

*

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

ВЪЗМОЖНИ ПОСТИЖЕНИЯ

*Двадесет и трета лекция
2 март 1927 г.*

ВЪЗМОЖНИ ПОСТИЖЕНИЯ

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

Размишление.

Съвременните хора си служат с радиото, с което правят опити да се съобщават на далечни разстояния, обаче радиото често предава някои дисхармонични вълни, които препятстват на правилното възприемане. Един ден хората ще се съобщават не само с далечни и близки места на физическия, т.е. видимия свят, но и с Невидимия свят; и днес даже човек може да има връзка, съобщение с Невидимия свят – достатъчно е той да има будно съзнание във време на молитва, за да бъде във връзка с този свят. Когато някой изпадне в затруднение, казвам: моли се, за да влезеш във връзка с Разумни същества, които могат да ти помогнат. – „Аз се моля, но не получавам никакъв отговор.“ Причината, поради която човек не получава отговор на своята молитва, се дължи на това, че съзнанието му не е будно; в това отношение човешкото съзнание не е нищо друго освен радиоапарат, който възприема и предава звуковите вълни от пространството. Учените казват, че над Земята има един дебел пояс, който отклонява вълните и препятства на изкачването им – с това научно твърдение може да се обясни защо молитвата на някои хора не може да се издигне по-високо от тях. Колкото по-будно и по-високо е съзнанието на човека, толкова по-голяма е вероятността молитвата му да бъде приета. Твърдението, че хората могат да се съобщават с другия свят, не е ново, от хиляди години насам хората са се съобщавали с Невидимия свят. Какво се иска от човека, за да бъде в съобщение с този свят – да има свое радио; който има радио в себе си, той може да се съобщава и с този, и с онзи свят: той може да влезе във връзка със Съществата, които живеят на Хималаите, може да влезе във връзка и със Същества от Невидимия свят.

И тъй, като отправяте молитвите си нагоре, ще се пазите от вълчите вълни, които се отразяват вредно върху духа на човека – съмнението, неверието, безлюбието са вълни от вълчи характер, които се образуват от омнибусите на Астралния свят. В Астралния свят има стари омнибуси, стари, повредени електрически трамваи, които създават ред катастрофи; който се е качил на един от тия трамваи, той вече се е осакатил. И наистина, много от съвременните хора носят остатъци от това осакатяване; срещнете ли такъв човек, ще видите, че той се бори или със съмнението, или с безверието, или с безлюбието, или най-често с алчността си за забогатяване. Много хора днес искат да станат богати, да печелят; казвам: не е нужно човек да се стреми към печалби, но да запази богатството, което му е дадено. Не е нужно човек да се стреми да създаде в себе си радио, но той трябва да усъвършенства своя говор, правилно да предава своите мисли – каква полза, ако имате радио, по което предавате вашите изопачени, криви мисли и чувства? Невидимият свят е затворен за такова радио, защо ви е радио, което само съска? Звуковете, които вашето радио предава, трябва да бъдат чисти, отчетливи, ясни; ако мислите ви са чисти, и трептенията, които те произвеждат, ще бъдат чисти, свободни от всякакви препятствия – никакви препятствия, никакви спънки не могат да им попречат, такава мисъл непременно ще бъде приета и в Невидимия свят.

Сега, аз говоря за герои, за хора, които съзнателно работят върху себе си и се справят с мъчнотиите в живота си. Мъчнотиите не са нищо друго, освен нападения на човека от тия вълчи вълни, или нехармонични астрални звукове; както вълците, мечките, тигрите, змиите оказват влияние върху човека и го плашат, така и тия астрални вълни, съскания, оказват влияние върху неговите молитви, пречат да се повдигнат нагоре и с това смущават духа му. Тия нехармонични вълни оказват влияние не само върху молитвите на човека, но и върху неговите добри желания – например някой мисли да направи някакво добро, но щом се натъкне на една от тия дисхармонични вълни, той веднага се раздво-

ява в себе си и казва: „Защо ли пък трябва да направя това добро?“ или: „Дали наистина аз съм в правия път?“. Друг пък казва: „Моите работи не вървят добре“. Вие трябва да знаете, че законите на физическия свят са точно обратни на тия от Духовния свят – например ако на Земята една кола не е намазана добре с катран, с масло, тя не може да се движи; ако пък в Духовния свят тази кола е добре намазана с катран или с масло, не може да върви напред. Тъй щото не мислете, че като тръгнете в Духовния свят, работите ви ще се оправят, не; докато не се очистите съвършено, никакво духовно богатство няма да получите. До това време ще си служите със стари капитали, със стари богатства; освен това част от капиталите, с които сега си служите, са чужди и трябва да ги върнете откъдето сте ги взели. Христос казва: „И ако в чуждото не се показахте верни, кой ще ви даде вашето?“; човек трябва да бъде честен, изправен към чуждото, та като дойде до своето, до онова, което ще му подарят, да бъде достоен за него, да се покаже и към него добър господар, добър стопанин. За тази цел от всички се изисква знание.

Казвам: когато дойдете до процеса на чистенето, от всички се изисква присъствие на духа. Не е достатъчно само да пожелаете да се изчистите, но трябва да знаете как да направите това. Преди няколко дни забелязах, че на пода в моята стая имаше едно петно. Запитах една от сестрите как може да се изчисти това петно и тя каза, че ще може да се изчисти с гореща вода и сапун.

– Скоро ли ще стане това?

– Не може да се изчисти скоро, дъските трябва да се търкат с четка.

– Виж тогава какво ще направя сега.

Взех спирт и налях върху петното; после запалих една клечка кибрит и го приближих до спирта – мазнината се беше вече разтворила в спирта, който се запали, а с него заедно изгоря и мазнината. Сестрата погледна към мазното петно, което беше на пода, но то беше вече изчезнало. По този начин петното се изчисти скоро, но изисква се присъствие на духа – ако горенето на спирта продължава дълго време, има

опасност подът да се запали, но ако опитът се направи бързо и ловко, никаква опасност няма.

Сега, кой от вас ще каже какъв е резултатът от зададеното упражнение? По колко думи и букви изговорихте в определения за упражнението ден? При това кои букви преобладаваха? Има ли някой от вас, който да е казал само една дума? Човек може да изкаже колкото иска думи, но той трябва да знае, че за всяка празна дума ще дава ответ пред Невидимия свят; всяка празна дума не е нищо друго, освен съскане, което нарушава хармоничните вълни в пространството – можете ли да си представите какво съскане се произвежда от празните думи на хиляди и милиони хора? Голямата дисхармония в света се дължи именно на тия безброй празни думи, които излизат от устата на хората. За следните три петъка ще ви дам друга задача. Тя ще бъде подобна на първата, но малко по-лека, защото няма да бъде за цял ден, а само за три часа, от 9 до 12 ч. преди обяд: колкото и каквито думи изговорите през това време, ще отбелязвате; след това ще преброите колко думи сте изговорили през трите часа, колко гласни и колко съгласни букви има в тях, както и това колко от тия думи са съществителни, прилагателни и глаголи.

Мнозина мислят, че задачите, които се дават в Школата, са маловажни неща – не е така, без тия задачи ученикът не може да направи никаква връзка с Невидимия свят. Всяка добре изпълнена задача представлява нова връзка на ученика с хармоничните вълни, които му дават подтик, импулс за работа; който от вас изпълни тази задача както трябва, той ще придобие повече, отколкото от четенето на книги цяла година наред. Една добре изпълнена задача ползва ученика повече, отколкото четенето на произведенията на някой поет; какво е поезията – поезията е сянка, под която хората си почиват; поезията, музиката са почивки в живота на онзи, който е работил. Обаче освен от почивки, ученикът се нуждае от съществена храна, която той трябва да сдъвче, да преработи в себе си, за да получи от нея необходимата енергия за живот, за работа. Който се наеме да изпълни тази задача, той трябва да я приеме не от страх, не с насилие, но

съзнателно, от Любов. Всяка добре изпълнена задача може да събуди в ученика някаква малка дарба или способност, от която цял живот да остане благодарен. Нищо лошо няма, ако не изпълните задачата, но малкото птиченце, което щеше да ви попее, да направи полог във вас, ще потърси друго място, където ще занесе своето благословение.

Когато влезете в Школата, първото нещо, което се изисква от вас, е смирение и послушание; и царски синове да сте, ще съблечете своята мантия и ще упоавате не на царската кръв, но на своя ум и на своето сърце. Ще работите за развиването на ума и на сърцето си; каквито вярвания сте имали до това време, ще ги оставите настрана, за вас са важни умът и сърцето ви – те са капиталът, с който ще разполагате като ученици. Каква философия сте имали до това време или какво верую – това са стари работи, които за времето си са имали значение; днес тия неща ще останат назад като тор, върху който ще израсте нова философия, ново верую. За дадения случай са важни вашият ум и вашето сърце. Кой учен какво е казал – това е стара работа, какво казват новите учени – това е важно за вас. То не значи, че свършено ще се откажете от старото; ще държите и старото, но към новото ще се стремите. Следователно като ученици обръщайте внимание на упражненията, те ще допринесат нещо за развитието ви. Мнозина ще се откажат от упражненията под предлог, че са заети – сестрите ще кажат, че имат да готвят; братята ще кажат, че са чиновници, учители, не могат да изпълняват задачата. Питам колко време се изисква за готвене – според мене за един час може да се сготви едно ядене. Сестрите се оплакват, че много време им трябвало за пране. Едно се изисква в работата, която вършите: разположение на сърцето и участие на ума – при тези две условия работата ви ще върви успешно. Съвременните хора работят много, придобиват малко; учат много, прилагат малко. Някой казва, че прочел една голяма книга; не е важно каква книга е прочел, но какво е останало в главата му – ако той прочете тази голяма книга и не задържи нищо от нея, какво е придобил? Ще каже той, че трябва да я прочете няколко пъти, за да я запомни; пи-

там: колко време ще ви остане за другата работа, ако за да запомните няколко мисли от тази голяма книга, трябва да я прочетете няколко пъти?

И тъй, стремете се към новия път, към новата насока в живота. Ако нямате свободно време за тази работа, тогава използвайте поне онова време, което не знаете как да употребите, обаче един ден ще разберете, че това време е най-добре използвано, защото ви е дало най-добри резултати; един ден ще разберете, че това, което сте придобили в Школата, е истинска придобивка – тогава ще имате възможност да сравните резултатите на работата си извън Школата и тия в Школата. Каквото вършите, вие сами трябва да бъдете доволни от него, да не кажете в себе си, че това са глупави работи. Според мене глупаво нещо е само онова, в което сърцето и умът не взимат участие – при това положение човек е принуден да върши онова, което другите му налагат. Например поканват ви да отидете на представление; вътрешно вие нямате желание, обаче не искате да откажете на своите познати. Отивате на представлението, но се връщате недоволен, намирате, че сте направили нещо глупаво – защо? Защото програмата на Невидимия свят за този ден е била съвсем друга, друго нещо се е изисквало от вас; времето, през което сте били в театъра, е съвпаднало със зададената ви задача от Невидимия свят и вие не сте могли да я изпълните. Обикновено Невидимият, Духовният свят работи вечер, а на физическия свят се работи през деня. Добре е, ако човек може да работи едновременно и във физическия, и в Духовния свят: ако някой отиде на концерт или на представление и през това време може да слуша и да върши своята духовна работа, нека отиде – за вас е важно духовната работа да не страда. Каквото вършите, влагайте в него духовен елемент. Според мене на първо място стои духовната работа, т.е. работата за Бога, а после човешката, т.е. работата за себе си – така гледам аз на работата, така трябва да гледате и вие.

Сега, от упражнението, което ви дадох, трябва да извлечете мисълта, че имате свобода да говорите колкото и каквото желаете, но същевременно трябва да следите колко от из-

казаните думи са намясто. Казано е, че за всяка празна дума ще давате ответ: един ден, като влезете в Астралния свят, ще се намерите в чудо – там ще ви дадат задача да изброите колко думи сте изговорили през целия си живот и колко букви има във всяка дума; и най-после ще ви заставят да проследите добрите и лошите последствия на всяка дума – само по този начин ще пречистите живота си, ще отделите потребното от непотребното. Като се пречистите, тогава ще ви приемат в Духовния свят; ако сте изговорили определеното число думи в живота си, ще останете в него, а ако не сте изговорили определеното число думи, ще ви върнат на Земята, да свършите задачата си.

Първото нещо, което се изисква от човека, е да бъде свободен по дух, за да създаде в себе си вътрешна хармония. Свободният човек е добър човек – тази доброта ще му послужи като велик подтик в живота, да работи за своето благо, както и за благото на своите ближни – ако всеки човек работи по този начин, Царството Божие ще дойде на Земята. Така трябва ученикът да разбира живота, където и да се намира той, при каквито условия и да живее. Това подразбира освобождаване от старите възгледи на живота; човек трябва да се съблече от старото, както съблича старите си дрехи и облича нови чисти дрехи и започва нов живот – живот на свобода, на истина и красота.

Едно важно условие, което се изисква от ученика, е искреност – искреността трябва да бъде неговa спътница във всяка мисъл, във всяко чувство и във всяко действие. Например когато изпълнявате задачата си, трябва да бъдете тъй естествени, като че нямате никаква задача – ще говорите, както обикновено си говорите, без никакво въздържане; може би мнозина ще пожелаят да говорят по-малко, да подбират думите си, но това вече не е естествено положение. Така правят мнозина, когато някои графолози искат да изучават техния почерк – като знаят това, те написват няколко реда, но ясно, красиво, да не би да се каже нещо лошо за тях; не, ще пишете естествено, ще говорите естествено. Някой казва: „Понеже ще давам отчет за всяка изговорена дума, днес

ще говоря малко“; не, и днес ще говорите както през другите дни, с една разлика само, че през тези три часа съзнанието ви трябва да бъде будно, да записвате всичко, каквото говорите. Покрай другото тази задача има предвид да ви постави в положение да работите при всякакви условия, а не само при благоприятни. Едно условие се изисква при тази задача – да бъдете свободни и естествени; по този начин ще се създаде вътрешна идея във вас, която ще ви направи силни, да устоявате на всички мъчнотии в живота. Когато ученикът разбере, че върви напред, здравето му се подобрява, умът просветлява, сърцето се разширява и облагородява; той вече върви в правия път без съмнение, без колебание. Докато живеят на Земята, всички хора се нуждаят от задачи, от упражнения. Много пъти човек ще се отклонява и отдалечава от правия път – това е неизбежно и естествено, такива са земните пътища: те криволичат, извиват, пак се изправят; ученикът обаче не трябва да се плаши – неговата задача се състои в това да разбира кога се отклонява, да познава колко се е отклонил и да има силно желание да се върне в правия път. При всички тия условия той учи, придобива знания и опитности; с тия знания и опитности развива сърцето и ума си – без ум и без сърце ученикът не може да бъде приет на Небето. Докато човек е на Земята, сърцето, като по-старо, ще помага на ума; като отиде на Небето, между Ангелите, там е обратно: умът ще помага на сърцето, там умът е по-стар от сърцето.

И тъй, разбрахте ли задачата? Ще я изпълните свободно, без никакъв страх. Интересно е да наблюдавате какво ще ви се случи през тези три часа. Щом Невидимият свят ви дава тази задача, много ваши приятели ще се заинтересуват от нея и ще ви наблюдават как ще я изпълните – това ни най-малко да не ви смущава; ако първия път не я изпълните добре, втория път ще я изпълните; ако и втория път не успеете, третия път ще успеете. Както и да е, вие няма да мислите за успех, но ще работите; едно трябва да знаете: условията на човека се дават даром, а усилията зависят от самия него. Може ли да се нарече човек онзи, който не прави никакви усилия? Някой ще възрази, че геният постига нещата без усилие, че се е

родил такъв – не, така се само говори, но всъщност никой не се ражда гений. За да се прояви някой на Земята като гений, това подразбира усилената работа на човешкия дух в редица свои минали съществувания; геният е човек с пробудено съзнание, който е работил и работи непрекъснато, при всички условия на живота, и на Земята, и на Небето; високо съзнание, непреривна работа и непоколебима воля се изисква от човека, за да дойде той на Земята като гений. При това геният трябва да се роди от добродетелна майка и от умен баща; ако майката е мечка, и децата са мечета – през каквато среда минава човек, такава ще бъде неговата форма. В това отношение майката и бащата са живи среди за своите деца; не е лесно човек да се справи с влиянията на своите родители: или той ще заприлича на тях, или те на него. Голяма наука, велики знания се изискват при възплътяването на душата в някаква форма. Ако рече да проследи целия път на своето създаване като душа, която се е възплотила в една или в друга форма, човек ще се натъкне на своето велико невежество – кой човек например помни своето детинство от първия месец на раждането си? Някои хора помнят своя живот едва от тригодишна възраст, а други – от по-късно. Ако вие не помните своето сегашно детинство, как ще помните своите минали съществувания; как ще помните своето създаване като душа и живота ѝ в Невидимия свят? Следователно да бъде човек гений, това подразбира да помни поне десет свои прераждания; талантливият пък трябва да помни поне две-три свои прераждания. Геният е построен въз основа на строго определени математически данни – всяка черта, всеки уд от неговия организъм е точно определена математическа величина. Майката и бащата на гения също така са гениални хора; ако средата, почвата, от която геният се ражда и в която расте и се развива, не е гениална, той не може да бъде гений. Думата *гений* подразбира начало на нещата – каквото е началото, такъв ще бъде и краят: ако началото е добро, и краят ще бъде добър.

Задачата на ученика е да се освободи от всички странични влияния в своя живот, насадени в него било по наслед-

ство, било от въздействието на окръжаващата среда. Той трябва да се освободи от чуждото в себе си и да остане само с онова, което Първичната Причина е вложила в него още при създаването му; върху тази основа той трябва да гради своя по-нататъшен живот, да разработи своите заложби, та един ден да бъде господар на положението си. Какво придобива малкото пате, като живее на земята: то се излюпва и веднага започва да плава и да се храни като майка си – придобило ли е нещо ново? Малкото птиченце излиза от гнездото си и веднага започва да хвърчи, да си търси храна като майка си – придобило ли е нещо ново? Животът на ученика обаче не трябва да бъде такъв; веднъж освободен от чуждото в себе си, той трябва да развива своите сили, своите дарби и способности, да изработи в себе си нещо самостоятелно, независимо и оригинално. Когато ученикът работи върху себе си съзнателно и от Любов, той непременно ще се натъкне на ред противоречия и изкушения, но трябва да ги преодолява – крайният резултат решава неговото положение. Той ще изпадне например в положението на човек, който иска да прави добро. Върви този човек по пътя и носи в торбата си един килограм хляб и го среща една бедна, гладна вдовица, която три дни не е яла – тя се обръща към него с молба да ѝ помогне, да ѝ даде малко хляб, защото умира от глад. Той започва да мисли какво да прави: ако ѝ даде целия хляб, за него няма да остане, а му предстои път; ако нищо не ѝ даде, тя ще умре гладна. Два гласа се борят в него – ако не ѝ даде хляб, ще сгреша; ако ѝ даде, правилно ще постъпи. Ученикът не е нито в единия, нито в другия глас, той е в решението, което ще вземе. Когато някой влезе в Школата, веднага два гласа ще започнат да му говорят: единият го съветва да излезе от Школата, да не се ограничава, да живее както всички хора, защото тук ще се обезличи: „Влез в света като другите хора, да разбереш защо живееш“ – това е подобно на съвета да не даваш хляб на бедната вдовица; друг някой му казва: „Остани в Школата да работиш, да учиш, да се молиш – само така от тебе човек ще излезе“ – това са два различни съвета, но решението, което вземеш, това си ти.

Казвам: истинският човек може да се прояви само при една вътрешна борба. Тъй както днес е организиран, човек не може да се прояви, ако не се натъкне на тази вътрешна борба в себе си – това е неизбежен закон; ако животът ви е хармоничен, вие ще бъдете в положението на непроявени житни зърна в хамбара – този живот не може да се уподоби даже и на живота на кристалите: докато са в хамбарите, житните зърна са мъртви, в спящо състояние; щом стане някакво стълкновение между тия зърна, животът в тях започва – тази борба, това стълкновение може да е малко, но то е начало на живот. Колкото и малка да е вътрешната борба в човека, била тя за Добро или зло, радвайте се – тя е посещение от Невидимия свят; Невидимият свят ви е обърнал внимание, той изпраща малък ветреца към вас, да ви поразхлади, да понаведе клончетата ви наляво, надясно, да се поборите малко – такъв е законът на равновесието. Когато някоя външна или вътрешна сила дойде върху човека, той излиза от своето равновесие, но за да не го изгуби, наклонява се ту надясно, ту наляво, обаче целта не е да вървиш нито наляво, нито надясно, но да запазиш равновесието си и да вървиш нагоре – следователно вътрешната борба в човека е важен психологически закон, необходим в живота на човека за урегулиране на силите в него, за запазване на равновесието. Всеки човек има равновесие, но не го задържа за дълго време – рече ли да предприеме нещо добро, веднага един глас ще му каже: „Отложи това нещо за друг път, днес условията не са благоприятни, не му е времето сега“. Аз пък казвам: не отлагайте нито за един час, всякаво отлагане е губене на време, губене на сили; решите ли да направите нещо, приложете го. И в съдилищата често отлагат делата – какво се постига с отлагането: разноските се увеличават, времето се губи, хората се разтакават нагоре-надолу и в края на краищата се изгубват благоприятните условия. Никакво отлагане; когато човек отлага нещата, той мисли, че утрешният ден ще му донесе по-добри условия, но винаги остава излъган.

Съвременните хора очакват големи резултати, големи придобивки в живота, но остават разочаровани; те не знаят

законите на живота и затова се обезсърчават. Закон е: малките работи, малките придобивки са предшественици на големи, на велики резултати; ако човек разбере и приложи този закон в живота си, той ще придобие вътрешно спокойствие, вътрешен мир. Не е лесно да придобие човек този мир в себе си – за такъв човек може да се каже, че има характер. Някой казва: „Аз имам голямо въздържание“; въздържанието и вътрешното спокойствие са две различни неща: когато водата ври в добре затворен котел, това е въздържание – външно само човек е спокоен, но вътре има голямо брожение, голям напор. Добре, че обвинката на човека, т.е. неговият котел, е здрава, та издържа на вътрешното налягане, но при това положение все трябва да се намери един отдушник, парата да излиза навън – ако огънят, на който водата в котела ври, е много голям, човек трябва да остави отдушника отворен, да не се пръсне котелът. Умният човек впряга парата на работа и подкарва трена. Глупавият оставя котела да се пръсне и се чуди защо машината не върви; вика веднага лекар, който го преглежда внимателно и казва, че е станало някакво усложнение – никакво усложнение не е станало, с глупавия всякога стават усложнения. Когато колата се движи, осите трябва да са намазани с масло; щом не са намазани, от движението, от търкането се образува топлина и осите се запалват – тогава всички казват: „Колата се запали, някакво усложнение е станало“. Никакво усложнение не е станало и нямаше да стане, ако вие бяхте хора предвидливи, досетливи и със самообладание; при тези условия човек има възможност да реализира повече неща в живота си, да придобие повече знания, които днес му са потребни.

Има знание, което днес именно е потребно на човека; за тази цел е необходимо той да работи за развиване на своята интуиция, тя ще му помогне в много случаи на живота. Когато интуицията в човека е развита, той знае кога и какво да говори, какво да направи, какво да научи и т.н.; у когото интуицията не е развита, той не знае къде какъв разговор да води – дойде му някой приятел на гости и той започва да говори работи „ни в клин, ни в ръкав“ и в края на краищата двамата

остават недоволни; като си отиде приятелят му, той казва: „Не трябваше да постъпя така; и аз не исках това, но така излезе“. Да имаш интуиция това значи да разбираш кому какво е нужно и да го удовлетвориш по най-разумен начин. Ако срещнеш някой философ, ще разговаряш на неговия език. Необходимо е всеки човек да развие в себе си интуицията, тя му е дадена от Бога, за да схваща той отдалеч събитията. Условиата се дават даром, а резултатите се придобиват – това значи: условията за развиване на интуицията са дадени на човека даром, а той трябва да работи върху себе си, да прави усилия да я развие. Когато се развива интуицията, човек преставя да се дразни, става тих и спокоен, придобива разположение на духа и вътрешна радост; той не допуска вече в съзнанието си нищо чуждо, а в ума си нито една отрицателна мисъл и в сърцето си нито едно отрицателно чувство. Интуицията изключва от себе си всякакви одумвания, всичко речено-казано; който се ръководи от своята интуиция, той е затворен за шума на външния свят – той влиза в сърцето си, затваря се там, взима бърсалката и започва да изтрива: кой какво казал – това се изтрива и остава чисто сърце, на което ще се пишат само Божествени работи. Красиво е да отидете до една чиста дъска, на която нищо не е написано и очаквате да дойде Божият пръст да пише; красиво е да спрете и да си починете на една неразорана нива – ще си починете и ще се помолите Бог да изпрати работници да изорат тази нива. Красиви места са ония, на които човешки крак не е стъпвал, нито човешкият живот е орал – тези места са девствени и те очакват Божият крак да стъпи върху тях.

Сега, моята цел е да насоча вниманието ви към тия места, тях да търсите. Вие четете произведенията на някой поет, но виждате, че много човешки крака са стъпвали на нивата, която той е орал и сял. Преди тебе никой не трябва да е стъпвал на мястото, където ще ореш и ще сееш, това място е определено само за тебе; нека всеки стъпи на ново, чисто място, определено само за него и от това място той ще определи посоката на своето движение, от своето място той по-добре ще разбере и другите хора, по-добре ще определи и техния път.

Всяко нещо се цени и познава на своето място. Ако вземете един хубав хляб и отидете при един чист планински извор да си хапнете от хляба и пийнете от чистата вода, вие ще оцените хляба и ще благодарите за него; ако вземете същия хляб и отидете да орете на една нива, обрасла с тръни и бодили, ще оцените ли хляба – от непосилния за вас труд и хлябът ви ще бъде горчив. Следователно, за да оцените един поет, вие трябва да имате интуиция, да схващате мисълта му. Вие четете едно стихотворение за кокичето или за минзухара и се чудите откъде този поет е измислил тези неща; в хубави образи той е описал страданието на кокичето, но вие не го разбирате – защо не го разбирате? Защото нямате интуиция. Ако имате интуиция, щяхте да разберете защо поетът пише така. Наистина, кокичето не може да пролива сълзи, но поетът е вложил тия думи в устата на кокичето с цел да изрази друго нещо, което вижда в живота – поетът описва действителността в разни образи или я изказва чрез устата на различни живи същества, били те растения, животни или хора.

И тъй, хората могат да се разберат помежду си само когато се ръководят от интуицията; щом се разберат, те ще могат да живеят добре; щом живеят добре, те ще бъдат радостни и весели и Царството Божие ще се въдвори на Земята. Един наш познат събрал няколко свои приятели на угощение и казал: „Днес се въдворява Царството Божие на Земята“. Казвам: за него може да е така, но дали приятелите му ще го разберат? Христос казва: „Наближило е Царството Божие на Земята“, съвременните хора обаче се запитват: „Ако преди две хиляди години беше наближило Царството Божие на Земята, защо още не е дошло? С биволска кола да пътуваше, пак щеше да дойде до днес“. Верни са думите на Христос, че е наближило идването на Царството Божие, но далечно е разстоянието, откъдето идва; днес Царството Божие е по-близо, отколкото във времето на Христос.

Изпейте сега упражнението „Давай, давай!“ с движения.

Когато между думите и движенията има съответствие, мисълта се усилва, а силните мисли, чувства и постъпки са високи върхове. Когато при пеенето искаме да изразим дъл-

бочина и устойчивост в чувствата, служим си с басовите тонове, високите тонове не са толкова устойчиви. Ниските тонове представляват дървета с дебели клони, които издържат при всякакви условия в живота; високите тонове пък са нежни дървета, с тънки, деликатни клончета, които не са пригодени за действителния живот.

Изпейте сега упражнението „Любов ме чиста озари“. Първо я изпейте с ниски тонове, както мъж би я пял, а после – с високи тонове, както жена би я пяла.

Защо човек не може да пее хубаво – защото умът и сърцето му не са свободни. Ако иска да пее хубаво, той трябва да бъде съвършен. Когато умът и сърцето на човека не са свободни, неговото съзнание се натъква на влиянието на вълчите вълни, които му препятстват да пее хубаво, пък и другите, като го слушат да пее, ще кажат: „И той ли се намери сега да пее?“. Който иска да пее хубаво, той трябва да бъде вътрешно свободен, да се радва, че пее. Ако видите някоя стара сестра или стар брат да пее, вие ще се смеете; за пеенето смях няма – който се смее, който се радва, само той може да пее. Не е лесно човек да пее – школуване, дисциплина се изисква, за да може да пее. Колко години трябва да се упражнява човек, докато дойде до положение да контролира гърлото си, да пее както иска, да развие мекота, магнетична сила в себе си! Който може да разбере и приложи законите на пеенето, той става отличен певец; който не може да разбере тия закони, той остава обикновен певец. В съвременните песни няма съответствие между думите и тоновете, вследствие на което те не могат да произведат нужния ефект – но и при това положение за предпочитане е човек да пее, отколкото да не пее.

Изпейте упражнението „Киамет Зену“.

*

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

СИЛНИТЕ ТЕЧЕНИЯ

*Двадесет и четвърта лекция
9 март 1927 г.*

СИЛНИТЕ ТЕЧЕНИЯ

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

Размишление.

Бе четена темата върху задачата колко думи са изговорени в продължение на три часа и колко от тях са съществителни, прилагателни и глаголи.

За следващия път ще изчислите колко от изговорените думи се отнасят към физическия, колко – към Духовния и колко – към Божествения свят.

Като говорите за съществителните имена, трябва да знаете кога са произлезли; те са най-нови, т.е. те са произлезли най-послед, затова се смятат за деца в речта, а най-стари думи са съюзите – значи съюзите са старците в речта. Следователно вие ще започнете от съществителните и постепенно ще вървите, докато дойдете най-послед до съюзите – ще започнете от младото поколение и ще стигнете до старците. Като изброявате думите, интересно е да знаете колко от тях се отнасят към материалния свят и са свързани с ядене и пиене – по този начин ще определите какви течения преобладават от 9 до 12 часа. Ще забележите, че в това време можете да изпаднете в някакъв разговор, от който не можете да се освободите: искате да млъкнете – не можете; искате да промените разговора – пак не можете; това показва, че в Природата съществуват известни течения, които силно влияят върху човека. Обаче за човека е важна повече мисълта, отколкото говорът, важно е каква мисъл го занимава. Който мълчи, това не показва, че той е кротък – кротостта е вътрешно, а не външно качество; когато котката дебне мишка, тя не издава никакъв звук, даже дишането си притаява и седи със затворени очи, като светия, като че не се интересува от земни работи, но всъщност тя не е кротка – в дадения случай умът на котката е толкова съсредоточен към мишката, че нищо друго

не съществува за нея; тя седи пред дупката на мишката, с мисълта си я вика: „Излез, излез навън!“ и най-после мишката излиза от дупката си и котката я улавя. Ако 150 пъти викате упорития човек да дойде при вас, най-после той ще отстъпи – така ще проверите доколко човек може да издържа в упоритостта си. Това е закон, който действа върху човека.

Сега, като наблюдаваме света с всички живи същества в него, виждаме, че той е построен върху известни разумни закони. И човешкият организъм е построен върху същите закони – който разбира тия закони и ги спазва, той е здрав като канара; който не разбира тия закони и не ги спазва, той е нежен, крехък като стъкло, най-малкият ветрец го събаря. Кой е виновен за това положение? Майка дава на детето си хубава стъклена чаша да пие вода; детето хваща чашата невнимателно и я изпуска на земята, вижда чашата счупена и започва да плаче. Кой е виновен – майката или детето? Майката е виновна, тя трябваше да даде на детето си чаша, която не се чупи лесно, или поне такава чаша, която не струва скъпо. Ще кажете може би, че детето е малко, а майката не е предвидила, и ще ги оправдаете – лесно е да се извини човек, когато счупи една чаша, но как ще го извините, когато той поверява живота си на същества, които седят по-ниско от него? Как ще извините един човек, който употребява живота си за глупави работи? Аз се чудя на неразумността на съвременните хора, при това много от тия хора са с висше образование – чудя се как нямат понятие от основните закони, които управляват живота; в това отношение тяхното знание остава неизползвано, те носят това знание на гърба си като чужд товар, с който не могат да разполагат, но чуждото всякога остава чуждо. Ако имате една огърлица от скъпоценни камъни, може ли тя да допринесе нещо за вашия характер? Тази огърлица е външно пособие, което не може да повлияе нито върху характера, нито върху ума или сърцето на човека. Следователно, ако поставите в ума си думи или мисли, дълбокия смисъл на които не разбирате, те ще бъдат тежест за вас, но не и благо; колкото и велики да са тия мисли, те не са ваши. На това основание казвам: във всеки човек има нещо

добро, което не е още негово; то ще стане негово само тогава, когато го разработи и прояви навън – и той да се ползва от него, а също така и близките му. Това се дължи на обстоятелството, че понякога човек е заставен въпреки своята воля да върши това, което не желае – например впрегнатият в колата кон ще вози и светията, и разбойника. Тъй щото когато хората правят Добро или зло, това не става по тяхната воля, но под влиянието на камшика: когато вършат Добро, някой светия ги е впрегнал и кара колата; когато вършат престъпления, някой разбойник ги е впрегнал и удря с камшика. В това отношение вие нямате никаква отговорност, но носите последствията на злото и Доброто, което правите; ножът, с който е извършено едно убийство, не е отговорен за убийството, но той ще носи неговите лоши последствия – ржда ще разяде този нож.

Казвате: „Защо са толкова строги законите?“. Законите са строги, защото съзнанието на съвременните хора не е будно, вследствие на което те не могат да влязат във връзка със съзнанията на Висши разумни същества и от тях направо да се поучат – тогава не остава друго, освен да изпитат строгостта на законите, за да се пробуди в тях висшето съзнание. Онзи, в когото Божественото съзнание е пробудено, той никога не се натъква на разумните закони – той върви в съгласие с тях и ги прилага. Вие живеете в един несъзнателен свят и се чудите защо този свят е създаден така. Питам: защо българите са недоволни от своите закони, защо днес сте недоволни от тях; защо не създадохте такива закони, които да превърнат България в цветна градина? Аз говоря за човешките закони, а не за законите на Природата – последните оставям настрана, те нямат нищо общо с човешкото съзнание; Природата не се управлява от камари, подобни на човешките, нито по закони, създадени от хора. Например според човешките закони позволено е на ловджиите да убиват дивеч, на рибарите – да ловят риба, освен през времето, когато те се размножават. Ако съзнанието на рибите, на птиците и на млекопитаещите беше по-високо, те щяха да забележат, че от време на време смъртността в тях се увеличава; те нищо не виждат, нищо не

разбират, но едно след друго умират, без да ги питат искат ли, или не искат. Ловецът гръмне, заекът се търколи, а другите зайци се разбягват – те си казват: гръмна нещо, някоя птица отгоре падна, но какво гръмна, защо птицата падна, нищо не знаем; те не виждат даже, че заек някъде наблизо е паднал. Същият закон се отнася и до хората: гръмне нещо въвн от тях и току-виж паднала някоя дума отгоре им и те се търколили – има думи, които действат върху човека убийствено, една такава дума може да го търколи мъртъв на земята или най-малко може да го подлуди. Често хората се шегуват помежду си съвсем не намясто. Например някой човек спи, вие се приближавате тихо до него и на краката му поставяте една малка книжка, която после запалвате; този човек моментално се събужда и извиква – той може да полудее от тази изненада. Самообладание се изисква от хората.

Казвам: условията, при които живеете, изискват будно съзнание. Човек трябва да се тренира, да се самовъзпита, той трябва да работи, да учи, да се домогне до законите на Кабалата, до законите на висшата математика; много хляб още трябва да ядете, за да дойдете до тези закони, а при това ще ядете хляб не като сегашния – ще престанете да ядете сегашния хляб. Висшата математика изключва употребата на лука, чесъна, празата, на различните пържени масла и т.н.; който иска да се занимава с висшата математика и да стане математик в пълния смисъл на думата, той трябва да се храни с плодове, току-що откъснати от дървото; който яде развалени, гнили плодове, всякакъв математик може да стане, но не и такъв на живата математика, която преобразява човека. Ще кажете: „Къде са тия условия?“. Всеки може да си създаде тези условия; наистина, в един ден той не може да ги създаде, но като работи съзнателно, в един живот ще може да ги постигне. Ако работите съзнателно, интензивно, в десет години вие ще можете да придобиете това, което при обикновени усилия можете да добиете за 50 години – това не е ли достатъчно? За тази цел е необходимо човек да живее съобразно законите на живата Природа, да развива скритите сили и дарби в себе си; неусетно той ще развие и своето

вътрешно зрение, да вижда нещата ясно и да разбира дълбокия смисъл на живота.

Много ясновидци виждат светлина около себе си, около хората и разните предмети; това още не е истинската светлина, тази светлина е физическа, светлина на Астралния свят, откъдето се вижда, че всеки свят има, също както и Земята, няколко подразделения. Тази светлина се различава от духовната, която е жива, неизменна и непреривна в своите трептения; духовната светлина няма сенки, тя прониква цялото пространство и всичко осветява – пред нея няма нищо скрито-покрито.

Сега, като ученици от вас се иска работа: за всеки даден случай вие трябва да направите нещо, колкото и малко да е то – всеки ще работи според силите и възможностите си, но трябва да направи нещо. Това не значи, че нищо не работите, но има разлика между разумна и неразумна постъпка. Всяка разумна постъпка, всяко знание носят известни придобивки. Какво ви ползва хубавата бележка, ако нямате знание? Или защо трябва да ви обезсърчава слабата бележка, ако имате знание? Представете си, че вие сте ученик в гимназията и учителят ви вдига на урок; вие ставате от мястото си, отивате при учителя си, но нищо не знаете и започвате да плачете. Учителят ви погледне, съжали ви и ви пише добра бележка; вие отивате на мястото си, нямате слаба бележка, но нищо не знаете, никакво знание не сте придобили. Може да се случи и обратното: знаете урока си, но учителят ви е нещо неразположен, няма търпение да ви изслуша; вие се смутите и той веднага ви изпраща на мястото, като ви пише слаба бележка. Питам: тази слаба бележка показва ли, че вие не знаете урока си – не, слабата бележка в дадения случай говори за условията, при които ученикът е попаднал. Всъщност бележките служат само за поощрение на учениците.

Човек трябва да прави разграничаване. Например имаме четири годишни времена, които съществено се различават едно от друго – те представляват състояния или промени в Природата; четирите годишни времена могат да се сведат главно към две промени: положителна и отрицателна, т.е.

прилив и отлив. През пролетта се забелязва едно възходящо състояние – прилив, който през лятото се усилва, а след това през есента настъпва отлив, който през зимата се усилва; значи пролетта е начало на прилив, а зимата – край на отлив. Същите промени, същите състояния на прилив и отлив се забелязват и през деня: сутрин е пролет, на обед – лято, след няколко часа – есен, а надвечер – зима. След залез слънце до зазоряване имате пак същите промени: докато е още светло, настъпва пролет на тъмнината; после – лято, есен, зима, докато дойдете до зимата, когато отново настъпва пролетта, но пролетта на светлината. Същият закон действа и в психическия живот на човека: когато сте радостни, вие сте в пролетно състояние; ако радостта ви се увеличи, влизате в лятото; щом започнете да изтреснявате, да губите радостта си, вие сте в есента; и най-после ставате замислени, съсредоточени, започвате да философствате – вие сте в зимата. Тъй щото каквото става в Природата, става и в човека.

Сега, вие трябва да изучавате тези състояния, да ги имате предвид, ако искате да бъдете здрави, силни, да се радвате на живота; тези неща имат практическо приложение в живота – ако нямат никакво приложение, какъв интерес представлява за вас знанието на четирите годишни времена или смените в Природата? Това знание има смисъл и значение за човека, когато се приложи в живота му – тогава той ще разбере и промените, които стават в четирите свята, през които минава, тогава човек ще разбере защо минава от един свят в друг. Когато в Причинния свят настъпва зима, човек трябва да слезе на Земята, във физическия свят, където е лято; когато в дома на бащата настане зима, синът трябва да напусне този дом, защото там няма какво да яде – когато на Земята настъпи зима, той трябва да се качи в Астралния свят, където е пролет, там ще стане трансформиране на чувствата. За в бъдеще, когато на Земята настане вечна зима, нейните енергии ще преминат в Духовния свят, който така ще се организира, че ще стане годен за живеене на хората от физическия свят. Той ще бъде по-красив от физическия, с по-ефирна материя.

Казвам: съвременният човек още не е готов за Духовния свят и задачата ви като ученици се свежда именно към това – да се пригответе за Духовния свят. Животът на сегашните хора не е истински живот, той представлява живот на фалиралаи търговци. За да се уверите, че е така, поставете си като задача да отбелязвате колко дни в месеца сте добре разположени; после извършете тази задача за цяла година, да видите през какви състояния минавате. Вие не сте правили такива изчисления, не сте отбелязвали разположенията си – само по този начин ще можете да си дадете отчет какво представлявате днес, докъде сте дошли и какво сте постигнали. Представете си, че вие сте били няколко години в Америка и се връщате в България със сто хиляди долара печалба. Пътувате и си мечтаете как ще пристигнете в България, как ще си купите къща, да си поживеете богато и спокойно, обаче нападнат ви крадци и взимат всичкото богатство, оставате без пет пари в джоба си, с празни мечти – какво ще бъде вашето положение сега? Ужасно е положението ви. Ще дойдат след това да ви говорят, че трябва да търпите, да понесете всичко с мир и спокойствие; лесно се говори, но вие сте вложили в тия пари труд, енергия, свързани сте с тях, не ви е безразлично. Когато някой казва, че без пари не може да се живее, това показва, че този човек е вложил половината си живот в парите; щом парите ги няма, и половината му живот отива с тях.

Един виден виолонист занесъл цигулката си при майстор, да я поправи добре, защото била пукната някъде. Майсторът взел един нож и го прекарал по цялата дължина на цигулката, за да я разлепи, но какво било учудването му, когато видял, че виолонистът припаднал – защо припаднал? При свирене виолонистът влагал своя двойник в цигулката си и когато майсторът минал с нож по нея, виолонистът усетил болка в двойника си, която му причинила припадък. Затова именно и в Писанието е казано: „Не се свързвайте“ – с какво? Не се свързвайте с временните, с преходните неща: ако се свържете с къщата си и я изгубите, и живота си ще изгубите; не се свързвайте с дрехите, с обувките, които носите

– ако се свържете с тях и ги обикнете, някой ще ги открадне, а след това вие ще страдате.

Казвате: „Това са суеверия, ние не вярваме в такива неща“. На онзи, който не вярва, казвам: нека даде ризата си някому и да види после как ще се чувства – най-малко две-три нощи след това няма да спи: ще се върти ту на едната, ту на другата страна в леглото, докато се умори и заспи. Защо е така няма да обяснявам, но всеки може да направи този опит. Закон е това, всички Разумни напреднали същества знаят този закон и го прилагат. Като не знаете този закон, вие търсите лек начин за постигане на вашите идеали и като не ги постигнете, казвате: „Толкова години се моля, плача пред Бога, но нищо не ми се дава“ – защо? Работа, мисъл се иска, нещата не стават лесно. Когато се казва, че трябва да мислим добре, това значи да се свържем с онзи възвишен, чист свят, където всички Същества разбират и изпълняват волята Божия. Когато се казва, че трябва да правим Добро, нямам предвид правене на Добро както всеки човек го разбира, но както Бог изисква – всеки трябва да прави Доброто според Божия закон; не е Добро онова, което се прави пред хората, те да кажат, че този човек е добър – то е все едно с чужда пита помен да правиш. Всеки трябва да изразява онова, което Бог е вложил в него, и да знае, че това Добро не е негово, но Божие – тогава човек не прави Доброто, но Бог в него; който мисли другояче, той сам ще се натъкне на известно противоречие в себе си. Днес лекарят отива при някой болен, дава му някакви лекарства и казва: „Плати сега!“. Като оздравее болният, лекарят казва: „Аз излекувах този болен“; казвам: който вярва, че сам лекува хората, той има право да взима пари, обаче който знае, че Бог лекува чрез него, той няма право да взима пари.

И тъй, първото условие в работата ви е самовладеенето, самообладанието. Самовладеенето не означава безчувственост – ако самообладанието е свързано с отсъствие на чувствителност в човека, тогава парализираният ще служи за образец; не, изкуството се състои в това при най-голямата чувствителност човек да се владее. Минава някой човек през

гората, почувства, че някаква засада има срещу него; като чувствителен той веднага взима друг път и избягва засадата. Говорят нещо лошо за този човек; като чувствителен той възприема тези думи и се изкачва някъде високо в съзнанието си, да не го засягат, и тогава под ударите на тия лоши думи той оставя само физическото си тяло като мешанка, на която отровните стрели нищо не могат да направят; противникът забива стрелите и мисли, че ще успее нещо, а истинският човек седи горе някъде в съзнанието си и се подсмива – оттам лошите думи не го засягат; обаче ако някоя стрела попадне над мешанката, тогава положението става по-сериозно, засяга човека.

Сега и религиозните, и светските хора не издържат изпитите си – на какъвто изпит и да ги поставят, те пропадат. Невидимият свят изпитва днес всички хора. Особено силно се поддават хората на одумничество – достатъчно е да се съберат две-три сестри на едно място, за да започнат да говорят за другите. Други пък, като се съберат на едно място, ще започнат да се сравняват помежду си, кои са по-напреднали; това са детински работи – някой мисли, че е напреднал, но утре го хване хрема или друга някаква болест и той не може да си помогне; съберат се няколко сестри или братя около него, молят се, но не могат да му помогнат – защо? Вярата се изисква. Гледам някоя майка, като се разболеят децата ѝ, тя се уплаши, изгубва всякаква надежда и съвършено отпада; мъжът ѝ се разболее, пак същото обезсърчение я обхваща. Така човек се изпитва. Вие трябва да бъдете като ясновидците, да виждате края на нещата. Бъдете тихи и спокойни; нещата отвън и отвътре могат да се менят, но вие трябва да останете неизменни. Казвате за някого, че е добър; добър е той, защото работите му вървят, но изкуство е да бъде човек добър, когато работите му не вървят; и светските хора са добри, когато са богати, здрави, от никого несмушавани. Някой се оплаквал, че откак тръгнал в правия път, всичко се обърнало наопаки, работите му останали назад. Едно трябва да знаете: който влезе в Божия път, той първо ще започне да оправя забърканите си работи и след като оправя всичко,

което е объркал, тогава, ако продължава да работи, ще види резултат – тогава работите му ще тръгнат напред. Какво правят хората – като заборчлят, като изгубят богатството си, отиват при Бога, при своя Баща, да се нахранят малко, да си вземат някоя друга пара; като забогатеят, пак отиват в света, където отново всичко изгубват; след това отново се връщат при Господа. Те ту отиват при Баща си, ту се отдалечават от Него, докато един ден съвършено обеднеят и казват: „Сиромаси сме, отникъде нищо нямаме“. Не говорете така, вие сте направили някаква грешка, затова сте изгубили богатството си; сега ви е необходимо самообладание и работа, за да възстановите първоначалното си положение. Следователно, щом видите някаква грешка в другите или в себе си, ще знаете, че тя е задача, която трябва да решите.

Казвам: учете се от всичко, което става в света, било то Добро, или лошо. Хората в света нито са добри, нито са лоши. Има хора, били те религиозни или светски, които не могат да направят нито зло, нито добро. Мнозина говорят за свобода, искат да бъдат свободни; може ли да се нарече свобода това да вземе някой една тенекия, да удря на нея и да мине покрай прозорците на някой болен – болният е чувствителен, той иска тишина, а ти удряш с тенекия. – „Не съм ли свободен да удрям тенекията?“ Ти си свободен да правиш каквото искаш, но всяка неразумна постъпка не е вече свобода; щом искаш да удряш тенекията, иди на разстояние два километра от къщата на болния, да не го смущаваш.

Свободата подразбира служене на Бога – свободен е само онзи, който служи на Бога и изпълнява Неговата воля; в основата на това служене седи Любовта към Бога – само онзи може да служи на Бога, който има Любов към Него. Ще кажете, че се разкайвате, че се молите – това не може да ви спаси, години усилена работа се изисква от човека, за да дойде той до дълбоко вътрешно разкаяние и да започне да работи за Бога, иначе никакви молитви няма да помогнат; при това положение никой Учител в света не може да ви изкупи, вие сами трябва да се изкупите, сами трябва да дойдете до разкаяние, всичко това зависи от вас. Понякога сърцето на човека

се смекчава и после отново се втвърдява – тази мекота не може да подкупи Небето; мекота, която се крепи на материална основа, е временна, друга мекота на сърцето се изисква от човека – мекота, основа на която е Любовта. Мнозина употребяват напразно името Божие – две думи кажат и ще споменат това име; не, Божието име е свещено и само онзи може да го изговаря, който върши Неговата воля. Дръжте това име дълбоко в душата си, ако искате да се повдигнете.

Следователно търсите ли свобода, искате ли да се повдигнете, служете на Бога – тогава ще бъдете и млади, и силни, и способни ученици. Старият казва: „Какъв бях едно време, каква любов имах!“; младият пък казва: „Изгубих любовта си, изгоря сърцето ми“. Любов, която се губи, която гори сърцата на хората, не е истинска – тази любов е свойствена на материята, а едно от състоянията на материята е твърдост; според състоянията на материята тази любов може да доведе човека или до втвърдяване, или до разливане, или до изпаряване на чувствата му. Някой се оплаква, че не може да се моли, понеже нямам разположение; не, ще се молите и когато сте разположени, и когато сте неразположени – щом е въпрос за молитва, няма да чакате добро разположение на духа. Да се откажете от молитвата значи да се откажете от дишането; то е все едно болният да каже, че не иска да диша – той трябва да диша, а при това правилно, дълбоко да диша. Болният трябва да се откаже от нещо, но не от въздух, а от ядене – той трябва да яде по-малко и да избира храната си; болестта му е дадена именно за възпитание на стомаха. Близките му се чудят какво да му дадат, да не умре от глад, да се засили, да се поправи по-скоро – по този начин те ще претоварят стомаха му и ще влошат положението му. Дайте на болния една печена ябълка, няколко ореха и едно малко парченце хляб, препечен на огън; на другия ден вместо ябълка дайте му една печена круша. Причината на всички болести, на всички недъзи, на всички несрети в живота на човека е духовна, а не физическа; ако искате да бъдете здрави, не допускайте в ума и в сърцето си нито една отрицателна мисъл, нито едно отрицателно чувство – отрицателните мисли и чувства са мухи,

паразити, които оставят своите семена по главите ви; не допускат тези мисли и чувства да кацат по главите ви, а ако са успели вече да нахвърлят семената си, вие трябва да вземете гребен и да ги изчистите – ако оставите паразитите да се въдят по главите ви, това е лош признак. Причината за много от болестите се крие във вашето подсъзнание, те са остатъци от вашето минало, с което днес трябва да се справите; задачата ви като ученици е да се справите с всички неправилности на вашето минало и така да вървите напред.

Един благочестив, добър свещеник ми разправяше една своя опитност за силата на изкушението. „Бях си поставил за задача да водя редовен живот, никога да не ям след залез слънце. Едни мои познати ми изпратиха една кошница грозде, но Слънцето беше залязло. Поглеждам към гроздето, не искам да ям, не искам да наруша задачата си. Легнах да спя, но кошницата с гроздето се върти в ума ми, не мога да спя. Станах от леглото си и започнах да чета „Отче наш“, „Верую во Единаго“ и се успокоих малко. Легнах отново да спя, но – ужас! – кошницата пак в ума ми. Поглеждам към часовника, часът е десет; обръщам се надясно, наляво, не мога да заспя, не мога да се освободя от кошницата. Пак ставам, поглеждам – часът е 12; приближих при кошницата, взех малко грозде и си легнах. Каква беше изненадата ми, когато кошницата отново изпъкна в ума ми! Най-после реших: ще стана, ще изям всичкото грозде, да се успокоя; казано и свършено: изядох гроздето и си легнах, но на другия ден вече бях болен. Седя после и размишлявам: чудно нещо, толкова годишен човек съм станал, на другите давам ум, а се изкуших от една кошница грозде. Опасна била тази кошница! Мисля си: опасна е, защото чрез нея дойде изкушението. Утре ще дойде друго изкушение, друго изпитание, което пак няма да издържа. Гледам кошницата, а нещо ми говори: „Защо ставаш толкова суеверен? Тук сега е нощ, а на другата страна на Земята е ден, там Слънцето още не е залязло. Стани от леглото и си хапни малко грозде, то е благословено от Бога“.

Казвам: самовъзпитание е нужно на човека. Ако иска да яде грозде, той може да яде и среднощ, но трябва да се качи

на своя аероплан, да вземе със себе си кошницата с грозде и да стигне Слънцето; щом го стигне, свободно може да яде. Правило е: човек трябва да яде след изгрев слънце и преди залез слънце. Преди изгряването на Слънцето не е добре да се яде; при сегашните условия на живота това правило не може всякога да се спази, но който иска да живее редовно, той трябва винаги да го има предвид; правете този опит в продължение на една година или на няколко месеца, да видите какви резултати ще придобиете.

Човек трябва да измени своя начин на живеене, ако иска да създаде в себе си характер. Как живеят съвременните хора – раждат се, натъкват се на противоречия, блъскат се насам-натам, създават теории и хипотези, философстват и в края на краищата нищо не постигат; идват до ред разочарования, които обезсмислят живота им. Според мене една теория или една хипотеза не е нищо друго, освен една перспектива на даден предмет, разгледан в едно положение; утре обаче за същия предмет ще имате друго положение, друга перспектива. Значи една теория е вярна за дадени условия, за дадено положение; когато условията и положението се изменят, с тях заедно се изменя и теорията. Например виждам един равностраничен триъгълник, но след известно време, при нови условия, този триъгълник не е равностраничен, силите в него се изменят – триъгълникът не е тяло, той е част от дадено тяло; следователно както тялото се изменя, така и неговите части се изменят. И състоянията на хората не са нищо друго освен части от състоянията на други същества, които са със съзнания, различни от техните – всяко настроение е част, отсечка от някое тяло: то може да бъде триъгълник, четириъгълник, петоъгълник и т.н. Това са символи – например триъгълникът, четириъгълникът, петоъгълникът и другите фигури показват качества, положения на съзнанието; това са живи, а не мъртви картини, които показват как нещата менят своята форма, своето място, като минават от физическия в Астралния, от Астралния в Умствения, от Умствения в Причинния свят. Само по този начин човек ще има ясна представа за развиването на съзнанието и за неговата роля в

живота на човека.

Едно трябва да направите като ученици: да се заемете с изучаването на лекциите от първата година още. Там има известни правила, закони, формули, които трябва да заучите добре – по този начин вие ще развиете в себе си известни центрове, които ще ви помогнат в живота. Например вие можете да имате приятел само когато сте развили в себе си центъра на приятелството; вие можете да влезете в някое общество и да живеете с хората в това общество само ако сте развили центъра на общителността; вие можете да обичате Бога само ако сте обработили своето сърце. В Бога като цяло, като единица, се включват всички живи същества; ако обичате Бога, в Него ще намерите и братята си, и сестрите си, и приятелите си, и обществата. На всяка наша проява, на всяко наше състояние отговаря известен център, който трябва да се развива. Това не са илюзии, илюзии има само тогава, когато нещата не се развиват правилно. В илюзията нещата се усилват, увеличават се само, без да растат, без да се организират; например сянката може ли да расте – не, сянката се разтяга само, без да расте. Някой казва: „Слънцето изгрява“; Слънцето никога не изгрява – защо? Защото никога не залязва. Ако се качите високо в пространството, ще видите, че Слънцето не се върти, както нам се вижда, но се движи спиралообразно нагоре и после слиза надолу.

Казвам: ученикът трябва да се концентрира, да развива мисълта си, но не по начина на йогите. Има много начини, методи, с които йогите си служат, но ако човек не ги разбере, той може съвършено да се осакати; тези осакатени ученици са въвн от законите на Природата. Законите на Разумната природа са строги. Аз давам методи, които са свързани с най-малки рискове за човешкия ум – те са методите на живота, методите на Разумната природа. Методите на йогите обаче са свързани с големи рискове – йогите приличат на англичаните, които обичат да се качват по високите върхове даже с риск за живота си; всяка година загиват по планините или потъват в моретата десетки англичани, но те смело вървят към целта, която искат да постигнат. Англичанинът е горд, не отстъпва лесно, той казва: „И живота ми да коства,

аз ще постигна това, което желая“ – хубава черта е тази; българинът е като циганина, който казва: „И чергата изгарям, и чука продавам, но не се подчинявам“ – той е упорит, но не е твърд, твърд човек е онзи, който с мисълта си може да се издигне в пространството, откъдето никой не може да го снесе. Каква твърдост е тази да се държиш за земята – утре земята ще се разклати и ти ще изгубиш твърдостта си. Твърдостта е висше качество, твърд е онзи, който има пълно самообладание, който може да владее своите мисли, чувства и който има в себе си пълно равновесие; той седи на някое място, където никой не го вижда, обаче той всички вижда, всички наблюдава – ученикът трябва да развива в себе си такава именно твърдост, а не упоритост. Само така той ще разбира Природата и ще се ползва от нея, иначе каквито богатства и да има, ще му се отнемат – кой от вас не е опитал това? Днес имате някаква радост, но при най-малката грешка от ваша страна радостта ви изчезва – къде отиде вашият мир? Фиктивни са били вашата радост и вашият мир, а фиктивните неща са материални; материалната радост, материалните блага изобщо всеки може да отнеме, а духовната радост, духовните блага никой не може да отнеме – духовното е достойние на Ангелите. Физическата любов е на пресекулки – ту се явява, ту изчезва; духовната Любов е постоянна – тя непрекъснато се увеличава, расте; във физическата любов има разтягане, в духовната има живот, има растене.

Сега, като говоря по този начин, вие ще кажете: „На думи лесно се говори, но елате в нашето положение да го опитате“. Аз пък ще кажа вие да дойдете на моето положение. Бил съм във вашето положение, няма защо пак да се връщам; сега вие ще дойдете на моето положение. За да се развивате правилно, вие трябва да дойдете на моето положение, това е идеалното положение, към което трябва да се стремите. То не е прахосване на сили, но разумна работа. Страдания, недоразумения ще дойдат – те са неизбежни; за да дойдете до Разумния живот, необходими са страдания. Човек може да се разтревожи за нещо, но важно е да не се гневи. Не е въпросът да се разкайва, но той всякога трябва да държи съзнанието си будно – това значи: когато устата иска да каже нещо, пър-

во да пита съзнанието да говори ли, или не; когато очите искат да видят нещо, да попитат съзнанието да гледат ли, или не; когато ушите искат да чуят нещо, да попитат съзнанието да слушат ли, или не; когато ръката иска да се мръдне, да удари някого, да попита съзнанието да направи ли това, или не. Понеже човекът, т.е. съзнанието в човека, е отговорно за всички прояви на своите удове, то трябва да бъде будно, да държи всички свои слуги в респект.

Казвам: сложете това правило в живота си и вижте доколко ще го изпълните. Когато приложите нещата в живота, тогава ще ги научите. В древността един ученик отишъл при един от Великите Учители и го запитал: „Учителю, кажи ми какво нещо е любов към ближния!“ – „Иди в света и след три години се върни при мене, да ти кажа какво нещо е любов към ближния“. Той отишъл в света според както Учителят му го посъветвал, но след три години се върнал при Него и казал: „Научих първия урок, сега съм готов за втория“. Учителят му казал: „Сега започни оттам, откъдето си спрял“.

Сега, поставете си за задача в продължение на един месец да не съдите никого – нито себе си, нито ближните си; дойдете ли до положението да съдите някого, кажете: „Господи, на Тебе оставям да уредиш тази работа и да се произнесеш за нея“. Казвате: „Ние сме правили такъв опит“. Едно нещо трябва да научите – начина, по който да възлагате товара си на Господа; велика наука е да може човек да уповава на Бога и да знае как да възлага товара си на Него. Значи за един месец ще направите опит във всичките си изпитания да уповавате на Бога. Каквито изкушения, мъчнотии или страдания ви дойдат, уповавайте на Бога! Ако успеете в тази задача, работите ви ще се оправят; ако не успеете, работите ви още повече ще се объркат. Работете всички с упование на Бога! Вие живеете в свят, в който се изисква голямо внимание и съсредоточеност.

*

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

СПАСИТЕЛНИ ПОЛОЖЕНИЯ

*Двадесет и пета лекция
16 март 1927 г.*

СПАСИТЕЛНИ ПОЛОЖЕНИЯ

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

Размишление.

Съвременните хора говорят за сила, за свобода на човешката воля; питам: докъде се простира силата и докъде – свободата на човешката воля? Ще кажете, че силата на волята се заключава в това да преодолява човек всички препятствия, за да постигне своите желания; питам: според вас кои неща са постижими и кои – непостижими? Съвременните хора вярват в невъзможните и непостижимите неща, а не вярват във възможните и постижимите.

Представете си, че имате една кола с четири колела и с два коня – аз взимам тази кола като символ; питам: за колко години тази кола може да ви се подчинява? Ако я държите в изправност, тази кола може да ви се подчинява 20-30 години; ако я употребявате много, ако всеки ден носите с нея пясък, тухли, тя ще ви служи най-много една-две години – защо? Защото осите ѝ ще се счупят, колелата ѝ ще се развалят, конете ще отслабнат и т.н. Като се развали колата и като отслабнат конете, на кого ще заповядвате? Сега пренесете този закон по отношение на вашето тяло – ако не държите тялото си в изправност, за колко години ще могат краката ви сигурно да стъпват, ръцете ви разумно да работят, ушите ви добре да чуват, очите ви ясно да виждат? Вие не се замисляте за това, но се занимавате с Небето, с Ангелите, искате да знаете как ще ви посрещнат на онзи свят. Знаете ли как са дошли Ангелите до положението, в което днес се намират? Вие мислите, че лесно можете да дойдете до положението на Ангелите. Срещате един banker и си казвате: „Да имам неговото богатство в ръцете си, много нещо бих направил!“; много лесно искате да придобиете богатството, богатството е сила. Какво ще направите, ако имате на разположение два милиона лева – ще

си създадете някакво нещастие, нищо повече: ще започнете да се храните с печени агнета, кокошки, пуйки и ще развали-те стомаха си в продължение на няколко години. Днес Бог ви е поставил в положението на сиромаш, да се научите да ядете; Той ви казва: „Мазнини няма да ядете, защото те са причина за разни болести“. Понеже в миналото си не сте знаели как да се справяте с организма си, не сте могли да го управлява-те, днес сте дошли на Земята като беден човек, да живеете в лишения, да се изправите; тъкмо сте тръгнали в правия път, намери се някой ваш дядо, който ви оставя два милиона лева наследство, но с това разваля Божия план; вашият дядо не е постъпил добре, той трябваше първо да се обърне към Бога, да попита какво е Неговото мнение по този въпрос – да ви остави ли наследство, или не.

Мнозина идват при мене, искат да им кажа нещо, да зна-ят какво да правят – това, което искат те, е равностойно на два милиона наследство; тогава аз запитвам Бога да отговори ли на въпроса, или не и Бог ми казва: „Този човек е прекарал няколко непорядъчни живота, той трябва да се опретне на работа, да не разчита нито на баба и дядо, нито на баща и майка, нито на приятели; подобрението на съдбата му зави-си изключително от него – ако работи, ще има Божието бла-гословение; ако не работи, главата му ще побелее“. Казвате: „Тежки думи са тия“; по-добре да знае истината и да се стег-не да работи ден и нощ, отколкото да се заблуждава. Трябва ли на онзи затворник, когото съдят е осъдил на смъртно на-казание, да кажа, че ще го освободят, че ще го възнаградят с Георгиевски кръст, че ще бъде щастлив човек? Бесилка чака този човек, няма защо да го залъгвам; ще му кажа: братко, остават ти само десет часа да живееш, приготи се, прекарай тия часове в молитва; ти си извършил едно престъпление и трябваше навремето да мислиш, сега не остава друго, освен да се молиш.

Човек трябва да бъде искрен: каквото говори, да изпъл-нява, да живее в него. Щом говоря за Бога, аз Му служа, не върша моята воля, но Неговата. Няма човек в света, който като е работил за себе си, да се е повдигнал; в първо време

този човек може да печели, но в края всичко ще изгуби. И на вас казвам: бъдете внимателни, за да не направите и вие същата погрешка; в миналото сте живели и работили за себе си, гледайте и сега да не вървите по същия път. Новата култура иска хора служители на Бога, които да работят разумно и с Любов; не е достатъчно човек да бъде добродетелен – Добро без Любов нищо не струва. Какво добро е това, ако дадете на някой беден човек един лев? От всички добродетели Любовта е най-голяма, без Любов нищо не може да се постигне. Аз не говоря за любовта на сегашните хора, тя е остаряла вече – тъй както хората проявяват любовта си едни към други, тяхната любов е изживяла вече времето си; всичко, което днес се проповядва, е старо учение, хората са знаели тия неща отпреди хиляди години още. Знанията на съвременните хора са ограничени – те се занимават с физическия, с материалния свят; това обаче е стара наука, през която са минали и минералите, и растенията, и животните. Растенията знаят химия, математика по-добре от много учени; стомахът ви разбира математиката по-добре от вас. Единственото ново нещо е това, което се говори в Откровението: „Господ твори Ново небе и Нова земя“; Ново небе и Нова земя – разбирам новите възгледи в живота, с които ще се вдигне нова завеса и ще се открие нов свят.

Сега ще кажете, че еди-кой си професор, еди-кой си учен казал така; казвам: добро е това, което учените са казали или открили, но това още не е истинска наука. Че еди-кой си учен създал някаква теория, тази теория още не е абсолютна; че еди-кой си професор направил някакви изследвания, тези изследвания още не са последната дума на науката; че еди-кой си лекар направил някаква операция, тази операция не е единственият начин за лекуване на дадената болест. Истински лекар е онзи, който може да намери някакво сигурно средство против трудно лечимите, или по-право – неизлечимите днес болести: туберкулоза, проказа и тем подобни; истински лекар е онзи, който може да намери сигурно средство против всички нещастия – достатъчно е този лекар да бутне един ключ в организма на болния, за да оздравее той моментално. Това значи лекар, под това разбирам истинска наука.

Има два начина за лекуване – стар и нов. Съвременните хора обикновено се лекуват по стария начин, с лекарства, с бани и т.н.; този начин на лекуване е бавен и дава микроскопични резултати. И аз лекувам по този начин – като дойде някой болен при мене, аз му давам известни методи, известни съвети и му казвам: „Ако изпълняваш съветите ми, след шест месеца ще имаш микроскопични резултати“. Обаче аз не лекувам хората по новия начин – защо? Защото те още не са готови. Новият начин е духовно лекуване; ако излекувам някой човек по духовен начин, като не е готов да води чист живот, той ще греши още повече, а с това ще си създаде по-големи затруднения в живота. За онзи, който е готов, духовното лекуване моментално дава резултати – достатъчно е да се даде на болния микроскопична част от еликсира на живота, за да оздравее моментално. Засега един от начините за лекуване на съвременните хора е да ядат малко, изобщо да не преяждат. Какво казват учените по този въпрос – те казват, че храната, която човек употребява, трябва да съдържа като главни елементи водород, кислород, азот, въглерод и други някои второстепенни, при това те определят в какво количество трябва да се взимат тия елементи. Вярно е, че организъмът се нуждае от всички тези елементи, но едно е важно да се знае: стомахът се нуждае от малко храна.

И тъй, от начина на храненето и от живота, който човек води, може да се определи колко години неговата кола, т.е. неговото тяло, ще му се подчинява. Това зависи и от разумността на човека – който не живее разумно, той е осъден на преждевременно остаряване; когато човек остарее, краката му отслабват и се отказват да му служат – такъв човек се намира вече в зависимост от другите хора и често става играчка в техните ръце. Според Новото учение на човека е определено да живее 120 години и до това време да си служи сам, да не се нуждае от ничия помощ; човекът на Новото учение не трябва да боледува и като дойде време да замине за онзи свят, той пак трябва да бъде здрав, да не е боледувал. Заминаването на човека за онзи свят трябва да бъде като заминаването му от един град в друг или от една държава в

друга. Днес някой заминава за онзи свят, след като е боледувал дълго време, след като са изхарчени за него 20-30 хиляди лева и в края на краищата продължава да смуцава близките си и от онзи свят – в такъв случай по-добре е било да не заминава, но да остане да живее още на Земята. Следователно на ония, които мислят да ни смуцават от онзи свят, казваме: „По-добре останете на Земята да си поживеете още, че тогава ще ви изпратим на онзи свят. На Земята ще посещавате театри, концерти, балове – каквото пожелаете; освен това ще имате хубави къщи, хубави дрехи, от всичко ще бъдете задоволени“. Бог е създал света тъкмо за тези хора; този свят не е създаден за праведните хора, но за грешните, да не смуцават праведните, да не пречат на работата им. И наистина, на грешните хора са дадени много блага, да ядат и да пият, да не правят престъпления и въпреки това на Земята пак стават престъпления – това се дължи на недоволството на грешните хора. Праведните, добрите хора на Земята са малко – ако погледнете с око на ясновидеца, ще видите каква малка част от хората светят, т.е. изпускат светлина. По-голямата част от хората на Земята са грешници; за да ги задоволи, Бог им е дал безброй блага – ядене, пиене, къщи, ниви, богатства, само да не вършат престъпления. Наистина, и това е култура, но култура на грешни хора, която е временна, а не вечна. Без тези блага, без тези удоволствия животът на Земята щеше да бъде още по-лош, с повече нещастия. При това положение тия хора не могат да се обърнат към Бога; те трябва да минат през големи страдания, да се пробуди съзнанието им и тогава доброволно да потърсят Бога. Нека всеки се определи към кои спада – към светиите или не.

Някой казва: „Чудно нещо, снощи свещта ми светеше, а тази вечер загасна“. Аз питам как е възможно една хубава свещ една вечер да свети, а на другата вечер да не свети и от тук вадя следния закон: когато тъчете платното си, т.е. своя живот, трябва да спазвате всички правила на тъкачеството. Основата на платното трябва да бъде много здрава и доброкачествена; вътъкът – също така здрав; бърдото, станът също така трябва да бъдат първокачествени. С една дума, всичко

трябва да бъде здраво, хубаво, за да можете лесно да продадете своето платно; ако платното ви е долнокачествено, един-двама могат да се излъжат да го купят, но трети няма да се яви – с това вие пакостите първо на себе си, а после и на другите. Ето защо знайте, че каквото мислите и чувствате, то първо ще се отрази върху вас, а после и върху другите хора. Животът на човека не е нищо друго освен платно, което той трябва да употреби или за себе си, или за другите. Човек не може да живее само за себе си – защо? Защото животът е капитал, даден от Бога, част от който ще се използва за самия човек, а останалото – за общо употребление. Горко на онзи, който задържа този капитал само за себе си! Напълнете своя хамбар, а излишъка дайте на другите, и те да се ползват; втори хамбар за себе си не градете, един хамбар е достатъчен на човека. Дайте от изобилието си на бедните, на страдащите, излишъкът не е за вас – той е предвиден за ония, които нямат; който мисли да прави втори хамбар, нека знае, че добро не го чака, един хамбар е нужен на човека. Учението, което ви проповядвам, можете да турите в хамбара си, но остане ли излишък от него, раздайте го на сиромасите, на нуждаещите се; ако намеря втори хамбар, аз ще ви държа отговорни – да знаете това; достатъчно ви е да имате един хамбар пълен, втори хамбар не е позволено да имате. Казвате: „И ние сме съгласни с това, и ние искаме да живеем помежду си по любов“; по Любов могат да живеят само ония хора, които имат един хамбар, а не два.

И тъй, първото нещо, необходимо за всеки човек, е колата, т.е. тялото, да се подчинява на духа му. Човешкият живот се обуславя от законите, в които Бог го е поставил – мислите ли тогава, че можете да бъдете свободни? Човек е свободен дотолкова, доколкото изпълнява тия закони, доколкото изпълнява волята Божия. Често хората мислят, че са прави в постъпките си, когато се ръководят от своите вътрешни разбирания, обаче тук те трябва да бъдат много внимателни – не всякога тяхното вътрешно разбиране е съгласно с Божиите закони. Знаете ли какво нещо е вътрешното разбиране? Човек може да възприеме някаква мисъл отвън по телепатичен

начин и без да знае това, да я смята за проява на интуицията, на Божественото чувство в себе си; без да мисли много, той казва: „Бог ми каза да направя това“. Не, това е мисъл, приета някъде отвън, както по радио се предават разни мисли. Човек трябва да се изпитва, да знае откъде идват мисли към него; той трябва да познава проводниците, да ги различава, иначе ще изпадне в грешки. Някой възприел една мисъл от Париж или от Лондон и бърза да се похвали, че получил някакво съобщение от Невидимия свят, друг пък казва, че получил някакво съобщение от жителите на Луната. Питам как е получил това съобщение, когато днес нямаме радиоапарат до Луната, или как е получил съобщение от Невидимия свят? Божествените вълни се отличават с особени свойства: ако си болен и възприемаш една такава вълна, моментално ще оздравееш; ако умът ти е объркан, моментално ще се проясни; ако сърцето ти се е втвърдило, моментално ще се смекчи; ако си бил скръбен, тъжен, моментално ще цъфнеш като цвят, ще станеш бодър, весел, радостен – това значи да си възприел Божествена мисъл. Ако направите някакво добро по човешки, всеки ще каже: „Имал повече, дал и на другите“; ако направите едно добро по Божествен начин, всеки ще каже: „Благодарим на този човек, че е изпълнил волята Божия. Да бъде благословено Името Божие!“. От Божественото Добро всички се радват; от човешкото – само един се радва, и то временно, за момента само.

Някой казва: „Да дадем на този човек нещо, да му намажем колата“; питам кой човек, като е мазал колата си с катран, е останал здрав – с мазане работа не се върши, да замазваш нещата е стара култура. Някой казва: „Да кажем на този човек една сладка дума, че да му мине“ – това е мазане на колата с катран. Аз не съм против катрана, но той има място само в старата култура, в новата култура катран не се позволява – катранът съдържа в себе си вредни за организма елементи. В старата култура кадене с тамян се позволява, но в новата – никакъв тамян не се позволява. Новата култура не позволява да се вадят никакви екстракти, никакви есенции от плодове – всичко трябва да се употребява в естествен вид,

както Природата го е дала. Новата култура не позволява рязане на лозите. Сегашният живот е несъвместим с бъдещия, не си правете илюзии, че можете да живеете по стар начин и да бъдете носители на новите идеи. Това, което днес научите и приложите, съставлява основа на бъдещето. Апостол Павел казва: „Отчасти знаем, отчасти мъдруваме. Когато дойде съвършеното, тогава ще познаем Бога, както сме и ние познати“.

Закон е: краката ще ви се подчиняват дотогава, докато имате Любов към Бога; ако Любовта ви към Бога престане, и краката ще се откажат да ви служат. Очите ще ви се подчиняват дотолкова, доколкото любите Бога, и умът и сърцето ще ви се подчиняват дотолкова, доколкото любите Бога. Ако съберете Любовта на цялото човечество, на всички светии, добри и праведни хора, на всички Ангели и богове на небето, едва ли тяхната Любов ще съставя микроскопична част от Любовта на Бога. Човек трябва да влезе в Любовта на Бога и да не се заблуждава от окръжаващата среда; всеки човек говори това, което знае, прави това, което може и разбира, обаче когато дойдем до Божественото, там вече има друга марка.

Сега, като наблюдавам вашия живот, виждам колко мъчно издържате изпитите си – защо? Защото не се съобразявате с условията. Някой има да минава дълъг път и тръгнал с натоварена кола. Срещат го пътници, казват му да свали част от товара си. – „Няма нищо, ще го изкарам, пътят ми е лек.“ Наистина, той слиза по наклон, надолу, и колата лесно върви, но по-нататък пътят става по-труден; той не предвижда това и си пее: „Горо ле, зелена, водо ле, студена“. По едно време пътят става равен и колата мъчно върви, още по-нататък пътят се издига нагоре, колата спира вече, не върви – какво да прави сега? Той трябва да снесе три четвърти от товара си. – „Къде да оставя този товар?“ След тебе идват бедни хора, с празни коли, те ще го натоварят. – „Как да оставя товара си, за който толкова труд съм употребил, докато го спечеля?“ Ако не оставиш товара си, колата ще оставиш, а то е по-страшно; снеси част от товара си и Бог ще те благосло-

ви. Такова нещо представят бурите, мъчнотиите в живота на човека.

Казвам: положението на този човек е подобно на онова, в което изпаднал един селянин от Варненско. Един ден този селянин отивал за Варна и карал пълна кола със слама. Среща го един човек и го пита:

– Колко продаваш тази слама?

– Сто лева.

– Ето, вземи сто лева. Изсипи сламата на земята и всеки да си върви по работата.

Селянинът изсипал сламата и седнал пред нея. Другият го попитал:

– Какво чакаш, нали ти дадох парите?

– Даде ми парите, ами сламата?

– Щом ти е платено за нея, няма какво повече да мислиш, върви си по пътя!

Седи този човек и мисли какво ще стане със сламата; има кой да се грижи за нея, ти продължавай пътя си. И съвременните хора сега седят и мислят какво ще стане със сламата – няма какво да мислят, има хора, които се грижат за нея; на вас не остава друго, освен да си гледате работата и да вървите напред.

Като ученици вие трябва да избягвате еднообразието, защото еднообразието убива, а разнообразието оживява човека; аз говоря за вътрешното разнообразие, а не за външното. Казвате: „Тогава трябва да се отречем от старата култура“; няма защо вие да се отричате, тя сама се е отрекла от себе си – защо? Защото нейната кола е остаряла вече. Нова кола се изисква, животът на сегашните хора е толкова опорочен, че Невидимият свят трябва да се заеме съвършено да го пречисти, да го филтрира – тогава утайките на този живот ще останат на филтъра и ще се изхвърлят вън, а чистата вода ще влезе в употреба; мислите ли, че след това филтриране на живота ще останат в него жаби да кречат – не, ще престанат вече жабешките песни. Казвате: „Хората трябва да се женят, да се развиват, да вървят напред“ – чудни са хората в своите разбирания. Представете си, че водата попие в земята и

навред настане суша – какви женитби могат да стават? На Земята няма да има жито, няма да има царица, глад ще настане – при това положение кой ще се жени, кой ще ражда, къде ще останат тогава булките и младоженците, къде ще бъдат майките и бащите? Хората могат да се женят, но когато има изобилие в живота – тогава те ще скачат и ще пеят както жабите във водата; щом пресъхне водата, ще наведат главите си и ще се молят: „Помени и нас, Господи!“ – къде? В Новия живот. Всички ще се молите да ви помене Господ в Новия живот, където водата изобилно тече и извира, където хлябът вечно расте и зрее. Така трябва да гледате на живота, а не да се борите. Хората не са създали света и няма защо те да го оправят; Божият свят е създаден за ония души, които от хиляди години насам са търсили и търсят Бога и живеят за Него, Божият свят е създаден за ония души, които светят. Ще дойде ден да се запалят и онези, които не светят. Камъкът може ли да свети – не може. Защо? Защото не са намерени онези условия, при които той може да се запали и да свети. Учените разполагат със средства и днес още да запалят камъка, но това запалване ще коства много по-скъпо, отколкото самият камък; ще дойде ден, когато тия средства ще бъдат по-евтини – тогава и камъните ще светят, следователно няма нужда тия камъни преждевременно да се запалят. Има хора, които като камъните днес не могат да светят – те ще чакат своето време.

Сега, като говоря за света, аз имам предвид всички пробудени, съзнателни души. Под израза *съзнателни души* не разбирам само хора, но и животни, и растения – има растения, които вървят по пътя на праведните, има растения, които вървят по пътя на грешните; същото може да се каже и за животните – има животни, които вървят по пътя на праведните, има животни, които вървят по пътя на грешните. Един комар ще ухапе човека и няма да помисли, че му причинява болка – и той си има философия, с която се оправдава, казва: „Какво от това, че съм взел малко човешка кръв? Човекът е богат, може да ми даде малко от своята кръв“. Казвате: „Всеки ще си получи своето. И човекът, и комарът, щом вървят

по пътя на грешните, ще бъдат наказани“; така е, но Духът казва на човека: „Не претоварвай колата си!“. Бъди доволен от това, което Бог ти е дал, колкото и малко да е то – малкото богатство с Любов е за предпочитане пред голямото богатство без Любов; малкото знание с Любов е за предпочитане пред голямото знание без Любов и без приложение. Каква полза от твоята хубава поезия, ако няма кой да я чете и слуша; каква полза от това, че си виден цигулар, когато твоите слушатели са глухи? Следователно красотата на живота се състои в това човек да бъде в съгласие с по-напредналите от него Същества: неговата мисъл да бъде в съгласие с мисълта на тия Същества – това значи хармония, музика в мисълта. Каква по-хубава музика от тази – твоята мисъл да бъде в хармония с мисълта на хиляди напреднали Същества; да мислиш и да разбираш правилно – това е най-хубавата музика, която съществува на физическия свят. Музиката подразбира още проява на Любовта във физическия свят. Когато хората са нещастни, това показва, че те не разбират законите на Любовта; Любовта включва законите за лекуване, за забогатяване на хората. Казвате: „Бог е Любов“; и обратното може да се каже – Любовта е Бог; Любовта пък носи живот, животът носи светлина за човешката душа.

Като ви говоря по този начин, думите ми ще произведат различни резултати. На онези от вас, които са на камениста почва, думите ми ще образуват голям порой и те ще кажат: „Много неща бяха казани, но нищо не остана в ума ни“ – защо нищо не остана в умовете ви? Защото вие представлявате наклон, по който водата не може да се задържи. Онези, които са в долина, ще се удавят от моите думи; те ще кажат: „От толкова говорене умовете ни се замотаха, без малко щяхме да се удавим“ – да, дълбока вода, дълбоко знание е това. За онези пък, които представляват добра почва, моите думи са семена, които ще се посадят, ще израстат, ще дадат добри плодове – ябълки, круши, сливи и др.; те ще кажат: „Разбрахме каквото ни се говори“. Аз бих желал вие да бъдете добрата почва, за да разберете всичко, каквото ви се говори, и да го приложите. Разбирайте нещата вътрешно, за да не се

поддавате на лъжливи внушения; в старо време имало лъжливи пророци и в сегашно време има такива. Човек трябва да разбира истината, да се пази от заблуждения; тези лъжливи пророци могат да говорят на човека отвън и отвътре, но той трябва да бъде внимателен, да не се поддава. Например някой ви говори отвътре: „Ти си много праведен човек, ръцете ти са позлатени от добрини“ – не, този дух ви заблуждава, в живота си човек може да направи само едно Добро; едно Добро, направено с Любов, струва повече от хиляди добрини, направени без Любов. Ако е въпрос за добрините на света, нека светът прави своите добрини; обаче когато се говори за Доброто, което Любовта прави, ще знаете, че Любовта или много дава, или нищо не дава. Ако някой мисли, че Любовта трябва само да дава, той не разбира закона. Може ли да се нарече безлюбие това, че майката и бащата отказват да купят на детето си нещо, което ще му причини ред страдания? Детето иска от баща си да му купи един голям револвер, за да стреля; разумният баща отказва да купи на детето си револвер, защото знае, че то веднага ще започне да стреля и който е близо до него – братя, сестри, всички ще пострадат. Бащата трябва да каже на детето си: „Синко, всичко мога да ти купя, но не и револвер“; детето може да плаче, да вика, но бащата не трябва да изпълни желанието му. Питам може ли този отказ да се нарече акт на безлюбие – ако някой каже, че сърцето на този баща е кораво, той се лъже, меко е сърцето на този баща, той предвижда страданията, които револверът в детските ръце ще причини на близките нему братчета и сестричета; ако сърцето на бащата беше жестоко, той щеше да задоволи желанието на детето си, без да мисли за лошите последствия. По същия начин много от вас искат да им се даде по един револвер; казвам: вие имате револвери, няма какво още да ви се дават; нашата задача е да събираме оръжията ви, а не да ви даваме нови. Какво ще направите, ако имате още един револвер – ще цъкате надясно-наляво; не, достатъчно сте цъкали. Не мислете, че е лесно да цъка човек; ти ще цъкаш, но и онзи, в когото куршумът попадне, ще цъка. Следователно, когато Любовта дава и когато не дава,

результатите са еднакво силни – в разумния живот даването и недаването са два метода, с които Любовта си служи, и на вас не остава друго, освен да благодарите и за едното, и за другото.

Та мисълта, която трябва да остане в ума ви, е: всички да имате едно свещено верую, един велик закон, които да ви ръководят; това свещено верую трябва да включва в себе си подтик към Първичната Любов, към Първичната Мъдрост и към Първичната Истина – само при това положение, само при такова верую между хората може да съществува пълно единство, иначе, ако всеки мисли, чувства и действа по своему, светът няма да се оправи. Които не вярват в това, те ще го опитат – ще видят, че по техния начин умрелите няма да възкръснат, нито живите ще придобият безсмъртие; възкресението ще дойде само за онзи благочестив, свят човек, който цял живот е работил и се е молил, но не и за онзи, който никога не се е молил и само за себе си е работил. Който е внесъл част от капитала си в Божествената банка, той има какво да получи, но онзи, който нищо не е внесъл, нищо няма да получи. В Небето никакви просяци не се приемат; ако някой просяк се осмели да влезе в Небето, веднага ще го изхвърлят вън – там просия не се позволява. Там спор, подозрение не се позволява, там никаква критика не се допуска – на Земята тия неща могат да съществуват, но на Небето – по никой начин.

Сега всички се нуждаете от прави разбирания за живота, прави разбирания за Бога и за служенето на Бога – в това служене ще разберете великата Воля Божия, която иска да обедини всички добри, праведни хора в изпълнението на една Воля, една Любов, една Мъдрост, една Истина. Само при такова съзнание, при такова прозрение човек ще види на Земята безброй красиви, светещи души и ще каже: „Радвам се, че има такива души на Земята, които работят, помагат на по-малките от тях“. Грешните пък са пръснати по Земята като изгорели главни, от които днес нищо не може да стане. Обаче не е въпросът за грешните, важно е сега какво вие трябва да правите. Ще кажете: „Тогава да се откажем от

живота“. От кой живот – ако е да се откажете от стария живот, пълен с грехове и заблуждения, прави сте; но след като се откажете от стария, т.е. от грешния живот, трябва да приемете Новия живот, който сега иде. Не е работата да се откажете на думи само, но да свършите веднъж завинаги с него – откажете се от стария живот и приемете Новия! Откажете се от скръбта и приемете радостта; откажете се от сиромашията, за да приемете богатството; откажете се от невежество, за да приемете знанието; откажете се от слабостите, за да приемете Божията сила в себе си; откажете се от външното, от привидното благочестие и смирение, за да приемете истинското смирение, което ще послужи за основа на Любавта и Разумността. Това е новото, което сега иде в света.

Казвате: „Какво да правим с настоящето?“. Това, което днес преживявате, то са утайки от миналото, това е слама, която трябва да продадете на онзи, който се нуждае от нея, и повече не мислете. Нали платиха за сламата ви? – „Не са ми платили.“ На когото е платено за сламата, нека я сваля от колата си и да продължи напред; на когото още не е платено, нека чака, докато дойде някой да я купи, но той непременно трябва да я изнесе на пазара – щом се яви някой да я купи, продайте я и повече не питайте за нея, но кажете: „Да бъде благословено името Божие! Връщам се в село с двойна печалба – и сламата продадох, и новото придобих“. Тогава и онези, които купиха сламата ви, както и вие, които я продадохте, тръгнете напред в пътя – в кой път? В правия път. Докато дойдете до този път, вие ще минете през ред мъчения, изпитания, скърби и страдания.

Мнозина ще кажат: „Слава Богу, продадохме сламата, освободихме се от нея“. Както разбирам нещата, виждам, че още не сте продали сламата си; имайте търпение, ще я продадете, но кажете какво разбрахте от това, което ви говорих досега? Аз зная какво сте разбрали, но питам само като онзи умен дядо, който решил да купи къщата на своя съсед, но само за форма запитал синовете си:

–Как мислите, да купим ли къщата на съседа?

– Да я купим!

– Добре, аз уредих вече този въпрос.

И всички се радват, че дядото постъпил разумно, като взел мнението на синовете си, а дядото вече купил къщата. Казвате: „Друго нещо е да се чуят повече гласове, повече мнения“; според мене многото мнения не ползват – една българска пословица казва: „Много баби, хилаво дете“. Какво са направили многото депутати в камарата, какво са направили многото учени? Днес от много учени светът се е развалил – защо? Защото всеки учен иска да мине неговата теория, неговото изследване. Един учен създава една теория, друг я опровергава, в края на краищата нищо не излиза. – „Ама моята теория е права.“ Добре, нека твоята теория бъде права, достатъчно е работата да тръгне напред; едно е важно – колата да върви; какви теории ще теглят колата, това не е важно за вас. Старите теории представляват задните колела на колата, новите теории – предните колела; тогава нека предните колела теглят колата, а задните да помагат. Обаче как е всъщност – предните колела теглят напред, задните – назад; значи имате две равни сили, които действат в две противоположни посоки – резултатът на това движение е спиране на колата.

И сега много учени създават някакви теории и там спират – защо? Чакат да дойдат някои да признаят тяхната ученост. Няма защо да чакат другите да ги признават, те трябва да работят и да вървят напред. „Ама не искам да мислят хората, че съм глупав човек“ – това с мислене само не става, пътят, по който вървиш, ще покаже на хората какъв си. Отивате при един силен човек, искате да си кажете думата за него – дали е силен, или не; той хване едного – разтърси го, хване друго – и него разтърси, хване трети – удари му една плесница; вие казвате: „Силен човек е този!“. Силният лесно си пробива път, слабият обаче оттук обиколи, оттам обиколи, този моли, онзи моли да му отворят пътя. Божественият човек е силен, той сам отваря пътя си. Казвате: „Малко политика е нужна!“ – никаква политика, политиката е за слабохарактерните хора; силните хора отварят пътя си сами, като борци – това е метод за духовния живот. Щом при тебе

дойде злото, т.е. дяволът, ти ще се бориш с него като юнак, ще гледаш да го повалиш на земята; ако той те повали, за тебе ще бъде лошо – ще те тъпче на общо основание. Борили ли сте с дявола, да знаете как се бори той? Ако го хванете за опашката, той ще надвие; ако го хванете за рогата, вие ще надвиете. Достатъчно е да хванете рогата само на един дявол, за да внушите страх на всички дяволи – те ще кажат: „Не закачайте този човек, той е силен, ще изкърти рогата на всинца ни“.

Казвам: такъв трябва да бъде ученикът – той трябва да се отличава със смелост и решителност, да устоява на вътрешната борба, която става в него; като дойде дяволът при него, той трябва да го хване за рогата и да го повали на земята. Като види дявола, малодушният ученик веднага капитулира и започва да се моли, но дяволът не отстъпва, той не иска да знае за никаква молитва. Щом дойде дяволът, ученикът трябва да го хване за рогата и да му каже: „Слушай, ти трябва да знаеш, че пред тебе седи окултен ученик, който разбира законите като тебе. Ти ще се подчиниш в името на Бога, защото Той е по-силен от тебе“; след това ще му тури юлар, ще го възседне, ще отиде с него на хаджилък и където иска, там ще го разкарва; като се върне от разходката, ще му каже: „Сега бъди свободен и знай, че окултният ученик не се плаши от рогата ти“. Ако ученикът не се съобразява с Божиите закони, той ще бъде тъпкан от дявола; дяволът може да разтърси човека така, че с години да помни това разтърсване. Следователно смелост се изисква от ученика; като дойдат страданията, той трябва да ги понесе с упование и Вяра в Бога – само така може да имате успех в живота, само така можете да се справите с мъчнотиите. Бог работи в нас и ние трябва да бъдем съработници с Него. Вие трябва да бъдете победители в борбата. Как и с какво ще победите? С Любов – Бог е Любов и Той побеждава с Любовта; следователно приложете в живота си закона на Любовта, ако искате да имате успех.

Сега, да направим едно упражнение с движение и пеене на буквите *у*, *а*, *и*. Изнесете лявата ръка напред малко наклонена, с дланта надолу; дясната ръка се движи по лявата:

започвате от рамото и слизате до лакътя, като пеете упражнението с буквата *y*; после ръката слиза до китката, като пеете упражнението с буквата *a*; най-после ръката се качва от китката до лакътя и пеете буквата *и*. Разстоянието на ръката от рамото до лакътя представлява материалния, физическия свят, или стомаха; мястото от лакътя до китката представлява Духовния свят – сърцето, а китката – Умствения свят, ума. После поставете дясната ръка напред, а лявата да се движи по нея.

Правете това упражнение сутрин и вечер по десет пъти в продължение на една седмица – по този начин ще подобрите положението на стомаха, на гърдите и на мозъка си, ще се лекувате. Който пее, той е здрав човек – който иска да бъде здрав, той трябва да пее: и като тъжен, и като скръбен, и като неразположен. Казано е: „Пейте и възхвалявайте Господа в душата си!“ – в това се състои истинският живот, който носи радост и веселие за човешката душа.

*

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

МАЛКИЯТ ПОВОД

*Двадесет и шеста лекция
23 март 1927 г.*

МАЛКИЯТ ПОВОД

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

Размишление.

За следния път пишете върху темата: „Защо съм недоволен?“. Нека всеки развие темата така, както той я разбира.

Аз взимам недоволството като контраст на доволството. Най-малкият повод в живота може да послужи като условие да се прояви недоволството; причината за недоволството е толкова малка, че едва с микроскоп може да се види, докато доволството започва с нещо велико. За да бъде човек доволен, окръжаващата среда трябва да бъде напълно хармонична: небето трябва да бъде ясно и осеяно с безброй светли звезди; цветята трябва отдалеч да разнасят своето благоухание; дърветата трябва да са увиснали от плодове; реките трябва да текат и т.н. Дойде ли въпрос за недоволството, най-малкият повод изкарва човека от равновесието му. Не смесвайте обаче недоволството със скръбта, недоволството представлява психически прах в съзнанието на човека; човек е недоволен, понеже не е развил в себе си красивото, великото, Божественото, към което се стреми.

Човек трябва усилено да работи върху себе си, за да преустрои своя свят; за тази цел той трябва да отвори в съзнанието си голям прозорец, откъдето да влиза повече светлина – тази светлина ще внесе в ума му прави разбирания, а в сърцето му – благородни чувства. Разумният човек разполага със светъл и силен ум, с добро и устойчиво сърце. Ако не е силен, човек не би задържал онова, което е придобил и разработил в себе си; ако не е силен, той ще изгуби онова, което е придобил. Когато някой дава доброволно от своите придобивки на другите, това е едно положение, но ако насила ги взимат от него, това показва, че той е слаб.

И тъй, като се говори за добродетелите – кротост, смирение, въздържание, тия добродетели имат отношение към Бога, а не към хората; човек трябва да бъде смирен към Бога, а не към света. Например какъв смисъл има в това човек да бъде смирен пред мечката, тя може ли да разбере неговото смирение? Ако срещна мечка в гората, аз няма да се меря с нея по сила, но ще ѝ покажа своята разумност, ще ѝ покажа, че по разумност аз стоя по-високо от нея; аз съм въоръжен, но тя е по-силна от мене – ако мине по пътя си, без да ме предизвика с нещо, аз няма да посегна върху нея, обаче ако се хвърли върху мене, ще ѝ покажа пушката си. Малцина могат да издържат мечка да ги срещне и да им проговори – мечката е символ на големи страдания, които видоизменят направлението на човешката мисъл. Ти си философ, учиш хората как да живеят, как да постъпват, възпитавааш децата, но щом се натъкнеш на някоя голяма мечка – на голямо страдание, ти изгубваш присъствието на духа си, не можеш да се справиш със страданието си; тази мечка те е пленила вече, ти си неин роб, вследствие на което цели три месеца боледуващ от треска – какво геройство е това? И след тази среща ти излизаш вълн, на чист въздух, но вече пожълтял, отпаднал и като те видят хората, казват: „Много е страдал този човек“; казвам: мечка го е срещнала. Вие можете да се смеете на този човек, но трябва да знаете, че големи мечки, големи страдания има в света.

Сега, ще приведа един пример от живота, да видите какво значи мечка да те срещне. Представете си, че някой богат човек има един верен, добър слуга, но сиромаш. Господарят не влиза в положението на слугата си и често последният изпада в големи затруднения. Случва се, че слугата се влюбва в една млада, красива, но много взискателна мома и тя му казва: „Аз ще те взема само ако си богат, ако имаш на разположение много пари, да удовлетвориш всичките ми желания“. Този млад човек започва да мисли откъде и как да намери пари, да удовлетвори своята възлюбена; мисълта му се спира върху неговия господар и той започва да мисли как да го обере или в краен случай да го отправи със специален билет за онзи

свят – ето, слугата е срещнал вече мечката в гората, пък и господарят му скоро ще срещне мечка. Питам как е възможно тези хубави, красиви чувства към момата същевременно да породят в сърцето на верния слуга желание да премахне господаря си от този свят – ще кажете, че това е карма, че такива били условията на живота му, но тези обяснения още не са научни. Вие гледате към Черни връх, но същевременно си мислите друго нещо; следователно, ако някой извади заключение, че вие наблюдавате Черни връх, това заключение не е право – другаде е вашата мисъл, а не за Черни връх. Слушате някой виден оратор, той започва: „Господа, знаете ли какво искам да ви кажа? Ще разберете ли това, което ще говоря?“; цялата публика остава изненадана от въведението на тази реч – защо се изненадват? Защото всички са учени хора, професори, а ораторът ги смята за прости, за невежи хора. Казвам: такава ще бъде изненадата на всички хора от онова, което бъдещето им готви; тази изненада ще урони престижа, достойнството на хората и ще ги лиши от възможността да използват Доброто, което се готви да дойде.

Следователно, за да се ползва от условията на живота, човек трябва да разполага със знание, което носи мир на душата – това значи истинско знание. Невежеството пък изпълва човешкия живот с тревоги. Който разполага с истинското знание, той предвижда нещата отдалеч, на всяко предприятие той знае края – с тази наука разполагат не само духовни, но и светски хора. Един богат американец имал само една дъщеря, която се влюбила в един търговец милионер и решила да се ожени за него. Баща ѝ обаче я посъветвал да покаже портрета на годеника си на някой астролог или физиономист, да чуе неговото мнение. Дъщерята се съгласила да чуе какво ще каже френологът за нейния годеник – той казал, че тя не трябва да се жени за него, защото най-много след две години ще я убие; дъщерята повярвала на думите на френолога и отказала на своя възлюбен да влезе в брак с него. Думите на френолога се оправдали: богатият търговец се оженил за друга мома, която след две години убил. Ще кажете: „Как е могъл този френолог да предскаже това?“. Нау-

ка има човекът – на лицето, на главата, на ръцете на човека има ред белези, по които може да се чете; всеки трябва да изучава тези науки, да познава себе си, да познава и окръжаващите, с които има отношения.

Казвате: „Духът ще ни открие истината“; има неща, които Духът е написал на човешкото лице и втори път Той не ги открива. Той говори само за неоткритите неща, а откритите трябва да се изучават – ето защо хората трябва да изучават законите, които управляват живота. Според областта, в която действат, тия закони биват три вида: физически, които се отнасят до материята; астрални, които се отнасят до сърцето, до света на желанията; и умствени, които се отнасят до ума. Тези три вида закони се различават по форма: например човекът на ума обича изящните, красивите неща; човекът на сърцето обича съдържанието на нещата; физическият човек пък разглежда нещата по обем, по външна форма, по големина. Следователно физическият човек трупа знания, сърдечният човек използва знанията, а умственият човек ги подбира по смисъл и вади заключения от тях за правилен и разумен живот. Например правилно схващане е, че светът постоянно прогресира. В този смисъл който прогресира, той влиза в първата категория числа от 1 до 10. Числата от 1 до 10 представляват Божествения свят; от 1 до 100 – Ангелския свят; от 1 до 1000 – човешкия свят. Ако някой човек в числото 5342 е двойката, това показва, че той е заел последното място на физическия свят, т.е. той е на опашката; ако пък имате числото 2435, вие сте в началото на това число, на първо място.

Първото място, главата, представя Божествения свят. Щом сте в Божествения свят, трябва да знаете, че в този свят не се позволява никакво сърдене – който живее в Божествения свят, той няма право да се сърди; който живее на физическия свят, той има право да се сърди, да се гневи – сърденето на физическия свят е масло, което се туря в яденето. Докато живее на Земята, човек не може да не се сърди, обаче отиде ли на Небето, там по никой начин не трябва да се сърди. И най-великият Учител – Христос, като дойде на Земята,

разгневи се на търговците, които продаваха в храма, взе камшик и ги изгони навън. Няма човек на Земята, който да не се е гневил, няма кротки хора на Земята. Казвате някому: „Не се сърди!“; не мога да не се сърдя – ако съм в Божествения свят, там съм повече от светия, там съм добър, кротък човек, но на Земята и най-добрият човек се сърди. Гледате, някой се усмихва, дава вид, че не се сърди, но то е само външно поведение, той вътрешно се сърди. Казвате: „Какво присъствие на духа има този човек!“; това е роля, която той играе, турете му една малка запалка и ще видите, че моментално ще избухне. За физическия живот сърденето е необходимо, ако човек не се сърди, главата му би се пръснала. Гневът заобля главата на човека, придава ѝ хубава форма; ако човек не се гневи, главата му отстрани щеше да бъде сплесната. Гневът е войник, който стои на поста си и казва: „Главата си давам за моя господар!“. Тъй щото не е лошо, че се гневи човек, но гневът трябва да бъде намясто; гневът е запаленият огън в огнището – ако умеете да запалите този огън добре, да се стоплите на него, да си сварите чорбича, той има смисъл; но да духате този огън и да не можете да го запалите, да напълните очите си с дим и пепел, този огън не е на мястото си. Казвам: само умният човек може да се гневи, той духа намясто и навреме, вследствие на което разумно изразходва своята енергия; глупавият човек не се гневи. Когато умният и светията се гневят, те разбират защо се гневят – с гнева си те помагат на по-слабите от тях, предават им енергия.

Всички трябва да имате предвид следното положение: всеки човек живее едновременно и в трите свята – на физическия, на Астралния и на Умствения. Питам колко от хората, които живеят на Земята, трябва да се гневят – от десет души само на един е позволено да се гневи. Ако ви накарат да изберете хора за Земята, от кои ще вземете – от десетте, от стоте или от хилядата? Ако изберете само от хилядата, те ще бъдат хора от физическия свят, които само ще се гневят, затова трябва да изберете хора от трите свята: един от Божествения свят, от десетте, които ще турите на главата; десет ще вземете от Ангелския свят, от стоте, които ще турите

в сърцето; най-после ще вземете сто от хилядата, които ще поставите на физическия свят. След това ще размесите тия хора, за да си окажат известно влияние. Това е закон, който можете да приложите при възпитанието, от една страна, и за подмладяването – от друга; ако не разбирате този закон, вие не можете да се подмладите, не можете да усилите паметта си. Защо отслабва паметта на човека – защото той изразходва физическите си сили и няма откъде да дойдат нови. Ако човек води война цели 10-15 години наред, той съвършено ще се изтощи. Следователно по колко пъти на ден най-много човек трябва да се гневи? Питам по кой начин умният човек може да въздейства на гнева си – щом се разгневи, той трябва да направи едно математическо изчисление за колко време да даде ход на тази енергия да се изразходва; Невидимият свят, Природата, държи сметка за тази енергия – за тази цел има часовник, който определя количеството на изразходваната енергия при гнева. Човек има право да изразходва само толкова енергия, колкото е определено; ако изразходва повече от определеното количество, ще го глобят. Има случаи, когато човек трябва да се разгневи на себе си, за да тръгнат работите му напред – гневът събужда активността в човека; той представлява вътрешен процес в човека, който трябва да се изучава.

И тъй, човек трябва да изучава своите състояния, да прави ред изчисления. Например дойде някое радостно чувство в човека – той трябва да изчисли колко време ще трае тази радост, какво ще произведе в него и как ще се отнесат хората около него; някои хора ще критикуват, ще кажат: „Защо се радва този човек?“ – трябва да изчислите количеството на хората, които ще ви критикуват при гнева, и на тия – при радостта. Трябва да следите какво може да произведе радостта и какво – гневът. Например радостен сте и влизате в една бакалница да купите захар, но нямате пари; бакалинът ви поглежда и казва: „Без пари не давам“. След вас влиза друг човек, сърдит, гневен и казва на бакалина: „Скоро дай едно кило захар или ще те убия!“; бакалинът веднага дава едно кило захар – в този случай гневът дава резултат. На другия

ден този човек отива при бакалина, извинява се и плаща захарта. Бакалинът се чуди и казва: „Добър човек бил той“, обаче едновременно с това той съзнава грешката си към първия, на когото не дал захар.

Оттук вадим следния закон: човек трябва да работи в живота първо с нисшите сили, а после с висшите, а не обратно. Ако отивате при канарите, няма да им говорите меко, благо, но ще вземете чук и длето и ще удряте, да получите от тях някакъв скъпоценен камък; те ще ви дадат нещо и ще кажат: „Добре, че с малко се освободихме“. Същият закон действа и в живота: когато дойде някой при вас да ви иска нещо и започне да вика, да ви се заканва, не мислете много – дайте каквото ви иска и благодарете, че с малко се освободихте. Често вие говорите за Любовта, искате чрез нея да уредите живота си, но не върви – защо? Вие трябва да знаете къде какви закони да прилагате. Следователно, когато говорите за Божествени, за възвишени работи, вие трябва да измените положението си, т.е. да не бъдете на Земята, но да се качите в по-висок свят. Божественото не може да бъде в услуга на земните желания – щом се отправяте към Божествения свят, трябва да се откажете от земните желания; човек може да живее на Земята, но да има възвишени желания и стремежи – само по този начин той ще има резултатите на Божествения свят.

Казвате: „Ние трябва да бъдем духовни!“; духовен е само онзи човек, който е развил своето причинно тяло, с което да разбира причините и последствията на нещата. В широк смисъл на думата под *духовен човек* се разбира онзи, който стои по-високо и от учения, и от разумния, и от гениалния; обаче в тесен смисъл на думата духовен човек е всеки религиозен – този човек живее повече на физическия свят. Истински духовният знае законите за трансформиране на енергиите – когато работи умствено или духовно, той знае в кои центрове да локализира енергията си; ето защо духовният човек никога не изразходва енергията си напразно и каквато работа започне, той всякога ще я завърши успешно. И вие като ученици трябва да научите закона за трансформиране на енер-

гията и да го прилагате в живота си. За духовния човек всяко движение, всяко побутване по главата, по челото или другаде има дълбок смисъл. Обикновеният човек прави несъзнателни движения, той не разбира значението на тия движения. Например някой държи пръстите на ръцете си склучени – това показва, че работите на този човек са стегнати, затворени; когато някой тури показалеца на устата си, с това иска да каже, че за да разбере нещата, за да ги разреши правилно, той трябва да говори сладко, с Любов; когато постави ръката си на челото, на разсъдъчните способности, това означава: аз трябва да мисля, да разсъждавам правилно, за да разреша добре задачите на живота си или да се домогна до известна идея; някой се почесва отзад по главата – това значи: няма да стане тази работа или: ами ако не стане тази работа? С почесването човек изразява съмнение, колебание. Понякога човек поставя ту левия крак върху десния, ту десния върху левия, с което мести енергията по цялото си тяло. Като знае, че всяко движение има смисъл, човек трябва да прави разумни, съзнателни движения; ако не разбира значението на движенията, той трябва да наблюдава, да ги изучава. Движенията на човека трябва да бъдат хармонични. Някои държат главата си наляво, други – надясно; и едното, и другото положение на главата не е правилно. Всяко неправилно поставяне на главата, както и всяко нехармонично движение изобщо, създава ред пакости на човека.

Един млад способен човек отишъл при един добър богат американец, за да иска някаква услуга. Като разказал положението си, богатият човек бил готов да му услужи, но се отказал от готовността си да му помогне по единствената причина, че младият човек го опръскал със слюнката си – затова той му казал: „Извинете, господине, сега не мога да ви услужа; друг път дойдете“. Младият момък трябваше да бъде внимателен: той трябваше да седи далеч от американеца или по-добре щеше да бъде да мълчи, писмено да подаде молбата си и да чака отговор. Мислите ли, че като говорите с някого и го опръскате със слюнката си, той ще ви услужи? Като ви изслуша, богатият ще затвори вратата си и ще каже: „Друг път

да дойдете“. Друг пък, като говори, себе си опръсква – и това не е добре. Да опръскаш хората със слюнката си, това подразбира да ги критикуваш; да опръскаш себе си, значи сам да се критикуваш. Казвам: нито едното е за препоръчване, нито другото – да критикуваш хората или да критикуваш себе си, това значи да критикуваш Божественото. Има едно начало в човека, което никой няма право да критикува – Доброто, Божественото начало в човека никой няма право да засяга, то е свещено начало и всеки трябва да го почита; дали е в тебе, или в друг някой, не е важно – зачитай това начало. Ако направите някаква грешка, не смятайте, че други са виновни за това; не петнете Бога в себе си, но кажете: „Аз съм причина за тази грешка и ще я изправя“. Когато Бог види вашата готовност, благодетството на вашето сърце, Той ще ви помогне да изправите грешката си; ако откажете да изправите грешката си и очаквате на Бога или на хората, те да я изправят, нищо няма да постигнете; смятайте, че освен вас никой друг човек не съществува – при това положение не остава друго, освен сами да свършите работата си. Всяка погрешка, направена от човека, е задача, която той сам трябва да реши.

Представете си следното положение: вие сте заети с някаква сериозна работа, увлекли сте се в нея, нищо друго не ви интересува; дойде някой, бутне ви, каже ви няколко думи, които ви изкарват от равновесие, и вие се разгневите, направите нещо, което не сте мислили – къде е грешката сега? Кой е причина за тази грешка – вие или онзи, който дойде и ви предизвика? Вината е във вас. Веднъж завинаги вие трябва да ликвидирате с всички ония лица във вашата фирма, които във ваше име създават ред неприятности и страдания – как ще ликвидирате? Като не се поддавате на тях, като не ги съдите; не съдете нито себе си, нито другите, но не допускайте нови грехове и грешки, които ще ви създадат страдания. Ако не правите нови грешки, Бог ще заличи старите, Той ще ликвидира с тях, но ако правите нови погрешки, тогава ще ви остави сами да се разправяте и със старите, и с новите. Ако пък направите нова погрешка, гледайте веднага да я изправите. Божественото във вас казва:

- Изправи погрешката си и напред върви!
- Ама знания нямам.
- Ще придобиеш.
- Условия нямам.
- Ще ти се дадат.
- Стар съм вече.
- Ще се подмладиш.
- Болен съм.
- Ще оздравееш.

Божественото в човека работи във всички положения; колкото и слаб да е човек, на каквато и степен на развитие да се намира, Божественото все ще му даде някакъв подтик, някаква утеха, иначе човек не би могъл да съществува на Земята – в този подтик, в този вътрешен стремеж на човека се проявява Божественото начало, както и Божият промисъл. Човек трябва да наблюдава своите прояви, своите състояния и всеки момент да знае къде се намира. Ако става сутрин и е неразположен, гневен, той трябва да знае, че е на физическия свят, на Земята – човек може да се гневи само на Земята.

Преди няколко години срещнах една млада българка, която без да знае никакви окултни закони и правила, е дошла до едно правилно заключение в живота си. Тя казваше: „Когато срещна някой човек – мъж или жена, богат или беден, прост или учен, добър или лош, първата ми работа е да потърся в него поне една добра черта, която да задържа в ума си. Като намеря такава черта, аз смятам вече този човек за свой приятел. И наистина този метод е дал добри резултати в живота ми, благодарение на него аз имам добри приятели. На погрешките на хората не обръщам никакво внимание“. Казвам: тази млада жена по естествен път се е домогнала до едно окултно правило. Питам кое в човека търси хубавото, красивото – Божественото начало в човека търси навсякъде великото, красивото. На кое място в човека ще търсите хубавото – в сърцето му. Защо? Защото сърцето ражда, умът обработва, а волята изявява техните дела навън.

Казвам: който иска да успява в живота си, той трябва да избягва еднообразието; еднообразието уморява човека. Ако

някой се занимава дълго време с един и същ предмет, той ще се умори; ако дълго време се моли, той пак ще се умори. Човек трябва да разнообразява дейността на мозъчните си центрове. Той трябва да знае колко време най-много може да се моли, колко време може да учи и т.н. Казано е в Писанието: „Постоянно се молете!“; думата *постоянно* не разбира *непреривно* – молете се постоянно, т.е. молете се разумно, на всяко време, което отговаря за молитва. Молитвата има три важни момента: момент на хилядата, когато човек е на физическия свят; момент на стоте, когато е в Ангелския свят; момент на десетте, когато е в Божествения свят. Следователно постоянно може да се моли само онзи, който живее в закона на Любовта, т.е. в Божествения свят – този човек всякога има разположение за молитва; каквото прави и където ходи, той всякога е в молитва. С други думи казано: в живота на любещия човек всичко е молитва.

Сега ще изтъквам значението на думата *молитва* както се пише на български. Буквата *м* означава закон на жертва; буквата *о* – условия, при които жертвата дава добри плодове; *л* – означава стремеж за молитва, т.е. за общение; *и* – общение с Великото, с Божественото; *т* – победа над противоречията в живота; *в* – единство с Бога; *а* – придобиване на разумен живот. Значи молитвата представлява: жертва, условия, стремеж нагоре, победа над змията, над низшето, над противоречията в живота, единство с Бога, придобиване на разумен живот. Който иска да придобие нещо ценно, той трябва да е победил змията в себе си – без тази победа никакъв духовен напредък не може да се очаква.

От това тълкуване можете да извадите заключение, че буквите определят смисъла на думите. Например според значението на буквите думата *Елена* означава стремеж към размножаване, към придобиване на много неща; единият крак на буквата *е* е на Земята, а другият – в Астралния свят. Ако вземете думата *Мария*, буквата *м* показва, че единият ѝ крак е на сушата, а другият – в морето. В думата *Слава* единият крак е на Земята, а другият – на Луната. Има хора, на които имената отговарят точно на техния характер, на това,

което те представляват, обаче има случаи, когато името на човека не отговаря на характера му и той не го харесва – какво трябва да прави този човек? Той трябва да промени името си. Някои хора никак не харесват имената си, не могат спокойно даже да ги слушат.

Изпейте упражненията „Давай, давай“ и „Киамет Зену“.

Като пеете, мнозина от вас се смущавате, не сте свободни – защо? Много причини има за това, но една от причините се дължи на обстановката, на местата, на които седите – много от вас седят между хора, с които не си хармонират; всеки трябва да седне там, където той си хареса, до лица, с които си хармонира. Хармонията зависи от мислите и чувствата на хората – в това отношение мозъкът на хората може да се разглежда като батерия, от която излизат или положителни, или отрицателни, или неутрални мисли; затова направете опит всеки да седне при когото иска. Първото условие в едно общество е да съществува хармония между членовете му.

Казвам: като дохождате на лекции, гледайте да се поставите в хармония както със себе си, така и с околната среда, за да можете да възприемете поне малко знание. Ако мислите, че тук ще придобиете някакви велики истини, вие се лъжете; невъзможно е да ви се предадат великите истини – защо? Защото на Земята няма такива условия. Например как ще обясните на хората какво нещо са душата и духът или какво нещо са сърцето и умът? Каквото и да им се говори, всеки ще схване тия неща по особен начин – това зависи както от устройството на мозъка на всеки човек, така и от състоянията на неговото сърце. Например радостният ще схваща нещата по един начин, скръбният – по друг начин; за едно и също нещо един ще се радва, а друг ще скърби – това зависи от вътрешното разбиране на човека. Изобщо, на Земята няма доволен човек; ако някой днес е доволен, утре ще бъде недоволен.

И тъй, стремете се от всяка лекция да придобиете поне микроскопично знание, това е приложение на закона за малките величини – започнете от малкото и постепенно вървете към голямото, към великото. Например толкова години вече

вие слушате за Любовта, но приложихте ли тази Любов в най-малките ѝ прояви? Любовта иска дела, а не думи. Можете ли да проявите нещо от Любов, в което никой да не ви критикува? Изобщо всяка постъпка, продиктувана от Любов, трябва да бъде издържана – например когато обичате някого, вие гледате да не се докосвате до него, изпитвате свещен трепет в негово присъствие; после, внимавайте как ще го погледнете, какво ще кажете и т.н. – всички сетива взимат участие при изявяване на една любовна постъпка. Като срещнете някой човек, в когото Любовта живее, вие тръгвате подир него; той има особен ход, особени движения – достатъчно е да мине покрай някого, за да го застави да тръгне след него, обаче това може да направи само онзи, на когото съзнанието е будно; за онези, на които съзнанието не е будно, любещият минава за обикновен човек. Човекът на Любовта може да се уподоби на цъфнал цвят, към който се стремят пчелите, пеперудите и ред още насекоми – защо всички се стремят към този цвят? Защото има какво да вземат от него. Такова нещо представлява Любовта, такова нещо представлява идейният живот. Всяка идея дава импулс, подтик на човека, понеже тя представлява живо същество – зад всяка идея се крие някое Разумно същество. Следователно човек може да обича само онова, за което има някакъв свещен образ; този образ е жив, подвижен, неуловим – ту се явява, ту изчезва; той се явява във всички Разумни същества, а кой не обича разумния човек, кой не обича добрия човек, кой не обича истинския герой? Човекът на Любовта първо мисли за другите, а после за себе си; като уреди работите на другите, той сяда доволен и започва да мисли за себе си.

И тъй, кое е отличителното качество на любещия човек? Той мисли първо за другите, а после за себе си. Тази е неразбрана мисъл за вас – какво подразбира тя? Да мислиш първо за другите, това значи да мислиш първо за Бога – и тази идея е неразбрана за вас. Как ще мислите за Бога? За Бога ще мислите като за някакъв идеал, като за най-красивото, най-великото нещо в света. Като мислите постоянно за Него, най-после Той ще ви се открие. Бог разполага с безброй начини,

за всеки човек специални, чрез които може да се изяви на всяка душа и да я подтикне да върви напред. Достатъчно е да се прояви Божественото в човека, за да има той подтик, импулс да работи, да се развива; той може да не следва никаква школа, но има вече този подтик в себе си. Всички имате тази опитност – много пъти сте били подтиквани отвътре да учите, да работите, но не сте постоянствали; започвали сте, но сте отлагали, като сте намирали, че времето за работа е минало. Не, времето за учене никога не минава; за онзи, който иска да учи, да работи, всякога има време, а за онзи, който не иска да учи, няма време. По-хубаво и по-лошо време от сегашното няма, по-добри и по-лоши условия от сегашните няма – вие живеете при най-доброто и при най-лошото време. Що се отнася до талант, до гениалност, всеки може да бъде талантлив или гениален – това е въпрос на времето. Който иска, той може да стане гениален най-много в продължение на десет години. Кога може да стане човек гениален? Когато милиони хора съсредоточат мисълта, чувствата и желанията си към него. Той ще бъде център, фокус, в който всички добри мисли и чувства на тия хора се съсредоточават – по този начин той става израз на това общо желание.

Геният не живее за себе си, той е колективен дух, т.е. израз на колективното желание на множество хора; талантливият е също така израз на колективен дух. Ще дойде ден, когато всеки от вас трябва да бъде такъв изразител, за тази цел той трябва да бъде готов – часът на всеки ще удари и той трябва с готовност да посрещне този час. Срещнете ли някой талантлив или гениален човек, радвайте се; след него ще дойдат още много, между тях ще бъде и вашият ред. Видите ли, че едно цвете е цъфнало, радвайте се; това цвете е предвестник на пролетта, много още цветя ще цъфнат след него. Радвайте се, че пролетта приближава, не завиждайте, че това цвете е дошло първо – след него иде вашият ред, и вие ще цъфнете като него, но на своето време, на своя час. В живата Природа няма първи и последни и в Божествения свят няма първи и последни – тази идея има духовен, а не физически смисъл; ако я разглеждате физически, вие ще се обезсърчи-

те. Казано е: „Първите ще бъдат последни, а последните – първи“; дали ще цъфнете в началото, или в края – не е важно, за вас е важно пролетта да дойде. Какво представлява пролетта? Пролетта е Божественият Дух, Великото благо на живота, който лъха към всички цветя и ги кара да цъфнат.

Казвам: когато просякът скърби и плаче – разбирам; но когато царският син скърби и плаче – не разбирам. Как ще си обясните скръбта на царския син и на царската дъщеря? Странно е как могат те да скърбят при приятели, при богатство, при удобства. Когато царските синове са недоволни, просяците са доволни; когато царските синове са доволни, просяците са недоволни – законът в Природата е такъв. Та и вие казвате, че сте синове Божии, а при това скърбите и плачете, искате парички, искате богатства; чудно нещо – щом сте синове Божии, всичко в света е на ваше разположение, свободно можете да бъркате в касите, да взимате колкото пари ви трябват. „Ама затвор има“ – щом има затвор, това показва, че сте на физическия свят, а на физическия свят никой не може да бъде царски син. Царският син е числото десет – числото десет представлява Божествения свят. Следователно, който живее в числото десет, щом слезе на Земята, той първо ще уреди работата на другите хора, а после своята – тъй щото той няма време да скърби и плаче за себе си. Човек плаче за себе си, а не за другите. Някой плаче, защото пръстът го боли, причинява му болка; щом този пръст се смени с друг, и плачът престава.

Казвам: ученикът трябва да изучава законите на живата Природа, да знае какво да прави, как да разрешава задачите си. И млади, и стари, не се стремете към големите работи, но изпълнете малките задачи, които ви са дадени; силата на нещата седи в приложението – каквито правила са дадени в лекциите, приложете ги. Ако християните биха приложили поне една част от правилата, които Христос им е дал, светът щеше да бъде друг, а не като сегашния. От всички се изисква приложение. И в тази лекция ви дадох три правила: правилата на десетте, на стоте и на хилядата; вие трябва да оживите, да приложите тия числа в живота си. Числото десет

представлява Любовта, т.е. главата на човека. Засега главата разполага със седем врати: две очи, две уши, две ноздри и една уста; има още три врати, които някога ще се отворят, но засега Господ ги е затворил. Съвременните хора не могат да си служат както трябва със седемте врати, а какво ще бъде положението им, ако се отворят и последните три? Ще дойде ден, когато човек ще използва разумно и десетте врати на главата си – това ще бъде, когато той живее в числото десет.

*

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

СЪПРОТИВЛЕНИЕ, НАПОР И СТРЕМЕЖ

*Двадесет и седма лекция
30 март 1927 г.*

СЪПРОТИВЛЕНИЕ, НАПОР И СТРЕМЕЖ

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

Размишление.

Бяха четени темите „Защо съм недоволен?“.

За следния път пишете върху някоя свободна тема. Добре е темите да бъдат по-разнообразни, при това нека всеки пише върху тема, която разбира, която му е понятна.

Представете си, че някой ви каже думите *съпротивление, напор и стремеж*; щом чуете тези думи, вие веднага ще започнете да мислите в какви случаи те се употребяват. Например когато поставите вода в добре затворен котел и я нагрявате до възвиране, тя ще се превърне в пара и ще се стреми да излезе навън, но веднага ще срещне съпротивление от здравите стени на котела – значи котелът ще се съпротивлява на водните пари. Водните пари ще окажат известен напор, известно напрежение върху котела, като същевременно ще се стремят да намерят път, да излязат навън; стремежът на водните пари е да турят нещо в движение, да извършат някаква работа. Следователно, когато човек се намира в трудно положение, това показва, че отвън нещо му оказва известно съпротивление, той е обвит в нещо, което му се съпротивлява – това нещо вън от него е собствената му обвивка. При това външно съпротивление в човека се явява вътрешно напрежение – това не е нищо друго, освен животът, който иска да се прояви; когато животът се прояви, с него заедно иде и разумното начало в човека, което създава стремеж, подтик за движение, за работа. Значи водата, т.е. животът в човека, трябва да се нагорещи, да се превърне в пара, да създаде в него вътрешен напор.

И тъй, животът на ученика трябва да мине през огън, за да пречисти той мислите си; това пречистване е необходимо за всички ученици – къде повече, къде по-малко, според сте-

пента на тяхното развитие. Всички не сте на еднаква степен на развитие – в това седи красотата на живота; най-голямото нещастие за хората щеше да бъде, ако всички бяха на еднаква степен на развитие. В света, в който живеете, нещата се оценяват според мястото, което заемат: един лист от някое дърво е по-важен от един сух клон, зеленият клон пък е по-важен от хиляди сухи листа. Тъй щото най-малкото, но здраво желание, е по-важно от някое голямо, но сухо желание. Някой казва: „Едно време имах силно желание, едно време имах силен стремеж, но всичко това изчезна“ – защо изчезна, къде отиде? Желание, стремеж, който изчезва, е сух лист, който неизбежно ще падне от клона на дървото. Когато желанията и стремежите на човека изсъхват, това показва, че той е бил котел с малко вода, която скоро се е изпарила – такъв човек не може да бъде свободен, той се намира под влиянието на някое Разумно същество, което постоянно подклажда неговия огън и заставя водата изкуствено да ври. Този човек мисли, че животът е негов, но щом огънят отвън изгасне, и животът му престава; когато кипенето, вренето отвътре не престава, тогава човек мисли, че животът е негов, но щом огънят отвън изгасне, и животът му престава; когато кипенето, вренето отвътре не престава, тогава човек е свободен.

Значи докато животът престава, човек не е свободен; докато стремежите и желанията му престават, той не е свободен. Когато едно желание се изпълни на физическия свят, то вече престава да съществува; в Божествения свят обаче желанията трябва да се задоволяват само, но не и да се изпълняват; а всяко задоволяване е временен процес – човек временно задоволява глада си, но след това отново огладнява. Следователно желайте нещата да имат начало, но да нямат край, не се стремете към завършване на нещата. Не бързайте да изкажете последната си мисъл. Някой проповедник разделил беседата си на три части: първа, втора и трета, в която иска да стигне до върха, да каже последната, заключителната си дума – какво ще постигне, ако каже последната си дума? От памтивека хората все последната си дума са казвали, но и

с това светът не се е изправил. Кога ще кажете последната си дума – когато влезете в Божествения свят; последната дума в човешкия живот е първата дума в Божествения живот, краят на човешкия живот е начало на Божествения. Последната дума подразбира най-великата, най-високата дума в човешкия живот.

Сега ще напиша една пропорция, образувана от буквите А, В, С, Д, които представят ума, сърцето, духа и душата на човека: $A : B = C : D$; тя е образувана от живи, а не от мъртви букви, защото в Духовния свят се работи с живи единици. Всяка единица представлява отношение на едно Разумно същество към друго: например умът се отнася към сърцето тъй, както духът се отнася към душата; оттук можем да съставим и друга пропорция: душата се отнася към сърцето тъй, както духът се отнася към ума: $D : B = C : A$. Който разбере тези отношения, той ще се домогне и до начини за постигане на своите желания. Някой има желание да получи докторат по някой отрасъл на науките или да стане член на Парижката академия на науките; това желание е добро, но важно е как може човек да го постигне и какво ще придобие, като го постигне. Истинското постижение се заключава във връзката, която човек прави с всички ония благородни Възвишени същества, които работят в научните общества – той непременно ще почерпи нещо от тях. Тъй щото когато някой казва, че е член на Всемирното Бяло братство, той трябва да си зададе въпроса какво представлява това Братство и какво ще използва от него. Бялото братство съществува от незапомнени времена, то съществува откак Вселената съществува; Бялото братство е взело участие още при създаването на света, на целия Космос; всеки член от това Братство е проява на Бога. Следователно като ученици на Бялото братство вие трябва да вървите по неговия път, да следвате живота на Белите братя. Изучавали ли сте техния живот, да знаете как са дошли до това знание, до тази Любов? Те са придобили всичко това чрез усилена работа, а не по наследство. Ако изучавате живота на тия Братя, ще видите каква жертва са дали те на света. Ако би се намерил някой да опише живота им като ро-

ман, вие веднага бихте тръгнали в техния път. Преди всичко засега не може да се намери поет или писател, който би могъл да напише такъв роман – защо? Защото той не може да намери такива красиви образи нито в ума, нито в сърцето си. Когато дойде до положение да описва живота на младия момък и на младата мома, първата му работа ще бъде да ги постави в условия да се влюбят един в друг и после да се оженят; и като се оженят, ще дойде смъртта да ги покоси. Тези млади ще заприличат на печени яйца – ще изгорят и всичко с тях ще се свърши. Такъв е животът на младия момък и на младата мома в света, но не и на тия от Бялото братство. Хората от света казват: „Едно време бяхме млади, сега осталяхме“ – Къде отиде вашата младост? – „Едно време имахме любов помежду си, но сега любовта ни изчезна, къде отиде любовта?“. Така не се говори, Любовта никога не изчезва, тя вечно съществува; това, което вие наричате любов, не е Любов – това, което изчезва, което пресъхва, не е Любов.

Казвам: това, което преживявате, са изпитания, необходими за вас, за да развиете в себе си известни добродетели като търпение, кротост, смирение, въздържание и др.; Невидимият свят изпитва всеки човек. Чрез тези изпитания между хората ще се създаде хармонична, благоприятна атмосфера, в която те ще отворят душите си. Душата има хиляди прозорци, които днес са затворени, но трябва да се отворят. Казвате за някого: „Този човек е затворена душа или затворен ум“; знаете ли какво нещо е да са затворени душата или умът на човека? Каквото и да говорите на този човек, той казва: „Не разбирам това нещо“ – затворен е човекът, затова не разбира. Всеки човек трябва да бъде проводник на Великото, на Божественото в света поне дотолкова, доколкото е готов. От човека се изисква всеки ден да реализира поне най-малкото нещо, да задоволи най-малкия копнеж на душата си, за да могат неговото сърце и неговият ум да се развиват правилно, да разбира проявите на Божията Любов. Ако днес се изяви тази Любов между вас, как ще я разберете? Съвременните хора разбират Бога само когато имат ядене, пиене, дрехи, къщи, имоти, като Авраам, и тогава казват:

„Слава Богу, добре сме, Бог ни обича“; обаче ако изгубят тези блага, те казват: „Бог не ни обича вече, Той не е разположен към нас“.

В Свещената книга се говори за един от Божиите раби, когото Бог изпита по един тежък начин – Той му отне всичко, каквото имаше: имоти, къщи, говеда, деца, а най-после му изпрати и най-тежката болест – проказа; този човек беше Йов. В едно от събранията на боговете Господ разправял за Йов, за неговата Любов, за неговата Вяра. Един от боговете казал: „Така е, наистина Йов е праведен човек, с Вяра и Любав към Бога, но той още не е поставен на изпитания, да се провери всичко това. Оставете на мене аз да го изпитам, да видим доколко ще издържи“ – този бог се наричал Сатана; той обикаля около всички хора, изпитва ги доколко те са убедени в своето верую, доколко могат да служат на Бога. Заел се той да изпита Йов, да провери думите на Бога. Сатаната знае Истината, но я заобикаля – той казва например, че Бог е създал света, но и за себе си казва, че е взел участие в това създаване. И за да докаже на хората, че знае много неща, той започва да прави чудеса пред тях – като види, че някой човек е материално затруднен, той казва: „Колко пари ти трябват?“ – „Толкова“ – „Заповядай!“; Сатаната хлопне с пръчицата си и всичко, каквото желаете, се явява: пари, плодове, ядене, дрехи – чудно ли е това? Имате пример с магьосниците, които се състезаваха с Мойсей – те направиха много чудеса, каквито и Мойсей направи, но дойдоха до едно място и спряха. Следователно парите и благата, които Сатаната дава, коренно се различават от тия, които Белите братя дават. Парите на Сатаната съдържат отрова за човека; ако ви дадат една златна монета, заради която е убит някой човек, непременно ще ви сполети някое нещастие – в този случай вашият ръководител ви предпазва, като ви нашепва: „Не взимай тези пари, те не са за тебе“ или: „Дай тези пари на някого, опасни са за тебе, ще те отровят. Вредата, която тази монета ще ти донесе, ще бъде десет пъти по-голяма от придобивката“. Обаче ако получите една златна монета от чист, свят човек, вие ще се благословите. Следователно, ако при получаване на известно

благо чувствате някакво вътрешно стягане, откажете се от него, то не е за вас; дайте го на други.

Нова философия, нова наука е нужна за живота, обаче при днешното възпитание на хората тази наука мъчно се прилага – защо? Защото те ще се натъкнат на известни противоречия, както болният от ревматизъм в краката изпитва големи болки, когато ходи: като седи на едно място, той не усеща болка, но щом започне да върви, болката веднага го спира – той започва да нагажда крака си наляво, надясно, докато най-после се окуражи и тръгне; след това пак го заболя, пак спре. Така той пъшка, охка, не може да ходи много – защо? Боли го кракът. Едно трябва да знаете: всички противоречия, всички трудни положения, в които се намирате, не са нищо друго, освен задачи, които вие като ученици трябва да решите – от решаването на тия задачи зависи вашето усъвършенстване. Някои от тия задачи са належащи, още днес трябва да се решат; други търпят отлагане, но все пак трябва да се решат. От ученика не се изисква да носи целия свят на гърба си, едно се иска от него: да мисли, да чувства и да действа правилно.

Казвате: „Ние трябва да се обичаме“ – как ще се обичате? Според мене Любовта към хората трябва да се изявява тъй, както изворите, които текат в Природата; като отидете на някое планинско място, наблюдавайте изворите, за да видите как извират. И Любовта на хората трябва да бъде подобна на изворите – да се разнася във вид на дълга непрерывна струя и където срещне сухо, кораво място, да го напои, да го смекчи; по този начин всеки ще изпита влиянието на тази любовна струя. Изворот не може да напусне мястото си и да отиде да полива изсъхналите цветя и градини, но той ще се разлее във вид на дълги струи, които ще стигнат до местоназначението си. Такова нещо представлява и правата мисъл – ученикът трябва да пусне своята права мисъл да тече навсякъде, да полива, да оросява, да смекчава. Правата мисъл е непрерывна, всяко прекъсване в нея създава противоречия – такова нещо представляват чувствата и желанията на човека. Освен това всички желания на човека трябва да бъдат

еднакво ценни, да не се дава предимство на едно желание пред друго – за даден случай всяко желание е важно, за даден случай всяка мисъл е ценна.

Следователно вие трябва да бъдете справедливи към вашите мисли, чувства и желания. Когато паметта на човека отслабва, мислите му постепенно започват да се губят – току-що дойде някоя мисъл в ума му и веднага след това изчезва; причината за това се дължи на натрупването на голямо количество млечна киселина в мозъка – млечната киселина действа върху пирамидалните клетки на мозъка, вследствие на което крачетата им се свиват и те се упояват. За да възстановите паметта си, вие трябва да освободите мозъка от натрупаната в него млечна киселина – как ще се освободите? С пречистване на мозъка, на кръвта в целия организъм – това пречистване се постига с промяна на храната, с чисти мисли, чувства и постъпки. Ще станете философ, няма да се тревожите – каквото и да ви се случи, ще гледате на нещата философски: влязъл трън в крака ви – ще седнете някъде да го извадите, ще се посмеете на себе си и ще си кажете: „Трябваше да бъда внимателен, да не ходя бос между трънаците“ – това искаше да ви каже трънът, затова влезе в крака ви. Ако сте каменар и дялате камъни, може да се случи някое малко камъче да влезе в окото ви – какво трябва да направите? За да не влизат камъчета в очите ви, трябва да носите сини очила, които едновременно ще ви предпазят и от силните слънчеви лъчи. Натъкнете ли се на човек, който има бодили, като таралеж, какво трябва да правите? Ако той ви се обяснява в любов и пожелае да ви прегърне, вие трябва да му кажете: „Снемете първо дрехата с бодилите си и после ще говорим за Любов“. Който обича да критикува, той има на дрехата си такива бодили; говори за Любов, но през всичкото време ви наблюдава и критикува в себе си, вследствие на което вие не сте свободни в негово присъствие. Той може да ви говори за нови идеи, за ново учение, за нова философия, но всъщност нищо не разбира – той знае само да критикува. Само онзи човек познава новата философия на живота, който се е свързал с Белите братя и върви в техния път.

И тъй, като ученици вие трябва да добиете истинско смирение – затова казва Христос: „Ако не станете като децата, не можете да влезете в Царството Божие“. Да бъдете деца, това не изключва възможността да имате знания, да се ползвате от вашите опитности; вие имате големи опитности от миналото, сега трябва да направите една важна стъпка напред. Ако мислите, че в този живот трябва да придобиете всички добри качества на характера си, вашата работа е свършена – невъзможно е в един живот да придобиете всичко. Вие сте в положението на един модерен стан, на който е поставена основата на платното, вътъкът е приготвен и очаквате само да дойде някое Разумно същество, да влезе в стана и да започне работата, да тъче платното; тъй щото ако отсега нататък трябва да предете, да слагате основа, да приготвяте вътък, да търсите място за стана си, вашата работа е съвсем изгубена – сега станът ви е свършено готов и нищо друго не ви остава, освен вие, разумното същество, да влезете в стана и да продължите започнатата работа. Мнозина от вас са започнали вече и продължават да тъкат, но някои скоро се насищат от тази работа, напускат стана и казват: „Аз не съм човек за тъкане. Ще намеря някой да ми свърши работата“; не, щом сте влезли в Духовния свят, вие сами ще свършите работата си, никой не може да тъче заради вас. Да търсите човек да тъче заради вас, това значи да накарате някой да мисли вместо вас – това е невъзможно; ако се намери такъв човек, той ще мисли за себе си. Всеки трябва да се научи сам да мисли. – „Не зная как да мисля.“ Ще се научиш.

Главната цел на окултната Школа е да приготви учениците си така, че като дойде Божието благословение, да бъдат готови да го приемат. Небето не изпраща благословието частично, но общо. Докато евреите бяха в Египет, Бог не им даде манна, обаче като отидоха в пустинята, там им даде манната; същият закон се отнася и до знанието – докато човек е сам, той не може да учи; когато много хора са събрани на едно място, те колективно си въздействат и тогава Бог се изявява общо, чрез техните умове и души – при тези условия само знанието може да дойде. В такъв случай ако и най-

простият човек дойде в съприкосновение с вашите умове, той ще може да ви даде нещо; той може да не знае книжно учение, но е готова душа, която щом влезе в съприкосновение с вашите умове, създава подтик към мисъл. Също така и ученият може да подбуди умовете ви към мисъл. С когото и да дойдете в съприкосновение, благодарете за това – за вас е важно, че имате възможност да работите, да се развивате; вижте например какво е положението на диваците и оценете културата, която днес имате.

Мнозина са се натъквали на такава точка на културата, където мисълта им съвършено престава да функционира – тази точка, този възел се нарича *мъртва зона*; той се среща навсякъде, тази мъртва зона се среща и в България. Попаднали в тази точка, човек не може да се моли, не може да чувства, не може да мисли. Много хора живеят в тази мъртва зона на културата, вследствие на което по развитие са останали назад; ако влезете в къщите им, на пръв поглед ще забележите, че нямат прозорци; в средата на къщата имат огнище, около което всички се събират. Каква култура е тази, в която къщите са без прозорци? Не мислете, че като сте излезли от тези условия на живота, няма пак да се върнете. Като завършите учението си, ще ви дадат трудни задачи, които правилно трябва да разрешите – например ще ви дадат задача да поживеете малко между дивите хора и между напредналите, после ще ви пратят между добрите и между лошите животни и растения и ще наблюдават как ще постъпите с тях и как те ще ви приемат; най-после, ще ви дадат един скъпоценен и един прост камък и ще видят какво ще направите с тях. Ако и добрите, и лошите хора ви посрещнат с почит и уважение и ако използвате добре и простия, и скъпоценния камък, Белите братя ще ви приемат за техен член; обаче достатъчно е едно куче само да ви залае, за да ви върнат назад. Белите братя са много възискателни към всеки един, когото те приемат за член, защото той ще разполага с тяхната сила; приемат ли го веднъж помежду си, те всякога ще му помагат – това показва, че велика перспектива, велико бъдеще, велики постижения стоят пред вас. Като говоря

по този начин, вие се обезсърчавате и казвате: „Колко работа ни предстои, а къде се намираме сега?“. Не забравяйте колко същества се намират зад вас! Достатъчно е да погледнете на стълбата, по която съществата се възкачват, да видите колко много същества се намират зад вас – по отношение на тях вие сте много напреднали, а това трябва само да ви насърчава, да ви дава подтик да вървите напред.

Едно е важно за ученика – да има той прави отношения към Бога; оттук отношението на човека към ближния му трябва да бъде такова, каквото е отношението на Бога към Неговия Дух. Казано е в Писанието: „Бог толкова ни възлюби, че даде в жертва Своя Единороден Син, за да не погине всеки, който вярва в Него“. Бог ни възлюби като грешници, а не като праведни, следователно и ние трябва да имаме помежду си такива отношения, да сме готови на жертва един за друг; казвате: „Заслужава ли този човек да го обичам, да се жертвам за него?“ – като душа, излязла от Бога, всеки човек заслужава да бъде обичан. Изкуство е да обичате човека, преди той да ви е дал нещо; още по-голямо изкуство е да обичате Бога, преди да сте получили Неговото благословение. Който обича Бога, той непременно ще получи Неговото благословение, но първо трябва да Го обича, благословението след това идва; не дойде ли първо Любовта, нищо няма да разберете от благословението.

Сега, ако ви поставят на изпит, да видят какво сте разбрали от тази лекция, колцина от вас ще издържат изпита? Вие ще пропаднете при най-малкото изпитание. Представете си, че в рамото или в ръката ви се яви ревматизъм – какво ще направите? Първата ви работа е да намерите някой масажист да ви разтрие, после ще търсите лекар, да ви даде някакви лекарства; през това време ще викате, ще охкате, всички около вас ще разберат, че ви боли нещо – това са все стари методи. Ако сте разбрали новите методи, вие трябва да се обърнете към Бога с благодарност, че е изпратил този ревматизъм, за да ви научи нещо; пейте на ревматизма и го благославяйте, благославяйте Бога, светиите, Ангелите, добрите хора по света и като се свържете с тях, няма да забеле-

жите как ревматизмът ви ще изчезне. Могат да минат месец, два, три и повече – това нищо не значи; продължавайте да го благославяте, докато най-после той светне.

Съвременните хора търсят лесния път – лесен път няма, учение се изисква от всички! Някой казва: „От много работа забравих Господа“; всичко можете да правите, но същественото трябва да помните – какво по-съществено за вас от Бога? Както помните какво трябва за вас, така помнете и за другите; хората помнят за себе си всичко, но щом дойде до другите, забравят. Седнал някой да яде, а друг стои при него и го гледа; той не се сеща да му предложи заедно да хапнат. Молиш се на Бога, искаш да бъдеш постоянно в Неговия ум; щом искаш това от Бога, и ти трябва да Го помниш. Ако Бог не ни държи в ума Си, от нас нищо няма да излезе; Божиата мисъл е постоянно върху нас и ни въздейства. Бог има търпение, с хиляди години чака да се обърнем към Него; Той всяка сутрин ни поглежда, изпраща ни Своя поглед и ни оставя по-нататък да работим; питам поглеждайте ли и вие своите приятели така – щом си спомните за някой ваш приятел, вие казвате: „Вчера той ме погледна криво, каза ми една лоша, обидна дума“. Обидната дума е таралежът, от който хората трябва да се пазят, да стоят далеч от него; недъзите в хората са също такива таралежи, от които трябва да се предпазват. Ето защо, когато се натъква на своите или на чуждите недъзи и отрицателни мисли и чувства, човек сам си създава големи нещастия; те не са нищо друго, освен отрова, която руши организма му.

Следователно всичко отрицателно ще държите вън от себе си, вън от съзнанието си, вън от физическата си обвивка – това значи да има човек самообладание. Който има самообладание, той може да се противопостави на лошите мисли, които хората отправят към него – как? Като си помисли само, че Бог е Любов, такъв човек е силен. Някой казва: „Мразят ме хората, не мога да се справя с техните лоши чувства към мене“; казвам: всички хора не могат да ви мразят, мразят само ония, които вървят в съгласие с Черната ложа, но всички, които следват пътя на Белите братя, не мразят

– невъзможно е човек, който люби Бога, да мрази хората. Някой може да ви каже една обидна дума, да ви огорчи – това не произлиза от неговата зла воля, но от подхлъзване на езика; изобщо човек трябва да се контролира, да владее езика си, да наблюдава движенията си, да не се поддава на външни, на чужди влияния. Яви ли се в човека желание да яде много, той трябва да владее това желание, да не го задоволява; когато ядете и дойдете до най-сладката хапка, спрете там, човек всякога трябва да оставя малко гладен – щом дойде до момента, когато яденето е най-сладко, да спре. И в чинията, от която е ял, винаги трябва да оставя малко от яденето, да не изяде всичко; когато пиете кафе, мляко или чай, винаги трябва да оставяте една част от него недоизпита; когато отивате на пазар, да купувате нещо, винаги оставяйте нещо в джоба си, никога не изхарчвайте всичките си пари – нека има нещо в джоба ви.

Закон е: стремете се към изобилие, а не към недоимък. Сгответе пълна тенджера ядене, макар и да остане една част неупотребена; това, което остава в тенджерата, е за други хора, излезте на улицата и ги повикайте да си хапнат – нека и те получат нещо от вашето изобилие. Природата дава всичко в изобилие и ако понякога хората са лишени от това изобилие, причината са те самите; когато плодовете цъфтят, но не завързват или когато завързват, но не узряват, и за това хората са причина – лошите мисли и чувства покваряват човека, а едновременно с това покваряват и всичко около него, те са в състояние да заразят цялата атмосфера и веднъж заразена, тя се отразява вредно върху растенията и животните.

И тъй, ще мислите върху думите: *съпротивление, напор и стремеж*. На кого ще оказвате съпротивление? На дявола – защо? Защото той ви заставя да правите Добро или зло, когато не е време за това: например той ще ви накара да дадете някъде голяма сума, за да запишат името ви като почетен член – с това ще ви постави на голямо изкушение: ще повдигне вашето достойнство, ще поласкае честолюбието ви и няма да усетите как ще се спънете; това Добро не е направено навреме, вие не сте били готови за такова дело, но сте

го направили по внушение. При това положение вие ще приличате на онзи габровски богаташ, който дал една голяма сума за построяване на читалището в града, за да поставят бюста му там като човек, заслужил за родния си град. Колкото пъти влизал в читалището, поглеждал към бюста си и казвал: „Колко боб изяде, докато дойде на това място!“. Значи човек трябва да прави само онова, което излиза отвътре, по свобода на духа, по вътрешно разположение на ума и сърцето – само по този начин той ще се чувства душа, свободна от всякакви ограничения и външни влияния; това значи да бъде той малко, Божествено дете: каквито и страдания да има, какъвто и товар да носи, той всякога ще бъде като дете – радостен и весел; тогава и Божествената наука ще бъде достъпна за него, а не както днес – да я пипа само отгоре. Ако повърхностно я изучава, тя още не е истинска наука.

Сега, представете си, че ви дават задача да направите Добро на някой човек, без той да узнае това; после, дават ви задача да направите Добро на всички хора, които познавате; и най-после, да направите Добро на целия град, в който живеете – как ще решите тези задачи? Който прави Добро на хората, той непременно ще вземе част от тяхната нечистота, от техния товар. Ето например земеделецът впряга ралото и започва да оре земята; той се поти, напрашва дрехите си, нечист става, но затова пък ралото е чисто, лъщи; ако земеделецът е чист, ралото му ще бъде нечисто – следователно ралото препоръчва земеделеца. Когато иглата на шивача е чиста, лъскава, без никаква ръжда върху нея, това показва, че той е работил много; ако перото на писателя е изтрито, това показва, че той е писал, работил е с него; ако бялата хартия се изпише с букви, с думи, с цели изречения, това показва, че тя съдържа известни идеи, които я осмислят. Това са на вид противоречиви положения, които трябва да се осмислят; те могат да се осмислят, когато всяко от тях се постави на своето време и място.

Значи нещата имат смисъл, когато се поставят на тяхното място. Например вие ядете месо, а пред вас седи един тигър или лъв – лъвът ще остане ли спокоен пред месото?

Щом види месото, той ще започне да се движи, да се облизва, става неспокоен – защо? И той иска да яде месо. Обаче ако пред вас стои овца, тя ще гледа, че ядете месо, но ще остане свършено спокойна – защо? Тя не яде месо. Обаче ако овцата види хубава, прясна трева, тя веднага ще стане неспокойна – защо? Защото обича тревата, иска да яде от нея. Когато младият момък срещне млада, здрава, жизнерадостна мома, той става неспокоен – защо? Той иска да вземе малко от жизнеността на момата и ако момата му отговори, той отбива всичката ѝ вода в своята градина, вследствие на което тя става недоволна и казва: „Изгубих сърцето си!“; ако беше умна, момата трябваше да каже на момъка: „Стой на разстояние половин или един километър от мене и тук аз ще ти изпратя половината от своята вода; при това по никой начин не позволявам да се качиш над мястото, на което съм застанала – долу ще седиш и там ще получиш една част от моята вода“; същото трябва да каже и момъкът на момата.

Някой казва: „Аз искам да се кача на високо място в света“; щом се качиш нависоко, ще започнеш да мърмориш, затова по-добре стой долу и чакай да ти пуснат половината вода. Богатството, което сега имате, представлява половината вода, която се спуска отгоре, а тя е достатъчна за вас, тя ви е дадена от някого, който ви обича; Любовта, която имате в сърцата си, представлява половината вода, дадена ви от Онзи, Който ви обича. Въз основа на този закон всеки има право да отбие само половината от водата на онзи, който го обича – тази половина ще изиграе такава роля, каквато ще изиграе цялата вода.

Сега всеки трябва да прегледа живота си, да си даде отчет какво е направил; не е въпросът да казвате, че не сте прогресирали, че нищо не сте направили, но трябва да направите равностметка какво сте придобили и какво – изгубили. Казвате: „Едно време чувствах нещата“ – не е достатъчно само да чувствате; ако чувствате, без да мислите, вие в скоро време ще изгубите своята чувствителност. Има закони, които помагат за развиване на чувствителността в човека, но ако тия закони се престъпят, чувствителността се притъпява. Напри-

мер ако изядете една бучка захар, ще изпитате приятност, сладост в устата си; но ако изядете няколко бучки захар една след друга, сладостта ѝ ще се намали вследствие на притъпяване чувствителността на нервната система; следователно, щом изядете една бучка захар, почакайте известно време и след това вземете втора, трета и т.н. Според този закон много години трябва да минат, за да се реализират някои от вашите желания – ако преждевременно ги реализирате, те ще цъфнат, но няма да завържат; ще завържат, но няма да узреят и вие ще бъдете нещастни. В разумния живот всичко става точно на определено време и място – само по този начин човек може да бъде добър, свеж, да се развива правилно, да прогресира, без да остарява. Има такива мъже и жени, които на 70-80-годишна възраст са свършвали университет. Мойсей беше 80-годишен, когато Бог му даде задачата да изведе еврейския народ от Египет; цели 40 години преди това той пасеше овцете и цели 40 години води еврейския народ в пустинята; и най-после, като стана на 120 години, умря – тази е крайната възраст на сегашния човек.

Пак повтарям: мислете върху думите *съпротивление*, *напор* и *стремеж*. Съпротивлението се отнася до физическия свят, в който човек борави главно с твърдата материя; напорът, напрежението се отнася до Астралния свят, в който човек борави с течната материя; стремежът, посоката, направлението се отнася до Разумния, до Божествения свят, в който човек борави с въздухообразната материя. Тези три свята са изпълнени в самия човек. Който не може да владее физическия свят, той не може да владее и Астралния; който не може да владее Астралния, той не може да владее и Божествения свят – тези три свята са неразривно свързани един с друг.

*

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

НАЧЕРТАНИЯТ ПЛАН

*Двадесет и осма лекция
6 април 1927 г.*

НАЧЕРТАНИЯТ ПЛАН

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

Размишление.

Бяха четени свободните теми.

Често съвременните хора се запитват защо светът е създаден така; питам: според вас, като ученици, как трябваше да се създаде светът или кажете поне как трябваше да бъде създаден вашият свят. Когато хората казват, че светът не е създаден както трябва, това подразбира, че в света, в който те живеят, има нещо дисхармонично, нещо, което те не желаят. Например в една приказка се разказва как земеделците молили Бога да им изпрати дъжд, а керемидчиите молили за сухо време. Ако Бог послуша земеделците, керемидчиите ще бъдат недоволни; ако послуша керемидчиите, земеделците ще бъдат недоволни. Тогава Господ им казал: „Влезте в споразумение помежду си и Аз ще ви изпратя такова време, каквото искате“. Следователно, ако хората днес са недоволни от външните условия на живота, това се дължи на самите тях – те са се разделили помежду си по занятия, по интереси, по разбирания, вследствие на което в живота им съществува голямо разнообразие. Всяка мисъл, която прониква в ума на човека, и всяко чувство, което прониква в сърцето му, представляват специални занятия. Някой иска да си поиграе малко – това е едно занятие. И акробатът играе по въже, скача, хвърля се от една успоредка на друга – занятие е това, с него той изкарва прехраната си. Тъй щото всяка мисъл, всяко чувство представляват известни форми, които оказват такова влияние върху човека, както и неговото занятие.

Ако се обърнете към миналото на човека, да проучите образуването на формите на мисълта, ще видите колко време се е изразходило, докато мислите се оформят. Днес Провидението използва тия мисли като готови клишета, като добри

и лоши гърнета – добрите гърнета запазва, а лошите счупва и отново обработва, както гърнчарят постъпва със счупените и изкривени гърнци. Много мисъл-форми не могат да влязат в работа, но въпреки това се плаща данък за тях. Искате да реализирате някоя мисъл, но не можете; щом не можете да я реализирате, вие започвате да се измъчвате – в случая мъката ви се дължи не на мисълта, а на данъка, който трябва да платите за нея. Ето защо при сегашното състояние, в което се намирате, вие трябва да извикате в ума си всички добри, положителни мисли, които са впрегнати на работа – тези мисли имат приложение в живота и дават приход; лошите, отрицателните мисли, като счупените гърнета нямат приложение в живота, обаче трупат данъци, които трябва да се плащат. Въпреки това всички мисли, които минават през ума на човека, били те положителни или отрицателни, са на мястото си – докога? Докато човек завърши своето развитие. Днес той е в положението на малко дете, което едва сега започва да учи, да се развива. Виждате – някой човек работи, учи, иска учен да стане; в миналото той е бил учен, но всичко е забравил и сега отново трябва да учи, да придобива знания.

Казвате: „Това е противоречие“; едно трябва да знаете: красотата на живота седи в противоречията, те подтикват ума към мисъл. Противоречия съществуват и на Небето – иначе как ще си обясните положението на Луцифер? Макар и на Небето, и той се натъкна на някакво противоречие, вследствие на което влезе в стълкновение с великия порядък в живота. Богословите обясняват причината за това по един начин, окултистите – по друг начин; обаче нито едните, нито другите са могли да се домогнат до истината. Причината за падането на Луцифер за вечни времена ще остане една от великите тайни. Никой досега не е обяснил и няма да обясни как и защо са произлезли злото и Доброто; хората могат да си съставят теории колкото искат, но тези теории още не представят истината. На всеки щастлив Ангел в Небето отговаря по един нещастен ангел в ада; ако по някакъв начин изчезне ангелът от ада, моментално ще изчезне и този в Небето и обратно: ако изчезне Ангелът от Небето, ще изчезне и този в

ада – те са свързани един с друг. Въз основа на този закон на всеки добър човек отговаря един лош и на всеки лош човек отговаря един добър. Но да оставим този въпрос настрана, той е костелив орех, достъпен само за умовете на велики философи; ако обикновеният човек се занимава с този въпрос, умът му ще се обърка. Но все пак добре е понякога човек да се позанимава и с отрицателната страна на живота; когато някой е много недоволен от живота, нека се спре върху отрицателната му страна – нека види какво пишат и говорят философите по тези въпроси, това ще му послужи като метод за лекуване.

Мнозина се запитват за смисъла на живота – по този въпрос са дадени различни обяснения, различни мнения, но нито едно от тях не го разрешава. Някои казват, че смисълът на живота се заключава в това да живеем; да, до известна степен може да се приеме, че е така, но как ще си обясните защо като живеете, остарявате, губите силите си, губите паметта си? Правилно е като живеете, да не губите силите си, да запазите всичко, каквото ви е дадено. Има хора, които до дълбока старост запазват всичко онова, което в младините си носят, обаче повечето хора се обезверяват, отслабват, изгубват любовта си и изпадат в пълно разочарование. Докато са млади, докато са здрави, те мислят, че обичат Бога, обаче някаква малка причина отвън е в състояние да ги събори; те са като малките деца – щом паднат на пътя, те започват да плачат, обезсърчават се и трябва да дойде някой отвън да ги утеши. Ставате сутрин бодри, весели, доволни, обаче мине някаква мисъл през ума ви и до вечерта вие сте в друго разположение: отпадате духом, обезсърчавате се, изгубвате смисъла на живота; тази мисъл е дяволският трън, който е влязъл в ума ви – изхвърлете тази мисъл навън, нищо повече.

Сега, като говорим за Доброто, подразбираме делата на Ангелите, които живеят за ближните си; като говорим за злото, подразбираме същества, които живеят за себе си. Когато говорим за боговете на ада, подразбираме онези същества, които са станали причина за идването на смъртта; когато говорим за Бога, подразбираме Онзи, Който е станал причина

да се прояви животът. И наистина, когато Бог каза на Адам и Ева да не ядат плодове от Дървото за познаване на доброто и на злото, това значи: ако служите на земните богове, на боговете от ада, ще умрете; ако служите на Бога, ще живеете. Който мисли, че може да служи на дявола и да живее, той е на крив път; той ще изпита всички нещастия и страдания в живота и в края на краищата ще умре; дяволът ще вземе всичките му придобивки, всичките му добрини, а в замяна на това ще му остави злините си. Така постъпва циганинът с циганката – той ще я изпрати да проси и тя цял ден ще ходи от къща в къща, ще хлопа ту на тази, ту на онази врата и каквото събере, ще го занесе у дома си; циганинът ще ѝ вземе всичко, каквото е донесла, ще я набие и отгоре на това ще я прати пак да проси. На другия ден циганката пак взима дисагите на гърба си, една пръчка в ръката си, да се пази от кучетата, и тръгва да проси. Като ѝ дотегне това положение, циганката казва: „Не зная какво да правя“ – няма какво да мислиш, хвърли дисагите от гърба си, хвърли пръчката от ръката си и престани да просиш; започни да работиш, да служиш на Бога, за да живееш. Дяволът е създал положението на циганите, на разбойниците, на крадците, на лъжците; как ги е направил такива – като ги е хранил със съответна храна. Това, което Бог е направил, коренно се различава от онова, което дяволът е направил. Ако същата идея предадем в научна форма, ще кажем: великата еволюция на живота с ония потайни сили в нея, неизвестни за ума, сърцето, душата и духа на човека, коренно се различава от онези субстанциални, есенциални сили, които работят в ниските области на материята.

Казвате: „Това са философски работи“; философски работи са, но са хубави. Философите са умни хора, те съзнателно скриват своята мисъл в научна форма, за да се разбере само от хора, които могат да се ползват от нея. Много въпроси са добре изяснени от философите, те искат да покажат на хората, че трябва да се мисли. Без да мисли много, някой казва: „Човек е роден да страда“ – не е така; друг казва: „Човек е роден да бъде щастлив“ – и това не е така. Това са

вметнати изречения в живота на човека. Според мене човек се е родил, за да живее; че някой бил щастлив в живота си, а друг – нещастен, това е друг въпрос. Има хиляди начини, по които задачите на живота могат да се разрешат, щастието не е единственият начин; и животните могат да имат блага в живота си, и те могат да бъдат щастливи, без обаче да разрешат задачите на своя живот.

Следователно нито щастието, нито благата разрешават мъчноотиите и задачите в живота. Например и пчелите могат да си устроят концерт, както хората си устройват. Влизали ли сте в някой кошер да видите как живеят пчелите? И пчелите като хората се радват на живота. Един ден гледам пред един от нашите кошери в едно гърне с вода удавени около 20-30 пчели. Взех една от тях, духнах ѝ малко, тя започна да се движи и се съживи; взех втора, трета, съживих ги по същия начин. Разглеждах ги под лупа и забелязах, че тия, които можаха да се съживят, не бяха окончателно скъсали с живота, имаше някакъв бавен пулс в тях. Само две-три пчели не можаха да се съживят. В онези, които се съживиха, се забелязваше особена радост – те се радваха на живота. Ако не бях ги забелязал навреме, те щяха да умрат. Значи и човек може по същия начин да възкръсне – от нас зависи; затова именно Христос е казал на учениците: „И по-големи чуде-са ще правите от тези“. Как ще възкресите човека – ще го сложите с гърба на земята и ще започнете да работите върху него. Ако искате пчела да съживите, ще постъпите по същия начин: ще я сложите на ръката си, с коремчето нагоре, и ще почнете да духате. Ако преди това крилцата ѝ са били разперени, животът е изчезнал от нея, тя не може да се съживи; обаче ако крилцата ѝ са близо до тялото, животът е още в нея и вие ще можете да я съживите. Щом започнете една работа, не се съмнявайте в успеха ѝ; ако имате Вярa, и мъртвия ще възкресите, ако се съмнявате, и живия ще умъртвите.

Казвам: всички се нуждаете от положителна Вярa. Праве-те малки опити и не се обезсърчавайте. Една пчела всеки може да възкреси; който може да възкреси пчела, той ще може да възкреси и човек, обаче Вярa се изисква. Тази Вярa

трябва да бъде подкрепена чрез опити, без опити вие ще дойдете до механическо разбиране на нещата. Мнозина очакват да получат блага по механически, по външен начин. Като дойдат до себе си, те са снизходителни, но щом дойдат до другите, веднага стават взискателни и започват да изискват от тях повече, отколкото могат да им дадат; на другите хора те казват: „Вие трябва да работите, вие трябва да покажете висок морал“ – значи това, което те сами нямат, от другите го изискват. Те трябва да бъдат и към другите поне толкова снизходителни, колкото към себе си; лесно е човек да съзнава, че трябва да бъде свършен, но мъчно постига това свършенство. Например някой вижда един красив почерк и той иска да пише така. Взима перото, пише, но почеркът не излиза красив – защо? Желание има човекът, разбиране има, но практика няма; дълго време трябва да пише той, да се упражнява, докато почеркът му стане красив и докато животът му достигне свършенство.

И тъй, за да достигне свършенство, човек трябва да даде ход на Божественото в себе си; Божественото начало работи във всички хора и след време те ще бъдат в състояние да го проявят, ето защо вие не трябва да се обезсърчавате. Като слушам темите ви, намирам, че мнозина имат добри разбирания, правилно разсъждават, но приложение нямат; всеки трябва да прилага дотолкова, доколкото може, но непременно да прилага. Ако искате да успявате, пазете следното правило: всякога в ума си дръжте само една мисъл, но тя да бъде главна, основна мисъл; в съзнанието си дръжте само един образ, а не много; в сърцето си – само една добродетел, и то най-силната, за да може тя да се храни, да расте и да се развива; във волята си – само един недъг или порок, за да можете да се освободите от него. Не търси своя порок в другите хора, за да не го засилваш. Мисли за добрите хора, без да разчиташ на тях; ако разчиташ на тях, ще забравиш себе си, ще забравиш, че и сам можеш да си помогнеш. Добрият човек може да помага дотолкова, доколкото може да прилага нещата в живота си. Ангелът може да ти помогне дотолкова, доколкото ти си способен да възприемаш знанието, което

той преподава. Всички трябва да спазвате тези принципи, тези правила в живота си, ако искате да успявате.

Другото положение, което трябва да имате предвид, е, че в света съществува една йерархия, според която всеки има определено място, следователно човек трябва да знае на кое място се намира; мястото на човека зависи от неговото развитие. Ако срещнете човек по-умен от вас, ще го почитате заради учението му – с това учение един ден той ще може да ви помогне. Пътувате някъде, но дойдете до една дълбока река, която трябва да минете; оглеждате се насам-натам, виждате един лодкар и се обръщате към него с почит и уважение, защото той има лодка и може да ви пренесе на другия бряг на реката – вие ще го почитате заради изкуството му да кара лодка. Той може да не взима пари, но все ще иска някакъв пропуск от вас – какъв пропуск ще му дадете? Нека това бъде тема за размишление, защото човек може да се натъкне на такива случаи в живота си. Човешкото съзнание е представено в Библията във форма на жива река, която прелива водите си, вследствие на което в него често стават приливи и отливи; следователно приливите и отливите в човека показват, че съзнанието му се движи, тече, изминава известен път.

Учените казват, че приливите и отливите в моретата се дължат на Луната; да, но зад Луната има друго Разумно същество, което ръководи нейния живот. Воденичният камък ли мели житото, или разумната ръка, която го е поставила да се движи и да върши работа? Ще кажете, че без водата воденичарят сам нищо не би направил – да, съществуването на водата е признак за съществуването на разумен живот; съществуването на водата е признак за съществуването на светлина и на Любов – където има разумност, там има светлина, там има и Любов. Съществуването на Доброто и на злото говорят за съществуването на разумност в света; за Бога Добро и зло не съществуват, защото Той е впрегнал на работа и едното, и другото; Доброто и злото съществуват само за хората. Обаче с дохождането си на Земята всеки сам е начертал своя път: възходящ или низходящ, светъл или тъмен, положителен или отрицателен. Като казвам, че всеки

сам е начертал пътя си, разбирам, че той е взел решение в себе си по кой път да върви; това значи още, че Бог е начертал нашия път, но ние трябва да имаме будно съзнание, да не се отклоняваме от него. Следователно, щом вземете в ръката си плана, който Бог е начертал, вие се подписвате, че сте съгласни да го изпълните. Всеки може точно да изпълни този план при условие, че има будно съзнание. Ако кажете на някой религиозен човек, че вие сами сте начертали плана на своя живот, той ще каже, че не трябва да говорите така – защо? Защото според него само Бог чертае пътищата на хората. Така е, Бог чертае, а хората при будно съзнание подписват, дават своето съгласие – значи задачата на всички хора на Земята е да изпълнят този план.

Сега, щом имате даден план за работа, трябва да се заемете с будно съзнание да реализирате този план на Земята. Казвате: „Нима досега сме работили без план?“; аз имам предвид целокупния план – плана на общия живот, тъй щото като изпълнява частично своя план, всеки трябва да се съобразява с общия план на Битието – този трябва да бъде идеалът на всеки човек. „Не сме ли прогресирали?“ – прогресирали сте донякъде, но само като кандидат-ученици, вие още не сте ученици, не сте завършили развитието си, не сте адепти, на които Живата Природа да служи; вие още не сте дошли до положение да владеее Живата Природа, да разговаряте с нея. Под думата *Жива Природа* се разбират всички Разумни възвишени същества, които от незапомнени времена са завършили развитието си. Вие трябва да бъдете във връзка с тия Същества, защото те ще ви помагат в реализирането на вашия план. Един ден и вие ще станете техни съработници, един ден заедно с тях ще бъдете съграждани в Царството Божие.

Изпейте сега упражнението „Давай, давай!“.

*

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

ЕДНА СЪПКА

*Двадесет и девета лекция
13 април 1927 г.*

ЕДНА СТЬПКА

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

Размишление.

Бяха четени свободните теми.

В математиката се работи с минуси и с плюсове, т.е. със събиране и изваждане, както и с положителни и отрицателни числа. И в живота се работи с минуси и плюсове. Понякога минусите са по-приятни от плюсовете – например в даден случай е по-добре да даваш, отколкото да взимаш; обаче в друг случай пък е по-добре да взимаш, отколкото да даваш. Казвате: „Ние искаме да знаем Абсолютната истина по този въпрос“; Абсолютната истина не може да се изказва, за съвременните хора Истината е достъпна в най-малките си прояви. Красиво е, когато Истината не може да се изкаже. Някой пита: „Добър човек ли съм аз?“ – нито си добър, нито си лош; радвай се, че нито си от добрите, нито си от лошите – това подразбира: радвайте се, че не сте толкова лоши като дявола, нито пък толкова добри като Ангелите; първото положение ще ви насърчи да вървите напред, второто положение ще ви въдушеви, че имате идеал в света – да дойдете до положението на Ангелите. Тъй щото когато се говори за Истината, ще знаете, че тя е нещо сгъстено, което мъчно се разбира. Когато се теоретизира върху Истината, това е едно положение – то е идеализиране на Истината; обаче когато се прилага Истината, това подразбира опити, живеене според Истината. Когато опитва нещата, човек винаги изживява известно съжаление, което се дължи на това, че или е попаднал на нещо, което не е очаквал, или че опитът му е излязъл несполучлив. Например давате някому парче сладка баница, да я опита; той хапва баницата, доволен е от нея и казва: „Сладка е тази баница!“, но не се минава половин час, този човек

започва да се превива от болки в стомаха – защо? Брашното на тази баница било старо, вследствие на което предизвиква разстройство в стомаха му.

И тъй, животът на съвременните хора с всички техни възгледи и теории на пръв поглед е хубав, сладък, но щом се опита, той причинява разстройство на стомаха – защо? Защото брашното, от което са направени тези теории, е старо, горчиво, останало от преди хиляди години насам; следователно каквото и да мислите за сегашния живот, теориите и възгледите за него са вече остарели, вгорчени – тази е причината, поради която днес всички хора са недоволни от живота. Едно време бяхте недоволни от рогата си, Бог махна рогата ви, освободи ви от тях; едно време бяхте недоволни от големите си зъби и нокти – и от тях Бог ви освободи; едно време бяхте недоволни от големия хобот, намирахте го много непрактичен – и от него Бог ви освободи. И от сегашното си положение сте недоволни – и от него Бог ще ви освободи, ще ви даде нещо по-хубаво, но и тогава ще има нещо, от което ще бъдете недоволни – това показва, че недоволството е неизбежен спътник в човешката еволюция. Докато живее във време и пространство, невъзможно е човек да се задоволи, обаче щом живее извън времето и пространството, той всякога ще бъде доволен – при тези условия той разбира вече реда и порядъка на нещата, а това разбиране внася в душата му мир и доволство. Значи докато е на Земята, при ограничените условия на живота, човек ще бъде недоволен и винаги ще се стреми към по-високи постижения, към по-големи блага; в резултат на своите усилия, на своя стремеж той все ще постигне някакво благо, но скъпо ще плати за него. Човек трябва да се приготви за всяко благо, за всеки венец, който му предстои да получи – ето, когато Христос влезе в Йерусалим, навсякъде Го посрещнаха с финикови ветки, с песни и викове: „Благословен Онзи, Който идва в името Господне!“; обаче не се минаха три дни след тази слава, и Христос седеше вече с ръце вързани и с трънен венец на глава. Трагедия е това, как ще си обясните тази трагедия? Обаче това е само първата част на трагедията, истинската трагедия има и втора

част; втората част съдържа в себе си разрешаване на задачата – това разрешаване се заключава във Възкресението.

Всяко страдание има смисъл само тогава, когато доведе човека до смърт и после го възкреси – това е истинско страдание; трагедия, в която крайният резултат не е Възкресение, е пълна комедия. Човек ще разбере великия смисъл в живота само след като умре и после възкръсне. Питам тогава какъв смисъл има да плачете за умрелия човек, ако с плача си не можете да го възкресите – такъв плач не облекчава положението на умрелия; ако можеш да го възкресиш, плачи, но не можеш ли да го възкресиш, не плачи – в такъв случай по-добре плачи за себе си. Когато плакаха пред гроба на Христос, Той се яви на плаещите и каза: „Не плачете за Мене, но плачете за себе си! Вашият плач не е в сила да намали Моите страдания“.

Чудни са хората, когато мислят, че Господ жали, когато те страдат. Как е възможно Бог, Който е създал всичко и може да направи всичко, да жали за страданията на хората; Той гледа, че някой човек страда, увива се като змия – какво от това? Страда – значи учи си урока. Виждате вие, че една змия, влязла в огъня, се увива от болки; вие държите пръчка в ръката си и наблюдавате – достатъчно е само да прострете ръката си към огъня и с помощта на пръчката да извадите змията от страдания, обаче вие гледате как тя се увива, но не мърдате; змията си казва: „Жесток човек, не иска да вдигне ръка, да ми помогне, но гледа и мълчи“. Следователно мъчнотиите и страданията на сегашните хора са мъчнотии и страдания на човека-животно в тях, което се учи – именно това същество в човека трябва да се учи; Божественото в човека пък се поучава от него. Тъй щото невъзможно е Бог да жали, да скърби, че някой умрял. Човек трябва да страда, без страдания той не е човек. Единственото нещо, което отличава човека от другите животни, е, че той страда морално; животните страдат само физически, а хората – и физически, и морално. Страданията са необходими за човека като условия за пробуждане на неговото съзнание – тази е красивата страна на страданията.

Сегашният човек е повече отрицателен, отколкото положителен. И като страда, и като се радва, той се раздвоява – това показва, че човек живее повече физически, отколкото духовно. Дайте на детето си най-хубавите дрехи, ще видите как ще се зарадва, но радостта му не е трайна; след четири-пет дни то вече не е доволно от дрехите си, нови, по-хубави иска – защо? Защото радостта му е била физическа и като такава – временна. В страданията си човек се е повдигнал малко по-високо – той страда и морално, обаче тези две величини – радост и скръб, трябва да се приравнят. Как се приравняват величините? Човек трябва да намери начин, метод как да приравни страданието със скръбта, а после – как да се примири със страданието. Понеже хората познават страданията по-дълбоко от радостите, затова искат да се освободят от тях – в това отношение хората са щедри в страданията, лесно се отказват от тях, обаче като дойдат до радостите, там стават скържави, не ги дават лесно – в това именно се крие нещастieto на съвременните хора. Да се приравнят радостите със скърбите, това подразбира, че хората са дошли до положение да се отрекат и от радостите си тъй, както и от скърбите и страданията си. Ако отидете при някого, който живее физически, и поискате да ви даде скръбта си, той ще се поусмихне и ще каже: „Заповядайте!“; ако поискате радостта му, той ще каже: „Едва дойде една радост в живота ми и вие идвате да я вземете. Не давам радостта си!“ – това е неразбиране. Вие сте щедри към страданията и скърбите си, давате ги при първо поискване от страна на когото и да е – и това се дължи на неразбиране, вие не знаете какво хубаво нещо се крие в скърбите и страданията; обаче не е позволено да се говори за хубавото, за великото благо, което страданията носят в себе си. Като направите още една стъпка в страданието, вие ще разберете смисъла, който се крие в него, а едновременно с това ще разрешите задачата на страданието. Който не разбира страданията, той вика, плаче, роптае; който ги разбира, той се радва и весели. Така постъпиха апостолите, когато ги биха на Петдесетницата – след като получи три пъти по 39 удара, апостол Павел каза: „Ако има нещо, с което мога да се

похваля, това са моите страдания, а не радостите ми“. Сега и на вас остава да направите още една стъпка в страданията, да влезете по-навътре, да разрешите задачата на страданията. Щом разрешите тази задача, ще влезете в нова фаза на живота, където знаменателите на скръбта и на радостта са изравнени.

Страданията не са нищо друго, освен особен род музика. Всичко в Природата е музика, следователно според функциите, които извършват органите в човешкото тяло, и те се определят като музикални тонове. Например сърцето представлява тона *до*, дихателната система – *ре*, черният дроб – *ми*, бъбреците – *фа*, далакът – *сол*, жлъчката – *ла*, храносмилателната система – *си*. Когато дихателната система на човека действа музикално във всички гами, ние казваме, че тя е нормално развита; при най-малкото нарушение на тази система нейният тон *до* се изменя, минава в друг тон, а това вече създава известна дисхармония в някой от нейните органи – тази дисхармония ние наричаме заболяване. Ето защо, за да не заболее някой уд от дихателната система, тя трябва да запази чистотата и броя на вибрациите на своя тон. Човешкият организъм има и свой специфичен ключ, според който се определят различните тонове; този ключ е в съгласие с общия темп на Природата.

Казвам: ако разбирате ключа и тоновете на вашия организъм, вие ще можете да си въздействате, ще можете да трансформирате състоянията си, за да държите функциите на вашите удове в пълна изправност. Енергиите от сърцето минават към черния дроб – това показва, че от сърцето към черния дроб има отворен път, обаче от черния дроб към сърцето няма; ето защо, като знаете това, вие не трябва да допускате в сърцето си никакви отрицателни чувства и енергии, които биха се отразили вредно и върху черния дроб. Който знае и разбира музиката на своя организъм, той ще може с нея да лекува някои заболели органи. Ако има някаква повреда в дихателната система, той ще пее или свири повече такива песни, в които често се повтаря тонът *до*. Жлъчката се лекува с тона *ла*.

Питам: как бихте изпели упражнението „Божествена Любов ме озари“?

*Божествена Любов душа ми разшири
и изпълни сърцето ми с лъчи.
Из дълбоки глъбини
повдигна духа ми във висини
на крилете си благословени,
от Божия поглед озарени,
озарени, от Божия поглед озарени.*

Когато пее, човек трябва да вложи в песента и душата си, и духа си. Душата и духът са гами, които лекуват – те изменят трептенията, повишават ги, а всяко повишаване на трептенията се отразява здравословно върху организма.

*

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

ПОСОКИ И ВЪЗМОЖНОСТИ

*Тридесета лекция
20 април 1927 г.*

ПОСОКИ И ВЪЗМОЖНОСТИ

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

Размишление.

Бе прочетено резюме от свободните теми.

Знанието, което човек придобива, трябва да внесе в съзнанието си, да не се натрупва в ума му като сухи факти. Истинското знание включва само ония неща, които имат своето място – например само онзи камък е ценен, който намира място в градежа на някоя къща, следователно знание е само онова, което има приложение. Също така и всяка опитност, всяко преживяване трябва да бъдат разбрани. Преживяванията имат две страни: приятна и неприятна; разликата в преживяванията се състои в това, че някой път те започват с приятно състояние, а свършват с неприятно; друг път е обратно – започват с неприятно, а свършват с приятно. Питам: кой закон регулира тия състояния? Коя е причината, че едно преживяване започва с приятност и свършва с неприятност, а друго започва с неприятност и свършва с приятност? Същите смени в състоянията се забелязват и в разбирането – някой казва: „Разбрах тази работа“, обаче към края дохожда до неразбиране; друг пък започва една работа с неразбиране, а свършва с разбиране. И при преживяванията, и при разбиранията човек казва: „Излъгах се!“; питам как е възможно човек да разбира нещата и да се излъгва – това показва, че и при разбирането, и при неразбирането прави грешки и тези грешки именно създават приятните и неприятните състояния в преживяванията. Но има и трети вид преживявания, които започват тихо, спокойно и така свършват, по-право те започват, без да свършват – тези преживявания се наричат безкрайни; те имат начало, нямат край. Приятните състояния се дължат на някаква придобивка. И забележете, когато

роди дете, майката се радва – защо? Придобила е нещо. Детето носи живот в себе си за слава Божия; детето носи сила в себе си за своето повдигане; детето носи блага, радост за родителите си и за своите близки. Когато майката роди дете, което не носи в себе си живот за слава Божия, нито сили за своето повдигане, нито радост за близките си, всички скърбят – защо? Това дете е бедно и трябва много капитали да отидат след него напразно. Ако е духовна, майката ще вярва, че тези усилия и средства, които се изразходват за това дете, в бъдеще ще дадат резултати; ако не е духовна, ако не вярва в Бога, и нейният живот, и този на детето ще бъдат тежки.

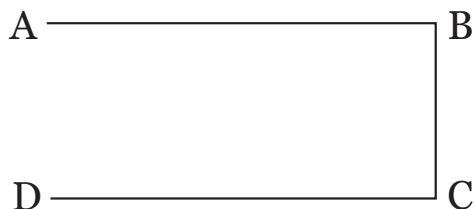
Сега от всички се изисква работа, да не чакате наготово, както мнозина правят. Може ли човек да жъне, без да сее? Наистина, Христос казваше на Своите последователи, че преди тях други са сели, други са се мъчили, а те ще влязат наготово в техния труд, но това са изключителни положения. Когато имате придобивки в работата си, вие изпитвате приятност, която се отразява в слънчевия възел или, както някои наричат това място, „под лъжичката“. Когато се вслушва в този приятен трепет, човек може да определи дали дадена работа, която започва, ще свърши с успех, или не. Който се гневи пък, и той изпитва някакъв трепет, но не под лъжичката; в края на краищата гневът ще предизвика известно стомашно разстройство – на какво се дължи това разстройство? То се дължи на факта, че част от енергията, която трябва да се употреби за храносмилането, се изразходва при гнева, вследствие на това храната не може добре да се смила. Не само гневът, но всяко отрицателно чувство в човека е в състояние да предизвика стомашно разстройство – улахата, малодушието, неуспехът също създават разстройство в организма. Например някой иска да стане учен, но не успява; друг иска да стане велик музикант, пак не успява – защо? Защото те искат да постигнат велики работи в късо време. Който скъсява времето, той не разбира живота – великите прояви изискват голям период от време. Когато поставите някаква велика идея в ума си, не мислете за времето; когато преследвате някакъв идеал, не туряйте определен срок за

постигането му – ако поставите някакъв срок (години, месеци или дни) за постигане на своите идеали, вие и себе си ще спънете, и своите близки. За да не се спъвате, вложете идеята в душата си и за времето не мислете – времето нищо не определя, то само хроникира нещата; време съществува само за неща, които са се сбъднали, а за неща, които още не са станали, никакво време не съществува.

Някой се радва и казва: „Ще гледам да задържа радостта си цял месец“ – откъде дойде това желание? Може да се продължи радостта цял месец, но след това ще дойдат такива скърби и страдания, каквито в живота си не сте изпитвали. Понякога радостта трае само половин секунда, но отражението ѝ продължава дълго време. Често в живота на човека идват радости, преди той да е получил нещо – такива радости винаги свършват с разочарование. Някой получава от чичо си в Америка писмо, че му изпраща десет хиляди долара; той се радва, пее, скача, очаква парите, но минават ден, два, три, един месец и той получава от чичо си писмо, че американското правителство секвестирало тия пари, затова не може да ги прати – веднага радостта се сменя със скръб и разочарованието идва.

Човек трябва да се изпитва, да наблюдава желанията си, да ги проучва. Например някои желания имат една посока на движение, а две възможности; други желания имат две посоки на движение, а четири възможности; трети желания имат три посоки на движение, а шест възможности и т.н. Желанията в човека и техните възможности се определят от законите на съзнанието, тъй щото задачата на ученика е да изучава своите мисли, чувства и желания, за да види каква е тяхната посока на движение; после, да изчисли колко посоки на движение имат те и колко възможности за тяхното постигане.

Представете си, че имате желанието А – с една посока на движение, а с две възможности. Посоката на движение е АВ, а двете възможности са ВС и CD. Следователно при всяко свое желание човек първо трябва да определи посоката на неговото движение, а после – възможностите за постигане-

то му. Линиите BC и CD съществуват в съзнанието на човека като разумни същества. Значи състоянията, които преживяват, са пътища, по които трябва да минете; тези пътища се чертаят от Разумни същества, които са от различни категории – и тогава каквато посока и да вземете, вие не сте сами, в тази посока се движат хиляди същества, които имат същия стремеж като вашия; тези същества упражняват влияние върху съзнанието ви, както и вие върху тяхното. Този закон е верен и при физическите, и при духовните желания на човека; като знае това, ученикът трябва да определи каква част от стремежа на мислите, чувствата и желанията принадлежи на неговото съзнание и каква – на съзнанието на други същества, които вървят заедно с него в пътя. Например ако музикалното чувство беше добре развито във всинца ви, вие щяхте да пеете с голямо вдъхновение; понеже всички не сте еднакво музикални, без да искате, т.е. несъзнателно, се спъвате едни други – защо? Не можете да създадете музикална атмосфера помежду си. Същият закон се отнася и до желанията – за да се постигне някакво желание, необходима е благоприятна за него среда. Човек сам може да бъде и среда, и условие за своите стремежи; когато е среда за своите желания, човек непременно ще бъде тъпкан, както се тъпче земята, която е среда за растенията – и наистина, растенията са недоволни от земята, те черпят от нея, без да ѝ благодарят, обаче когато отгоре дойде влагата и ги пои, те ѝ благодарят – влагата е условие за растенията; те не искат да знаят за земята, но очакват дъжда с трепет, с притаено дихание и му благодарят.

И хората постъпват по същия начин: към средата си те се отнасят невнимателно и с неблагодарност, а към условията са внимателни. Бащата и майката са среда за децата си, но колкото и да са добри, децата им са невнимателни към тях; дойде ли въпрос до някое условие, до някой техен приятел или приятелка, те всякога ги приемат с трепет, очакват нещо от тях. Бащата харчи за сина си сто хиляди лева годишно, да следва в странство, но синът не написва на баща си нито едно благодарствено писмо; обаче някой негов приятел му купил един билет от сто лева за театър и той веднага пише писмо, бърза да му благодари за приятната вечер, която прекарвали заедно – защо синът постъпва по два различни начина? Защото бащата е среда, а приятелят – условие. Ако приятелят ви започне да се грижи за вас като баща, т.е. от условие стане среда, вие ще престанете да му благодарите, да бъдете внимателни към него. Ето защо пазете се да не правите нещата обикновени; щом веднъж опитате едно желание, втори път не го опитвайте, пазете се да не стане това желание среда за вас и да изгубите към него вниманието си; щом желанията губят своя свещен трепет, те стават среда за човека, в която се раждат ред неприятности.

Сега вярвам, че сте разбрали тази идея, но трябва да мислите върху нея. Някои хора не могат да мислят, понеже мозъкът им е обвит с един пласт от утайки; те трябва усилено да мислят, да се създаде голямо налягане, голямо напрежение в мозъка, което да пропука това наслояване – наслояването предизвиква стягане, неразположение в главата, а оттам и тъмнина в съзнанието; ще мислите усилено, докато разработите мозъка си. Този пласт пречи на човека да се моли и той казва: „Днес нямам вдъхновение за молитва“; няма защо да чакате вдъхновение, но ще вземете чука и длетото, ще седнете пред камъка и ще започнете да чукате: днес ще чукате, утре ще чукате, докато най-после разбиее този пласт; щом го разбиее, ще се отвори път за външния свят. Ще вземете една тръба, ще съедините мозъка си с външния свят, откъдето ще приемате светлина; от този свят ще нахлуе в мозъка ви такава енергия, такава светлина, която ще може да превърне желязото в зла-

то. Учените са започнали вече да приемат тази светлина, сега и на вас предстои такава работа: да пробиее този пласт, за да нахлуе външната светлина в него. Който веднъж само се е докосвал до този пласт, той знае какво нещо е нещастieto, какво – недоволството. В Писанието е казано: „Който победи, той спасен ще бъде“ – тази победа подразбира пробиване на този пласт в мозъка. Ако не можете да го пробиее, и след смъртта си пак ще се намерите в същата черупка; ако не го пробиее, и в живота, и в смъртта да сте, ще се задушите; пробиее ли го, вие сте извън смъртта, извън ограничителните условия. Ако сами не пробиее този пласт, ще дойдат някои приятели да ви помогнат, но ще задържат енергията за себе си – законът в Божествения свят е такъв: плаща се на онзи, който работи, а не на онзи, който не работи.

И тъй, точка А представлява желание с една посока на движение, но с две възможности; има желания с две посоки на движение, но с четири възможности. Дотук ще спра, по-нататък на вас предстои да пробивате пласта, да направите дупка, да турите тръба, която да води към външния свят – вие трябва да пробиее страната ВС. Някой казва: „Аз искам да живея, да стана учен, да намеря Бога, да се свържа с Любовта, Мъдростта и Истината“ – това са ред желания с няколко посоки на движение и с няколко възможности. Например защо искате да се свържете с Мъдростта? Мъдростта носи светлина, която създава във физическия свят високите и ниските места; Животът създава растенията в низините, т.е. в долините; Истината пък дава насока, направление, в което всички живи същества трябва да се движат. Ученикът трябва да размишлява върху въпроса по кой начин може да придобие известни възможности.

Казвате: „За да се реализира нещо, изисква се Вярa“ – каква трябва да бъде тази Вярa? Един баптистки проповедник говорил на слушателите си върху стиха, че с вяра и гори могат да се местят. Той толкова се въодушевил от своята проповед, че си помислил: „Вън пред вратата седи един сляп човек. Като изляза, ще му кажа: „В името на Господа Исуса Христа, прогледни!“; тъкмо се засилил към него, но изведнъж се усъмнил, спрял се и си казал: „Ами ако кажа това и слепи-

ят не прогледне?“. Той проявил едно желание, дал му една насока и трябвало да очаква две възможности: слепият или ще прогледне, или няма да прогледне. Неговата вяра щеше да реши положението, но понеже се усъмнил, той изгубил първата възможност – значи слепият нямаше да прогледне. Това може да се сравни с положението, когато някой турчин си служи с чакмакия пушка – той цъка, цъка с тази пушка, но тя или хваща, или не хваща. Казвам: понякога желанията на човека са подобни на такава чакмакия пушка – туриш ги в тази пушка, цъкаш един, два, три и повече пъти, но не хваща, не може да изгърми; защо – влажни са тия желания, както барутът се овлажнява; какво трябва да направиш – ще извадиш рога си, ще туриш в него сух барут и ще го запалиш. В модерните пушки няма такива изненади, рядко се случва някой патрон да не хване. Ако един патрон не хване, в пушката става обратно движение, което изтегля този патрон настрани и на негово място идва друг; ако и вторият не хване, идва трети, докато най-после един патрон хване, обаче това рядко се случва. Ако се случи да хване, смяната на куршумите става много бързо, та не се губи време, както беше с турските пушки. Казвам: по-добре е човек да има една идея, изработена от самия него, отколкото да има много идеи, наготово дадени – когато сам изработи идеята си, той ще разбере процеса на нейното развитие. За желанията пък човек трябва да знае пътя, посоката, по която те се движат; ако се движат в една посока, ще имат две възможности, а когато желанието има две възможности, то непременно може да се реализира. Според вас какви могат да бъдат тези две възможности? Този въпрос ще оставя на вас като задача, като ребус, вие сами да го разрешите. Щом се натъкнете на желание с повече възможности, вие се намирате вече пред изкушението, там трябва да бъдете много внимателни.

Една от задачите на ученика е да изучава състоянията на съзнанието си, да види какви промени стават в него. Наблюдавайте каква е светлината на съзнанието ви, когато сте спокойни и когато сте развълнувани – при различни душевни състояния светлината на съзнанието е различна: например ако мислите за някой добър човек и се свържете с него, в

съзнанието и в ума ви ще се яви светлина, а в сърцето – топлина; ако мислите за някой лош човек и се свържете с него, светлината в ума и в съзнанието ви започва постепенно да се намалява, също така и в сърцето настанва известно охлаждане. Следователно, без да съзнавате какви последствия ще имат връзките ви с хората, вие се свързвате с тях и като резултат на това в съзнанието ви настанва или мрак, или светлина, обаче дойдете ли до връзка с Бога, в съзнанието ви се явява непреривна светлина, а в душата ви – дълбок мир; дойдете ли до връзка с Ангелите, пак ще се изпълните със светли мисли и възвишени чувства; ако пък се свържете с хора от различни краища на света, ще преживеете съответни на тях мисли и чувства; и най-после, ако изпаднете в света на животните, и те ще окажат известно влияние върху вас. Вие трябва да изучавате всички тия състояния и промени в съзнанието, независимо от това дали ги желаете, или не – неизбежно ще минете през тези кръгове на съзнанието, които пък крият за вас известни възможности. Докато човек е на Земята, и той ще влияе на другите съзнания, но и те ще му влияят; той ще се намира под влиянието на средата и на условията на животните, на растенията и на хората. Това обаче са задачи, върху които той трябва да работи. За да реши тия задачи правилно, човек трябва да се моли – в това отношение молитвата е работа на човека върху себе си; молитвата подразбира вътрешна връзка с Божествения свят.

Казано е в Писанието: „Свързвайте се всякога с Възвишения свят!“ – това показва, че за когото мислиш, с него ще се свържеш; каквато мисъл, каквото чувство или желание поддържате в себе си, с тях ще се свържете. Често някоя мисъл или чувство може да направи човека роб, но понеже човек е създал тази мисъл, той може да се освободи от нея. Мислите, които хората създават, са живи форми и вървят след тях, влияят им в добър или в лош смисъл; където отиде човек, тия мисли навсякъде го преследват – те са тъй наречените *идеи фикс*, които хората сами създават и сами трябва да се освободят от тях. Някой казва: „Хората не ме обичат“ – това е идея фикс; „Аз съм нещастен човек“ – това е идея фикс; „Аз не съм даровит“ – това е идея фикс. Даровит е онзи, който като се

впрегне на работа, по десет пъти на ден се изпотява. Който иска да развие в себе си някоя дарба или някой талант, той трябва да работи – дарбите, талантите се придобиват с усилия, с работа, те не се дават наготово. Ако беше лесно хората да станат Ангели, всички щяха да имат ангелски криле; не е лесно човек да стане Ангел.

Вие чели ли сте живота на Едисон, да видите през какви мъчноотии и страдания, през какви перипетии е минал, за да достигне копнежите и идеалите на своя ум и на своята душа? Колко пъти той е бил изхвърлян от вагоните навън и въпреки всичко това той е употребил голям труд и постоянство, приложил е силна воля в работата си, но е постигнал нещо; с концентриране на мисълта си той е постигнал онова, което е било стремеж на неговия ум. В концентрирането си Едисон е идвал до забрава, по този случай разправят един анекдот за него. В деня на сватбата си той се заел с решаването на една задача и толкова се увлякъл в нея, та забравил, че се жени, и трябвало да дойдат хора, да го вдигнат от стола, да му напомнят, че днес е денят на неговата сватба – за Едисон тази задача е била по-интересна от женитбата му. И вие трябва да бъдете така концентрирани, когато искате да постигнете някаква велика идея. Дойдете ли до Доброто, трябва да концентрирате мисълта си към него така, че да забравите всякаква женитба.

Сега изпейте упражнението: „Вяра светла, Вяра силна, тя крепи Духа, що животът носи“.

Вие лесно запомнихте това упражнение, защото седи близо до вас. Всяко нещо, което лесно се възприема, лесно се запомня. Като пеете, вие трябва да различавате такт от ритъм – един ритъм се различава от друг, вълните им са различни. За да пее добре, човек трябва да има търпение, търпението се култивира в страданията; страдаш, че имаш някакъв дефект – ще работиш върху този дефект, докато го изправиш; в изправянето на дефекта пък ще развиваш търпение.

*

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

ЗАБРАВЕНАТА ДУМА

*Тридесет и първа лекция
27 април 1927 г.*

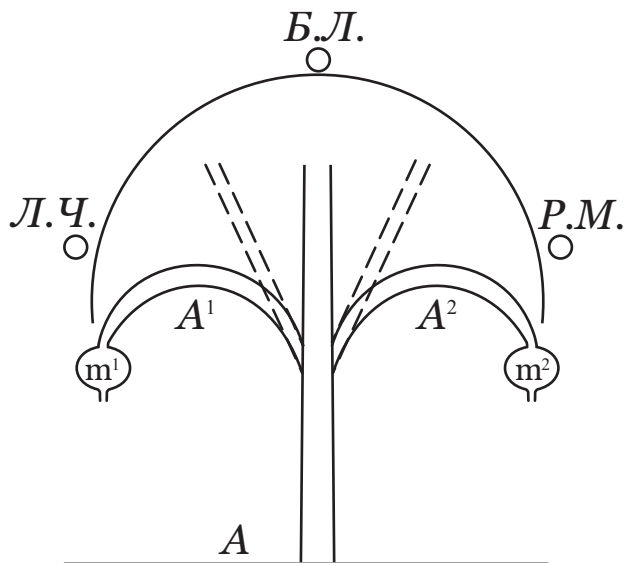
ЗАБРАВЕНАТА ДУМА

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

Размишление.

Сега ще обясня отношението, което съществува между силите, законите и принципите в живата Природа. Казвате за нещо: „Сила е това!“; да, но сила без закон не може да се прояви, а закон без разумност не може да се приложи. Разумността пък има свой произход; в случая под думата *произход* не се разбира начало на нещата.

Тук ще представя графически отношението между сила, закон и принцип. Коя е причината, задето линията А в началото на своето движение е вървяла нагоре, а после се е изкривила наляво и надясно в A^1 и A^2 ? Такъв е пътът на движе-

нието на енергиите в едно дърво: първоначално енергиите от корените на дървото вървят нагоре и държат клоните в същото положение; колкото повече дървото расте и се развива, толкова повече клоните се изменят, докато най-послед се навеждат надолу – това се дължи на факта, че силите m^2 са изменили движението си в Разумния свят, вследствие на което са изменили и посоката на идеала си в своя живот. Може ли човек да има някакъв идеал на Земята извън разумността? Като се говори за идеали, трябва да се знае, че идеалите на човека се раждат отпосле, а не заедно с него. Може ли в главата на детето да се роди някакъв идеал, ако то няма майка и баща? Ако детето е без майка и баща, никакви идеи не могат да се родят в главата му. Вие казвате, че идеите съществуват в света, а при това отхвърляте майката и бащата като първа причина за раждане на тия идеи. Следователно някакъв въпрос в света не може да се разреши без участието на тази причина – в този смисъл само онзи може да говори за идеи, който има баща и майка; който няма баща и майка, той не може да говори за никакви идеи.

И тъй, идеалът може да се изрази само при съществуването на известен закон; за да се приложи даден закон пък, изисква се известна сила; когато се прилагат във физическия свят, силите носят свои последствия – тази е причината, задето при сегашните условия на Земята хората живеят в свят на последствия; също така и идеите на Земята се раждат по закона на последствията. Нашият свят, светът на промените, се топи така, както и ледът се топи – достатъчно е да дойде една топла вълна, за да се стопи ледът; хората наричат това стопяване *смърт, остаряване*, а то не е нищо друго, освен трансформиране на материята – това показва, че човек е попаднал в топла зона, вследствие на което се топи. Всъщност остаряване в Природата няма; силите, които взимат участие при известен творчески акт, при стопяване се оттеглят в повисока сфера, вследствие на което на Земята няма условия за тяхното проявяване и тогава ние казваме, че е настъпил процес на остаряване. Условията за постижения са вложени в мозъка на човека, от който именно зависи бъдещото му

развитие. Следователно, за да бъде човек здрав, разумен, богат, щастлив, това зависи от неговия мозък – богатството на човека се крие в неговия мозък. Ако разумното начало в човека знае как да използва силите и заложите на своя ум, той ще бъде в хармония с всички Разумни възвишени същества. Представете си, че при вас дойде един човек с някаква молба и вие го приемоте любезно, усмихнато, с Любов; този човек веднага ще се разположи към вас, ще иска да ви се отплати – с тази ваша постъпка вие печелите вече един приятел. Обаче ако се отнесете грубо, сурово, с пренебрежение към него, той веднага ще бъде готов да ви се противопостави – такова отношение към хората влошава и вашия, и техния живот.

Казвате: „Коя е причината за нещастията в света?“. Нещастията на хората се дължат на техните предвзети идеи, които никога не могат да се реализират. Първо, човек трябва да знае има ли сили в себе си, с които да реализира своите идеи; после, той трябва да проучи законите, при които тия сили могат да се проявят; най-после, той трябва да знае с каква разумност разполага при всеки даден случай. Разумността е написана на лицето на човека; онези, които се занимават с изучаване на човешката физиономия, знаят къде точно се намира разумността на човешкото лице – по този въпрос има ред съчинения на френски, на немски, на английски език. Който се интересува от физиогномията, той може да изучава тези съчинения, да прави наблюдения, да вади свои заключения. На първо място човек трябва да изучава своето лице, да намери чертата на разумността. В разумния човек погледът не е раздвоен; раздвоеният поглед говори за някакво болезнено състояние в човека, ето защо всеки трябва да внимава да не изпадне в такова състояние. Раздвояването на погледа зависи от проникването на две противоположни мисли в ума на човека; казано е в Писанието: „Двоеумният е непостоянен в своите пътища“. Всеки трябва да се стреми да има строго определено свещено убеждение, той не трябва да мисли днес по един начин, утре – по друг начин; за всяко нещо човек може да мисли само по един разумен начин, разумният начин на мислене е принципен. Принципът, по

който може да се прояви животът, е един, обаче законите и силите, които действат в живота, са много. Например като дойдете до въпроса кой е създал живота, има само един отговор – Бог е създал живота; казано е: „Аз съм Пътят, Истината и Животът“ – значи има един принцип, едно начало: Бог е Живот. Зададе ли си въпроса кой е създал Бога, човек вече се намира пред пропаст, в която неизбежно ще потъне; който се е осмелил да борави с този въпрос, той е опитал дълбочината на тази пропаст.

Свещено нещо е Божието Име; когато се спомене Името Божие, моментално трябва да настане абсолютна тишина, душите и сърцата на всички хора трябва да се изпълнят с благоговение и свещен трепет. Когато някой каже за нещо, че такава е Волята Божия, всички неразрешени въпроси трябва да се разрешат. Всеки трябва да поддържа Името Божие и Волята Божия в света, вън от тия две неща всичко друго е преходно. Някой казва: „Аз имам особено мнение по този въпрос“; щом имаш особено мнение, кажи къде ще бъдеш след десет години, какво ще бъде материалното ти положение, какви промени ще станат в Космоса и т.н. Колкото и да искате да бъдете самостоятелни, независими, не можете; каквото и да правите, в края на краищата вие ще се убедите, че сте зависими от Цялото, от което съставлявате една малка част – в този смисъл и трудът на учения е колективен, а не единичен. В света съществуват общества от учени хора – това подразбира, че всеки учен гради своя труд върху колективния труд на много учени, които са работили хиляди години преди него върху същия въпрос; много учени преди Нютон са наблюдавали падането на телата, обаче трябваше да дойде Нютон, за да открие закона за земното притегляне, с който да обясни падането на телата. Мислите ли, че преди Бетховен не е имало музиканти-композитори – достатъчно е да се върнете към предисторическите времена, да видите каква музика, какви композитори са съществували и тогава; ако чуете симфониите на някои от тия музиканти, ще видите, че тези на Бетховен ще останат назад – тяхната музика е била израз на възвишен свят, към който и до днес още хо-

рата се стремят. Изобщо музиката е магическа сила; тя има свои закони и принципи, с които си служи.

Сега, ако човек започне да се огъва надолу, както се огъват линиите A^1 и A^2 в чертежа, това показва излишък от непотребна материя в неговия организъм – този човек се намира в обременено, в угнетено състояние на духа, което според Луи Куне се дължи на излишно количество утайки в организма му. В научно отношение причината за това огъване на човека се дължи на излишък от млечна и пикочна киселина в неговия организъм – такъв човек е пълен, дебел, едва се движи и казва: „Не зная какво да правя“; ще постиш пет дни, абсолютно нищо няма да ядеш. „Ще отслабна“ – това именно е нужно за тебе; товарът, който носиш, е голям, трябва да оставиш част от него настрана. Излишъците, както и недоимъкът в организма, правят човека нервен, болен; тази нервност го прави сприхав, докачлив, лесно се обижда. Няма защо да се обиждате; който е дошъл на Земята, той има само една задача – да изпълни волята Божия, при това всеки ще изпълни волята Божия тъй, както той я разбира, както е поставена в самия него. Докато човек върши своята воля, той живее в областта на личните чувства (ЛЧ на чертежа); щом пожелае да изпълни волята Божия, той се издига в по-висока област, където царува Божията Любов (БЛ). Следователно от човешкия живот, от живота на личните чувства човек постепенно отива към Божествените чувства, които са на върха на неговия живот, и оттам постепенно слиза към разумния живот (РЖ), където започва да се изправя – значи личните чувства в човека се балансират с разумността. Между личните чувства и разумността в човека всякога трябва да става правилна обмяна; ако тази обмяна не става правилно, в психическия живот настъпва дисхармония, в резултат на която се явяват известни подпушвания в неговия организъм. Тази обмяна става навсякъде в живота – когато двама души се обичат или мразят, в първо време те взимат един от друг своите положителни, или добри черти, а после – отрицателните, или лошите си черти – това е неизбежен закон. Дали обичате, или мразите някого, вие ще започнете да приличате на него.

Казвате: „Какво трябва да правим, за да се избавим от този закон?“. Вие не можете да се избавите от този закон, но можете да се повдигнете в Любовта си, да обичате Бога, т.е. да обичате Бога във всеки човек. Вие виждате, че някой човек е красив, добър, богат, щастлив и го обичате – защо? В този момент Бог се проявява в него. Следователно обичайте Бога навсякъде, където се проявява, за да започнете да приличате на Него.

Често съм наблюдавал отношенията между кучетата. Две кучета си играят приятелски, обаче ако на едното от тях се даде храна, то веднага се нахвърля върху другото и го прогонва далеч от себе си; не се минава половин час, двете кучета отново си играят – значи скарването и примиряването между кучетата става лесно. Когато хората се карат и сърдят помежду си, те мъчно се примиряват, някога трябва да минат 10-20 години, за да се примирят. Кой постъпва по-право – кучетата или хората? Хората говорят за Божията Любов, но като дойде до приложението ѝ, постъпват по своему; не, щом се скарате с някой човек, обърнете се с молба към Бога като Любов, Той да оправи тази работа.

Сега, като ученици от вас се изисква да произнасяте Името Божие не със страх, но с благоговение и всеки момент да сте готови да изпълните волята Божия; всеки ден правете опити, да видите колко сте готови да служите на Бог. Ако някой от вас не сте в добри отношения помежду си, направете опит, не механичен, но съзнателен, да видите каква е любовта ви към Бога, доколко сте готови в Негово име да се примирите. Дръжте Името Божие свещено в душата си и всякога си спомняйте за благата, които Бог ви е дал. И в миналото, и в настоящето вие сте поставени при условия да познаете Великата Божия Любов към вас и да Му благодарите; здраве, сила, богатство, щастие – Той всичко ви е дал, на вас остава само да благодарите, да учите и да славите Бога. И в богатство, и в сиромашия, и в здраве, и в болест, и в щастие, и в нещастие Той всякога е бдял над вас и ви е утешавал с думите: „Идете да работите, Аз съм с вас!“. Бог не желае да загине нито едно от Неговите чедра, обаче който не изпълня-

ва волята Му, той ще страда – не поради желанието на Бога, но понеже нарушава основния закон на Живота – закона на Любовта. Който изпълнява волята Божия, той ще реализира благородните желания и копнежи на душата си и ще се повдигне; той ще представлява желязо, нагорещено до хиляда градуса – в тази температура ще изгорят всички недоразумения, нещастия, болести. Само при това положение човек ще изпита дълбоко в душата си вътрешен мир и спокойствие; той ще разбира страданията на хората, ще им помага, ще им посочва пътя, който води към необятния свят на Великата Божия Любов.

Сега, като наблюдавам живота на съвременните хора, намирам, че повечето от тях не са здрави. Когато срещнете, все се оплаква: някой се оплаква от изкривяване на пръстите – това се дължи на излишъци, утайки в организма, които предизвикват подпушване на артериите и вените; това подпушване, или циментиране на артериите и вените, наричат артериосклероза – болест, която постепенно свързва ръцете и краката на човека, докато му създаде по-големи усложнения. Щом забележи това изкривяване на пръстите, човек трябва да съзнае в себе си, че не е изпълнил волята Божия, не е разбрал Неговите закони; тогава той трябва да пожелае да изправи живота си, да служи на Бога. Докато не живее според Божиите закони, човек ще страда не само от артериосклероза, но ще се натъква на различни болести на сърцето, на черния дроб, на стомаха, на гърдите и т.н. Щом заболее някой от вас, нека се обърне към Бога, към Разумните същества от Невидимия свят и се помоли да му помогнат в изправяне на грешките. Ще кажете, че не знаете какви са грешките ви; не, всеки човек знае своите грешки и трябва да се моли да му помогнат в изправянето им. Съмнението, подозрението, неверието, както и ред още отрицателни мисли и чувства, са причина за разстройство на черния дроб в човека; за да подобри положението на черния си дроб, човек трябва да се моли усърдно, с будно съзнание. Започне ли да се моли, свърже ли се с Божието Име, и земетресение да стане, къщите да се събарят около него, той трябва да остане

спокоен, да не прекъсва връзката си с Бога – такава молитва е в състояние да спаси човека от всички беди и напасти; къщите ще се събарят около него, но главата му ще остане неповредена, косъм няма да падне от нея. Магическа сила е молитвата.

Когато изнасям погрешките на хората и на вас като на ученици, вие не трябва да правите същото – защо? Защото това, което на Учителя е позволено, на ученика не е позволено; това, което на богатия е позволено, на сиромаша не е позволено. Учителят знае законите и ги изпънява – за всяка дума, за всяка изнесена грешка аз плащам скъпо; само богатият може да плаща, следователно Учителят, като богат, има право да посочва грешките на учениците си, за да ги изправи. Казано е в Писанието: „Не съдете, за да не бъдете съдени!“. Само Любовта на Учителя към учениците е в състояние да плати за всяка изнесена грешка, въпреки това Учителят трябва да се обърне към Бога с думите: „Господи, аз изнесох грешките на своите ученици, но с това познах Твоята доброта и милост“. Човек всякога трябва да се моли на Бога, за да не Го застави да оттегли лицето Си от него. Страшно нещо е Бог да скрие лицето Си от човека – тогава настава такъв мрак, такава самота и студенина, каквато човек никога не е изпитвал в живота си; той се моли, но около него се е образувал такъв връшник, че с нищо не може да се пробие, само молитвата е в сила да го пробие. Който се страхува, той ще остане под връшника, във вечен мрак. Каквото и да е положението ви, молете се на Бога; знайте, че Той е по-силен и от най-големите злини и престъпления на хората.

Казвам: страдате ли, радвате ли се, дръжте връзка с Бога, с Възвишените и разумни същества. Много от страданията на хората са лични, но все пак са в сила да поставят човека в един връшник, откъдето само молитвата ще го освободи и щом излезе от този връшник, в ума му ще светне, ще нахлуе нова светлина; той ще бъде доволен, че е придобил ново разбиране на нещата. Докато Бог е с вас, вие не трябва да се съмнявате, не трябва да се страхувате, Той гледа благосклонно към всички хора; това не подразбира, че Той одобрява тех-

ния неправилен живот, но не ги съди, оставя ги свободни да учат, да се развиват; Той има търпение да дочака онзи ден, когато те ще се пробудят и ще се обърнат към Него. Ето защо и вие, заради Любовта си към Бога, трябва да бъдете благо-склонни към всички хора, ако искате правилно да растете и да се развивате. Какво правят съвременните хора – когато някой баща е недоволен от сина си, той се отказва от него и го изпъжда от дома си; когато свещеникът е недоволен от пасомите си, той ги морализира, мнозина даже заличава от списъка на църковниците; когато учителите са недоволни от някой ученик, те го изключват от училището. Обаче хората не се поправят нито с пъдене от домовете им, нито с изключване от Църквите и училищата, нито пък с морализиране. Кой е истинският път за изправяне на хората?

Като говоря така, аз не засягам грешките ви индивидуално, но принципно, като обръщам внимание на това какви трябва да бъдат отношенията ви към Бога. За да има човек правилни отношения към Бога, религиозното чувство в него трябва да бъде добре развито. В българите това чувство не е добре развито, затова те трябва да работят върху себе си, да го развият. Как се познава дали религиозното чувство в някой човек е развито, или не?

Ако хвърлите поглед върху чертежа, ще видите криви линии m^2 , които се срещат в живота на човека, но те трябва да се изправят; това изкривяване прилича на пружина, то е свързано с известни земни течения. Изкривяването на тия линии показва отслабване на желанията. Желанията, както и мислите на човека, биват два вида: постижими и непостижими, следователно за всеки даден случай човек трябва да знае кои желания са постижими и кои – не, кои мисли са постижими и кои – не; той трябва да знае с кои сили може да работи и с кои – не, с кои закони може да оперира в живота си и с кои – не. Всеки човек има желание да бъде особен, да се отнасят хората с него внимателно – това е естествено желание и лесно постижимо; какво се изисква в този случай – да оградят човека добре и от време на време да го поливат с малко водица. В това отношение човек е подобен на малко

нежно цвете, следователно и той се нуждае от това, от което и цветето; обаче съвременните хора са внимателни главно към тия, които са се проявили в нещо, били те поети, писатели, музиканти, художници, философи, учени, велики майки и т.н. Тези хора чувстват това внимание и се повдигат – в този смисъл обществото може да повдигне човека, но може и да го понижи; колективният ум на хората може да вдъхнови човека, а може и да го понижи. Това се забелязва особено с вярващите, с хора, които са се отделили от общия път на живота, и тогава, за да не бъдат смачкани от колективната мисъл на хората, те трябва да бъдат свързани със силите и законите на Живата природа и с тях да работят; ако това не могат да направят, те трябва да се свържат направо с Божественото съзнание, да апелират към Бога, Той да ги подкрепи. Кое е по-добро за човека: да познава силите и законите на Природата и да ги владее или да познава Бога? Най-великото нещо за човека е да познава Бога.

Мнозина запитват какво нещо е Любовта. Всички хора знаят какво е Любовта, но не могат да говорят за нея, нито да я обясняват, защото е нещо свещено – Бог е Любов, тогава какво можете да говорите за Любовта? Някой казва, че бил влюбен, че сърцето му горяло – това не е Любов. Щом се каже нещо за Божията Любов, щом се спомене Името Божие, веднага в човека се събужда мисъл и всякакъв смях, всякакви шеги престават; при това положение той е готов на всякакви жертви. Всеки има такава опитност: когато в дома ви дойде човек, когото обичате, вие го угощавате добре, а ако е беден и няма дрехи, вие му давате от своите или му купувате нови – каквото имате, вие сте готови да споделите с него; обаче дойде ли в дома ви човек, когото не обичате, вие сте готови да затворите вратата си пред лицето му и да не го приемате. Казвате: „Ами ако този, когото обичаме, злоупотреби с нашата Любов?“ – в Любовта Божия злоупотреби не стават. Ако мислите, че онзи, когото обичате, е в състояние да злоупотреби с вас, това не е Любов; давате ли нещо от Любов, дайте и не мислете повече, вашата кесия всякога ще бъде пълна. Ако дадете някому сто лева от Любов, в кесията ви пак ще има сто лева – откъде ще дойдат тези сто лева?

Някой ваш приятел ще ви ги даде. Който изпълнява волята Божия и дава, по същия закон и на него ще се даде. Велика наука е Божията Любов. Когато Любовта започне да работи в човека, тя произвежда следните промени: първо, тя лекува човека; второ, тя го подмладява – значи ако някой човек е болен, Любовта ще го излекува; ако е стар, Любовта ще го подмлади. Не може да умре онзи, когото обичате. Когато майката обича децата си, те не умират; ако умират децата, това показва, че майката не ги обича – този закон е верен 100 %, в него няма никакви изключения. Ако някой стане неврастеник, това показва, че има малко Любов; ако го боли корем – малко Любов има; ако го боли глава, стомах, гърди – малко Любов има. Любовта не признава никакви болести.

Сега, като говоря по този начин, това не значи, че трябва да се съмнявате в Любовта си или да мислите, че Бог не се проявява и чрез вашите сърца. И вие имате Любов, Бог се проявява и чрез вас, но трябва да различавате Божията от човешката любов, при това трябва да знаете условията, при които Бог се проявява. Първото условие е абсолютна свобода; грехът, престъпленията се дължат на факта, че хората не дават свобода на Бога в себе си да се прояви. Вие трябва да знаете, че сте органи, чрез които Бог трябва да се проявява, следователно като органи на Бога трябва ли вие да Му давате съвет как да постъпва – бъдете на Негово разположение и каквото ви каже, това правете. Абсолютно послушание към Бога! Ако Той каже да напълните торбата си с хляб и да тръгнете с нея от къща в къща да раздавате, направете както ви казва; после може да ви каже да върнете торбата си пълна – и това направете. Защо, за какво, не питайте; каквито и противоречия да минавате, не питайте защо Бог ви е поставил пред тях, никой няма право да критикува Божиите заповеди и нареждания. Така са постъпвали всички пророци на миналото, всички ученици на Божествената Школа – щом дойдете до волята Божия, там се изисква абсолютна вяра и абсолютно послушание.

Казвам: който живее според закона на Любовта, той ще се домогне до истинската наука. Противоречията в живота не са нищо друго, освен енергиите, представени чрез лини-

ите m^2 , които хората не знаят как да употребят. Например много хора са богати, но не знаят как да употребят богатството си; много хора са учени, но не знаят как да предадат знанието си; душите на много хора са пълни с Любов, но не знаят как да проявят Любовта си. Много хора не знаят как да се ръкуват; когато се ръкувате с човек, който има Любов в душата си, вие през целия си живот няма да забравите това ръкуване – защо? Особено благоухание се отделя от ръката на този човек. Който се ръкува, той трябва да знае колко време да задържи ръката на човека. Когато пък ви погледне човек, който има Любов в душата си, вие ще изпитате пълно спокойствие и мир; погледът на Любовта не смущава човека; поглед, който смущава, е раздвоен и показва, че в ума на човека са влезли две противоположни мисли или в сърцето му – две противоположни желания. Когато погледът на някоя мома или на някой момък е раздвоен, те не са доволни от своята любов, което показва, че в тяхното сърце са влезли две противоположни желания. За да бъде доволен от себе си, човек трябва вътрешно, пред Бога да се изповяда, за да изправи своя поглед. Момък или мома, който от тях изпълни Божия закон, той ще получи Неговото благословение; не го ли изпълни, ще страда.

И тъй, кривите линии m^2 във форма на плодове представляват плодове на живота; понякога тия плодове представляват материални, физически сили, а понякога чрез тях се проявяват законите, които управляват тия сили; в тези плодове са вложени възможностите за познаване на Бога. Обаче всичко това зависи от начина, по който ще се употреби този плод – различната употреба дава различни резултати. Например ако употребявате плодовете на знанието за ваша слава, ще имате едни резултати; ако ги употребявате за Божията слава, ще имате други резултати – от това ще зависи какъв плод ще се създаде. Посоката на енергиите, възходяща или низходяща, определя качеството на плода. Следователно, който работи за себе си и употребява знанието за своя слава, той започва добре, свършва зле; който работи за Божията слава, той започва с малко спънки, но към сре-

дата тръгва добре, а в края свършва още по-добре. Казано е в Писанието, че силата на такъв човек няма да изнемогне; той няма да знае какво нещо е сиромашия, какво – болести, хули, гонения. Казвате: „Христос защо страда?“; Христос беше гонен, преследван на Земята само три години, а две хиляди години вече как жъне плодовете на Своята работа. Днес хиляди църкви са създадени в Негово име, 500 милиона хора Го следват и от всички краища на света Му се изпращат най-хубави, най-светли мисли и възвишени чувства; днес Христос жъне плодовете на Своето послушание – Той казва: „Не дойдох да изпълня Своята воля, но волята на Отца Си.“

Сега, ако и вие имате Божия Дух в себе си, ще бъдете едно с Христа и тогава благото, което Той има, ще бъде и ваше благо; затова и в Писанието е казано: „Който изпълнява волята Божия, той ще бъде сънаследник в Царството Божие“. Ако Христос се пожертва от Любов към Отца Си, тогава и вие, които познавате Христос, ще постъпите по същия начин. Христос казва: „Както Отец Ми ви е възлюбил, така и Аз ви възлюбих“ – значи щом Бог ни е възлюбил, и ние трябва да Го възлюбим; при това казано е още: „Възлюбете се един друг!“ – това не подразбира земната любов, немислимо е хората да се възлюбят според законите на Земята; Любовта е качество на Бога, тя съществува само в Божествения свят – значи хората могат да се възлюбят само като души. Когато обикнете някой човек като душа, вие няма да обръщате никакво внимание на неговите слабости и грешки, както майката не обръща внимание на грешките на своето дете; ако успеете да постигнете това, вие сте разрешили една от важните задачи в живота си, вие сте дошли вече до положението да изпълните волята Божия. Ще кажете, че не сте се още наживели. Според мене вие ще живеете истински само след като решите в себе си да изпълнявате волята Божия – само при това положение в домовете ви ще настане радост и веселие, децата ще ви обичат, Ангелите ще ви се радват; само при това положение вие ще бъдете здрави, богати и щастливи и каквото намислите да направите, ще успеете. Да изпълнявате волята Божия – това е идеалът на всяка душа;

не изпълнявате ли волята Божия, вие ще дълбаете кладенец с игла – знаете ли колко хиляди години се изискват, за да издълбаете един кладенец с игла? Обаче който върши волята Божия, който люби Бога, достатъчно е да махне един път с ръка и да види пред себе си издълбан кладенец.

И тъй, Любов към Бога и изпълнение на Неговата воля – това са първите неща, които човек трябва да има предвид в живота си. Който люби, само той може да вярва – без Любов Вярата е немислима; следователно може да се вярва само на онзи, който люби. Както Вярa без Любов не съществува, така и Любов без Вярa не съществува; щом имате Вярa, непременно ще имате и Надежда. Любовта, Вярата и Надеждата са неразривно свързани помежду си; не отделяйте Вярата от Любовта, нито Надеждата от Вярата – където има Надежда, там има и Вярa; където има Вярa, там има и Любов; където има Любов, там всичко има.

Мнозина казват: „Няма нищо ново в света. Навсякъде чуваме да се говори все едно и също нещо“. Не е така, всеки ден се правят нови открития, които хората досега не са знаели – например днес учените знаят, че обикновеният звук има най-много 35 000 трептения, обаче в последно време са открити още около 200-300 000 звукови трептения, наречени глухи, понеже не могат да се схващат с обикновено ухо; който може да схване тия трептения на звука, той ще се намери в свят, свършено различен от физическия. Ако се спрете върху изговарянето на думата *Любов* от всички народи, ще забележите, че коренът на тази дума във всички езици е един и същ, обаче ако можете да схващате глухите звукови вълни, ще видите, че всеки народ, както и всеки човек поотделно, изговарят тази дума свършено различно: външно, т.е. слушана с обикновено ухо, думата *Любов* изразява едно и също понятие в различните раси, в различните народи и хора, а дори и във всички животни, растения и минерали; вътрешно обаче Любовта произвежда различно въздействие върху различните хора. Ако някоя млада мома, която не е развита нито в умствено, нито в сърдечно отношение, сложи на ръката си пръстен с хубав скъпоценен камък, няма да мине

много време и този камък ще започне да губи блясъка си, да се демагнетизира; и обратно – ако някоя млада мома, пълна с Любов, с Мъдрост, сложи на ръката си този пръстен, скъпоценният камък ще започне да възстановява цвета, блясъка си и ще придобие първоначалния си вид.

Тъй щото който може да възстанови блясъка на някой скъпоценен камък, той има право да го носи. Като знаят това, много бижутери в странство дават някои пръстени със скъпоценни камъни на млади моми, пълни с Любов, да ги носят временно, докато възстановят блясъка им; това показва, че и камъкът разбира Любовта – камъкът може да възстанови блясъка си само по закона на Любовта. Истинската дума, която определя понятието *любов*, днес е забравена; всички хора търсят тази дума, искат да си я спомнят, да я намерят; щом си я спомнят, щом я намерят, с това заедно те ще намерят ключа на живота. Всички кабалисти, навремето още, както и днес, търсят този ключ – защо? Защото само този ключ е в състояние да оправи обърканото кълбо. Животът на съвременните хора е това объркано кълбо и достатъчно е един възел от него да се развърже, за да започнат по-нататък да се оправят обърканите конци; този ключ ще развърже първия възел, който хората от хиляди години насам се мъчат да развържат.

Свещена е думата на Любовта, тя не може да се произнася. Досега и аз не съм произнесъл тази дума, даже Христос не си е позволил да я произнесе пред хората – когато е трябвало да произнесе тази дума, Той винаги се е уединявал и заемал особено положение, особена поза. Един ден, когато дойдете до по-високо съзнание, и вие ще произнасяте тази дума, засега достатъчно е да знаете, че съществува такава свещена дума, която някога сте знаели, но впоследствие сте я забравили. Работете върху себе си, за да си я спомните; турете си за задача да мислите върху тази дума като свещена, велика дума, която болни оздравява, невежи просвещава, мъртви възкресява. Магическа сила крие Любовта в себе си: тя е ключ, с който всичко затворено се отваря; тя трансформира отрицателните сили в положителни, тя повдига човека от Земята към Небето; тя може всичко да направи, за Любовта всичко е възмож-

но. Казано е в Писанието: „В последния ден ще чуя гласа ти“ – този глас е гласът на Божията Любов. Който чуе този глас, той ще оживее. Днес всички хора очакват този глас, тази свещена дума. Само тази дума е в състояние да подмлади човека, да го възкреси, т.е. да го въведе от смърт в живот.

И тъй, нека всеки от вас доброволно в продължение на десет дни размишлява върху свещената дума на Любовта, която в магията е наречена *Изгубената дума на човечеството*. Още първият човек е изгубил тази дума, с което започва падането на човечеството – като забрави тази дума, Адам се видя принуден да напусне Рая, а с това заедно изгуби ключа на живота, т.е. изгуби правия път. Който иска да се върне отново в Рая, той трябва да си спомни забравената дума за Любовта. Усилията на съвременните култури към прогрес, към знание, към свобода се свеждат все към това да се домогнат до свещената дума на Любовта, която крие всички тайни в света. Без тази дума светът няма никакъв смисъл, без тази дума всичко е в пълно разединение, без тази дума никакво разбиране между хората не може да съществува.

Казвате: „Ние трябва да се обичаме!“; добре е това, но трябва да знаете, че Любовта не прави разлика между хората, тя иска всички да бъдат изправни помежду си. Каква Любов е тази, която прави разлика между хората? Ще поканите гости в дома си и на най-важния от тях ще дадете първо място: ще поставите пред него хубава чиния, сребърни вилица, лъжица и нож; ще му сипете най-мазното, ще напълните чинията му догоре и т.н. Щом дойде ред до другите, ще сложите пред тях прости чинии, прости лъжици и вилици; след това ще им сипете от дъното на тенджерите, по-постно, по-малко – и след всичко това ще говорите за Любов. Всички хора в едно общество трябва да бъдат еднакво задоволени; на Божествената трапеза е сложено в изобилие и за малки, и за големи, Бог никого не пренебрегва – ако е въпрос за пренебрегване, това се дължи на хората, само хората се пренебрегват помежду си.

Казвате: „Не е дошло още времето за Новото учение“; не, времето за Новото учение е дошло. Ако искате да знаете, вие сте закъснели даже, няма време вече за отлагане; като казвам, че няма време за отлагане, това подразбира, че идва

нова епоха, която изисква готови хора: бъдете готови да ви изтръгнат като главни от огъня, които, веднъж запалени, продължават да горят и да светят. Достатъчно е веднъж да стъпи кракът ви в Новата епоха, за да се ползвате от благата, които тя носи. Ученикът на Новото учение трябва да има положителни възгледи за живота. За него думата *Любов* трябва да бъде свещена. Що се отнася до Бога, до ближните му, до неговата душа, до дома, до държавата, той трябва да има точно определени възгледи. И като дойдат страдания в неговия живот, той трябва непременно да се моли; молитвата му не трябва да се заключава само в изговаряне на думи, но да излиза дълбоко от душата му и да го свързва с Бога. Някой се оплаква от сиромашията си – няма защо да се оплаква, нека благодари на Бога, че е сиромаш. Друг се оплаква, че нямал къща – няма защо да съжалява за това, ще дойде ден, когато Бог ще му даде по-хубава къща от тази, която той сам може да си направи. Ще дойдат някои да ви смушават, че откакто сте тръгнали по Божия път, всичко сте изгубили; не, който люби Бога, той нищо не е изгубил, но е спечелил, при това той е спечелил такова богатство, което никога не се губи – затова и Христос казва: „Не се радвайте, когато духовете ви се подчиняват. Радвайте се, когато имената ви са записани на Небето!“. Радвайте се, че името ви е записано на Небето, това показва, че Бог ви обича – какво повече може да искате от това? Щом Бог ви обича, благодарете в душата си за тази Любов и така работете, че да изкажете своята благодарност към Него.

Казвам: отсега нататък ще размишлявате върху забравената дума. Всеки ден ще си казвате: „Искам да изгладя всички спорове, всички недоразумения, които са възникнали между мене и Бога, както и между мене и ближните ми, и да върша волята Божия“. Ако някой брат или сестра ви обиди, кажете: „От днес аз съм решил да изпълнявам волята Божия. Не ме интересува кой какво е казал“ – тогава и братът или сестрата ще кажат: „И аз съм решил да върша волята Божия“; щом и двете страни решат да вършат волята Божия, Ангелите ще започнат да работят между тях – по този начин и противоречията в живота ще изчезнат, това значи да влезе

Любовта между хората. Където Любовта цари, там има знание, там има и светлина; където Любовта живее, там всичко е възможно. Който иска да бъде ученик, той трябва да започне с това свещено име – нека се стреми да го познае, да го намери, да си го спомни. Хората наричат това име *Любов*, но всъщност Любовта е само превод на тази дума. Скрита е тази дума, но трябва да се намери; тя е ключ, без който не може да се живее; щом намерите този ключ, и Бог ще се прояви във вас. Готови ли сте да приемете Бога още тази вечер? Ако тропне на сърцето ви, ще кажете: „Господи, не сме готови да Те приемем“ – защо не сте готови да Го приемете? Защото се страхувате да не умрете. Не, ако приемете Господа в себе си, вие ще умрете за злото, а ще оживеете за Доброто.

Чертежът на стр. 64 представя минаване на човека от един свят в друг, или трансформиране на енергиите. Всъщност в Природата съществуват едни и същи сили. Хората ги делят на добри и лоши, на положителни и отрицателни, но човек трябва да знае как да разполага с тях. Един Божествен закон може да се употреби и за Добро, и за зло, обаче принципът по никой начин не може да се употреби за зло. Законът и силата могат да се употребят и за Добро, и за зло, но принципът може да се употреби само за Добро, никога за зло. Следователно принципът проверява и законите, и силите. И според това за какво и как сме употребявали законите и силите, ще носим техните последствия – всеки ще жъне такива плодове, каквито е сял.

Първо човек трябва да дойде до положение да разбере и познае Бога като *Любов*. В Любовта има една свещена воля, която всички хора трябва да изпълняват; дойдат ли до тази воля, там има мисъл, но няма никакво разсъждение. Физическото разсъждение е пипане в Духовния свят, обаче в Духовния свят не може да се ходи с пипане, там е нужно знание и светлина, за да вижда човек къде ходи; който се домогне до Любовта, той вижда вече нещата. В Любовта всяко знание е проверено. Щом влезе в света на Любовта, човек изпитва благата, които тя крие в себе си, и от изобилието на тия блага той изпраща на ближните си. Само Божията *Любов* носи

изобилие в живота, а що се отнася до любовта на хората, там всичко е определено да се роди и да умре – в нея няма вечен живот, обаче за Божията Любов е казано в Писанието: „Бог толкова възлюби света, че даде в жертва Своя Единороден Син, за да не погине всеки, който вярва в Него, но да наследи живот вечен“. Няма сърце в света, което да не е изпитало Божията Любов. Когато изпълняваме волята Божия, ние сме доволни от себе си, изпълнени сме с радост и веселие; когато не изпълняваме волята Божия, ние сме недоволни от себе си и се натъкваме на ред отрицателни мисли и чувства – няма човек в света, който да не е изпитал тия две състояния, но като не знае причините, той им дава различни обяснения. Щом е така, всички хора трябва да се върнат към Бога – не физически, но духовно, в своето дълбоко вътрешно разбиране и приложение, в своето правилно служене. Христос казва: „Жътвата е голяма, но работниците са малко“; помолете Господаря на жътвата да изпрати Своите работници, т.е. Духа на Любовта, да свърши работата – когато дойдат работниците, всички ще бъдат силни да вършат волята Божия.

Днес от всички хора се изисква молитва – защо е нужна молитвата? Понеже те се намират на границата на един несигурен свят, където всеки момент стават промени в реда и порядъка; идат дни на скърби и страдания, за които Писанието казва, че Слънцето, звездите и Луната ще потъмнеят – това означава, че всички религиозни схващания, всички религиозни вярвания ще изгубят смисъла си, а светската власт ще се помрачи, ще изгуби своята сила. Ето защо окултните ученици трябва да работят върху себе си, да се облекат в броня, в шлем, да издържат на тази вълна на страдания и изпитания, през която ще мине цялото човечество – тази броня не е нищо друго, освен Любовта. Когато хората минат през тази вълна, те ще се оправят; оправянето подразбира събличане старите дрехи на хората и обличането им в нови, в светли дрехи – дрехи на законност, на нов ред и порядък, на нов живот, на нова свобода – това подразбира настъпване на Нова епоха. Не се страхувайте от времената, които идват, но знайте, че само Любовта е в сила да победи злото.

И тъй, който има новото разбиране на Любовта, той едновременно ще бъде и майка, и баща, и брат, и сестра. Значи разбиранията на човека не зависят само от службите, които той изпълнява по форма, разбиранията му зависят от Любовта, на която той служи – само при това положение той може да бъде силен; за такъв човек няма нищо невъзможно, за човека на Любовта няма мъчнотии, няма изпитания. Някой казва: „Човек трябва да бъде смирен, да търпи, да бъде благ, да заема последно място“ – хубаво е всичко това, но лесно не се постига, не е лесно човек да трансформира едно свое състояние. Например обидят някого; казват му да прости, да забрави всичко – лесно е да се каже, но колко време трябва да мине, докато човек прости, докато забрави обидата? Вън в света хората могат да се обиждат, но тук, в Братството, никакви обиди не трябва да съществуват; когато дойдете в Братството, вие трябва да се чувствате като че сте дошли на почивка, в хубава плодна градина или като в дом между братя и сестри. Засега между вас аз зная само две тройки, които живеят по закона на Любовта; като се намери още една тройка, и останалите ще заживеят по този закон. Имената на тия тройки няма да кажа, докато не откриете свещената дума на Любовта; свещени работи има, за които не е време да се говори.

Сега всички трябва да работите, да развивате в себе си кротост, смирение, въздържание, Любов, Вяра, търпение и т.н. Казвате: „Воля нямаме, за да постигнем тия добродетели“; не, всички имате воля, но трябва да проявите добрата, разумната си воля. Всяко дете има воля – достатъчно е да пожелае нещо и веднага ще го постигне; но не трябва да имате такава воля – вие не трябва да изисквате, да се налагате на Бога, но трябва да се молите Той да направи онова, което намира за добре. Така подразбираме волята на Любовта, т.е. изпълнение на волята Божия.

*

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

ПРИНЦИПИ НА НЕЩАТА

*Тридесет и втора лекция
4 май 1927 г.*

ПРИНЦИПИ НА НЕЩАТА

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

Размишление.

Мнозина казват, че не помнят принципа на нещата. Когато човек не помни принципа на нещата, това показва, че неговият ум е зает с много работи.

Сега, представете си, че върху дадена плоскост прекарате седем прави, успоредни помежду си линии. В обикновената геометрия това е проста работа, обаче в живата геометрия

A 100 ————— B 100

въпросът седи другояче. Тук плоскостта АВ представлява възможности, които се крият в един живот от сто години; началната точка А100 представлява първата възможност за постижение на нещо, а крайната точка В100 представлява последната реализирана възможност; правите линии, които са перпендикулярни към плоскостта А100 В100, представляват броя на възможностите за постигане на известни стремежи в даден живот – тези линии са сили, които действат в живота. Как мислите, еднакви ли ще бъдат резултатите на тези сили? Да допуснем, че тези линии, т.е. тези сили, на брой седем, като седем лъча излизат от различни точки; понеже излизат от различни точки, те ще се различават помежду си – всеки лъч ще има различно отношение към съзнанието на човека: тези лъчи могат да бъдат мисли, чувства и желания. Ако са мисли, всяка мисъл първо трябва да се трансформира в желание, а желанието – във волев акт, т.е. в действие, и като действие вече тя приема известна форма. Щом знаете това, вие трябва да се замислите върху въпроса за образуването на кристалите, за създаването на растенията и живот-

ните; всеки трябва да помисли как, кога и защо са създадени кристалите, растенията и животните – дълга е историята на тяхното образуване и създаване.

Ако специално проследите историята за създаването на растенията, ще видите, че те са свързани с човека, в смисъл, че поддържат неговия живот; обаче първоначално растенията не са били създадени за човека, те предшестват човека, съществували са по-рано от него. В такъв случай интересно е да знаете каква е била службата на растенията преди съществуването на човека – този въпрос може да се разбере само тогава, когато човек бъде абсолютно свободен от дребнавостите в живота. Следователно никой човек, бил той учен, философ, писател или какъвто и да е друг, не може да разбере дълбокия смисъл на живота, докато се занимава с дребнавости. Дребнавостите в живота могат да се уподобят на бодванията, които произвежда губерката върху ръката на човека. Представете си, че някой велик музикант или художник иска да изрази своя гений чрез музиката или чрез художеството; тъкмо дойде до най-важния момент, където трябва да представи върха на своята сила, и някой се доближи до него с губерка в ръка и го бодне – какво ще направи този майстор музикант или художник? Ръката му непременно ще трепне и важният момент ще изгуби своята красота. Музикантът ще изсвири своето парче или художникът ще нарисова картината си, но същевременно ще отбележи и ефекта, предизвикан от бодването с губерка. Който не разбира това, той няма да забележи мръдването на ръката на музиканта или на художника, обаче който разбира, той ще забележи и най-малкото отклонение на ръката, той даже ще знае причината – защо и как е станало това бодване.

Казвате: „Това са отвлечени въпроси, които не ни интересуват“; тези въпроси не ви интересуват, докато не сте се натъкнали на тях, обаче щом се натъкнете, започвате да се запитвате: защо стана така, коя е причината за това, което ви сполетя, и т.н. Например някой човек е духовно добре разположен, намира се в Третото небе, но дойде някой при него, извади губерката си и го бодне – изведнъж той изгубва раз-

положението си и започва да се запитва: „Откъде дойде тази губерка, какво съм направил, че трябваше така да ме нападнал – нали бях при Бога?“. Докато разсъждаваш и търсиш причината за бодването, ще получиш още две-три губерки, не усещаш как изгубваш разположението си и започваш да мислиш, че доброто ти разположение е резултат на някаква илюзия. И наистина, човек трябва да си отговори защо след като се е качил при Бога, губерките започват отляво-отдясно да го мушкат – причината за това се дължи на факта, че докато стигнете до Бога, вие ще минете през известни области в Природата, където силите не са още организирани, вследствие на което не се подчиняват на Великия Божи закон. Колкото и възвишени да са мислите и чувствата на човека, веднъж минал през тези области, той неизбежно ще изпита острието на губерката. Представете си, че вие обличате новата си дреха, която сте шили за Великден, и при хубав слънчев ден излизате на разходка, обаче внезапно небето се замъглява и започва да вали дъжд – мислите ли, че дъждовните капки ще се загрижат за вашите нови дрехи? Ни най-малко, дъждът ще намокри дрехите ви на общо основание. Че ще бъдете недоволни, че ще ви се карат вкъщи, дъждът не иска да знае за това – той ще си вали и ще намокри всичко, каквото срещне на пътя си. Такова нещо представляват неорганизираните сили в Природата – те не искат да знаят причиняват ли някому пакости, или не.

Следователно има същества в Природата, които ни най-малко не се интересуват за нашите мисли и чувства, както и за нашите идеали. Някой учен е работил цели 20 години върху известна теория, но дойде едно от тези същества, бодне го с губерката си, причини му някаква сериозна болка и той забравя своята теория; друг учен открил нещо важно в науката, но едно от тия същества го спъне някъде и той падне, удари силно главата си и забравя всичко, каквото е работил. Защо тези учени забравят какво са работили – защото онзи, който е създавал теорията, или онзи, който е откривал нещо, е напуснал това тяло. Какво показва това – това показва, че много същества влизат в главите на хората, диктуват им раз-

ни идеи, заставят ги да работят върху разни въпроси и в края на краищата си заминават; не е лошо това, но истински учен е онзи, който знае имената на тия, които са го вдъхновявали да работи, които са му диктували да пише върху различни научни въпроси. Казват за някой учен, че е голям авторитет в науката, а за друг казват, че не е авторитет в науката; съгласен съм с вас, но и вие трябва да бъдете последователни – запитайте вашия авторитет знае ли кой го заставя да пише, познава ли кое същество го вдъхновява в работата му; ако нищо не знае по това, той не е никакъв авторитет.

Сега ще изясня тази идея с един пример от живота. Срещате един беден, нещастен човек, без авторитет пред хората, и му удряте една плесница. Той се обижда, иска да ви даде под съд, но няма средства; каже ви някоя обидна дума и вие му удряте още една плесница. Тогава вие, човек с авторитет, с пари в джоба си, съзнавате, че сте направили грешка и казвате: „Аз трябва да дам на този човек поне хиляда лева, да му помогна; той е крайно беден“; давате му хиляда лева и с това изправяте грешката си. Значи за да покажете своя авторитет, в случая богатството си, вие първо сте си послужили с една груба мярка. Първоначално вашето богатство е било пасивно, а после, след двете плесници, е станало активно, изразило се е навън. Казвате: „Не може ли без плесници?“; питам какво разбирате под думата *плесница* и освен това всеки трябва да си отговори плесницата, която удря някому, съзнателно, волево движение ли е, или несъзнателно. Вие сте наблюдавали как малките деца нареждат картите за игра и образуват от тях разни фигури; понякога те ги нареждат в триъгълна форма, понякога – в четириъгълна или в друга някаква, но достатъчно е да се вземе една от тях, за да паднат всичките – как мислите, по свободна воля ли падат картите? По същия начин човек трябва да си даде отчет какъв процент от това, което мисли, чувства и върши, се дължи на неговото съзнание, какъв процент – на окръжаващата среда, какъв процент – на Живата природа, и какъв – на Великия Божи Дух. Под думата *окръжаваща среда* се разбират растенията, животните, хората; от друга страна – въздухът, светлината,

топлината, водата и т.н.; изобщо всяко нещо, което обикаля човека и без което той не може, е окръжаваща среда. Тези среди се различават една от друга по степента на своето влияние, т.е. по степента на своето въздействие върху човека.

И тъй, правата A100 B100 в чертежа представлява пътя, по който вървите, а успоредните прави представляват енергии, които идват от Разумния свят. Вие можете да изчислите какво влияние упражнява всеки лъч върху живота на човека за всеки даден ден; всеки ден енергиите на тези лъчи минават през ума, сърцето и волята на човека и по този начин упражняват известно въздействие върху него, всеки нов ден тези енергии минават в различни гами. Това са задачи, които ученикът трябва да решава. Дойде ли до обикновения живот, той спира там – в обикновения живот няма какво особено да се търси и да се очаква. Един млад човек пише на приятеля си: „Аз те обичам, защото искам да обичам, без да настоявам за твоята любов“. Казвам: прав е този млад човек – принципът се заключава в това да обичаш и да не изискваш от другите да те обичат; обаче защо трябва той да пише това писмо на приятеля си, не може ли да обича, без да изисква от приятеля си отговор на своята любов? Значи този млад човек се е намирал под влиянието на закона на необходимостта; да напише писмото, това не зависи от неговата съзнателна воля. Написването на писмото представлява падане в живота – докато не беше написал писмото, той беше на покрива отгоре и от него зависеше да се хвърли от покрива или не; писането вече е един несвободен акт – това значи, че писмото се пише без волята на човека; който пише писмо с такова съдържание, той пада. Това е научно обяснение. Щом падне, той ще се контузи накъде, но след това пък ще дойде подскачане. Ако на такова писмо не се отговори, знайте, че то не е хубаво написано, от единия до другия край е фалшиво. След това пък ще съжалявате, че сте написали писмото; ще съжалявате, разбира се, защото сте се хвърлили от високо.

Ако не разбирате дълбокия смисъл на това, вие ще изпаднете в друга крайност и ще кажете: „Тогава не трябва да

пишем никакви писма“; не, искате или не искате да пишете, това не зависи от вас. Щом напишете едно писмо, ще признаете в себе си, че сте паднали не по своя воля – защо? Защото едно сте писали, а друго излиза. Поетът се вдъхнови, напише нещо и казва: „Аз написах това стихотворение“; не, той не говори истината – той е възприел една чужда идея, която предава за своя, това е заблуждение. Да се заблуждава човек с обикновено съзнание – това е в реда на нещата, но ученикът, който търси пътя на Божествената Любов, Мъдрост и Истина, не трябва да се заблуждава, той тръгва да търси други методи за работа и приложение; ученикът трябва да разбира своите състояния, да бъде господар на своите движения – ако клати главата си нагоре-надолу, без да съзнава защо прави това, той пада; ако се съмнява, ако се обезсърчава, ако е недоволен от живота си, той пада. Следователно всеки момент в живота си човек трябва да знае къде се намира и какво го очаква. Някой казва: „Не падам само аз, всички хора падат“. За тебе е важно като паднеш, колко ще се контузиш – всяко падане носи свои последствия. Вие знаете, че празни пространства в Природата не съществуват, следователно където паднете, вие все ще предизвикате някакво сътресение, заради което непременно ще ви държат отговорни. Кой би желал да хвърли някой човек от къщата му само затова, че се оплаквал от живота си? Всеки знае, че за такава постъпка ще носи голяма отговорност. Тъй щото както човек носи отговорност за своето физическо падане, така също той носи отговорност за своите паднали мисли, чувства и желания. Според окултистите този закон е един и същ и за физическия, и за Духовния свят.

Сега, като говоря за падането на човека, имам предвид мощните сили в него, с които може да работи, да се противопоставя на всяко падане. Падащите мисли вървят в посока, в която хората се движат, вследствие на което и те падат, като същевременно се контузват някъде; от ъгъла на падането на известна мисъл зависи и контузването, което тя произвежда върху човешкия мозък. Ако се съмнявате в тази идея, направете следния опит: вземете при себе си само за един месец

някой нервен човек и наблюдавайте влиянието, което той ще окаже върху вас; в това отношение вие не трябва да се заблуждавате, да мислите, че сте много устойчиви – и светии, и пророци са изгубвали равновесието си. Пророк Илия изгуби равновесието си от една жена само – той имаше сила да избие 400 пророци в Израил, а когато пред него се яви една жена, той се уплаши и избяга; ако пророк Илия, известен със своята смелост и решителност, се уплаши от една жена и изгуби равновесието си, мислите ли, че вие ще бъдете по-смели от него? Колко пъти и вие като пророк Илия сте се отклонявали и се отклонявате от живота си! С тези отклонения вие пакостите на себе си, а не на хората. Всички хора са наредени като атомите и молекулите, между тях винаги остават празни пространства – следователно никой не може да напакости на душата на човека, но може да напакости на тялото му. Тази пакост се предизвиква от влиянието, което хората си оказват един на друг чрез своите мисли, чувства и чрез своята воля; иначе като души те са абсолютно свободни, независими един от друг. В това отношение по-напредналите ученици трябва да дават пример – да живеете като души помежду си, това е задача, която всеки ученик трябва да разреши; трудна задача е, но постижима.

Питам: според вас кой е правият път? Ще кажете може би, че възходящият път е правият. Така е, но възходящите линии претърпяват известно отклонение, а където има отклонение, там има и падане; за да се избегнат тези отклонения, съзнанието на човека трябва да бъде абсолютно будно, да може предварително да разбере какво носи всяка мисъл в себе си – като знае това, той ще може да я отхвърли или приеме, преди още да е достигнала до него. От днешния момент той може да определи какво ще го сполети след няколко седмици, месеци или години – това всеки може да постигне, но изискват се работа, усилия, труд.

Една сутрин тръгвам на екскурзия с няколко души. Вървим по пътя и по едно време ги питам:

– Как мислите, отишъл ли е някой преди нас на планината?

– Да, преди нас са минали двама души.

- Откъде познахте?
- Виждаме две различни стъпки.
- Мъже ли са били, или жени?

Едни казваха, че стъпките са мъжки, други казваха, че стъпките били женски, обаче положително никой не можа да определи какви са стъпките. Аз мълча, нищо не казвам. Като се качихме на планината, никой нямаше там – значи предположенията не излязоха прави. По стъпките аз познах, че преди нас е минал един селянин, придружаван от кучето си; премълчах обаче, защото исках всеки сам да отговори на въпроса и после да провери доколко вярно е познал.

Казвам: както всяка стъпка на човека има своя форма, така и всяка мисъл има свои качества; колкото и многобройни да са мислите, всяка мисъл има свои специфични качества, по които се различава от другите. В съзнанието на всеки човек влизат съответни мисли, от които зависи неговото бъдеще; като знаете, че сега градите вашето бъдещо щастие, вие трябва да сте внимателни към мислите, които допускате да взимат участие в градежа на съзнанието ви. Някой е нещастен, болен по причина на това, че органите, с които си служи, не са здрави. Ако силата на обонянието ви се увеличи няколко пъти повече, отколкото е сега, вие не бихте могли спокойно да се движите между хората – лоша, неприятна миризма излиза от телата на съвременните хора. Ако и зрението ви се увеличи няколко пъти повече, отколкото е било досега, ще забележите, че от очите на всички хора излизат неприятни, тъмни лъчи, които са в състояние да напакостят на всеки, към когото са насочени – това са червени пламъци, подобни на тези на някоя нагорещена пещ, в която се пекат керемиди. Вие влизате в Школата болни, искате да се лекувате; не трябва да бъде така, вие трябва да влезете в Школата здрави, да учите. Който иска да учи, той трябва да бъде свободен от всякакви влияния, от всякакви ограничения и спънки. Вие изживявате света в себе си и затова не можете да бъдете свободни.

Казвате: „От толкова години вече следваме този път, нищо ли не сме научили?“. Ако вървите както сега, и хиля-

да години да следвате в Школата, ще останете с това, което сега знаете; разликата между сегашното и тогавашното ви знание ще се заключава само в това, че ще промените букварите – все буквари ще учите, но от различни автори, т.е. с различни имена. Какво особено ще научите от тия буквари – сто пъти наред да четете буквара, все едно и също нещо ще срещнете в него. Ученикът, който е влязъл в училището, трябва да минава от отделение в отделение, от клас в клас, няма защо с години да седи все в първо отделение – значи ученикът трябва всеки ден да придобива по нещо ново. Срещате някой ваш приятел и казвате: „Познавам приятеля си“ – колкото и да го познавате, все има нещо ново, и то някоя добра черта в характера му, която днес трябва да откриете; също така и той трябва всеки ден да открива по една добра черта във вашия характер – само при това положение и вие, и той сте придобили нещо в живота си. Не можете ли да откриете някоя добра черта във вашия брат или приятел, вие нищо не сте постигнали; по-право, можем да кажем, че вие сте изгубили времето си. Станете ли сутрин, потърсете и в себе си някоя добра черта, която до вчера не сте познавали. Какво правите вие – щом станете, започвате да се оплаквате: „Тази вечер не спях добре, защото съседите се караха или защото бълхи ме хапаха. Нещо не съм разположен, не ми се работи, не ми се живее и т.н.“. Не, изпаднете ли в неразположение на духа, започнете да размишлявате защо бълхите са ви безпокоили; като се вдълбочите в себе си, ще видите, че причината на неразположението ви, както и причината за безпокойството, което бълхите са ви създали, се дължи на факта, че е трябвало да се молите през нощта, да прекарате повече в размишление, а не в сън. Ще кажете, че трябва да си почивате; така е, и почивката е нужна, но в Индия, в Китай, в Япония, в Америка, в Германия, във Франция, пък и в целия свят има адепти, които прекарват цял живот почти без сън – при това положение те са по-бодри, отколкото хората, които спят по осем часа на ден. Сънят е изключително положение в живота на човека; когато няма какво да прави, човек спи. Вечер, като започне да мисли, вижда, че не може да разреши

задачите на живота и неусетно заспива; в този смисъл сънят на съвременните хора не е нищо друго, освен прекъсване на съзнанието – когато съзнанието не е будно, човек заспива. Понеже съзнанието на Ангелите, на адептите, на Великите духове е всякога будно, те не спят, т.е. техният сън не е като този на хората.

И тъй, главната мисъл, която трябва да остане в умовете ви, е всеки ден да откривате в себе си по една нова черта, която Бог първоначално още е вложил в душата ви; не можете ли да откриете такава черта в себе си, вие се лишавате от благата на живота. Казвате: „Добре е човек да чете различни книги, там да намира силни характери“ – от мое гледище това не е необходимо. Който пише романи или някакви драми, той се излага на ред падения – например в романа „Клетниците“ от Виктор Юго²⁶ главният герой, Жан Валжан, представя самия автор, лицето Жан Валжан не се среща в живота; и Толстой в своите романи „Война и мир“ и „Възкресение“ също така описва себе си. Като четете тия романи, вие казвате: „Тук се изнасят велики истини“ – не, това още не са велики истини. Без да искат, авторите на тези романи са скрили малко истината; не е лесно да се изнесе истината, пък и не всеки познава истината. Например някой прави известни движения, без да разбира тяхното значение – всяко движение е на мястото си само тогава, когато е в съгласие със законите на Природата.

Един господин вика приятеля си с пръст, последният се обидил – защо го викат с пръст? Наистина, първият е трябвало да отиде при приятеля си и да му каже каквото иска. Значи да извикаш приятеля си с пръст да дойде при тебе днес се смята за обидно – защо? Защото като не знаят значението на показалеца, хората са изопачили това движение. Благородни работи върши този пръст, но за онзи, който не знае неговата служба, той не трябва да се движи, да служи като знак за извикване на човека. Нагоре изправен, показалецът представлява кол, на който може да се набоде нещо; надолу поставен, той изразява нещо приятно, благородно. Следователно да викате човека с единия си пръст само, това представлява цяла анархия; и с петте пръста на ръката си не

можете да извикате човека. За да извикате някой човек да дойде при вас, вие трябва да отворите и двете си ръце и да съсредоточите към тях ума, сърцето, душата и духа си – това подразбира истинско отношение на приятели. В приятелските отношения, като акт между души, целият човек трябва да вземе участие и по външна форма, и вътрешно: по ум, сърце, душа и дух – това всеки трябва да знае, защото всяко движение, което човек прави, оказва известно въздействие и върху самата Природа. Най-малкото помръдване на показалеца например се отразява в цялата Природа – вълните, които изтичат от този пръст, ще направят едно кръгосветно движение и в края на краищата пак ще се върнат към човека, от когото са излезли, с една придобивка, в добър или в лош смисъл; като знаете това, вие трябва да бъдете внимателни в своите движения.

Сега пак ще се върнем към въпроса за мислите, които падат върху плоскостта $A^{100} B^{100}$ във вид на лъчи. Чрез тези мисли Разумните същества от Невидимия свят изпращат своите добри желания към хората, но ако не намерят добра почва за своето развитие, те се отклоняват и се връщат пак там, откъдето са излезли. Всяка мисъл, която не може да намери съответна почва за развитието си, се връща обратно към своя източник – тази е причината, заради която при голямото богатство, при голямото изобилие и благословение, което Бог изпраща на Земята, повечето хора са бедни, отколкото богати. Апостол Павел например казва, че е ходил на Третото небе, видял светли, необикновено красиви неща, разбрал смисъла на живота, но въпреки това към края на своя живот той стана патриот, искаше да спаси еврейския народ; не, патриотизмът не спасява хората, той не е Божествена проява, но е човешко чувство. Какво разбирате под думите *патриотизъм, отечество, бащин дом*? Когато отиде при Бога, само тогава човек ще разбере истинското значение на тези думи и след като ги разбере, тогава ще може да ги приложи в живота си.

Главната мисъл, която трябва да остане в ума ви от тази вечерната лекция, е, че трябва да имате Любов към Истината. Като ученици любовта ви към Истината е слаба. Дойде ли въ-

прос до Истината, тя не може да се разглежда двусмислено, не може да кажете, че еди-кой си е по-истинолюбив от друг; Истината е една, в нея не може да има степени. Да обичате Истината, това значи цялото ви същество да е ангажирано с нея. Който обича Истината, той лесно се справя с мъчнотии-те в живота; слабата страна на хората се дължи не толкова на отсъствието на Любовта в тях, колкото на това, че нямат Любов към Истината. Любовта е снизходителна към грешките, към слабостите, към нечистотата на човека, Истината обаче е строга, неумолима – Истината не търпи невежество, безсилие, хилавост, нечистота и в това именно се състои нейната красота. Следователно слабият да отиде при Любовта, невежият – при Мъдростта, който търси справедливостта – при Правдата, който иска да бъде свършен – при Истината; по този начин човек ще познае себе си, ще познае и силата на нещата.

Често ние правим екскурзии и като минаваме през селата, кучетата понякога ни лаят, понякога не ни лаят. Когато някое куче ви лае, трябва да търсите причината защо ви лае. Ако намерите причината в себе си, кучето ще престане да ви лае; ако не я намерите в себе си, тогава може би кучето се оплаква от положението си; ако и това не е причина, кучето може да ви лае, защото е гладно – тогава не остава друго, освен да му дадете хляб; дадете ли му веднъж хляб, повече няма да ви лае. От последния случай се вижда силата на хляба, силата на Словото Божие, което носи Светлина за съзнанието. Следователно от всички се изисква Любов към Истината. Не е въпросът да се критикувате, да се самоосъждате, но трябва да прилагате, за да се освободите от утайките, от наслояванията на миналото.

Сега, за десет седмици ще ви дам една задача, желателно е всички да я изпълните. Тя се състои в следното: от месец май до половината на месец юли всеки ден, когато вали дъжд, ще се излагате на дъжда, докато добре ви намокри. Кито от вас са чиновници, те ще използват дъжда през онези часове, когато не са на работа: щом завали дъжд, те могат да излязат на двора или да отидат до някой дюкян под предлог, че трябва да свършат някаква работа; ще вървят полека, за

да може дъждът да ги намокри добре, след това ще се върнат у дома си, ще изтрият тялото си с чиста суха кърпа, ще се преоблекат със сухи дрехи, ще изпият една-две чаши гореща вода и ще отидат на работа. Онези пък, които са свободни, нека използват дъжда по всяко време, като правят тия бани така, че никой да не забележи: ще отидат до някой свой познат или ще работят нещо в градината си. Изобщо всеки трябва да изпълни задачата внимателно, без шум, без много говорене, за да види какви резултати ще има. Когато опитате доброто въздействие на дъжда върху организма си, можете да разправяте и на ближните си, да им препоръчвате дъжда като метод за лекуване. При това като се излагате на дъжд, добре е вътрешно да пеете – в този случай пеенето подмладява човека. Благословение е дъждът, дъждовните бани, които ще направите в продължение на десет седмици, струват повече от всякакви минерални бани; голяма енергия се крие в дъждовните капки – те се отразяват благотворно върху нервната система и върху много хронически болести в човешкия организъм. Аз наричам дъждовните бани *бани на Ангелите*. Като правите баните си, ще се молите на Бога да ви очисти чрез тях и ще благодарите за благословието, което Той ви изпраща от небето. Както дъждовните капки измиват човека отвън, така Божието благословение изчиства сърцето и ума му, като внася в него живот, сила и здраве. Който умее правилно да възприема енергията на дъждовните капки, той се е домогнал до онази първична материя, която алхимиците са търсили. Като правите тези бани, ще видите какъв здрав сън ще имате.

Казвам: човек трябва да се свърже с Природата, разумно да използва нейните сили – по този начин ще дойде до вътрешното разбиране на дните, месеците и годините; той ще започне да разбира какво Бог е вложил и влага във всеки нов ден и ще може да се ползва от него. В Библията е казано нещо за дните, но то не е достатъчно. Първият ден например, неделята, денят на Слънцето, не е ден за почивка, но е ден на Живот, ден на Възкресение, той е ден на Любов към Истината – следователно започнете с този ден.

И тъй, от първи май ще започнете упражнението и ще си запишете в кой ден сте го започнали и в колко часа; при всяка последователна баня ще отбелязвате деня и часа; ще седите на дъжда около 15-20 минути, а може и повече, според силата на дъжда. Що се отнася до простуда, да нямате абсолютно никакъв страх, невъзможно е човек да се простуди през май, юни и юли – през тези месеци Природата е пълна с живот. С това упражнение ще се опита геройството ви, доколко можете да издържате. Който не иска да прави упражнението, той може да бъде свободен, но ще остане хилав, слаб. Дъждът ще внесе свежест, преснота в организма. Изобщо човек трябва да прави много упражнения, за да отвори порите на тялото си и да диша не само чрез дробовете си, но и чрез цялата кожа.

*

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

ЧЕТИРИТЕ КРЪГА

*Тридесет и трета лекция
11 май 1927 г.*

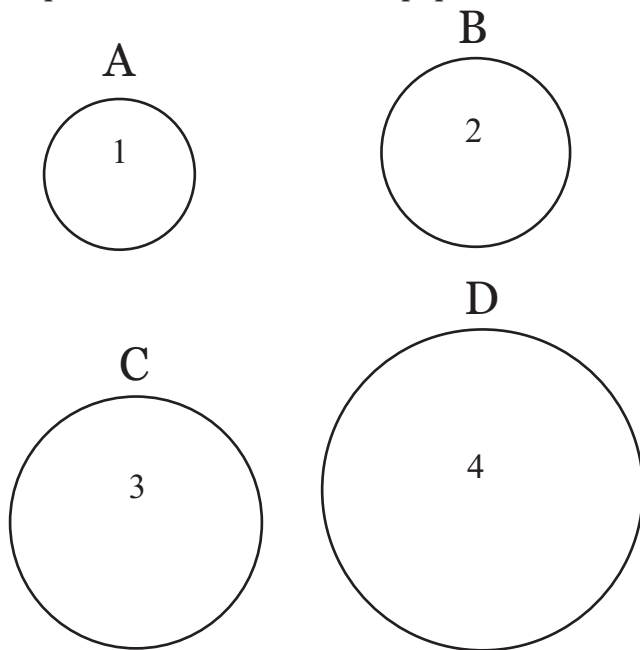
ЧЕТИРИТЕ КРЪГА

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

Размишление.

Колкото високо и да е минарето, ходжата все една и съща молитва чете.

Сега ще начертая четири кръга с различни големини. Защо тия четири кръга А, В, С и D, или 1, 2, 3 и 4, са различно големи, а при това постепенно се увеличават? Те растат и се увеличават според закона на Природата – всяко нещо в Природата расте и се развива постепенно. Значи за да разбираме нещата, трябва да знаем езика на Природата.

Често ние говорим за Любовта и казваме, че всички неща имат Любов. Например водите, изворите, ветровете, въздухът, огънят, минералите, растенията, животните и хората имат любов помежду си: два извора се обичат както двама души се обичат; два скъпоценни камъка се обичат както двама души се обичат. Някой казва, че разбира Любовта; щом разбира Любовта, нека ми каже нещо за Любовта на скъпоценните камъни. Вие казвате, че Бог е Любов, но тази Любов е неразбрана за вас, и най-видните философи в света не разбират какво нещо е Божията Любов; от осем хиляди години насам Любовта Божия е останала неразбрана и за адепти, и за светии, даже и за Ангели. Всички хора говорят за Божията Любов, а като се натъкнат на някаква малка мъчнотия, веднага се смущават – ако ги заболи пръст, стомах или изгубят парите си, те веднага забравят всичко; уволнят някого от служба или заболее дъщеря му, той казва: „Като ме назначат отново на служба или като оздравее дъщеря ми, тогава ще мисля за Божията Любов. Сега нищо не ми е пред очите“. Който разбира Божията Любов, той болен не може да бъде, нито богатството си може да изгуби, нито от служба могат да го уволнят. Който разбира Бога, той няма да пита какво нещо е Бог, дали ни обича, или не; външно Бог не проявява Любовта Си към хората. Също така и външната любов на хората не отива до Бога: някой се моли на Бога, четете две-три молитви, но молитвите отиват едва две педи над главата му – това не е истинска молитва.

Сега ще обясня тази мисъл със следния пример. Един млад образован човек свършил университет, но никъде не може да намери служба. Отива при един богат banker, да иска работа от него или пък да му услужа временно с някаква сума; bankerът го поглежда строго и му казва: „Господине, нямам работа за вас, пък и с пари не мога да ви услужа“. След малко при същия banker дохожда млада красива мома, която е свършила едва трети прогимназиален клас, и поисква от него известна сума; bankerът поглежда приветливо момата, изважда един чек и го подписва – без да я пита защо са й тези пари, той веднага дава исканата сума. Питам как ще

си обясните това; казвате, че науката е сила, а в случая младият господин, който учил цели 16 години, нямал сила да извади пари от банкера. Значи красивата мома крие в себе си някаква особена вътрешна сила, която влияе на душите на хората – тази сила не е нито в лицето, нито в погледа на красивата мома, но се крие някъде дълбоко в нея и несъзнателно я проявява. Когато красивата мома влезе в кантората на банкера, още при влизането ѝ той застава прав пред нея като войник пред своя генерал и казва: „Заповядайте, какво обичате?“ – може ли войникът да не изпълни волята на генерала си? Значи в случая образованият човек с висша наука е посредствен човек, т.е. голямо шише с малко съдържание; красивата мома е генералът, който има сила да издава заповеди – тя е малко шише, но пълно със съдържание. Такова нещо представлява човешката глава – голямо или малко шише с малко или с много съдържание.

Съвременните хора говорят за човешкия мозък, за силата, която се крие в него. Всички хора имат мозъци, но тия мозъци се различават по динамичната сила в тях, както и по количеството на мозъчното вещество. Биолозите са правили изследвания на мозъчните клетки на гениални и на обикновени хора и са намерили голяма разлика между едните и другите; също така има различие и в погледа на хората, в строежа на цялото им тяло. Красивата мома, която може да застави банкера щедро да отвори касата си, има особен израз на очите си, особен строеж на цялото тяло. Добрите хора са необикновени и всеки ги слуша, на обикновените хора никой не обръща внимание. Който е необикновен, той трябва да разполага с необикновена сила; обикновеният човек се моли на Бога, но сам не вярва в силата на своята молитва, а при това очаква да получи отговор, да бъде молитвата му чута. С това не искам да кажа, че сегашните хора нямат Вяра, хората имат Вяра, но в съзнанието им има малки пропусквания, откъдето част от енергията им изтича навън; вследствие на това изтичане на енергията човек се демагнетизира – това показва, че силата на човека може да изтича така, както изтича водата от шишетата.

Сега, ще се върна към четирите кръга. Еднакви сили ли са образували тия кръгове? Силите, които са образували тия кръгове, са различни; даже и при начертаването на тия кръгове е употребено различно количество енергия. Не е лесно човек да начертае един кръг – защо не е лесно? Защото при начертаването на кръга човек трябва да измени положението и състоянието си, да мине в нова област, в нов свят – кръгът представя свят, съвършено различен от физическия. Значи силата, която тече през ръката на човека, за да начертае кръг, е особена, тя не се получава лесно – за да се добие, човек трябва да се свърже със съответни сили в Природата и така да ги проектира навън. Когато поетът и писателят пишат хубави неща, това се дължи на енергията, която изтича от тях. Всеки може да пише, но за да съчетае буквите, слоговете, думите, мислите така, че да изразяват нещо хубаво, нещо разумно, човек трябва да съгласува своята енергия с тази на Разумната природа – само Разумната природа е в сила да подтикне човека към великото, към възвишеното в живота. Какво ще напише или какво ще направи човек – това зависи от количеството на енергията, която Разумната природа дава всеки ден. Човек не се ражда разумен; той има в себе си условия да бъде или да не бъде разумен, но Природата всеки ден му дава известно количество разумна енергия, която той може да използва правилно, а може и да не я използва както трябва – от него зависи какво ще направи с тази енергия. Който не разбира силата ѝ, той казва: „Какво ме ползва тази енергия?“; щом каже така, енергията се разпръсва. Така постъпва всеки, който не разбира законите – той начертава един кръг, погледне го с пренебрежение и казва: „Какво има в този кръг?“. Който разбира силата на кръга, той ще го използва за лекуване: например ще начертае този кръг около брадавицата на своя пръст, ще отдалечи ръката си и след половин час най-много брадавицата ще изчезне. Имате цирей на врата си; начертайте около цирея един кръг и концентрирайте мисълта си върху цирея – силите на кръга ще започнат да действат върху него и след известно време циреят ще се пробие и изчезне; по този начин вие ще опитате силата на

вашата мисъл, силата на вашата вяра. Ако казвате, че имате вяра, а не можете да лекувате най-малките болести, вярата ви не е силна, тя е в зародиш само. Имате някаква малка пъпчица на ръката си, направете опит да я махнете със силата на вашата мисъл, със силата на вашата воля: направете един малък кръг около пъпчицата си и концентрирайте мисълта си към нея – ако пъпчицата не се махне, направете втори, по-голям кръг; ако не успеете, направете трети, четвърти кръгове, по-големи от първите; ако и при това положение не успеете, причината е или в мислите, или в чувствата, или във волята ви – потърсете причината и я отстранете; понякога причината може да се крие и в окръжаващата среда. На другия ден повторете опита и докато не махнете пъпчицата от ръката си, не се отказвайте от този опит – така ще усилите волята си, така ще усилите мисълта и вярата си. Някой има затвърдяване на ставите си – нека направи същия опит, да види силата си.

Казвате: „Кой ще си играе с такива опити?“. Питам: ако лекарят ви даде някаква мас да се мажете, това не е ли пак игра? За предпочитане е да направите един кръг около болното място на организма си, отколкото да се мажете с различни масти. Правете опити и не се страхувайте! Ако носят ви боли и направите на болното място един кръг, и се случи, че болката се усили, вместо да се намали, това е добър признак, продължавайте опита без страх – с това се изпитва и вярата ви; колкото и да се увеличава болката, продължавайте опита. Някой започва да се лекува и като дойде до четвъртия ден, до четвъртия кръг, уплашва се и спира; не, щом е дошъл до това място, нека продължава, на четвъртия ден положението ще се подобри. Правете тези упражнения, за да се развивате. Добре е понякога да се лекувате едни-други – някоя сестра ще се заеме да лекува друга, братът пък ще лекува друг брат; така ще изпитвате силите си и взаимно ще си помагате. Вярата не може да се реализира, докато човек не приложи съответна на нея сила; затова пък се изискват опити.

Мнозина мислят, че ако не могат сега да направят нещо, ще постигнат това в друг живот, като се родят отново като

млади, способни за работа; не, каквито сте сега, такива ще бъдете и в друг живот – ако сега не работите, ако сега не правите усилия, и в другия си живот ще бъдете същите. За хора, които не спазват Божиите закони и не работят, и Природата е еднообразна – в какво седи това еднообразие? В смъртта. Еднообразието носи смърт, а разнообразието – живот. Някой се оплаква, че не може да събере двата края на нещата; питам как се събират две неща на едно място, какъв процес е събирането – колективен или единичен? Събирането е колективен процес. На физическия свят събирането е механичен, несъзнателен процес – събират се само такива неща, на които съзнанието не е пробудено; умножението обаче е духовен процес, то е процес, в който взимат участие Същества с пробудено съзнание, следователно неразумните неща се събират, а разумните се умножават; изваждането е също така физически процес; когато изучаваме биологически развитието на клетките, виждаме, че те се размножават чрез деление – това деление е разумен, съзнателен процес. И сега, като знаете тия неща, вие можете да употребявате събирането и изваждането за лекуване на един род болести, а умножението и делението – за лекуване на друг род болести; също така известни сили в нашия организъм могат да се събудят по законите на събирането и изваждането, а други – по законите на умножението и делението.

Сега, като говоря за събирането, имам предвид приложението на това действие навсякъде в живота – например то има приложение и във физическото развитие на човека. За да се развие физически, човек прибегва до разни методи и системи. Някои системи препоръчват всеки ден да се вдигат топки от различни тежести: започват от един килограм и постепенно увеличават, като достигат до 50 и повече килограма; и наистина, в продължение на няколко месеца човек може така да развие мускулите си, че да вдига големи тежести. Значи за да развива мускулите си, човек трябва да прави упражнения, които да му оказват известно съпротивление; без съпротивление мускулната система на човека не може да се развива, без съпротивление ръцете му винаги ще останат

слаби, пасивни. Същият закон се отнася и до развиването на човешката мисъл. Казвате: „Защо са мъчнотиите и страданията в живота?“ – без мъчнотии и страдания човек ще прилича на морска гъба или на морска медуза; значи мъчнотиите и страданията са съпротивление, което развива човешката мисъл, без съпротивление мисълта не може да се развива. Който иска да стане разумен, той трябва да има мъчнотии, страдания. Методът на д-р Мюлер, който препоръчва вдигане на тежести за физическо усилване на мускулите, има приложение и по отношение умственото развитие на човека: днес ще вдигнеш умствено един килограм тежест, утре – два килограма, на третия ден – три, и така постепенно ще увеличаваш, докато дойдеш до положение да вдигаш тежести, по-големи и от физическите. По същия начин идат и мъчнотиите на човека: днес мъчнотията му тежи един килограм, утре – два килограма, после – три килограма, и т.н. С усилие, с постоянство той ще вдига мъчнотиите една след друга, докато един ден се засили умствено и стане велик човек; велик ще бъде, защото ще може лесно да се справя със своите мъчнотии и страдания.

И тъй, когато пожелаете да реализирате една своя мисъл, Разумната природа непременно ще ви постави някакво препятствие, някакво съпротивление; тя казва: „Вие ще реализирате своята мисъл само ако можете да преодолеете препятствието, което е поставено на нейния път“. Забележете, когато човек пожелает да направи едно добро, веднага ще се изпречат на пътя му ред препятствия; ако е слаб, той ще отстъпи, ще се откаже от доброто, което е намислил, и ще се оправдава, че се явили пречки, които му отнели възможността да направи доброто. В това именно седи красотата на живота – спънките, противодействията са сили, които застават на пътя на човешките мисли, чувства и желания и карат човека да се бори с тях, да ги преодолява, а с това заедно и да се развива; който успее да преодолее тия спънки, той ще може да използва техните сили за реализиране на мислите, чувствата и желанията си и затова знайте, че всяко противодействие е сила, която можете да използвате за вашето развитие и повдигане.

Ще ви приведа един пример за изяснение ролята на отрицателните мисли, които понякога нападат човека. В топлите страни, а също така и в България, има особен род оси, които правят жилищата си от кал. Те хващат 10-20 паяци, надупчват телата им и ги поставят в жилището си, където са техните личинки. След време, като се развият личинките им и се превърнат в оси, те намират вече готова храна. Следователно паяците, в случая лошите мисли, служат за храна на малките оси. Добрите мисли са семенцата, зрънцата, които се посадят в земята; лошите, отрицателните мисли са тор, от който ще се ползват добрите мисли. Като проследите този закон, ще видите, че той е верен при всички случаи на живота. Добрите мисли се хранят от лошите; ако около една добра мисъл няма няколко лоши, които да ѝ послужат за храна, тя не може да се реализира. Права ли е тази теория – права е; за вас може да е теория, но за мене е природен закон – щом е природен закон, той е реалност. Ще кажете, че това е игра на Природата; не, Природата никога не си играе – тя се занимава, тя работи.

Тъй щото на каквито и противоречия да се натъквате, радвайте се – тези противоречия са условия за вашето развитие; колкото по-големи са противоречията, толкова по-големи са възможностите ви да станете гениални, велики, добри хора. Казано е в Писанието: „Дето грехът се увеличава, там и благодатта расте“ – значи грехът е условие да се увеличава благодатта. Може ли човек да живее на Земята, без да се оцапа? Щом е дошъл на Земята, той непременно ще се оцапа, но важното е, че Природата дава методи за чистене. Нечистотиите не могат да се задържат на тялото, но в самия човек трябва да има желание всеки момент да се чисти. Възгледите на съвременните хора са толкова ограничени, че от най-малката мъчнотия, която иде за тяхното развитие, те се обезсърчават и казват: „Не си струва да се живее!“ – тогава какво остава на човека? От гениален човек, какъвто е определен да стане, ще влезе в положението на обикновен човек, т.е. ще деградира – такъв е законът в Природата. Който не използва добрите, благоприятните условия на живота за своето раз-

витие, той ще слезе в по-ниско положение; който не желае доброволно, по закона на жертвата да даде това, което Бог изисква от него, той пак ще го даде, но вече чрез насилие: когато слезе в положението на обикновен човек, той ще даде десет пъти повече, отколкото като гениален – в този смисъл гениалният дава по-малко, а обикновеният – повече.

Казвате: „Да живеем добре!“. Само разумният човек, който разбира законите на Живота и Природата, може да живее добре, но докато дойде до това положение, човек ще мине през различни състояния, през разни фази на живота: той ще скърби и ще се радва, ще плаче и ще се смее. Например след плача иде успокояването, след успокояването – смехът, а след смеха – заспиването. Сега, да се върнем пак към кръговете: защо кръгът А е най-малък – случайно ли е начертан най-малък, или има никаква причина за това? Този кръг се среща и в Природата и символизира нещо, той е форма, която изразява нещо живо. Сравнете например кръга около окото на бивола с кръга около окото на мухата – какво забелязвате? Между окото на бивола и това на мухата има голяма разлика не само по форма и големина, но и по строеж. Ако наблюдавате окото на някое млекопитаещо и това на човека, пак ще намерите грамадна разлика и по форма, и по големина, и по строеж. Колкото е по-голяма зеницата на окото на дадено животно, толкова по-малка е светлината на неговото съзнание; щом зеницата се намалява, светлината на съзнанието се увеличава. Същото може да се каже и за хората: колкото по-интелигентен е човек, толкова и зеницата му е по-малка и обратно – колкото по-неинтелигентен е човек, толкова и зеницата му е по-голяма, тъй щото намаляването на кръга перспективно показва усилване, увеличаване на нещо. Щом знаете това, ще кажете, че за четвъртия кръг е платено повече, в смисъл, че повече енергия е изразходвана; обаче ако тази големина се отнася до зеницата на някое око, този кръг има по-малка цена. Ако окото на някой човек по големина отговаря на четвъртия кръг, този човек е в категорията на по-ниско културните, по-ниско интелигентните хора, защото няма достатъчно светлина в съзнанието си, ко-

ято да помага за неговото развиване. Той живее в гъста среда, вследствие на което няма условия да се проявява. Например някой иска да бъде умен, но условия няма за това. Ето, и животните са в същата среда, в която и хората живеят, но нямат условия да се проявят, има ред причини, които ограничават тяхната природа.

Сега ще ви наведе на друга аналогия. Когато през ума ви мине някаква малка мисъл, вие сте недоволни от нея и казвате: „Защо ми е тази малка идея?“. Според мене малките мисли, малките идеи са човешки, а големите мисли и идеи спадат към животинското царство – и наистина, колкото по-нагоре се качва човек в ангелските светове, толкова по-добре разбира къде се крие силата на идеите; там идеите са по-малки от физическите, от идеите на хората. Ангелските идеи са по-малки, но по-силни, по-интензивни – защо са по-силни? Защото малките идеи проникват навсякъде. Представете си, че един виден поет взима вашия албум и пише: „Светлината е всичко“; след това дойде един милиардер, взима албума ви и пише: „Подарявам два милиона долара на своя добър приятел“ – коя мисъл е по-силна: на поета или тази на милиардера? По големината на кръговете вие ще познаете кои идеи са по-големи и кои – по-силни. Физическите, материалните идеи са по-големи, но по-слаби; ангелските, Божествените идеи са по-малки, но по-силни. Първите идат от по-близък до нас свят и затова изглеждат по-големи, но нямат голяма сила в себе си; вторите идеи, ангелските и Божествените, са по-малки, но по-силни. Физическите идеи оказват влияние върху брадата на човека – брадата му се разширява с около два милиметра. Духовните и Божествените идеи оказват влияние върху врата на човека – например ако някоя майка изгуби детето си и после го намери, радостта ѝ се отразява върху врата: вратът ѝ се разширява с един-два милиметра.

Питам какво показва това – това показва, че за всяка функция, за всяка проява в живота на човека има специален орган; тия органи вътрешно са малки, но изпълняват своите служби. Като говоря за органи със специални функции, дохождам и до гимнастиката, в която взимат участие само

известен род мускули, а другите остават неразвити. Когато работи съзнателно върху себе си, човек развива всички органи на тялото си, вследствие на което то става подвижно; всички течения, всички трептения на тялото са хармонични – такъв човек е в пълно съгласие със силите на Природата. Щом не е в съгласие със силите на Природата, човек се усеща стар, неразположен, без идеи и т.н. – това е лъжливо положение, човек не трябва да се поддава на такива отрицателни състояния, но да работи върху себе си, да владее силите си. Срещате някой човек, който заема видно обществено положение – било като директор на банка или министър, и гледате как върви: взел бастуна си, върти го надясно-наляво, за нищо не мисли; утре го уволнят от служба, срещате го пак, но вече сгушен, свит, никого не смее да погледне – защо и в този случай не е също тъй изправен, горд? Така и в скръбта си човек се свива, а в радостта си се изправя, пъчи се, всички да го видят. Защо не прави обратното – при радостта да се свива, а при скръбта, при страданието да се разширява? Има хора, даже светски, които се държат точно така – при радостта се свиват, а при скръбта се разширяват. Срещате такъв човек, с букаи на ръцете и краката, дрънкат тия железата, но върви той, смело пристъпва; този човек е невярващ, но има някаква идея в себе си и от никого не се смуцава. Кое положение е по-добро – да се свивате при скърбите или да се разширявате?

Питам какво нещо са страданията – страданията са трите топки от различни тежести, които постепенно трябва да вдигате. Има страдания, които не са по силите на хората – ако се опитат да ги вдигат, ще стане разрыв на сърцето им или пукане на кръвоносни съдове, ето защо човек трябва да се кали, за да може да носи страданията без никакви катастрофи за неговия организъм; за тази цел той трябва да страда разумно и да знае, че страданията са неизбежни – можете да плачете, да се молите, но ще знаете, че страданията не могат да се избегнат. Те водят в един път, от който няма връщане. Страданията са нещо живо, а не мъртво; те седят на пътя, по който хората вървят, и ги чакат: като минете покрай тях, ще

се спрете, ще се запознаете, ще се разговорите и ще научите езика им. Пътят на страданията е път, който води към Бога; в този път има страдания, но има и радости – те вървят паралелно.

Някой казва: „Как се случи, че се срещнах с този човек, за да преживея толкова страдания?“. Това не е някаква случайност, това е в реда на нещата. Хората се натъкват и на ред органически противоречия в своя живот, от които също тъй страдат, както и от ония страдания, които естествено ги следват в пътя им. И след всичко това хората казват, че страданията са необходими, за да стане примиряване между хората; не, Господ не се нуждае от никакво примиряване, от никакво оправдание – праведният няма какво да се оправдава, той сам по себе си е оправдан. Кой се оправдава – който може да се опере, само той се оправдава. Кой може да се опере – който има вода, а който няма вода, той никога не може да се опере. Нито пък богатият може да стане сиромаш – какво ще кажете за това твърдение? Когато казваме, че човек може да стане богат, може да стане и сиромаш, ние имаме предвид физическия живот – само там могат да стават смени в състоянията на човека. Турете на гърба на някое магаре 80 кг злато и то ще стане богато. Ако господарят изгуби това магаре, всички ще го посрещат с радост – в който дом влезе, ще му отворят вратата, ще го настанят в дома, ще го нахранят добре и после ще го пуснат да си отиде облекчено от товара, който носеше на гърба си. Богатство, което може да се сваля от гърба на човека и отново да се туря, е физическо богатство – ние не говорим за такова богатство; когато казваме, че богатият не може да стане сиромаш и сиромашът не може да стане богат, имаме предвид духовното богатство, което никога не се губи – духовното богатство представлява същността на нещата. В този смисъл добрият човек не може да стане лош, нито лошият може да стане добър; добрият може да слезе в противоречията на живота, но съзнанието му никога не може да се измени. Любовта не може да се превърне в омраза, нито омразата може да се превърне в Любов; злото в Добро не може да се превърне, нито Доброто може да се превърне в

зло. Външно човек може да се излъже, но вътрешно нещата остават такива, каквито са били първоначално.

За потвърждение на тази мисъл ще приведа следния пример. Един ден дяволът се преобразил в тих безпомощен старец и се явил при един светия с молба да се помоли за него пред Бога да му помогне по-леко да прекара старините си. Светията го съжалил и се помолил на Бога за този старец да улесни някак живота му. Обаче вместо отговор на молитвата си, той чул отгоре следните думи: „Твоята молитва не може да се приеме, понеже ти се молиш за дявола; затова като дойде дяволът при тебе, ще му кажеш, че ще изпълниш молбата му с едно условие само – ако той се съгласи да се качи на някоя планина и там да се помоли на Господа да премахне греха от света“. Тогава старецът казал на светията: „Това нещо по никой начин не мога да направя! Аз, който заповядвам на греха, да се моля сега той да се махне от света – това е невъзможно!“. Тогава светията си казал: „Старата злоба не може да бъде нова добродетел“.

Следователно, когато казваме, че хората трябва да се примирят, ние имаме предвид добрите, разумните хора, чедата Божии, които искат да служат на Бога като на свой баща. Как можете да се примирите с лошите хора, с враговете си? За враговете ви Христос е казал: „Любете враговете си!“ – какво значи да любите враговете си? Представете си, че някой човек е обрал парите на друг и последният му става враг; как може сега този човек да обикне онзи, когото е обрал? За да го обикне, той трябва да му върне парите и да му каже: „Съзнателно или несъзнателно, аз те обрах. Ето, връщам ти сега парите“ – по този начин ти показваш, че си обикнал врага си. Това именно подразбира идеята, че само разумните, добрите хора могат да се обичат, да се примиряват. Що се отнася до отношенията ви към лошите хора, трябва да спазвате следните правила: когато искаш да бутаеш огъня, вземи маша, дилаф; когато искаш да черпиш вода от кладенеца, не влизай сам в него, но пусни кофа с въже и така извади колкото вода ти е нужна; ако искаш да забиеш някъде гвоздей, не си служи с ръката, но вземи чук и с него удрай главата на гвоздея.

– „Не е ли грешно да се забива гвоздеят с чук?“ Ако е грешно, не си правете къщи. Гвоздеят трябва да се начука добре, докато влезе в гредата, в това няма никакъв грях. По същия начин ще постъпвате и с вашите непотребни мисли – щом видите две или повече непотребни, блуждаещи мисли в ума си, вземете чука и ги забийте в гредите, нека вършат някаква работа; ако не ги забиете в къщата си, за да свършат някаква работа, те ще се набият в краката ви и ще ви създадат големи болки и неприятности.

Сега, аз не говоря за формите на нещата, но за силите, за енергиите, които действат в тях и се отразяват върху съзнанието на човека; като знае това, когато изпадне в неразположение на духа, в гъста материя, човек ще вземе мерки да се издигне над тази материя, да мине в по-рядка среда, където условията са по-благоприятни. Това показва, че човек често минава от гъста в рядка среда – гъстата среда създава противоречия в живота му, рядката среда помага за разрешаване на тия противоречия. Каквото и да прави, той не може да избегне противоречията, обаче може да работи, да прилага разни методи за тяхното разрешаване.

И тъй, когато кръгът на зеницата в човешкото око се увеличава, това е лош признак – това показва, че този човек се товари; щом започне да се разтоварва, кръгът на зеницата му се намалява, а това е добър признак. Да грешиш значи да се товариш; да си праведен човек – това значи да се разтоварваш. На това основание казвам: невежиат се товари, ученият се разтоварва; само разумният човек може съзнателно да се товари и разтоварва. Човек трябва да се разтоварва, да освобождава ума, сърцето и волята си от непотребния товар, с който се е нагърбил. Всяка мисъл, всяко чувство и всяка постъпка имат своя определена тежест, които се отразяват и върху съзнанието на човека, следователно колкото мислите, чувствата и постъпките на човека са по-ниски, толкова и тежестта им е по-голяма; ако претеглите някоя възвишена мисъл, ще видите, че тя е почти без тегло – значи има чувствителни везни, с които мерят и най-възвишените и светли мисли.

Сега какъв извод може да се направи от тази лекция? Едно важно нещо от тази лекция за приложение е въпросът за лошите мисли. Ако не можете да премахнете лошите мисли, да ги отстраните от себе си, те ще ви осакатят. Вие се молите на Бога, казвате, че трябва да вярвате в Него, че трябва да имате Любов към Него, но всичко това са обикновени методи, които не помагат. Който иска да се освободи от лошите мисли, които минават през ума му, нека се заеме с четенето и изучаването на Библията от Любов, а не по задължение, докато тази книга започне да прониква в съзнанието му и един ден всички светли и възвишени мисли изникнат от него като хубави, доброкачествени семена – например спрете се върху живота на Авраам, на Давид, на апостолите, на Христа, да видите какъв е бил техният живот, какво са оставили за човечеството и т.н. Христос каза на болния от 38 години: „Стани, вземи одъра си и тръгни“; и вие можете да кажете същите думи на някой болен, но той няма да стане – защо? Казвате: „Христос е бил това, а ние не сме като Него“. Христос абсолютно е познавал и прилагал Божиите закони, Божията воля без никакво съмнение и колебание, било в сърцето, било в ума си. При това Христос никога не се е замесвал да лекува безверници или хора убийци и престъпници – за такива хора изцеление няма. Много религиозни искат да лекуват болни без разлика на това вярват или не вярват в Бога. Божието Слово не се отнася до хора грешни, безверници, убийци; докато Любовта не влезе в човека, колкото и да му се говори, всички думи ще отидат напразно. Мнозина се чудят защо нашите хора, които са толкова добри, не помагат на своите ближни. Новото учение не е болница; наистина, то включва в себе си взаимопомощта като средство за лекуване, но при този метод Любовта по никой начин не трябва да се изопачава. Човек първо трябва да разбира Любовта като принцип, а после да се справя с малките работи. Някой казва, че ако не се помага на бедните хора, не може да се говори за доброта. Аз пък казвам, че ако с помагането на бедните можем да станем добри, заслужава тогава да им дадем всичкото си богатство, обаче с раздаване на богатството си

на сиромасите човек не само че не става по-добър, но става даже по-лош; казвам: според мене този въпрос седи малко по-другояче. Представете си, че аз имам една крина жито, приготвено за посаждане на нивата. В това време дохожда при мене един разбойник и ме моли да му дам малко жито или хляб да се нахрани, че умира от глад. Ако му дам житото, той ще го смели или ще го свари и ще се нахрани и като се нахрани, ще излезе на пътя или ще отиде навътре в гората, за да пресреща пътници, да ги обира – ще срещне някой праведен човек и ще го убие. В такъв случай аз няма да дам крината с житото на този разбойник, но ще го оставя гладен, да не може да върши престъпления. Ще посадя житото на свещената нива, да даде плод. Казвате: „Да дадем житото на този грешник, дано по този начин да се обърне към Бога“; не, Бог знае Своята работа – Той е определил това жито за сеене, а не за разбойника; щом това жито е определено за сеене, и десет разбойника да излязат срещу мене, смело ще защитавам житото. Ама щели да ме заплашват с убийство – при това положение аз не се страхувам от никакво убийство.

Сега по този въпрос няма какво повече да се говори, в известни случаи многото говорене не ползва човека. Които слушат и нищо не знаят, те трябва да учат; те не трябва да изпадат в положението на ония, които едва свършили дватри класа, казват на тези, които са свършили университет, че нищо не знаят – не, човек трябва да бъде скромен. Има някои, които са свършили университет, но още не разбират какво нещо е координатна система. Под думата *координация*, или *съгласуване*, се разбира физически или механически процес, който се извършва в съзнанието на човека – само в съзнанието силите могат да се координират. Координацията е закон във висшата математика и се разбира само от онези, които могат да четат по него. Който иска да се запознае с този закон, той трябва да започне с изучаването на небето: първо ще изучава планетите Юпитер, Сатурн, Уран, Нептун, а после ще дойде до Слънцето; оттам ще отиде към Венера, Марс, Меркурий, Земя и т.н.; след това ще премине и към други слънчеви системи. Това значи координация, само така

човек ще разбере, че между всички планети, между всички слънца има пълна координация. Значи между всички небесни тела има пълна координация, пълно съотношение; от координацията на небето човек ще разбере и координацията, която съществува на Земята. Ако някой жител от Земята отиде на небето, на Венера например, той трябва коренно да се измени; най-малкото той ще забележи, че пулсът на неговото сърце се е изменил.

Питам: колко пъти в минутата бие вашето сърце? Сърцето на човека бие 72 пъти в минута, обаче ако отидете на Венера, там сърцето ви ще бие два пъти по-бързо – там пулсът е по-ускорен. По пулса на човека, особено на младия, можете да разберете какво е положението на неговото сърце – дали е влюбен, или не. Ако имате 16-годишна дъщеря, вие можете да разберете положението ѝ по пулса на сърцето. Вечер, когато спи, опитайте пулса ѝ: ако бие нормално, 72 пъти в минута, тя води редовен живот; ако пулсът ѝ е ускорен, бие от 72 до 85 пъти в минута, тя е влюбена в някой непорядъчен момък. При това положение мнозина ще мислят, че това се дължи на някаква болест и ще кажат, че тази мома има огън, температура – да, все някакъв огън е причинил усилване на пулса ѝ, но този огън е наречен *огън на любовта*. Когато човек изгуби любовта си, пулсът му намалява и той слиза в по-гъста материя. Това са елементарни работи, но за онези, които не ги разбират, те представляват цяла наука. Например трябва да се знае още, че между мисълта на човека и пулса на сърцето има известно съотношение. Човек трябва да наблюдава какви вълни се образуват при биенето на сърцето в зависимост от неговите мисли: той трябва да наблюдава какво въздействие оказват върху сърцето светлите, възвишените мисли и какво – низшите.

Фиг. 2

Пулсът, изразен графически на фиг. 2, представя отклонение на мисълта от правата ѝ посока; всяко отклонение на мисълта от правата ѝ посока предизвиква известно отклонение и в движението на сърцето.

Когато мисълта на човека срещне голямо противодействие, това противодействие се отразява и на сърцето: като че някакъв нож прерязва сърцето или като че някаква оловна топка пада върху него и този човек моментално припада. За да не стават тия припадъци, съзнанието на човека трябва да бъде будно, да е свързано с Разумния свят, с Бога. Като работят хармонично, тия Разумни същества създават около другите хора живот на пълен ред и порядък – това значи да живее човек в пълна координация с Бога. Като говоря за гъстата материя, мога да ви дам признаците на слизането в гъстата материя, но съм решил да не изнасям тия неща – защо? Защото не можете още да манипулирате с тези знания и къде когото срещнете, ще гледате дали има такъв признак; като срещнете човек с такъв признак, ще кажете: „Аз зная какъв признак имаш ти“. Когато имате пред себе си знаковете плюс или минус, това показва, че същевременно вие имате напредък. Понякога човек се усеща толкова отпаднал духом, че не знае как да се повдигне; за да се повдигне духът на човека, изисква се малко усилие от негова страна – това малко усилие е в състояние да даде добри резултати.

И тъй, като говоря тази вечер, да не мислите, че искам да се примирите – аз изключвам примирението; да се примирява човек, това значи да губи времето си, светът нека се примирява. „Да подобрим отношенията си“ – няма какво да подобрявате отношенията си. „Да се учим тогава“ – никакво учение не ви трябва. Какво разбирате, като казвам, че не ви трябва никаква наука, защо не трябва да се говори за учение? Защото желанието на човека да учи идва още с раждането му – трябва ли след това да казва, че иска да учи? В този смисъл аз изключвам от вас идеята да учите – тази идея трябва да се постави другояче във вас: днес вие трябва да търсите светлина, която да ви покаже красивите, хубавите неща в света. Ще изясня мисълта си със следния пример. Представете си, че вие сте учен човек, искате да издирите нови неща, да направите някакви открития, но се намирате в тъмна стая, без никаква светлина. Аз влизам в стаята при вас, запалвам свещта си и започвам да ви развеждам: аз вървя напред, вие – след

мен; в случая вие сте ученик, аз – професор. Обикаляме цялата стая и ви показвам хубави книги, скъпоценни камъни и други забележителни неща – вие гледате всичко това и се учите. Най-после, като разгледате всичко, каквото има в стаята, излизаме вън. Вие сте доволни и аз съм доволен: вие сте доволни, че сте научили нещо, аз съм доволен, че моята свещ е могла да послужи на един човек. Сега, тази вечер аз ви разхождам из стаята, светя ви с моята свещ и ви показвам ония неща, които могат да ви ползват; ако нямах свещ, с която да осветя стаята, вие щяхте да се лутате, да падате, да ставате и в края на краищата един щеше да излезе вън с пукната глава, друг – със счупен крак или със счупена ръка, и т.н. Когато някои искат да придобият знания, казват: „Искаме да натъпчат, да натъпчат главите ни“; аз пък на никого не искам да тъпча главата, нито да го уча, аз искам да растете. За тази цел вие се нуждаете от почва, вода, въздух, светлина и топлина: почвата ви е нужна, за да оказва съпротивление на външната сила, а с това и вие да закрепнете; водата е нужна, за да усили движението ви; въздухът е нужен, за да раздухва огъня; огънят пък е необходим, за да даде светлина и топлина на вашия живот.

Питам: разбрахте ли значението на тези кръгове? Ако сте умен човек, лесно ще ги разберете; ако сте глупав, нищо няма да разберете. Каква е разликата между умния и глупавия човек – умният всякога се разтоварва, а глупавият се товари. Един глупав човек пътува през пустинята и води след себе си камила, натоварена с голям багаж – всичкото богатство на глупавия човек. Той среща един мъдрец, спира го и пита: „Можеш ли да ми кажеш колко години ще живее моята камила?“ – „Ако я товариш малко, може да живее още 20 години, обаче тъй както си я натоварил, ако туриш на гърба ѝ още една малка тежест, тя едва ли ще те изведе из пустинята“. Глупавият човек продължава пътя си и вижда на земята някаква ценна вещ, паднала от някоя друга камила – той взима тази вещ, туря я на гърба на камилата си и продължава да върви; едва направила няколко крачки, камилата се спънала и паднала мъртва на земята. Питам: имаше ли нуж-

да да туря тази вещ на гърба на камилата? Значи последното ви желание може да счупи гърба на вашата камила; щом счупи гърба на вашата камила, всичкото ви богатство остава в пустинята.

Това е една притча, а всички притчи са ценни за човека, защото имат отношение към неговото съзнание. Не е въпросът трябва ли да бъде човек богат, или не трябва. Добрият човек не може да бъде сиромаш, ученият човек не може да бъде невежа. Глупавият човек е увеличил кръговете в своя живот до безконечност – той има един милион лева и казва: „Искам да имам два милиона“; има два милиона, иска да има три, четири, пет и повече милиона. Какво са спечелили богатите в света? Когато някой желае големи богатства, казвам: не увеличавай желанията си! Който има много желания или много неразрешени въпроси, той прилича на американски милиардер. Не е леко положението на тези милиардери – защо? Защото на тях не може да се помага. Никъде в Писанието не е казано да се помага на богатите, на грешните хора, обаче казано е да се помага на сиромасите, на праведните; грешните, богатите хора не са за съжаление – в материално отношение те са умни хора, но вървят в крив път. Богатите хора служат за изкушение на бедните – някой беден човек поглежда към богатия и си мисли: „Чудно нещо, този човек в Бога не вярва, никому добро не прави, а при това е богат!“. Не правете сравнение помежду си; щом намирате, че положението на богатия е завидно, станете като него. Колкото и да е слаб, колкото и да няма мазнини, светията никога не би желал да смени положението си с един угоен банкер. Затова и на вас казвам: не се сравнявайте с другите хора – защо? С каквито се сравнявате, такива ставате. Когато правим аналогии, сравнения, ние имаме предвид някакъв образ, от който може да се извлече известна поука. И Христос си е служил с аналогии, със сравнения, за да изрази някаква идея – например Той казва: „Аз съм лозата, вие – пръчките“: лозата разбира възвишеното, благородното в човека, лозата символизира още закона за самопожертване. Волът пък символизира търпение – търпението е качество на Ангелите; тъй

щото когато се говори за търпението на вола, подразбираме една черта на Ангел и затова се отнасяме с благоговение към това негово качество. Дойдем ли до отрицателните прояви на вола, например мушкането, ние имаме предвид низшето проявление на вола. Сега, коя е основната мисъл в лекцията? За следния път направете резюме върху това, което говорих тази вечер, като извадите всички нови идеи, всички контрастни положения, които изнесох в лекцията. От това, което говорих, намирам, че сме стигнали до върха, повече не може да се пътува; ако речем да насилим положението, да турим още една скъпоценност на камилата, гърбът ѝ ще се счупи. И затова като се върнете у дома си, разтоварете камилите си, дайте им хубава храна, чиста вода, за да благодарят и да кажат: „Слава Богу, че нашите господари ни нахраниха и напоиха добре“. Казвам: дайте почивка на камилите си от дългия път в пустинята поне за няколко дена, а след това пак ги натоварете.

*

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

ОБЩИ УПЪТВАНИЯ

*Тридесет и четвърта лекция
18 май 1927 г.*

ОБЩИ УПЪТВАНИЯ

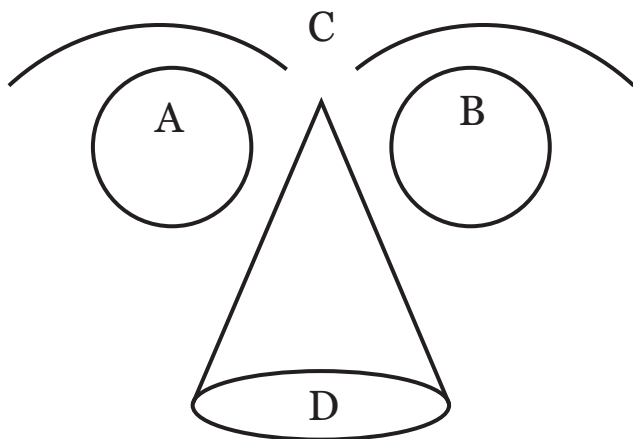
*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му.*

Размишление.

Сега ще обърна вниманието ви на следното нещо: когато идвате в клас, умът ви трябва да бъде съсредоточен към работата; когато ви се преподават лекции, никакви странични въпроси не трябва да ви занимават; ученикът трябва да избягва ексцентричните движения – всички тия неща пречат на мисълта ви и вие не можете да възприемате, не можете да се ползвате от това, което ви се предава. Освен това някои дохождат тук и заспиват – с това още повече губят възможността да се ползват от лекциите. С тези няколко бележки ние не искаме да ви съдим, но казвам, че и вие нямате право да злоупотребявате със закона на Любовта, нито със закона на Свободата. Школата, в която следвате, нито съди, нито изключва ученика, но трябва да се знае, че при всяка най-малка злоупотреба с Любовта той ще носи голяма и тежка отговорност. Който греши против Любовта, той мъчно може да създаде хармония в себе си.

Като ви наблюдавам, виждам, че имате желания, които искате да постигнете; щом не можете да ги постигнете, обезсърчавате се. Има желания, общи за всички, които трябва да се задоволят – например ако един иска да яде, всички трябва да ядат; ако един иска да спи, всички трябва да спят и т.н.; освен тези има ред още желания, които са общи не само за хората, но и за всички живи същества. Обаче има специфични желания, които се отнасят за всеки човек отделно – в това отношение всеки трябва да работи, да задоволи онези желания, които са присъщи на неговата душа; ако не работи, той ще се превърне в сухо дърво със сухи клони. Всеки трябва усърдно да работи и да не се спира върху погрешките на

другите, неразумната критика нищо не допринася. Пред вас седи велика задача – да разберете смисъла на живота, който Бог ви е дал. Когато влизате в клас, десет минути преди започване трябва да прекарате в размишление. Малки или големи, прости или учени, всички трябва да пазите това правило; големите, учените ще бъдат образец – те трябва да дадат пример на малките.

Фиг. 1

Сега ще ви дам една задача, която трябва правилно да решите. На фигура 1 са представени два кръга А и В, а между тях е кръгът D, който служи за основа на конуса С. Тези три кръга се движат в три различни, т.е. в три противоположни посоки; те представят три системи с различни посоки на движение. Такова нещо представляват трите свята: физически, Духовен и Божествен. Физическият свят, в който човек е поставен, е свят на промени, затова именно физическото съзнание на човека е кратковременно и интензивно; забелязано е, че желанията на физическия човек са кратковременни, вследствие на което щом се задоволят, животът временно спира и трябва да дойдат нови желания, за да го продължат. Когато някой живее само с физически желания, животът му издребнява, придобива само материален характер – съзна-

нието на този човек е прекъснато, вследствие на което той не може да мисли. Докато има подтици, стимули в живота си, човек може да мисли, а оттам и да се развива. След физическия живот иде духовният, или сърдечният и интелектуалният, в който съзнанието е по-будно, по-дълготрайно. Най-после дохожда третото, Висшето, или Божественото, съзнание, в което влизат първите две съзнания. Физическото съзнание се предизвиква от външни, физически причини – достатъчно е да кажете на физическия човек една обидна дума, за да го предизвикате, той веднага започва да реагира; по същия начин реагират и животните – бутнете едно животно по крака или по опашката, за да се хвърли върху вас. Колкото е по-високо съзнанието на човека, толкова той е по-устойчив – защо? Той знае и предвижда нещата, този човек не се съмнява в нищо; той е човек с характер, издържа на всички изпитания и мъчности в живота.

Фигура 1 представя човешкото лице: кръговете А и В – очите; точка С – горната част на носа; двете страни на триъгълника показват разширението на носа при основата – тази широчина пък говори за желанията в човека; елипсата Д представя човешката уста. Когато кажем, че устата на някой човек е голяма, това показва, че той е лаком, мисли само за ядене и пиене, иска да погълне целия свят. Голяма уста имат китът, акулата. Хора, които имат голяма уста, говорят много. Добре е да се говори много, но още по-добре е кратката, сбитата реч. Когато някой говори много, а малко изпълнява, това говорене не допринася много: например някой казва: „Ние трябва да живеем по Любов“ – той говори за Любовта, а не живее според нея, каква полза от това? Друг някой говори за Истината, а не живее според нея. В такъв случай колкото по-малко се говори за Любовта, за Истината, а се живее според тях, толкова по-добре.

Когато наблюдавате носа на човека, можете да извадите ред научни заключения. Например ако носът горе се стеснява, а долу разширява, има едно значение; ако горе се разширява, а долу стеснява, има друго значение. Когато носът е нормален, между широчината и дължината му има строго

определено съотношение. Широкият нос говори за силно развити чувства в човека; този нос е същевременно научен, защото когато чувства, в същото време човек учи. Страданията пък са във връзка с чувствата; колкото повече страда човек, толкова повече чувства, а щом чувства, той се учи – значи страданията учат човека. В животните ноздрите са широки, обаче носът им няма дължина; носът у тях е свързан с горната челюст, затова само чувствеността в тях е силно развита, но не и интелигентността. В човека обаче носът е силно отделен, което е признак на съзнателен и интелектуален живот. Това показва, че съзнанието е в зависимост от развиването на външните органи. Сетивните органи, които са най-добре развити в човека, служат като възприематели на силите от външната природа, а именно на светлината, на топлината, на електричеството, на магнетизма, на праната; ако тези органи отсъстват, тогава силите мъчно ще оказват влияние на организмите. Колкото по-добре се възприемат и правилно използват тия сили, толкова и съзнанието на хората е по-будно; будното съзнание пък помага за правилния живот на хората.

Защо трябва хората да живеят правилно? Този живот е за самите тях – ако живеят добре, правилно, те ще се ползват от този живот; ако живея добре, аз ще се ползвам от този живот. Добрият живот подразбира правилни отношения с външния свят, т.е. с Божествения свят – за това пък се изискват добре развити органи, външни и вътрешни. Колкото е по-добре устроена ръката на човека по форма, по линии, толкова тя ще бъде по-чувствителна към външни възприятия – тогава достатъчно е човек да постави ръката си върху главата на някого, за да познае дали той е добър, или лош. От потта на хората учените познават кой човек е добър и кой – лош или кой човек е учен и кой – прост; потта на различните хора съдържа в състава си различни елементи и по тях се съди за степента на тяхната доброта, интелигентност и т.н. И по слюнката на човека може да се познае дали той е добър, или лош. Днес хората съдят за своята доброта по думите си: в думите на добрия човек се забелязва известна пълнота, а в думите на лошия човек тази пълнота отсъства.

Човек може да бъде добър само когато има правилни отношения към Първичната Причина, тогава и отношенията на хората към него ще бъдат правилни – при това положение само човек може да се учи. Знанието, което той ще възприема, е знание от Бога; в което и училище да постъпи, каквито и учители да има, знанието, което му се предава, ще бъде знание от Бога. Всички учители, професори преподават наука, която са възприели от други учени, те сами не са я създали; другите учени също така са възприели тази наука от свои предшественици. Анатомията, физиологията, която съвременните учени преподават, е взета от самия човек – в това отношение човек съдържа в себе си и физиология, и анатомия, и химия, и физика – всички науки; без съществуването на човека никаква наука не би имало в света. Без човека никаква наука психология не би съществувала – сама по себе си душата съществува, а хората изучават законите на душата; умът съществува, а хората изучават законите на ума; речта съществува, а хората изучават законите на речта. Забележете, музиката се движи около седем тона, с техните повишавания и понижавания – значи музиката си служи със седем тона, математиката – с десет числа, а речта – с 22 букви най-малко. Кое от трите изкуства е най-богато? Най-богатата е речта. Колкото повече пособия са в услуга на едно изкуство, толкова и то ще бъде по-богато. В това отношение музиката седи по-долу и от математиката, още три тона са нужни на музиката, за да се изравни с математиката – тия три тона съществуват, но хората не са в състояние още да ги възпроизведат; един ден, когато се развият повече, те ще си служат с десет тона. Ето, виждаме животни, които си служат само с два тона. Затова и апостол Павел е казал: „Докато сме младенци, ние отчасти знаем, отчасти разбираме, отчасти мъдруваме“ – както сме устроени днес, доколкото е развит нашият организъм, толкова най-много можем да постигнем.

Сега като ученици на Великата Школа вие имате за задача не само знания да придобивате, но да развивате нови органи, които се намират в зародишно състояние във вас – без тия нови органи вие не можете да отидете напред; тази задача е трудна, но без нея не може. Да развиете един от тия

нови органи, това значи да научите изкуството да плувате, да можете при всички трудни условия на житейското море да се държите на повърхността на водата, да не потънете долу. Когато бурята отвън бушува и вълните на морето се повдигат и слагат, опитният плувец лесно се справя с тия вълни – щом дойде една вълна, той се гмурне във водата и после пак излезе; обаче неопитният плувец се блъска от една вълна в друга, докато изгуби силите си. Какъвто е животът в моретата и океаните, такъв е животът и на сушата. Изобщо животът не е равна повърхност: седиш тих и спокоен, размишляваш върху нещо, докато дойде една вълна и те блъсне; едва се справиш с нея, дойде втора, трета и т.н. и това става всеки ден – кой човек не е губил равновесието си? Някой излиза от дома си добре разположен и докато измине два-три километра път, състоянието му се изменя – защо? Една вълна го е срещнала и го блъснала в някоя канара. Човек всеки ден е изложен на ударите на тия вълни; дали сте в клас, или у дома си, все ще изпитате тия удари. Защо идат вълните в класа? Защото не сте наредени според законите на хармонията – вие сте насядали положителни енергии до положителни и отрицателни до отрицателни, вследствие на което става взаимно отблъскване; освен това разстоянието от един до друг трябва да бъде най-малко половин метър.

Казвате: „Тези неща не ни интересуват, те са обикновени работи“; наистина, в обикновения живот няма нищо интересно, обаче човек трябва да знае кое е обикновено и кое – не. Например някой ученик страда, било душевно или физически, дойде в клас, слуша лекцията и казва: „Нищо интересно няма в тази лекция“. Защо няма нищо интересно в лекцията – защото тя не засяга неговото страдание, не дава никакъв лек за него, а в това време ученикът мисли само за болката си; при това положение наистина нищо интересно няма в тази лекция. Кога лекцията ще бъде интересна за този ученик – когато болката му премине. Следователно учениците на окултната Школа не трябва да боледуват, не трябва да имат никакви болки. Ученикът сам трябва да си прави психологически превръзки. Ако един ученик обиди друг, последният не трябва да постъпва като светските хора – да се

прави, че не е обиден, а същевременно където отиде, когото срещне, все да се оплаква, че еди-кой си го обидил; не, обиди ли се един ученик, той трябва да каже на онзи, който го е обидил: „Братко, ти ме обиди. В името на Бога, вземи думите си назад, ако искаш да възстановим хармонията помежду си“ – така трябва да постъпва ученикът, иначе кракът му няма да стъпи в Небето.

Сега, като ученици вие трябва да знаете, че ви предстоят ред задачи за решаване, както и ред упражнения. Каквото ви се дава, трябва точно да изпълнявате, ако искате да се ползвате. Ще кажете, може би, че гимнастически упражнения са дадени от много автори; това е вярно, но има разлика между техните упражнения и тези, които са копирани от Живата Природа, каквито ние правим – едните и другите упражнения се различават по резултатите си. Ако резултатите, последствията не са важни, тогава и вие можете да си съставяте упражнения. Мислите ли, че Природата ще санкционира вашите упражнения? Тя ще ги санкционира дотолкова, доколкото държавата ще санкционира парите, които някой частен гражданин си е отпечатал. Какво ще направи държавата с този фалшификатор – ще го тури в затвора. Вашите упражнения са за вас само, но не и за всички хора; вашите лични разбирания за живота, за света са само за вашата глава, те не могат да бъдат общи за всички глави. Всеки за себе си може да се занимава със свои мисли, но дойде ли до окръжаващата среда, там се изисква приложение на Божествените мисли, защото те са общи за всички живи същества. Божественото важи еднакво за всички, То е общо за всички, както езикът на един народ е общ за неговите поданици – ако някой създаде свои думи, никой няма да го разбере какво говори. Следователно дръжте се за Божественото, което е общо и достъпно за всички хора, за всички живи същества, за всички времена и епохи.

И тъй, щом дойдете до вашите лични възгледи, ще ги държите за себе си. Вие трябва да си създадете нови възгледи според Природата, само тия възгледи правят човека вътрешно свободен. Няма по-красиво нещо от свободата – затова всички трябва да работите, да придобиете свобода в

движенията, в мислите, в чувствата си. Засега вие още не сте свободни – защо? Защото сте ограничени от миналото, с него още не сте ликвидирали. Материята, от която сте направени, ви ограничава – докато не бяхте слезли в материята, вие бяхте големи идеалисти, стремяхте се към Любовта, но щом слязохте на физическия свят и се облякохте в материя, тя ви ограничи. Докато сте в Духовния свят, вие сте готови всичко да пожертвате за Христа, но като слезете на физическия свят, започвате да казвате: „Дали съм в правия път? Ами като раздам всичко, какво ще остане за мене?“. Не е въпросът в даването, нито в многото говорене – и като даваш много, няма да станеш по-добър, и като говоря много, пак няма да ви направя по-добри. При това между едно и друго говорене има разлика: някой път, като говори повече, човек обижда слушателите си, а някога не ги обижда – значи много внимателен трябва да бъде човек, като говори – той трябва да избира думите си, да бъдат меки, безобидни.

Сега, вие искате да бъдете бодри, весели, умни, здрави, лесно да разрешавате задачите си. Преди всичко трябва да изучавате естеството си, да знаете с какъв материал и с какви сили разполагате – това нещо сами трябва да разберете, ако аз ви кажа някои признаци, които се отнасят до здравето ви, ще се уплашите: ще погледнете само на отрицателната страна на тия признаци и ще извадите криво заключение. Например казано е, че който има малки очи, той е лош човек; който има големи очи, той е лаком човек – обаче в абсолютен смисъл на думата нито едното е вярно, нито другото. Същото нещо се отнася и до четенето на Писанието: ако приемете нещата буквално, те носят смърт; ако ги приемете по дух, те носят живот. Има неща обаче, които могат да се вземат в буквален смисъл, но повечето трябва да се разбират по дух. Прочетете например първа глава от *Битие* и размишлявайте върху нея, да видите какво ще разберете; в първите няколко стиха на тази глава е казано: „В начало създаде Бог небето и земята. А земята беше неустроена и пуста. И рече Бог: „Да бъде виделина!“, и стана виделина... И нарече Бог виделината *ден*, и тъмнината нарече *нощ*. И стана вечер, и стана утро – ден първи“.

Първият ден подразбира цяла епоха, цяла култура, работа на хиляди напреднали Разумни същества, които изпълнили Божията дума – разделили тъмнината от светлината. Тъй щото светлината, от която ние днес се ползваме, е резултат на работата, на усилията на безброй Разумни същества, които са прилагали ред методи, закони, докато я произведат. До това време светлината е съществувала само в Духовния свят, но не и на физическия; за да се създаде светлина и на физическия свят, трябвало да минат хиляди и милиони години. Като се говори за светлината, наред с нея изпъква тъмнината – тъмнина е всичко онова, което не може да се превърне в светлина. Има известна част от материята, или известна област от живота, която по никой начин не може да възприеме светлината, вследствие на което всякога остава тъмнина; а всичко онова, което само по себе си е тъмнина, не може да се развива и затова очаква някаква бъдеща еволюция. Всеки живот, който е произлязъл от светлината, има условия да се развива. Този живот, който ние прекарваме на Земята, е живот на светлината. Ако Разумните, Напредналите същества не бяха създали светлината, и ние нямаше да се радваме на сегашната култура, нямаше да разбираме какво значи ден, а още повече какво означават думите *ден първи* от *Битие*.

Следователно същото може да се каже и за вас – и вие в първия ден на вашия живот създадохте светлината; първият ден на живота подразбира деня на светлината, а той – възможности, условия за работа. Светлината разрешава всички тъмни въпроси. Някой изгубил богатството си и започва да чупи ръцете си, да скубе косите си – каквото и да прави вече, това нищо не помага, сега не остава друго, освен да концентрира мисълта си, по обратен път да се върне в съзнанието си, да си спомни къде и как е загубил парите. Преди години, когато правих научни изследвания, трябваше да се кача на един плет, оттам да наблюдавам обстановката. В това време, като съм се навеждал, без да забележа, лупата паднала от джоба ми. Връщам се у дома си, търся лупата – няма я; пирам в джобовете – няма я; да я е откраднал някой – не е възможно; да е паднала някъде вкъщи – щеше да се намери, не е малък предмет. Най-после, като се върнах мислено в съз-

нанието си, за да видя какво съм правил този ден, спомних си за изследванията, които правих върху плета, и намерих, че лупата може да е паднала от джоба ми само при навеждане под известен ъгъл; спомних си, че трябваше да се наведе там и навярно тогава лупата е паднала. Отидох на мястото и намерих лупата. Интересувах се нещо от плета и изгубих лупата си – значи докато се интересуваме от плета, ще изгубим някои ценни работи. Какво трябваше да направя, за да не изгубя лупата си – трябваше да зашия на джоба си секретно копче. По същия начин и вие трябва да постъпвате – за да не изгубите нещо ценно, ще зашиете секретно копче на джоба си или на устата си; когато устата ви трябва да каже нещо хубаво, ще извадите секретното копче. При изпълнение на волята Божия устата трябва да бъде свободна, във всички други случаи устата трябва да бъде затворена. Българската пословица казва: „Говоренето е сребро, а мълчанието – злато“ – това не значи, че човек постоянно трябва да мълчи, но намясто да мълчи, намясто да говори. Когато аз преподавам, вие трябва да разсъждавате – а вие какво правите? Цяла наука е да може човек да слуша правилно, да възприема правилно и да прилага правилно. Какво ще ви говоря аз или друг някой, това зависи от вас.

И тъй, първо човек трябва да изучава себе си – това е най-великата наука; като изучи себе си, той може вече да изучава и другите: ще прави наблюдения, сравнения и от тях ще се поучава. Човек се учи и от книгите, т.е. от това, което са писали видни автори; някога хората ще четат и това, което вие сте писали. Писаното може да бъде на хартия, а може да бъде и върху самите вас, важно е човек да може да чете написано. Велика наука е да познаете себе си, това са казали още в древността гръцките философи. Какво трябва да познае човек в себе си? Той не трябва да се спира само върху своите отрицателни черти, но трябва да познава възможностите, условията, при които може да се развива. Като изучава тия възможности, човек ще дойде до методи, чрез които ще развива в себе си слабите страни на своето естество: ако паметта му е слаба, той трябва да намери начин за нейното усилване;

ако сърцето му е слабо, той трябва да работи върху него, да го кали, да го засили; ако дробовите му са слаби, той трябва да работи върху тях, да ги развива; ако нервната му система е изтощена, той трябва да я обнови; ако музикалното чувство в него не е развито, той трябва да работи, да го развива. Следователно не е важно за вас защо тия неща не са развити още, но важно е да намерите методи за развиването им. Всички не могат да станат поети, музиканти, философи, но от всеки може да стане нещо. Какво може да стане от вас – от вас могат да излязат учени, писатели, учители, проповедници, търговци и т.н. Едно е важно: всеки човек все влага в себе си желание да излезе от него нещо.

Сега желая всички да бъдете сръчни не само външно, както сте сега, но и вътрешно, като ученици на окултна Школа. Вие сте родени веднъж, но отново трябва да се родите – новото раждане подразбира да развивате в себе си нови качества. Старото, с което сте живели досега, е добро, но то е било само за времето си – в него е действал законът, т.е. вие сте живели по закон; сега, като влизате в Христовото учение, законът спира вече, тук той е невалиден. Христовото учение е учение на благодатта, а не на закон; нови неща изисква Христовото учение: нови способности, нови отношения, нови стремежи. Като ученици на окултна Школа вие трябва да живеете помежду си в пълна хармония; това не значи, че трябва да бъдете сплотени в една маса, но между вас да цари хармония. Най-малко по двама заедно трябва да работите. Не може да бъде ученик онзи, който се чувства чужд за всички. За да се създаде хармония между всички, първо трябва да се сдружите двама по двама, които взаимно се допълват; след това две двойки ще се съединят заедно, ще станат четирима; към тях ще дойдат още четирима, ще станат осем души; после към тях ще се присъединят още осем и така ще се образуват големи ядра, които вече са хармонизирани помежду си – по тоя начин целият клас ще бъде в хармония. Този закон на групиране съществува и в самата Природа. Когато между учениците възникне някой въпрос за разглеждане, те могат да разискват върху него, да го обясняват от разни страни, но спорът трябва да се избягва.

Като разглеждате носа в чертеж 1, как мислите, може ли да съществува толкова широк нос? Ако носът е много широк, той е преувеличен, както има преувеличаване и в речта – например когато искат да кажат, че някъде е имало много хора, българите си служат с фигуративния израз: „Яйце да хвърлиш, няма къде да падне“; когато искат да покажат, че някой човек се движи с голяма бързина, те си служат с израз: „Бяга като куршум“. Възможно ли е човек да се движи с бързината на куршума – даже и най-силните, най-здравите аероплани не могат да се движат с бързината на куршума. Всеки се стреми към разнообразие, към нещо ново, макар че новите неща са временни, както е временно дохождането на лястовичката. Обаче не се дохожда лесно до новите неща, новите неща са подобни на високите тонове в музиката – докато дойде до високите тонове, човек дълго време трябва да се упражнява. Числото пет например представлява самия човек; не е лесно за него да разбере това число, т.е. да разбере себе си. Човек представлява пентаграм, който за самия него трябва да оживее, да се одухотвори – главата, ръцете и краката му представляват страните на този пентаграм; най-главната част на този пентаграм е главата. Човек трябва да разбере и числото четири, квадрата; квадратът представлява човек без глава, т.е. главата му е в квадрата някъде – тук тя не управлява, както в пентаграма. Квадратът представлява мярка за измерване на нещата.

Като говорим за човека, можете ли да кажете коя е най-важната черта, която го определя като човек – какво мислят учените по този въпрос, какво е вашето лично мнение, какво са мислили по това старите гръцки философи, какво мислят новите, модерните философи? Някои от философите са мислели, че една от възвишените добродетели в човека е знанието, обаче не всички са съгласни с това – значи различни са мненията по този въпрос. И наистина, ако ви се зададе този въпрос – всеки за себе си да каже една такава черта, която да го отличава от другите – вие ще се затрудните, макар често да казвате: „Знаеш ли кой съм аз?“. Това именно е интересно да знаете за себе си – коя е чертата, която отличава едно аз

от друго. Като ви наблюдавам, виждам, че някой от вас се усмихва така, както никой друг – значи неговата отличителна черта е в усмивката; на друг пък очите са светли, ясни, както на никой ученик в класа; трети пък прави такива хубави движения с ръката си, каквито никой друг не прави; четвърти има красива уста, която веднага спира вниманието – красивата, правилно развита уста говори за добре развита реч; някой пък е строг, има сериозен израз на лицето, което показва, че той има философска мисъл; някой има нещо хубаво, поетично в себе си. Изобщо всеки човек има по една особена отличителна черта, която изразява нещо хубаво в неговия характер – за тази черта именно той се ползва от обичта на Невидимия свят. Когато всички красиви, благородни черти в характера на хората се съединят в едно, те ще образуват едно хармонично цяло; това хармонично цяло може да се уподоби на поема, съставена от сто различни думи, изговорени от сто малки деца – при изговарянето на всяка дума стоте деца ще внесат нещо хубаво, красиво, специфично за всяко дете.

И в човека има сто различни способности, които още не са известни на учените – те познават само някои от тия способности, а останалите ще ги изучават в бъдеще. Тия сто способности в човека могат да се уподобят на сто деца с различни характерни черти. Когато човек говори, мисли или чувства, всички тия способности се проявяват в него, както се проявяват децата в училището: ако едно от децата сгреши, другите ще го поправят – дисциплината в училищата изисква всяко дете да знае мястото си, да знае реда, по който да говори: това, което е на последно място, ще чака реда си, докато другите се изкажат. Само при такава дисциплина в мозъчните центрове на човека може да се установи дълбок вътрешен мир. Щом придобие този мир, ученикът вече има съдействието на Светлите същества от Невидимия свят; при това положение ученикът ще бъде посещаван вечер от Добри същества, от Светли и Възвишени духове, които ще го поучават – по този начин и сънят, и будното състояние на човека се осмислят. Човек заспива вечер, за да престане временно да се занимава с материални работи; тогава Светлите Възвишени

същества ще го посещават, ще го поучават; той се събужда сутрин и през целия ден е буден, за да се срещне с добри хора и да разговаря с тях. Следователно вечер човек слуша и възприема от Светлите същества, а денем разговаря с добрите хора на Земята. Добрите хора са само на Земята, а Светлите същества – на Небето; на Небето добри хора не съществуват. Това показва, че Божиите блага са разпределени между Небето и Земята: Небето има едни преимущества, Земята – други; въпреки това между Небето и Земята има вътрешна връзка. Корените на дърветата и растенията имат едни преимущества, а клоните – други преимущества, но между корените и клоните пак съществува вътрешна връзка.

Сега, във връзка с тези мисли изпейте песента: „Стани, Господ ще те оживи!“.

Казвате: „Защо трябва да пее човек?“; пеенето е необходимо като средство за трансформиране на енергиите в човека. Окултната наука препоръчва пеенето като метод за превръщане на отрицателните енергии в положителни – светът е пълен с отрицателни мисли и чувства, които непременно трябва да се трансформират; цялата съвременна култура се занимава повече с отрицателното, отколкото с положителното – много философи, учени, писатели, поети пишат повече за отрицателните прояви в живота, отколкото за положителните. Питам: какво печели човек, ако се занимава с отрицателните прояви на живота или ако се занимава със своите недостатъци? Едно трябва да знаете: бъдещият живот, бъдещата култура зависят от мислите, които се поставят за основа; като знаете това, вие трябва да бъдете внимателни: мислите ви трябва да бъдат светли, възвишени – те ще послужат като материал за съграждане на бъдещата култура. Като казвам, че хората не трябва да се занимават нито със своите, нито с чуждите недостатъци, имам предвид лошото въздействие, което те оказват върху човека. Само онзи има право да се спира върху недостатъците, който може да ги изправи – този човек ще вземе четката си и като художник тук ще драсне, там ще заличи и ще ги изправи. Иначе гледате картината на някой художник, виждате недостатъците ѝ, но

не можете да ги изправите; казвате на художника, че картината му има недостатъци, които и той сам вижда, но нито той, нито вие можете да ги изправите. Понякога дефектът на някоя картина е много малък, почти микроскопичен; ако знае как да го изправи, човек ще тегли една линия и цялата картина ще се изправи, обаче като не знае как да я изправи, цели седмици и месеци минават и картината остава nedovършена. Някой човек съзнава, че има никаква погрешка в себе си, но не знае конкретно къде е тя; щом я намери, работата се урежда: взима четката, тегли една малка линийка на някое специфично място и картината добива своята цена. Това е истинско знание; а тъй – да разправяте, че имате грехове и да не можете да ги поправите, това не е знание. Някой казва: „Много грешен човек съм“; не, картината ти е хубава, имаш само един малък дефект, който трябва да знаеш как да изправиш. Най-мъчното нещо за художниците е да представят лъча на светлината, който излиза от очите. Някой иска да бъде мек, но не знае как да постигне това; той казва: „Да съм метал, лесна работа – ще вляза в огъня, ще се стопя, ще омекна“. Казвам му: дружи с добри, с меки хора. – „И това не помага. Докато съм между меки, между добри хора, и аз съм мек; щом се отделя от тях, ставам пак такъв, какъвто съм бил по-рано“.

Казвам: за да постигнете онова, което желаете, започнете да работите с мисълта си. Като ставате, всяка сутрин размишлявайте около 5-10 минути; научете се да мислите право, конкретно, без излишни думи. И когато се молите, не говорете излишни думи: молитвата ви трябва да бъде кратка, ясна и да се отнася точно за това, което искате. Какво ще говорите на Бога, че е милостив, добър, любещ или какво ще Му разправяте за греховете си? Кажете Му: „Господи, имам един трън в себе си, който разваля всичките ми работи – каквото добро направя, щом дойда до този трън, развалям го: тъкмо съм сварил, приготвил млякото, но щом дойда до този трън, ритна с крака си и млякото се разлива. Не искам да ритам, а все ритам, от толкова години насам все разливам млякото, а това е загуба; вече 45 години наред все решавам

да не ритам и все ритам, колко мляко съм разлял досега! Ако още 15 години отидат в ритане и разливане на млякото, не знай кога ще работя и какво ще постигна. Моля Ти се, Господи, като дойде моментът, когато трябва да ритам, прати при мене някой Ангел да ме въздържа, нека той бъде спирачка в моя живот!“. Щом чуе молитвата ви, Бог непременно ще ви изпрати един Ангел на помощ и когато дойдете до мястото, където трябва да ритате, Ангелът ще ви представи много хубави и красиви неща и вие ще забравите да ритате; като мине опасността, Ангелът пак ще се върне на Небето. Значи молитвата на човека трябва да бъде конкретна, да съдържа онова, от което той се нуждае. Виждате някой справедлив човек – зарадвайте се; после обърнете се към Бога и се помолете: „Господи, помогни ми и аз да стана справедлив, да не ритам, да не разливам млякото си“. Ако човек е искрен спрямо себе си и всеки ден се справя с някой свой малък дефект, за сметка на който прилага някоя добра черта, той лесно ще се справи с мъчнотиите и трудностите на своя характер. Сега хората казват: „Да ни пази Господ от злото!“ – и с това свършват молитвата си; не, конкретно ще говорите с Бога.

Един български поет ми разправяше един ден: „Има нещо фатално в моя живот. Току-що съм направил едно малко добро и съм се зарадвал, ще дойде дяволът, ще каже една незначителна дума, с която ще плюе на работата ми и всичко ще се развали. Не знай какво да правя“. Дръж гърнето си всякога затворено, да не може дяволът да плюе в него. Казвам: трудна работа е да се справи човек с изкушението. Като наблюдавам съзнанията на хората, както и техните мисли, виждам, че върху тях влияят ред същества – светли и тъмни. Те трябва да имат светлина, разбиране, за да се справят с тия странични влияния; едни им влияят отляво, други – отдясно, и те не знаят кого да слушат, как да се справят. Едни от тия същества са красиви, други – грозни; със своите добри или лоши влияния те хвърлят отражение и върху лицето на човека, което някога е тъмно, а друг път – светло. Тия същества се борят в човека, защото всяко от тях иска да има надмощие върху неговия мозък. Онзи, който е чувствителен,

той сам различава влиянието на тия два вида същества върху себе си: отляво той усеща особена пихтиеста материя, която се стреми да проникне в него и го безпокои; отдясно пък забелязва някаква приятна светлина, която му създава радост. И наистина, ако има някаква чувствителна фотография, тя би могла да фотографира тия същества.

Сега, като говоря за тия същества, не искам да се плашите, но да различавате Доброто от злото: Доброто и светлината идат отгоре и отдясно, а злото и тъмнината идат отдолу и отляво. Някои се оплакват, че сърцето им започнало да изстива или че мозъкът им започнал да се помрачава; казвам: когато сърцето ви или пръстите на ръцете и краката ви започнат да изстиват, правете упражнения, молете се, за да се възстанови изгубената топлина на организма ви; когато умът ви започне да се помрачава, молете се, докато се възстанови изгубената в него светлина. Най-малката загуба в топлината на вашите чувства и в светлината на вашите мисли ви налага работа без никакво отлагане. Окултният ученик трябва да постои, той трябва да се моли, да размишлява, докато Светлите духове му дойдат на помощ – тогава той ще почувства лекота, като че голям товар са свалили от гърба му. Като мине всичко, ще кажете, че това са били някакви халюцинации; не, никакви халюцинации не са това. Окултният ученик непременно трябва да мине през тази област и не само окултните ученици, но всички хора трябва да минат през тази област – това е неизбежен път за всички хора на Земята.

Сега, да направим следното упражнение: ръцете се поставят на гърдите, с допрени пръсти (с дланите навътре), като пеете тона *до* (долно); разтваряне ръцете настрани – пеене на тона *ре*; ръцете горе, със събрани пръсти при върха – пеене на тона *ми*; ръцете напред – *фа*; ръцете долу – *сол*; ръцете нагоре – *ла*; ръцете настрани – *си*; ръцете горе, с допрени върхове на пръстите – *до* (горно).

*

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

ПОСТЪПКИ

*Тридесет и пета лекция
20 май 1927 г.*

ПОСТЪПКИ

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

Размишление.

Бе прочетено резюме от 34-а лекция.

Сега ще ви задам един странен въпрос: срещали ли сте някъде статистически данни след колко яденета човек умира? При това важно е да се знае дали това число е четно, или нечетно. Знаете ли при какви условия се раждат четните числа, двойката например, и при какви – нечетните, като тройка, петица и т.н.? Единицата не се ражда, двойката, тройката и другите числа се раждат – те се раждат от единицата, и то двойката – направо от единицата, а тройката – от двойката. Знаете ли какви условия са нужни, за да се роди едно число? Голяма философия, голяма наука се изисква, за да отговорите на този въпрос; щом не можете да отговорите, това показва, че вие се занимавате с обикновени работи в живота. Хората умират от обикновените, от лесните работи. Например когато видя плода на забраненото дърво, Ева намери, че е много лесно да откъсне този плод и да си хапне от него. Каква философия има в опитване плода на едно дърво, при това какви последствия може да носи след себе си този опит? Това дърво не беше външно, то съществуваше главно в първите човеци, а после вече имаше отражение и на физическия свят; Дървото на желанията се крие в самия човек. Когато еврейският език се изучава кабалистически, какво означава думата *пожелание* в този език? Мойсей казва: „Не пожелавай!“ – какво да не желаеш? Не желай това, което причинява смърт.

Някой казва: „Аз искам да умра“; много лесно – яж от забранения плод и ще умреш. Когато някой казва, че иска да умре, аз подразбирам, че той има желание да яде от забра-

нения плод – той седи при това дърво и разговаря с черния adept, който го уговаря да яде от плода на забраненото дърво, за да стане велик като Бога. Същият човек казва: „Аз не съзнавам всичко това, не подозирам даже, че такава мисъл се крие в мене“; да, ти не съзнаваш, но вътре в тебе се крие един, който всичко съзнава – той е твой господар, а ти – негов слуга. Змията, която караше Ева да яде от плода на забраненото дърво, предварително знаеше какво ще стане. Ева обаче в първо време нищо не знаеше, но като излезе от Рая, тогава научи каква грешка е направила; като съзна грешката си, Ева изпадна в голямо противоречие и започна да страда. Змията казваше на Ева: „Бог знае, че ако ядете от плодовете на това дърво, ще бъдете подобни на Него, затова забранява да ядете от него“. Думите на змията внесоха в ума на Ева голямо противоречие, на човешки език казано – съзнанието на Ева се раздвои. Когато при една добра мисъл в човешкия ум се вмъкне и една лоша, последната създава в съзнанието му раздвояване; при това положение човек започва да се бори, след което една от двете мисли издържа борбата: ако лошата мисъл е надвила, добрата отстъпва; ако добрата мисъл е надвила, лошата отстъпва. Силата на човека се заключава в това именно – да даде място на добрата мисъл в себе си да живее.

Например една добра мисъл, която всички хранят в себе си, е мисълта за красивото, за красотата. Всички хора искат да бъдат красиви – как се създава красотата? Може ли злото да създаде красотата – не може, злото създава грозотата в живота; въпреки това ще забележите, че най-лошите, най-злите хора най-много говорят за красотата. Лошият човек никога не може да бъде красив; външно той може да тури някаква красива маска, но тази маска всякога може да падне от лицето му. Какво представлява красотата? Нека някой от вас прочете по-важните произведения на известни писатели върху красотата и извади от тях основните мисли. Този, който е събрал мнението на някои видни писатели за красотата, нека напише тези мнения на четири-пет страници и следния път ги прочете в класа, та всички да чуят какво е писано по

този въпрос. След това той може да напише и своето мнение за красотата. Ако иска, първо може да напише своето мнение, а после това на великите, на видните хора, правилно е обаче първо да се пише или изкаже мнението на великите хора, а после – това на обикновените, такъв е порядъкът в Природата.

Красотата е привлекателна сила, тя е уловка, за която всички се залепват – красотата привлича и мъже, и жени. Ако жена види красива жена, в нея се поражда завист, обаче ако тя види красив мъж, веднага пожелава да го владее; ако мъж види красив мъж, той му завижда, види ли красива жена, той пожелава да я обсеби – това са положения, които всички познавате. В случая важно е кои са подбудителните причини, които пораждат в мъжа или в жената желание за владееене, за обсебване; не е лошо това, но питам: законно ли е това желание, или не? Преди всичко никъде в Писанието не се казва, че красотата трябва да се обича. В „Песен на песните“ един от най-мъдрите израилски царе, като говори за красотата, туря в устата на възлюбената думите, че нейният възлюбен по красота личи между десетки хиляди хора – тук се говори за външна красота, но трябва да се знае, че красота без съзнание не съществува. Без Мъдрост, без съзнание красотата може да се вкисне, да се превърне в оцет и когато тази киселина влезе в организма, тя изсушава; ако пък красотата е образувала вино, всички знаят какво е действието на виното върху организма – то опиянява, огрубява човека. Това, което става с организма, става и със съзнанието на човека и тогава, щом попадне под влиянието на тази красота, човек губи съзнание, опива се и не може вече да разсъждава правилно; тази красота е опасна област за човека – и в Писанието е казано: „Не любете света, защото неговата красота е опасна“. Затова именно Христос е слязъл на Земята с милион Ангели около Себе Си, които да учат, да направляват човечеството в Божествения път. Казва се по-нататък, че като видели красивите дъщери на човеците, Ангелите се влюбили в тях, оженили се и останали на Земята да живеят; Синът Божий трябвало сам да завърши Своята мисия. Тия Ангели

и до днес още са затворени в плътта и не могат да се върнат назад в Небето. Това е едно окултно предание за слизането на Сина Божий на Земята. Мислите ли, че вие ще излезете по-силни от тия Ангели – щом влезете в света, и вие като тях ще си изберете по една възлюбена, за която ще се ожените, ще си родите три-четири деца, ще си направите къща и ще кажете като някои от индуските философи: „И тук се живее добре“.

Като се натъкват на известни факти, хората искат да ги тълкуват, да се доберат чрез тях до Истината, обаче както и да се тълкуват, фактите не представят още самата Истина. Когато някой казва, че говори Истината, това показва, че той сам не знае какво нещо е Истината. В прав, в абсолютен смисъл на думата само онзи може да говори Истината, който е свършено чист, свят, добър и любещ човек; вън от това положение всеки обикновен човек говори факти, но не Истината. Някой казва: „Аз изнасям голата истина по един-кой си въпрос“; апостол Павел пък казва: „Да не се намерим голи“ – това значи: „На Небето трябва да бъдем облечени“. Който говори голата истина, той говори факти на Истината. Някой казва, че говори Истината, а при това се смущава; който говори Истината, той по никой начин не може да се смущава. Ако музикантът владее своя инструмент и излива от него меки, фини тонове, може ли да дразни ухото на слушателя си? Обаче ако взима тоновете фалшиво, дрезгаво, той ще дразни ухото на своя слушател. Където има дразнене на ухото, там Истината не съществува; който говори Истината, тоновете на неговия глас са чисти, меки, музикални и той нито другите смущава, нито сам се смущава. Докато в мисълта или в чувствата на човека съществува най-малкият дефект, това показва, че той още не може да говори Истината; това не трябва да го обезсърчава, но той трябва да работи, да се повдигне, да преодолее всички спънки в своя живот. Ако един напреднал в духовно отношение човек, какъвто беше апостол Павел, който имаше наука, опитности, преживявания, видения, можа да каже в края на живота си, че се страхува да не изгуби това, което е придобил, това показва, че

има възможности човек да изгуби всичко. Кога може човек да изгуби придобитото – когато не спазва великите закони на Живота и на Природата. Най-после той казва, че всичко превъзмогнал, остава му само да разбере смисъла на живота.

Сега, ще напиша на дъската смесената дроб $1\frac{1}{24}$ – какво означава тази дроб? Тя е ребус за разгадаване. „Дробта $1\frac{1}{24}$ означава едно денонощие и един час“ – възможно е да е така. Изобщо на физическия свят рационалните числа показват един завършен кръг на движение. Какво число е нулата – рационално, реално число. Ако отделим $1/2$ част от даден кръг, какво показва това? Ако една стрелка обикаля даден кръг, както стрелката в часовника, при едно пълно обикаляне на кръга тя ще образува едно рационално число; ирационалните числа пък означават незавършени, духовни движения. Физическият свят се отличава от Духовния по това, че в него всички движения, всички прояви са завършени, докато в Духовния свят са незавършени, т.е. имат начало, нямат край. Следователно, когато някой ви пита какво нещо е физическият свят, кажете: „Всяко нещо, което има начало и край, спада в областта на физическия свят, а всяко нещо, което има начало и няма край, спада в областта на Духовния свят“. Когато състоянията на човека се менят бързо от радост в скръб и от скръб в радост, това показва, че той живее на физическия свят; когато състоянията на човека не се менят рязко, т.е. не минават от радост в скръб и от скръб в радост, това показва, че той се намира в Духовния свят. Значи Духовният свят се характеризира с това, че става намаляване в състоянията, които човек преживява – например ако той изпитва голяма радост, постепенно се забелязва намаляване на тази радост или ако човек изпитва скръб, постепенно се забелязва намаляване на неговата скръб. Физическият свят е отличителен с резките смени: току-що човек казва, че вярва, изведнъж в него дойде съмнението и той се обезсърчава, губи вярата си – какво трябва да направи този човек? Той трябва да превърне това състояние в положително, за която цел е необходимо да мине от физическия в Духовния свят – този е

правият път на човешкото развитие, иначе скокове в развитието на човека не се допускат. Като казвам, че физическият свят се отличава с резки промени в състоянията на човека, искам да обърна вниманието ви на факта, че много от скърбите и радостите, които преживявате, не са ваши – например някога вие скърбите, без да знаете защо; радвате се, като че имате някаква придобивка, но не знаете защо. Наука се изисква, за да може човек да различава своите скърби и радости от чуждите, както и да знае защо скърби или защо се радва. Скърбите и радостите в живота на човека имат смисъл само когато донасят някакви придобивки, а това е възможно при условие човек да съзнава защо скърби и защо се радва.

Коя е причината, задето някои от скърбите и радостите ви не са ваши? Причината за това се дължи на факта, че всеки човек участва в Цялото като във велик, общ организъм. Какво лошо има в това? Привилегия е за човека да взима участие в общото съзнание, да взима дял в радостите и скърбите и на другите същества. Същият закон се отнася и до него: когато той скърби или се радва, другите хора взимат участие в неговите скърби и радости. Когато взимате участие в скръбта на някой човек, вие влизате в неговото положение, разглеждате условията, при които живее и работи, и по този начин имате сила да му помогнете. Обаче каквото и да се говори на хората за страданията, докато съзнанието им не се пробуди сами да разберат техния смисъл, те всякога ще търсят радостите, а ще искат да се освободят от скърбите; щом разбере смисъла на страданията, човек ще дойде до положение сам да се освобождава и справя с тях.

Представете си, че по невнимание върху ръката на едно дете падне една капка азотна киселина. Детето започва да плаче, да вика, да търси майка си да му помогне; докато намери майка си, на ръката му ще се образува малка раничка от азотната киселина. Ако върху кожата на някоя жаба капнете малко азотна киселина, тя веднага ще насочи крачето си към болното място и ще премахне киселината – тя не чака да дойде майка ѝ на помощ, нито очаква други някои да ѝ помогнат отвън, но бързо действа сама да си помогне. Учени

физиолози и естественици са правили ред опити с жабите и са дошли до заключение, че жабите, както и всички останали животни, сами си помагат при случай на страдания – например ако на лявата страна на гърба на жабата сипят малко азотна киселина, а същевременно прережат двигателните нерви на левия ѝ крак, тя с десния крак ще изчисти киселината от гърба си. Как ще си обясните този факт? Защо детето, което е по-умно от жабата, не може само да си помогне, а жабата, която нито е толкова умна, нито съзнателна, сама си помага? Ако ризката на някое дете се запали, то веднага бяга при майка си, да я изгаси, но докато стигне дотам, ризката му изгаря, а то се поопърля. Казвате: „Чудно нещо, как не се сеца това дете какво да направи, ами трябва да бяга при майка си, тя да му помогне?“. В духовно отношение и вие сте такива деца и постъпвате по същия начин като тях – като сипят една капка духовна азотна киселина върху ръката ви, вие бягате ужасени и където когото срещнете, оплаквате се и питате какво да правите, за да се премахне болката ви; и най-после намирате един умен човек, който взима малко памук и изтрива киселината от ръката ви. Тия хора, като познават законите, всякога влизат в света с ръкавици, да не сипват по ръцете им азотна киселина. И в Невидимия свят Съществата турят на ръцете си бели хубави ръкавици, за да се предпазват от азотната киселина; там състезанията са по-големи от тия на физическия свят. Значи жабата по-лесно се освобождава от азотната киселина, отколкото детето, което е по-разумно от нея: жабата повдигне крачето си и изчиства азотната киселина от кожата си, детето пък, докато няма опитност, само не може да си помогне; един ден, когато мине през тази опитност, само ще може да си помага.

Сега, като ученици вие трябва да изучавате законите, сами да си помагате. За тази цел ученикът, както и духовният човек, трябва да започнат от най-близките неща в живота си – ученикът трябва да знае например кога да ляга и да става, как да се храни и т.н. Някой ляга рано – в осем или девет часа, и след един или два часа се събужда; това не е правилен, не е здрав сън – когато спи, човек трябва да изка-

ра съня си без пробуждане, непреривно: като легне и заспи веднъж, да се събуди, след като се е наспал добре, и повече да не заспива. Ако се събужда няколко пъти през нощта, това показва, че или в кръвообращението на човека има някаква неправилност, или стомахът му е разстроен, или страда от главоболие – изобщо безсънието се дължи на някаква дисхармония в организма. Когато не спи добре, човек сънува тежки сънища, което показва известна възбуденост в нервната система, сънищата се подчиняват на известен закон. Изобщо за всяко нещо има точно определено време. Разумният се съобразява с това време, а неразумният не признава този закон и нарежда работите си по свои разбирания. В това отношение Природата постъпва по два различни начина: онези, които не изпълняват законите ѝ, тя ги оставя свободни да правят каквото искат, но затова и тя постъпва както намира за добре; към онези, които изпълняват законите ѝ, има съвсем други отношения – пита ги какво мислят да правят, но когато намисли да върши нещо, тя им казва: „Аз съм решила да направя еди-какво си, затова вземете предпазни мерки“. Казано е в Писанието: „Бог открива Своите тайни на онези, които Го любят“.

Следователно човек може да живее по два начина: да върши всичко по своя воля, без да взима под внимание законите на Природата; вторият начин е да живее според законите на Природата и да бъде в пълно съгласие с нея – каквото намисли да прави, той запитва Природата, тогава нейните Разумни същества ще му кажат трябва ли да направи това нещо, или не трябва. На разумния човек тя казва: „Начинът, по който искаш да постъпиш, не е правилен“ – тя ще коригира начина му, ще му даде упътвания, както добрият учител постъпва със своите ученици. Когато Природата дава съвет и на вас, вие трябва да бъдете готови да коригирате мисълта си, да пречистите желанията си и тогава да пристъпите към реализиране на идеята си. За реализиране на идеите първо се иска Любов, а после страхът може да дойде, а в някои хора става обратното: първо иде страхът, а после – Любовта. Същото нещо се забелязва и по отношение на Мъдростта: в

едни хора първо иде Мъдростта, а после глупостта; в други пък е точно обратно: първо иде глупостта, а после Мъдростта. Това са контрасти в живота, между които човек неизбежно се движи. Някой направи една голяма глупост в живота си, но после става разумен и разбира, че не е трябвало да направи такава глупост.

Сега, като ученици на тази Школа мнозина намират, че много години вече как следват в нея и нямат големи постижения – какво искат да постигнат те? Знаят ли колко години се изискват от окултния ученик, за да завърши той образованието си? Като ученик на Земята нужни му са 16-18 години учение, за да завърши образованието си – тогава колко години трябва да учи окултният ученик? Ако живеете на Земята 80 години, почти една четвърт от живота ви отива за учение – значи за 80 години живот, прекаран на Земята, една четвърт от него употребявате в учение. Ако пък като духовно същество живеете 25 000 години, колко време трябва да прекарате в учение? Пропорционално на първото отношение в Духовния свят се изискват шест хиляди години учение. Значи колкото повече човек се повдига, толкова повече времето за учение се продължава – по това се познава, че човек прогресира. Колкото човек слиза по-надолу към физическия свят, толкова повече времето за неговото образование се съкращава; щом времето за образованието ви се съкращава, ще знаете, че вие не сте от напредналите ученици. Който иска в кратко време да завърши образованието си, той е подобен на плод, който скоро узрява.

Един ученик отишъл при един знаменит германски професор с желание да следва неговите курсове и казал: „Господин професоре, моля да ми предадете Вашия курс само в няколко месеца, искам в скоро време да свърша. Има ли такъв курс?“. Професорът му отговорил: „Когато Бог създал тиквата, определил за развитието ѝ всичко шест месеца; когато създал дъба, определил сто години за развитието му – тъй щото ако искаш дъб да бъдеш, трябва да следваш най-малко сто години, за да свършиш курса на моите науки; ако пък искаш да станеш тиква, ще учиш само шест месеца“. Такъв е

законът в Природата – който иска да стане чист и свят човек, той трябва да употреби дълъг период от време за изучаване на великите Божии закони. За тази цел човек трябва да се домогне до великата Божия програма и да я изучава от Любов, а не от страх. Не мислете, че Божествената програма нарушава програмата на Земята; ще кажете, че нямате време да изучите Божията наука – не, и за това има време. Човек може да учи и когато спи, това може да се потвърди с ред примери от живота – например някой ученик решава една задача, но не може да я реши; опитва се веднъж, два, три пъти и не може да я реши; вечерта, като си легне, без да съзнава, той става, решава задачата си и пак си ляга, а като стане сутринта, вижда я на масата си решена и се чуди кой е могъл да я реши. Значи когато е бил в будно състояние, той не е могъл да реши задачата си, а в съня си я решил – това показва, че и насън човек работи.

Странни и чудни са законите на Природата. Някой желае да стане богат, учен, силен човек, но колкото повече желае това, толкова по-големи спънки и препятствия среща; най-после той се уморява да се бори, да преодолява и се отказва от всичко: „Не искам вече нито богатство, нито ученост, нито сила – да става каквото ще“ – щом се откаже от желанията си, щом се примири с положението си, всичко, каквото е желал, започва едно след друго да се реализира: богат става, учен става, силен става. Той се чуди защо тия неща идат сега, когато вече се е отказал от тях – ще ви обясня защо Природата работи по този начин. Да желае човек нещо, това значи да събира материал за изработването на това свое желание; той събира материал, а Природата го взима и когато събере достатъчно, Природата ще го изпъди вън, ще затвори вратата след него и ще започне да работи година, две, три или повече, според желанието, което е проектирано от човека, и като свърши работата си, предлага я на онзи, който е доставил нужния материал. Като не знае този закон, човек казва: „Природата ме забрави“; не, Природата не те е забравила, но трябва да имаш търпение да чакаш и като свърши работата си, тя казва: „Ето, твоето желание се реализира“. Тъй

щото пожелайте нещо и го забравете; ако с вашите желания постоянно хлопате на вратата на Природата, тя няма да ви отвори, тези желания ще се реализират в други съществуваания. Срещате някой човек, който ви обича, а вие се чудите защо ви обича – някога вие сте пожелали този човек да ви обича и сега, когато сте забравили това свое желание, той ви среща и ви обиква. Неизповедими са Божиите пътища.

Сега от всички се изисква работа, четене и учение. Не е достатъчно само да четете онова, което великите хора са писали, но трябва да изучавате законите, по които те са работили. Като изучавате един писател, трябва да видите откъде е черпил той своето знание; и като вървите от един писател към друг, ще дойдете най-после до онзи, който е черпил направо от Първоизточника на нещата. Всички велики хора са работили и работят в същото направление, те коментират една и съща идея по различни начини, вследствие на което я правят достъпна за вашия ум – в това отношение всички велики хора имат своето място, важно е всеки да знае мястото, което трябва да заеме в живота.

Много от религиозните хора се стремят към видения, искат да видят нещо; ако е въпрос за физически видения, всякога можете да имате такива – достатъчно е да отидете един път на кинематограф, за да се върнете обогатен от видения, там ще видите колкото щете фантазии, но смисълът не е в тези видения. Привилегия за човека е да види онази безкрайна лента на Битието, която датира от създаването му до днес – това е достъпно само за високонапредналите ученици, останалите могат да философстват колкото искат защо светът е създаден така, а не иначе. Който иска точно да знае как е създаден светът, той трябва да се върне по лентата на създаването на света и да дойде до първия момент на това създаване; оттук по същата лента ще върви напред, като минава през векове и епохи, докато дойде до настоящия момент – само по този начин той ще има пълна и ясна картина за цялото Битие.

Като говорим за създаването на света, имаме предвид неговата физическа страна. Физическият свят е подобен на

дреха, която всеки ден събличаме, за да се облечем на другия ден в нова, по-хубава, по-устойчива – новата дреха, в която се обличаме, е дрехата на Духовния свят; като съблечем нея, ще облечем още по хубава – дрехата на Божествения свят. По същия начин и светът се създава – при всеки нов свят, видим или невидим, се създават нови дрехи, нови облекла, нови форми, в които създаденото се облича. Като наблюдава различните форми в света, човекът с пробудено съзнание трябва да внимава, да различава тия, които са създадени от човека, от ония, създадени от Първата Причина; според това той трябва да знае как да постъпва с едните и как – с другите. Преди няколко дена показвам на учениците си едно малко дръвче и казвам: „Ще внимавате никоой да не бута това дръвче, искам да направя с него един опит“. След няколко дена две сестри седели при това дръвче и разговаряли помежду си. Дошъл при тях един брат и като видял дръвчето, извадил ножчето си и започнал да го окастрия според своите знания по градинарство; сестрите не му казали нищо, те мислели, че той разбира от тази работа, затова така смело се заема да кастри дръвчето. Като видях дръвчето окастриено, попитах брата защо е направил това без позволение – преди всичко той още не е завършил науките си в тази област, не се режат дръвчетата така. Сегашното градинарство е изопачаване на Природата: природата на много дръвчета е изнудена, те насила са станали високи; после градинарите отрязват върховете на тия дървета, за да върнат енергиите им надолу, да ги направят по-дебели – значи енергиите на дърветата се препращат по изкуствен начин ту нагоре, ту надолу. Дърветата трябва да се развиват естествено.

По същия начин и вие кастрите своя живот – дойде някой със своето ножче, направи една или друга операция: като види, че някой е понадебелял малко, отправя енергиите му нагоре, като казва: „Нагоре трябва да вървиш!“; като тръгне много нагоре, обръща енергиите му надолу, към корените. При това положение и той сам не знае накъде да върви, в какво да вярва. Човек трябва да вярва в онова, което е дълбоко вложено в него: първо, той има стомах – реалист ще

бъде; после, той има дробове – духовен ще бъде; най-после, той има глава – Божествен ще бъде. В това отношение човек е подобен на дървото, което има корен, стъбло и клони – значи той ще се развива по начина, по който дървото се развива. Това показва, че само във физическия свят има кастрене, но не и в Божествения; кастренето е закон на кармата, присаждането е също така кармически закон. В Любовта няма абсолютно никакво кастрене, никакво присаждане; в Божествения свят нещата се развиват правилно, естествено, без никакво давление отвън. Като наблюдавате развиването на вашия живот, забелязвате две течения: едното е под влиянието на кармическия закон, а другото – под влияние на Божествения закон, или закона на Любовта, на дихармата. Ако работите едновременно с двата закона, ще се намерите в противоречие със себе си, с окръжаващата среда и с Божествения свят. От вас зависи как да живеете. Ако живеете по първия закон, кармическия, ще ви кълцат – ще се намерят много градинари, които ще ви кастрят и присаждат: ще дойде един градинар, ще отправи соковете ви нагоре; ще дойде друг, ще отправи соковете ви надолу; в края на краищата от вас нищо няма да излезе.

Христос казва: „Който има уши да слуша, нека слуша”; това значи: който има желание да учи, той може да се учи. За да се учи и да постигне това, което желае, човек трябва да има търпение, без търпение нищо не се постига. Казвате: „Как да придобием търпение?”. Търпението се регулира чрез дишането – колкото по-дълго време човек може да задържа дишането си, толкова по-голямо е търпението му; колкото по-малко време задържа дишането си, толкова по-малко е търпението му. Който иска да развива търпението си, той трябва да започне да задържа дишането си – в първо време десет секунди, после – петнадесет, двадесет, половин минута, една минута и т.н; това не може да се постигне изведнъж, но след много упражнения. Като стигне до една минута, пак ще увеличава постепенно, докато стигне две, три и повече минути. Ако някой стигне до десет или повече минути, той минава за голям адепт; години работа се изискват, за да дос-

тигне човек това нещо. Някои, като задържат дишането си няколко секунди, започват да се страхуват да не се пръсне сърцето им или да не се скъса нещо в дробовете им; като правят тия упражнения за дишане, те трябва да бъдат тихи и спокойни, с будно съзнание в себе си. Дишането е най-добрият начин за развиване на търпение; при това дишането трябва да става така, че никой да не забелязва, че дишате.

Сега изпейте гамата от долно *до* до горно *до* с движения на ръцете, както беше дадена в миналата лекция.

*

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

СЪЗВУЧНО ДВИЖЕНИЕ

*Тридесет и шеста лекция
1 юни 1927 г.*

СЪЗВУЧНО ДВИЖЕНИЕ

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

Размишление.

За следния път пишете върху темата: „Най-лесният въпрос в живота”.

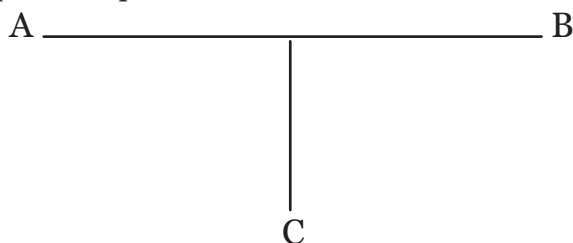
Изпейте упражненията „Духът Божий” и „Блага дума на устата”.

Сега ще ви задам въпроса: с какво е по-важно да се занимава човек – със себе си или с хората? Със себе си. Някои хора се занимават само с единия си пръст, но единият пръст още не представлява целия човек; други пък се занимават само с ухото си или с окото си, или с ръката си, или с врата си и т.н. – всичко това са само части от цялото, но не и целият човек. Да се занимаваш със себе си, аз разбирам да се занимаваш с целокупния човек.

Като наблюдавате проявите в Природата, виждате, че прави линии в нея не съществуват, в Природата съществуват главно криви и начупени линии. Тъй както хората си представят правата линия, такава права линия в Природата не съществува, обаче тя е основа на всички останали линии. Правата линия е най-късото разстояние между две точки, следователно тя е невидима, и с най-силен микроскоп не може да се види; пътят, разстоянието между два атома или между два йона е толкова малко, че е равно почти на точка, някои си го представят като малка светла права линийка.

Съвременната физика се занимава със светлината, с топлината и с ред още отдели. Как се образува топлината – чрез триене на телата; как се образува светлината – при горене на телата. Ако за образуването на топлината е нужно две тела да се трият или да се търкат, защо тогава казвате, че е лошо, когато двама души на физическия или на Духовния свят се търкат в отношенията си – какво лошо има в търкането? Когато

два предмета се търкат и между тях се образува топлина, това показва, че между тях по-рано е съществувал студ. Щом се образува топлина, всички се радват; както се радват за образуваната топлина при търкането на два предмета, така трябва да се радват и за търкането между двама души. Не е лошо, че двама души се търкат, но лошо е, когато при това търкане не се образува топлина и светлина; всяко търкане, което произвежда топлина и светлина, е добро. В Природата съществува постоянно търкане. В българския език е станало смущение между думите *търкане* и *триене*. Търкането е процес, който не произвежда нито топлина, нито светлина – в този смисъл търкането е произволен процес; триенето обаче произвежда и топлина, и светлина. И наистина, когато търкат, боледува; когато трият, оздравява.

Представете си, че правата линия АВ изразява известно ваше състояние; в тази линия се съдържат условия за проява на вашето състояние. От средата ѝ надолу слиза перпендикуляр, който се опира в точка С, която представя дадено желание; това желание оказва известен напор, или налягане, върху състоянието, изразено с правата АВ. Търкане ли предизвиква това напрежение, или триене? Когато напрежението е нагоре, както става в Природата например при образуване на топлината, имаме процес на триене, т.е. на сближаване между две тела. Триенето може да става между две, три, четири и повече частици, важното е, че тези частици се движат в успоредни посоки, но в две противоположни направления – това движение е правилно и при него еднакво се засягат всички частици на движещите се тела. Триенето между частиците на телата става постепенно, при което образуваната топлина

толкова се увеличава, че телата, или едното от тях, което е способно да гори, се запалва – при това положение имаме процес горене. Триене се извършва и между клетките на растенията – те трябва много пъти да се трият, докато се образува между тях нужната топлина. Триенето трябва да става деликатно, внимателно, и то така, че да не става претриване, претриването подразбира търкане, а триенето е правилен, съзнателен процес, който върви в паралел с растенето.

Тъй щото дойдете ли до понятията, вие трябва да ги различавате в психическо отношение според резултатите, които те произвеждат. И думите в речта се подчиняват на известни психологически закони, следователно, ако една дума е граматически правилно поставена, логически правилно изказана, а не е съгласна с Божествените закони, тя е в състояние да наруши мира на човека, вследствие на което той изгубва своята топлина и светлина; всяка дума, която не е съгласна с Божествените закони, произвежда мрак, тъмнина в съзнанието на човека.

Сега аз говоря върху практически въпроси, които всеки момент можете да опитате. Всички сте забелязали например какви пресичания стават в мисълта на човека – започвате да говорите нещо, но без да мислите много, кажете някоя дума не намясто и веднага мисълта ви се прекъсва – защо? Станало е някакво нарушаване в Божествения свят. Когато съзнанието на човека е будно, той всякога ще нарежда своята мисъл, своята реч според Божествените закони; тогава нито мисълта му ще се прекъсва, нито говорят му ще бъде дисхармоничен. При това положение човек може да изпадне в друга крайност и да каже: „С чужди мисли не искам да се занимавам, даже и да са Божествени“. И това е добре, какво по-хубаво от това да бъде човек самостоятелен, т.е. да бъде свободен? Но той трябва да знае кои мисли са чужди и кои – негови: всички мисли, които произвеждат търкане, са чужди; всички ония мисли, които произвеждат в човека светлина и топлина, са Божествени, т.е. негови. Като казвам, че са негови, имам предвид Божественото в човека. Топлината пък трябва да се превърне в светлина, светлината трябва да се

превърне в чувство, а чувството – в мисъл. Това показва, че триенето трябва постепенно да се усилва, за да се превръща във все по-високи процеси: триенето произвежда топлина, топлината – светлина, светлината – чувстване, а чувстването – мислене. След мисълта има още по-високи прояви. Важно е, че процесите трябва да бъдат непрекъснати, всеки процес приготвя материали, с които човек може да работи.

И тъй, ще знаете, че топлината, светлината, чувствата, мислите са условия, материали, с които човек трябва да работи, както алхимикът работи в своята лаборатория, а домакинята – в своята кухня. Според мене и домакинята е ученичка – в това отношение домът е научна лаборатория, а мъжът и жената са студенти, които следват висша наука в домашната лаборатория, т.е. в дома. Като стане от леглото си, първата работа на жената е да запали огъня в камината и да тури на него тенджерата с вода, т.е. колба или реторта, в която последователно ще прибавя елементите, нужни за известна реакция. Елементите, с които извършва алхимическите процеси, са: лук, чесън, сол, черен и червен пипер, боб, картофи, домати и т.н. Тя нарязва лука на дребно, туря го в тенджерата, прибавя към него една-две лъжици масло и започва да мери, да размерва колко вода трябва, колко зеленчук и т.н.; после следи за огъня като ту го усилва, ту го отслабва; след два-три часа реакцията е свършена и домакинята си въздъхва спокойно, като казва: „Приготвих обяда!“.

Като говоря по този начин, вие се смеете; няма нищо смешно в това, днес жените готвят механически – не знаят колко сериозна и важна работа е готвенето, не са изучили още свойствата на лука, не знаят защо го турят в яденето. Ако запитате съвременната домакиня защо туря лук в яденето, тя ще каже, че го туря за вкус – това не е наука, лукът има съвсем друго предназначение; той е елемент с определени свойства, необходими за организма. Маслото също така има своето предназначение в готвенето, а не само затова, че яденето трябвало да бъде мазничко, и водата има свое дълбоко предназначение в готвенето, което всяка домакиня трябва да изучи. Ако разбрахте свойствата на водата, вие

бихте могли да лекувате с нея всички болести. Има болести, които могат да се лекуват само с една капка вода, други – с две капки, трети – с три или повече капки; ако вземете десет капки вода, те произвеждат съвсем друг резултат. Всичко това е строго определено в Природата, но човек трябва да познава тази наука. Водата, с която ще се лекувате, трябва да бъде абсолютно чиста. Това може да се изпита с езика – значи езикът на човека трябва да бъде толкова чувствителен, че да различава качествата на водата. За тази цел човек трябва да прави опити, да ходи по планините, да пие вода от чисти извори и после да сравнява различните води, да изработи тънък усет на различаване; човек не трябва да се обленява, но да прави опити, изследвания. Той трябва винаги да пие чиста вода, ако пие нечиста вода, той греши против себе си – ако днес-утре пие нечиста вода, няма да забележи как ще поквари съзнанието си. Не, чистота се изисква от човека; той трябва да търси начини за пречистване на водата: дали ще я прецежда през камък, дали ще я пречиства със стипца или по друг някакъв начин, не е важно, но нечиста вода по никой начин не трябва да пие – това значи умен човек.

Казвате: „Нали Бог всичко може да направи? И да пием нечиста вода, Той пак може да ни запази от болести“; казано е в Писанието: „Не изкушавайте Господа!“ – защо трябва да пиете нечиста вода, когато Бог е изпратил на Земята чиста вода, като я е прекарал през ред дезинфектори? Водата, която иде от далечни места на пространството, минава през светлина, през топлина, през електричество, като същевременно се озонира и магнетизира; след това тя минава през ред земни пластове, където се филтрира, и тъй пречистена дохожда до човека. След всичко това трябва ли човек да пие нечиста вода – не, той трябва да пие само такава вода, каквато Природата му е предложила, със свойства, каквито тя ѝ е създала; не пие ли такава вода, той непременно ще боледува. Казвате: „Къде ще намерим такава вода, ние нямаме време да търсим, нямаме благоприятни условия“; за окултния ученик всякога има време, всякога условията са благоприятни – щом тръгне за вода, той трябва да знае къде има вода и

след колко време може да намери. В движението си водата се подчинява на известни природни закони, тя не тече произволно: някога се управлява от електричеството, друг път – от магнетизма; и ще видите, че на места водата отива на големи дълбочини, а някъде тече на плитки места. С мисълта си човек може да намери къде има чиста вода и да я изтегли на повърхността. Искате да направя този опит; не, за другите не правя опити. За себе си правя опита, когато пожелаая, но щом съм с други и жаден да съм, нося жаждата, но опита не показвам – защо? Всеки сам трябва да дойде до това положение, а ако някой успее да ме види сам, когато правя този опит, то е друг въпрос, той печели, но иначе съзнателно никога няма да направя този опит пред хората. Той е духовен опит, който изисква специални условия; това е наука, това е изкуство, което може да се предаде само на онзи, който искрено е доказал, че обича това изкуство и е готов с Любов и безкористие да му служи. Ако дойда при вас, да ме научите да готвя боб, вие трябва да предадете изкуството си само след като се уверите, че наистина аз обичам боба – готвачът може да предаде изкуството си само на онзи, който истински го цени. Музикантът има особени парчета, които свири само за себе си и на никого не ги съобщава, художникът рисува особени картини само за себе си, които на никого не показва. Няма човек в света, който да не е скрил от другите нещо красиво в себе си – и така трябва да бъде; в красивото, което човек понякога крие и от себе си, се съдържат всички възможности за постижения.

И тъй, когато казвате, че Бог всичко може да направи, това е вярно; въпросът е обаче какво вие можете да направите. „Ама заради мене Бог всичко може да направи“ – това е тщеславие, с което искате да покажете, че Бог особено благоволи към вас и е готов специално да ви слугува; не, в мене този въпрос е поставен другояче – аз си казвам: слушай, приятелю, ти трябва да се впрегнеш на работа и да служиш на Бога. Аз зная какво Бог, моят Баща, може да направи за мене, но важно е да се изпитам сам, да видя какво аз мога да направя за Господа; Бог всичко ми е дал даром, но важно е

какво аз мога да направя за Него.

И тъй, търкането трябва да се превърне в триене; в какво трябва да се превърне топлината – в приятно, красиво чувство; в какво трябва да се превърне светлината – в светла, красива мисъл. Като знаете това, при всяка среща с човека вие трябва да си зададете въпроса защо сте се срещнали, какво трябва да дадете на този човек и какво той трябва да ви даде – иначе тази среща би била безпредметна. Всяка среща с човека предвижда известни допирни точки с него. Представете си, че вие следвате в странство и по един специален куриер получавате от баща си писмо. Този човек дохожда при вас и ви пита вие ли сте синът на еди-кого си; вие го посрещате любезно, разговаряте с него и между вас се създава връзка; тогава вие написвате на баща си писмо и го изпращате по същия куриер. Чрез тези писма между сина и бащата се образуват отношения на триене: двете писма са в успоредна посока, противоположни едно на друго, но хармонични – тези отношения вървят по един вътрешен закон на съзнанието. Ако човек знае на кое място в съзнанието е поставена всяка негова мисъл или всяка негова проява, той се е домогнал до известна философия. Например можете ли да кажете на кое място в съзнанието седи Доброто? Ако е за теория, много нещо можете да кажете, но важно е да кажете това, което сте опитали. Добрият човек има един белег на устните си, по който се познава неговата добрина; също такъв белег има и в съзнанието си, но трябва да се знае мястото му; у някои хора този белег на устните отсъства.

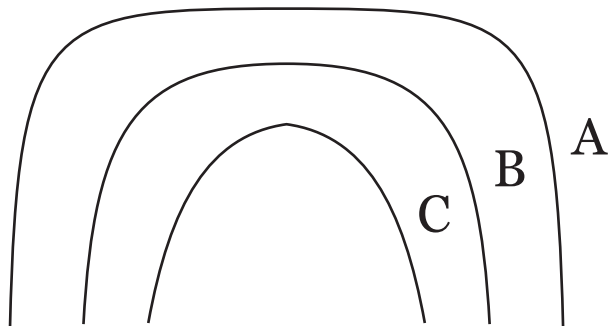
Сега, ако продължавам да говоря по този въпрос, ще се объркате, защото вие слагате всичко на лична почва, личното пък представя физическата страна на въпроса. Докато живеете по физически начин, постъпките ви никога няма да бъдат свързани, също така и мислите, и чувствата ви няма да бъдат свързани; въпреки това вие се стремите към съвършенство. Има хора обаче в мислите, в чувствата и в постъпките на които има единство, те са свързани в нещо цяло, стройно и хармонично, движенията им също така са пластични, хармонични – това говори за здрав човек; само здравият се

отличава с такава пластичност и хармония в движенията, всички кости, всички мускули в него са в движение; в това движение има красота. И наистина, красотата се проявява чрез движения. Който иска да бъде външно красив, той ще изгуби и тази красота, която има; красотата се създава сама по себе си, по известни вътрешни закони, а не по желанията на човека. Колкото и да желае да стане красив, ако не работи върху себе си, човек никога няма да стане красив. Колкото повече мислите и се безпокоите за някои неща, толкова по-лесно ще ги изгубите – например научите едно стихотворение наизуст, но веднага ви мине мисълта: „Ами ако го забравя?“; щом се усъзнате в паметта си, ще забравите стихотворението. Вие не трябва да се съмнявате в паметта си, ако не искате да я губите; паметливият човек никога не се съмнява в паметта си, напротив, той всякога уповава на нея.

От толкова години насам вие следвате Школата, слушате какво ви се преподава, но не прилагате. Словото, което ви се предава, трябва да се подложи на опит, ако искате да се ползвате от него, иначе ще слушате, без да разбирате; да се утешава само човек, това още не е наука – да се говори на болния, че ще оздравее, без да се забелязва някакво подобрене, това са празни думи само, които не помагат. Като отида при болния, няма да говоря нищо за болестта му, но ще извадя от джоба си едно малко шишенце с течност, ще взема от нея с върха на една игла и ще туря иглата на езика на болния, като го накарам да глътне тази малка капчица; на втория ден ще топна два пъти с иглата в същата течност и ще я мазна на езика на болния; на третия ден ще топна иглата три пъти в течността и така ще правя в продължение на десет дена. На десетия ден болният ще стане от леглото си и ще бъде напълно здрав. До това време няма да го слушам да разправя, че това или онова не може да направи. Най-лесно се лекува болният по вътрешен път, а не външно, като му се говори или като се утешава.

Като слушате, че ви се говори така, мислите, че всичко сте разбрали; ако сте разбрали всичко, тогава трябва да знаете защо човек в раменете и в бедрата, т.е. в таза, е по-широк,

отколкото в кръста – отдавна е трябвало да си отговорите на този въпрос, а ако досега не сте си отговорили, много сте закъснели. Ако речете да се справяте по този въпрос със сегашната анатомия, тя няма да ви задоволи, тя е останала назад от новите обяснения по този въпрос, затова ако искате да се домогнете до положителни знания, вие трябва да потърсите нови начини за изучаване на себе си, на своя организъм. Ако искате да си отговорите положително на този въпрос, ще наблюдавате хора с различни рамене, ще изучавате характера им и след дълги наблюдения ще извадите известни научни заключения. Например първо ще изучавате характера

на около сто души, които имат рамене с форма А; после ще изучавате характера на други сто души, които имат рамене с форма В; и най-после – още на сто души, които имат рамене с форма С. Правете тези наблюдения през свободното си време, когато нямате работа; вместо да се търкате помежду си, по-добре правете научни наблюдения. Има случаи, когато човек трябва да е с широки рамене. Широки рамене имат повече мъжете, отколкото жените, жените имат кръгли рамене. Мъжът е широк в раменете, тесен в бедрата, а жената обратно – тясна в раменете, широка в бедрата; оттук вадим следния закон: мъжът е силен в Духовния свят, а жената – във физическия. И наистина, ако дадете на мъжа много работа в Духовния свят, той ще издържи; ако същата работа дадете на жената, тя няма да издържи и обратно: ако на жената дадете много работа на физическия свят, тя ще издържи; ако

същата работа дадете на мъжа, той няма да издържи. Аз вадя това заключение от формата на раменете и бедрата на човека, без да взимам под внимание какво знаете по този въпрос. Според вас е точно обратно: мъжът е силен на физическия свят, а жената – в Духовния; защо вашите знания и моите изводи не съвпадат, върху това няма да се спирам.

Представете си, че главата на един човек е дълга 17-21 см, а мозъкът му има 15 см широчина и 17 см височина – какво показва това? Колкото по-широк е мозъкът на човека, толкова по-голяма е неговата издръжливост на физическия свят. Широчината на мозъка отговаря на широчината на бедрата в жената, дължината на мозъка отговаря на раменете в мъжа, значи мъжете са дългоглави, а жените – широкоглави. Хора с широки рамене са мъже, безразлично дали са в женска, или в мъжка форма; жена с широки рамене е повече мъж, отколкото жена, мъж с широки бедра е повече жена, отколкото мъж – така седи въпросът, когато се произнасяме за него според законите на Природата, а не според формата на нещата; това е наука. Природните закони ще ни служат за мярка на нещата и всяко нещо, което е вън от тази мярка, е отклонение от нея. По степента на отклонението ще съдим и за причините на това отклонение от закона.

Вие трябва да изучавате и носа си. Например някои хора имат малка гърбавина на носа си – коя е причината за тази гърбавина? Като изучава характера си, човек ще се домогне до причината на тази малка гърбавина върху носа; всяка форма на носа, всяко най-малко отклонение от нормата оказва влияние върху характера на човека. Нос, който е малко увиснал надолу, говори за човек с песимистичен характер – този човек не се интересува от онова, което става около него: кой какво казал, какво направил – това той не чува и не вижда. Нос, който е малко вирнат нагоре, говори за любопитен човек – този човек иска да знае всичко, каквото става около него, всичко външно привлича вниманието му; неговите прозорци са отворени и той приема много впечатления отвън. Когато ноздрите на носа у някой човек са много отворени, той е особено чувствителен към Любовта – щом ста-

не дума за Любов, ноздрите му започват да трептят; когато ноздрите са стеснени, този човек не чува даже, че около него се говори за Любов; всички хора наоколо му горят от Любов, а той не иска да знае даже. Когато носът при гърбавината е широк, такъв човек има хубави възприятия; не е лошо човек да възприема отвън впечатления – добре би било, ако всяка частица от тялото на човека бъде тъй чувствителна, че да възприема красиви впечатления от небето, от земята, от растенията, от животните и т.н.; човек трябва да бъде проводник на Божиите блага, безразлично откъде идат те – дали от небето, или от земята. Каквото минава през пространството, трябва да се предава чрез човека; той ще задържа за себе си онова, което е нужно за него, и след като си послужи, ще го пусне пак да тече. Не може и не трябва да се спира Божествената енергия, тя непрестанно трябва да тече. Така става със здравия човек – здрав човек е онзи, през когото Божествените енергии текат правилно.

Да се върнем към въпроса за търкането и триенето: търкането трябва да се превърне в триене; за да се преустанови триенето, то трябва да се превърне в топлина, а ако искате да получите светлина, трябва да продължавате триенето до тогава, докато образуваната топлина стане толкова голяма, че едно от телата се запалва и започва да свети. Горенето, светлината създават разположение на духа; ако тази светлина продължава да се развива, тя създава приятни чувства – значи чувстване се явява; когато горенето е пълно, светлината е приятна и в този род чувства няма дим, няма пушек. И най-последно, приятните, красивите чувства трябва да се превърнат в мисъл; щом мисълта дойде, явява се истинският човек, който разполага с условията на живота и може вече да гради – този човек може да се нарече алхимик, защото знае къде се намира еликсирът на живота, може да го получи и да се ползва от него; той знае колко капки са нужни на човека от този еликсир, за да добие безсмъртието.

От Божествено гледище каквото човек преживява в съзнанието си (било колебания, съмнения, мрак), всичко това са уроци за него, предвидени от Невидимия свят; всички из-

питания и страдания, които човек минава, също така са неизбежни уроци за него. Всяка грешка, която човек прави, се дължи на неправилни възприятия; ако възприятията в него са правилни, щом се натъкне на някакво отрицателно състояние, той веднага ще влезе в своята лаборатория, ще капне няколко капчици върху състоянието си и то веднага ще се измени. Някой се оплаква, че е сиромаш, че сиромашията го нападнала – що е сиромашията? Сиромашията не е нищо друго, освен положение, в което човек желае това-онова, и ако в даден момент не може да го постигне, той започва да мисли, че е сиромаш. Хората мислят, че нямат условия да учат, да се развиват, че нямат пари, че не са здрави и т.н.; като мислят по този начин, те започват да вярват, че е така, и казват, че са сиромаси. Всички хора трябва да разберат, че причината за сиромашията се крие в тяхното съзнание – елементите, които са им нужни в дадения момент, отсъстват от тяхното съзнание, т.е. от лабораторията на тяхното съзнание. Какво трябва да направят тогава – те трябва да заемат тези елементи от лабораторията на друго съзнание и като си свършат работата с тях, да ги върнат назад. Човек трябва да знае, че не е роден нито сиромаш, нито богат; човек се ражда с всички възможности в себе си да бъде богат. Това не се отнася за обикновения човек, обикновеният човек не се ражда с всички възможности на гения, но той се ражда с такива възможности, с които при формата, която му е дадена, може правилно да расте и да се развива; в съзнанието на обикновения човек има ред възможности и условия, при които той може да прогресира.

В този смисъл питам какво нещо е водата – условие; за какво – за разтварянето на твърдите тела и по този начин да ги прави годни за възприемане. Какво нещо е въздухът – условие; за какво – за горенето, за поддържане на живота; без въздух нито горенето може да става, нито животът може да се поддържа. И тогава вие можете да направите аналогия между водата и чувствата, от една страна, и между въздуха и мислите на човека, от друга страна, и по този начин да се домогнете до един алхимически начин на работа. Някой заболява от

ревматизъм и започва да търси лекари да го лекуват; и това е добре, но преди да се обърне към лекарите, нека се върне към миналото на своя живот и проследи причините на заболяването си. Той ще види, че когато дядо му бил на 60 години, заболял от ревматизъм; после ще види, че когато баба му била на 50 години, и тя заболяла от същия ревматизъм; и най-после знае, че и майка му, когато била на 45 години, заболяла от същата болест. И днес според линията, по която той върви, мъжка или женска, на същата възраст наследява същата болест. Като намерите причината на вашия ревматизъм, по обратен път ще се върнете към онова време, когато баба ви, например, е заболяла, и ще търсите причината за нейното заболяване – ще видите, че причината се крие в някакви неправилни мисли или чувства, които ще гледате чрез внушение да отстраните от вашето подсъзнание; щом се освободите от тия мисли и чувства, и ревматизмът ще изчезне.

Когато се лекувате, вие трябва да употребявате някои магически формули, и то през времето, когато Луната се празни. Например някой страда от ставен ревматизъм, нека направи следния опит: да вземе половин килограм сол на бучки, морска или каменна, и в един съд с чиста изворна вода да туря всеки ден по една бучка от тази сол. Ще стане рано, преди изгрева на Слънцето, ще тури бучката сол във водата и ще каже: „Както солта се разтопява във водата, така да се разтопи, т.е. да изчезне, моят ставен ревматизъм“. Ако не мине веднага, ще прави този опит цели две седмици, докато Луната се празни; ако и след това ревматизмът не си отиде, нека направи същия опит при залязване на Слънцето или вечер при Луна. Като прави опита, ще гледа никой да го не вижда и на никого да не разправя, докато не получи резултат. Някой може да употреби четвърт килограм сол и болестта му да мине, друг може да употреби половин килограм, трети – един или два килограма; важно е човек да постои, докато оздравее.

Ще кажете, че това са заблуждения, суеверия. Питам: когато лекарят прегледа болния и му препоръча да употребява на всеки два часа например по пет капки от някакво ле-

карство, това не е ли суеверие? Болният вземе шишенцето и внимателно сипва капка по капка в лъжица, гледа да не сипе една капка повече. Когато взима лекарства, болният свещенодейства, а когато му се препоръчва един окултен метод, това било заблуждение или суеверие; не е заблуждение това, но този метод е мъчен за приложение – знаете ли каква точност, какво постоянство се изисква от болния, за да приложи този метод? Знаете ли как се топи един килограм сол – Вярa, усилие се иска за това. Ако човек един път закъснее с една минута от определеното време, опитът му пропада и отново трябва да го започне.

Същият метод се отнася и до развиване на известни добродетели в човека. Да живееш добре, това е цяла алхимия, колко години трябва да работи човек върху себе си, за да развие някои добри качества! Богатство са добрите качества, т.е. добродетелите в човека, заради които заслужава да работи. Какво по-хубаво от това да бъде човек милосърден, добър, кротък, въздържан? Милостивият човек не може да бъде сиромас, въздържаният човек не може да бъде слаб. Казват за някого, че е нетърпелив човек; как познавате търпеливия и как – нетърпеливия човек? Ако някой, като гледа как убиват човека, може да издържа, търпение ли е това; ако някой гледа пред очите му да убиват човек и той се застъпва за него, нетърпение ли е това? Търпеливият човек се познава в моменти, когато му взимат онова, което той обича или за което се е приготвил – например някой човек работил цял ден, уморил се и като се върнал у дома си, навечерял се и легнал да спи; тъкмо заспива, дохожда един негов приятел, сяда до леглото му и започва да му разправя някаква дълга история; ако може да го изслуша, без да се раздразни, този човек е търпелив. Или представете си, че някой е гладен, сяда да яде и в това време отвън дохожда един негов познат и започва да яде от яденето му; ако първият остане спокоен и отстъпи яденето си на своя познат, той е търпелив човек.

Само умният човек може да бъде търпелив; той е над обикновените условия в живота. Много са случаите в ежедневиия живот, при които може да се изпита търпението на

човека. Търпеливият е предвидлив – когато иска да се освободи от слушането на някаква дълга история, от казано-речено, от оплаквания, той излиза няколко минути по-рано от времето, когато гостът ще дойде, и отива да се разходи. Търпеливият човек е способен на жертви – при такъв човек се готви да дойде един негов познат с цел да го подкупи с нещо; първият знае, че тази среща ще бъде в 10 часа и за да не се натъква на неприятности, предпочита да харчи средства, да заміне някъде, но да се освободи от предстоящата среща – той си купува билет и заминава за странство. Оттук вади заключение: хора, които обичат да пътуват често, бягат от своите познати, не искат да се срещнат с тях, да не би да ги подкупят; който не пътува често в странство, той е свободен вече от тези изкушения, няма защо да го подкупват.

Окултният ученик трябва да работи, да размишлява, да развива в себе си ония качества, с които да решава задачите на своя живот. Дойде му едно страдание – той трябва да мисли върху него ден, два, три, докато се свърже с Невидимия свят и се справи с това страдание, иначе ще събира една след друга неразрешени задачи и животът му ще свърши пак с неразрешени задачи. Не, има задачи в живота на ученика, които той непременно трябва да реши. „Ама не съм търпелив“ – ще решиш задачата на търпението; „Не съм милосърден“ – ще развиеш милосърдието си; „Нямам Любов“ – ще работиш, докато развиеш Любавта в себе си. Това са задачи, които ученикът непременно трябва да разреши; щом ги разреши, той ще се домогне до онези принципи, до онези сили, които действат в Духовния свят, както и в човешкото съзнание.

Като ученици вие навлизате в област, в която мъчно се работи, но достатъчно е да имате желание да постигнете нещо, за да преодолеете всички мъчнотии; при това всяко желание е постижимо, ако се прилагат за него Божествени методи. Човек може да има много желаниа, не само едно, но тия желаниа са свързани едно за друго като халки на някоя верига; така са свързани и удове в човешкия организъм – първата халка в човешкия организъм е главата. Следовател-

но, за да реализира едно свое желание или една своя мисъл, човек трябва да прекара през ума или през сърцето си всички мисли и желания, свързани с главната мисъл, която предстои за реализиране. Всяка мисъл представлява кръг от възможности; тия кръгове трябва да се свържат в едно цяло с кръга на главната мисъл и когато между всички кръгове има единство, тогава само главната мисъл ще може да се реализира. Тъй щото реализирането на една мисъл или на едно желание представлява дълъг процес на свързване. Какво се свързва при този процес – кръгове се свързват. И тъй, не се обезсърчавайте, когато не можете да постигнете някое свое желание; могат да минат две, три, пет, десет години, вие постоянствайте. Някога може да мине цял живот и пак да не реализирате желанието си, но едно трябва да знаете: кога и да е желанията ви ще се реализират; ако по един начин не успеете, опитайте втори, трети и т.н. За реализиране на мислите съществува следният закон: за десет години дадена мисъл се реализира в положителна степен, т.е. тогава тя се посажда, израства и приема известна форма; през другите десет години тя се реализира в отрицателна степен, т.е. дава плод; следните десет години отново се посажда, после пак дава плод и т.н. Ние казваме, че мисълта се е реализирала само след като видим нейния плод, обаче плодове дават само положителните мисли; затова именно в Писанието е казано, че човек трябва да расте и да се развива правилно, да приеме Божествена форма и тогава да даде плодове, които да отговарят на Божествения свят – това значи Божественият Дух да работи в човека, за да даде условия на Дървото на живота да расте и да се развива в него, да даде своите плодове.

*

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота. Да бъде
благословено Името Му!*

ОСНОВНИ МИСЛИ

*Тридесет и седма лекция
8 юни 1927 г.*

ОСНОВНИ МИСЛИ

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

Размишление.

Бе четена темата: „Най-лесният въпрос“.

Питам кой е най-лесният въпрос. Най-лесният въпрос, който болният може да зададе, е кой, как и кога може да му помогне да възстанови здравето си; кой е най-лесният въпрос за ученика – ще свърши ли училището успешно; кой е най-лесният въпрос за гладния – въпросът за хляба; кой е най-лесният въпрос за бедния – въпросът за парите. Значи лесните въпроси са от различни категории. Ученикът лесно може да запита ще свърши ли училището успешно, но той сам не може да си отговори – обикновено един запитва, друг отговаря, запитването и отговорът са две различни неща. Който запитва, той не е длъжен да отговаря и освен това ако някой зададе въпрос, това не значи, че веднага трябва да му се отговори. Тъй щото както въпросите биват различни, така и отговорите могат да бъдат различни.

За следния път пишете върху темата: „Категории на лесните въпроси“.

Както виждате, мъчно е да се отговаря на лесни въпроси. Често елементарните работи объркват човека, затова именно човек трябва да започне с разбиране на елементарните неща. Ето вижте в музиката например: можете ли да разместите тоновете без ущърб на хармонията, можете ли в някоя гама да вземете тона *до* вместо тона *ре* – не може; значи съществува един велик закон, който регулира всички неща. Ако един тон в някое музикално парче се повиши, тогава всички останали тонове, които са свързани с него, се изменят; за да не се изменят, и те трябва да се повишат с толкова,

с колкото се е повишил първият тон. Същият закон се отнася и до обществата: когато хората в едно общество са наредени по известна гама, щом стане промяна с основния тон на тази гама, изменят се и всички останали тонове – такъв е законът на хармонията. Някой казва, че не се интересува от този закон; да каже някой, че не се интересува от този закон, това е равносилно тонът *до* например да каже, че не се интересува от другите тонове – тонът *до* не може да не се интересува от останалите, защото най-малката промяна с него нарушава цялата хармония. Важността на някои тонове се определя от други, от които те се намират в зависимост. С един тон музика не става – в този случай българите казват: „С един камък къща не става“. С една мисъл човек учен не става, с едно добро желание човек добър не става. Следователно, когато говорим за основни мисли или желания, разбираме основните тонове, от които започват промените на всички останали тонове.

Сега, като говоря за хармония в музиката, имам предвид същия закон и при самовъзпитанието на хората; нова наука, нова философия е нужна при самовъзпитанието. В първо време майката възпитава детето си, но дохожда момент в неговия живот, когато това възпитание спира и детето започва само да се възпитава; самовъзпитанието започва през такава фаза, която се налага на всички хора – тази фаза представлява физическата страна на духовния живот; след тази фаза идват другите страни на духовния живот. Да се самовъзпитава, да се самооблагородява човек, това е велика наука. В първо време майката възпитава, облагородява детето си, но после то започва само да се облагородява; ако майката и бащата са внесли в детето си елемент на благородство, неговата работа е по-лека – то пак ще работи за своето облагородяване и ще постигне по-големи резултати; обаче ако родителите не са внесли в детето си благородство, на него предстои тежка задача – само да се справя с мъчнотиите на живота. Това не трябва да ви обезсърчава, на каквито и мъчнотии да се натъквате, с усилие на волята си, с разумна работа ще можете да ги преодолеете; когато благородството отсъства от харак-

тера на човека, това показва, че неговите деди и прадеди не са работили в това направление и днес на него е предоставена тази задача – да работи за развиване на благородството в себе си. Когато математиката не се удава на някого, причината за това е същата: неговите деди и прадеди са работили с всичко друго, но не и с математика; всички центрове, всички способности са развили в себе си, но този център специално не са развили. Когато музикалното чувство в някого не е добре развито, това показва, че ред поколения преди него не са работили в областта на музиката. Всяка способност, всяко чувство, които човек има в себе си, говорят за една предварителна работа, нищо не се дава наготово – всичко се придобива с работа, с труд, с усилие на волята.

Чувството Любов към Бога не е дадено наготово, но постепенно се придобива; това чувство подразбира отношение на душата към Бога; когато се говори за любов към хората, това подразбира пак първото чувство на човека – Любов към Бога. Има случаи, когато при първа среща с човека вие го обиквате, без да знаете защо и за какво, обаче има случаи, когато едва след дълга дружба с някой човек вие го обиквате; и в първия, и във втория случай се създава връзка, но втората връзка е по-трайна, по-устойчива. Може да обичате човека само тогава, когато в ума ви никога не е прониквало съмнение или недоверие към него, нито в сърцето ви някакво лошо чувство – това значи идейна Любов; такава е Любовта на Бога към нас – каквото и да правим, Бог никога не е допуснал една лоша мисъл или едно лошо чувство по отношение на нас; такава трябва да бъде и вашата Любов. Ако не спазите този свещен закон на Любовта, страданията неизбежно ще ви следват. Човек може да избегне страданията, както и болестите, само ако знае техните причини; ако рече да се самоосъжда, това не разрешава въпросите. „Ама аз съм грешен човек“ – този човек не знае, че грехът може да не е негов, много са причините за греховните състояния на хората; например някой ляга вечер разположен, доволен, като че е на седмото небе, но сутринта става убит духом, изгубил всякакво разположение, чувства като че в ада е слязъл

– откъде дойде това състояние, негово ли е? Колкото беше негово доброто разположение, толкова е негово и лошото. Лошото състояние показва, че колелото на неговия живот се е завъртяло тогава, когато съзнанието му не е било будно, вследствие на което той е попаднал в един дисхармоничен живот; той трябва да знае, че това неразположение, това лошо състояние е чуждо. И обратното се случва: някой ляга вечер с тежко, мрачно разположение, а става добре разположен, доволен, щастлив. Това са промени в състоянията, които се отразяват и върху съзнанието на човека.

Всички се стремят към благодатта, към състоянията на благодатта, които обаче имат две противоположни посоки. Например благодат е за човека да му се изтъкнат погрешките с цел да се поправи; благодат е за човека да му се каже нещо хубаво, да се изрази известно разположение към него. Нима учителят не може да каже погрешките на своя ученик? Ако не каже погрешките му, той го излага на голяма опасност; учителят ще каже на ученика си приятелски, че тонът, с който си служи, не е верен, че мислите и постъпките му не са прави; ученикът трябва да знае, че от учителя си, който го обича, може да получи най-добър съвет. Любовта никога не оскърбява, Любовта рани никога не отваря. Мнозина казват, че Любовта отваряла рани – това не е вярно; онази сила, която отваря рани, не е Любовта. Според мене по-мека ръка от ръката на Любовта не съществува; който се оплаква от ръката на Любовта, той няма нищо благородно в себе си, той не е разбрал живота.

Казвате: „Защо страдаме тогава?“, щом искате да разберете този въпрос, ще повикате всички хора, с които сте свързани, и заедно с тях ще разрешите въпроса, сам никой не може да разреши въпроса за страданията – когато едно дружество, съставено от стотина души, иска да се ликвидира, всички тия сто души трябва да се съберат на едно място и заедно да решат въпроса трябва ли дружеството да се ликвидира, или не. Следователно има закон в Природата, който определя отношенията между хората, и според него човек сам нито страда, нито се радва. Когато се казва, че чо-

век трябва да живее за себе си, т.е. за Божественото в себе си, това подразбира, че той трябва да е минал вече фазата на самовъзпитанието и да е дошъл до положение на жертвата. От това докъде човек е стигнал в самовъзпитанието зависят и неговите прояви като истински човек. Когато познава законите и силите, които работят в Разумната природа, човек може да се справи с всички мъчнотии в живота. Ето сега например минава кола по улицата, дрънка, вдига шум, пречи на вниманието ви – как мислите, тази кола нарочно ли минава, коларят знае ли, че ви смуцава? Коларят нищо не знае, но зад него седят същества от ниска култура, с низък морал, които специално устройват тази работа – те имат за цел да внесат смут в душите ви, да пречат на вашата работа. В случая колата е изкушение за вас, обаче вие трябва да знаете, че изкушенията ви не се създават сега – те са предвидени от Черната ложа от преди няколко стотици години. Вие мислите, че изкушенията ви датират от вчера, от днес – не, голямо изкуство, голяма дипломация се крие в начина, по който изкушенията ви се дават; те са замислени отдалеч, с известен план, та като се натъквате на тях, да изглеждат тъй естествени, като че са в реда на нещата. Това, което днес вършите, е замислено отдавна, а днес само се реализира и затова когато казваме, че някои неща са неизбежни, това значи, че те са замислени преди хиляди години.

Как ще спрете водата от планинския връх? Слънцето силно грее, снеговете се топят и водата неизбежно тече надолу, нищо не може да я подпуши; никакъв морал не може да й се чете, че тя няма право да слиза надолу, когато вие сте се разположили на почивка – водата казва: „Аз не искам да зная, че вие сте се разположили тук, и трябва да мина покрай вас – моят път е оттук, даден ми е наклон и направление, което по никой начин не мога да изменя. По-рано бях тиха, спокойна вода, седях на едно място, но днес искам да сляза долу“.

Вие трябва да знаете, че нищо в живота не е случайно. Това, че салонът ни е поставен на улицата, където се вдига голям шум, е отдавна предвидено; също така отдавна е предвидено нещо по-добро и по-хубаво, което в бъдеще ще ви се

даде. Прозорците на този салон са обърнати на север – към Истината; отгоре има един тавански прозорец, който показва, че имате врата и към Божествения свят; на запад и на юг няма никакви прозорци. Юг е свързан с Доброто, но и с гъстата материя; който обича юга, той е мързелив човек – той обича широкия живот, с удобства. Който обича запада, той върши работите си вечер; той взима, но не дава; говори, без да мисли много – като каже нещо, след това вижда, че е сбъркал, и казва: „Не трябваше да казвам това нещо“. Той сам си пакости; тръгне на път и току-виж спянал се, паднал някъде – защо? Не вижда човекът, вечер пътува. Велика наука е да познава човек силите на своя организъм и да се справя с тях; в това отношение окултната наука иде да улесни човечеството в неговия път.

Астрологията например показва гамата, в която човек се движи, както и нейния основен тон – това значи: астрологията изучава планетите, които влияят върху човека. Казано е в Писанието, че Бог създал Слънцето да управлява деня, а Луната – да управлява нощта. Астрологията казва, че Слънцето, Луната и останалите планети оказват влияние върху човека. И наистина, ще срещнете хора, на които Луната силно действа – те имат особени прояви, такива хора се наричат лунатици; въображението в тях е силно развито, вследствие на което те преувеличават нещата. Турците обичат да преувеличават – те казват, че султанът имал на разположение безброй милиони хора; като ги слуша някой българин, той ги пита: „Къде ще се събере този народ? Орехи да са, земята не би могла да ги побере“. Хора, които се намират под влиянието на Слънцето, са жизнерадостни, весели, не отпадат духом, животът в тях тече като извор; те са щедри, обичат музиката, поезията, изкуството. Луната е матката на идеите, те в нея зачеват и се развиват, докато един ден се родят; Луната се е създала в четвъртия ден, когато на Земята е съществувала вече известна култура; ако Слънцето не беше се създало, и Луната нямаше да се създаде. И преди тях е съществувал животът, и преди тях е живял човек, но при много трудни условия. Докато човек не се е нуждаел от Слънце и Луна, те

не съществували; в който момент обаче човек е почувствал нужда от Слънцето и Луната, Бог ги е създал, да бъдат в негова помощ. И наистина, когато културата при дадените за нея условия се затрудни и не може повече да прогресира, Бог веднага изпраща нови условия, за да продължи развитието ѝ. В бъдеще Слънцето няма да задоволява човечеството и то ще изчезне и тогава пък сам Бог ще бъде Слънцето на живота. Следователно човек трябва да схваща правилно нещата, да знае, че всичко в света подлежи на промяна; тъй както виждаме днес света, той не е абсолютен, не е неизменен. Божественият Дух постоянно работи и пресъздава нещата – това е неизбежен закон.

И тъй, вие трябва да изучавате планетите и техните влияния върху човека и това трябва да става от Любов; човек трябва да обича Слънцето, Луната и звездите, за да ги изучава. Има хора, върху които Луната оказва лошо влияние, особено вечер, когато спят; затова те затварят прозорците, пускат пердетата и така се запазват от нея. Луната изсмуква силите на човека; има племена в Индия, които толкова се плашат от Луната, че не смеят да я гледат. Луната има свойството да изтегля, да изсмуква лошите, нечистите влияния, обаче като изсмуква лошите влияния, с тях заедно изсмуква и добрите – затова човек трябва да бъде буден. Който е неразположен духом, добре е да се разхожда вечер на лунно осветление, но трябва да пази съзнанието си будно. Правете опити, да видите какво влияние оказва Луната върху вас при пълненето ѝ, при пълнолуние, както и при изпразване; тези опити са необходими, за да се усили вярата ви, да видите, че наистина планетите влияят върху човека. Правете същите опити и със Слънцето, да видите влиянието му върху човека: има хора, които не могат да издържат силното Слънце, други пък обичат изгряващото Слънце – всичко това говори за Любовта и разположението на човека към Слънцето.

Като изучавате науката за небесните светили, с нея заедно ще изучавате и свещените книги, които представят бъдещата култура на човечеството; засега свещените книги са затворени за хората, но няма да мине много време и тайните, които

те крият в себе си, ще излязат наяве, ще станат достъпни – ако не за всички хора, поне за тези, които искрено се стремят към тях. За тази цел вие трябва да се пригответе да разбирате тези тайни; ако не можете да се ползвате от знанията, които днес имате, бъдещите знания ще представляват нещо по-мъчно достъпно за умовете ви. Днес всички хора говорят за внушението – едни го препоръчват, други го отричат; това показва, че като сила, като закон хората още не го познават и не могат разумно да си служат с него. Прави са хората, когато се боят от внушението – те са забелязали неговото вредно действие върху човека, но не знаят как да приложат този закон. Значи има дни и часове, когато внушението се отразява вредно върху човека, и тогава нито той трябва да внушава на другите, нито другите – на него; в такива моменти човек трябва да се огражда от внушението така, както военните с ред крепости се ограждат от своите неприятели. Както виждате, законът на внушението е съвременен въпрос и въпреки това хората не са се научили още да си служат с него. Питам: ако те не могат да се ползват от днешното знание, как ще се ползват от бъдещото? Ако не се ползват от днешното знание, те ще изпаднат в илюзии, в заблуждения, в преувеличаване на нещата.

Съвременните хора преувеличават нещата, вследствие на което създават помежду си големи неприятности и страдания; като знаете това, бъдете внимателни, първо проверявайте какво ще говорите и после говорете; не бързайте да съобщавате неща, които не сте проверили – с бързана работа не става, важните въпроси с бързана не се решават. Помнете следното: каквото и да става в живота ви, то е необходимо за вашето самовъзпитание; за всички случаи, които се представят в живота ви, трябва да се радвате, защото в тях се крие нещо дълбоко, нещо смислено – това именно показва, че Разумните същества от Невидимия свят се интересуват от вас и се радват, когато вие правилно използвате случаите, които ви се дават в живота за работа. Те се радват така, както вие се радвате, когато имате в градината си някоя хубава ябълка или круша, която дава сладки, вкусни плодове – вие се радвате на вашата ябълка или круша и където отидете,

все за нея разправяте; такова нещо представлявате и вие за Разумните същества от Невидимия свят – за тях вие сте една хубава ябълка, круша или доброкачествена лоза и където отидат, все за вас разправят. Радвайте се, че има кой да се интересува от вас.

Никой не живее за себе си, никой не е сам в света. Мнозина мислят, че са изоставени, че никой не се интересува от тях, обаче ако те разбираха отношенията, които съществуват между всички живи същества, в душата им щеше да цари пълен мир и хармония; отношенията, вътрешните връзки между съществата са такива, че и за най-малките, и за най-ненапредналите е дадена поне една малка благодат, която да ги тегли нагоре. Бог никого не изоставя, и при най-лошите условия на живота за всяко същество Той е предвидил един план, който хората не знаят. Добре е, че те не знаят плана, който Бог е определил за всички живи същества; те трябва само едно нещо да знаят, а именно: всичко, което Бог е намислил, е Добро. Какви са Божиите мисли, как ще се реализират – това ще остане тайна за всички времена и епохи. Бог е предвидил условията за вашето сърдечно, умствено и духовно развитие, но въпреки това е оставил един специфичен кръг на дейтелност изключително за вас, в който Той никога не се намесва; когато вие работите в този кръг, Той поглежда отдалеч какво правите и веднага след това се оттегля – това е областта, в която човек е свободен да прави каквото иска. Вън от този кръг човек не е свободен; щом излезе от този кръг и влезе в друг някой, той се усеща вече ограничен.

Дойде ли до кръга на Великия живот, там Бог поставя граница и казва на човека: „Оттук нататък не можеш да мръднеш“. Морето – това е Великият живот, пред който Бог поставя граница на човека и казва: „Само до брега можеш да дойдеш, по-нататък не е позволено“; можеш да философстваш колкото искаш, можеш да плачеш, да викаш – всичко ще остане глас в пустиня; щом дойдеш до брега, ще се върнеш назад. Това, което днес ви е дадено в живота, е достатъчно; за друг живот други работи ще се разкрият пред вас, много неща предстоят за работа.

Съвременните хора се занимават с чужди работи, а своите изоставят. Например върви пътник с колата си, но по едно време колата му се счупва и той остава сред пътя. Събират се около него 10-15 души и започват да разискват върху въпроса защо се е счупила колата на този човек и какво трябва да се направи, за да се поправи; говорят, окайват го, но нито колата поправят, нито своята работа вършат. Щом дойде някой, който разбира от тази работа, веднага разпръсва събралите се около колата хора и казва: „Моля, нека останат тук само онези, които могат да помогнат, а останалите да се разотидат“. Също така и вие се събирате около счупената кола, но приказвате само, без да вършите работа; обаче когато майсторът дойде, той веднага се заема да изправи колата: първо разпръсва тълпата, а после започва да работи. У мнозина се заражда желание да не се разотиват, да седят около колата, макар и без работа; не, свободните, които нямат работа, нека вървят напред, и то на такова разстояние един от друг, че да не вдигат никакъв прах – колкото разстоянието между един човек и друг, както и между една кола и друга, е по-голямо, толкова по-добре.

Като ученици на окултна Школа вие сте минали и през други училища – отделения, прогимназия, гимназия, висше училище, където сте изучавали числата и различните действия с тях; щом е така, вие познавате дробите, знаете какво нещо е числител и какво – знаменател. Например в дробите $1/2$, $2/3$, $3/4$, $4/5$ и $5/6$ числителите показват какъв е капиталът, с който се работи. Представете си, че тия числители 1, 2, 3, 4, 5 са скачени съдове, скачените съдове пък представят пътя, по който идеите вървят и се развиват; и наистина, щом една идея мине през ума на човека, след нея иде втора, трета, четвърта, докато се прояви едно хармонично цяло. Хармоничните идеи имат един и същ знаменател. Всяка идея съдържа в себе си сила, която дава подтик на душата; силата, която идеята съдържа, още не е самата идея, както и любовното чувство не е още Любов. Всяко любовно чувство е признак, че Любовта иде, но самата Любов е далеч някъде, тя още не е дошла; следователно, когато казвате, че обичате

някаго, това още не е Любов. Колкото Любовта е по-далеч от формите на нещата, толкова тя е по-чиста, по-неопетнена.

Например имате приятел, когото обичате, обаче един ден приятелят ви умира; сега вие обиквате приятеля си повече – колкото повече времето минава, толкова и Любовта към приятеля ви се увеличава; вие започвате да виждате неговите добри черти – нещо, което по-рано не сте забелязвали. Вашият приятел може да бъде мъж или жена – безразлично, в дадения случай формата не оказва влияние за накърняване чистотата на Любовта. Тази Любов е идейна; когато духовното в човека преодолява, той и на Земята може да обича идейно, без да опорочи с нещо Любовта. Там, докъдето съвременният човек е достигнал, Любовта не може за дълго време да се запази в своята чистота – не че той не желае това, но условия за тази Любов в самия него още не съществуват; един ден, когато тия условия се подобрят, и Любовта ще се прояви във всичката си чистота.

Днес всички хора плачат за изгубената си любов; питам: Любовта може ли да се изгуби? Любовта никога не се губи, но токът на Любовта, който минава през човека, може да се прекъсне и който разбира законите на Любовта, той може да възстанови своите първи отношения към Любовта и по този начин отново да я придобие; който не разбира законите на Любовта, той ще съжaliaва, че я е изгубил, и ще казва: „Едно време, като млад, имах Любов, но сега остарях и изгубих Любовта си“. Питам: когато Яков обикна сина си Йосиф, млад ли беше и защо го обичаше повече от другите? Казва се, че Яков направил на Йосиф пъстра дрешка, с която той и външно го отличил от братята му; казват, че Яков имал слабост към Йосиф. Според мене слабостта на Яков не беше в Любовта му към Йосиф, но в това, че изказа Любовта си към него външно, пред другите; Яков не трябваше да прояви Любовта си към Йосиф пред братята му, те не трябваше да знаят за неговата Любов – в това именно се заключаваше неговата грешка. Братята на Йосиф не можаха да разберат защо баща им го обича повече от другите си синове; причината, задето Яков обичаше Йосиф повече от другите си синове, се дължи

на Любовта му към Рахил – той обичаше Рахил и в лицето на Йосиф виждаше нея. Яков обичаше Рахил, но Лаван му даде за жена първо Лия, по-голямата си дъщеря, а после Рахил; това показваше, че Йосиф, когото Рахил роди, ще преживее нещо особено.

И тъй, от единия до другия край животът на съвременните хора представлява скачени съдове – ето защо те трябва да изучават законите за скачените съдове, да знаят какви трябва да бъдат техните отношения. Сегашният живот не трябва да се отрича, но към него трябва да се приложи нещо ново, да се подобри, както земеделецът подобрява почвата на своята нива, дава ѝ условия да изкарва по-доброкачествено жито; това подобряване става чрез наторяване. Ще кажете: земеделецът лесно може да подобри нивата си – ще вземе тор и ще го нахвърля отгоре, но ние как можем да подобрим живота си? И най-бедният живот може да се натори – с какво? Със знания. Човек трябва да знае как да постъпва, как да се справя с всички условия на живота. Какво струва на човека да бъде любезен, да има широко сърце? Някой казва: „Днес не съм разположен, никой да не ме докосва“ – какво от това, че не си разположен, твоето неразположение не е нищо друго, освен барометър, който показва, че времето се е развалило малко. Какво от това, че времето се е развалило – трябва ли да смятаме, че времето е виновно в нещо или че барометърът е виновен, задето показва лошо време? Нито времето, нито барометърът са в състояние да изменят естеството на човека – утре времето ще се подобри и барометърът ще се повдигне; значи при промяна на времето барометърът трябва да се повдига и спада, но човек трябва да знае, че при всички тия промени на неговия барометър естеството му остава неизменно. На неизменното в себе си именно той трябва да разчита. Ако барометърът на някой човек показва само лошото време, той не е здрав човек, барометърът на здравия човек показва и добро, и лошо време; ако барометърът ви показва само лошото време, вие приличате на часовник, който има един-два счупени зъбци, вследствие на което цъка, но стрелките не се движат, не показват времето – този часовник трябва да се

поправи, да показва точно времето.

Едно се изисква от вас: да бъдете толкова чувствителни, че да схващате и добрите, и лошите влияния и промени, които стават във вас. Вие нямате право да се оплаквате, че бял ден не сте видели в живота си – ако сте видели черни дни, видели сте и бели, на човека са определени толкова страдания, колкото и радости; когато някой казва, че не е видял бял ден в живота си, това показва, че той е бил по-чувствителен, по-отзивчив към скърбите и страданията, вследствие на което радостите са минали незабелязано покрай него, без да ги е използвал както трябва – за тази цел човек трябва да има будно съзнание, да схваща еднакво и радостите, и скърбите. Тъй щото мрачните състояния на човека говорят за низходящите промени на неговия барометър – при всяко подобно положение умът на човека трябва да бъде буден, да схваща и възходящите състояния на своя барометър; който приема радостите в живота, той трябва да приема и скърбите.

Животът се движи между контрасти, затова онези, които изучават астрологията, виждат какво голямо влияние оказват Слънцето, Луната и другите планети върху човешките темпераменти; следователно човек трябва да познава своя темперамент, свойствата на своя организъм, а оттам и влиянието на планетите върху себе си. Ако организъмът на някой човек е доброкачествен, Слънцето ще му влияе по един начин, ако организъмът е долнокачествен, Слънцето ще му влияе по друг начин – от качеството на организма зависи и влиянието на планетите върху него. В това отношение задачата на човека е да си изтъче един доброкачествен организъм – това означават думите, че човек е творец на своята съдба: от него зависи бъдещето му – от това какъв организъм той ще си изработи и какво самият организъм ще изработи.

Днес всички хора говорят за подобряване на своя организъм, на своето тяло; прави са те, защото тялото не е нищо друго, освен организирана материя и организирането на тази материя се постига с ред усилия, със съзнателна и непреривна работа от страна на човека. Апостол Павел казва: „Има тяло естествено, има тяло духовно“: естественото тяло

е неорганизираното, неоформеното още тяло, в което съзнанието не взима участие; духовното тяло е организираното тяло, в което съзнанието на човека взима участие и го прави буден за всичко онова, което го заобикаля – такъв човек се радва и на радостите, и на скърбите, които Невидимият свят му изпраща, той се радва и на богатата, и на лишенията, в които е поставен.

Изпейте упражнението „Изгрява Слънцето“.

Когато се говори за новата философия на живота, аз имам предвид онова съзнание, което показва на човека миналото и бъдещето му; той трябва да знае своето минало, за да изправи настоящето си, и трябва да изправи настоящето си, за да приготи своето добро бъдеще. Това нещо може да се познае по пръстите на човека: някои от пръстите показват миналото на човека, други показват настоящето, а трети – неговото бъдеще. Тия неща не могат да се обясняват, защото ще уплашат човека. Понякога хората се плашат от големите благословения – на един турчин от Цариград му се паднал на лотария един голям английски параход и като го въвели в парахода и му казали, че е негов, от радост той полудял.

Следователно човек трябва да бъде готов да се ползва разумно от богатата, които Природата му е определила; ако не е готов да се ползва от тях, те ще бъдат тежест за него, затова именно много от своите блага Природата е скрила от ония, които не са готови; за готовите тя всеки ден разкрива своите тайни. В Природата лицепрятие няма – готов ли си, тя вдига завесата пред тебе и открива онова, което ти е нужно; не си ли готов, тя всичко затваря пред тебе с девет ключа. Ето защо който иска да се домогне до великата Истина, той трябва да се приготвява за това, иначе, не работи ли съзнателно върху себе си, човек изпада в еднообразие, което го довежда до сънно състояние; ако човек мисли върху едно и също нещо по един и същ начин, най-после той дохожда до хипнотично състояние и заспива. Ако седите близо до някой водопад и се вслушвате в монотонното падане на водните капки, вие можете да заспите; също така човек може да зас-

пи и под монотонното удряне на някой чук – еднообразието обикновено докарва човека в сънно състояние.

Един баща често водел детето си на воденицата и забелязал, че под звуковете и шума на воденицата детето много лесно заспивало; като се връщал у дома си, детето не могло да спи и постоянно плачело. Като търсел причината за безсънието на детето, бащата разбрал, че това се дължи на отсъствието на воденичния шум – детето заспивало на воденицата лесно под влиянието на монотонните звукове на воденичното колело; за да го приспи, майката вземала една тенекия, започвала да дрънка на нея и щом чувало дрънкането, детето заспивало. Значи равномерните, еднообразни и монотонни звукове и движения успиват човека. Понякога те са необходими, но щом дойде въпрос до мисъл, до облагородяване, до работа върху себе си, тези движения не са необходими, напротив – те са опасни и трябва да се избягват; те са необходими само когато човек трябва да заспи, тъй от това положение те са вредни. Когато искате лесно да заспите, четете някоя неинтересна книга, само че в това време около вас трябва да се навърта някой да изгаси свещта, за да не стане някаква пакост, някакво нещастие. Индусите имат разни методи за заспиване, но тези методи на Запад са неприложими: достатъчно е човек да концентрира мисълта си, като гледа към края на носа си, за да заспи лесно, обаче западният човек по този начин не може да заспи – хората на Запад имат методи за заспиване, които са съвсем различни от тези на индусите.

*

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

ВРЪЗКА НА СЪЗНАНИЕТО

*Тридесет и осма лекция
15 юни 1927 г.*

ВРЪЗКА НА СЪЗНАНИЕТО

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

Размишление.

За следния път пишете върху темата: „Отличителните черти на Соломон, на Сократ и на Толстой“.

Животът е изкуство, вследствие на което трябва да се изучава като изкуство; същевременно животът е и наука. Следователно, когато разглеждаме живота като изкуство, ние трябва да го поставим по отношение на вътрешното съзнание, което свързва всички факти на живота в едно цяло; при това тия факти трябва да се тълкуват положително, всеки от тях да се постави на своето място по отношение на целокупния живот, както и по отношение на всички живи същества. Това може да се постигне при положение, че човек има частично или индивидуално отношение към Космоса – в този случай аз разглеждам Космоса като живо същество; космическото съзнание има предвид човека само тогава, когато неговото съзнание е будно и в четирите свои области: като съзнание, самосъзнание, подсъзнание и свръхсъзнание. Днес хората се намират на повърхнината на космическото съзнание, тъй щото каквото започват от негово гледище, всичко свършват успешно.

Като говорят за живота, сегашните хора имат предвид главно материалните работи, материалните интереси на хората, обаче материалните блага са последните блага в света; когато от Невидимия свят решат да уморят някого, да го лишат от живота, дават му материални блага. Например достатъчно е да окачат на врата на някого торба със злато и да го пуснат в морето – затова и мъдрецът е казал: „Господи, не ми давай богатства, за да не потъна на дъното на морето; не ми давай и голяма сиромашия, да не олекна много, че вятърът да ме отнесе някъде“. Тъй щото ако човек е богат, има опасност

да не потъне в морето; ако е сиромаш, има опасност вятърът да не го отнесе – значи колкото е опасно голямото богатство за човека, толкова е опасна и голямата сиромашия.

Казано е в Евангелието: „Блажени нищите духом“; под *нищ духом* не се разбира сиромаш човек – някой може да е сиромаш и да бъде горделив или може да бъде богат и пак да е нищ духом. Когато постъпва в училище, ученикът не трябва да мисли за своя произход. Не бъдете като горделивите царски синове, които като постъпват в училище, мислят, че много знаят; те знаят толкова, колкото знаят и другите ученици, а това, че имали царска кръв – те трябва да знаят, че тази кръв е човешка и като такава е еднаква с кръвта на всички хора. Тъй щото първата задача на ученика е да учи, да придобие достойнство от знанието, което всеки ден черпи от училището, а не да се гордее със своето произхождение и със своята кръв. Някой казва, че се обърнал вече към Бога; това още не е достатъчно – да се обърне към Бога, това е в реда на нещата, но след като се обърне към Бога, той трябва да влезе в Царството Божие. На същото основание казвам: ученикът не се нуждае само от знания, но той трябва да има и характер, с нищо да не се подкупва – истински характер е този, който с нищо не се подкупва: и цялата Земя да му дадат, той пак няма да се подкупи. Човек още не е минал през всички процеси на живота, за да изпита характера си; всичко, каквото животът и Природата дават на човека, имат за цел да изпитат устойчивостта на неговия характер като морално същество. След като се изпита и познае, едва тогава човек може да говори за Любов; Любовта се проявява само при морално стабилен човек, когато човек изгуби своята морална стабилност, и Любовта изчезва от него. Казвате: „Какво правят тогава грешните хора без Любов?“; Любовта се проявява и между грешните, но там тя произвежда големи страдания – Бог е и в ада, но там Той произвежда такъв огън, какъвто никой не би пожелал.

И тъй, щастието ви зависи от вашите разбирания, от това, което правите във време и пространство – в това отношение всеки ден стават промени в човешката душа, както

и в съзнанието, обаче каквито и да са тези промени, мирът на човека не трябва да се нарушава. По повърхнината на човешкото сърце, на човешкия ум, на човешката душа, както и на съзнанието му, могат да стават ред промени, обаче дойде ли въпрос до вътрешното му естество, никакви колебания и смущения не се позволяват. Каквито и усилия да правите, през каквито и изпитания да минавате, те са необходими за вашето развитие, от всичко трябва да се учите; добрият човек може да бъде и богат, и сиромаш – той от всичко се учи. Сиромашията и богатството са вътрешни, а не външни процеси. Когато човек раздаде богатството си на другите и остане сиромаш, той е добър човек и обратно: ако задържи всичкото си богатство само за себе си и не помисли за другите, той е лош човек.

Питам: какво разбирате под *връзка на съзнанието*? Под *връзка на съзнанието* се разбират правилни отношения към Първата Причина, или към Космоса, или към Бога. Като говорите за Бога, това още не означава, че Той живее във вас. В тялото на човека Бог не може да живее, но Той живее в неговата душа. Днес човешката душа не е напълно в тялото му, човешкото тяло още не е устроено както трябва, т.е. не е още добре организирано; един ден, когато човешкото тяло се устрои добре, тогава душата му ще се vyplъти напълно в него и той ще стане безсмъртен. Казано е, че човек е създаден по образ и подобие Божие, но това още не е реализирано; човек е създаден по образ и подобие Божие, но още не е направен така. И наистина, казвате, че Бог е всезнаещ, обаче човек не е всезнаещ – знае ли той какво има на Слънцето, знае ли той какво всъщност е въздухът, знае ли на каква височина достига атмосферата около Земята, знае ли какво има в дълбочината на океана, знае ли какво има в центъра на Земята? Защо не знае всичко това, нали е създаден по образ и подобие Божие? Само онзи може да знае тези неща, в когото космическото съзнание е пробудено – той може да напуска тялото си и да обикаля цялата Земя, да влиза във вътрешността ѝ, да види от каква материя е направена, от колко пласта е съставена; той може да слиза и на дъното на океана, както да

отива и на Слънцето; много неща знае този човек, но нищо не съобщава за тях. Ако някой от вас насън само отиде на Слънцето, всички вестници ще пишат за него – така постъпват децата, те обичат да се хвалят: каквото чуят или видят, веднага съобщават на всички. Обаче който е развил в себе си космическото съзнание, той е разумен човек, той знае какви усилия, колко работа, колко енергия е изживил, докато стигне до това положение и постъпва внимателно, за да не изгуби това съзнание; големи препятствия е срещнал той в пътя си, докато развие своето космическо съзнание. Щом стигне до това положение, той смята понякога земното богатство за спънка, а земната сиромашия – за благословение.

Един богат американец вложил шест хиляди долара в една банка, да му послужат на стари години. От този ден той престанал да спи, престанал да се моли, все за банката мислел; най-после той решил да се освободи от това тежко състояние: извадил парите си от банката, раздал ги на бедни и се успокоил, започнал да се моли на Бога усърдно – значи вярата му в шестте хиляди долара била спънка в неговия живот. Този пример не се отнася за бедните хора, те ще си кажат: „Като имаме тия пари, ние и спокойствие ще имаме“; този пример се отнася до вас като ученици, които искате да направите връзка в съзнанието си, да дойдете до космическото съзнание. Докато това съзнание не се е пробудило във вас, вие можете да внасяте парите си в разни банки; щом се пробуди, без да мислите много, ще извадите шестте хиляди долара от банката и ще ги раздадете на бедни. Докато сте обикновени хора, в реда на нещата е да внасяте парите си в банки; щом станете необикновени, ще вършите необикновени работи. Христос е казал: „Не влагайте съкровищата си там, където ръжда и молци ги изяждат, но вложете ги в небесните банки, където нито молец, нито ръжда ще ги изяждат!“. Вие ходили ли сте в тия банки, знаете ли какъв е редът и порядъкът там? Вложите ли парите си в тия банки, и след хиляди години да отидете, ще си ги вземете, без да се е изгубила стотинка от тях; и най-малкият капитал да сте вложили, той ще ви се върне без никакви удръжки, без никакво

накърняване. Но и за най-малкия заем, който сте направили в една от Божествените банки, също така се държи сметка – ще ви извикат и ще кажат: „Платете си заема, който сте направили преди еди-колко си хиляди години!“; там за всичко се държи сметка.

Сега ще ви задам няколко въпроса: защо когато обичате някого, трябва да го питате обича ли ви и той; и защо трябва да му кажете, че го обичате? Защо трябва да ви говоря днес, вие сами не можете ли да се учите? Ще кажете, че ви говоря, защото служа на Бога. Да служите на Бога подразбира да приложите Неговия закон на Земята – по този начин само хората ще направляват своя живот; ако те живеят според свои закони, а говорят за Божествени, техният живот няма да устои. Може ли да устои връзката между две въжета, едното от които е здраво, а другото – слабо? Не може. Такова нещо представлява връзката между Божествения и човешкия живот, ако човешкият живот не се ръководи от Божествения. Когато между съзнанията на двама души се прави връзка, и двете съзнания трябва да бъдат еднакво силни. Силен човек е онзи, на когото съзнанието е винаги будно; будно съзнание пък е това, в което няма никакво прекъсване. Греховете и страданията на хората се дължат на отклоненията, които стават в техните съзнания. Например някой човек отваря Евангелието всеки ден, за да прочете поне един стих от него, една сутрин обаче казва: „И без четене на стихове може“; щом каже така, в съзнанието му се вмъква нещо чуждо, което го отклонява, прекъсва връзката му. Когато съзнанието на човека се прекъсне, той не може вече да контролира своите мисли, чувства и постъпки; при тези прекъсвания на съзнанието човек губи своя дух, губи смисъла на живота. Испитанията, страданията, сиромашията стават причина да се прекъсва съзнанието на човека. Някои хора в сиромашията си са много ревностни към Бога – те се молят, работят, подвизават се духовно; щом забогатееят, забравят Бога. Не, човек трябва да търси Бога и като богат, и като сиромаш, и като учен, и като прост.

Най-красивото нещо е човек да гледа на живота като на изкуство и като на наука – чрез тази наука той ще създаде в себе си характер, чрез който ще моделира своя ум и своето сърце; да моделира ума и сърцето си, това значи да моделира, да оформи, да организира мислите и чувствата си. Ако срещнете човек, в когото мислите и чувствата не са организирани, ще кажете, че съзнанието му е прекъснато; и наистина, всяко прекъсване на съзнанието създава в човека известна аномалия – за такъв човек се казва, че е особен, той се намира под чуждо влияние на безброй същества около него: мускулите на ръцете и краката му треперят, цялата му нервна система е разклатена, всичко в него е в дисхармония; ако хванете ръката на този човек, тя е разхлабена, мека, отпусната. Често развалените хора имат такива ръце (развалени значи развъртени, развинтени); развратен, развален човек е този, който не върви в Божия път – той не може да задържа в себе си и най-малкото количество Божествена енергия, понеже има дупки, през която тя изтича, и като резултат на това изтичане идат различните болести. Това изтичане на енергията от човека се нарича в науката демагнетизиране; много от болестите на съвременните хора се дължат именно на това демагнетизиране – главоболието например се дължи или на натрупване излишък на енергия в стомаха, която не може да се пласира, или на недостиг на енергия в стомаха; това показва, че между главата и стомаха има известна връзка.

Като се знае това, човек трябва да регулира силите в своя организъм; това може да се постигне чрез връзка с Първата Причина, с Космическото съзнание – само по този начин човек може правилно да се лекува, Космическото съзнание е в сила да регулира енергиите в човешкия организъм, като ги насочва в права посока. Когато имате връзка с Божествено-то, или Космическото, съзнание, и започнете да изучавате някой предмет, то ще хвърли светлина във вашето съзнание и вие лесно ще изучите този предмет; на това се дължи фактът, дето едни хора разбират Библията правилно, по дух, по вътрешен смисъл, а други я взимат само в буквален смисъл – първите имат връзка с космическото съзнание, а вторите

нямат такава връзка. Да разбирате Библията правилно, това е изкуство и наука; да разбирате вътрешната връзка на живота, това е изкуство и наука.

Като ученици на великата Школа вие се различавате помежду си по възраст, по опитности, по преживявания, вследствие на което едни от вас са стари души, а други – млади души; като не знаете това, вие казвате: „Защо тия млади момичета и момчета са влезли в Школата?“. Вие не знаете още дали те са млади, или не; дали човек е млад, или стар, това зависи от възрастта на неговата душа – някой може да е петнайсет-двайсетгодишен, но като душа да е стар; друг може да е шейсет-седемдесетгодишен, но като душа да е млад. Казвам: който не разбира живота като изкуство и като наука, той е млада душа, безразлично на каква физическа възраст е на Земята. В това отношение всеки трябва да се стреми да разбира живота като изкуство и като наука; като разберете живота така, ще видите какво велико бъдеще се разкрива пред вас. И млади души да сте, пак е добре, но трябва да знаете положението и мястото си в Природата. И млади, и стари души, всички трябва да работите, да развивате Космическото съзнание в себе си. Ако с това съзнание започнете да изучавате астрологията, ще знаете на кое място трябва да поставите всяка планета; ако всяка планета поставите на мястото ѝ, вие ще се домогнете до живота като изкуство и като наука и тогава ще можете да гадаете върху събитията, които се случват в живота, а същевременно ще гадаете и върху събитията във вашия живот, ще знаете всяка година какво ви предстои да минете. Само онзи може да гадае бъдещето си, в когото е пробудено вече Космическото съзнание.

Във връзка с въпроса за предсказване бъдещето на човека турците казват: „Каква полза от гадаенето, когато никой не може да отмени това, което е писано на човека?“. Вярно е, че има неща, които веднъж определени, не могат да се отменят, но те могат да се отложат; когато човек не е готов да посрещне нещо, било Добро или зло, това нещо може да се отложи. Едно е важно за човека днес: той не трябва да мисли как може да отмени лошите условия, които му се готвят, но

да работи върху себе си съзнателно с цел да приготви добри условия за своето бъдеще – тези добри условия ще го поставят при същите условия и в Невидимия свят. Ако води непорядъчен живот, без да иска, той си приготвя лоши бъдещи условия, които ще го заведат в ада, в тъй наречената *Тринадесета сфера* на Земята – подобното подобно привлича.

Ще ви дам едно правило за живота: всяка сутрин, преди да започнете работата си, отправете съзнанието си само за две минути към космическото съзнание, да се свържете с всички живи същества на Земята; през тези две минути постарайте се абсолютно да се отделите от този свят, като че около вас нищо не съществува. Първи англичаните направиха този опит – след свършване на Общоевропейската война в цяла Англия се издаде заповед на еди-кое си число в точно определен час за две минути да спре всякакво движение, всички фабрики, работилници, училища, всякакви заведения и кой където се намери, да отправи мисълта си към Бога, към Невидимия свят, да се свърже с него. Красив момент е този – две минути цял народ да посвети на Бога. Ако един ден се определят пет минути – още по-добре. Цяла Англия спря своя обикновен живот, своите ежедневни работи за две минути, за да се свърже с Бога, а какво би било, ако цялото човечество определи един такъв момент за връзка с Невидимия свят – мощна вълна би се разлила из целия свят.

Сега и на вас казвам: всяка сутрин след ставане ще определите две минути за връзка с Невидимия свят. Силата на човека седи във връзката му с Невидимия свят; всички, които са завършили своето развитие и се интересуват от човечеството, имат тази опитност. За вас е достатъчно за две минути само да отправете съзнанието си към Космическото, Божественото съзнание, за да се свържете с Напредналите същества и да опитате силата, която те упражняват върху вас – достатъчно е само две минути да тече тяхната енергия през съзнанието ви, за да можете през целия ден да се чувствувате силни, мощни по мисъл, по чувства, по дух, да свършите успешно работата си през деня; и тогава ще отправете благодарността си към Невидимия свят. Две минути са достатъчни

за вас. Някои се оплакват, че нямат време за духовна работа; не, само две минути са нужни на човека, за да се свърже с Невидимия свят.

Като ученици предстои ви вътрешна работа. Способният ученик пише хубаво, говори хубаво, рисува хубаво, свири хубаво, чувства и мисли правилно – това значи да разбира човек живота като изкуство и като наука. Изкуство е да знае човек как да услужва и едно е нужно за това – сърцето му да е отворено, щедро; щом сърцето на човека е отворено, хиляди начини има, чрез които той може да помага, да услужва на другите. Изкуство е, наука е да знае човек как да взима и как да дава. Така трябва да искате, че да останат доволни от вас и да кажат: „Дано този брат и друг път дойде да ми иска нещо“; така трябва да свирите, че да останат доволни от вас, да пожелаят и друг път да им свирите – това значи да разбирате живота като изкуство и като наука. Това не може да се придобие в един ден, нито в една година – това е задача на вековете, но работата в това направление донася всеки ден несметни богатства. В един ден човек милиардер не става, но като придобива всеки ден по няколко милиона, някога ще стане милиардер. Милиардерът не се задоволява с милиони, а обикновеният човек се задоволява даже с един милион; ученият с малко знания не се задоволява, но обикновеният човек и на малко знания е доволен. Три категории знания има в света: едните знания са необходимост в живота, другите са украшения в живота, а третите са благословение в живота – последните дават мощ, сила на човека. Следователно човек трябва да се стреми към трите категории знания.

Сега, като ученици, пред вас седи великата задача – всяка сутрин да употребите две минути от времето си за връзка с Великото космическо съзнание; две минути през деня, използвани правилно, съставят истински ден. Като умножите 365 дена по две минути, ще получите 12 часа – значи истинската работа през годината се равнява на тия 12 часа, или половин ден; този половин ден ще ви донесе големи богатства. Следователно всички мъчнотии и страдания на човека не са нищо друго, освен приготвление за тия две минути. Англи-

чаните са определили тия две минути за вътрешна, духовна работа под ръководството на своя духовен ръководител (техният ръководител е един от видните адепти); благодарение на тези две минути англичаните можаха да се спасят, те благополучно минаха през мъчнотиите, които Невидимият свят им беше определил. Голям беше кранът, през който благословението от Невидимия свят тече през тези две минути. „Какво ще направим за две минути? За какво първо да мислим?“ – първата минута ще мислите за Любовта си към Бога, а втората минута – за Любовта си към ближния; няма по-велико нещо от това да мислите за Бога и за ближния си.

Изпейте сега песента „Бог е Любов“.

В неделя рано сутринта, преди да е изгряло Слънцето, целият клас, без изключение, ще дойдете на Изгрева да приложим закона за двете минути. Който е готов да изпълни този закон, той е ученик. Първата минута ще мислите върху първия закон: „Да възлюбиш Господа, Бога твоего, с всичката си душа, с всичкото си сърце, с всичкия си ум и с всичката си сила!“, втората минута ще мислите върху втория закон: „Да възлюбиш ближния си както себе си!“. Ще мислите само върху тия два закона, а всичко друго ще оставите настрана, ще мислите само – нищо друго; кашлици, смущения, болки – всичко ще забравите; ще забравите даже и да дишате – всичко трябва да спре. „Може ли да стане това?“ – в Бога всичко е възможно. Когато Бог иска, и ние трябва да искаме; когато ние искаме, и Бог иска – при тези условия всичко е възможно. Когато Бог ни покани да ни даде нещо, ние трябва да бъдем точно на определеното от Него време.

И тъй, по закона на Любовта всички ще бъдете на Изгрева на определеното време; каквато и спънка да ви се яви, ще дойдете навреме. Всичко трябва да преодолеете пред мисълта за тия две минути: че сте били болни – нищо от това, от леглото си ще станете и ще дойдете; че майка ви или баща ви умрели – пак ще дойдете; даже и вас на носилка да носят, пак ще дойдете: ще спрете носилката, ще слезете от нея и навреме ще дойдете. Ще постъпите по английски: точно навреме, и то само за две минути. Целият ви живот се заклю-

чава само в тия две минути. „Не може ли да изпълни този закон всеки сам, в дома си?“ – не, всички трябва да дойдете на Изгрева, колективно да го изпълните; там има достатъчно място – ще се наредите пред и зад боровете, на метър-метър и половина разстояние един от друг, всички да бъдете свободни. Ако опитът излезе сполучлив, ще направим и втори, и трети опит. Тъй че и за онзи свят да заминавате, пак ще дойдете на Изгрева. Докато не се изпълни законът за двете минути, на никого не се позволява да замине за онзи свят.

*

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

ОТЛИЧИТЕЛНИ ЧЕРТИ

*Тридесет и девета лекция
22 юни 1927 г.*

ОТЛИЧИТЕЛНИ ЧЕРТИ

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

Размишление.

Бе четена темата: „Отличителните черти на Соломон, на Сократ и на Толстой“.

Като говорите или пишете за някои отличителни черти, те трябва да бъдат такива, които напълно да характеризират дадено лице или даден предмет. В такъв случай, като оставам настрани второстепенните неща, питам: коя е отличителната черта на Соломон? Като погледнете едно чело, един нос или една уста, вие веднага можете да кажете коя е отличителната черта на челото, на носа и на устата – казвате: „Отличителната черта на челото, например, е разумността, на очите – способността да виждат, т.е. зрението, на устата – чувствителността“. Чувствителността произтича от съзнанието, в което се явяват ред желания – значи устата показва какви са желанията на човека; и други неща се определят по устата, но те са второстепенни. И гладът предизвиква в човека желание да яде, което се задоволява първо чрез устата. Какво се разрешава с яденето? Като се наяде, човек може ли да стане учен? Определено ли е колко пъти трябва да яде човек? Значи колкото пъти и да яде, човек не може да стане учен – яденето е само условие за учене, но чрез ядене човек нито учен става, нито знания придобива; знанието иде от друго място, от друг източник. Тренирането на тялото е условие за нещо, но знания не дава; зрението е друго условие, но и то знания не дава. И знанието даже не е най-важното нещо в живота, и то е условие за нещо – за какво? За разбиране на живота, за използване на неговите сили; без знания вие не можете да живеете – колкото и да е малък животът, поне елементарни знания трябва да имате.

Христос казва: „Аз Съм Пътят, Истината и Животът“, обаче за разбирането на този Път, на тази Истина и на този Живот са необходими знания. Под думата *Истина* Христос разбирал всички методи, чрез които Животът може да се реализира – значи Пътят води към Истината, а Истината – към Живота. Без Път човек не може да намери Истината, а без Истината не може да намери Живота – дотук Христос е спрял. Като казва за Себе Си, че е Пътят, Истината и Животът, искал е да каже, че сам Той е в този Път, в тази Истина и в този Живот; ако и вие намерите този Път, тази Истина и този Живот, ще разберете Христа – иначе ще Го критикувате, ще разисквате върху личността и живота Му, без да придобиете нещо. Ако имате един приятел, когото критикувате и той ви критикува, какво печелите? Ако двама художници рисуват картина, която представя красотата, но и двамата се критикуват, печелят ли нещо? Единият казва на другия: „Очите, носът, устата в твоята картина не са правилни“; другият пък казва: „Сенките в твоята картина не са добре поставени“. Ако критиката на двамата художници е намясто, всеки сам ще изправи картината си и взаимно ще се усъвършенстват, обаче ако критиката не е намясто, и двете картини ще останат непоправени. От резултатите, които критиката произвежда, се съди дали тя е била права, или не. Да кажете на някого, че не живее добре – това още не е критика; вие трябва точно да определите къде, как и на кое място той не живее добре – той трябва да знае в какво се изразява неговият лош живот, за да може да се поправи.

Коя е отличителната черта на Соломон? Преди всичко Соломон е бил юдеин и като такъв той не е могъл да се освободи от общите национални черти на юдеите; те са крайни материалисти – братята на Йосиф например го продадоха за пари; те не го убиха, но го продадоха. Също така юдеите продадоха Христа пак за пари, и то много евтино, само за 30 сребърника – тази е отличителната национална черта на юдеите. И Соломон, като юдеин, трябваше да реагира срещу тази национална черта на своя народ. И еврейските пророци реагираха срещу тази черта; като четете Библията, ще ви-

дите, че те навсякъде са сипвали огън и жупел само заради тази черта. Те са търсили злото в духовенството, в управляващите; направете превод да видите кое в човека отговаря на духовенството и кое – на управляващите. Духовенството, т.е. духовната страна в човека, представлява принципите и веруюто, от които се ръководят умът и сърцето на човека.

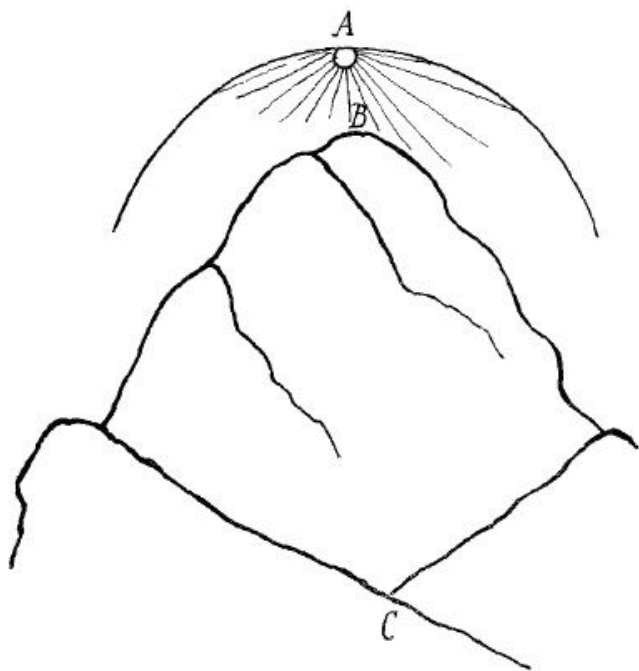
Коя е отличителната черта на Сократ? По произхождение Сократ бил грък – значи той изразява гръцките национални черти. Гърците са хитри, те се отличават със слаб морален устой – например след като воюваха десет години с Троя, те измислиха най-после една хитрина: направиха един голям дървен кон, с който превзеха Троя. Гърците са на повисоко стъпало на развитие от евреите: те умъртвиха Сократ с отрова, с по-изтънчено средство, а евреите продадоха Христа и Го разпънаха на кръст. Затова именно Сократ трябваше да се бори с по-големи престъпления.

Най-после ще дойдем до Толстой – с какво се отличава Толстой? Той е славянин. Някои учени изтъкват като отличителна черта на славяните нечистотата – те обичат да оцапат човека. Както и да е, каквото и да се казва за евреите, за гърците и за славяните, това още не е абсолютно, защото отрицателните черти на един човек или на един народ не могат още да го характеризират; те са в процес на развитие, следователно един ден от тия отрицателни черти помен няма да остане. Толстой имал големи уши, което говори за щедростта на славяните. Много престъпления в света се вършат от щедрост. По характер Толстой е доблестен, която черта отсъства в характера на Соломон и Сократ. В края на живота си Соломон казва: „Суета на суетите, всичко е суета!“ – той е изпитал всичко и след това изказал тази мисъл, като смятал, че всичко това е било необходимо за придобиване на знания. Сократ пък разсъждавал точно обратно – той казал, че чрез волята си човек може да обуздае всички свои недостатъци и слабости. Толстой, като се основава на християнството, изнася още по-висок морал, а именно: недостатъците не трябва само да се обуздават, но те трябва да се трансформират; като енергии, които вървят в низходяща посока, те могат да приемат

обратна посока на движение – възходяща. В това отношение Толстой има по-хубави черти от тия на Соломон и Сократ, обаче и тримата не са завършили още своето развитие; в бъдеще те ще дойдат на по-висока степен на развитие.

И тъй, всеки човек е минал или минава през формата на Соломон, на Сократ и на Толстой. Соломон е прекарал един живот само на ядене и пиене, физически живот; за такъв живот се изискват хора и наистина, около него е имало много жени и прислужници – това е аристократически живот; този живот се е поддържал и с наука, с четене и писане на притчи. В Сократ виждаме точно обратното – той искал да ликвидира с физическия живот, с живота на ядене и пиене, затова се предал на размишления, на философски разговори и беседи; неговата философия се заключава в мисълта: „Познай себе си!“. Той се оженил за една сприхава и нервна по характер жена, като си казвал: „Ако с философията си мога да се справя с характера на моята жена, много нещо ще постигна“. Един ден, когато Сократ разговарял с учениците си, жена му взела леген, пълен с вода, и го изсипала върху главата на Сократ. Последният запазил пълно присъствие на духа; той погледнал спокойно към учениците си и казал: „Когато едно дърво се посади, непременно трябва да се полее“ – значи той взел добрата страна от постъпката на жена си, защото разбрал законите на живота и правилно ги прилагал.

Великите хора – това са светлите точки на хоризонта, това са високите върхове на планините. Кривата линия А представя небосвода, т.е. идейния, възвишения, непостижимия свят; кривите линии В представят високите планински върхове; точката С, долу, представя долините. Когато Слънцето по високите върхове започва да изпраща повече светлина и топлина, снеговете и ледовете по тях започват да се топят; в морално отношение топенето на снеговете и ледовете представя разпуснатия живот на планините, следователно, когато хората са много любезни, много учтиви, това показва, че те са горе, по високите планински върхове, където се топят и изпращат водите си надолу. Когато няма какво да се топи, те остават сами и се проявяват толкова скържави, ка-

квито са в действителност; какво представят те тогава – голи скалисти върхове – това, което Природата е натрупала върху тях, изчезва и Природата казва: „Всичко, каквото имах, дадох, повече няма какво да давам. Като събера нови материали, пак ще ги натрупам“. Планините регулират въздушните течения. Същевременно и влагата става причина да се образуват различни течения, бури, циклони в съгласие с наклона на Земята. Когато енергията на планините стане устойчива, снеговете започват да се топят и да слизат надолу, в долините; тогава дейтелността на долините започва да се усилва: растителността става буйна, цветята се развиват добре, дърветата връзват и дават хубави плодове. Значи щом водите започват да прииждат, това показва, че животът в долините се усилва – по този начин става преливане на живота от едно състояние в друго. Ако това преливане става правилно, наричаме го *еволуция, морален устой, радост и веселие*;

ако преливането на живота не става правилно, тогава идват всички нещастия в света. С други думи казано: ако снеговете на планините се топят равномерно и слизат по всички склонове, за да напояват долините, животът в долините се развива добре; обаче ако топенето на снеговете става неравномерно, при слизането си водите завличат камъни, чакъл, тиня, вследствие на което образуват големи насипи. Следователно това, което става в Природата, става и в индивидите, и в обществата, и в народите, и в цялото човечество; енергията от техните планински върхове, т.е. от техните мозъци, понякога тече правилно, равномерно надолу към долините им, а понякога тече неправилно, неравномерно.

Съвременните хора говорят често за морал, за морален устой и т.н.; когато се образува някакво общество, хората пък говорят за Добро, за честност, за справедливост и за ред още добродетели – това говори за известни процеси, които стават в човешката душа. Кога човек говори за морал, за морален устой? Когато стане богат, само тогава човек говори за морал, за морален устой, за ред и порядък – защо? Защото той има какво да пази; ако няма какво да пази, няма защо да говори за тия неща. Следователно, когато се говори в света за морал, това подразбира пазене, грижливо отнасяне към ония ценности, които Бог е вложил в човешката душа – тези ценности могат да се пазят само с чист, възвишен живот; щом тези ценности се загубят, човек престава да се развива.

Сега, когато разглеждате отличителните черти на Соломон, на Сократ и на Толстой, каква поука можете да извадите от тях? В тези три лица вие трябва да виждате едно и също лице, което от положението на цар постепенно слиза като философ-мислител и стига в положението на човек, който иска да познае душата на народа – това са три състояния, през които човешката душа минава. Някой човек казва: „Да имам условия, това и това бих направил“ – значи този човек мечтае за царски условия; питам: ако бъдете цар, какво ще направите – ще направите това, което и Соломон направи. Казвате: „Да имам знания“; какво ще направите – ще направите това, което и Сократ направи. Сократ можа ли да раз-

реши задачата „Познай себе си“? Преди всичко гърците възприеха тази задача от източните народи. Човек няма защо да се познава, истинското самопознаване разбира познаване на онова, което е скрито в душата на човека, само това нещо трябва да се реализира; а тъй, да познава човек своите недъзи – това не е самопознаване. Тъй щото самопознаването подразбира разкриване на човешката душа, да знае човек какво добро може да направи.

Значи познаването не подразбира разкриване на човешките слабости, на човешките дефекти. Когато гениалният работи, дефектите му са извън неговия живот, той не се спира върху дефектите си. Дефектите на писателя например не са в самия него, те са в окръжаващата среда; това не зависи от неговата нервна система, но изключително от външните условия. Някой писар пише тънко или дебело – и това зависи от външните условия, от перото, от мастилото, от обстановката и т.н. От френологическо гледище това показва, че хората около него се занимават с дребнавости, които препятстват на енергията да се прояви правилно; човек трябва да дойде до положение да не се смущава от външните условия, нищо външно да не го безпокои. Срещате някой човек, виждате, че е неспокоен – защо? Дрехите му не били каквито трябва, обувките му били малко скъсани, шапката му била стара. Друг пък се смущава, че масата за ядене не била наредена както трябва: кърпите не били добре сгънати, солницата не била турена на място, в яденето нямало достатъчно пипер и т.н. Всички хора се безпокоят за дребни работи, вследствие на което техният почерк не е правилен; енергиите на техните сили и способности не се проявяват правилно и ако някой графолог разглежда почерка на съвременните хора, по него свободно може да чете характера на техните желания.

Казвам: Соломон, Сократ и Толстой са три типа, които носят в себе си известни сили. Всеки тип изобщо крие в себе си известни сили, но от всички типове един ден ще се оформи общ тип, в който ще се включва положителната философия и наука на живота; този тип ще представлява една митична книга, от която ще се изучава историята и развитието на ця-

лото човечество. Като помислим за Соломон, за Сократ и за Толстой, веднага ще си спомним за голямото влияние, което те са упражнили върху човечеството; те не са първокласни единици, има и по-високи върхове от тях, но понеже днес четохте темата „Отличителните черти на Соломон, на Сократ и на Толстой“, затова говорим за тях. Положението на Соломон като цар представя условия за придобиване на знание и мъдрост. Що се отнася до жените и наложниците на Соломон, ще ги оставим настрана, понеже те представят неговите костюми, т.е. неговите желания, които всеки ден могат да се менят; въпрос е дали този цар е могъл да обича всички тия жени. Какво представлява числото 1200, т.е. 900 жени и 300 наложници, от кабалистично гледище? Това са 12-те зодии – значи на всяка зодия се падат по сто жени. В числото 900 9-те представя крайния предел, до който могат да стигнат желанията на човека; в числото 300 тройката например показва число, с което може да се работи на физическия свят.

Когато Соломон прибрал при себе си тия 900 жени и 300 наложници, той криел в душата си идея, съвсем различна от тази, която съвременните хора му приписват – те му приписват повече грехове, отколкото той имал; тези жени били негови ученички и слушателки. Неговите грехове не се заключават в това, че имал много жени, но във факта, че се отклонил от Бога. Неговите ученички отдалечили сърцето му от Бога, вследствие на това Соломон изгубил равновесието си – той се подкупил, увлякъл се и паднал; заедно с това той съградил няколко езически храма и служил на други богове. В това именно седи погрешката на Соломон. Когато се казва, че човек върши престъпления, това не е право. Човешката душа е нематериална, неуловима, немислимо е душата на човека да се опетни или оцапа; тялото на човека може да се подложи на мъчения, може да се петни, да се разпъва, но що се отнася до неговата душа, тя е свободна, независима; щом се отдели от тялото, тя веднага се изчиства. Единствената грешка на хората седи в мисълта им, че душата може да се петни; душата нито се петни, нито се заробва. Има деликатни страни в чувствата на човека, където докосне ли се нещо

отвън, може да създаде ред нещастия за него, но това още не е човешката душа.

Представете си, че вие посещавате един свой приятел, когото не сте виждали цели десет години. По този случай той ви приготвя хубава баница с мляко, с чисто масло и ви предлага да я разделите между десетина свои приятели, които поканил пак по случай вашето гостуване. Вие поглеждате към баницата, вижда ви се приятна, съблазнителна. Ако хвърлите око на някое парче от средата на баницата като на най-хубаво, от този момент вече вие се натъквате на грехове и нещастия, от този момент вече вие пускате малкото краче на дявола в себе си, от този момент започват греховете ви, които с хиляди години ще ви следват. Казвате: „Какво да правя тогава?“, трябваше да вземете за себе си крайчето на баницата, а не най-хубавото парче – ако постъпите така, от този момент щастieto ще започне да ви следва. Всичките парчета на баницата са от едно и също качество. Казвате: „Еди-кой си човек е по-добър от мене, а еди-кой си е по-лош“ – в това именно седи вашата погрешка, вие трябва да знаете, че всички парчета от баницата са от едно и също качество и са еднакво опечени, следователно от Божествено гледище към всички хора трябва да имате еднакво почитание и уважение. Докато правите разлика между хората, че едни са по-добри, а други – по-лоши, вие всякога ще бъдете нещастни; кажете ли, че хората в някое братство не живеят добре, вие не делите баницата правилно; от този ден нещастieto няма да напусне дома ви.

Питам: кой е събрал хората в обществата? Ако мислите, че те сами са се събрали, лъжете се; Бог, Любовта е събрала хората в обществата; за да се съберат хората на едно място, между тях непременно трябва да има Любов. Докато между хората няма никакъв идеал, докато Любовта не влезе между тях, те не могат да образуват общества. За да се поддържат обществата, всеки трябва да внимава за своя живот, правилно да дели баницата – в това седи истинският морал; въпросите се разрешават с правилно деление, а не със заканване или със заплашване – последните са палиативни средства.

Затова казвам: виждайте доброто във всеки човек, виждайте добрата страна на всичко! Представете си, че всички хора живеят добре, че всички са светии; как мислите, при това положение щяхте ли да бъдете щастливи – нямаше да бъдете щастливи; при това положение хората щяха да изпитват такова недоволство, каквото никога на Земята не е съществувало.

Ще приведа един пример, който илюстрира недоволството на съвременните хора – хората са недоволни и оттам, откъдето нямат право да бъдат недоволни. Един майстор грък се качил един ден на къщата си да поправя нещо. По невнимание той се подхлъзнал, паднал от къщата и строшил крака си; започнал да плаче, да роптае и се обърнал към Зевс с думите:

– Господи, аз мислех, че си от добрите богове, а ти създаде такъв закон, според който трябваше да си счупя крака.

– Какво искаш да направя?

– Изхвърли този закон, да не действа повече в света, за да бъдат хората свободни.

Какъв бил този закон – законът за земното притегляне, според който всяко тяло, хвърлено във въздуха, пада на земята.

– Добре, още утре ще бъде твоята воля; кракът ти ще оздравее.

Този майстор, здрав вече, отишъл пак на работа. Махнал с чука във въздуха, но той увиснал, не могъл да се върне пак назад; ударил с друг инструмент – и той увиснал във въздуха; каквото подхвърлил във въздуха, всичко увиснало. Седи той, чуди се какво да прави, но вече ядосан, недоволен от новото положение, от новия закон. Цяла седмица стоели чукът и другите инструменти във въздуха и той нищо не могъл да върши.

Който иска да живее според съвършените закони, той ще стои на едно място във въздуха, без да може да работи; който не е готов за тия закони, той ще живее според несъвършените закони: ще работи според тях, макар и да чупи понякога краката си. Затова казвам: по-добре с опасност за краката, но

с разумност за главата, отколкото с опасност за главата, а с разумност за краката.

Същото се отнася и до вас: по-добре с мъчнотии да вършите всичката си работа, отколкото да казвате: „Защо Бог е създал света така, а не иначе“. Когато сте спели, Бог е мислил, правил хиляди опити, докато най-после е създал най-красивия свят, от който вие сте недоволни. При сегашните условия по-хубав свят от този не може да съществува и по-добър живот от сегашния не може да съществува. Като не разбирате живота, казвате: „Защо Бог ни е пратил на Земята?“, на този въпрос всеки сам трябва да си отговори, затова за следния път пишете върху темата: „Защо Бог ни е пратил на Земята и каква работа ни е дал?“. Според положителната философия човек трябва да бъде доволен от живота, който му е даден, защото след време този живот ще се трансформира в нещо по-хубаво. Формата на сегашния човек не е съвършена още: с умовете, които хората имат днес, те не могат да разберат Божиите пътища, обаче те не трябва да се отчайват; те ще пострадат, ще потъгват, ще се помъчат, но един ден ще се домогнат до положителната философия, ще разберат живота. Те ще имат по 900 жени и 300 наложници, ученички и слушателки, като Соломон, и ще изучават философията на живота. Те ще имат най-лошите жени, като Сократ, и ще изучават философията „Познай себе си!“. Те ще бъдат и в положението на Толстой и жените им няма да им позволяват да реализират идеите си. Соломон казваше: „Не е лесно да излезе човек на глава с толкова жени!“, Сократ казваше: „Всяко дърво, като се посади, трябва да се полее“, жената на Толстой пък казваше: „Не е дошло още времето за това учение“.

И наистина, не е дошло още времето за Новото учение – защо? Защото хората са недоволни. Човек трябва да бъде доволен от положението, в което се намира, и да благодари за всичко: да благодари за хляба, за въздуха, за водата, за дрехите, за обувките. Всяка сутрин човек трябва да благодари на Бога за всичко и да каже: „Боже, помогни ми, дай ми сила да работя, да изправа всичко! Макар днес да съм със скъсани дрехи и обувки, но един ден всичко ще изправа“. Бог все-

ки ден ви дава възможност да работите; Той ви е дал една картина, която трябва да изработите, като определя къде да отидете, какво да правите, а вие се отказвате, не искате да изпълните Неговия съвет, да не ви съдят хората. Ако работите, никой няма да ви съди. Умният лесно намира погрешките си, той знае, че погрешките седят в неправилното приложение на принципите, а не в самите принципи. Когато майката дава твърда храна на детето си, желанието ѝ е добро, но преждевременно е дошло – малкото дете трябва да се храни с мека, с течна храна.

Питам защо ви проповядвам за Любовта – защото вие сте малки деца и трябва да се храните с мляко; в бъдеще, когато пораснете и дойдете на Земята, няма да ви говоря вече за мляко, за Любовта, но ще говоря за костите, за Мъдростта – тогава ще кажа: едно време, когато бяхте малки деца, нуждаехте се от мляко, но сега имате вече зъби, сами дъвчете храната си, затова ви трябва твърда храна. Ще кажете: „Едно време ни държахте близо до гърдите си“ – да, минаха вече тези времена, така постъпва Природата, така постъпва и Бог. Тъй щото когато става въпрос за обич, за близост, трябва да знаете, че обичта, както и близостта, са вътрешни. Разбирането е вътрешно.

Природата работи сега, за да превърне соковете на Любовта в светлина; светлината ще превърне в знание, знанието – в живот, живота – в абсолютна истина, а истината – в свобода. Така ще се дадат на човека всички възможности да реализира желанията на своята душа; когато реализира напълно всички красиви и възвишени желания, човешката душа ще се задоволи, тогава и Бог ще бъде доволен от човека. В Писанието е казано: „Ще се всели Бог в душата, в умовете, в сърцата, в телата ви, за да се радвате на Неговите дела!“.

*

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

КЛАСИЧЕСКАТА КНИГА НА ЛЮБОВТА

*Четиридесета лекция
29 юни 1927 г.*

КЛАСИЧЕСКАТА КНИГА НА ЛЮБОВТА

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

Размишление.

Бе четена темата: „Защо съм пратен на Земята?“.

Изпейте упражнението: „Изгрява Слънцето“.

Колко отговори могат да се дадат на зададената тема?
Колко отговори могат да се дадат специално на думата
защо?

Сега ще напиша няколко действия, върху които трябва
да разсъждавате:

$$2 + 4 = 6;$$

$$2 \times 4 = 8;$$

$$4 : 2 = 2.$$

Това са прости аритметически действия. Защо между числата 2 и 4 се туря знакът плюс – за да се покаже, че действието е събиране; числото 6 е отговорът на това действие; има ли друг отговор – не, този е единственият. Допуснете, че това са живи същества, например яйца, от които могат да се излюпят пиленца. Колко пиленца могат да се излюпят от тия яйца – шест пиленца. Ще имате ли печалба от тях? За да живеят, тези пиленца трябва да се хранят. Числото шест е неутрално. Щом съберете числата 2 и 4 на едно място, вие ще дойдете до границата на едно реално число. Когато от числото 4 извадите 2, вие ще получите числото две; числото 4 е строго, положително число, което произвежда страданията в света; щом го разделите на две, ще получите едно меко число, а именно числото две.

Често хората изпитват голям страх, без да знаят причините за страха – коя е причината за страха им? Че могат да счупят някой прозорец и после трябва да плащат. Питам: има ли такива прозорци в тях, които могат да се счупят? Има, но

те могат да се счупят само при условие, че вятърът се усили; щом вятърът престане, и опасността за счупването на прозорците е избегната.

Сега, като разглеждаме аритметическите действия, натъкваме се на ред закони, които имат приложение в самия живот. Например числото 4 представлява краен предел на нещо, с него се изобразява квадратът; който попадне в квадрата, той се намира в крайно напрежение, в положението на пълна бомба и за да излезе от него, човек трябва или да го изпразни, или да го пукне някъде, да направи дупка в него. Ето защо, когато човек се намери в напрегнато състояние, явяват се страданията – в този смисъл страданията не са нищо друго, освен изтичане на излишна енергия; щом излишната енергия от човека изтече, и страданията за него престават. Например различните болести, които човек изпитва, като главоболие, коремоболие, болки на сърцето и др., не са нищо друго, освен напрегнати състояния – тия състояния се дължат на известни подпушвания, които стават както в нервната, така и в останалите системи на човека.

Често хората подпушват мисълта си от страх. Например имате син, който следва в странство. В първо време вие сте спокойни за него, радвате се, че той работи добре, и мечтаете, че като свърши университет, велик човек ще стане. Един ден отивате при една врачка, да ви каже нещо за вашия син; тя хвърля карти, хвърля боб и казва, че на 33-годишната си възраст синът ви ще умре. От този ден вашето спокойствие се нарушава, вие започвате да се безпокоите, да се тревожите за сина си; тази врачка е станала причина да се безпокоите, да се страхувате за сина си – значи вие вярвате на врачката повече, отколкото на вашето вътрешно чувство. Досега аз не съм срещнал човек, който да не вярва в някоя врачка; човек все вярва в някоя врачка, няма човек, който да не е лековерен в едно или в друго отношение. Вятърът духа, прозорците се подвижват, казват нещо тайнствено на човека и той става лековерен; вятърът влиза отвън, иска да разговаря с нас, а пазачите на прозорците пазят, не го пускат да влезе, защото има карантина – задоволителен ли е този отговор?

Сега, като умножите 2×4 , или 4×2 , получавате числото осем. Защо между тези две числа поставяте знака за умножение? Каква е разликата между събирането и умножаването? Какъв процес представлява поставянето на яйца под някоя кокошка – това е процес на събиране; какъв процес се извършва при излюпване на пиленцата – умножаване; значи при умножаването влиза един елемент, по-висок от този, който влиза при събирането. Събирането е закон на приготвяне. От ред години вече вие се занимавате с окултната наука, но все още не сте се домогнали до ония елементарни правила, с които можете да си обяснявате вътрешните преживявания – вие често променяте състоянията си, което показва, че минавате през една област на настроения. Например както седите и размишлявате, изведнъж вдигнете червеното знаме и сте готови да воювате; след малко размислите, стъгнете знамето, омърлушите се и казвате: „Не му е времето още“ – и се връщате назад. Можете ли да си дадете отчет кои са съществените причини, поради които тъй лесно изменяте състоянията си?

Един добър метод срещу настроенията е четенето на книги от различни автори. Ако имате някакво мрачно, тежко настроение, четете някоя книга от автор, който е идеалист, и ще видите, че настроението ви ще се подобри; и обратно – ако сте добре разположени, четете някоя книга от материалист писател и ще видите, че настроението ви веднага ще се понижи. Ако имате някакъв усъвършенстван термометър, мерете с него температурата си, за да видите какви понижавания и повишавания стават с нея при различните настроения и преживявания, които минавате. Когато се съмнявате, достатъчно е да изживеете нещо силно, за да не остане сянка от съмнението ви – това показва, че малко или много човек все се поддава на влияния. Достатъчно е да минете покрай някое дете, което ще ви каже една обидна дума, за да се повлияете от нея – ако това дете ви запита дали сте болен, защо имате малко жълт цвят на лицето, вие веднага ще се върнете у дома си и ще започнете да се самонаблюдавате какво ви боли; като мислите по този начин, ще намерите, че имате някакво възпаление в червата или в бъбреците, или в слепото черво и т.н.

Съвременните хора още не са дошли до положението на гъската или на патицата – да мажат перата си с някаква мас, благодарение на която да не потъват във водата; като намаже перата си с мас, в колкото дълбока вода и да влезе, гъската никога не потъва. По същия начин и дяволът постъпва със себе си – като види, че може да пострада някъде, той намазва перата си с някакво масло, за да не потъва във водата. Вие още не сте патици, но сте кокошки; казвате: „Възможно ли е да сме кокошки?“. Като казвам, че не сте патици, но сте кокошки, имам предвид, че като плува във водата, патицата намазва перата си с мас, за да не отнема водата топлината на тялото ѝ; кокошката обаче, която живее на суша, не се занимава с това изкуство – да се маже с мас. Мнозина казват, че животът е море; да, зависи как живее човек – ако животът е море и може да ви удави, трябва да имате малко мас на перата си. На въпроса „Защо?“ никога не може да се отговори, т.е. по-право не може да се даде положителен, абсолютен отговор. Тъй щото на въпроса защо числата се събират, изваждат, умножават и делят не може да се даде никакъв отговор. Например числото 2 може да се събира, да се изважда, да се умножава, да се дели и т.н. На въпроса защо Бог е изпратил човека на Земята също така не може да се даде абсолютен отговор. От това, че Бог е изпратил човека на Земята, разбираме закон на ограничаване.

Казваме, че Бог е изпратил човека на Земята, но може и никъде да не го е изпратил. Някой сънува, че е ходил в Америка, в Англия или другаде някъде, но става сутринта, вижда, че никъде не е ходил; тъй щото когато някой казва, че е ходил на Слънцето, това е толкова вярно, колкото че е ходил насън в Америка, в Англия или другаде някъде. Значи идейното ходене не трябва да се смесва с физическото – идейният свят е свят на освобождаване, а физическият – свят на ограничаване. Да бъдете близо до Бога, това значи да сте в света на освобождаването, т.е. да сте освободени от всякакви ограничения; да сте близо до Бога, това значи да сте в една атмосфера чиста и възвишена и да живеете между същества, които напълно разбират вашия ум, вашето сърце, вашата душа и постъпват с вас тъй, както вие разбирате. Да

сте далеч от Бога значи да сте между хора, които никак не ви разбират. Учителят разбира ли ученика си – не го разбира: щом ученикът не знае урока си, учителят веднага му пише слаба бележка. Ученикът разбира ли учителя си – и той не го разбира: щом не отговори добре, той се сърди на учителя си, че му писал слаба бележка. Когато готвачката не готви добре, господарката ѝ веднага я уволнява. Изобщо съвременните хора не се разбират помежду си.

Сега всички трябва да изучавате основните принципи и закони на живота, за да разбирате своите вътрешни състояния. Следователно, когато човек дойде до положение да разбира своите вътрешни състояния, само тогава той може да живее идейно; ако не разбира своите вътрешни състояния, той всякога ще се излага на закона на илюзиите. В свършенния човек всичко е хармонично, той живее в голямо изобилие; идейният човек живее в чистота, в широчина на своите идеи, в сила, в мощ, във вътрешно разбиране и прилагане на Божествените закони.

Представете си една майка, която има две деца. Един ден бащата донася вкъщи два килограма круши от два вида: всяка круша от единия вид тежи по четвърт килограм, а всяка круша от втория вид тежи по 50 грама. Майката дава на едното си дете една от хубавите круши, които тежат по 250 грама, а на другото дава една от крушите, които тежат по 50 грама. Детето, което е получило голяма и хубава круша, има едно мнение за майка си, а другото, което е получило по-малката круша, има друго мнение – първото дете е доволно от майка си, а второто е недоволено. Майката се усмихва и казва: „Няма нищо, деца са“. Не, това са символи, в които се крият известни закони. Ако дам на едного едно хубаво самопишещо перо със златен писец и със златна верижка, а на другото дам едно просто желязно перо, което струва едва 10-15 лева, какво ще бъде разположението на тия двама души по отношение на мене? Или да допуснем, че на едного дам една хубава класическа книга, а на другото – един прост буквар за първо отделение – какво разположение ще имат тези двама души към мене?

Следователно, който само говори някому за Любовта, без да я прилага, той му подарява буквар за първо отделение – буквар на Любовта; който пък говори някому за Любовта, но същевременно я прилага, той му подарява класическа книга на Любовта. Питам: еднакво ли струват тия две книги, каква е разликата между едната и другата? Който чете буквара на Любовта, той се надува като петел, като пуяк – защо? Такива са качествата на буквара. Който чете класическата книга на Любовта, или книгата на свършенството, той мисли дълбоко, постоянно ходи, плаче – защо плаче той? Защото в тази книга има сухи формули, които той трябва да чопли, да развива, да разработва, докато извади нещо от тях. Букварът на Любовта казва: „Който ме чете, той ще охка, ще се мъчи да научи азбуката на моя език“. Книгата на свършенството, или класическата книга на Любовта, казва: „Който ме е взел веднъж в ръцете си, той ще разбере, че съзлите от очите му трябва да пресъхнат“; тя изисква от човека готовност за всяко добро дело, добро начинание – ако някой е богат, той трябва да знае, че ще дава.

И тъй, които са чели буквара на Любовта, като заминат за онзи свят, ще влязат в небето на букварите – значи има едно небе на букварите, в което влизат само малките деца. На какво са емблема децата? В живота си старите хора четат буквара на Любовта, а децата – класическата книга на Любовта. Защо е така? Защото децата плачат. Ако някое дете плаче, то плаче за майка си – това е физиологически закон. Когато при зачеването на някое дете майката плаче, като се роди, детето също ще плаче – изобщо детето преживява състоянията на майка си и на баща си. Детето никога не боледува за себе си, детето никога не плаче за себе си – ако майката е била болна, и детето ще бъде болно; ако майката е била невежа, и детето ще бъде невежо; затова се казва, че греховете на майката са грехове и на децата. Оттук можем да извадим следния закон: за да роди човек една здрава, светла и благородна мисъл или едно здраво и благородно желание, те непременно трябва да се родят без охкане и пъшкане. И мислите, и чувствата, и желанията се зачеват, раждат и живеят като човека, следователно всяка мисъл, която човек е родил

в някакво болезнено състояние, също като него ще стене, ще плаче. Затова е казано в Писанието: „Постоянно се молете, винаги се радвайте и непрестанно благодарете!“ – това е състоянието на детето.

Питам: ако в ума на някой човек едновременно се родят няколко идеи, какво заключение ще извадите за него? Ако в ума на някой човек се родят едновременно пет-шест идеи, той е млекопитаещо; ако в ума му едновременно се родят десетина идеи, той е от рода на птиците; ако в ума му едновременно се родят хиляди идеи, той е от рода на рибите; и най-после, ако в ума на някое същество се роди само една съществена идея, това същество е човек. Един ден срещнах една стара баба, която ми каза: „Ех, синко, родих аз 20 деца, но нито едно не ми остана“; питам: не беше ли по-добре да е родила едно дете, но да ѝ остане живо, отколкото да роди 20 деца, но нито едно от тях да не остане живо? Ако вие сте имали 20 вярвания в живота си, но нито едно от тях не ви е останало, какво ви ползват тия 20 вярвания? Вие започвате с мисълта, че Бог е Любов, а после казвате, че с Любов не може да се живее; започвате с мисълта, че Бог е Правда, вървите известно време с тази мисъл, но после казвате, че и с Правда не може да се живее; казвате, че Бог е Истина, искате да живеете според тази Истина, но после намирате, че и с Истина не може да се живее; започвате с мисълта, че Бог е Мъдрост, но казвате, че и с тази Мъдрост не може да се живее, намирате, че по-добре е човек да живее по простому, отколкото с Божията Мъдрост; искате да живеете според Божията Добродетел, според Божията милост, но в края на краищата от всичко това се отказвате, докато останете само с една проста мисъл в ума си – че Бог за всичко промисля. Какво разбирате под думите, че Бог промисля за всичко – когато някой работник копае лозето на господаря си с Любов, последният ще промисли за неговата храна и заплата, но ако работникът седи някъде, спотайва се и не работи лозето на господаря си, последният няма да промисли за неговата прехрана.

Изводът, който можете да направите от говореното, е следният. Казвате: „Толкова време живяхме на Земята, но какво научихме?“ – наистина, всеки трябва да се запита как-

во е научил, след като е живял известно число години на Земята. Вие не сте направили анализ в себе си – да видите какво сте придобили от живота; вие живеете като царски синове, като велики хора и току се обръщате към един или друг автор, да прочетете какво са казали те за Слънцето – четете един, втори, трети и казвате: „Зная вече какво е писал едичкой си автор за Слънцето, зная какво е писал втори автор за Слънцето...“ и т.н. Сега, като задавам въпроса защо Господ ви е пратил на Земята, важно е да знаете дали Той ви е пратил на Земята; преди всичко въпрос е дали вие сте на Земята – да не излезе, че сънувате, че сте на Земята? Ако това е сън, вие ще се намерите в положението на онази млада мома, за която се говори в една приказка: тя сънувала една вечер, че се оженила и родила едно красиво дете, което наскоро след това умряло; като станала сутринта, момата разправила съня на майка си и двете започнали да плачат за умрялото дете. Реалният живот не допуска никакви противоречия; щом има противоречия в живота, този живот е сън, хипнотическо състояние, следователно, докато живее в противоречия, човек още не е реално същество. Който се съмнява, той не е реално същество – съмнението е израз на излишна енергия, човек се съмнява в недействителни неща; някой има една фалшива лира, за която казва, че му е непотребна, излишна и не може да я употреби – такова нещо представлява съмнението в човека.

Всички говорят за реалността на нещата, търсят реалността и не я намират – защо? Защото се движат още в свят на илюзии, на заблуждения. Хората трябва да изживеят своите заблуждения; като излязат от тях, тогава ще влязат в реалния свят – в света на Истината. Някой казва, че не вярва в Господа, че съществуването на Бога не е реално и т.н. – кое е реално според вас? Тъй както хората живеят, реален живот ли е техният – те се раждат, растат, развиват се, боледуват, бият се, карат се, убиват се, докато един ден изчезнат от лицето на Земята; не, това още не е истинският живот, това е живот на раници. Един ден, като свалите всичките си раници и ви претеглят колкото тежите, това сте вие, това е животът на душата, животът на реалността; великите, учените хора каз-

ват, че душата на човека тежи само 33 грама. Докато човек е жив, ще го теглят, за да видят колко килограма тежи; като умре, пак ще го теглят; и най-после, когато тежи 33 грама, той вече влиза в реалния свят. В това отношение аз не съм правил опити, не съм теглил човека като жив и като умрял, за да видя колко тежи – това са твърдения на някои учени хора; те казват, че душата на човека тежи 33 грама, доколко е вярно това – не зная. Тъй щото ако искате да видите колко излишък носи човек на гърба си, направете изчисления: претеглете някой човек, разделете теглото му с числото 33 и ще намерите отношението, което показва колко пъти човек е по-тежък от нормалното си тегло. Ако някой човек тежи например 66 кг или 66 000 грама, като разделите $66\,000 : 33 = 2000$. Значи отношението е $1 : 2000$.

Питам: вярата ви, с която посрещате мъчнотиите в живота си, намира ли се в отношение $1 : 2000$? Значи животът на човек, който тежи 33 грама, трябва да издържа на мъчнотии, които са 2000 пъти по-големи от теглото му – този закон, това отношение е вярно и за вярата, и за силата на живота, вложена във всеки човек. Ето защо, когато се натъкне и на най-големите страдания, човек трябва да разшири душата си и да каже: „Животът, който Бог ми е дал, има само външни, но не и вътрешни противоречия“ – при това разбиране и 42° температура да има, човек ще бъде спокоен и ще каже: „Каквато и температура да имам, аз зная, че няма да умра, защото вътрешната ми температура е толкова голяма, колкото животът я изисква“. Като дойде смъртта при такъв човек, той ще я хване за ушите, ще я разтърси и ще каже: „Аз не искам да умра!“; смъртта ще го погледне, ще види, че не може да се бори с този човек, и ще си отиде.

Като ви говоря по този начин, вие се въодушевявате и мислите, че сте готови изведнъж всичко да направите; затова като видите, че някой има мъчнотии и страдания, намирате, че те нищо не представляват, обаче щом мъчнотиите и страданията дойдат при вас, веднага кармата ви става тежка и губите всякакво самообладание. И наистина, най-трудната наука в света е самообладанието, най-мъчно човек владее себе си; след като завършите всички науки, най-после

ще дойдете до науката на самообладанието. Най-малко десет пъти ще побелее главата ви, докато се научите да се самовладеете – най-трудната, най-мъчнопостижимата наука е науката на самообладанието; съвременните хора са едва във въведението на самообладанието. Говорите нещо на някого, давате му някакви съвети, а той казва: „Да ми падне този човек в ръцете, ще го науча аз!“; да, човек всичко може да направи, но всичко не дава добри резултати. Има произволни състояния в човека, които не зависят от него, има грехове, които човек върши несъзнателно, независимо от своите разбирания; има тайни грехове, за които човек не е отговорен. Например как ще изплатите греховете и престъпленията си, направени насън – за тия грехове ще ви съдят пак насън, а не в будния ви живот. Ако правите добро насън, пак насън ще ви възнаградят. Има разлика между доброто и злото, което човек върши в сънния и в будния си живот.

И тъй, да се върнем пак към въпроса защо човек е дошъл на Земята; който се наеме да отговори на този въпрос, той трябва да го обоснове с всички аргументи, научни и теоретични, както способният студент защитава своята докторска теза – той привежда доказателства от 99 автори. Следователно във връзка със зададения въпрос се явяват въпросите „Защо Господ създаде човека?“ и „Как го създаде?“. Въпросът „Как Бог създаде човека?“ се отнася до знанието, до желанието му да учи занаят; при въпроса „Защо Бог създаде човека?“, т.е. защо създаде калта, се вижда желанието му да знае за какво може да употреби тази кал – тази кал е създадена за продаване. И тогава на въпроса защо Бог ви е изпратил на Земята ще си отговорите, че сте изпратени да си купите по една кола.

Изпейте песента „Бог е Любов“!

*

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

В ЖИВОТА

*Четиридесет и първа лекция
6 юли 1927 г.*

В ЖИВОТА

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

Размишление.

Бяха четени резюмета на темите: „Най-лесният въпрос“ и „Защо Господ ме е пратил на Земята?“.

Съвременното човечество е влязло в нова област, която изисква нови разбирания и нови методи за живота; новата област изисква от хората и пълно самовладеене, тя изисква и нова наука. Новата наука не е за обикновени ученици, които не могат да се самоовладяват; обикновеният ученик едва има понятие какво нещо е самоовладяването. Самовладеенето е наука за светиите, за адептите, за великите Учители в света, но и учениците на окултизма отчасти поне трябва да прилагат самовладеенето в живота си, и те трябва да имат светлина върху въпроса за самовладеенето. Нещастията, които сполетяват съвременния човек, се дължат на това, че той не може да се самоовладява. Детето, което носи гърне с мляко на главата си, като не може да се владее, счузва гърнето и разлива млякото, след това плаче – кой е виновен за това? То само е виновно; благото беше на главата му, но не можеше да го задържи. Кой е виновен за нещастията на богатия старец, който заровил богатството си някъде в земята, а после забравил мястото, където го е заровил – той сам е виновен. Кой е виновен за пияницата, че губи здравето, способностите си – той сам е виновен, неговият нередовен живот го съсипва.

Сега не е въпросът да търсим виновния за нещастията в живота, но важно е какъв метод трябва да се приложи за разрешаването на задачите в живота. Краката например отдавна са разрешили своята задача, те живеят помежду си в мир и съгласие; когато човек пита как трябва да разреши задачите си, краката му казват да се учи от тях. Защо ходи човек – човек ходи, за да разреши социалните въпроси в своя живот.

Докато е в покой, човек мисли и разсъждава; щом тръгне, той разрешава нещо. Как ходи човек: някой тръгва първо с десния, а после – с левия крак; друг пък обратно: първо с левия, а после – с десния. Дали с десния или с левия ще тръгне, това има значение за резултата на неговата работа, но като вдига един крак след друг, той върви към известна цел, разрешава известна задача; като се движат, краката разговарят помежду си и разрешават някаква задача.

Ние наричаме краката *област на човешките добродетели*, ръцете пък само благославят. Десетте пръста на краката представят десет метода, чрез които човек може да разреши известен социален въпрос. Хората се различават в хода си: едни кривят краката си навътре, други – навън, трети стъпват силно на петите си, четвърти – на пръстите си и т.н.; причината за тези изкривявания се дължи на отклоненията, които човек е направил в своя живот. Първоначално човек е ходил правилно, вследствие на което и задачите му били разрешени. Първоначално Разумният свят, Разумните сили са действали чрез краката, а не чрез главата; първо краката са възприемали и прилагали Божествените закони, а после – главата. Като са знаели това, за да въздействат на учениците си, учителите в миналото са ги биели по краката с фаланга – когато набиете човека по краката, той става умен, но, разбира се, не трябва да се бие, докато всичко забрави. Когато имате едно своенравно, невежо дете, вземете една пръчица и го набийте по единия и по другия крак и вижте каква промяна ще стане с него. Като не разбирали този закон, много учители биели учениците си по ръцете вместо по краката.

Първото нещо, което се изисква от човека, е да държи в изправност краката си – човек не може да бъде добродетелен, ако краката му не са в изправност. Представете си, че някой като върви, удря краката си ту в един, ту в друг камък, рита ту този, ту онзи човек, спъва се, пада, става – какво показва това? Този човек има някакъв съществен дефект в краката си, който се отразява върху неговия ход. Затова именно човек трябва да пази краката си, казано е в Писанието: „Твоето Слово е светилник на нозете ми“ – значи за да се приближи

при Бога, човек трябва да започне с методите на движението. Неговият крак например е царственият крак. Когато иска да разреши някой въпрос на жертва, човек трябва да стъпи с левия крак, а десния да вдигне нагоре, да го освободи от работа; когато иска да разреши някой въпрос, който има отношение към ума, ще стъпи първо с десния крак. Тъй щото когато тръгвате с някой човек да вършите някаква работа от сърдечен или умствен характер, ще познаете как ще свършите работата си от това с кой крак тръгвате: десният крак е свързан със силите на Мъдростта, а левият – със силите на Любовта. Затова когато предприемате нещо, което се отнася до Мъдростта, ще се допитвате до десния си крак; когато предприемате нещо, което се отнася до Любовта, ще се допитвате до левия си крак. Който може при ходене да владее краката си, той ще владее и ръцете си. Истинският човек се проявява чрез своите ръце и крака. Ако отрежат краката на човека до коленете и ръцете – до лактите му, той е изгубен вече; той се връща в първичния свят и се лишава от условията на всякаква проява. Тази част на краката – от коленете надолу, и на ръцете – от лактите надолу, са създадени след разрешаването на важни социални въпроси в живота.

Казвате: „Как трябва да живее човек, че между сърцето и ума му да има хармония?“; за да има хармония между ума и сърцето на човека, той не трябва да се държи по-дълго време на единия или на другия крак. По движенията на човека, по хода му можете да познаете дали той е благочестив, или не, дали е крадец, или не; изобщо всичко, каквото човек мисли и чувства, се отразява върху хода му. В движенията, в хода на човека са отбелязани не само сегашните му черти, но и такива, които той носи от миналото. Някой върви и подхвърля краката си ту на една, ту на друга страна – това са атавистически прояви на миналото; човек трябва да ходи правилно, той трябва да внимава в движенията, в стъпките си и да се коригира. „Ама не е ли позволено да ходя както искам?“ – щом искаш, всичко ти е позволено, но трябва да знаеш, че лошите последствия на кривите ти постъпки и движения ще те следват; никой не може да избегне последствията на

своите постъпки. „Ама не мога ли да пиша както искам?“ – не можете, за писмеността има правила, които трябва да се спазват; всяка буква трябва да се постави на мястото си, не се ли постави на мястото си, написаното от вас няма да има никакво съдържание.

Съществува наука за ходенето, която днес мнозина изучават. От походката на човека се съди за неговите мисли и чувства, за въпросите, които го занимават, за неговия произход, за неговата чистота и т.н. – изобщо целият характер на човека е описан в хода му; който разбира тази наука, той всичко може да чете. Това показва, че няма нещо скрито-покрито в света: хиромантикът чете по ръката, а онзи, който разбира науката за движенията, чете по хода на човека; и простите хора, които се ползват от житейската си опитност, познават нещо по хода на човека и затова казват: „Който много бърза, той назад остава“. В Школата бързане не се позволява; бързите, лесните работи са от лукавия, Бог никога не бърза – Той се занимава с най-бавните, с най-мъчните работи. Човек се занимава с обикновените работи. Лукавият се занимава с бързите и лесни работи, той бърза, иска да пести време. Не, щом трябва да свършите някаква работа, никакво бързане не се позволява; много време имате на разположение, няма защо да бързате толкова – от вас се изисква постоянство в работата, но никакво отлагане и бързане. Работете, без да се стремите да свършите работата си час по-скоро; от вас се изисква да пригответе условията за дадена работа и да постоянствате, а кога ще я свършите – това не е ваша задача. Всяко упражнение е подготовка за дадена работа, която ще дойде отпосле.

Например даде ви се упражнение да носите десет пъти на ден вода; казвате: „Какво ще придобия с това упражнение?“. Първо, ти каляваш волята си, която оказва влияние върху ума, а умът – върху чувствата; чрез носене на вода неусетно в организма се внася малко влага, малко магнетизъм, който неутрализира разрушителното влияние на електричеството, особено в слабите, в сухите натури. Носенето на вода внася мекота в човешкия характер, посредством която той привли-

ча праната на живота; носенето на вода е подготовка към устойчив живот. Тъй щото ходете по десет пъти на ден за вода, но не бързайте; това упражнение ще даде добри резултати. Правил ли е някой от вас опити да брои колко крачки има до изворчето, колко пъти стъпвате с левия и колко пъти – с десния крак? При това интересно е да следите дали крачките и през десетте пъти на носене вода са еднакво големи. Тези неща, колкото и маловажни на вид, имат голямо значение. Нека онези от вас, които са свършили вече упражнението, направят тези изчисления, да видят колко крачки има до изворчето; от дадените статистически цифри ще извадим законите на движението. По тези числа ученият може да чете и да размишлява, да вади научни заключения.

И тъй, ще знаете, че законът за самовладеенето е в зависимост от закона за движението – който не може да владее краката си, той не може да владее и своите умствени способности; ученикът трябва да владее движенията си, да върви правилно. Който върви и се клати надясно-наляво, той няма хармония между ума и сърцето си, между мислите и чувствата си, вследствие на което заболява от неврастения; като ходи, някой човек удря силно с петите си и предизвиква голямо сътресение на гръбначния си стълб, това сътресение се предава и на главния мозък. Човек трябва да върви тихо, спокойно, едва да се чува, че стъпва. Защо някои хора, когато ходят, тропат силно с краката си, какво означава тропането? Когато детето тропва с крак, то иска да наложи волята си; когато учителят тропва с десния или с левия си крак, и той иска да наложи волята си на своите ученици, с това той подчертава нещо. Човек има право да подчертава нещата, но навреме и намясто; когато важни изречения се подчертават, това има смисъл, но когато маловажни и безсмислени изречения се подчертават, в това няма никакъв смисъл.

Вие често изгубвате разположението на духа си и нищо не ви се работи, не ви се учи, не знаете какво да правите, усещате вътрешна празнота, казвате: „Едно време имаше нещо, което ме радваше, подтикваше ме да вървя напред, но сега всичко изгубих – как ще работя при това положение?“. Каз-

вам: щом изпаднете в такова състояние, измийте левия си крак един, два, три, четири, пет, до десет пъти; след това измийте десет пъти десния си крак. Водата, с която ще миете краката си, трябва да бъде съвършено чиста, прясна, току-що донесена от чешмата, при това тази вода трябва да е донесена с молитва. Като миете по този начин краката си, ще видите какъв резултат ще имате. Ако искате да имате резултат, всякога трябва да миете краката си с чиста вода и понеже краката са свързани с добродетелите в човека, всякога трябва да ги миете с любов. Само така животът ви ще се осмисли.

Краката на човека трябва да бъдат топли – това говори за неговото здравословно състояние; ако краката не са топли и често изстиват, човек не е здрав – студените крака са първото условие за неврастенията в човека. Онези, които са неврастеници и които често губят разположението на духа си, нека от време на време се събуват боси и ходят по ситен пясък или по мека трева – така именно краката влизат в пряк контакт с жизнените сили на Земята и се тонизират. При сутрешните упражнения, като вдигате ръцете си нагоре, вие възприемате слънчевите енергии; чрез краката пък възприемате земните енергии. Когато искате да възприемате енергии от Слънцето, трябва да правите упражнения сутрин; когато искате да се освободите от събраната енергия през деня, трябва да правите упражнения вечер. Земята всичко взима, освобождава човека от излишните енергии, за да може сутрин отново да възприема от Слънцето – значи вечер ще се изпразвате, сутрин ще се пълните; ако не се изпразва, човек ще бъде подобен на бомба, готов всеки момент да избухне. Излишната енергия, която е възприел, човек трупва по всички свои удове – ръце, крака, очи, уши, и където го бутнат, веднага се произвежда взрив; като прави упражнения, той се освобождава от тази енергия и става годен да възприема нова.

Сега, мнозина се противят, не искат да учат, не искат да правят упражнения и казват: „Защо Господ създаде такъв свят, не можа ли да създаде друг свят?“. На въпросите *Защо?* и *За какво?* учените не отговарят, те казват: „Програмата в нашето училище е такава и такава“; който иска да следва

това училище, той трябва да мисли право, да ходи право, да се движи право и т.н. Ако изпълнява тази програма, той ще има едни резултати, ако не я изпълнява, ще има други резултати – от него зависи какви резултати ще има. Окултната Школа дава на учениците си ред правила: как да се ходи, кога да се тръгва, кой крак да се слага напред и т.н.

Викат някого на гости; той не трябва да бърза, но трябва да спре, да помисли малко, да се помоли вътрешно, да се приготви и тогава да тръгне. Викат някого да отиде еди-къде си, че умира някой – и в този случай пак не трябва да бърза; първо ще се помоли за него, после ще се въоръжи със сили, за да може да се справи с условията, на които ще се натъкне, и след това ще тръгне. С бързана работа не става. Ама умирацията искал час по-скоро да го види – нищо от това, ще почака малко; толкова време е чакал, още малко ще почака. Небето не приема хора, които бързат. Щом го е повикал, той ще го дочака, няма да замине. Когато трябва да бързате, вие тогава се разтакавате натук-натам; щом последният момент дойде, вие тогава започвате да бързате. Същото правите и когато идвате на клас – ходите, разговаряте с тези-онези, а щом наближи часът, веднага се разтичвате, влизате в клас уморени и не можете да слушате; не, дойде ли денят за клас, от сутринта още, преди изгряването на Слънцето трябва да започнете да се готвите; всъщност класът започва веднага след изгряването на Слънцето. Когато дойдете вечер в клас, вие се намирате под закона за изпразването – законът за изпразването е един от великите закони на Битието; който не може да се изпразва, той е нещастен човек, а щастлив е онзи, който знае как да се изпразва. Който яде, той трябва и да се изпразва – какво ще стане с него, ако не може да се изпразва? Туряте на гърба на някой човек товар от сто килограма тежест и го пускате във водата – какво ще стане с него? Ще потъне на дъното; обаче ако знае как става изпразването, той ще хвърли товара от гърба си и веднага ще изплува на повърхността на водата.

Един от древните царе запитал един философ: „Кое е най-голямото благо в света?“. Царят мислел, че философът

ще му отговори, че най-голямото благо в света е богатството или знанието; философът отговорил: „Най-голямото благо в света се заключава в знанието на човека да се изпразва“. Царят казал на философа, че не говори истината, но не се минало много време, стомахът на царя се задънил и трябвало да прекара в това положение цели десет дена; като се освободил, той казал: „Най-голямото благо в света седи в изпразването“. Няма по-голямо благо за човека от това да знае как да се изпразва: няма по-велика наука от тази да знае човек как да се изпразва от злото, от съмнението, от омразата, от лъжата, от всички отрицателни качества в себе си – отрицателните състояния в човека са излишъци, от които той непременно трябва да се освободи. Лесно се поддава човек на тях, но страшни са последствията им. За да се повдигне човек, да запази достойнството си пред себе си, да бъде герой в живота си, трябва да бъде доволен от всичко, което му е дадено; затова той предварително трябва да разреши въпроса на краката и тогава, щом тръгне за някъде, ще се обърне към Бога с думите: „Господи, нека Словото Ти бъде светилник пред нозете ми!“ – щом каже така, той ще тури десния си крак напред и ще тръгне. Умът трябва да бъде напред, а сърцето – назад; сърцето трябва да отстъпва, за да се пази равновесие. Когато Земята се е отклонила на 23° от своя път, тогава и сърцето се е отклонило също така на ъгъл от 23° – тази е причината сърцето днес да е малко наляво, а не е съвсем в средата; един ден, когато Земята се върне в своето първоначално положение, тогава и сърцето ще се изправи, ще дойде точно на средата, а не както сега – малко наляво.

Когато казваме, че човек трябва да пази своето равновесие, подразбираме, че в Умствения свят той трябва да постави сърцето си точно в средата – нито наляво, нито надясно. Физическото сърце на човека е малко наляво, а духовното му сърце е под лъжичката – това място се нарича още слънчев възел, слънчево сплитане, то е най-нежната област, която човек внимателно трябва да пази. Слънчевият възел се намира под влиянието на черния дроб, затова човек трябва да го държи в пълна изправност – как ще го държи в изправ-

ност? Чрез слънчевия възел. Всички нечистотии от умствения, от сърдечния свят на човека отиват в черния дроб, а оттам – в центъра на Земята, където се пречистват; в този смисъл слънчевият възел служи като канал за пречистване на нечистите мисли и чувства. Здравето на човека зависи от благосъстоянието на черния дроб.

На онези от вас, които обичат науката, ще дам едно упражнение за десет дена. Упражнението е следното: първия ден ще измиете левия си крак един път, втория ден ще измиете десния си крак два пъти, третия ден ще измиете левия си крак три пъти, четвъртия ден ще измиете десния си крак четири пъти, петия ден ще измиете левия си крак пет пъти, шестия ден ще измиете десния си крак шест пъти и т.н. – така ще правите в продължение на десет дена, като започнете упражнението с левия си крак, а го свършите с десния. Миенето на крака ще става сутрин преди изгряването на Слънцето и вечер преди да си легнете – значи по два пъти на ден: сутрин и вечер. Водата за миенето на крака ви трябва да бъде малко топла, а не студена. Пет минути са достатъчни за измиване на един крак до коленете. Като измиете крака си, няма да го изтривате, ще го оставите сам да си изсъхне; с кърпа можете да попиете само голямата влага, иначе ще оставите крака свободно да си изсъхва. Първия ден сутринта ще измиете левия си крак, а същия ден вечерта ще измиете десния си крак. На другия ден ще направите обратното: сутринта ще миете десния си крак два пъти, а вечерта – левия два пъти. Така ще редувате краката си в продължение на десет дни, докато трае упражнението. Това упражнение се дава като малък опит, да видите какви резултати ще получите.

Като давам това упражнение, обръщам внимание на следното: всички не можете да правите упражнението едновременно, защото сте различни зодии. Всеки ще го прави по време, когато има разположение; то се дава за цяла година, тъй щото през цялата година всеки ще си избере десет дена по свобода и разположение на духа. Добре е няколко ученици да го направят по-продължително време: няколко месеца или цяла година, така само ще се опита резултатът на упраж-

нението. Някои от вас ще имат добри резултати, а други няма да имат никакви резултати – това зависи от естеството на човека. Например ако пълен човек влезе в море и седи половин час във водата, той ще се чувства добре; ако сух човек седи половин час във водата, той няма да се чувства добре – това, което е добро за пълния, не е добро за сухия и обратно: това, което е добро за сухия, не е добро за пълния. Сухият, който не може да седи дълго време във вода, повече издържа на жажда от пълния; пълният обаче издържа студа, а не издържа горещината; сухият издържа горещината, а не издържа студа. Понеже хората са различно устроени, за всеки човек се изисква специално време през деня за миене на краката. Ако можете да познаете кой е вашият час за миене на краката, вие ще изпитате вътрешна радост, вътрешно доволство.

Като правите това упражнение, ще се учите от краката си. Ще размишлявате, ще разговаряте с тях; ще кажете: „Ако краката можах да разрешат един важен социален въпрос, не мога ли и аз да разреша един такъв? Ако те са били умни да разрешат един въпрос, аз по-глупав ли ще изляза от тях?“. Като говоря за краката, имам предвид Разумните същества, които са ги създали. Понеже краката не могат да приемат слънчевата енергия направо от Слънцето, те приемат енергии от центъра на Земята. Когато приема земната енергия, човек става смел, решителен, а тялото му се освежава. Растенията, животните разбират този закон и правилно го използват.

„Светилник на нозете ми е Словото“ – дръжте тази мисъл в ума си и знайте, че Бог е вложил благата си в земята, върху която стъпвате. Защо човек трябва да стъпва върху земята – има причини за това; колко място трябва да извърви – и това е определено. Когато се разхожда, човек трябва да се движи по всички посоки: на изток, на запад, на север и на юг. Хората повече обичат юга, югът е свързан с Доброто, с добродетелта. Западът оказва по-особено влияние върху човека.

Изобщо хората трябва да се самонаблюдават, да се учат от своите движения, от своите навици. Някой е недоволен, мъчи се, иска да разреши някакъв въпрос – той става, сядат,

хваща главата си, ляга на кревата си и т.н. – при тези положения той не може да разреши никакъв въпрос. Щом изпадне в неразположение на духа или в недоволство, първата му работа е да измие краката си с топла вода; после той трябва да стане прав, да помисли малко, да се помоли и да си каже: „Господи, Твоето Слово е светилник на нозете ми“; след това да се разходи малко, като ще види какво влияние му е оказал този метод. Той е физически и е най-лесният метод за самовъзпитанието. Освен него има и други два: метод на ума и метод на сърцето – последните два са по-трудни. Които не могат да прилагат правилно метода на сърцето, те затлъстяват повече, понеже сърцето има повече влага, повече магнетизъм; които не могат да прилагат правилно метода на ума, те изсъхват, защото умът си служи с електричество. Следователно при самовъзпитанието си човек едновременно трябва да прилага и трите метода, обаче първо трябва да започне с физическия – така постепенно той ще върви от видимото към невидимото.

Като правите упражнението си, ще знаете, че Природата обича точност, пълнота, но не излишни неща; ще го правите тъй, както ви е дадено, ни повече, ни по-малко – никакви качулки, никакви преувеличавания. При това ще го правите в свободното си време.

*

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

РАВНИ СТРАНИ

*Четиридесет и втора лекция
13 юли 1927 г.*

РАВНИ СТРАНИ

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

Размишление.

Сега ще ви задам следните въпроси: защо хората се обезсърчават и защо вярващите се обезсърчават? От геометрията знаете, че две страни, поотделно равни на трета, са равни помежду си; същото геометрическо положение имаме при зададените въпроси – те представят именно трите прави линии, които са равни помежду си. Ние само задаваме въпроса защо човек се обезсърчава; ние само констатираме факта, че някой се е обезсърчил, а защо се е обезсърчил, коя е психологическата причина за това – не знаем. Търговецът кога се обезсърчава? Търговецът се обезсърчава, когато работите му не вървят добре, когато малко или нищо не печели, когато губи вложените в търговията си капитали и т.н. – значи вярата му се е основавала на капитала. Ученикът се обезсърчава, когато изгуби паметта си и не може да помни това, което е учил. Ами вярващият защо се обезсърчава, той нали вярва в Бога, нали казва, че Бог е всесилен, всеблаг, всемъдър, всезнаещ; той нали казва, че животът му произлиза от Бога – защо трябва тогава да се обезсърчава? Въпреки това виждате, че един ден този човек се е обезсърчил и казва: „Дали съществува Бог, или не съществува?“, питам: коя е причината за неговото обезсърчаване? Това не се случва само с обикновените вярващи, но и с напреднали ученици.

Мнозина от вас мислят, че като са слушали толкова години да им се говори върху новите положения на живота, че са стигнали вече до положителната философия; не, вие едва сте в преддверието на тази философия, вие едва сега поставяте основа на едно право разбиране на живота. Например вие нищо още не знаете за отличителните черти на индивидуалното, общественото и Божественото съзнания. Те предста-

вляват три кръга на деятелност, следователно, когато човек разрешава въпросите от гледището на индивидуалното съзнание, изводът ще бъде един; когато разрешава въпросите от гледището на общественото съзнание, изводът ще бъде друг; и най-после, когато разрешава въпросите от гледището на Божественото, т.е. на общочовешкото съзнание, изводът ще бъде съвършено различен от изводите на първите две съзнания. Всички тия съзнания са във вас, но вие трябва да ги развивате, да работите в зависимост от тях, иначе, ако живеете само с индивидуалното съзнание, вие напълно ще се индивидуализирате. Докато живее в това съзнание, човек ще се чувства като божество, отделно от съзнанията на другите хора. Хора с такова съзнание представляват пеперуди, които преждевременно са се излюпили, но смърт ги очаква – защо? Защото зима е сега и няма храна, която да поддържа живота им. Докато живее в индивидуалното съзнание, човек не може да проникне даже до другите две съзнания, чиито кръгове на деятелност са по-широки, по-големи. Голямо заблуждение е човек да смята себе си за божество, той не може и не трябва да играе ролята на божество. Ето защо, когато някой смята, че е човек, че е християнин, той трябва добре да разграничава и разбира проявите на тия три съзнания в себе си и да постави всяко от тях на своето място.

Сега ще разгледаме отличителните черти на индивидуалното съзнание. Важна отличителна черта на това съзнание е, че то само никога не се обижда. И забележете, дойде ли до това съзнание, човек е много деликатен, много внимателен към себе си; той лесно се обижда и от себе си, и от другите хора. Противоположно на това съзнание е Божественото. Докато живее в Божественото съзнание, никой човек, никое общество, никой народ не е в състояние да обиди човека. Човек с пробудено Божествено съзнание е любимец на всички – тази е причината, задето всички хора, били те християни или езичници, обичат Христа. Който чете Христовото учение и да не може да го изпълни, той го разбира и не съди. Всеки намира, че Христовото учение е идеално. Докато минава през фазата на гъсеница, човек гризе коравите листа на

дърветата, но щом се превърне в пеперуда, той не може вече да разрушава тия листа; щом стане пеперуда, човек престава вече да човърка листата на Христовото учение – той насочва хобота си към ароматните цветове на това Учение и смуче от тях сладък сок. Христовото учение не е само за спасяване на душите, но то има за цел да подобри живота на човека, да подобри и засили неговите способности; ако това Учение не може да развие способностите на човека, ако не може да развие съзнанието му и да подобри неговия живот, защо му е то – да се самоизлъгва, да се заблуждава ли? Всяко учение, което заблуждава човека, не е право учение. Да се лъже човек, че обича Бога, че Му служи, а не върви в Неговите пътища – това е заблудение.

Преди няколко дена дойде при мене един господин, за да го лекувам, и ми каза:

– Аз съм благороден, добър човек, готов съм да дам цялото си имане, само да ме излекувате.

– Мога да ви дам един естествен метод за лекуване. Ако го изпълните както трябва, ще оздравеете.

– Да, но с този метод ще отиде много време. Аз искам изведнъж да се излекувам.

– Щом искате изведнъж да се излекувате, три условия се изискват за това: да раздадете всичкото си имане на сиромасите, да посветите целия си живот в служене на Бога и да тръгнете с торба в ръка да проповядвате Неговото учение.

Като чу това, този човек се замисли и си отиде. Който не е готов да изпълни това, той трябва да е доволен на методите, които Природата му показва за лекуване – ще вземе един от нейните методи и ще се лекува, макар и след години да има някакъв резултат. Също така постъпват и религиозните – те искат да придобият знания изведнъж. Питам готови ли сте да посветите целия си живот на Бога – „Да, но ние имаме жени, деца, трябва да ги гледаме“. Ако мислите, че вие гледате жените и децата си, лъжете се; вие сами си приписвате геройство, като мислите, че на вас е предоставена грижата да гледате жена и деца. И жената си въобразява, че много работа върши, понеже трябва да нарежда къща, да слугува

на мъжа и на децата си. Животът не седи в тези неща. Съвременните хора са нарушили съществения закон, своите преки отношения към Любовта, Мъдростта и Истината и мислят, че пряката им задача е да гледат мъж и деца или, както мъжът казва, че първо трябва да се грижи за дома.

Ще кажете, че като служи на Бога, човек разваля семейния си живот. Покажете ми едно идеално семейство; покажете ми една дъщеря или един син, които да трептят за баща си или за майка си като за себе си. Един евангелски проповедник, наш познат, имаше две дъщери, които пазеше като зеницата на очите си. После той влезе в Новото учение и ходеше да проповядва. Една от дъщерите често му казваше: „Много си глупав, като ходиш да проповядваш от град на град. Виж, по-добре печели, една къща да ни направиш, отколкото да си губиш напразно времето“. Бащата бил глупав, а тя е умна – възможно ли е това? Казвате, че хората на Новото учение се екзалтирали. Не, хората на Новото учение не трябва да се екзалтират, но трябва да се вдъхновяват; ония, които се екзалтират, те са далеч още от принципите на Новото учение. Някой вдига ръцете си нагоре, моли се на Бога, казва: „Аз се помолих вече“ – помолил се веднъж и всичко свършил. Не, изгрее ли Слънцето веднъж, то никога не трябва да залязва; казано е в Писанието: „Постоянно се молете!“ – значи и като спи, човек пак трябва да се моли, това значи будно съзнание. Небето приема молитвата на хора, на които съзнанието е будно. На добрите хора съзнанието всякога е будно. Непреривност на съзнанието се изисква от човека; и в будно, и в сънно състояние той трябва да се моли, трябва добро да прави.

Някой се оплаква, че сънувал лоши сънища – нечисто е било съзнанието ти. – „Какво да направя тогава?“ Изчисти съзнанието си, изчисти сърцето си от лоши чувства и желания. Псалмопевецът казва: „Сърце чисто сътвори Ти в мене, Боже“; чисто съзнание, чисто сърце се изисква от човека – това е велика наука, с която всички хора трябва да се занимават. За тази цел Любовта трябва да се приложи в живота. Любовта зло не прави. Казвате: „Какво изобщо е Любовта?“ –

да обичаш човека, това значи да вложиш в него такова нещо, с което да го направиш ценен и за себе си и за окръжаващите. Какъв по-добър пример за Любовта искате от направеното от нас изворче? Това място около реката беше нечисто, диво, а с изворчето се превърна в рай – тук се вложи труда на братя и сестри от Любов и днес всеки минувач спира да си почине, да уталожить жаждата си. Да обичаш човека значи да събудиш в него това, с което да се увеличат възможностите на неговите ценности, вложени от Бога. Когато обичаме Бога, и Той ни обича; тогава ние се разширяваме, готови сме на всякакви жертви за Него. Мнозина казват, че обичат Бога, а често се обезсърчават. Причините за обезсърченията на хората се дължат на това, че не могат да постигнат каквото желаят.

Един евангелист разказва своя опитност за човешкото обезсърчение. Дохожда при него един млад момък, който му казва: „Братко, моля ти се, намирам се в голямо затруднение, дошъл съм до отчаяние; хайде да се помолим заедно, да ми се помогне“. Евангелистът се моли, радва се, че един млад човек е готов да се обърне към Бога; младият момък казал: „Моли се на Бога да ми се помогне, иначе ще се самоубия. Ако Бог ми помогне, ще Му служа на вечни времена“. След десет дена той пристига при евангелиста и му казва: „Благодаря ти за услугата, сега се облекчих“. Отишъл си младият момък и повече не се върнал. Каква била причината за неговото отчаяние? Той обичал една млада мома, влюбил се до полуда и на всяка цена искал да се ожени за нея. Каква била изненадата му, когато видял, че тя си имала възлюбен. Отчаянието му изчезнало и той се примирил с положението си. Който обича Бога, той ще получи повече, отколкото може да си представи. Казано е в Писанието: „Добрата жена е дар от Бога“; аз прибавям към този стих още нещо: добрият син, добрата жена, добрите приятели са дар от Бога. Който обича Бога, той ще бъде обиколен от добри хора: жена му, децата му, приятелите му, познатите му – всички ще бъдат добри и внимателни към него; на такъв човек имотът расте, ако е земеделец, житото се подобрява, плодородието се увеличава. За всичко това обаче се иска знание, наука.

Сега, като ученици на Новото учение, вие трябва да възприемате новите принципи на живота, че като рухне старото, да има за какво да се хванете. Старият живот ще се замени с нов, както животът на гъсеницата се замества с живота на пеперудата; когато гъсеницата разбере, че животът ѝ се свършва, тя си приготвя пашкул, в който се скрива както Ной в ковчега си – и вие като гъсеницата ще влезете в своя пашкул и ще се понесете по водата; щом водата се намали, ще отворите вратата на своя ковчег и ще хвъркнете навън, както хвъркна гълъбът от Ноевия ковчег. Казвам: потоп иде в света, не потоп от вода, но потоп от огън; всички ще видите този потоп. Питам: ще можете ли тогава да излезете от своя пашкул? Който не е успял да се завие в пашкул, той ще се опърли от огъня, а някои даже ще изгорят. Който има пашкул, той ще мине с него по водата, както Ной със своя ковчег; и като мине огънят, той ще излезе от пашкула си и ще започне новия живот, който носи истинските блага, истинските условия за добър живот; като излезе от ковчега, ще хвъркне във въздуха като пеперуда. Кой от вас е имал тази опитност – да излезе от пашкула, да хвъркне свободно във въздуха като пеперуда и да ходи от цвят на цвят, да събира сладък сок? Който няма тази опитност, той нищо не може да говори.

Сега от всички се изисква да усилите вярата си. Това не значи, че нямате вяра, но вярата ви е като тази на търговеца – докато работите на търговеца вървят, той се насърчава; щом настане някаква криза в търговията му, той се обезсърчава. Следователно докато се обезсърчава, човек се намира в индивидуалното съзнание на своята личност; докато ревността действа в него, той живее в общественото съзнание; щом дойде в него някакъв импулс за велик живот, той влиза вече в общочовешкото съзнание, в което взимат участие всички велики, възвишени души. И забележете – когато на едно място се съберат двама, трима, петима или десетина души, всякога се явява ревност. Ревността има и добри страни – тя дава подтик на човека, обаче тя трябва да се постави на своето място; който не разбира ревността, той може да се спъне в

нея. Човек трябва да разбира своите прояви, да знае към коя категория на съзнанието се отнасят – към индивидуалното, към общественото или към общочовешкото.

Казвате: „Защо съзнанието на човека не се пробуди изведнъж, да види какво му предстои да мине?“; ако видите всичко, което ви предстои да минете, в един ден косата ви ще побелее; гръбнакът ви не е толкова силен, не може да издържа много – тази е причината, задето Бог постепенно вдига завесата и по малко дава. Когато човек разбира дълбокия смисъл на страданията, животът не е страшен – чрез страданията човек ще познае Бога, ще познае хората, ще познае и себе си. Горко на онзи, който не е страдал! Обаче това не значи, че човек трябва да се самоосъжда – самоосъждането, строгата самокритика не прави човека герой. Да направиш път на слабия – това е геройство; да спасиш мравката, когато се дави – това е геройство. Защо? Защото вие изпълнявате волята Божия – Бог се грижи и за най-малките същества, на които хората сами не биха обърнали никакво внимание. Някой човек страда и се моли на Бога да му помогне – той иска Бог да слезе от Своето положение, да напусне работата Си, за да му помогне; това говори за тщеславието на този човек, достатъчно е Бог да чуе молбата му, а как ще му помогне – това е Негова работа. Както човек спасява мравката, така и него ще спасят – ще дойде някое по-силно същество от него, което ще му помогне. Бог помага и на хората, и на животните чрез Свои специални органи; всяко същество, което е готово да изпълни Божията воля, е Негов орган.

Казвате: „Дотегнаха ни страданията“; щом кажете така, вие искате да се освободите от мъчната книга, която баща ви е купил да четете, да я изучавате – страданията представляват такава мъчна книга, дадена ви от вашия Баща за изучаване. Какво придобива ученикът, след като продаде на други хора своята мъчна книга? Нищо не придобива, напротив, без тази книга той остава простак, невежа; щом получи тази книга от баща си, ученикът трябва да я разгърне, да изучи всичкото ѝ съдържание, за да разбере целият свят, че наука има в душата му.

Съвременните хора искат да уредят материалните си работи, но те не знаят, че начинът, по който искат да ги уредят, няма да им помогне; ново разбиране се изисква от тях – те трябва да поставят Любовта като основа в живота си и ще видят как всичките им работи ще се уредят най-правилно. Ще кажете, че Любовта днес не може да се приложи; не, Любовта всякога е могла да се приложи, а днес – най-много. Ако търговецът вложи Любовта като основа на своя живот, и търговията му ще върви добре; ако ученикът вложи Любовта в живота си, всичко, каквото чете или учи, ще запомня лесно. Сега хората се приближават към Любовта със страх и ужас; като видят Любовта, отдалеч още се объркват. Да влезете в стаята на някой разбойник и да се забъркате – разбирам, но да влезете в стаята на майка си и на баща си и да се забъркате – не разбирам.

Сега, не е въпросът да продавате книгите си, които вашият Баща ви е дал да изучавате. Като ученици на Великата Школа вие имате задачи, които трябва да разрешите, вие имате изпити, които трябва да издържите – ще учите, ще работите, за да не пропаднете. Като се натъкват на известни затруднения, мнозина казват: „В този живот не мога да разреша задачите си, но ще останат за друго някое прераждане“ – това е криво мислене, откъде е дошла тази мисъл в ума ви? Откъде знаете, че в друго някое прераждане ще имате същите условия, каквито имате днес? Ако изпуснете днешните условия, вие ще прекарате в пространството 200-300 или 500 години в лутане, в безпокойствия, без да имате надежда за връщане към по-раншните условия; няма по-страшно нещо от това да бъдете изоставени, забравени от всички и да живеете сам, в абсолютна самота! Вие не сте изпитвали какво нещо е самотата на живота. Аз ви говоря тия неща, за да не се поддавате на вашите лоши съветници, на вашите лоши учители, които ви подтикват в крив път; като знаете това, ще различавате откъде идат вашите мисли и чувства. Всяка Божествена мисъл трябва да се приеме; всяка мисъл, която не е Божествена, трябва да турите настрана – само по този закон ще укрепнете, ще бъдете здрави, силни и ще съз-

дадете хармония помежду си. Иначе, без този закон, нищо не можете да постигнете. Само Любовта е в състояние да направи човека съвършен, Любовта дава живот, следователно който придобие живота, той е роден вече от Любовта; след това Мъдростта иде да допълни живота на човека, да му даде направление – Мъдростта съдържа в себе си елементите на знанието и на светлината; когато човек придобие знанието и светлината, тук вече спира Мъдростта и започва да действа Истината, която носи Свободата. Когато си постави за идеал познаването на Бога, човек става свободен.

И тъй, първо се проявява Любовта, която носи живота, после иде Мъдростта, която носи знание и светлина, трета се проявява Истината, която създава в човека велик подтик към Свобода – с този импулс човек може да преодолее всички препятствия в своя път. Това подразбира преминаване в нова фаза на живот, но не свършване на живота. И в бъдеще, когато отново дойде на Земята, човек ще знае вече върху какви основи трябва да постави живота си, за да бъде приятен, да се радват всички хора по лицето на Земята. Когато разбере живота, тогава човек ще каже: „Всичко смятам за измет, за да позная Тебе, Единаго, Истиннаго Бога“. Така е казал апостол Павел, когато е бил в общочовешкото съзнание; после той е слязъл в общественото, в народното съзнание, и казал: „Искам да умра за народа си, искам да го спася“ – Христос не можа да го спаси, че той ще го спаси; после апостол Павел казва: „Аз, който проповядвам Христа, боя се да не бъда отхвърлен“ – значи той почувствал, че еврейският народ ще бъде отхвърлен. Не можеш да спасиш един народ, докато не го обикнеш. Апостол Павел не можа да проникне в дълбочините на своя народ и след като го опита, отказа се от мисълта си да го спаси – той каза: „Отдалечавам се вече от вас и отивам при езичниците“; щом се отърси от връзките на своя народ, той се избави.

И на вас ще се даде такава задача – да проповядвате Новото учение между своя народ; мнозина не ще издържат противодействието на външния свят и ще се върнат, като кажат, че тази работа не е за тях, но веднъж влезли в Школата,

знайте, че ще ви поставят на различни изпити, малки или големи. След като носихме десет дена наред вода, по-нататък ще ви се даде задача например десет дена наред да търсите Бога в проявите на хората и да кажете в какво сте Го познали. Окултната Школа дава на учениците си ред задачи и опити, но тя изисква от тях послушание и деятелност; затова и Писанието казва: „Ако не станете като малките деца, не можете да влезете в Царството Божие“; какви деца трябва да станете – чисти по сърца и разумни в проявите на своя ум.

Правете опити, за да се уякчи Вярата ви, Вярата внася разбиране между всички хора; Божественият огън пък трябва да обхване цялото човечество – той е необходим, за да събуди в хората общочовешкото съзнание. И тогава, доколкото човек е верен на трите принципа в живота – на Любовта, на Мъдростта и на Истината, дотолкова и Бог ще му помага. Христос казва: „Идете и проповядвайте това учение и Аз ще бъда с вас до окончанието на века“ – това значи Христовият Дух да бъде с нас; щом Христовият Дух е върху вас, вие ще можете да се повдигнете, да минете от индивидуалното съзнание в общественото и от общественото в общочовешкото – според езика на Писанието това се нарича *новорождане*. Новороденият живее в общочовешкото, в космическото съзнание; с такъв човек всеки желае да разговаря, всеки се разбира с него. Гответе се за този момент, той може да дойде всякога, обаче условия се изискват за него – какви са тези условия? Вътрешни. След като сте се готвили толкова години за този момент и след като още продължавате да се готвите, трябва ли, когато настане този час, да кажете, че не сте готови?

Ще приведа един пример из българския живот, да видите как се постъпва с онзи, който не е готов, когато Бог похлопа на вратата му. Един добър млад момък обичал дъщерята на един български чорбаджия. Родителите й не я давали на този момък, но понеже момата го обичала, тя решила да му пристане. Вечерта, когато момъкът отишъл в дома на момата да я вземе, тя му казала: „Не съм още готова, дрехите не съм събрала; ела утре вечер“. Той се върнал у дома си, но повече

не отишъл при момата. По същия начин и Бог не идва два пъти подред при човека – като похлопа веднъж на сърцето на човека и не Му се отвори, Той втори път не идва вече. Като похлопа веднъж на сърцето на човека, той трябва да бъде готов да Му отвори. – „Ама не съм си събрал дрехите.“ То е друг въпрос. Бог не може да чака вълн да събираш дрехите си; вие трябва да съберете дрехите си, да се пригответе и щом чуете, че Бог тропа на вратата на вашето сърце, веднага да отворите и да излезете вълн. Ще кажете: „Ами какво ще правят мъжете ни, какво ще правят жените ни?“ – това не е ваша работа; „Ами децата ни?“ – това са второстепенни въпроси, първата ви задача е да определите отношенията си към Бога, а останалите въпроси ще се разрешат сами по себе си. Питам: като сте се предали на домовете си, на мъжете и на жените си, на дъщерите и на синовете си, осигурени ли са те? Не виждате ли, че съвременните народи, общества и домове се намират в ужасно положение? Страшно е положението на съвременния свят, виждате как мъже и жени се продават. Не могат вече да съществуват лъжи и измами, трябва да се тури край на лъжата. Светът се нуждае от герои.

Сега ние не се интересуваме от престъпленията на хората, ние се интересуваме от това доколко те спазват великия закон в живота – Любов към Бога. За предпочитане е сърце чисто, а ръце огрубели от работа, от труд, отколкото ръце меки, а сърце нечисто, покварено от различни пороци и недостатъци; по-добре ръце корави, а сърце меко, отколкото сърце каменно, загрубяло, а ръце меки. Които искат да изпълнят великия закон, нека направят крачка напред. Този въпрос няма да се разреши нито с индивидуалното, нито с общественото или народното съзнание, но с общочовешкото. Що се отнася до индивидуалното съзнание, то е отживяло времето си вече. Трябва ли още да се занимавате с погрешките на хората? Да се занимавате с чуждите погрешки, това значи сами да се спъвате, има кой да се грижи за погрешките на хората и да ги оправя; ако се занимавате с погрешките на хората, нито вие ще се спасите, нито на тях ще помогнете. Ето Мойсей, един от видните адепти на времето си, кой-

то разполагаше с египетската мъдрост, употреби различни методи за изправяне на еврейския народ, но не можа; като не можа да постигне това, той се оплакваше, че не може да се справи с този своенравен народ. Едва сега започва да се пробужда съзнанието на евреите (аз не говоря за евреите по плът, но имам предвид духовния Израил). Това пробуждане на съзнанието, т.е. този преврат в душите на хората, може да се постигне само по Божествен начин, никакви други начини, никаква друга култура не е в състояние да прероди човека, освен Божествената – тази култура носи Любовта в себе си. Без Любов нищо не може да се постигне, без Любов човек се намира в същото положение, в каквото се намира мравката, когато попадне в пясъчната фунийка на мравчения лъв – влезе ли веднъж там, тя повече не може да излезе; тази фунийка е майсторски построена, чрез нея мравченият лъв лесно лови жертвите си.

Следователно вложете Любовта в душата си за основа на вашия живот, ако искате правилно да разрешите всички задачи на живота си. Любовта подразбира пълно съгласие между трите вида съзнания – при това положение човек живее не в настроенятия, а във вдъхновението, което никой не може да му отнеме; тъй свързани трите съзнания в едно, те определят и правилните функции в духовния живот на човека. Те се намират в такава зависимост едно от друго, в каквато зависимост се намират помежду си главата, белите дробове и стомахът; индивидуалното съзнание представлява стомаха в човека, общественото съзнание – белите дробове, а общочовешкото – главата; и наистина, соковете от стомаха минават в белите дробове, а оттам – в главата.

Като дойдат до известна възраст, мнозина се отказват да учат, да работят и казват: „Докато бяхме млади, ние работихме, сега нека младите работят, нека те учат“. Младостта на човека се поддържа от Вярата му в Бога – чрез Вярата човек може да привлече към себе си ония нови сили, нови елементи, които са нужни за подмладяването му. Колкото повече клиенти привлича един търговец, толкова по-добре вървят работите му. Това не значи, че човек трябва да очак-

ва да дойде помощта му само отвън; ако мисли така, той ще се намери в положението на турците, които казват, че Аллах всичко може да направи – това е вярно, но и хората трябва да работят. Че и хората сами правят много неща виждаме по това, че светът още не е изправен, макар да казват, че Бог всичко прави; ако хората биха оставили всичко на Бога, светът щеше да бъде в пълна изправност. И старите пророци са казвали, че Бог тъй казал, иначе казал, но въпреки това те не обърнаха хората към Бога – значи покрай Божиите думи те са предавали и свои; ако някои техни мисли са дали добри резултати, и това е добро, но сам Бог се чуди как е дошло на ума на хората да Му приписват неща, които Той никога не е помислял, нито казвал. Идат времена, когато Вярата, знанията на хората ще бъдат подложени на изпит.

Преди няколко дена дохожда една сестра при мене – уплашена, разтревожена, че детето ѝ заболяло от менингит. Никакъв менингит не е това, детето е ходило гологлаво на Слънце, но като не е свикнало на силните слънчеви лъчи, заболяла го глава; щом му се даде очистително и изпие няколко чаши гореща вода, да се изпоти, менингитът ще изчезне. Друга сестра пила студена боза, оплаква се от коремоболие – разбира се, че ще пострада, студена боза не трябва да се пие. Много от вашите мисли и желания са подобни на студената боза, от която непременно корем ще ви заболи. Който е успял да хармонизира в себе си и трите съзнания, той ще се избави от нещастията, които идат отвън.

Сега аз желая да разберете добре това, което ви говорих. Колкото малко и да сте разбрали, приложете го в живота си; колкото малко и да сте чули, то ще бъде в състояние да ви разтърси, да раздвижи съзнанието ви, да направи генерално пречистване на мислите ви. Аз искам да бъдете герои, да не се отпускате. Новото учение изисква нови дрехи, нови костюми; скъсани, стари дрехи в Новото учение не се позволяват – там всеки трябва да обръща вниманието на хората със своите нови костюми. Казвате: „Има ли човек толкова средства?“; средствата се крият в Любовта – тя носи големи богатства за човека. Който служи на първия принцип – Любов към Бога,

той няма да бъде лишен от Божиите блага; щом не служи на този принцип, никакви блага няма да получи.

И тъй, спазвайте основния принцип в живота си – Любов към Бога. Това не значи, че вие нямате Любов, всички имате Любов, но с тази Любов не можете да влезете в Царството Божие. Любовта на гъсеницата не може да бъде любов на пеперудата. Вашата любов, вашата мъдрост, вашата истина трябва да послужат за основа на по-широка Любов, Мъдрост и Истина.

*

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

РАБОТА НА ПРИРОДАТА

*Четиридесет и трета лекция
20 юни 1927 г.*

РАБОТА НА ПРИРОДАТА

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му.*

Размишление.

Какво разбирате под думите „Бог да бъде идеал в живота ви“ – Бог може ли да бъде идеал? От обективно гледище какво разбирате под думата *идеал*? Отговорете на въпроса от гледището на живата Природа, а не от това какво хората мислят. *Идеал* е гръцка дума; *идеал* и *идея* е едно и също нещо, идеите произлизат от идеала. Идеята става идеал, когато се оформя – идеята е форма на нещо, тя сама по себе си не е нещо живо. Някой казва: „Аз имам някаква идея“; каква идея имаш – „Да стана учен човек“. Какво от това, че ще станеш учен човек, нима светът не е пълен с учени хора? Каква е задачата на учените хора – да изучават как се е създадала Земята? Някои учени казват, че първоначално Земята е била малка, но постепенно се е увеличавала, докато стигнала до тази големина, която днес виждаме; питам: тия учени присъствали ли са при създаването на Земята? Това, което те казват за създаването на Земята, са научни предположения само – те могат да бъдат верни, а могат и да не са верни. Досега не се е явила нито една научна теория, нито в официалната наука, нито в окултизма, която да обяснява точно как е създадена и образувана Земята.

Мойсей, който бил запознат с египетската мъдрост, пише в Битието: „В начало Бог създаде небето и земята...“; знаете ли какво означава думата *създаде*, разбирате ли нейния дълбок смисъл? Човек се интересува от създаването на Земята, защото той е минал през всички процеси на нейното развитие – неговото развитие е вървяло паралелно с развитието на човека; ако Земята не представляваше история на човешкото развитие, тя ни най-малко не би го интересувала. „И създаде Бог небето и земята...“ – небето подразбира висшето

начало в човека, земята – низшето начало в човека. Човек се интересува от създаването на небето дотолкова, доколкото е свързано с неговото висше съзнание, с неговия ум.

Вие искате да се учите, но не знаете откъде сте дошли, през какви места сте минали, кой ви свали на Земята, през коя врата сте минали и т.н. В пространството, през което минават душите, има един кръг обширен, но твърд; този кръг има 12 врати. Когато някоя душа трябва да слезе на Земята, духовете, които я носят, обикалят Земята три пъти, докато най-после минат през една от 12-те врати; всяка врата определя пътя, по който човек ще върви, като слезе на Земята – важно е значи през коя от тия 12 врати ще мине човек. От голямо значение за човека е вратата, през която ще мине неговата душа – ако по погрешка мине през вратата на животинското царство, той ще се въплъти в някаква животинска форма. Ако някой се въплъти във формата на заек, какво ще научи – през целия си живот той ще остри ушите си, ще се вслушва, ще бъде нащрек, да не дойде отнякъде някаква опасност. Ето защо и като слиза на Земята, и като се качва на Небето, човек трябва да бъде внимателен, да прочете надписа на вратата; хване ли погрешния път, цял живот ще плаща погрешката си. Не мислете, че Небето е отворено и можете да хвъркнете когато искате и откъдето искате, за да отидете при Бога – не, и при Господа има врати; добре е човек да мисли, че лесно ще отиде при Господа, но за това се изисква особена заслуга. Казва се за пророк Илия, че се е възнесъл на Небето с огнена колесница, но един беше пророк Илия, никой друг не отиде на Небето с колесница.

Често окултният ученик изпада в положение да мисли, че много знае, а понякога мисли, че нищо не знае; едно се изисква от него: това, което днес знае, той трябва да постави за основа на бъдещото знание. Вземете например въпроса за Вярата. Казано е за учениците Христови, че са се обърнали към Христа с думите: „Придай ни Вярa!“ – това показва, че те не са знаели какво всъщност представлява Вярата. Вярата не е нещо механическо, което се дава; Вярата е процес на растеж, процес на развитие, затова именно Христос уподобява

Вярата на синапово зърно, което се посажда в земята, расте и се развива – значи и Вярата като синаповото зърно расте в човека. Изпитанията, мъчнотиите и страданията в живота на човека са необходими, за да разклатят и уякчат неговата Вяра. От гледището на съзнателния органически живот страданията имат за цел да уякчат, да засилят Вярата на човека. Великите, светите хора са имали силна Вяра и положителни знания, вследствие на което са могли да изнесат всички изпитания и страдания в своя живот с радост. Запитали един от древните адепти какво нещо е Господ, но вместо отговор той взел една керемида и я стиснал; отгоре ѝ излязъл огън, отдолу потекла вода, а в средата останала твърда – с това той искал да каже, че има три начина, чрез които може да се обясни какво нещо е Господ: чрез огън, чрез вода и чрез твърдата материя.

Сега, ще обясня какво представя керемидата. Керемидата е човешкото тяло, което стискате, за да извадите от него огъня, т.е. мисълта, и водата, т.е. живота. Огънят, пламъкът излиза нагоре, водата изтича отдолу, а в средата остава твърдата материя – човекът. Обаче във физическо отношение човешкото тяло представлява група от клетки. Тази аналогия на човека, на човешкото тяло, с керемидата е трудна за разбиране. По-лесно е на човека да изяде една круша и да обясни какво представлява крушата, как се е създала, отколкото да разбере себе си. По-лесно е на някой индус да насади една семка от портокал и в един час само да ѝ въздейства с мисълта си – да я накара да израсте, да цъфне и да върже плод, отколкото да обясни как става това; със силата на мисълта си той може да създаде цяло растение, но не знае как става това, не познава законите, тайните на Природата. Какво ще се ползвате, ако имате тази сила и вие, а не знаете вътрешните закони, чрез които Природата си служи? Днес учените по целия свят се стремят именно към това – да се домогнат до тайните на Природата и да владеят нейните сили.

Днес всички хора имат желание изведнъж да станат учени, богати, силни, щастливи; те искат да придобият всичко това за един час, както някои индуси могат в един час да съз-

дадат цял портокал или житен клас от една семка само, обаче всеки такъв плод е лишен от своята естествена сочност, сладост и вкус – така израснал, плодът коренно се различава от онзи, който е образуван и развит чрез закона на Вярата, т.е. чрез последователните процеси на растене, завързване и узряване. Всички Божествени процеси в Природата се извършват бавно, последователно. Всеки плод, който се е образувал чрез силата на мисълта, е лишен главно от своята хранителност, както и от условията за по-нататъшното му развитие. Вземете например метода, до който съвременните учени са дошли при изкуственото излюпване на яйца: днес могат в специални апарати да се създават по изкуствен начин пиленца – значи достатъчно е да има яйца и пиленца ще има, няма нужда вече от квачки; обаче от яйцата на тия излюпени пиленца не могат да се излюпват нови пиленца – какво показва това? Това показва, че в тия яйца липсва нещо съществено – Живот липсва.

Казвам: Природата не търпи бързите процеси, в бързите процеси всякога стават погрешки. Често младите бързат да изживеят всичко, те казват: „Да изживеем всичко, докато сме млади, на старини да не съжаляваме, че не сме опитали всичко“. Според мене да желае човек всичко да опита още в младините си, това значи преждевременно да остарее. Човек трябва да остави някои неща за по-късно, да не изпита всичко изведнъж, но да остане нещо, което да го интересува. Щом не се интересува от нищо, той е стар; колкото по-голям интерес и любознателност има човек, толкова по-млад е той. Колкото повече идеи има човек, толкова по-голяма е възможността за продължаване на неговия живот. Идеите в човека са яйца, на които предстои излюпване; разумният човек излюпва само толкова идеи, колкото храна има за тях. Ще кажете: „Ами ние, като сме работили толкова време, какво сме придобили?“; аз пък ще ви запитам: като мислите, че за времето, през което сте работили, е трябвало да придобие много нещо, кажете ми тогава знаете ли защо сте дошли на Земята и кой ви е пратил – вие сами ли дойдохте, или Бог ви прати?

Казвате, че всичко чрез Него стана. Ако наистина е така, защо пияницата се оплаква, че кръчмарят го бил? Защо ограбеният се оплаква, че го обрили? Нека всеки, който страда, каже, че всичко чрез Него стана, и престане да се безпокои, да страда и да се оплаква. Стихът „Всичко чрез Него стана...“ се отнася до висшето в човека, което дава подтик, разширяване на човешката душа; всички неограничени, безконечни работи чрез Него стават, но конечните, временните не стават чрез Него, в конечните работи Бог не взима никакво участие. Че е така, виждаме от това, че сам Бог се чуди за всички ония думи, които пророците изнасят като Божии. Бог говори чрез пророците, но не всичко, което те говорят, е все от Бога казано. Като се намерил в големи противоречия, един от еврейските пророци казал: „Господи, защо си застанал на пътя ми като мечка?“; на друго място същият пророк казва: „Господи, защо ме излъга?“. Пророкът искал да каже друго нещо, но несполучливо превели думите му – той искал да каже: „Господи, в усърдието си да Ти служа аз се излъгах и опозорих името Ти“ – значи сам пророкът не е предал точно мисълта си, вследствие на което е внесъл известно заблуждение в умовете на хората. Ето защо, когато някой казва, че всичко е от Бога, с това той иска да се оправдае. Не, всичко, което човек върши на своя глава, не е от Бога и лесно може да се изправи. Методите за изправяне на погрешките и на престъпленията се намират в ръцете на човека. Когато нивата на земеделеца не даде своите плодове, най-лесно за него е да вземе пушката и да отиде в гората, да чака пътници да ги обира. Да, но това не е от Бога, това се дължи на кривия, на изопачения човешки ум.

От всички хора се иска права мисъл. Когато някой съжалява, че е влязъл в духовния път, това показва, че той е имал някаква користолюбива мисъл – да спечели много нещо. Преди всичко никой никого не е канил в дадено общество – ученикът сам отива на училище, студентът сам се записва в университета; нито учителите, нито професорите заставят насила учениците си да следват училище или университет. – „Ама не сме придобили много.“ Това зависи от самите вас.

Има причини, заради които Невидимият свят не ви дава онези начини и методи, необходими за вашето по-бързо развитие; има неща, които Природата е затворила с девет ключа и ги пази най-ревностно от своите неразумни деца.

Какъв окултен ученик може да бъде онзи, който за нищо и никакво се гневи и обижда и не може да носи страдания? Когато двама англичани се обидят взаимно, те не търсят нито съд, нито защита от никого, но се набиват, а след това си подават ръка, сбогуват се и си заминават. Как постъпват окултните ученици при подобни случаи – като кажат една обидна дума на някой ученик, той разправя на всички около себе си, че го обидили. Това не е ученик, такъв ученик трябва да се изключи от Школата. Едно трябва да знаете: който служи на Бога, едновременно служи и на себе си – щом е така, той не трябва да се обижда от Истината. От това гледище, като служи на Бога, на Истината, човек ще бъде полезен и на себе си, и на другите – законът е такъв. Не може човек да прави опити с другите, ако не е правил със себе си. Някой проповядвал на един свой приятел, че трябва да служи на Бога. Приятелят му бил шивач. Още на другия ден той затворил дюкяна си и тръгнал от град в град да проповядва Словото Божие без пари. Обаче учителят му, който го съветвал да направи това, не могъл да се реши да предприеме същата работа. Ето защо човек трябва да е готов да направи всичко, каквото говори. За тази цел се изискват опити, без опити никаква наука, никакви знания не се придобиват.

Това, което ви говоря, се отнася за ония, които са готови да изпълнят волята Божия. Колко души днес са готови да отидат на кладата за Словото Божие, за Новото учение? Колко души могат като Хус²⁷ да се качат на кладата и да изгорят за своите убеждения? Обаче трябва да знаете, че хората, които истински служат на Новото учение, не изгарят, нито лъвовете ги изяждат. Например тримата момци, за които се говори в Стария Завет, бяха хвърлени в огнена пещ, но не изгоряха; пророк Даниил беше хвърлен в ров между лъвовете, но те не го изядоха – защо? Праведни, духовни хора бяха те. Същото може да се каже и за окултния ученик: той нито изгаря, нито

лъвовете могат да го изядат. Ще дойде време, когато всеки ще се постави на такъв изпит, да се провери, да опита себе си. Днес всички се тревожат как ще прекарат живота си, как да се справят със сиромашията си и т.н. Окултният ученик не се смущава от тия неща, той има Вяра в себе си, в Първото Начало и знае, че всичко може да преодолее.

Казвам: безпокойствата на хората се дължат на отрицателни мисли в тях, на външни влияния от лоши духове. Казано е в Писанието: „Изучавайте духовете!“ – значи човек трябва да изучава своите мисли и чувства, да ги различава, да знае техния произход и влияние, така той ще може да се предпазва. Като разбира своите мисли и чувства, човек ще дойде до положение да разбира мислите и чувствата и на другите хора и по този начин да се пази и от чуждите влияния – защо? Защото както Доброто се предава, така и злото се предава. Срещате някой човек, въодушевил се от нещо, иска да направи някакво Добро; на другия ден го срещате, иска да направи някакво зло – вчера се повлиял от Доброто, а днес – от злото.

Сега, за да се предпазва от лошите влияния, човек трябва да спазва закона за хигиената, закона за психическата охрана. Вечер, като си ляга, човек трябва да се ограда добре: къщата си, леглото си, тялото си, както и всички удове на организма си – това са правели хората и от най-старите времена, било с молитви, било с песни. Днес вие си лягате и казвате формулата: „Няма Любов като Божията Любов. Само Божията Любов е Любов“. Ако Любовта е в човека, той е разрешил всички въпроси. Сега, като ви говоря така, аз нямам намерение да ви плаша, да ви изкарвам от релсите, напротив, аз искам да ви наместя на релсите – за тази цел вие трябва да поставите в ума си една основна, идейна мисъл и да се държите за нея. Щом имате такава мисъл в ума си, ще знаете, че противоречията в живота са вън от Бога – щом мислите така, всички Напреднали, Разумни същества ще ви бъдат в услуга; и най-лош човек да сте, те ще ви помогнат, ще ви извадят от всички мъчения и страдания, на които се натъквате.

Бог разполага с хиляди методи, чрез които може да помогне на всеки човек. Трябва да бъдете смели, от нищо да не се безпокоите. И мечка да срещнете на пътя си, не се безпокойте. Ще се качите на някое дърво и ще се спасите от нея. – „Ами ако няма дърво?“ Ще се качите на някой голям камък. – „Ако и камък няма наблизо?“ Тогава, ако сте страхлив, ще легнете на земята и ще се престорите на умрял. Обаче това са все методи за страхливците; ако окултен ученик срещне мечка, той ще коленичи на земята, ще повдигне очите си нагоре и усърдно ще започне да се моли на Бога – като види това, мечката ще отстъпи настрана, понеже е срещнала човек, който знае да се моли. Има случаи, когато всички животни се молят. Вие не сте виждали мечка да се моли. Ако я погледнете в този момент, на лицето ѝ ще забележите особен израз, нещо подобно на усмивка. Това вече не е религия, не е обикновена молитва, каквато религиозните правят; това е преживяване. Следователно човек не трябва да бъде религиозен, но духовен, да води живот, пълен с вътрешни преживявания.

И тъй, едно се иска от ученика – Любов към Бога. Тази Любов трябва да бъде непреривна и неизменна, каквато е Любовта на Бога към всички живи същества. Любовта към хората може да се мени, да става по-гореща и по-студена, както огънят, който може да се запалва и да изгасва. Човешкото огнище може да изгасва, но огнището на Слънцето – никога; човешката любов може да изгасва, да се колебае, но Божиата остава винаги една и съща – непоколебима. Хората мислят, че каквито промени стават с малките поточета и реки, такива промени могат да стават и с извора. Не, изворът не се мени. Вследствие на кривите и прибързани заключения на хората се създават и противоречията в техния живот. Няма човек в света, който да не отговаря на Любовта. Дойдете ли до Любовта, всички противоречия изчезват. Божиата Любов изисква от хората взаимно почитание и уважение. Който губи уважение и почитание към хората, той губи уважение и почитание и към себе си; щом изгуби уважение и почитание към себе си, той почти изгубва живота си. Когато се гневи,

сърди или обижда, човек трябва да знае, че се намира пред Божието лице и Бог всичко вижда.

Казвам: стари и млади, всички трябва да имате страхопочитание към Бога. Такъв човек ще бъде смел, решителен, чист по душа и сърце. Той знае кога и по какъв начин да помага на хората. Може да се помага само на онзи, който е готов да изпълнява волята Божия на всяко време и място, не може да се помага на човек, умът на когото е пълен с отрицателни мисли – когато иска да помогне на такъв човек, Невидимият свят чака той да заспи и тогава да му изпрати помощта си. Докато не забрави обидата си, човек не може да се лекува. Ако дървото е посадено намясто, кой как мине покрай него, ще пожелае да го полее; ако не е посято намясто, това дърво ще изсъхне, то трябва да се премести някъде, където всички ще го виждат. Христос казва: „Всяка пръчка, която не дава плод, отрязва се и в огъня се хвърля“ – това не значи, че вие сте такива пръчки, но ако дойде и до отрязването, и до присаждането, всичко е за добро. Ето защо след като получавате от Бога хиляди блага, всеки трябва да си зададе въпроса какво той е направил за Господа. Казано е в Писанието: „Да просветнат лицата ви пред човеците, за да видят славата Божия“ – това се изисква от човека.

Някой казва, че иска да умре – и това не е лошо, но смъртта не разрешава въпросите. Друг пък иска да живее – и желанието за живот не разрешава въпросите. Който иска да умре, той иска да се освободи от страданията; който иска да живее, той иска да придобие нещо. Има смисъл да умре човек, но ако може да премине от едно положение в друго, обаче ако умре, без да придобие нещо, тази смърт не е на мястото си. Тъй щото не е въпросът човек да се лиши от живота си, но той трябва да дойде до съществените работи, да придобие истинската Любов и истинското знание. Много неща човек не е опитал и разбрал, а трябва да ги опита. Можете ли да наречете живот този на пияницата, на банкера или на търговеца? Животът подразбира ползване на човека от всички блага, които могат да разширят и освободят душата му – който разбира живота така, той е подобен на пеперуда, която ходи от цвят на цвят да събира сладък сок.

Животът на окултния ученик с неговите мисли и чувства представлява градина от разкошни цветя, върху които хората като пеперуди събират сладък сок. Напролет тази градина е пълна с всевъзможни цъфнали ароматни цветя; който опита соковете на тия цветя, той трябва да благодари за тях. През есента тази градина е пълна със сладки, зрели плодове – те не са за пеперудата, тя трябва да махне хобота си, да се приближи до човека и в този вид да ходи, да опитва и да събира тия плодове; той ще къса един след друг плодовете, ще разговаря с тях по братски и ще им благодари. Тия плодове представляват съкровището на неговата душа. Това значи истинско общение между души. Парите не могат да бъдат връзка, знанието не може да бъде връзка – те са само условия. Само вечната Божия Любов може да бъде връзка между душите. Само Божият Дух може да направлява душите. Само Той знае кога една душа трябва да влезе в контакт с друга, за да могат и двете взаимно да проявят енергиите си. Така трябва да се групират душите – по двама, по четирима, по шестима и повече заедно, за да проявят своите качества. В Божествения свят се групират по десет души; в Ангелския – по хиляда; в човешкия свят – по сто души. Затова е казано: „Дето се съберат двама или трима в Мое име, там съм и Аз. И каквото попросите в Мое име, ще ви се даде“. Едно трябва да знаете: докато вървите в Божествения закон, ще имате всичко в изобилие; щом се отклоните от този закон, изворът на Божиите блага пресъхва.

Като ученици вие трябва да научите закона на самопожертването за Бога, за да можете да постигнете добри резултати. Христос казва: „Без Мене, без Любовта Божия, нищо не можете да направите“; Христос, един от Великите Учители, казва за Себе Си: „Не дойдох да Ми послужат, но да послужа на Онзи, Който ме е пратил на Земята“ – ако това се отнася за Христа, колко повече за вас? Доколкото вярвате в Бога и Го обичате, дотолкова и работите ви ще се уреждат добре. Не е достатъчно временно само да се уредят работите ви, временно да придобиете богатство, което впоследствие да изгубите и да се съкрушите. Когато Бог урежда работите на човека, и

като ляга, и като става, и в младини, и в старини той е доволен от живота си, всеки ден има по една малка придобивка.

Казвате: „Животът е непостоянен, временен“; не, истинският живот се отличава със спокойствие: като лягаш вечер, да си спокоен, че всичките ти работи са в изправност и си готов да заминеш, ако те повикат; като ставаш сутрин, пак да си доволен, че ще продължиш работите си отново. Вечер ще приключваш, сутрин ще продължаваш работите си и така ще проявяваш Божията Любов. Не се смущавайте от мисълта, че сте между грешни хора на Земята. Не е лесно да дойде един чист, възвишен дух между хората, няколко хиляди години трябваше хората да работят на Земята, за да дойде Христос между тях; не се слиза лесно на Земята.

И тъй, ако между вас се явяват противоречия, вие трябва да се ползвате от опитността на миналото. Вие трябва да бъдете по-смели, по-решителни от учениците на миналите епохи. И между вас ще има падане, ставане, но това да не ви безпокои. Който падне, да стане; който се окаля, да върви напред – това всички трябва да имате предвид. Един ден противоречията ще изчезнат и вие ще влезете в нова област на живота. Тогава езикът на хората ще бъде по-красив, а мисълта им – права, без никаква критика. Критиката не разрешава въпросите. Знанието, разбирането на нещата изключва всякаква критика. Истинският музикант разбира от музиката, той схваща и най-тънките тонове. Добрата певица различава тоновете – правилни ли са, или не. Като гледа под микроскоп, истински ученият различава нещата в най-малките им подробности. Може ли тук да става въпрос за някаква критика? Човек не трябва да вижда много, но само онова, което му е полезно. Вие сте дошли до една фаза, при която знанието, което имате, не ви ползва, но ви спъва.

Сега ще ви дам една задача за разрешаване. Представете си, че пред вас като млади учени хора, свършили университет, дойдат една стара баба и един стар дядо и ви питат какво да правят сега, като краката им не държат вече, очите им не виждат. Вие ще им кажете да вярват в Господа, те обаче ще ви отговорят: „В Господа вярвахме, но остаряхме. В Господа

вярвахме, но очите ни отслабнаха, краката ни не държат. Вие знаете окултни науки, знаете нови методи, кажете ни какво да правим?“.

Сега и аз ви оставям с тази задача, да видим кой как ще я разреши. Като я решите, ще ми кажете отговора и резултатите. Ако дадете добри съвети на тия стари хора, те ще ви бъдат благодарни през целия си живот.

*

*Бог царува на Небето, Бог царува в Живота.
Да бъде благословено Името Му!*

ПРИЛОЖЕНИЯ

РЕЧНИК НА РЕДКИ, ОСТАРЕЛИ И ЧУЖДИ ДУМИ

Terra incognita (лат.) 1. Неизвестна земя, неизвестна област.

2. *прен.* Пълно неведение.

бахчеванджийска кооперация (от пер.-тур. bahcivan „градинар“) Кооперативно градинарско сдружение.

бърдо спец. Част от тъкачен стан, уред със зъбци, между които минава основата и чрез които се набива вътъкът.

вивисекция (лат. vivus „жив“ и seco „режа“) *спец.* Разрязване на жив организъм с научна цел.

вощеница *остар. диал.* Восъчна свещ.

връшник *диал.* Железен изпъкнал похлупак, с който се покрива подница при печене.

вътък спец. Нишки, които се преплитат с основата на тъкан. Памучен вътък.

главня 1. Къс запалено или недогоряло дърво. 2. Факел. 3. *бот.* Чернилка, ръжда по жито, царевица и др. растения, Ustilago.

дам (тур.-перс. dam) Обор за едър добитък.

доста 1. *нарч.* В значително количество или степен; достатъчно, твърде. 2. *межд.* Стига, достатъчно.

еквивалент (лат. aequivalens,-entis „равностое“) 1. Нещо равноценно, равнозначно, равносилно на друго. 2. *хим.* Количество от елемент, което се съединява с една част водород или я заменя. 3. *ез.* Езикова единица, която по функция съвпада с друга.

епитимия (гр. epitimion) *църк.* Наказание, наложено от духовна власт (постене, лишаване от причастие и др.).

есенция (лат. essentia) 1. Същност, същина. 2. Етерично масло, извличано от растения чрез дестилация. 3. Концентриран разтвор в спирт от етерични масла.

живеница *диал.* 1. Неизлечима рана по тялото. 2. Вид тежка болест, скрофулоза – туберкулоза на периферни лимфни възли.

иждивява *остар.* 1. Изразходва. Иждивение – разноски; изразходвани за нещо средства. 2. *прен.* Изживявам, проявявам.

индиферентност (лат. *indifferens,-entis*) *книж.* безразличие, равнодушие, безучастност, безразлично отношение.

кинематограф (гр. *kinema* „движение” и *grapho* „пиша, чертая, рисувам; нещо написано или: лице или уред, който описва, записва нещо”) *остар.* 1. Апарат за снимане върху филмова лента на движещи се обекти или за прожектиране върху екран на движещи се картини. 2. Помещение за публично прожектиране на такива картини; кинотеатър, кино.

когнос (лат.) Познание. Когнитивен – познавателен, свързан със съдържанието, понятията.

кома (гр. *komma* „дълбок сън”) *мед.* Състояние на пълно безсъзнание с много отслабени или съвсем липсващи реакции на организма към външни дразнения.

концепция (лат. *conception*) 1. Схващане, система от схващания или възгледи по теоретични или научни въпроси. 2. Идея, замисъл на произведение на изкуството.

мешанка (рус. от перс.) Мишена. 1. Естествен или изкуствен предмет за цел при учебна стрелба. 2. *прен.* Лице, което е предмет на интерес, преследване и под.

минаре (ар. *minare*) Висока кула на джамия с място за ходжата, откъдето той пее и приканва правоверните на молитва.

ока (ар.-тур. *okka*) *остар.* Мярка за тегло, равна на 1283 грама.

оканица *остар.* Съд за течност, който събира една ока.

ола билир (тур.) Възможно е.

опрятам *воен.* Привеждам в ред.

орало Основна работна част на рало, плуг – широко остро желязо, което рови земята; лемеж, палешник.

патрика (гр.-лат. *patrikos*) 1. Титла за благородство във Византия. 2. Патриарх, висш владика.

подница *остар.* Традиционен някогашен разлат глинен съд за печене на хляб, баница и др.

разно (*остар.* от рус.) Различно по вид, разнообразно.

реторта (лат. *retorta* „обърната назад“) **1.** *хим.* Обла стъкленица с дълъг и прегънат отвор; служи за химически опити, дестилация и др. **2.** Наименование на различни уреди и апарати, които са снабдени с отводна тръба и служат за нагряване и дестилиране на вещества.

скържав *диал.* Стиснат, скъперник.

слог (рус.) *книж.* **1.** Сричка. **2.** Начин на изразяване, на използване на речевите средства.

терк (тур. *terk* от ар.) **1.** Образец, модел, кройка. **2.** *прен.* Своеобразен, неразбран човек.

трен (фр. *train*) *остар.* Влак.

уд *остар.* Телесен член, крайник.

фалага (гр. *pha'anx*, *-ngos*) Приспособление, с което стягали краката на ученика при телесни наказания в училищата (до Освобождението).

чакмаклия (тур. *sakmak*) Пушка или пищов кремъклия.

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

¹ **Давид** (1035-965 г. пр. н. е.) – юдейски цар, баща на Соломон и приемник на Саул. На Давид се приписва авторството на някои библейски текстове („Псалми Давидови“), смятан е за пророк и от юдаизма, и от християнството, и от исляма.

² **Айнщайн, Алберт** (1879-1955) – немски физик теоретик, създател на специалната и общата теория на относителността, с фундаментален принос към няколко клона на физиката, на философския анализ и критика на модерната физика, особено на относителността и квантовата механика. Носител на Нобелова награда за физика през 1922 г. „предимно за откриването на фотоелектричния ефект“.

³ **Дарвин, Чарлз** (1809-1882) – английски учен и естествовик, създател на теорията за еволюцията на видовете и нейното допълнение – *панагенезата*. Автор на „Произход на видовете“, „Изразяване на емоциите при животните и при човека“, „Способността за движение при растенията“ и др. Трудовете на Дарвин, съчетани с *Генетиката* на Грегор Мендел, се превръщат във фундамент на съвременната биология.

⁴ **Кант, Имануел** (1724-1804) – немски философ, последният от класическата верига на Просвещението, включваща Лок, Бъркли и Хюм. Основните му трудове са „Критика на чистия разум“ (1781 г. и 1787 г. преработено издание) и „Критика на способността за съждение“ (1790 г.). Поставя на преден план темата за човешката свобода в мисъл, израз, проява; развива идеята за трансценденталния идеализъм; поставя начало на диалектическия метод във философията; развива учението за логиката; оказва голямо влияние върху философията на романтизма и идеализма. От теориите му възникват школите на кантианството и неокантианството.

⁵ **Ледбитер, Чарлз** (1854-1934) – английски аристократ, пътешественик и писател. Учи в Оксфорд, по-късно е свещеник в Хемпшир, където старателно и с увлечение чете религиозна и окултна литература. Окултизмът се превръща в негова страст и на 36 години става член на Теософското обще-

ство. В 1890 г. се среща с Ани Безант, с която си сътрудничи в писането на няколко произведения. Автор е на „Ментален план“, „Сънища“, „Тайната доктрина“, „Учител и път“ и др.

⁶ **Амос** (8 в. пр. н. е.) – първият пророк писател, най-важната след Мойсей фигура в Стария завет. Откровението, което получава, бележи преломен период в историята на Израел – в него са изобличени двойствената вяра, националното превъзнасяне, нравственото падение и суверенно-магическото разбиране на обредите. „Търсете доброто, а не злото, за да останете живи – и тогава Господ Саваот ще бъде с вас“, казва пророкът в едно от посланията си.

⁷ **Левити** – старозаветни свещенослужители от рода на третия син на Яков – Леви, които са помагали на първосвещениците при извършване на жертвоприношения.

⁸ **Соломон** (10 в. пр. н. е.) – последният от тримата царе на обединеното Еврейско царство, което наследява от баща си Давид. При Соломон Древен Израел достига най-голямото си военно, политическо и културно могъщество. Възхваляван е преди всичко за ненадминатата си мъдрост и поетическата си дарба – предполага се, че е автор на „Песен на песните“, „Екlesiаст“ и „Притчи Соломонови“.

⁹ **Саул** – първият цар на Израил, чиято история е описана в Книга *Царства* от Стария завет. Известен е с изключителните си сила, смелост и великодушие. Заради проявените от него нетърпение и неподчинение на Бога, както и заради направените жертвоприношения, пророк Самуил предрича отхвърлянето на управлението му. Последните му години са белязани от горчив сблъсък със сина му Давид.

¹⁰ **Тагор, Рабиндранат** (1861-1941) – индийски писател, поет, философ, педагог, композитор, общественик. Първият неевропеец носител на Нобелова награда за литература (1913). Сред най-известните му произведения са стихосбирките „Гитанджали“, „Читра“ и „Градинарят“, романите „Крушение“ и „Гора“, философските есета „Садхана“. Литературното му наследство е огромно – 12 романа, над 100 разказа, около 2000 песни, около 30 поеми, 50 стихосбирки. Единственият автор на два национални химна – на Индия и Бангладеш.

¹¹ **Яма** – бог от хиндуисткия пантеон, свързан със смъртта, създател на огнения жезъл на Агни, гръмотевичната колесница на Шива и др.

¹² **Хермес** – Хермес Трисмегист, или Тройновелики – древен учител, мъдрец, почитан на много места като бог. Наречен е Трисмегист, защото се счита, че е тройно велик в трите свята – физически, Духовен и Божествен. На него се приписват основите на повечето съвременни науки като астрономия, медицина, химия; твърди се, че това важи и за алхимията и астрологията. До днес са достигнали произведенията *Кибалион*, *Корпус Херметикум*, *Изумруденият скрижал*.

¹³ **Орфей** – митичен тракийски певец и музикант, основател на мистично учение. Син на бог Еагър и нимфата Калиопа. Един от аргонавтите, осъществили похода за Златното руно до Колхида. Автор на химни, наречени орфически, обявен е и за автор на поемата „Аргонавтика“. Създател на орфическите мистерии, които набират популярност след походите на Александър Велики.

¹⁴ **Кришна** – според различни хиндуистки традиции е осмият аватар на бог Вишну. За него се говори най-подробно в *Махабхарата*, но е споменаван и в други древни текстове. Познат е също като Господарят на Вселената. Ражда се в царски род ок. 3228 г. пр. Хр. В *Бхагавадгита* Кришна разкрива пред Арджуна религиозни истини. Особено популярен е като Кришна Говинда (Пастир на крави) и в този аспект е носител на универсалния в религиите код на пастирството – наставник, реално присъстващ в света и поддържащ единството му.

¹⁵ **Солон** (ок. 640-ок. 560 г. пр. Хр.) – атински законодател, поет, пише по политически и социални теми. Произхожда от обедняло аристократично семейство и се издига до най-високото стъпало на държавната власт. Създава реформа, която полага началото на демократическото управление в Атина. Прекарва 10 години в Египет, където се докосва до тайните на египетските жреци, оттам пренася и историята за митичната Атлантида.

¹⁶ **Кант-Лапласова теория** – хипотеза за образуването на Слънчевата система от гореща газово-прахова мъглявина, която е била в състояние на бързо въртене. При нарастването на центробежните сили, възникнали при бързото въртене в екваториалния пояс на мъглявината, от него постепенно са се отделили пръстени, които по-късно се кондензирали, образувайки сегашните планети.

¹⁷ **Буда** (5-6 в. Пр. Хр.) – Сидхарта Гаутама, наречен *Буда* – ‘Пробуден’. Ражда се в царски род в Северна Индия. Женен за красива принцеса и баща на син, на 29 години Сидхарта напуска двореца в търсене на екзистенциални отговори и заживява като аскет. Следва духовни практики, но те не го удовлетворяват и постепенно изоставя традиционните учения, тръгвайки по собствен път. На 35-годишна възраст достига просветление и се отдава на проповядването на своето учение, свързано с вътрешно освобождение и развитие на потенциала, с личната отговорност на индивида за собствената му съдба и преживяването на трайно щастие.

¹⁸ **Сведенборг, Емануел** (1688-1772) – шведски учен, философ, мистик и теолог. Автор на многобройни фундаментални научни трудове в различни клонове на науката, на 56-годишна възраст навлиза в другия етап на своя живот – получава ясновидения, разговаря с ангели, посещава Небето и ада и започва да пише доктрини, основани на реформираното християнство и оставили трайна следа в теорията на романтичeskото световъзприятие, в трудовете на редица писатели и поети, както и в историята на световната мистична традиция.

¹⁹ **Илия** (9 в. Пр. Хр.) – еврейски пророк, за него е писано в *Библията*, *Талмуда* и *Корана*, почитан е както от представителите на големите световни религии, така и от бахаи, раелити и др. Мисията на Илия е да върне юдеите, в това време увлечени в идолопоклонство, към истинския Бог; неговите проповеди се отличавали с изключително безстрашие. Той е единственият човек, взет жив на Небето. Негови са думите: „Никой не е пророк в родината си“.

²⁰ **Шекспир** (1564-1616) – английски поет и драматург, един от най-значимите автори в световната литература. Написал е 38 пиеси, 154 сонета, множество поеми. Характерни за него са способността му да улавя и най-тънките нюанси на човешката природа, блестящият език, невероятната ерудиция на творбите му. Английският ренесанс е наричан в негова чест „Шекспиров период“. Някои от най-популярните му произведения са „Ромео и Жулиета“, „Крал Лир“, „Макбет“, „Отело“, „Антоний и Клеопатра“, „Сън в лятна нощ“, „Укротяване на опърничавата“, „Дванадесета нощ“, „Много шум за нищо“ и др.

²¹ **Толстой, Лев** (1828 – 1910) – руски писател, религиозен реформатор, философ, есеист и публицист. Автор е на „Война и мир“, „Ана Каренина“, „Хаджи Мурат“, „Възкресение“, „Севастополски разкази“ и др., както и на религиозните съчинения „Моята вяра“, „Царството Божие е вътре във вас“, „Пътят на живота“ и др. Реформира теоретично християнството, утвърждава християнската нравственост, изразена в планинската проповед на Христос (Матей, гл. 5), която е лично дело на всекиго и не е свързана с обредите и тайнствата на никоя Църква. Създава философското учение *толстоизъм*, в което са застъпени идеите за непротивене на злото чрез насилие, за вегетарианство, за природосообразен начин на живот.

²² **Цезар, Гай Юлий** (ок. 100 г. пр. Хр. – 44 г. сл. Хр.) – римски император, знаменит пълководец, политически лидер и писател. Реформатор на римското общество и държава, пожизнен диктатор. Считан е за един от най-добрите оратори и автори на проза, езикът му е образец на класическия латински.

²³ **Александър Велики** (356 г. пр. Хр. – 323 г. пр. Хр.) – владетел на Македонската държава, един от най-успешните пълководци във военната история – в рамките на 12 години той завладява Персия, Египет, Вавилон, територии в Близкия Изток, Мала Азия, при смъртта му държавата се простира до днешна Индия. Високообразован в областта на риториката, естествените науки, медицината, философията. След ранната

му смърт основаната от него империя се разпада.

²⁴ **Шилер, Фридрих** (1759 – 1805) – немски поет, драматург, историк, свързан с епохата на романтизма. Написва още в училище първата си пиеса – „Разбойници“, ранното му творчество е свързано с движението „Бурни устреми“. Изучава елинската култура и стига до извода, че тя е най-значимото достижение на човешката мисъл. Преподава философия и история в Йена, изучава трудовете на Кант, които трайно повлияват на художествено-теоретичните му възгледи. Съосновател, заедно с Гьоте, на Ваймарския театър.

²⁵ **Вагнер, Вилхелм Рихард** (1813 – 1882) – немски композитор, либретист, диригент, режисьор, есеист, известен главно със своите опери, или музикални драми. Композициите му се отличават с контрапунктна текстура, богат хроматизъм, хармонии и оркестрация, с усложненото използване на лейтмотиви, музикални теми и елементи на сюжета. С идеята за тотално произведение на изкуството – синтез на поезия, изобразително изкуство, музика и драматургия, приложена в „Пръстена на Нибелунгите“, Вагнер предизвиква изключителен отзвук в европейския културен живот.

²⁶ **Юго, Виктор** (1802 – 1885) – френски поет, писател, художник, общественик, един от теоретичите на културното направление романтизъм. Член на Френската академия. Сред най-известните му произведения са: „Човекът, който се смее“, „Клетниците“, „Парижката Света Богородица“, „Марион Делорм“, „Лукреция Борджия“, „Морски труженици“ и др.

²⁷ **Хус, Ян** (1369 – 1415) – национален герой на чешкия народ, проповедник, идеолог и философ на чешката Реформация. Свещеник, за известно време ректор на Пражкия университет, съставител на чешката граматика и превел на роден език Библията. Критикува висшето немско духовенство, трупането на църковни богатства, проповядва, че вечното спасение на хората зависи единствено от Божията воля и поради този факт посредничеството на Църквата е излишно. Осъден от църковния събор в Констанц и изгорен на клада.

ПИСМЕНИ ТЕМИ

1. Отношение на простите истини към човека

Тема: „Най-мощното в човека“.

2. Стремеж към съвършенство

Тема: „Защо Истината е глава на Словото?“.

4. Свободно движение

Тема: Свободна.

5. Най-голямото веселие и най-малката радост

Тема: „Произход на златото“.

6. Устойчиви съединения

Тема: „Най-хубавото в живота“ – три куплета в поетическа (лирическа) форма.

7. Човешкият дух

Тема: Писмен текст върху цветовете на дъгата.

8. Доброто сърце

Тема: „Детско и старческо съзнание“.

10. Любов – колективност

Тема: Свободна.

11. Говор и пеене

Тема: „Горене без дим“ и „Отличителни качества на напредналия ученик“.

12. Последната постъпка

Тема: „Отличителните черти на съвременната култура“ и „Какви качества се изискват от човека, за да придобива знания?“.

17. Предназначение

Тема: „Предназначението на всяка разумна душа, която живее в света“.

19. Стари и нови възгледи

Тема: Да се нарисува нещо по желание.

21. Великата задача на човека

Тема: „Великата задача на човешкия живот“.

26. Малкият повод

Тема: „Защо съм недоволен?“.

27. Съпротивление, напор и стремеж

Тема: Свободна.

33. Четирите кръга

Тема: Да се направи резюме на изслушаната беседа, като се извадят всички нови идеи и всички контрастни положения.

36. Съзвучно движение

Тема: „Най-лесният въпрос в живота“.

37. Основни мисли

Тема: „Категории на лесните въпроси“.

38. Връзка на съзнанието

Тема: „Отличителните черти на Соломон, Сократ и Толстой“.

39. Отличителни черти

Тема: „Защо Бог ни е пратил на Земята и каква работа ни е дал?“.

УПРАЖНЕНИЯ, ЗАДАЧИ, ОПИТИ

1. Отношение на простите истини към човека

Упражнение за годината: „Гледайте да се обезсърчавате по-малко, отколкото миналата година!“.

За по-добро разбиране в училище да се казва: „Господи, моля Ти се, изпрати ми Духа Си чрез някои от моите напреднали братя, за да ми помогнат да разбере уроците, които се преподават в училището!“.

3. Двата полюса

Да се работи: най-малко два часа физическа работа, три-четири часа за сърцето, пет-шест часа за ума, душата и духа; и чак след това да се помисли за ядене и пиене.

Всеки ден да се работи за Бога – например да се помага на някого, животът изисква взаимопомощ.

За развиване на Божественото в себе си всяка сутрин да се наблюдава зазоряването – за свързване с мощните сили на Природата (за да могат те да работят върху човека), за вдъхновение и откриване на красотата в света; наблюдаването на изгрева трябва да е придружено с молитва, която е свободна, по дух и по разположение.

Задача за една седмица: вечер преди лягане да се сложи в ума мисълта за събуждане точно в 12 часа. Ако при събуждането часът е точно 12, ученикът да стане, да се помоли тихо и в себе си да каже: „Господи, да дойде Твоето благословение върху мене!“. Няколко минути да прекара в размишление и след това да се запита дали да си легне, или не; ако отговорът е неясен, да се напишат две билетчета с потвърждение и отрицание и да се изтегли едното; в случай, че отговорът е отрицателен, следва размишление в продължение на 15-20 минути и молитвата: „Господи, благодаря Ти за всички блага, за всички благословения, които ми изпращаш!“.

Ученикът да използва времето преди зазоряване за размишление – това е най-подходящото време за тази цел.

Задача за една година: да се размишлява върху стиха: „Глава на Твоето Слово е Истината“.

4. Свободно движение

Задача (за неопределено време): ученикът да се помири с оня, с когото се е скарал.

При заболяване да се отправят вечер към подсъзнанието на болния добри, насърчителни мисли.

Упражнение: двете ръце се изнасят успоредно напред. Дясната ръка се поставя пред устата, с палеца към нея, след което се изнася настрани с бавно хлъзгане по рамото. Същото се прави и с лявата ръка. После и двете ръце се поставят пред устата, с палците към нея и с бавно хлъзгане по раменете. Двете ръце се изнасят настрани и се спускат надолу.

5. Най-голямото веселие и най-малката радост

Като стане сутрин, ученикът спокойно да види каква добра мисъл ще дойде най-напред в ума му и да я приложи без двоумение.

Упражнение за всяка сутрин: като стане, ученикът да не мисли за себе си, а да държи мисълта, че отива да служи на Бога, да върши Неговата работа; после ще помисли и за себе си – това е естественият ред на нещата.

6. Устойчиви съединения

При нервни състояния да се направи следното упражнение. Сяда се на стол пред маса, на която се слагат ръцете. Те се държат в това състояние 10-15 минути, като мисълта се концентрира последователно първо върху палците, после върху показалците, средните, безименните и малките пръсти на двете ръце. След това се слага дясната ръка върху лявата, после лявата върху дясната и отново следва концентрация върху пръстите. При съсредоточаването върху пръстите съзнанието да се свърже с всички добри, здрави хора, които имат чисти и благородни сърца, философски умове с дълбоко разбиране на живота. Когато мисълта се свърже с тия хора, да се повдигне към Бога и да се направи колективна молитва – така ще се опита силата на колективната молитва.

При отчаяние от трудни материални условия да се чете Библията.

В тежка ситуация, при която ученикът решава да излъже, преди да го стори, нека хване средния си пръст и поми-сли малко; ако му дойде мисъл да не лъже, нека я послуша, защото тя идва от Разумните сили в този пръст.

7. Човешкият дух

За активно ползване на придобито знание да се прилага поне най-малкото от прочетените книги.

8. Доброто сърце

При безсъние да се имат предвид енергиите на повърх-ността на Земята: ако са положителни, да се ляга на лявата страна; ако са отрицателни – на дясната.

Упражнение след дълго боледуване: от време на време да се хваща долната част на ухото и да се подръпва леко; след това да се разтрива подутината зад ухото. Същото упражне-ние може да се прави и при неразположение на духа.

След сторена погрешка да се хваща леко първо едното ухо, после другото и да се казва: „Ако искаш да станеш човек, ти трябва да слушаш какво Бог ти говори!“. Това е метод и за усилване на жизнеността в човека, за здраве и добро разпо-ложение.

9. Устои на съзнанието

Дава се музикалното упражнение *Любов ме озари*.

Да се съчини мелодия по четирите стиха на *Любов ме озари*.

10. Любов – колективност

За развиване на Правдата: всяка мисъл, чувство и дейст-вие да бъдат придружени с вътрешния въпрос „Прав ли съм, или не?“, при положителен отговор да се дава място на тези мисли, чувства и постъпки, а при отрицателен да се работи за освобождаване от тях.

При изгрев слънце да се поглежда нагоре и да се казва: „Господи, благодаря, че има праведни хора в света, за които

Слънцето изгрява. Щом за тях изгрява, и аз ще се грея на него“.

11. Говор и пеене

Упражнение: ръцете се поставят пред гърдите със свити юмруци, после се повдигат нагоре, настрани и юмруците се разтварят. Упражнението се прави няколко пъти, като при последното изнасяне на ръцете встрани с разтворени юмруци се прави трептене на китката, която се движи ускорително.

Да се казва: „Аз трябва да стана музикант; аз трябва да обичам; аз трябва да мисля право!“.

Да се напише припев на музикалното упражнение *Любов ме озари*.

12. Последната постъпка

Всяка вечер да се прави баланс на мислите и чувствата, като се задържат ценните, а непотребните се отделят за тор.

13. Неразрешеното

Ако човек е на умиране, да стане от леглото и да каже: „Аз няма да умра, още 50 години ще живея!“.

Ако човек иска да стане голям, велик, да каже: „Аз искам да стана голям, велик за себе си“.

Да се размишлява върху равенствата $1=1$, $1=2$, $1=3$, $1=4$, $1=5$, $1=6$, $1=7$, $1=8$, $1=9$.

Упражнение за десет дни. Всяка сутрин след ставане да се правят опити за връщане в спомените от едногодишна до десетгодишна възраст и да се проследи с какво се е отличавала всяка от тия години. Когато се намери отличителното качество на съответната година, да се прави връзка с настоящия живот и да се отбележат работата и получените придобивки. Когато липсва спомен за някоя от годините, минава се към следващата до достигане на момента на пробуждане на съзнанието и после се прави връзка с настоящия момент и резултатите от извършената работа.

15. Проява на музиката в съзнанието

Дава се песента *Давай, давай!*, като се упоменава, че е добре да се пее с движения.

16. Право разбиране

При отрицателна мисъл да се казва: „Аз се отказах от Бога, затова съм нещастен; обаче от днес аз се отказвам от всичко онова, което ме е спъвало в живота, и се обръщам към Бога, на Него да служа, на Него да се подчиня“.

17. Предназначение

Упражнение преди започване на работа: всеки ден да се пее по 15-20 минути.

Опит за един месец: при неврастения и за устойчивост на характера всеки ден да се яде препечен хляб; за вкус могат да се добавят масло, мед или мармалад.

Опит за развиване на търпение: през лятото във времето за оран да се върви след воловете и да се разсъждава върху тяхната работа, характерът им и онова, което те вършат за господаря си.

18. Което оправя

Всеки ден да се прави нещо, колкото и малко да е то, от което да е видимо, че ученикът е полезен с нещо в живота.

19. Стари и нови възгледи

При боледуване да се казва: „Бог царува на Небето, Бог царува и в мене. Щом царува в мене, аз не трябва да боледувам, защото казано е, че Бог е живот. Ако и при това положение боледувам, значи Невидимият свят иска да внесе в мене повече мекота и нежност“.

За изправяне на погрешки да се казва: „Господи, прости ми, че не се посъветвах с Тебе, преди да сгреша. Голяма пакост направих и на себе си, и на другите. Сега не ми остава нищо друго, освен да изправа погрешката си, за което Те моля да ми помогнеш. Решил съм да се изправа при всички положения – готов съм да понеса и най-голямото наказание.“

Какви наказания, колко тояги ще получа – това не е важно за мене, въпросът е да изправа погрешката си“.

При неразположение да се вземе едно дайре или леко, ритмично да се потропва по масата 10-15 минути.

22. Природните звукове

Задача за петъка след беседата: от сутринта до залез слънце да се следят внимателно думите при пеене и говорене и да се записват в тетрадка. Отбелязва се абсолютно всичко, дори монолозите. Целта на задачата е да се проследи колко думи и букви са произнесени и кои букви се повтарят най-много.

Задача за един ден, избран произволно, но след изпълнението на горната задача: да се проследят не думите, а мислите, независимо какви са, в рамките на този ден и да се запишат.

23. Възможни постижения

Задача за три последователни петъка: да се отбележат думите, изговорени в часовете между 9 и 12 преди обяд. След това тези думи се преброяват и се отбелязва колко гласни и колко съгласни има в тях, както и функцията им като части на речта – съществителни, прилагателни и глаголи.

Пее се упражнението *Любов ме чиста озари* първо с ниски, а после с високи тонове.

24. Силните течения

Задача: да се изчисли колко от изговорените думи от предишната задача се отнасят към физическия свят, колко – към Духовния и колко – към Божествения.

Задача за всеки ученик: да се заеме с изучаването на лекциите още от първата година, да извлече и изучи правилата, законите и формулите, за да се развият вътрешните центрове, които ще помагат в живота.

Задача за един месец: през този период ученикът да не съди никого. Ако почувства такова желание, да каже: „Господи, на тебе оставям да уредиш тази работа и да се произнесеш за нея“.

25. Спасителни положения

Щом дойде дяволът, ученикът трябва да го хване за рогата и да му каже: „Слушай, ти трябва да знаеш, че пред теб стои окултен ученик, който разбира законите като теб. Ти ще се подчиниш в името на Бога, защото Той е по-силен от теб“; след това ще се разходи с него и ще му каже: „Сега бъди свободен и знай, че окултният ученик не се плаши от рогата ти“.

Упражнение с движение и пеене на буквите *y*, *a*, *и*. Лявата ръка напред и малко наклонена, с дланта надолу. Дясната ръка се движи по лявата: започва се от рамото и се стига до лакътя, като се пее буквата *y*; после ръката слиза до китката и се пее буквата *a*; накрая ръката се качва от китката до лакътя и се пее *и*. После се поставя дясната ръка напред, а лявата се движи по нея. Това упражнение се прави в продължение на една седмица и с него се подобрява състоянието на стомаха, гърдите, мозъка.

26. Малкият повод

Ако се допусне грешка, да се казва: „Аз съм причината за тази грешка и ще я изправам“.

Преди лекция ученикът да се хармонира както вътрешно, така и с околната среда.

27. Съпротивление, напор и стремеж

При ревматизъм да се пее на болестта и да се благославя тя, да се благославят Бог, Ангелите, светиите, добрите хора по света. Упражнението да продължи месец, два или колкото е необходимо, докато ревматизмът изчезне.

Да се мисли върху думите *съпротивление*, *напор* и *стремеж*.

30. Посоки и възможности

Да се наблюдава състоянието на съзнанието, за да се проследят промените, които стават в него: при възбуждане и при спокойствие, при мисъл за добър човек и при мисъл за лош, при мисъл за Бог, Ангелите и т.н.

31. Забравената дума

В продължение на десет дни да се размишлява върху свещената дума на Любовта, която в магията е наречена *Изгубената дума на човечеството*.

Всеки ден да се казва: „Искам да изгладя всички спорове, всички недоразумения, които са възникнали между мен и Бога, както и между мен и ближните ми, и да върша волята Божия“.

Когато някой се почувства обиден, да казва: „От днес аз съм решил да изпълнявам волята Божия. Не ме интересува кой какво е казал“.

32. Принципи на нещата

Сутрин при ставане ученикът да потърси една добра черта в себе си, която до този момент е била непозната.

Задача за десет седмици: от месец май до половината на юли да се излиза навън всеки път, когато вали, до хубаво намокряне; същевременно да се пее вътрешно, да се благодари на Бог за благословието и да се отправи молитва към Него за изчистване чрез дъжда. Следва изсушаване, преобличане и пиене на гореща вода. Записва се в кой ден и в колко часа е започнало упражнението, както и деня и часа на всяка баня.

33. Четирите кръга

Упражнение за усилване на мисълта и вярата: при здравословен проблем, дори незначителен – една малка пъпчица, да се правят опити за отстраняване чрез силата на мисълта. Да се правят кръгове (около пъпчицата например) и да се концентрира мисълта върху проблема. При неуспех се чертаят още кръгове и се търси причината, като опитът не се прекратява, докато не се постигне успех.

34. Общи упътвания

Когато някой се почувства обиден, да иде при този, който го е обидил, и да каже: „Братко, ти ме обиди. В името на Бога, вземи си думите назад, ако искаш да възстановим хармонията помежду си!“.

Да се прочете първа глава на *Битие* и да се разсъждава по нея.

Работа с мисълта за постигане на желанията: всяка сутрин в продължение на 10-15 минути да се размишлява – право, конкретно, без излишни думи. Молитвата също да бъде кратка, ясна и да се отнася точно за желанието.

Упражнение: ръцете се поставят на гърдите с допрени пръсти (с дланите навътре), като се пее тон *до* (долно); разтварят се ръцете настрани с тона *ре*; ръцете горе със събрани пръсти на върха – тон *ми*; ръцете напред с *фа*; ръцете долу – тон *сол*; ръцете нагоре – *ла*; ръцете настрани – *си*; ръцете горе с допрени върхове на пръстите – *до* (горно).

35. Постъпки

За придобиване на търпение да се правят опити за продължително задържане на дишането.

Пее се гамата с упражнението от предната лекция от долно *до* до горно *до*.

36. Съзвучно движение

Опит при ставен ревматизъм: да се вземе половин килограм сол, каменна или морска, и в съд с чиста изворна вода всеки ден да се слага по една бучка от тази сол. Става се рано, преди изгрев, слага се бучката във водата и се казва: „Както солта се разтопява във водата, така да се разтопи, т.е. да изчезне, моят ставен ревматизъм“. Опитът се прави при разпад на Луната. Ако не мине веднага, прави се две седмици – през целия период на лунната фаза. В случай, че болестта все още не се повлиява, опитът продължава при залез или вечер при Луна. Докато не се получи резултат, не се допуска никой да види опита и не се споменава на никого какво се прави.

Дойде ли някое страдание, ученикът да мисли върху него ден, два, три, докато се свърже с Невидимия свят и се справи с това страдание, за да не се трупат неразрешени задачи.

37. Основни мисли

При безсъние да се чете някоя неинтересна книга.

38. Връзка на съзнанието

Правило за живота: всяка сутрин преди започване на работа да се отправи съзнанието за две минути към Космическото съзнание, да се направи връзка с всички живи същества на Земята, като се остави настрана всичко от околния свят. Първата минута се мисли върху закона: „Да възлюбиш Господа, Бога твоего, с всичката си душа, с всичкото си сърце, с всичкия си ум и с всичката си сила!“, а втората – върху закона: „Да възлюбиш ближния си както себе си“.

39. Отличителни черти

Упражнение за всяка сутрин – да се казва: „Боже, помогни ми, дай ми сила да работя, да изправя всичко! Макар днес да съм със скъсани дрехи и обувки, но един ден всичко ще изправя“.

40. Класическата книга на Любовта

При мрачно, тежко настроение да се чете книга от някой автор идеалист.

При висока температура да се казва: „Каквато и температура да имам, аз знам, че няма да умра, защото вътрешната ми температура е толкова голяма, колкото животът я изисква“.

41. В живота

При неразположение на духа да се направи този опит: да се измие левият крак един, два, три, четири до десет пъти. След това се мие десет пъти десният крак. Водата, която се ползва, трябва да бъде съвършено прясна, току-що донесена от чешмата с молитва.

При неврастения да се ходи бос по ситен пясък или мека трева.

Упражнение за онези, които обичат науката. В продължение на десет дни да се мие първо левият крак един път, на втория ден десният – два пъти, на третия ден се измива левият крак три пъти и т.н. до десетия ден. Миенето става сутрин преди изгрев и вечер преди лягане, а водата за опита е

леко топла. Пет минути са достатъчни за измиване на единия крак до коляното, като кърпа се използва само за попиване на голямата влага, а кракът се оставя свободно да изсъхне. Упражнението се прави по разположение, през цялата година, като всеки може да го прави в каквато продължителност реши и се постарее да влезе във връзка с Разумните същества, които са създали краката.

За разрешаване на трудни въпроси да се направи следното: да се измият краката с топла вода, после да се помисли, да се каже в правостоящо положение: „Господи, Твоето Слово е светилник на нозете ми“ и да се походи малко.

43. Работа на Природата

Задача за решаване: ученикът да си представи, че при него отиват двама възрастни, мъж и жена, с въпрос какво да правят сега, когато краката им не държат и очите им не виждат; той трябва да даде отговор на въпроса.

ФОРМУЛИ И УТВЪРЖДЕНИЯ

1. Отношение на простите истини към човека

„Не разваляйте това, което Бог е съчетал!“

„Господи, моля ти се, изпрати ми Духа Си чрез някои от моите напреднали братя, да ми помогнат да разбере уроците, които се преподават в училището!“

„Аз не трябва да върша глупости, необмислени работи, с които да прекъсна връзката между Разумния живот и своя живот.“

3. Двата полюса

„Господи, да дойде Твоето благословение върху мене!“

„Господи, благодаря Ти за всички блага, за всички благословения, които ми изпращаш.“

5. Най-голямото веселие и най-малката радост

„Господи, отсега нататък да бъде Твоята воля!“

9. Устои на съзнанието

„Бог е Любов.“

10. Любов – колективност

„Господи, благодаря, че има праведни хора в света, за които Слънцето изгрява. Щом за тях изгрява, и аз ще се греея на него.“

11. Говор и пеене

„Аз трябва да стана музикант; аз трябва да обичам; аз трябва да мисля право!“

12. Последната постъпка

„Ако не станете като малките деца, не можете да влезете в Царството Божие.“

13. Неразрешеното

„Аз няма да умра, още 50 години ще живея!“

„Аз искам да стана голям, велик за себе си.“

„Не се радвайте, когато ви се подчиняват духовете, но радвайте се, когато имената ви са записани на Небето!“

16. Право разбиране

„Право ходи, право мисли!“

„Търсете ме, докато Съм близо!“

„Аз се отказах от Бога, затова съм нещастен; обаче от днес аз се отказвам от всичко онова, което ме е спъвало в живота, и се обръщам към Бога, на Него да служа, на Него да се подчиня.“

17. Предназначение

„Сега отчасти знаем, но когато дойде Любовта, тогава ще гледаме лице в лице.“

18. Което оправя

„На онези, които чакат Господа, силата ще се възобнови.“

„С Христа, с Бога всичко мога да направя!“

„Някои неща зная, защото съм ги проверил; други неща не зная, но сега ги уча – един ден ще ги приложам в живота си.“

19. Стари и нови възгледи

„Бог царува на Небето, Бог царува и в мене. Щом царува в мене, аз не трябва да боледувам, защото казано е, че Бог е живот. Ако и при това положение боледувам, значи Невидимият свят иска да внесе в мене повече мекота и нежност.“

„Господи, прости ми, че не се посъветвах с Тебе, преди да сгреша. Голяма пакост направих и на себе си, и на другите. Сега не ми остава нищо друго, освен да изправя погрешката си, за което Те моля да ми помогнеш. Решил съм да се изправя при всички положения – готов съм да понеса и най-голямото наказание. Какви наказания, колко тояги ще получа – това не е важно за мене, въпросът е да изправя погрешката си.“

21. Великата задача на човека

Мото за годината: „Бог царува на Небето, Бог царува в Живота. Да бъде благословено Името Му!“.

34. Общи упътвания

„Господи, помогни ми и аз да стана справедлив!“

38. Връзка на съзнанието

„Да възлюбиш Господа, Бога твоего, с всичката си душа, с всичкото си сърце, с всичкия си ум и с всичката си сила!“

„Да възлюбиш ближния си както себе си!“

39. Отличителни черти

„Боже, помогни ми, дай ми сила да работя, да изправя всичко! Макар днес да съм със скъсани дрехи и обувки, но един ден всичко ще изправя.“

40. Класическата книга на Любовта

„Постоянно се молете, винаги се радвайте и непрестанно благодарете!“

41. В живота

„Светилник на нозете ми е Словото.“

43. Работа на Природата

„Няма Любов като Божията Любов. Само Божията Любов е Любов.“

Учителя Петър Дънов

ОБЩ ОКУЛТЕН КЛАС
ПРОСТИТЕ ИСТИНИ

година шеста

Редактор	<i>Стела Рускова</i>
Художник	<i>Даниела Тодорова</i>
Предпечат	<i>Иван Джеджев</i>

Издателство „Бяло Братство“
София, ул. „Ген. Щерю Атанасов“ 2
тел: 0897 847 643

www.bialobratstvo.info
www.beinsadouno.org